

P III 92/13

PV
1

MITROPOLIA BANATULUI

REVISTA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI
TIMIȘOAREI ȘI CARANSEBEȘULUI
ȘI A EPISCOPIEI ARADULUI

5-8 / 1976

ANUL XXVI

C U P R I N S U L

pag.

* * * Universal și particular în lumina învățăturii creștine — — 319

BISERICA ȘI PROBLEMELE VREMII

Pr. prof. IOAN G. COMAN: Apostolatul social în Biserica Ortodoxă
Română — — — — — 322

S T U D I I

Pr. TEODOR ȘERB: Călăuză biblică — — — — — 329

INDRUMĂRI OMILETICE ȘI CATENETICE

Card. L. J. SUENENS: „Dumnezeu își interpelează Biserica” — — 472
Pr. prof. SORIN COSMA: Milostenia creștină — — — — — 476
Arhim. VARAHIIL JITARU: Ajutorul sfinților — — — — — 479
Prot. dr. PETRU DEHELEANU: Cateheză despre Dumnezeu — Crea-
torul lumii — — — — — 482
Pr. prof. dr. DUMITRU BELU: Cuvînt catehetic la praznicul Cincizecimii 484
Pr. ION BUNEA: Cuvînt de învățătură împotriva beției — — — 489

P R O B L E M E P A S T O R A L E Ș I L I T U R G I C E

Prof. dr. IOAN BOLBOCA: Condiții ale unei predici bune — — — 493
Prot. VASILE PETRICA: Așezarea credincioșilor în biserică — — 495

A N I V E R S Ă R I

* * * Sărbătoarea conștiințelor (23 August) — — — — — 498

C H I P U R I D E Î N A I N T A Ș I

EUGEN ARADEANUL: Date noi cu privire la activitatea literară a
preotului Nicolae Horga Popovici — — — — — 501
Dr. GHEORGHE STOIAN: Cinstirea memoriei patriotului dr. Ioan
Micu Roșu — — — — — 505
Prof. LIVIU SMEU: Trei preoți-cărturari almăjeni — — — — — 507
Pr. prof. dr. NICOLAE NEAGA: Arhimandritul prof. dr. Iustin Suciu 514
Pr. prof. dr. NICOLAE NEAGA: Preotul prof. dr. Dimitrie Cioloca — 516

U R M E D I N T R E C U T

Prot. dr. GH. LIȚIU: Clerici arădeni sprijinitori ai luptei poporului
român pentru libertate națională și progres social — — — 518

D O C U M E N T A R

Prot. Ion B. MUREȘIANU: Un document din 1767 privind aspecte ale
vieții bisericești din Banat — — — — — 522
COSTIN FENEȘAN: Hotărnicia din 1695 a mănăstirii Vieros — — 548

8150 779

Pv 1

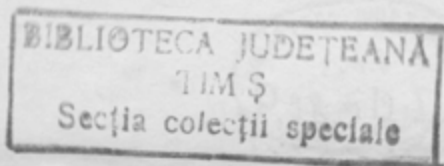
MITROPOLIA BANATULUI

5-8

ANUL XXVI 1976

EDITURA MITROPOLIEI BANATULUI

MITROPOLIA
BANATULUI

COMITETUL DE REDACȚIE :

Președinți : I. P. S. NICOLĂE, Mitropolitul Banatului

P. S. VISARION, Episcopul Aradului

Vicepreședinte : P. S. Episcop Vicar TIMOTEI LUGOJANUL

Membri : P. C. Pr. VASILE BĂRBUȚ, Vicar-administrativ la
Episcopia Aradului

P. C. Pr. CONSTANTIN COMȘULEA, consilier la Arhi-
episcopia Timișoarei și Caransebeșului

P. C. Pr. SORIN COSMA, profesor la Seminarul
teologic din Caransebeș

Redactor responsabil : C. Diacon PETRU DOROBANȚU, Centrul epar-
hial al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului

Redacția și Administrația : Arhiepiscopia ortodoxă română, Timi-
șoara I, bd. Victoriei nr. 7, cod 1900, Cont virament
BNRSR filiala Timișoara 45.10.8.192.

UNIVERSAL ȘI PARTICULAR ÎN LUMINA ÎNVAȚĂTURII CREȘTINE

Una din notele definitorii ale creștinismului, încă de la apariția sa, este universalismul. Mintuirea adusă de Hristos Domnul este ea însăși universală și de asemenea chemarea de a fi realizată. În fața lui Dumnezeu orice deosebire între fiii Săi apare lipsită de sens pentru că toți sînt egali. De aici zicerea cunoscută aparținînd Sf. Apostol Pavel : „... de acum nu măi este nici grec, nici iudeu ... nici scit ... ci Hristos este totul în toți” (Coloseni 3, 11 ; cf. Romani 10, 12 ; I Corinteni 12, 13 ; Galateni 2, 28).

Acest universalism creștin însă nu desființează, sub raport teologic, caracteristicile particulare ale adepților Evangheliei, fie că e vorba de înșii luați aparte sau de colectivități, seminții, neamuri. „Dumnezeul cel viu care a făcut cerul și pămîntul, marea și toate ce sînt într-insele, afirmă același Apostol, a îngăduit, din timpurile trecute, ca toate neamurile să meargă pe căile lor” (Faptele Apostolilor 14, 15—16). Drept urmare, Mintuitorul a trimis pe ucenicii Săi să propovăduiască tuturor neamurilor fără nici o deosebire (Matei 28, 19), iar Sfîntul Duh le-a dat puterea să grăiască în limbile fiecăruia (Faptele Apostolilor 2, 4).

Avem de-a face așa dar cu îmbinarea universalului și particularului, amîndouă la fel de valabile, unul ne anulîndu-l pe celălalt ci completîndu-se reciproc. În aceste condiții un creștin este deodată atît membru al marii familii a fiilor lui Dumnezeu, cît și al seminției ori neamului din care a odrăslit. Exemplu concludent ne îmbie încă o dată cel numit „Apostolul neamurilor”, Sf. Pavel, atunci cînd cu mîndrie afirmă : „Sînt iudeu din Tarsul Ciliciei, cetățean al unei cetăți care nu este neînsemnată...” (Faptele Apostolilor 21, 39). Atitudinea sa nu reprezintă ceva izolat și fără temei doctrinar, căci potrivit Sfintei Scripturi, la Judecata din urmă toate neamurile vor aduce măreția și slava lor înaintea lui Dumnezeu (Apocalipsa 21, 26).

Trebuie să observăm că poziția adoptată de creștinism contrazicea optica vremii, imperiul roman în cadrul căruia el apăruse tinzînd la nivelarea din toate punctele de vedere a cetățenilor săi, pe de o parte disprețuînd „barbarii”, adică cei de alt neam, pe de altă parte căutînd să-i asimileze pînă la lichidare. Nici mentalitatea mediului din care au ieșit primii creștini nu se afla la distanță prea mare atunci cînd insista de pe poziții exclusiviste asupra superiorității „poporului ales”. Înfruntînd însă adversitățile vremii, noua religie a promovat consecvent atît egalitatea tuturor, cît și dreptul de afirmare al particularităților fiecărui neam.

În asemenea condiții s-au format primele comunități și au apărut primele Biserici, toate la un loc constituind Biserica „una, sfântă, sobornicească — adică universală sau ecumenică — și apostolească” Orice creștin în vremea aceea avea conștiința clară a apartenenței sale la „trupul tainic al lui Hristos”, unul și același pretutindeni, dar și la comunitatea locală. Mai mult, comunitățile locale purtau denumirea de „biserici catolice”, termenul „catolic” voind să arate că în ciuda delimitării lor geografice, erau nu mai puțin „catolice” — universale prin păstrarea dreptei credințe (ortodoxiei) mărturisită de restul comunităților, indiferent din ce timp și din ce loc. Faptul de a fi fost universale și totodată locale conferea respectivelor comunități și Biserici dreptul să-și păstreze deplin elementele componente, general valabile în întreaga creștinătate, dar nu mai puțin să cultive caracteristicile proprii fiecărui grup etnic care intra în componența lor. Aceasta pe de o parte a evitat nivelările forțate, nefirești și artificiale, iar pe de altă parte a îmbogățit patrimoniul spiritual colectiv cu aportul variat și plin de culoare al multitudinii neamurilor globului.

Pe asemenea coordonate au evoluat neîntrerupt Bisericele în Răsăritul creștin, definindu-se ca Biserici nu numai naționale, constituite în limitele teritoriale ale țărilor respective, cu limba acelor popoare și cu posibilitatea de a-și exprima credința și cultul în forme proprii, ci totodată ca Biserici autocefale sau autonome, adică de sine stătătoare. Diferită a fost însă dezvoltarea Bisericilor în Apusul creștin unde, datorită unor condiții istorice și sociale aparte, s-a impus o altă viziune, împrumutată din concepția care a făcut gloria imperiului roman înmormântat de istorie. Aici „catolicitatea” înțelegea mai ales sub aspect extensiv a impus topirea tuturor comunităților și Bisericilor locale în aceeași Biserică universală în care orice diversitate, inclusiv cea a limbii, tradițiilor și patrimoniului cultural al țărilor sau colectivităților devenite creștine au fost nvelate și practic anulate. Ceea ce după ani de „ținere sub obroc” a izbucnit la Conciliul Vatican II și după el, n-a constituit decît o reacție întîrziată dar inevitabilă adică: repudierea uniformității, introducerea diverselor limbi și tradiții în cult, acceptarea pluralismului practicilor și disciplinelor, tolerarea chiar a nealinierilor doctrinale etc.

Fără a recurge la considerații și evaluări critice vom observa totuși că alta ar fi fost soarta creștinătății dacă Apusul se menținea pe pozițiile primordiale și împreună cu Răsăritul continua să respecte acele elemente sădite în străfundurile ființei umane care leagă orice ins de pămîntul pe care s-a născut, de neamul din care a ieșit, de limba pe care a moștenit-o, de cultura și tradițiile în care s-a format. Oricum sînt promițătoare consecințele pe plan ecleziastic ale tendințelor actuale îndreptate spre înfrățire, colaborare și pace pe toate planurile. Într-adevăr, după căutări nu arareori penibile și însoțite de mari sacrificii, lumea zilelor noastre a înțeles cît de necesar este ca fiecare popor să poată trăi, să se poată dezvolta și să se poată afirma în deplină libertate și autodeterminare, respectînd celelalte popoare și avînd dreptul a fi el însuși respectat, aducîndu-și astfel — dincolo de orice opreliști — contribuția sa proprie și originală la argumentarea zestrei spirituale și materiale a întregii umanități. Dovada

peremptorie o fac numeroasele popoare ținute încătușate veacuri de-a rândul, care astăzi se prezintă nu numai cu o capacitate creatoare uimitoare, dar mai ales cu perspective ce întrec chiar și previziunile maxime.

Pină la urmă însă n-avem de ce merge prea departe spre a căuta exemple, ci e suficient să ne gândim la istoria poporului nostru oarecând robit, exploatat și ținut vreme îndelungată în întunec, dar care astăzi liber și stăpîn pe soarta sa, se prezintă în fața comunității internaționale cu un aport a cărui volum și calitate nu mai poate fi de nimeni ignorat. N-o pretindem noi aceasta, ca români, ci o spun toți cei care cu obiectivitate și onestitate analizează „fenomenul românesc” în amplele lui dimensiuni.

Cît o privește, legată de popor și aparținînd locuitorilor pămîntului care le este patrie, Biserica Ortodoxă Română este adînc ancorată în realitățile românești, fără a întrerupe o clipă comuniunea cu celelalte Biserici Ortodoxe, promovînd frățietatea cu întreaga creștinătate, neîntorcînd spatele nici uneia din nevoile lumii contemporane. Biserica noastră îmbină particularul decurgînd din caracterul ei național și autocefal, cu universalul pe care îl impune certa ei vocație ecumenică.

Inercînd acum să încheiem considerațiile care au făcut obiectul paginilor de față, vom mai adăuga că îngeminarea universalului cu particularul nu este concepută și cu atît mai puțin realizată mereu și pretutindeni la nivel corespunzător. Apar astfel erori determinate de luarea în considerare cu precădere doar a uneia din însușirile amintite și repudierea celeilalte. Se întîmplă apoi ca respectarea particularului să fie considerată perimată și să i se caute cusur peste cusur sub pretextul aspirației spre universal. Evident, nu vom împărtăși nici una din aceste luări de poziție, ci respectînd învățătura autentic creștină vom rămîne fermi în convingerea că mîrturisirea lui Hristos „unul și același” peste veacuri, trebuie făcută de fiecare credincios nu numai în limba sa proprie, ci și potrivit categoriilor determinate de cultura și civilizația cărora aparține, astfel încît „toate neamurile să aducă măreția și slava lor înaintea lui Dumnezeu”.

† NICOLAE
Mitropolitul Banatului

APOSTOLATUL SOCIAL ÎN BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ LA A 75-a ANIVERSARE A PREA FERICITULUI PATRIARH JUSTINIAN

de : Pr. prof. IOAN G. COMAN

APOSTOLATUL, MISIUNE A BISERICII

Apostolatul este întâi un mesaj grav, important, uneori solemn, alteori discret pe care cineva, în cazul nostru Biserica, îl adresează sau îl duce cuiva, unui grup de persoane sau comunităților creștine, în vederea unui scop. Apostolatul este mai ales o sumă de acțiuni complexe menite să ducă neapărat la împlinirea misiunii încredințate uneia sau mai multor persoane, ca să se realizeze o operă importantă. Cînd ne gîndim că misiunea pe care Biserica o dă Apostolilor ei și tuturor urmașilor acestora este de a învăța lumea creștină prin Evanghelie, a o iubi, a o uni și a o mîntui, ne dăm seama de ce uriaș volum de muncă, de jertfă și de dragoste are nevoie un adevărat apostolat al Bisericii lui Hristos. Apostolatul are esența și chipul aceluia de la care pornește acest apostolat, ca în cazul unei solii sau al unui ambasador. Ambasadorul nu poate niciodată călca sau devia de la porunca sau planul conducătorului său, căci altfel e trădător și nu mai reprezintă pe cel ce l-a trimis. El trebuie dimpotrivă să facă totul, să combine cele mai grele și mai complexe mijloace spre a-i reuși misiunea. S-au văzut soli sacrificați pentru că n-au călcat cuvîntul conducătorului lor. Ațiția dintre Apostolii Mîntuitorului au murit de moarte martirică : Iacob, Petru, Pavel, Andrei etc. ; ațiția Părinți și scriitori bisericești au plătit cu viața mesajul soliei lor : Sfîntul Policarp, Sfîntul Justin Martirul și Filosoful, Sfîntul Ciprian, Origen, Sfîntul Pamfil, Sfîntul Ipolit, Metodiul de Olimp, Sfîntul Irineu, Sfîntul Ioan Gură de Aur, Sfîntul Maxim Mărturisorul etc.

În noțiunea și ideea de apostolat intră mai multe elemente :

1. *Trimiterea personală* de către Biserică, fiindcă numai aceasta implică prezența lucrătoare a Sfîntului Duh și angajamentul personal fără rezervă al celui trimis. Scopul soteriologic al apostolatului exclude angajarea de persoane pe care Biserica nu se poate bizui. Numai cei aleși pot fi trimiși, așa cum au fost trimiși cei 12 Apostoli. Apostolia presupune calități și puteri pe care nu le poate avea oricine. Numai Sfîntul Duh,

numai Cincizecimea face apostoli, în inima cărora limbile de foc revarsă o dragoste nelimitată și un entuziasm ardent pentru Hristos. Trimiterea personală e o flacără aprinsă pe vatra vocației personale.

2. Apostolia are un mesaj de prezentat aceloră către care e trimisă, adică o *învățătură*, învățătura revelată de Domnul nostru Iisus Hristos în Sfinta Sa Evanghelie: „Mergînd învățați toate neamurile botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh, învățîndu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă” (Matei 28, 19—20). Misiunea nu se face cu capul vid și cu mîna goală, aruncînd doar cuvinte umflate și frumos răsucite, care nu spun nimic, ci cu mîntea încărcată cu toată substanța Sfintei Scripturi și cu tot ce au produs mai înalt, mai alinător și mai fin rațiunea și inima omenească, alegînd numai aurul și lumina a ce e mai bun, spre a le servi ca hrană sufletelor. Trebuie semănată numai învățătura cea adevărată a Evangheliei, pentru care trebuie luptat spre a nu fi confundată cu învățătura falsă și a se curma jocul substituirilor spirituale.

3. Apostolatul Bisericii Ortodoxe, care urmărește mîntuirea creștinilor prin credință în Domnul și Mîntuitorul Iisus Hristos, trebuie să se reverse ca un val fierbinte împins de o *credință* înflăcărată, care să aprindă și pe cei cărora li se adresează. Fără credință și evlavie caldă, dezinteresată, orice apostolat mic sau mare al Bisericii eșuiază. În Biserica primară, apostoli ori învățătorii itineranți care organizau agape la care mînceau și ei, erau îndepărtați. Apostolia implică deci nu numai învățătură, ci și o credință sfințitoare, jertfitoare, complet dezinteresată și mai ales creatoare de valori noi spirituale.

4. Cînuna apostolatului este *dragostea* și tot ce derivă din ea: bună-voința răbdarea, smerenia, blîndețea, dreptatea și adevărul (I Corinteni XIII, 4—6). Hristos fiind dragoste, mîntuirea, adică unirea cu El și transfigurarea lumii într-o împărăție a cerurilor, se obțin printr-un apostolat al dragostei, care realizează un univers al dragostei, împingînd negația războiului pînă la eliminarea lui definitivă. De altfel, dragostea e cea mai sigură și eficientă armă a apostolatului, care dă ostenitorilor lui puterea de pătrundere a sufletelor și de cuprindere a tuturor credincioșilor într-o singură unitate.

În apostolatul pentru mîntuire e implicat și apostolatul social, care e una din etapele decisive pentru mîntuire. După concepția ortodoxă, mîntuirea nu o obține insul singur, ci numai împreună cu frații săi.

APOSTOLATUL SOCIAL

1. DEFINIȚIE

Apostolatul social este lucrarea complexă și neîncetată a Bisericii de a îndrepta, de a uni și de a sfinți pe credincioși atît personal cît și în comunitate, făcîndu-i în măsura posibilului asemenea cu Dumnezeu, adică membri ai împărăției cerurilor, în Trupul unic al lui Hristos. „Împărăția lui Dumnezeu este în voi”, zice Sfînta Scriptură, avertizîndu-ne prin aceasta că credincioșii sînt în stare să realizeze o comunitate dreaptă, care să placă lui Dumnezeu. Un text din Didahie precizează: „Nu-ți întoarce

fața ta de la cel lipsit, *ci pune toate în comun* cu fratele tău și nu vei mai zice că ai ceva propriu. Căci dacă sînteți împreună în nemurire, *cu atît mai mult în cele muritoare*“. Cu alte cuvinte, dacă împărăția cerurilor este o viață de obște a tuturor celor ce merg acolo, ea trebuie și poate fi pregătită de aici, de pe pămînt, în acest sens. Deci creștinii, pot năzui la formarea unei societăți după modelul primei comunități creștine de la Ierusalim (Faptele Apostolilor 2, 44—47 ; 4, 34—35).

II. FORME DE MANIFESTARE; FUNDAMENTARE BIBLICĂ ȘI PASTRISTICĂ

1. *Apostolat în general* (Matei 28, 19 și paralele ; Luca IX, 1—6 ; etc. ; Ioan XV (întreg) ; Faptele Apostolilor cap. 2—28 ; I Corinteni 2, 1—7 ; 9, 1—9 ; 12, 28—30 ; I Tesalonic 2, 7—20 etc.). Rezultă din texte, care se pot înmulți, că apostolia e un dar, o alegere, o jertfă continuă, o bucurie ieșită din lacrimi și durere : „Oare toți sînt apostoli ?“ (I Corinteni 12, 29), zice marele Apostol Pavel și tot el scrie, printre altele, tesalonicenilor : „Iubindu-vă eram bucuros să vă dăm nu numai Evanghelia lui Dumnezeu, ci chiar și sufletele noastre... Vă aduceți aminte, fraților, de osteneala și de truda noastră... Voi sînteți martori și Dumnezeu de asemeni, cît de sfînt și cît de drept și fără de prihană ne-am purtat între voi, credincioșii...“ (I Tesaloniceni 2, 8—10). Sf. Părinți au fost insuflețiți, în cea mai mare parte, de duhul apostolic. Unii dintre ei și-au dat viața pentru misiunea lor, cum au fost Sfîinții Policarp, Justin, Coprian, Metodin de Olimp etc. Pregătirea, rivna și orizontul apostolic ale autorilor patristici se văd mai ales în operele lor scrise, cu osebire în tratatele *Despre preoție*, în activitatea lor misionară mistuitoare și adesea în felul morții lor.

2. *Unirea creștinilor în general și pe națiuni* (Ioan 17, 11—21 ; Faptele Apostolilor cap. 2 ; I Corinteni 10, 17 ; Romani 12, 5—8 ; I Corinteni 1, 10—13 ; Efeseni 2, 14—16 ; 4, 4—6 ; Coloseni 3, 11 etc.). Dezbinarea creștinilor a fost și este cauză de nenorociri și războaie. Unirea în Sfînta Treime și în trupul tainic al Domnului prin apropierea și unirea în credință aduce înțelegere și între creștini și ? ? între creștinii din același neam, în aceeași țară. Duhul unității prin credință și învățătură contopește Bisericele într-una singură, oricît ar fi de depărtate geografic (Sfîntul Irineu, *Contra ereziilor* I, 10, 2). Unitatea Bisericii și a credincioșilor e susținută mai ales de Sfîntul Ciprian, Origen, Eusebiu al Cezareii, Sfîntul Ioan Gură de Aur și Fericitul Augustin.

3. *Dreptatea și egalitatea între oameni* (Luca 14, 12—14 ; 23, 39—41 ; Ioan 5, 30 ; Romani 3, 5 ; Filipeni 4, 8 ; Coloseni 4, 1 ; II Tesaloniceni 1, 6—10 ; Evrei 11, 33 ; I Petru 2, 23—24 ; Apocalipsă 15, 3 ; 16, 5, 7 ; 19, 2 ; Romani 10, 12 ; I Corinteni 12, 13 ; Galateni 3, 28 etc.). Scopul suprem al întrupării, morții și învierii Domnului a fost și este mîntuirea, adică restabilirea dreptății, restaurarea prin noul Adam a omului căzut în nedreptate, a suprimării diferenței între rase și între oameni, între bărbat și femeie, între grec și barbar. A fost în lumea veche și a rămas pînă astăzi cea mai revoluționară concepție socială bazată pe credința în efectul total transformator al jertfei celui drept, a Fiului lui Dumnezeu. Această

mîntuire obiectivă, sau cucerire a purității și dreptății asupra păcatului trebuie s-o realizăm treptat sub formă socială, prin virtuțile evanghelice și Sfintele Taine. Sfîntul Ioan Gură de Aur a scris pagini neuitate despre frumusețea sufletelor celor drepti și a militat ca nimeni altul pentru umanizarea celor în mizerie, căci în fiecare nedreptățit, sărac și bolnav, Hristos e cel care suferă.

4. *Dragostea și sprijinul* pe care-l poate oferi ea insului și societății (Ioan 3, 16—17 ; 10, 10—17 ; cap. 17 ; I Ioan cap. 4 ; Iacob cap. 2 ; I Corinteni cap. 13 ; Matei 25, 31—46 etc.). Aproape toată Sfînta Scriptură a Noului Testament pulsează de dragostea între frați și e practică în formele cele mai variate și inedite de Iisus Mîntuitorul, de Sfinții Apostoli și de cei care se roagă sau se mișcă într-un fel în aceste scînteietoare pagini, pe care miile de ani nu le ofilesc și nu le învechesc. „Adevărat zic vouă, întrucît ați făcut (acestea) unuia dintre acești frați ai mei, prea mici, mie mi-ați făcut“ se adresează Mîntuitorul celor drepti (Matei 25, 40). Dragostea evanghelică nu se apreciază nici prin cifre, cantitativ ori altfel, căci ea pulsează și iradiază din Trupul lui Hristos puteri de o frumusețe, puritate și dăruire pe care nu le cuprinde nici o cifră sau formulă, de exemplu creștini care se autovindeau spre a răscumpăra frați-oameni din robie, sau preoți ori episcopi care vindeau Sfintele vase spre a răscumpăra cu ele prizonieri de război de la „barbari“ etc., ca Sfîntul Ambrozio și alții.

5. *Pacea* cu Dumnezeu și cu credincioșii foarte multe texte adunate de Prof. J. Moiesescu, azi I.P.S. Mitropolit Justin al Moldovei și Sucevei, Dumitru Stăniloae, I. Coman, etc. ; indicăm totuși cîteva texte din ambele Testamente : Psalmul 71, 6—7 ; Psalmul 84, 11 ; Psalmul 118, 165 ; Isaia 26, 12 ; 52, 7 ; 62, 19 ; Matei 5, 9 ; Marcu 9, 50 ; Luca 2, 14 ; 10, 5 ; Ioan 14, 27 ; Romani 12, 18 ; 14, 17, 19 ; I Corinteni 14, 33 ; II Corinteni 13, 11 ; Efeseni 2, 17 ; 4, 3 ; II Tesaloniceni 3, 16 ; Evrei 12, 14 etc.). Pacea a fost cîntărea de îngeri la nașterea Domnului ca o făgăduință și o recomandare a înțelegerii și a armoniei în lumea cea nouă, ce avea să răsără odată cu Fiul lui Dumnezeu întrupat. Pacea împacă pe Dumnezeu cu cel păcătos pe care-l iartă și apropie unind cele două lumi vrăjmașe cea iudaică și cea păgînă, pe cei de aproape cu cei de departe, dărîmînd zidul vrăjmașiei dintre ele (Efeseni 2, 14—16). Trebuie depuse toate eforturile, chiar viața, spre a apăra pacea, zice Origen (Coment. la Epistola către romani, P.G. 14, 1252). Pacea este mama tuturor lucrurilor și cei care o fac sînt numiți fii ai lui Dumnezeu, observă Sfîntul Ioan Gură de Aur (Omilia III la Epistola către coloseni, P.G. 62, 322 sq.). Războiul este o „ucidere organizată și multiplicată“ (Sfîntul Vasile cel Mare) și e „mai bine să nimicim războaiele prin cuvinte, decît pe oameni prin sabie și să cîștigăm pacea prin pace, nu prin război“ (Fericitul Augustin, Ep. 229, P.L. 33, 1020).

6. *Eliminarea sclavagismului sau robiei* de care e vorba de atîtea ori în Vechiul și în Noul Testament și pe care Mîntuitorul îl abolește (Galateni 3, 28 și paralele). Luptele seculare, inclusiv cele de azi care se dau pentru cîștigarea independenței din ghearele colonialismului, arată cit de scumpă a fost și este proclamarea libertății omului, atît în Sfînta Scriptură, cit și în conștiința oamenilor de azi. Sfinții Părinți militau pentru egalitatea

sclavilor cu stăpînii lor, dădeau libertate deplină sclavilor personali și nu o dată le deschideau calea la episcopat. Sfîntul Ioan Gură de Aur mustră pe creștinii care-și bat sclavii, iar Fericitul Augustin definește imperialismul roman care subjugase și ținea sclave atîtea popoare, drept o „tîlhărie“ (latrocinium).

7. *Libertatea* proclamată o dată cu egalitatea (Galateni 5, 13—16) și care e, în epoca sclavagistă, înțeleasă ca o libertate moral-spirituală pentru că imperiul roman absolutist nu acordă o libertate socială și civilă decît la puțini. Creștinii practicau această libertate moral-spirituală între ei în mod obișnuit inclusiv cu ceilalți oameni, considerați frați. Libertatea e preconizată tot timpul de Sfînta Scriptură, care, de altfel, avertizează : „Trăiți ca oamenii liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperămint răutății“ (I Petru 2, 16). Luptînd contra robiei, exploatării și a inegalității, Sfînții Părinți luptau pentru libertate, sau mai precis pentru libertatea deplină.

8. *Munca* (Texte adunate la autorii indicați și la alții ; cităm totuși : Geneză 2, 15 ; Exod 20, 9—10 ; Pilde 6, 6—9, 11 ; 12, 11, 27 ; Ecclesiast 2, 24 ; 3, 13 ; 5, 11 ; 11, 6 ; Matei 10, 10 și paralele ; Facerile Apostolilor 20, 34 ; I Corinteni 14, 12 ; I Tesaloniceni 2, 9 ; 4, 11 ; II Tesaloniceni 3, 10). Munca este însăși expresia actului creator al lui Dumnezeu. Ea e recomandată stăruitor în paginile Sfintei Scripturi. Mîntuitorul Însuși proclamă că El lucrează ca și Tatăl Său, iar Sfîntul Pavel afirmă că el n-a fost povară nimănui, ci a trăit din munca mîinilor sale. Un creștin nu poate trăi fără lucru, zice Didahia. „Munca este folositoare nu numai pentru stăpînirea corpului, dar și pentru dragostea față de aproapele, ca Dumnezeu să dea prin noi cele necesare la cei slabi dintre frați“, recomandă Sfîntul Vasile (Reguli mari P.G. 31, 1009 sq.) „A se hrăni muncind neîncetat este un fel de înțelepciune ; sufletele celor ce muncesc sînt mai curate, cugetele lor sînt mai puternice“, reflectă Sfîntul Ioan Gură de Aur (Omilia V la Epistola I către corinteni, P.G. 61, 47).

III. PREA FERICITUL PATRIARH JUSTINIAN, APOSTOL SOCIAL MODEL

La vîrsta celor 75 de ani în plină vigoare, cu aceeași privire de vultur și aceleași mișcări sigure și domoale de Mare Preot, Prea Fericitul Patriarh Justinian se găsește pe un pisc, de unde-și privește viața în toate sensurile cu bucuria drumetului care și-a parcurs o mare parte din calea existenței, nu fără obstacole, dar sub puternica ocrotire și strajă a Sfîntului Duh, a rugăciunilor binecredinciosului împărat Justinian și a milioanelor de credincioși români, urmașii daco-romanilor, din fosta Dacie Felix și Dacia Pontică, pînă la Satu Mare și pînă la Dunărea getică și Marea cea Mare.

Fiu de țărani, născut la Cermeghești-Vilcea, la 22 februarie 1901, preot și învățător de țară, la Băbeni-Vilcea, promovat preot la oraș, la Biserica Sfîntul Gheorghe — Rîmnicu Vilcea, chemat profesor și director la Seminarul din Rîmnicu Vilcea, apoi promovat mitropolit al Moldovei în 1947 și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române în 1948, Prea Fericitul Patriarh Justinian n-a gîndit, cu siguranță, nici în copilărie și nici în tinerețe, că va ajunge unul din cei mai mari oameni pe care i-au dat Biserica și Patria

noastră, o culme de muncă, de rugăciune, de realizări și de părintească înțelepciune și bunătate. Aici a lucrat mina nevăzută dar plină de har a lui Dumnezeu, care a chemat pe preotul Ioan de altădată, pe acest Ion sfințit reprezentant și simbol profund al credincioșilor ortodocși români, spre a-l ridica pe trepte din ce în ce mai înalte, până la piscul sacerdoțiului ortodox, până la rangul de Patriarh. Avem aici manifestarea unei excepționale vocații preoțești dusă până la capăt și fertilizată continuu cu toate darurile Sfintului Duh. Vocația Prea Fericitului Patriarh s-a manifestat printr-o muncă, printr-o slujire mistuitoare, printr-un *apostolat total* culminând cu *apostolatul social*. Vocația Prea Fericirii Sale a fost susținută de o voință neclintită, de o răbdare fără margini, de o dragoste fierbinte și de o delicatețe fină care înalță și mângie pe oricine îl cercetează.

Apostolatul social al Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian izvorăște direct din apostolatul său *evangelic*. Dimensiunile și frumusețea realizărilor Sale obștești-ortodoxe sînt opera unei credințe viguroase, a revărsării continue a puterii Sfintului Duh și a unui impuls misionar fără oprire, ca acela al Sfinților Apostoli după Cincizecime. Opera Prea Fericirii Sale a înflorit și a rodit sub dogoarea și roua continuă a Rusaliilor. N-a gîndit, nu s-a rugat și n-a lucrat niciodată numai pentru Prea Fericirea Sa singur, ci totdeauna pentru toți fiii săi sufletești, pentru creștinii de pretutindeni. Și pe toți i-a tratat, i-a ajutat și i-a întîmpinat cu bunătate și cu o largă deschidere în toate sensurile, cu condiția de a nu te atinge de dreptate, sau a strica buna rînduială a tradiției evanghelice. A făcut din preoții Săi co-apostoli, a acoperit slăbiciunile altora prin propria Sa lucrare și s-a mistuit și se mistuiește de grija Bisericii, ca marele Pavel.

Apostolatul comunitar al Prea Fericirii Sale se inspiră profund din rivna și osteneala neîncetată a *Sfinților Părinți*, a căror viziune se lărgeste pînă la universal, grație evoluției istorice, progresului creștinismului și culturii lor personale. Sfîntul Ioan Gură de Aur și Sfîntul Vasile cel Mare au fost modele calde și neîntreprupte Prea Fericitului Patriarh, modele de slujire ca preot și patriarh, modele de sfințire a sufletelor, de ajutorare și alinare a tuturor săracilor și desmoșteniților. Păstor al dreptei credințe, ca Sfinții Părinți în sinoadele ecumenice, Prea Fericirea Sa aplică eterodocșilor tratamentul impus de evoluția istorică a Bisericii și de tradiția umanistă a Ortodoxiei românești și acționează ardent pentru unirea tuturor creștinilor. Asemenea Sfinților Părinți, Prea Fericirea Sa e prezent în toate marile probleme ale lumii de azi : libertate și dreptate popoarelor lumii a treia, ajutorare rapidă și substanțială pentru ridicarea lor din starea de subdezvoltare, crearea unei conștiințe a demnității umane, îndepărtarea războiului printr-o înțelegere efectivă și prețuire reală între popoare. Asemeni Sfîntului Vasile cel Mare, Prea Fericitul Patriarh a creat așezăminte bisericești, ca cele de la mănăstirile Dealu și Viforita, a organizat Casă de ajutor reciproc și Casă de pensii, Fondul Central Misionar, ateliere de lucru în unele mănăstiri și burse pentru elevii seminariști și studenții Institutelor Teologice. A dezvoltat o bogată cultură teologică, prin repunerea în valoare a vechilor picturi bisericești de sute de ani, unicate în arta mondială, apoi prin reîmprospătarea artei picturale și arhitecturale cu

prilejul zidirii de noi biserici și prin publicarea a mii de pagini de cărți de cult, de știință și reflecție teologică pentru masele de credincioși. De la Sfinții Părinți a învățat Prea Fericitul și a transmis credincioșilor Săi fiorul sfințeniei și al chenozei la lectura Sfintei Scripturi, pe care a retipărit-o în întregime de două ori, la ascultarea sfintei liturghii, la primirea Sfintelor Taine, la cîntarea în comun; de la dinșii a reținut prețuirea vieții de familie, educația serioasă a copiilor și a tinerilor, combaterea viciilor, în deosebi a miniei, a egoismului, a beției, a minciunii și a desfrînării; ei i-au transmis cultul adevărului, adevăzarea la frumusețea vieții feciorelnice, dirzenie neînfîrîntă împotriva războiului, „tatăl uciderii și al morții“, și dragostea fierbinte pentru pace“ — „mama tuturor bunurilor“.

Prea Fericitul Patriarh a fost un apostol al coeziunii și unității ortodocșilor români. Dînsul a reușit să realizeze unitatea religioasă ruptă de lăcomia Habsburgilor și să redea caracterul masiv și monolitic masei de credincioși ortodocși ai țării noastre. Prea Fericirea Sa cu întreaga Biserică Ortodoxă Română n-a lipsit de la nici unul din marile evenimente sau prefaceri prin care a trecut și trece poporul român, știe să pună la contribuție credința și Biserica Ortodoxă în slujba progresului și sporului tuturor, cerut sau implicat de schimbările revoluționare, de structură, ale zilelor noastre. Biserica Ortodoxă Română, mamă spirituală și tovarășă de suferință a poporului daco-roman și apoi român de-a lungul veacurilor, confirmă prin propria ei tradiție și propriile ei cercetări continuitatea neamului de la martirii de sub Dioclețian și cărturarii tomitani participanți la sinoadele ecumenice, pînă la Ion Valahul, Constantin Brîncoveanu și atîția pînă în zilele noastre, uciși sau îngropați de vii în temnițe dușmane. Prea Fericirea Sa a prezidat primele canonizări de sfinți români, săvîrșite de Biserica noastră în 1955, în prezența și în asentimentul reprezentanților tuturor celorlalte Biserici Ortodoxe din lume. E aci un pisc al umanismului Ortodoxiei românești, cu rădăcinile în martirii de la Niculițel, Tomis, Halmyris, Buzău și toți cei ce formează lanțul continuității fără întrerupere pînă la noi.

Acest apostolat ortodox-patriotic se integrează organic în apostolatul Bisericii creștine în totalitatea ei, de care Prea Fericitul Părinte niciodată n-a desprins și n-a izolat Biserica Ortodoxă Română. Această Biserică e prezentă cu efort substanțial în toate problemele actuale ale întregii Biserici. În tema centrală, aceea a unirii creștinilor, ea militează, în perioada actuală, pentru un ecumenism practic, pentru o colaborare frățească în faptele frumoase ale Evangheliei și ale ajutorării în toate direcțiile pozitive ale omului de azi, chiar dacă viziunea lui despre lume diferă de aceea a Bisericii. Biserica este „cosmosul cosmosului“, după cuvîntul lui Origen și creștinismul modern va găsi oricînd în spiritualitatea credinței sau în istoria Bisericii puncte de reper serioase, dacă dorește sau are nevoie de esență și de permanență.

Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian a făcut din Biserica Sa un organism viu și activ în și prin Sfințul Duh, care lucrează cu credincioșii, între credincioși și pentru credincioși.

CĂLAUZĂ BIBLICĂ *)

M

Macedonia

Fap. 16, 9-10 și 12 ; 20, 3-4 ; 27, 2 ; II Cor. 9, 2 și 4.

Magii

Mt. 2, 1-12 ; Lc. 2, 4 ; cf. Num. 24, 17 ; Is. 60, 30.

Mai mare

ocirmuitor, dregător, întiul, căpetenie : Mt. 10, 40-42 ; 14, 6 ; 18, 5 ; 20, 21 și 25-27 ; 23, 11 ; Mc. 6, 21 ; 9, 35 și 37 ; 10, 37 și 42-45 ; Lc. 9, 45 ; 10, 16 ; Lc. 19, 2 ; 22, 24-27 ; In. 5, 23 ; 12, 44, 13, 20 ; Fap. 14, 5 ; 19, 31 ; 24, 5 ; 25, 24-25 ; 28, 17 ; I Tes. 5, 12 ; Evr. 13, 7 și 17 și 24 ; I P. 5, 3 ; Ap. 18, 23,

Mama

Mt. 1, 18 ; 2, 11 și 13-14 și 20-21 ; 10, 35 și 37 ; 12, 46-50 ; 13, 55 ; 14, 8 și 11 ; 15, 4-6 ; 19, 5 și 12 și 19 și 29 ; 20, 20 ; 27, 56 ; Mc. 3, 31-35 ; 5, 40 ; 6, 24 și 28 ; 7, 10-12 ; 10, 7 și 19 și 29-30 ; Lc. 1, 15 și 43 și 60 ; 2, 33-34 și 48 și 51 ; 7, 12 ; 8, 19-21 și 51 ; 12, 53 ; 14, 26 ; 18, 20 ; In. 2, 1 și 12 ; 3, 3-4 ; 6, 42 ; 19, 25-27 ; Fap. 1, 14 ; 3, 2 ; 12, 12 ; 14, 8 ; Rom. 16, 13 ; Gal. 1, 15 ; 4, 26 ; Ef. 5, 31 ; I Tim. 5, 2 ; II Tim. 1, 5 ; Ap. 17, 5.

și frații Domnului (fii celeilalte Marii) : Mt. 12, 46-50 ; Mc. 3, 31-35 ; Lc. 8, 19-21 ; In. 2, 12 ; cf. Mc. 3, 21.

Mamona

Mt. 6, 24 ; Lc. 16, 13 ; In. 15, 19 ; Rom. 8, 7 ; Iac. 4, 4 ; I In. 2, 15.

Mana

Ieș. 16, 25-35 ; Num. 11, 6-9 ; Deut. 8, 3 și 16 ; Ios. 5, 12 ; Neem. 9, 20 ; In. 6, 31-33 și 35 și 48-49 și 51-56 ; I Cor. 10, 3 ; Ap. 2, 17.

*) Urmare din nr. 1—4/1976, pp. 49—193.

Marcu

Fap. 12, 12 și 25 ; 15, 37 și 39 ; Col. 4, 10 ; II Tim. 4, 11 ; Filim. 24 ; I P. 5, 13.

Maria

sora lui Moise și Aaron : Num. 12, 1 ;

Maica Domnului : Mt. 1, 16 și 18 și 20 ; 2, 11 ; 13, 55 ; Mc. 6, 3 ; Lc. 1, 27 și 30 și 34 și 38-39 și 41 și 46 și 56 ; 2, 5 și 16 și 19 și 34 ; In. 2, 1 ; 3, 5 și 12 ; 6, 42 ; Fap. 1, 14 ;

Magdalena : Mt. 27, 56 și 61 ; 28, 1 ; Mc. 15, 40 și 47 ; 16, 1 și 9 ; Lc. 8, 2 ; 24, 10 ; In. 19, 25 ; 20, 1 și 11 și 16 și 18 ;

mama lui Iacob și Iosif : Mt. 27, 56 și 61 ; Mc. 15, 40 și 47 ; 16, 1 ; Lc. 24, 10 ;

lui Cleopa : In. 19, 25 ;

sora Martei : Lc. 10, 39 și 42 ; In. 11, 1-2 și 19-20 și 28 și 31-32 și 45 ; 12, 3 ;

mama lui Ioan Marcu : Fap. 12, 12 ;

o bună creștină : Rom. 16, 6.

Marta

sora lui Lazăr : In. 11, 38-42.

Martiriul

Mt. 23, 34 ; 24, 9 ; In. 16, 2 ; Fap. 7, 55-60 ; Ap. 2, 13 ; 6, 9-11 ; 11, 7 ; 13, 10 ; 18, 24 ; 20, 4 ;

moartea pentru Hristos : Fap. 15, 26 ; 20, 24 ; 21, 13 ; Rom. 8, 36 ; I Cor. 4, 9-13 ; II Cor. 4, 11-12 și 14-18 ; Filip. 2, 17 ; Ap. 6, 9 ; 12, 11 ; 17, 6 ; 18, 24 ; 20, 4 ;

prezis de Hristos : Mt. 10, 18 și 21-22 ; 24, 9 ; Mc. 13, 12-13 ; Lc. 21, 16-19 ; In. 16, 2 ; 21, 18-19 ;

bărbăția necesară suportării lui : Mt. 10, 28 și 38-39 ; 16, 24-25 ; Mc. 8, 34-35 ; Lc. 9, 23-25 ; 12, 4 ;

presupune rezistență și opunere la păcat : I Cor. 10, 13 ; cf. Fap. 5, 41 ; 21, 11 ; I Tes. 2, 14 ; Evr. 10, 32-34 ; 12, 4 ; Ap. 2, 10 și 13.

răsplata răbdării : Mt. 10, 22 ; 24, 13 ; Iac. 1, 12 ; Ap. 2, 10 ; 3, 11 ; 6, 9-10.

pedeapsa chinurilor : Mt. 23, 31-36 ; Lc. 11, 49-51 ; Ap. 16, 6 ; 18, 21-24 și 19, 2.

Exemple : Mt. 14, 3-12 ; Mc. 6, 16-29 ; Fap. 7, 58-60 ; 9, 1 ; 12, 2 ; 22, 4 și 20 ; 26, 10 ; II Cor. 1, 8-10 ; II Tim. 4, 6 ; Ap. 2, 13.

Martori

mărturie : Mt. 8, 4 ; 10, 18 ; 18, 16 ; 24, 14 ; 26, 65 ; Mc. 1, 44 ; 6, 11 ; 13, 9 ; 14, 55-56 și 63 ; Lc. 4, 22 ; 5, 14 ; 9, 15 ; 11, 48 ; 21, 13 ; 22, 71 ; 24, 41 ;

In. 1, 7 și 15 și 32 și 34 ; 2, 25 ; 3, 11 și 26 și 28 și 32-33 ; 4, 39 și 44 ; 5, 31-43 și 36-37 și 39 ; 7, 7 ; 8, 13-14 și 17-18 ; 10, 25 ; 12, 17 ; 13, 21 ; 15, 26-27 ; 18, 23 și 37 ; 19, 35 ; 21, 24 ; Fap. 1, 8 și 22 ; 2, 32 ; 3, 15 ; 5, 32 ; 6, 11 și 13 ; 7, 58 ; 10, 22 și 39 și 41 și 43 ; 13, 22 și 31 ; 14, 3 ; 15, 8 ; 16, 2 ; 20, 26 ; 22, 5 și 15 și 18 și 20 ; 23, 11 ; 26, 5 și 18 și 22 ; Rom. 1, 8-9 ; 3, 21 ; 10, 2 ; I Cor. 1, 6 ; 2, 1 ; 15, 15 ; II Cor. 1, 12 și 23 ; 8, 3 ; 13, 1 ; Gal. 4, 15 ; 5, 3 ; Ef. 4, 17 ; Col. 4, 13 ; I Tes. 1, 9-10 ; 2, 5 și 10 și 12 ; I Tim. 2, 6 ; 3, 7 ; 5, 10 și 19 ; 6, 12-13 ; II Tim. 1, 3 ; 2, 2 ; Tit 1, 13 ; Evr. 3, 5 ; 7, 8 și 17 ; 10, 15 și 28 ; 11, 2 și 4-5 și 39 ; 12, 1 ; Iac. 5, 3 ; I P. 5, 1 ; I In. 1, 2 ; 4, 14 ; 5, 6-7 și 9-11 ; III In. 3 și 6 și 12 ; Ap. 1, 2 și 5 și 9 ; 2, 13 ; 6, 9 ; 11, 3 și 7 ; 12, 11 și 17 ; 15, 5 ; 19, 10 ; 20, 4 ; 22, 16 și 18 și 20 ;
 mincinos : Deut. 19, 16-18 ; Pild. 6, 19 ; 12, 17 ; 14, 5 ; 19, 5 ; 21, 28 ;
 necredincios : Pild. 14, 5 ;
 care spune adevărul : Pild. 14, 25 ; Is. 8, 2.
 Doi sau trei martori : Deut. 17, 6 ; 19, 15 ; Mt. 18, 16 ; II Cor. 13, 1 ;
 I Tim. 5, 19 ; Evr. 10, 28 ;
 Contra vinovaților : Mt. 18, 15-17 ; In. 8, 17 ; II Cor. 13, 1 ; I Tim. 5, 19 ;
 Evr. 10, 23 ;
 ai patimilor Domnului : Lc. 24, 48 ; Fap. 1, 8 și 22 ; 5, 32 ; 10, 39 ;
 I P. 5, 1 ;
 ai învierii Domnului : Fap. 2, 24 ; 3, 15 ; 4, 10 ; 10, 40-41 ; 13, 30-31 ;
 17, 31 ; Rom. 4, 24-25 ; 8, 11 ; II Cor. 4, 14 ; Gal. 1, 1 ; Ef. 1, 20 ; Evr. 13, 20 ;
 martorul credincios și adevărat : Ap. 1, 5 ; 3, 7 și 14 ; 19, 11 ; 22, 6 ;
 apocaliptici : Ap. 11, 1-14.

Masa

trapeza : Mt. 15, 27 ; 21, 12 ; Mc. 7, 28 ; 11, 15 ; Lc. 16, 21 ; 19, 23 ; 22, 21 și 30 ; In. 2, 15 ; Fap. 6, 2 ; 16, 3-4 ; Rom. 11, 9 ; I Cor. 10, 21 ; Evr. 9, 2.

Maslul

Instituit de Mîntuitorul : Mc. 6, 5 și 12-13 ; 7, 32-35 ; 16, 18 ; Lc. 4, 40 ; 13, 13 ; Fap. 28, 8 ;
 practicat de Apostoli : Fap. 28, 8 ; I Cor. 12, 9 și 28 ; Iac. 5, 14-15 ;
 prin punerea mâinilor : Mc. 6, 5 ; 7, 32 ; 16, 18 ; Lc. 4, 40 ; Fap. 28, 8 ;
 și prin ungere : Mc. 6, 13 ; Iac. 5, 14 ;
 efecte : vindecarea și iertarea păcatelor : Mc. 6, 13 ; Iac. 5, 15 ;
 se săvîrșește de mai mulți preoți : Iac. 5, 14-15.

Matei

Mt. 9, 9 ; Mc. 2, 14-17 ; Lc. 5, 27-32.

Mădularele

Trupul mistic al lui Hristos : Rom. 12, 4-5 ; I Cor. 12, 12-31 ; Ef. 4, 4-7 ;
 Hristos capul trupului (Bisericii) : Mt. 28, 18-19 ; Rom. 12, 5 ; I Cor. 12, 12 și 17 ; Ef. 1, 22-23 ; 4, 11-12 ; 5, 23 și 30 ; Col. 1, 18 și 24 ; Evr. 2, 7-8 ;

unitate de trăire și simțire : Rom .12, 15-16 ; 15, 5 ; I Cor. 1, 10 ; 12, 25-26 ; Filip. 2, 2 ; 3, 16 ; I P. 3, 8 ;

unitate, realizată prin Botez : Mc. 1, 8 ; Rom. 6, 3-5 ; Gal. 3, 27-28 ; Ef .4, 4-7.

Mărturia — vezi : martori

Mt. 3, 11 și 16-17 ; 8, 4 ; 10, 18 ; 15, 19 ; 18, 16 ; 19, 18 ; 24, 14 ; 25, 35-36 și 40 și 45 ; Mc. 1, 7 și 10-11 și 24 ; 6, 11 ; 10, 19 ; 14, 55-59 ; Lc. 3, 16 ; 18, 20 ; 22, 71 ; In. 1, 7-8 și 15 și 18-20 ; 5, 31-34 și 36-37 și 39 și 45-46 ; 8, 13-14 și 17-18 ; 19, 35 ; Fap. 22, 18 ; I Cor. 1, 6 ; 2, 1-2 ; II Cor. 1, 12 ; II Tes. 1, 10 ; II Tim. 1, 8 ; Tit 1, 13 ; Evr. 3, 5 ; 11, 2 și 5 ; I In. 5, 6-10 și 11 ; III In. 12 ; Ap. 1, 9 ; 6, 9 ; 11, 7 ; 12, 11 și 17 ; 19, 10 ; 20, 4 ;

cugetului : Fap. 23, 1 ; II Cor. 1, 12-22 ; 3, 1-3 ; 4, 2 ; vezi : Conștiința ;

lui Iisus despre Ioan : Mt. 11, 7-19 ; Mc. 1, 2 ; Lc. 7, 24-35 ;

lui Ioan despre Iisus : Mt. 3, 11-12 ; Mc. 1, 7-8 ; Lc. 3, 16-17 ; In. 1, 19-34 ; 3, 22-36 ; 5, 33 ;

Tatălui și a lui Ioan : In. 5, 31-47 ; 8, 18 ; cf. Mt. 3, 17 ; I In. 5, 9.

Apostolului Petru despre Iisus : II P. 1, 12-21 ;

celorlalți ucenici : Lc. 21, 13 ; Filip. 1, 28 ; I Tes. 1, 5 ;

cortul mărturiei : Num. 17, 7-8 ; II Par. 24, 6 ;

chivotul mărturiei : Ieș. 16, 34 ; 25, 22 ; 26, 33-34 ; 27, 21 ; 30, 6 ; 31, 7 ; 39, 35 ; 40, 3-5 ; Lev. 16, 33 ; Ios. 4, 16.

Mărturia mincinoasă

oprită și condamnată : Mt. 19, 18 ; Mc. 10, 19 ; Lc. 18, 20 ;

izvorăște din inimă : Mt. 15, 19 ; Mc. 7, 21-23 ;

plămădită din interes, ură ori răzbunare : Mt. 26, 59-61 ; Mc. 14, 56-59 ; Fap. 6, 13 ; 17, 5-8 ; cf. In. 2, 19 ;

stabilirea adevărului : Mt. 18, 16 ; In. 8, 17 ; II Cor. 13, 1 ; I Tim. 5, 19 ; Evr. 10, 28.

Mărturisirea Sfintului Duh

Sfintul Duh este adevărul : In. 14, 17 și 26 ; 15, 26 ; 16, 7-8 și 13 ; cf. Lc. 24, 49 ; I Tim. 3, 15-16 ; I In. 2, 27 ; 5, 6 și 9-10 ;

realizată prin prooroci : Lc. 24, 25 și 14 ; In. 12, 38 și 41 ; I P. 1, 11 ; II P. 1, 21 ;

despre mesianitatea Domnului : Mt. 3, 16 ; Mc. 1, 10 ; Lc. 3, 32 ; In. 1, 32-33 ; I In. 4, 2 ;

despre patimile Domnului : Lc. 24, 25-26 și 46 ; In. 12, 41 ; Fap. 17, 3 ; 18, 28 ; Gal. 3, 1 ; I P. 1, 11 ;

că va fi mîntuitor și sfințitor : Fap. 5, 31-32 ; Rom. 8, 16-17 ; Evr. 10, 14-16 ;

a venit prin singe și apă : In. 19, 34 ; I In. 5, 6-8 ; Ap. 10, 13.

mărturisit în cer și pe pămînt : Mt. 3, 16-17 ; 17, 5 ; In. 8, 17-18 ; I In. 5, 7-8 ;

asistă pe adevărați propovăduitori : Mt. 10, 19-20 ; Mc. 13, 11 ; Lc. 12, 11-12 ; 21, 14-15 ; In. 16, 13 ; Fap. 4, 8 ; 5, 39 ; 6, 5-10 ; 7, 55 ; I Cor. 12, 3 ; II Cor. 3, 3 ; I In. 4, 13-14 ; Ap. 19, 10 ;

alte mărturii și mărturisiri :

Apostolul Petru : Mt. 16, 13-20 ; Mc. 8, 27-32 ; Lc. 9, 18-21 ; In. 6, 67-69 ; Fap. 2, 22-36 ; 3, 12-26 ; 4, 8-12 ; 12, 9-10 ; Ep. I și II P.

Apostolul Ioan : Ap. 1, 9 ; vezi : Ev. a IV-a ; Ep. I, II, III și Apocalipsa ;

Apostolul Pavel : Fap. 9, 28 ; 11, 26 ; 13, 16-41 și 46-47 ; 14, 12 și 15-18 și 20-23 ; 16, 28-34 ; 17, 3 și 19 și 22-34 ; 18, 8-11 și 26 ; 19, 2-8 și 11-12 ; 17-36 ; 22, 3-21 ; 23, 1-11 ; 24, 10-21 și 25 ; 26, 1-29 ; 28, 17-29 ; vezi cele 14 ap. pauline ;

totalitatea Apostolilor : Mt. 14, 33 ; 16, 16 ; Fap. 4, 19-20 ; 5, 28-32 ;

Apostolul Toma : In. 20, 28 ;

Natanail : In. 1, 49 ;

Ștefan : Fap. 7, 1-53 și 60 ;

Marta : In. 11, 27 ;

orbul din naștere : In. 9, 25-33 și 38 ;

eunucul etiopian : Fap. 8, 37 ;

martirii : Fap. 20, 28 ; Rom. 8, 17 ; II Tim. 2, 16 ; Ap. 5, 10 ; 6, 9 și 11 ; 20, 4 și 6 ;

iudeii : Mt. 13, 56 ; Mc. 6, 2 ; In. 7, 18 și 26 și 48 ; 10, 21 ; 12, 42 ;

mulțimea poporului : In. 7, 40-42 și 46 ; 9, 22 ; Fap. 8, 6-8 ;

mai marii poporului : Mt. 26, 63 ; In. 11, 47-50 ; 12, 19 ; Fap. 4, 16-19 ;

îngerii : Lc. 2, 13 ; In. 17, 5 ; Evr. 1, 6 ; 12, 22 ; Ap. 5, 11-13 ; 7, 11 ;

19, 1 ;

demonii : Mt. 8, 29 ; Mc. 1, 24-25 ; 3, 11-12 ; 5, 7 ; 16, 17 ; Lc. 4, 34 și

41 ; 8, 28 și 31 ; Fap. 16, 17-18 ;

credința, înlătură frica mărturisirii : Mt. 27, 57 ; Mc. 15, 42-43 ; Lc. 23, 50-51 ; cf. In. 7, 13 ; 9, 22 ; 12, 42 ; 19, 38 ;

mărturisirea credinței prin fapte (slujirea) : I Rg. 12, 23 ; Dan. 3, 17 ; 6, 16 ; 6, 20 ; Mal. 3, 14 ; 3, 18 ; Mt. 10, 32 ; Lc. 4, 21 ; 8, 21 ; 12, 8 ; Fap. 13, 27 ; Iac. 1, 23 ; I In. 1, 6-7.

Mărturisirea păcatelor — vezi : Pocăința

pregătită de Sfântul Ioan Botezătorul : Mt. 3, 2 și 6 și 8 ; Mc. 1, 4-5 ; Lc. 3, 3 și 8.

Taină instituită de Mîntuitorul : Mt. 4, 17 ; 10, 7 ; 16, 19 ; 18, 16-18 ; Mc. 1, 15 ; Lc. 10, 9 ; In. 20, 21-23 ;

Domnul are puterea iertării păcatelor : Mt. 1, 21 ; 9, 2-3 ; Mc. 2, 10-11 ; Lc. 19, 1-10 ; 23, 42-43 ; In. 8, 11 ; Fap. 4, 12 ; 5, 31 ; 13, 23 și 38 ; cf. Mt. 28, 18 ; cf. 11, 27 ; Lc. 10, 22.

Aceeași putere o dă și Apostolilor : Mt. 10, 1 ; 13, 11 ; 16, 19 ; 18, 18 ; 28, 18-19 ; Lc. 6, 12-16 ; In. 20, 22-23.

Apostolii exercită puterea primită : Fap. 2, 38 ; 3, 19 ; 19, 18 ; I Cor. 5, 3-4 ; II Cor. 2, 10 ; 13, 3 și 10 ; I In. 1, 9-10 ;

e indispensabilă mîntuirii : I In. 1, 8-9 ; cf. Fap. 19, 18 ; Iac. 3, 2 ;

efecte :

iertarea păcatelor : Lc. 18, 13-14 ; In. 20, 23 ; cf. Mt. 16, 19 ; 18, 18 ;
 împăcarea cu Dumnezeu : Lc. 15, 17-24 ; Rom. 5, 1-2 ; cf. Lc. 2, 14 ;
 In. 14, 6 ; Ef. 2, 16 și 18 ; Col. 1, 20 ; Evr. 10, 19 ;

mintuirea : Mt. 19, 12-13 ; 10, 6 ; 15, 24 ; 18, 11 ; Mc. 2, 17 ; Lc.
 5, 31-32 ; 13, 16 ; 19, 9-10 ; 23, 42-43 ; Rom. 4, 11-12 și 16 ; Gal. 3, 7 ; I Tim.
 1, 15 ;

excepție fac : Mt. 12, 31-32 ; 21, 31-32 ; Lc. 7, 30 și 49-50.

Administratorii Tainei : Mt. 18, 18 ; In. 20, 21 ; I Cor. 12, 28-29 ;
 II Cor. 5, 18 ;

condiții :

căință sinceră : Mt. 6, 14-15 ; Lc. 15, 7 și 18-19 ; 17, 4 ; 24, 47 ; Fap.
 3, 19 ; 8, 22 ;

hotărîre fermă de îndreptare : Mt. 3, 7-8 ; Fap. 3, 19 ; Ap. 2, 5 ;

credință și nădejde în bunătatea divină : Fap. 4, 12 ; 10, 43 ; Rom.
 5, 1-2 ; Evr. 7, 25 ;

îndeplinirea canonului : I Cor. 5, 1-2 ; 11, 32 ; II Cor. 2, 6-8 ; Evr. 12, 6 ;
 Ap. 3, 19.

Exemple : Lc. 7, 47 ; 15, 18-19 ; 18, 13 ; 19, 8-9 ; In. 8, 1-11.

Măslinul

Ieș. 23, 11 ; Deut. 6, 11 ; 8, 8 ; 28, 40 ; Ios. 24, 13 ; Jud. 9, 8-9 ; I Rg.
 8, 14 ; III Rg. 5, 26 ; 18, 32 ; I Par. 27, 28 ; Neem. 5, 11 ; 9, 25 ; Iov. 15, 33 ;
 Is. 41, 19 ; Os. 14, 6 ;

Mt. 21, 1 ; 24, 3 ; 26, 30 ; Mc. 11, 1 ; 13, 3 ; 14, 26 ; Lc. 19, 29 și 37 ;
 22, 39 ; In. 8, 1 ; 18, 11 ; Fap. 1, 12 ; Rom. 11, 17 și 24 ; Iac. 3, 12 ; Ap. 11, 4 ;
 vezi și : Mt. 7, 16-18 ; Lc. 6, 44 ; Gal. 4, 8 ; Ef. 2, 12-13 ; Col. 1, 21-22 ;

cel bun : Rom. 9, 4-5 ; 11, 17-18 ; Fap. 2, 39 ; 3, 25 ;

sălbatic : III Rg. 6, 23 ; 6, 31-33 ; Neem. 8, 15 ; Rom. 11, 17-18 ; Gal.
 4, 8 ; Ef. 2, 12-13 ; Col. 1, 21-22.

Măsura

Mt. 6, 15 ; 7, 2 ; 13, 33 ; 18, 35 ; 25, 41-46 ; Mc. 4, 24 ; 11, 25 ; Lc. 3, 11 ;
 6, 38 ; 13, 21 și 23-27 ; In. 3, 34 ; Rom. 12, 3 și 6 și 20-21 ; I Cor. 12, 1-11 ;
 II Cor. 1, 8 ; 10, 13 ; Gal. 1, 13 ; 3, 13 ; Ef. 4, 7 și 32 ; Evr. 2, 4 ; Iac. 2, 13 ;
 I P. 4, 10 ; Ap. 21, 15-17.

Credinței : Rom. 11, 20 ; 12, 3 și 6 și 20-21 ; Ef. 4, 7 ;

darurilor : I Cor. 12, 1-11 ; cf. In. 3, 34 ; Rom. 12, 3-7 ; II Cor. 10, 13 ;
 Ef. 4, 7 și 10 ; Evr. 2, 4 ; I P. 4, 10 ;

îndatoririlor : Mt. 6, 15 ; 7, 2 ; 18, 35 ; 25, 41-46 ; Mc. 4, 24 ; 11, 25 ;
 Lc. 3, 11 ; 6, 38 ; 13, 23-27 ; Ef. 4, 32 ; Col. 3, 13 ; Iac. 2, 13.

Melhisedec

Evr. 7, 1-21 ; cf. 5, 6-10 ; 6, 20 ; Fac. 14, 18 și 20.

Mesia

Mt. 2, 6 ; 3, 11 și 14 și 16 ; 4, 15-17 ; 5, 17 ; 6, 10 ; 8, 8-9 și 29 ; 9, 13 ; 10, 23 și 34-35 ; 11, 3-6 și 18-19 ; 12, 39 și 40-42 ; 13, 17 și 19 și 25 ; 14, 25 și 28-29 și 33 ; 16, 16 și 24 și 27-28 ; 17, 5 și 9 și 12 ; 18, 11 ; 19, 14 ; 20, 28 ; 21, 5 și 9 și 32 și 42 ; 24, 5 și 30 și 42-44 și 46 ; 25, 31 și 39 ; 26, 31 și 63-64 ; 27, 33 și 51 și 54 ; Mc. 1, 7 și 24 ; 2, 17 ; 5, 27-29 și 34 ; 8, 34 și 38 ; 9, 1 și 11-13 ; 10, 14 și 30 și 45 ; 11, 10 ; 13, 6 și 26 și 35-36 ; 14, 62 ; 15, 39 ; Lc. 1, 32 și 69 ; 2, 27-32 ; 3, 16 ; 4, 34 ; 5, 32 ; 6, 47 ; 7, 8 și 33-34 ; 9, 23 și 26 și 55 ; 11, 2 ; 12, 40 ; 13, 35 ; 14, 17 și 26-27 ; 18, 16 și 30 ; 19, 10 și 38 ; 21, 8 și 27 ; 23, 42 ; In. 1, 9 și 11 și 27 și 30-31 și 39 ; 3, 2 și 8 și 14 și 19-21 și 26 și 31 ; 4, 25-26 ; 5, 24 și 40 și 43 ; 6, 14 și 35 și 37 și 44-45 ; 7, 27-28 și 31 și 37 și 41-42 ; 8, 14 și 21-22 și 42 ; 9, 39 ; 10, 8 și 10 ; 12, 13 și 15 și 27-28 și 46-47 ; 13, 33 ; 14, 3 și 6 și 18 și 23 și 28 și 30 ; 15, 26 ; 16, 8 și 13 și 28 ; 17, 11 și 13 ; 18, 4 și 37 ; 20, 19 ; 21, 22 ; Fap. 1, 11 ; 2, 25 ; 3, 18 și 20 și 222-26 ; 7, 37-39 și 55-56 și 59 ; 13, 35 ; 26, 23 ; I Cor. 4, 5 ; 11, 26 ; II Cor. 12, 1 ; Gal. 3, 19 și 26 ; 4, 4 ; Ef. 2, 17 ; I Tes. 1, 10 ; II Tes. 1, 10 ; 2, 3 ; I Tim. 1, 15 ; 2, 5 ; Evr. 5, 4 ; 7, 11 ; 8, 1 ; 10, 7 și 37 ; 11, 7 și 26 și 28-40 ; 12, 24 ; I In. 4, 2-3 ; 5, 6 ; II In. 7 ; Ap. 1, 4 și 7-8 ; 2, 5 și 16 ; 4, 8 ; 6, 1 și 17 ; 7, 13-14 ; 11, 18 ; 16, 15 ; 19, 7 ; 22, 7 și 12 și 17 și 20 ;

vestit de proroci : Mt. 21, 5 ; In. 12, 15 ; I P. 2, 6 ; cf. Is. 28, 16 ; 62, 11 ; Zah. 6, 13 ; 9, 9.

Însuși se declară : Mt. 26, 63-64 ; 27, 11 ; 28, 19 ; Mc. 14, 61-64 ; Lc. 22, 67-71 ; In. 4, 26 ; 5, 18-19 ; 6, 62 ; 7, 27 ; 9, 35-38 ; 10, 30-38 ; 14, 9-11 ; 16, 38 ; Filip. 2, 6 ;

îngerii Îl vestesc : Mt. 1, 20-21 ; Lc. 1, 28 și 30-33 și 35 ; 2, 9-14 ;

Botezătorul Îl mărturisește : Mt. 3, 11 ; Mc. 1, 7-8 ; Lc. 3, 16 ; In. 1, 15-16 și 26-27 și 33-34 ; Fap. 1, 5 ; 11, 16 ; 19, 4.

Apostolii Îl propovăduiesc : Mt. 14, 33 ; 16, 16 ; Mc. 1, 1 ; 8, 29 ; Lc. 9, 20 ; In. 1, 48-49 ; 6, 69 ; 20, 28 și 31 ; Fap. 2, 4 și 36 ; 8, 37 ; 9, 20 ; 26, 15 ; Rom. 1, 4 ; Evr. 1, 2 și 5 ; I In. 4, 15 ; 5, 5 ;

sutașul înfricoșat Îl recunoaște : Mt. 27, 54 ; Mc. 15, 39 ; Lc. 23, 47 ;

poporul crede și-L mărturisește : Mt. 27, 54 ; In. 4, 25 ; 5, 18 ; 6, 14 ; 10, 36 și 41 ; 11, 27 ; 12, 13 și 15 ; Fap. 8, 37 ;

bolnavii au certitudinea mesianității Lui : Mt. 8, 2 ; Mc. 1, 40 ; Lc. 5, 12 ; In. 9, 35 și 38 ;

recunoscut și mărturisit de diavoli : Mt. 8, 29 ; Mc. 1, 24 ; 3, 11 ; 5, 7 ; Lc. 4, 34-35 și 41 ; 8, 28 și 31 ;

e implorat ca Dumnezeu : Lc. 17, 13-14 și 16 ; 23, 42 ; Fap. 1, 24 ; 7, 59-60 ; 9, 5-6 ; 22, 8-10 ; I Cor. 1, 2 ; II Cor. 12, 7-9 ; II Tes. 2, 16-17 ; II Tim. 4, 22.

Metanie

închinare, adorare : Mt. 2, 2 și 8 și 11 ; 4, 9-10 ; 8, 2 ; 9, 18 ; 14, 33 ; 15, 25 ; 18, 26 ; 20, 20 ; 28, 9 și 17 ; Mc. 5, 6 ; 15, 19 ; Lc. 4, 7-8 ; 24, 52 ; In. 4, 20-24 ; 9, 38 ; 12, 20 ; Fap. 7, 43 ; 8, 27 ; 10, 25 ; 24, 11 ; I Cor. 14, 25 ;

Evr. 1, 6 ; 11, 21 ; Ap. 3, 9 ; 4, 10 ; 5, 14 ; 9, 20 ; 11, 1 și 16 ; 13, 4 și 15 ; 14, 7 și 9 și 11 ; 15, 4 ; 16, 2 ; 19, 4 și 10 și 20 ; 20, 4.

Mielul

pascal : Ieș. 12, 3-11 ;

lui Dumnezeu : Mt. 26, 17 ; Mc. 14, 12 ; Lc. 10, 3 ; 22, 7 ; In. 1, 29 și 36 ; 13, 1 ; 18, 39-46 ; 19, 14-15 ; 21, 15 ; Fap. 8, 32-33 ; I Cor. 5, 7 ; 6, 20 ; Ef. 1, 7 ; Evr. 11, 28 ; I P. 1, 19 ; Ap. 1, 5 ; 5, 6 și 8 și 12-13 ; 6, 1 și 16 ; 7, 9-10 și 14 și 17 ; 12, 11 ; 13, 8 și 11 ; 14, 1 și 4 și 10 ; 15, 3 ; 17, 14 ; 19, 7 și 9 ; 21, 14 și 22-23 și 27 ; 22, 1 și 3 ;

Iisus Hristos : In. 1, 29 și 36 ; I P. 1, 19 ; Ap. 5, 6 ; 13, 8 ; 21, 27 ; cf. Is. 53, 7 ;

jertfa Lui : Evr. 9, 14 ; cf. In. 17, 19 ; I P. 1, 19-20 ; I In. 1, 7 ; Ap. 5, 12 ; 7, 14 ;

Hristos, paștile noastre : I Cor. 5, 7 ; cf. In. 1, 29 ; 19, 14 ; I Cor. 15, 3 ; I P. 1, 19 ; Ap. 5, 6 și 12 ;

mireasa și nunta Mielului : Ap. 19, 1-10 ; 21, 2 și 9 ;

biruința Lui asupra fiarei : Ap. 19, 11-21 ;

cartea vieții : Ap. 13, 8 ; 21, 27 ;

cântarea Mielului : Ap. 15, 3 ;

minia Lui : Ap. 6, 16 ; cf. Lc. 23, 30 ;

ucenicii Lui : Ap. 21, 14 ; cf. Mt. 10, 16 ; Lc. 10, 3.

Mihail

Iud. 9 ; Ap. 12, 7 ; cf. II P. 2, 11.

Mijlocirea

Lc. 13, 8 ; 22, 32 ; 23, 34 ; In. 14, 16 ; 17, 6 și 24 ; Fap. 4, 29-31 ; 6, 6 ; 7, 60 ; 12, 5 ; 13, 3 ; 14, 23 ; 20, 32 ; Rom. 10, 1 ; II Cor. 9, 14 ; Ef. 1, 16-22 ; 3, 14-17 ; 6, 18-19 ; Filip. 1, 3 ; 4, 9 și 19 ; Col. 1, 3-7 ; 4, 3 ; I Tes. 1, 2 ; 5, 25 ; II Tes. 3, 1 ; I Tim. 2, 1 ; II Tim. 1, 3 ; Filim. 22 ; Evr. 13, 18-21 ; Iac. 5, 14-16 ; I In. 5, 15-16.

Mijlocitorul

Gal. 3, 19-24 ; I Tim. 2, 5 ; Evr. 8, 6 ; 9, 11-12 ; 12, 22-24 ; vezi și Fap. 7, 38 și 53 ; 20, 28 ; Rom. 3, 29-30 ; II Cor. 3, 6 și 8-9 ; Gal. 3, 16 și 20 ; Ef. 1, 7 ; Col. 1, 14 ; I P. 1, 19 ; Ap. 1, 5 ; 5, 9 ; cf. In. 1, 17 ;

este Iisus Hristos : Lc. 2, 11 și 14-23 și 34 ; In. 14, 6 și 16 ; 17, 9-24 ; Fap. 4, 12 ; Rom. 5, 6 ; 8, 34 ; II Cor. 5, 18-19 ; Ef. 2, 13-18 ; I Tim. 2, 5 ; Evr. 7, 25 ; 9, 24 ; 12, 24 ; I P. 3, 18 ; I In. 2, 1-2 ;

numit Emanuel : Mt. 1, 23 ; Lc. 1, 31 ; cf. Is. 7, 14 ; 8, 8 ;

unui nou așezământ : II Cor. 3, 6 și 8-9 ; Evr. 3, 1 ; 7, 22 ; 8, 6 ; 9, 15 ; 12, 24 ;

îndepărtează minia lui Dumnezeu : Mt. 3, 7 ; Rom. 1, 18 ; 5, 9 ; 9, 22 ; I Tes. 1, 10 ; 5, 9 ;

ne apropie de Dumnezeu : Ef. 2, 18 ; 3, 12 ; Evr. 7, 19 ; 10, 19.

Mila

Mt. 5, 7 ; 9, 13 și 27 și 36 ; 14, 14 ; 15, 22 și 32 ; 17, 15 ; 18, 27 și 33 ; 20, 30-31 și 34 ; 23, 23 ; Mc. 5, 19 ; 6, 34 ; 8, 2 ; 9, 22 ; 10, 47-48 ; Lc. 7, 33 și 37 ; 15, 20 ; 16, 24 ; 17, 13 ; 18, 38-39 ; Fap. 3, 2 ; Rom. 9, 15-16 și 18 ; 11, 30-32 ; 12, 8 ; I Cor. 7, 25 ; II Cor. 4, 1 ; Filip. 2, 27 ; I Tim. 1, 13 și 16 ; Evr. 2, 17 ; 4, 16 ; 10, 34 ; Iac. 2, 13 ; 5, 11 ; I P. 2, 10 ; 3, 8 ; Iud. 23 ; Ap. 3, 17 ;

Domnului față de popor : Ier. 9, 24 ; 30, 18 ; Iez. 15, 5 ; Zah. 10, 6 ; Mt. 9, 13 și 35-38 ; 14, 14 ; 15, 32 ; Mc. 1, 41 ; 6, 34 ; 8, 2 ; Lc. 1, 77-78 ; 7, 13 ; 9, 11 ; 10, 33 ; In. 6, 2 ; 8, 11 ; Rom. 15, 9 ;

e poruncită : Mt. 9, 13 ; 12, 7 ; Rom. 12, 20 ; I Cor. 16, 1 ; II Cor. 9, 1 ; Ef. 4, 28 ; Col. 3, 12 ; I P. 3, 8 ; I In. 3, 17 ;

Dumnezeu exemplu : Mt. 5, 48 ; 18, 33 ; Lc. 1, 50 și 54 ; 6, 36 ; Rom. 9, 15-16 ; II Cor. 1, 3 ; 4, 1 ; Ef. 5, 1 ; I Tim. 1, 13 ; Tit 3, 5 ; Evr. 4, 16 ; 8, 12 ; Iac. 3, 17 ; 5, 11 ; I P. 2, 10 ; Iud. 2, 21 ;

exteriorizată prin fapte : Mt. 5, 7 ; 6, 1-4 ; 19, 21 ; 25, 35-36 și 41-42 ; Mc. 11, 25 ; 12, 41-44 ; Lc. 3, 11 ; 6, 32-36 ; 11, 41 ; 14, 12-14 ; Fap. 3, 3 ; 6, 1 ; 9, 36 ; 10, 2 și 4 ; 14, 17 ; 20, 35 ; Rom. 12, 8 și 13 ; II Tim. 1, 16-17 ; Evr. 6, 10 ; Iac. 2, 13 și 15 ;

e temelia nădejzii : Mt. 10, 42 ; Mc. 9, 41 ; Ef. 3, 12 ; Evr. 4, 16 ; 10, 19 și 21-22 și 24 și 34-35.

Milostivirea

divină : Mt. 5, 7 ; 6, 2-4 ; 9, 13 ; 12, 7 ; 23, 23 ; Lc. 1, 50 și 54 și 58 și 72 și 78 ; 10, 37 ; 11, 41 ; 12, 33 ; Fap. 3, 2-3 și 6 și 10 ; 9, 36 ; 10, 2 și 4 și 31 ; 24, 17 ; Rom. 9, 23 ; 11, 31 ; 15, 9 ; Gal. 6, 16 ; Ef. 2, 4 ; I Tim. 1, 2 ; II Tim 1, 2 și 16 și 18 ; Tit 3, 5 ; Evr. 2, 17 ; 4, 16 ; Iac. 2, 13 ; 3, 17 ; I P. 1, 3 ; II In. 3 ; Iud. 2, 21 ;

față de om și creatură : Mt. 10, 6 ; Lc. 1, 50 ; 15, 1 și 11-32 ; In. 3, 17 ; 12, 47 ; Rom. 2, 4 ; II Cor. 1, 3 ; Ef. 2, 4-10 ; Tit 3, 5 ; I P. 1, 3 ; II P. 3, 9 ;

îndemn la imitare : Mt. 7, 7 ; 12, 7 ; 18, 33 ; Lc. 6, 36 și 38 ; Ef. 4, 12 ; Col. 3, 12 ; Iac. 2, 13 ; I P. 3, 18 ;

Minciuna

Ieș. 20, 16 ; Deut. 5, 20 ; Ier. 10, 14 ; In. 8, 44 ; (cf. Mt. 13, 38 ; Fap. 13, 10 ; II Cor. 11, 3 ; I In. 3, 8-9 ; Iud. 6) ; Fap. 5, 3 ; Rom. 1, 25 ; Ef. 4, 25 ; Col. 3, 9 ; II Tes. 2, 11 ; Iac. 3, 14 ; I In. 2, 21 ; Ap. 14, 5 ; 21, 8 ; 22, 15 ;

interzisă : Ef. 4, 25 ; Col. 3, 9 ; Iac. 3, 14 ;

caracteristica diavolului și acoliților lui : Mt. 13, 38 ; In. 8, 44 ; Fap. 5, 3 ; Rom. 3, 4 și 13 ; II Tes. 2, 9-12 ; I Tim. 4, 2 ; I In. 1, 6 și 8 și 10 ; 2, 4 și 22 ; 3, 8 ;

îndepărtează de cer : Ef. 5, 6 ; Filip. 3, 2 ; Ap. 21, 27 ; 22, 15.

Mintea

Lc. 24, 45 ; In. 5, 35 ; Rom. 1, 28 ; 7, 23 și 25 ; 11, 34 ; 12, 2 ; 14, 5 ; I Cor. 1, 10 ; 2, 16 ; 14, 14-15 și 19 ; Ef. 4, 17 și 23 ; Filip. 4, 7 ; Col. 2, 18 ; II Tes. 2, 2 și 11 ; I Tim. 6, 5 ; II Tim. 3, 8 ; Tit 1, 15 ; Evr. 13, 18 ; Ap. 17, 9.

Minunile

- dovada prezenței și puterii divine : Mt. 9, 8 ; Mc. 2, 12 ; Lc. 5, 26 ; In. 3, 2 ; 5, 20 ; 9, 32-33 ; 11, 40-44 ; Fap. 2, 19 ; 4, 30 ; 10, 38 și 40 ; 15, 12 și 19, 11 ;
- dovada misiunii divine : Mt. 12, 28 ; Mc. 16, 20 ; In. 6, 30 ; Fap. 2, 22 ; II Cor. 12, 12 ; Evr. 2, 4 ;
- ungerea cu Sfântul Duh : Fap. 10, 38 ; Rom. 15, 19 ; I Cor. 12, 8-11 ; Gal. 3, 5 ;
- scopul — convertirea : Mt. 9, 6 ; 11, 21-23 ; Mc. 2, 10 ; 16, 20 ; Lc. 10, 13 ; In. 2, 11 și 23 ; 6, 30 ; 7, 31 ; 9, 35 și 38 și 41 ; 10, 38 ; 11, 41-43 și 45 și 47-48 și 52 ; 14, 11 ; 20, 30-31 ; Fap. 2, 22 ; 4, 29-31 ; 9, 35 și 42 ; 13, 12 ; Rom. 5, 18-19 ; Evr. 2, 4 ;
- minuni false (uneori înșelăciuni diavolești) : Fac. 7, 11 ; 7, 22 ; 8, 7 ; II Cor. 11, 4.

Minuni divine în N. T.

- steaua magilor : Mt. 2, 2 ;
- Sfântul Duh — porumbel : Mt. 3, 16 ; Mc. 1, 10 ; Lc. 3, 22 ; In. 1, 32 ; glas din cer : Mt. 3, 17 ; 17, 5 ; Mc. 1, 11 ; 9, 7 ; Lc. 3, 22 ; 9, 35 ; In. 1, 34 ; II P. 1, 17-18 ;
- întineric și semne la moartea Domnului : Mt. 27, 45 și 51-53 ; Mc. 15, 33 și 38 ; Lc. 23, 44-45 ;
- catapeteasma sfîșiată : Mt. 27, 51 ; Mc. 15, 38 ; Lc. 23, 45 ;
- muțenia lui Zaharia : Lc. 1, 11-22 și 64 ;
- slavoslovia îngerilor : Lc. 2, 13-14 ; cf. Evr. 1, 14 ;
- glasul din cer către Iisus : In. 12, 28-30 ;
- limbile de foc : Fap. 2, 2-3 ;
- darul limbilor : Fap. 2, 4-18 ; cf. Mc. 1, 8 ; 13, 11 ; 16, 17 ; Fap. 1, 5 ; 10, 45-48 ; I Cor. 12, 10 și 28 ;
- eliberarea Apostolilor din temniță : Fap. 5, 18-23 ; cf. Evr. 1, 14 ;
- orbirea lui Saul : Fap. 9, 3-9 ; 22, 6-11 ; 26, 13-18 ;
- eliberarea lui Petru : Fap. 12, 5-11 ;
- eliberarea lui Pavel și Sila : Fap. 16, 25-28 ;
- imunitate față de otrava viperei : Fap. 28, 3-6.

Minunile Domnului

- au fost prezise : Mt. 8, 17 ; 11, 5 ; Lc. 4, 18 ; cf. Is. 29, 18 ; 35, 5-6 ; 42, 7 ; 53, 4 ;
- asupra naturii : Mt. 8, 23-27 ; 14, 15-21 și 24-33 ; 15, 32-38 ; Mc. 6, 35-46 și 48-50 ; 8, 1-9 ; Lc. 9, 12-15 ; In. 6, 1-14 și 16-21 ; 21, 5-11 și 13 ;
- asupra oamenilor : Mt. 8, 2 și 13 și 15-16 ; 9, 6 și 18 și 20 și 22 și 25 și 27 și 29 ; 12, 13 ; 20, 34 ; Mc. 7, 34 ; Lc. 14, 2-4 ; 22, 51 ; In. 4, 46-47 și 49-54 ;
- alungarea demonilor : Mt. 8, 32 ; 12, 22 ; 15, 24 ; 17, 18 ; Mc. 1, 25 ; 16, 9 ; Lc. 8, 2 ; 13, 11 ;
- învierii din morți : Mt. 9, 25 ; Lc. 7, 14 ; In. 11, 43-44.

Vindecări :

- orbilor : Mt. 9, 27-31 ; Mc. 8, 22-26 ;
 lui Bartineu : Mt. 20, 30-34 ; Mc. 10, 46-52 ; Lc. 18, 35-43 ;
 orbului din naștere : In. 9, 1-7 ;
 soacrei lui Petru : Mt. 8, 14-15 ; Mc. 1, 30-31 ; Lc. 4, 38-39 ;
 femeii cu scurgere : Mt. 9, 20-22 ; Mc. 5, 25-34 ; Lc. 8, 43-48 ;
 fiul dregătorului împărătesc : In. 4, 46-54 ;
 bolnavul de idropică : Lc. 14, 2-4 ;
 slăbănogul de la Vitezda : In. 5, 5-9 ;
 leprosului : Mt. 8, 2-4 ; Mc. 1, 40-42 ; Lc. 5, 12-13 ;
 celor 10 leproși : Lc. 17, 12-19 ;
 celui cu mina uscată : Mt. 12, 10-13 ; Mc. 3, 1-5 ; Lc. 6, 6-10 ;
 urechea lui Malhus : In. 18, 10 ; cf. Mt. 26, 51 ; Mc. 14, 47 ; Lc.
 22, 49-50 ;
 paralizicului purtat de prieten : Mt. 9, 2-7 ; Mc. 2, 3-12 ;
 slugii sutașului : Mt. 8, 5-13 ; Lc. 7, 2-10 ;
 surdo-mutului : Mc. 7, 32-35 ;
 fiul lunatic : Mt. 17, 14-18 ; Mc. 9, 14-27 ; Lc. 9, 38-42 ;
 diferite vindecări : Mt. 4, 23-24 ; 8, 16 ; 9, 35 ; 14, 14 și 36 ; 15, 30 ;
 21, 14 ; Mc. 3, 10 ; 6, 55-56 ; Lc. 4, 40 ; 6, 17-19 ; 7, 21 ; 9, 11.
 Morți înviați :
 fiul văduvei din Nain : Lc. 7, 12-15 ;
 fiica lui Iair : Mt. 9, 18-19 și 23-25 ; Mc. 5, 22-23 și 35-43 ; Lc. 8, 41-42
 și 49-56 ;
 lui Lazăr : In. 11, 3 și 11-14.

Demoni alungați :

- femeia gîrbovă : Lc. 13, 11-14 ;
 fiica cananeiencii : Mt. 15, 22-28 ; Mc. 7, 25-30 ;
 mutul demonizat : Mt. 9, 32-33 ; Lc. 11, 14 ;
 omul cu duh necurat : Mc. 1, 23-26 ; Lc. 4, 33-35 ;
 demoni din Gadara : Mt. 8, 28-34 ; Mc. 5, 2-17 ; Lc. 8, 27-39.

Diferite minuni :

- potolirea furtunii : Mt. 8, 23-27 ; Mc. 4, 37-41 ; Lc. 8, 23-25 ;
 săturarea celor 5000 : Mt. 14, 15-21 ; 16, 9 ; Mc. 6, 34-44 ; 8, 19 ; Lc.
 9, 12-17 ; In. 6, 5-13 ;
 săturarea celor 4000 : Mt. 15, 32-38 ; Mc. 8, 1-9 ;
 prefacerea apei în vin : In. 2, 6-11 ;
 pescuirea minunată : Mt. 4, 18 ; Mc. 1, 16 ; Lc. 5, 1-11 ; In. 21, 6 ;
 uscarea smochinului : Mt. 21, 18-21 ; Mc. 11, 12-14 ;
 satirul pentru dare : Mt. 17, 24-27 ;
 umblarea pe mare : Mt. 14, 28-33 ; Mc. 6, 47-51 ; In. 6, 16-21 ;
 minunile din fața trimișilor lui Ioan : Mt. 11, 2-5 ; Lc. 7, 20-22.

Asupra Sa :

- se face nevăzut : Lc. 4, 30 ; In. 8, 59 ;

învierea din morți : Mt. 28, 6 ; Mc. 16, 6 ; Lc. 24, 6 ; In. 20, 1-8 și 14-17 ;
arătarea prin ușile încuiate : In. 20, 19 și 26 ;
se înalță la cer : Mc. 16, 19 ; Lc. 24, 51 ; Fap. 1, 9-11.

Minunile Sfinților Apostoli

Mt. 10, 1 ; Mc. 3, 14-15 ; 6, 7 și 13 ; 16, 20 ; Lc. 9, 1 și 6 ; 10, 9 și 17 ;
Fap. 2, 4-12 ; 3, 6 ; 4, 7 și 30 ; 5, 12 și 16 ; 8, 6 ; 9, 34 și 40 ; 13, 11 ; 14, 3 ;
19, 11 ; 20, 10 ; 28, 8 ; Rom. 15, 19 ; Gal. 3, 5 ; Evr. 2, 4.

Sf. Ap. Petru :

ologul din naștere : Fap. 3, 2-8 ;
Anania și Safira : Fap. 5, 1-10 ;
vindecări în masă : Fap. 5, 15-16 ;
vindecarea lui Eneea : Fap. 9, 33-35 ;
învierea Tavitei : Fap. 9, 36-41.

Ștefan :

semne mari și minuni : Fap. 6, 8.

Filip :

diferite minuni : Fap. 8, 5-7 și 13.

Anania :

dă vedere lui Saul : Fap. 9, 17-18 ; 22, 12-13.

Pavel :

orbirea lui Elima (Barisus) : Fap. 13, 6-11 ;
semne și minuni — cu Barnaba : Fap. 14, 3 ; 15, 12 ;
ologul din naștere : Fap. 14, 8-10 ;
slujnica cu duh pitonicesc : Fap. 16, 16-18 ;
minuni neobișnuite : Fap. 19, 11-12 ; 28, 9 ; Rom. 15, 19 ;
învierea lui Eutihie : Fap. 20, 9-12 ;
mușcătura viperei : Fap. 28, 3-6 ;
vindecarea tatălui lui Publius : Fap. 28, 8.

Mirarea

minunarea: Mt. 8, 10 și 27 ; 9, 33 ; 15, 31 ; 12, 15 și 20 și 42 ; 22, 22 ;
27, 14 ; Mc. 5, 20 ; 6, 6 ; 12, 11 ; 15, 44 ; Lc. 1, 21 și 63 ; 2, 18 și 33 ; 4, 22 ;
8, 25 ; 9, 43 ; 11, 14 și 38 ; 20, 26 ; 24, 12 și 41 ; In. 3, 7 ; 4, 27 ; 5, 20 și 28 ;
7, 15 și 21 ; 9, 30 ; Fap. 2, 7 ; 3, 12 ; 4, 13 ; 7, 31 ; 13, 41 ; Col. 1, 6 ; II Tes.
1, 10 ; I In. 3, 13 ; Jud. 16 ; Ap. 13, 3 ; 15, 1 și 3 ; 17, 6-8.

Mirele

Isus Hristos : Mt. 9, 15 ; 25, 1 și 5-6 și 10 și 13 ; Mc. 2, 19-20 ; Lc.
5, 34-35 ; In. 2, 9 ; 3, 29 ; I Cor. 4, 15 ; II Cor. 11, 2 ; Ef. 5, 27 și 32 ; Col.
1, 28 ; Ap. 18, 23 ; 19, 7 ; 21, 2 și 9.

Mireasa

Biserica : Ap. 19, 7-8 ; cf. Mt. 22, 2 ; 25, 1-13 ; In. 3, 29 ; II Cor. 11, 2 ;
Ef. 5, 23-27 ; Gal. 4, 26-27 ; Evr. 11, 10 ; 12, 22 ; Ap. 21, 2 și 9-14 și 22
și 26-27 ; 22, 17 ; cf. Is. 52, 1 ; 59, 5 ; 61, 10.

Miruirea

din Betania : Mt. 26, 16-13 ; Mc. 14, 3-9 ; In. 12, 1-8 ;
păcătoasei : Lc. 7, 36-48.

Mirul — vezi : pecetea Sf. Duh.

făcător de mir : Ieș. 30, 25 și 35 ; 37, 29 ; Neem. 3, 8 ;

negustor de mir : Cînt. 3, 6 ;

a pregăti mirul : II Par. 16, 14 ; Lc. 23, 56 ;

vas plin cu mir : Iov 41, 31 ;

bine mirositor : Lc. 7, 37 ;

de nard : Mc. 14, 3 ; In. 12, 3 ;

foarte scump : Mt. 26, 7 ;

risipă de mir : Mc. 14, 4 ;

a turna mir pe cap : Mt. 26, 7 ;

a unge cu mir : Lc. 7, 38 și 46 ; In. 11, 2.

Taină promisă de Mîntuitorul : Lc. 24, 49 ; In. 7, 37-39 ; Fap. 1. 5 și
8 ; 2, 17 ; cf. Mt. 3, 11 ; Fap. 11, 15-16 ;

la început prin punerea mîinilor Sfinților Apostoli : Fap. 8, 14-17 ;
19, 6-7 ;

apoi prin ungere : II Cor. 1, 21-22 ; II Tes. 2, 15 ; Iac. 5, 14 ; I In. 2, 20
și 27 ; cf. In. 14, 17 și 26 ; Evr. 8, 10-11 ;

și rugăciune : Fap. 2, 38 ; 8, 15 și 19 ;

săvîrșitorii, Apostolii : Fap. 8, 12 și 14-23 și 26 și 31 și 35-40 ;

formula tainei : II Cor. 1, 22 ; Ef. 1, 13 ;

efectele ei : Tit 3, 5-6 ; In. 3, 3 și 5 ; Rom. 3, 28 ; Ef. 5, 26 ; II Tim. 1, 9 ;

transformă omul în templul Duhului Sfînt : Fap. 8, 17 ; I Cor. 3, 16 ;
6, 19 ; II Cor. 1, 21-22 ; I In. 2, 20 și 27 ;

prin cele 7 daruri : Is. 11, 2-3 ;

împrîmă pecetea Duhului Sfînt : II Cor. 1, 20-21 ; Ef. 1, 13 ; 4, 30 ;
II Tim. 2, 13 ;

primitorii cei de curînd botezați : Fap. 8, 14-17 ; 19, 5-6 ; Ef. 4, 30.

Mirt

crește mirtul : Is. 55, 13 ;

ramură de mirt : Neem. 8, 15 ;

unt de lemn de mirt : Est. 2, 12 ;

a sta între mirți : Zah. 1, 8-11.

Mistuitor

foc mistuitor : Ieș. 24, 17 ; Deut. 4, 24 ; II Rg. 22, 9 ; Is. 29, 6 ; 30, 27-30 ;
33, 14 ; Ier. 20, 9 ; Evr. 12, 29.

Mina

mîinile : Mt. 5, 30 ; 12, 10 ; 15, 2 și 20 ; 18, 8 ; 26, 45 ; 27, 24 ; Mc. 3, 1
și 3 și 5 ; 7, 2-5 ; 9, 43 ; 14 și 41 și 46 ; Lc. 1, 66 ; 6, 6 și 8 și 10 ; 9, 44

și 62 ; 11, 38 ; 13, 13 ; 21, 12 ; 22, 21 ; 24, 39-40 și 50 ; In. 3, 35 ; 7, 30 ; 10, 28-29 ; 13, 3 și 9 ; 20, 25 și 27 ; Fap. 4, 3 și 28 ; 5, 12 și 18 ; 6, 6 ; 8, 17-19 ; 11, 21 ; 13, 3 și 11 ; 14, 3 ; 19, 6 ; 20, 34 ; 21, 27 ; 28, 3-4 ; I Cor. 4, 12 ; 12, 15 ; II Cor. 5, 1 ; Gal. 6, 11 ; Ef. 2, 11 ; 4, 28 ; Col. 2, 11 ; 4, 18 ; I Tes. 4, 11 ; II Tes. 3, 17 ; I Tim. 2, 8 ; 5, 22 ; II Tim. 1, 6 ; Filim. 19 ; Evr. 9, 11 și 24 ; 10, 31 ; 12, 12 ; Iac. 4, 8 ; I P. 5, 6 ; I In. 1, 1.

Mincarea

hrana, bucatele : Mt. 6, 25 și 31 și 32 și 34 ; 9, 11 ; 11, 19 ; 12, 4 ; 14, 15-16 și 20 ; 15, 20 și 32 și 37 ; 24, 38 ; 25, 35 și 37 și 42 și 44 ; 26, 17 și 26 ; Mc. 2, 26 ; 3, 20 ; 5, 43 ; 6, 31 și 36-37 și 42-44 ; 7, 19 ; 8, 1-2 și 8-9 ; 11, 14 ; 14, 12 și 14 și 22 și 36 ; Lc. 4, 2 ; 6, 4 ; 7, 34 și 37 ; 8, 55 ; 9, 13 și 17 ; 12, 19 și 22 și 29 ; 13, 26 ; 14, 1 ; 15, 23 ; 17, 18 și 27-28 ; 22, 8 și 11 și 15-16 ; 24, 43 ; In. 4, 31-34 ; 6, 5 și 23 și 26-27 ; și 31 și 49-51 și 53-56 și 58 ; 18, 28 ; Fap. 9, 9 ; 10, 13 ; 11, 7 ; 23, 12 și 21 ; Rom. 14, 2 și 15 și 17 și 20-21 și 23 ; I Cor. 3, 2 ; 6, 13 ; 8, 4 și 8 și 13 ; 9, 4 ; 10, 3 și 7 ; 11, 20-21 și 29 și 33 ; 15, 32 ; II Cor. 9, 10 ; Gal. 2, 12 ; Col. 2, 16 ; II Tes. 3, 8 și 10 ; I Tim. 4, 3 ; Evr. 9, 10 ; 12, 16 ; 13, 9-10 ; Iac. 5, 3 ; Ap. 2, 7 și 14-20 ; 10, 10 ; 12, 4 ; 17, 16 ; 19, 18 ;

Domnului : In. 4, 31-34 ; 5, 19 și 30 ; 6, 38 ; 8, 28 ; 9, 4 ; 12, 49 ; 14, 10 ; 17, 1 și 4 ; 19, 30 ; vezi și Mt. 26, 39 ; Mc. 14, 36 ; 15, 37 ;

de carne : Rom. 14, 21 ; 15, 2 și 14 ; I Cor. 8, 13 ; 9, 22 ; 10, 33 ; 11, 29 ; prin Hristos e anulată deosebirea între mincăruri curate și necurate : Mt. 15, 11 și 17-20 ; Fap. 10, 9-17 și 28 ; 11, 3-18 ; 15, 7-11 ; Rom. 14, 14-17 ; I Cor. 8, 4-13 și 23 ; 10, 25 ; 10, 27 ; 10, 26-32 ; Gal. 2, 11-19 ; 5, 13 ; I Tim. 4, 2-5 ; Tit 11, 15 ; Evr. 13, 9.

Mindria

păcat, oprit, urit și osîndit de Dumnezeu : Mt. 20, 26 ; Mc. 7, 21-23 ; 9, 35 ; 10, 43-44 ; Lc. 10, 18 ; 16, 15 ; 18, 9 ; Rom. 12, 16 ;

cauze generatoare : Mt. 26, 33-35 ; Lc. 18, 11-12 ; In. 8, 33 ; I Cor. 8, 1-2 ; I Tim. 3, 6 ; 6, 4 și 7 ; Ap. 3, 17 ;

păcat diabolic : Is. 44, 12-15 ; Mt. 11, 23 ; 23, 5-7 ; Mc. 12, 38-39 ; Lc. 10, 15 ; 11, 43 ; 20, 46 ; Rom. 1, 30 ; I Cor. 5, 2 ; Col. 2, 18 ; I Tim. 3, 6 ; 6, 3-4 ; II Tim. 3, 2-4 ; II P. 2, 18 ; I In. 2, 16 ; Iud. 16 ;

atrage condamnarea : Mt. 19, 30 ; 20, 16 ; 23, 12 ; 25, 12 ; Mc. 10, 31 ; Lc. 1, 51-52 ; 13, 30 ; 14, 11 ; 18, 14 ; In. 5, 44 ; Gal. 6, 3 și 5 ;

îndemnuri pentru lepădarea ei : I Cor. 10, 12 ; cf. Rom. 11, 20 ; Gal. 5, 26 ; Filip. 2, 3 ; I Tim. 6, 17 ;

exemple : Mt. 16, 22-23 ; 20, 20-28 ; 23, 5-7 ; 26, 33-35 ; Mc. 8, 32 ; 9, 34 și 36 ; 10, 35-37 ; 12, 38-39 ; Lc. 9, 46 ; 20, 46 ; 22, 24 ; Fap. 12, 21-32 ; III In. 9, 10 ;

Mingierea

Mt. 5, 4 ; Lc. 2, 25 ; 6, 24 ; 16, 25 ; Fap. 4, 36 ; 9, 31 ; 13, 15 ; 15, 31 ; Rom. 5, 3-5 ; 12, 8 ; 15, 4-5 ; I Cor. 14, 3 ; II Cor. 1, 3-8 ; 7, 4 și 6-7 și 13 ;

8, 4 și 17 ; Filip. 2, 1 ; I Tes. 2, 3 ; 3, 7 ; 4, 18 ; 5, 11 ; II Tes. 2, 16 ; I Tim. 4, 13 ; II Tim. 1, 16 ; Filim. 7 ; Evr. 6, 18 ; 12, 5 ; 13, 22 ;

în necazuri : In. 14, 16 și 26 ; 15, 26 ; 16, 7 ; II Cor. 1, 3-11 ; 4, 15 și 17 ; 5, 1-10 ;

promisă celor ce suferă : Mt. 5, 11-12 ; Lc. 6, 21 ; In. 16, 20 ; II Cor. 1, 7 ; Ap. 21, 4 ;

vine de la Dumnezeu : Lc. 4, 18 ; In. 14, 16-18 ; 15, 26 ; 16, 7 ; Fap. 9, 31 ; Rom. 15, 5 ; II Cor. 1, 2-7 și 10 ; 7, 6 ; II Tes. 2, 16-17 ;

se dobândește prin : Fap. 15, 30-31 ; Rom. 15, 4 ; II Cor. 1, 4 și 6 ; I Tes. 2, 11 ; 4, 18 ;

obiectul ei : Rom. 5, 2 ; 8, 18 ; II Cor. 4, 16-18 ; Ef. 1, 18-19 ; Col. 1, 5 și 27 ; 3, 1 și 7 și 24 ; I Tim. 4, 9-10 ; Tit. 1, 2 ; 3, 7 ; Evr. 6, 18 ; 9, 15 ; 10, 34 ; 11, 25 ; I P. 1, 4 și 6 ; 4, 12-13 și 19 ; 5, 10 ; I In. 3, 2 ; Ap. 7, 16-17 ; 21, 4 ;

activă prin compasiune : Fap. 16, 40 ; Rom. 1, 12 ; I Cor. 16, 18 ; II Cor. 1, 3 ; 7, 13 ; Ef. 6, 22 ; Col. 4, 8 și 11 ; I Tes. 3, 7 ; 4, 18 ; 5, 14 ; II Tim. 1, 16 ; Filim. 7.

Mingîietorul

In. 14, 16 și 24 ; cf. Mt. 10, 19-20 ; Mc. 13, 11 ; Lc. 12, 11-12 ; 21, 14-15 ; 24, 49 ; In. 15, 26 ; 16, 7 și 13 ; Fap. 1, 4 și 8 ; 2, 33 ; Col. 1, 5-6 ; I In. 2, 1 ; trimis de Tatăl : In. 14, 16 și 26 ; 16, 5-15 ; Fap. 1, 4 ; 2, 33 ; cf. Lc. 24, 49 ;

revarsă bucurie, pace, nădejde : Fap. 13, 52 ; Rom. 12, 12 ; 14, 17 ; 15, 13 ; Gal. 5, 5 și 22 ; I Tes. 1, 6 ;

întărește Biserica : In. 15, 26-27 ; Fap. 3, 15-16 ; 5, 31-32 ; 9, 31 ; 10, 38-39 ; 13, 30-34 și 37-39 și 47-49 și 52.

Minia

supărare, indignare : Mt. 2, 16 ; 3, 7 ; Mc. 3, 5 ; Lc. 3, 7 ; 4, 28 ; 21, 23 ; In. 3, 36 ; Fap. 19, 28 ; Rom. 1, 18 ; 2, 5 și 8 ; 4, 15 ; 5, 9 ; 9, 22 ; 12, 19 ; 13, 4-5 ; II Cor. 12, 20 ; Ef. 2, 3 ; 4, 26 și 31 ; 5, 6 ; Col. 3, 8 ; I Tes. 1, 10 ; 2, 16 ; 5, 9 ; I Tim. 2, 8 ; Evr. 3, 11 ; 4, 3 ; 11, 27 ; Iac. 1, 19-20 ; Ap. 6, 16-17 ; 11, 18 ; 12, 12 ; 14, 8 și 10 și 19 ; 15, 1 și 7 ; 16, 1 și 19 ; 18, 3 ; 19, 15 ;

păcat interzis : Mt. 5, 22-26 ; 20, 24 ; 21, 15 ; 26, 8 ; Mc. 10, 41 ; 14, 4 ; Lc. 13, 14 ; Rom. 12, 19 ; Gal. 5, 20 ; Ef. 4, 26 și 31 ; Col. 3, 8 și 19 ; I Tim. 2, 8 ; Tit. 3, 2-3 ; Evr. 10, 30 ; Iac. 1, 19 ; 4, 11 ; I P. 2, 1 ;

colaborează cu : Ef. 4, 31 ; Col. 1, 8 și 19 ; Tit. 3, 2-3 ; Iac. 4, 11 ; I P. 2, 1 ;

e nelegiuită : Mt. 2, 16 ; 22, 15 ; 26, 3-4 ; 27, 1 ; Mc. 3, 6 ; 12, 13 ; 15, 1 ; Lc. 4, 28 ; 6, 11 ; 20, 20 ; 22, 2 și 66 ; 23, 1 și 18 ; In. 5, 18 ; 10, 39 ; 11, 53 ; 18, 28 ;

Domnului : Mt. 21, 10-17 ; Mc. 3, 5 ; 10, 14 ; 11, 15-19 ; Lc. 19, 45-48 ; In. 2, 13-22 ;

îndemnuri : Mt. 5, 23-24 și 26 ; Ef. 4, 25-26 ; I Tim. 2, 8 ; Tit 1, 7 ; 3, 2 ; Iac. 1, 19 ; 4, 11.

Minia lui Dumnezeu

Ieș. 22, 24 ; 32, 10-12 ; Num. 1, 13 ; 11, 10 ; 11, 33 ; 12, 9 ; 14, 18 ; 16, 46 ; 25, 11 ; Deut. 9, 22 ; 29, 23 ; Ios. 9, 20 ; Neem. 13, 18 ; Dan. 4, 25 ; 9, 16 ;

Mt. 3, 7 ; 12, 34 ; 23, 33 ; Mc. 16, 16 ; Lc. 3, 7 ; In. 3, 18 și 36 ; Rom. 1, 18 ; 2, 5 ; Ef. 2, 3 ; I Tes. 2, 16 ; 5, 9 ; Iac. 5, 3 ; I In. 5, 10 ;

pedeapsă pentru păcat : Mt. 10, 28 ; Rom. 2, 4-8 ; 9, 22 ; I Tes. 5, 9 ; Evr. 10, 27 ; I P. 2, 8 ; Iud. 4 ; Ap. 6, 17 ; 16, 6-7 ;

rezervată celor răi : In. 3, 36 ; Rom. 1, 18 ; 2, 5 și 8 ; 3, 5-6 ; I Cor. 10, 22 ; Ef. 5, 6 ; Col. 3, 6 ; Evr. 3, 16-19 ; 10, 26-27 ;

păcătoșii sînt fiii miniei : Ef. 2, 3 ; I Tes. 2, 16 ; II P. 2, 6 ; Iud. 7 ; pedepse : Mt. 3, 7 ; 25, 41 ; II Tes. 1, 8 ; Evr. 10, 27 ; Ap. 6, 17 ; 11, 18 ;

14, 10 ; 15, 1 ; 16, 1 și 19 ; 19, 5 ;

poate fi oprită : Mt. 3, 7-8 ; In. 3, 7-10 ;

Hristos ne salvează : In. 3, 14-18 și 36 ; Rom. 5, 9 ; II Cor. 5, 18-19 ; Col. 1, 20 ; I Tes. 1, 10.

Mintuirea — vezi : răscumpărarea

Mt. 1, 21 ; 8, 25 ; 9, 21 ; 10, 22 ; 14, 30 ; 16, 25 ; 18, 11 ; 19, 25 ; 24, 22 ; 27, 40 și 42 și 49 ; Mc. 3, 4 ; 5, 23 și 28 ; 8, 35 ; 10, 26 și 52 ; 13, 13 și 20 ;

15, 30-31 ; 16, 16 ; Lc. 1, 69 și 71 și 77 ; 2, 30 ; 3, 6 ; 6, 9 ; 7, 50 ; 8, 12 și 36 și 48 și 50 ; 9, 24 și 55 ; 13, 23 ; 17, 19 ; 18, 26 și 42 ; 19, 9-10 ; 23, 35 și 37 și 39 ; In. 3, 17 ; 4, 22 ; 5, 34 ; 10, 9 ; 11, 12 ; 12, 27 și 47 ; Fap. 2, 21 și 40 și 47 ; 4, 9 și 12 ; 7, 25 ; 11, 14 ; 13, 26 și 47 ; 14, 9 ; 15, 1 și 11 ; 16, 17 și 30-31 ; 27, 20 și 31 și 34 ; Rom. 1, 16 ; 5, 9-10 ; 8, 24 ; 9, 27 ; 10, 1 și 9-10 și 13-14 și 16 ; 11, 11 ; 13, 11 ; I Cor. 1, 18 și 21 ; 3, 15 ; 5, 5 ; 7, 16 ; 9, 22 ;

10, 33 ; 15, 2 ; II Cor. 1, 6 ; 2, 15 ; 6, 2 ; 7, 10 ; Ef. 1, 13 ; 2, 5 și 8 ; 6, 17 ; Filp. 1, 19 și 28 ; 2, 12 ; I Tes. 2, 16 ; 5, 8-9 ; II Tes. 2, 10 și 13 ; I Tim. 1, 15 ; 2, 4 și 15 ; 4, 16 ; II Tim. 1, 9 ; 2, 10 ; 3, 15 ; 4, 18 ; Tit 2, 11 ; 3, 5 ;

Evr. 1, 14 ; 2, 3 și 10 ; 5, 7 și 9 ; 6, 9 ; 7, 25 ; 9, 28 ; 11, 7 ; Iac. 1, 21 ; 2, 14 ; 4, 12 ; 5, 15 și 20 ; I P. 1, 5 și 9-10 ; 2, 2 ; 3, 21 ; 4, 18 ; II P. 3, 15 ; Iud. 3, 5 și 23-25 ; Ap. 7, 10 ; 12, 10 ; 19, 1 ;

hotărită din veșnicie : I Cor. 2, 7 ; cf. Lc. 2, 20-22 ; Fap. 2, 23 ; Rom. 3, 21 ; Ef. 1, 3-11 ; 3, 8-11 ; Col. 1, 26 ; I Tes. 5, 9 ; II Tim. 1, 9 ; I P. 1, 19-20 ; Ap. 13, 8 ;

alegerea tot din veci : Ef. 1, 4-5 ; II Tes. 2, 13 ; II Tim. 1, 9 ;

pregătirea istorică : Fac. 3, 15 ; cf. Mt. 11, 13 ; Mc. 1, 3 ; In. 1, 11-14 și 17-18 ; Gal. 3, 24 ; 4, 4 ; Evr. 2, 14 ; 9, 26 ; 10, 11-12 ; vezi și Fac. 22, 18 ; 26, 4 ; 28, 14 ; 49, 10 ; Deut. 18, 15-18 ; și Mt. 1, 21 ;

obiectivă, realizată prin intruparea și jertfa Mîntuitorului : Mt. 1, 21 ; 18, 11 ; 20, 28 ; 26, 26-28 ; Mc. 1, 1 ; 16, 14-15 ; Lc. 1, 32 ; 19, 10 ; In. 1, 1-3 și 14 și 17 ; 10, 9 ; 20, 31 ; Fap. 4, 12 ; I Cor. 7, 23 ; 10, 16 ; 15, 3 ; II Cor.

5, 4-15; Gal. 1, 4; Ef. 1, 6-7; 5, 2 și 23; Col. 1, 14; I Tim. 1, 15; 2, 6; 3, 16; II Tim. 2, 10; Tit. 2, 14; Evr. 7, 25; 9, 12; I In. 2, 12; 4, 9-10 și 14; motivată prin dragostea divină: Lc. 19, 10; In. 3, 16; 13, 1; 15, 13; Rom. 5, 8; Ef. 1, 3-10; 2, 4-5 și 7-8; Tit. 2, 11; 3, 5; scopul — satisfacerea dreptății: Mt. 3, 14-15; In. 3, 13-14; 10, 17; 18, 14; Rom. 3, 25-26; 8, 32; I Cor. 6, 20; Col. 1, 20; I Tim. 1, 15; Evr. 9, 15; I In. 2, 2; curățirea de păcate: In. 1, 29; 17, 19-23; Ef. 2, 10; Tit. 2, 14; Evr. 2, 14-17; 9, 12 și 14 și 26; 10, 10; I P. 2, 9; restabilirea legăturii cu Dumnezeu: In. 12, 46; 17, 21; 18, 37; Rom. 3, 23-25; 5, 8-10; Tit. 2, 11-12; adevărata preamărire a lui Dumnezeu: In. 4, 23; Ef. 1, 5-6 și 12; descriere detaliată: Rom. 1, 18-32; 2, 1-20; 9, 30-33; Ef. 1, 15-23; 2, 1-10; 3, 1-13; vezi și Mt. 5, 3-12; 18, 10; In. 14, 12; I Cor. 2, 9; subiectivă — realizată prin har: In. 1, 12; 15, 5-7; Rom. 3, 23-24; 5, 15-17; Filip. 2, 13; Ef. 2, 8-10; credință: Mc. 1, 15; Rom. 8, 24; 10, 9; I Cor. 13, 1-13; II Cor. 3, 12; Gal. 5, 6; Evr. 10, 23; I In. 3, 3; 3, 14-15; faptele bune: Mt. 16, 27; 25, 34-45; In. 5, 29; Rom. 2, 6-13; II Cor. 5, 10; Iac. 2, 14-26; I Tim. 6, 18-19; Ap. 20, 12-13; predestinația la mântuire este exclusă: Mt. 10, 42; 19, 29; 25, 31-46; Lc. 12, 33; I Cor. 3, 8 și 14; 9, 24-25; 15, 58; Col. 3, 24; II Tim. 2, 5; 4, 7; Evr. 6, 10; 10, 35.

Mintuitorul

Dumnezeu este Mintuitorul: II Rg. 22, 3; Is. 43, 3 și 11; 45, 15 și 21; 49, 26; 60, 16; 62, 11; 63, 16; Os. 13, 4; Lc. 1, 47; 2, 11; In. 4, 42; Fap. 5, 31; 13, 23; Ef. 5, 23; Filip. 3, 20; I Tim. 1, 1; 4, 10; II Tim. 1, 10; Tit. 1, 3-4; 2, 10; 3, 4 și 6; II P. 1, 1 și 11; 2, 20; 3, 2 și 18; I In. 4, 14; Iud. 25.

Mlădița

Hristos — vița, credincioșii — mlădițele: In. 15, 1; cf. Mt. 24, 32; cf. 3, 10; 7, 19; 15, 13; Mc. 13, 23; Lc. 8, 8; In. 15, 2 și 4-6; Fap. 4, 11-12; Gal. 5, 22; Col. 1, 23; Iac. 1, 5-6; I In. 2, 6; 3, 22; 5, 14-15.

Moartea

Mt. 4, 16; 9, 24; 10, 21; 15, 4; 20, 18; 24, 42; 26, 38; Mc. 5, 35 și 39; 7, 10; 10, 33; 13, 12 și 35; 14, 34 și 64; Lc. 1, 79; 2, 26; 8, 42 și 52-53; 12, 20 și 40; 20, 36; 21, 34; 22, 33; 23, 15; 24, 20; In. 5, 24; 6, 50 și 58; 8, 21 și 24 și 51; 11, 4 și 13 și 16 și 25-26 și 50-51; 12, 24 și 32-33; 18, 14 și 32; 19, 7; 21, 14 și 23; Fap. 2, 24; 13, 28; 22, 4; 23, 29; 25, 11 și 25; 26, 31; 28, 18; Rom. 1, 32; 5, 6-8 și 10 și 12 și 14-15 și 17 și 21; 6, 2-5 și 7-10 și 16 și 21-23; 7, 2-3 și 5-6 și 10 și 13 și 24; 8, 2 și 6 și 13 și 34 și 38; 14, 7-9 și 15; I Cor. 3, 22; 8, 11; 9, 15; 11, 26; 15, 3 și 21-22 și 26 și 31-32 și 36 și 54-56; II Cor. 1, 9-10; 2, 16; 3, 7; 4, 11-12; 5, 14-15;

6, 9 ; 7, 10 ; 11, 23 ; Gal. 2, 19 și 21 ; Filip. 1, 20-21 ; 2, 8 și 27 și 30 ; 3, 10 ; Col. 1, 22 ; 2, 20 ; 3, 3 ; I Tes. 4, 14 ; 5, 2 și 10 ; II Tim. 1, 10 ; Evr. 2, 9 și 14-15 ; 5, 7 ; 7, 8 și 23 ; 9, 15-16 și 27 ; 10, 28 ; 11, 4-5 și 13 și 21 și 37 ; Iac. 1, 15 ; 5, 20 ; I P. 3, 18 ; II P. 3, 10 ; I In. 3, 14 ; 5, 16-17 ; Ap. 1, 18 ; 2, 10-11 și 23 ; 3, 2-3 ; 6, 8 ; 9, 6 ; 13, 3 și 12 ; 14, 13 ; 16, 3 ; 18, 8 ; 20, 6 și 13-14 ; 21, 4 și 8 ;

efectul păcatului strămoșesc : Fac. 2, 17 ; 3, 19 ; Rom. 5, 12 ; I Cor. 15, 56 ; cf. Fap. 2, 17 ; 3, 19 ; Rom. 5, 14 ; 6, 23 ;

e sfârșitul activității omenești (pămîntești) : Lc. 16, 25 ; In. 9, 4 ; II Cor. 5, 10 ; Gal. 6, 10 ; II Tim. 4, 7-8 ;

comună tuturor oamenilor : Rom. 5, 12 ; I Cor. 15, 21 ; Evr. 7, 23 ; 9, 27 ;

data ei, necunoscută : Mt. 24, 42 ; 25, 13 ; I Tes. 5, 2 și 4 ; II P. 3, 10 ; Ap. 16, 15 ;

pedagog al vieții : Mt. 8, 22 ; 22, 32 ; 23, 27 ; 28, 4 ; Mc. 9, 26 ; 12, 27 ; Lc. 7, 15 ; 9, 60 ; 15, 24 și 32 ; 16, 30-31 ; 24, 5 ; In. 5, 25 ; Fap. 5, 10 ; 10, 42 ; 20, 9 ; Rom. 4, 17 ; 6, 11 ; 7, 8 ; 8, 10 ; 10, 7 ; 11, 15 ; 14, 9 ; I Cor. 15, 29 ; Ef. 2, 1 și 5 ; Col. 1, 18 ; 2, 13 ; II Tim. 4, 1 ; Evr. 6, 2 ; 9, 14 și 17 ; 11, 35 ; 13, 20 ; Iac. 2, 17 și 20 și 26 ; I P. 4, 5-6 ; Ap. 1, 5 și 17-18 ; 2, 8 ; 3, 1 ; 11, 18 ; 14, 13 ; 16, 3 ; 20, 5 și 12-13 ;

li urmează judecata : Lc. 16, 23-26 ; In. 5, 25 și 29 ; II Cor. 5, 10 ; II Tim. 4, 1 ; Evr. 9, 27 ; Ap. 20, 13-14 ;

biruită de Hristos : In. 3, 16 ; 8, 51 ; 11, 26 ; Rom. 6, 9 ; I Cor. 15, 26 și 54-57 ; II Tim. 1, 10 ; Evr. 2, 15 ; Ap. 1, 18 ;

toți vor învia : In. 5, 28-29 ; Fap. 23, 6 ; 24, 15 ; 26, 6-7 ; 28, 20.

Numiri :

somn, odihnă, adormire : Mt. 9, 24 ; Mc. 5, 39 ; Lc. 8, 52 ; In. 11, 11-14 ; Fap. 7, 60 ; 13, 26 ; I Cor. 15, 18 ; I Tes. 4, 13-14 ; II P. 3, 4 ; Ap. 14, 13 ; dezlegare, despărțire : II Cor. 5, 1 și 8 ; Filip. 1, 23 ; II Tim. 4, 6 ; II P. 1, 13-14 ;

darea sufletului : Fap. 7, 59 ;

ieșirea din lume : Lc. 9, 31 ; II P. 1, 15 ;

stricarea locuinței pămîntești : II Cor. 5, 1 ; Evr. 9, 11 ;

cununa dreptății : II Tim. 4, 8 ; Iac. 1, 12 ; I P. 5, 4 ; Ap. 2, 10.

În cer nu există moarte : Lc. 20, 36 ; I Cor. 15, 26 și 42 și 49 și 52 și 54 ; Ap. 21, 4.

Indemnuri : In. 4, 34 ; 9, 4 ; 11, 9 ; 12, 35 ; 17, 4 ; Fap. 5, 5-10 ; 12, 23 ; II Tim. 4, 5-7 ; I P. 1, 24 ; II P. 1, 14 ; cf. Lc. 13, 4.

Moartea Domnului

prezisă de profeți : Mt. 16, 21 ; Lc. 18, 31 ; 24, 25-27 ; Fap. 13, 26-29 ; 26, 22 ;

prezisă de Sine : Mt. 16, 21 ; 17, 22-23 ; 20, 18-19 ; 26, 2 ; Mc. 8, 31 ; 10, 33-34 ; Lc. 9, 22 ; 18, 32-33 ; 24, 7 ; In. 3, 14 ; 12, 32-33 ;

acceptată de bună voie : Mt. 20, 23 ; 26, 53 ; In. 2, 19 ; 6, 38 ; 10, 17-18 ; 15, 10 ; Fap. 2, 24 și 32 ; 4, 26-28 ; Gal. 1, 4 ; 2, 20 ; Ef. 5, 2 ; Filip. 2, 8 ; I Tim. 2, 6 ; Evr. 9, 14.

prin crucificare : Mt. 27, 26-35 ; Mc. 15, 15 și 24-25 ; Lc. 23, 33 ; In. 19, 18 ; Fap. 2, 23 și 36 ; 5, 30 ; 10, 39 ; Filip. 2, 8 ;
 fără vină : Mt. 27, 32-34 ; Mc. 15, 14 ; Lc. 23, 14-16 și 22 ; In. 18, 38 ;
 19, 4 și 6 ; Fap. 3, 14 ; 7, 52 ; 13, 28 ; I P. 2, 22 ; 3, 18 ;
 necesară răscumpărării : Mt. 20, 28 ; Gal. 1, 4 ; Ef. 5, 2 ; I Tes. 5, 9-10 ;
 sminteală pentru Iudei, nebunie pentru păgini : I Cor. 1, 18 și 23 ;
 Gal. 5, 11 ;
 reactualizată prin Euharistie : Mt. 26, 26-28 ; Mc. 14, 22-24 ; Lc. 22, 19-20 ; I Cor. 11, 23-26 ;
 simbolizată prin șarpele de aramă : In. 3, 14-15 ; 12, 32-33.

Moartea spirituală

trăire în păcat : Mt. 4, 16 ; 8, 22 ; Lc. 1, 79 ; 9, 60 ; In. 6, 53 ; Rom. 6, 12-13 și 16 ; 7, 5 ; 8, 2 și 6 ; Ef. 2, 1-5 ; 4, 18 ; Col. 2, 13 ; I Tim. 5, 6 ;
 I In. 5, 12 ; Iud. 12 ; Ap. 3, 1 ;
 soarta păcătoșilor înrăiți : Mt. 27, 5 ; Lc. 12, 20 ; In. 8, 21 și 24 ; I Tim. 6, 7 ; Iud. 5 ;
 răsplata fărădelegilor : Lc. 16, 22-23 ; In. 8, 13 ; Filip. 3, 19 ; II P. 2, 12 ;
 3, 7 ; Ap. 20, 14-15 ; 21, 8 ;
 izbăvirea prin Hristos : In. 5, 24-25 ; Rom. 6, 13 ; Ef. 2, 5 ; 5, 14 ; Col. 2, 13 ; II P. 3, 9 ; I In. 3, 14 și 16-17 ; 5, 12 ; cf. Rom. 2, 4 ; I Tim. 2, 4.

Moartea veșnică — vezi : iadul

urmarea și răsplata păcatului : Mt. 25, 41-46 ; In. 5, 29 ; Rom. 1, 32 ;
 6, 16-21 și 23 ; 8, 13 ; 9, 22 ; Filip. 3, 18-19 ; II Tes. 1, 8-9 ; II P. 2, 3 și 9 ;
 3, 7 ; Ap. 20, 15 ; 21, 8 ;
 singur Hristos poate mântui : In. 3, 16 ; 8, 51 ; 11, 26 ; Rom. 5, 9 ;
 I Tes. 1, 10 ;
 se numește moartea a doua : Ap. 2, 11 ; 20, 6 și 14 ; 21, 8.

Moăștele

Hristos biruie moartea în trupul Său, scoțându-l din stricăciune : Ps. 15, 10 ; Rom. 6, 9 ; 7, 4 ; 8, 3 ; I Cor. 15, 20 ; Evr. 2, 14 ;

Harul Său poate schimba la înfățișare trupul smereniei noastre, întru asemănarea trupului mării Sale : Filip. 3, 21 ;

prin acest Har trupul nostru devine templul Duhului Sfânt : I Cor. 3, 16-17 ; 6, 19-20 ; II Cor. 6, 16 ; Ef. 2, 21-22 ; II Tim. 2, 21 ; Evr. 3, 6 ;
 I P. 2, 5 ;

urmările lucrării Harului :

— trupurile sfinților nu putrezesc : Mt. 27, 52-53 ; cf. Ps. 33/34, 19 ; Sir. 46, 15 ; 49, 11 ;

— fac minuni : Mt. 9, 20-22 ; 14, 36 ; Mc. 6, 56 ; Lc. 8, 43-44 ; Fap. 5, 15-16 ; 19, 12 ; cf. Ios. 4, 18 ; 6, 5 și 20 ; I Rg. 5, 4 și 6 ; 6, 19 ;
 II Rg. 6, 6-7 și 11-12 ; IV Rg. 2, 14 ; 13, 21 ; Sir. 48, 14-15 ;

— totdeauna au fost păstrate cu cinste : Mt. 23, 29 ; cf. Fac. 50, 1-14 ; Ieș. 15, 19 ; Deut. 34, 5-6 ; IV Rg. 23, 16-18 ; Ps. 115, 6.

Moise

Ieș. 2, 1-23 ; 3, 1-22 ; 27, 12-23 ; Deut. 31, 1-30 ; cap. 32-34 ;

Mt. 8, 4 ; 17, 3-4 ; 19, 7-8 ; 22, 24 ; 23, 2 ; Mc. 1, 44 ; 7, 10 ; 9, 4-5 ; 10, 3-4 ; 12, 19 și 26 ; Lc. 2, 22 ; 5, 14 ; 9, 30 și 33 ; 16, 29-31 ; 20, 28 și 37 ; 24, 27 ; In. 1, 17 ; 3, 14 ; 5, 45-46 ; 6, 32 ; 7, 22-23 ; 8, 5 ; 9, 28-29 ; Fap. 3, 22 ; 6, 11 și 14 ; 7, 20 și 22 și 29 și 31-32 și 35 și 37 și 40 și 44 ; 13, 38 ; 15, 1 și 5 și 21 ; 21, 21 ; 26, 22 ; 28, 23 ; Rom. 5, 14 ; 9, 15 ; 10, 5 și 19 ; I Cor. 10, 2 ; II Cor. 3, 7 și 13 și 15 ; II Tim. 3, 8 ; Evr. 3, 2-3 și 5 și 16 ; 7, 14 ; 8, 5 ; 10, 28 ; 11, 23-24 ; 12, 21 ; Iud. 9 ; Ap. 15, 3 ; vezi și Evr. 9, 19 ;

Morminte

Mt. 8, 28 ; 23, 27 și 29 ; 27, 52-53 și 60 și 64 și 66 ; 28, 1-8 ; Mc. 5, 2-3 ; 6, 29 ; 15, 46 ; 16, 2-3 și 5 și 8 ; Lc. 11, 44 și 47-48 ; 23, 53 și 55 ; 24, 1-2 și 9 și 12 și 22 și 24 ; In. 5, 28 ; 11, 17 și 31 și 38 și 44 ; 12, 17 ; 19, 41-42 ; 20, 1-4 și 6 și 8 și 11 ; Fap. 13, 29 ; Rom. 3, 13.

Mortificare

Rom. 4, 19 ; 6, 8 ; II Cor. 4, 10 ; Ef. 5, 3 ; Col. 3, 5-9 ; Evr. 11, 12-13.

Moștenirea

Mt. 5, 5 ; 19, 29 ; 21, 38 ; 25, 34 ; Mc. 10, 17 ; 12, 7 ; Lc. 10, 25 ; 18, 18 ; 20, 14 ; Fap. 7, 5 ; 20, 32 ; Rom. 14, 13-14 ; 8, 17 ; I Cor. 6, 9 ; 15, 50 ; Gal. 3, 18 și 29 ; 4, 1 și 7 și 30 ; 5, 21 ; Ef. 1, 14 și 18 ; 5, 5 ; Col. 3, 24 ; Tit 3, 7 ; Evr. 1, 2 și 4 și 14 ; 6, 12 și 17 ; 9, 15 ; 11, 7-8 ; 12, 17 ; Iac. 2, 5 ; I P. 1, 4 ; 3, 9 și 22 ; Ap. 21, 7 ;

cerească : Mt. 8, 11 ; 25, 34 ; Lc. 10, 25 și 28 și 37 ; Fap. 20, 32 ; Rom. 4, 13 ; 8, 16-17 ; Gal. 3, 29 ; 4, 7 ; Ef. 5, 5 ; Evr. 6, 12 ; Iac. 2, 5 ;

condiții : Mt. 19, 27-30 ; Mc. 10, 28-31 ; Lc. 12, 13-15 ; 18, 28-30.

Răsplata : Mc. 10, 29-30 ; Col. 1, 12 ; 3, 14 și 24 ; Evr. 9, 15.

Moștenitori — vezi : Moștenirea

ai lui Hristos : făgăduințe : Mt. 21, 38 ; Rom. 8, 17 ; Gal. 3, 29 ; 4, 1-7 ; Ef. 1, 11 ; 3, 6 ; Evr. 1, 2 ; Iac. 2, 5 ; I P. 3, 7 și 22 ;

răsplata nevointelor : Mt. 5, 3-12 ; 19, 29 ; 21, 38 ; 25, 34 ; Mc. 10, 27 ; Fap. 20, 32 ; 26, 18 ; I Cor. 15, 50 ; Ef. 1, 14-18 ; Col. 1, 12 ; 3, 24 ; Tit 3, 7 ; Evr. 9, 15 ; 11, 8 ; I P. 1, 4 ; 3, 9 ; Ap. 21, 1 și 7 ;

moștenitorul minor și rob : Gal. 4, 1-7 și 30-31 ; Ef. 1, 11 ; Evr. 1, 2 ;

și vierii : Mt. 21, 38 ; Mc. 12, 7 ; Lc. 20, 14.

Mulțime

popor : Mt. 4, 25 ; 5, 1 ; 7, 28 ; 8, 1 și 18 ; 9, 8 și 23 și 25 și 33 și 36 ; 11, 7 ; 12, 23 și 46 ; 13, 2 și 34 și 36 ; 14, 5 și 13-15 și 19 și 22-23 ; 15, 10 și 30-33 și 35-36 și 39 ; 17, 14 ; 19, 2 ; 20, 29 și 31 ; 21, 8-9 și 11 și 26 și 46 ; 22, 33 ; 23, 1 ; 26, 47 și 55 ; 27, 15 și 20 și 24 ; Mc. 2, 4 și 6 și 13 ; 3, 9 și 20 și 32 ; 4, 1 și 36 ; 5, 21 și 24 și 27 și 31 ; 6, 34 și 45 ; 7, 14 și 17 și 33 ; 8, 1 și 34 ; 9, 14-15 și 17 și 25 ; 10, 1 și 46 ; 11, 18 și 32 ; 12, 12 și 37 și 41 ; 14, 43 ; 15, 8 și 11 și 15 ; Lc. 3, 7 și 10 ; 4, 42 ; 5, 1 și 3 și 15 și 19 și 29 ; 6, 17 și 19 ; 7, 9 și 11-12 și 24 ; 8, 4 și 19 și 40 și 42 și 45 ; 9, 11-12 și 16 și 18 și 37-38 ; 11, 14 și 27 și 29 ; 12, 1 și 54 ; 13, 14 și 17 ; 14, 25 ; 18, 36 ; 19, 3 și 39 ; 22, 6 și 47 ; 23, 4 ; In. 5, 13 ; 6, 2 și 5 și 22 și 24 ; 7, 12 și 20 și 31-32 și 40 și 43 și 49 ; 11, 42 ; 12, 9 și 12 și 17-18 și 29 și 34 ; Fap. 1, 15 ; 6, 7 ; 8, 6 ; 11, 24 și 26 ; 13, 45 ; 14, 11 și 13-14 și 18-19 ; 16, 22 ; 17, 8 și 13 ; 19, 33 și 35 ; 21, 27 și 34-35 ; 24, 12 și 18 ; Ap. 7, 9 ; 17, 15 ; 19, 1 și 6 ;

urmează lui Iisus : Mt. 4, 25 ; Mc. 3, 7-8 ; Lc. 6, 7-19 ;

uimită la învățătura Lui : Mt. 7, 28-29 ; 12, 23 ; 22, 33 ; Mc. 1, 22 ; 6, 2 ; Lc. 2, 47 ; 4, 32 ; 11, 14 ; Is. 50, 4.

Mulțumirea — vezi : rugăciunea

Mt. 15, 36 ; 26, 27 ; Mc. 8, 6 ; 14, 23 ; Lc. 17, 16 ; 18, 11 ; 22, 17-19 ; In. 6, 11 și 23 ; 11, 41 ; Fap. 24, 3 ; 27, 35 ; 28, 15 ; Rom. 1, 8 și 21 ; 14, 6 ; 16, 4 ; I Cor. 1, 4 și 14 ; 10, 30 ; 11, 24 ; 14, 16-18 ; II Cor. 1, 11 ; 4, 15 ; 9, 11-12 ; Ef. 1, 16 ; 5, 4 și 20 ; Filip. 1, 3 ; 4, 6 ; Col. 1, 3 și 12 ; 2, 7 ; 3, 15 și 17 ; 4, 2 ; I Tes. 1, 2 ; 2, 13 ; 3, 9 ; 5, 18 ; II Tes. 1, 3 ; 2, 13 ; I Tim. 2, 1 ; 4, 3-4 ; Filim. 4 ; Ap. 4, 9 ; 7, 12 ; 11, 17 ;

cu o stare modestă, dar demnă : Lc. 3, 14 ; I Cor. 7, 20 și 23-24 ; Filip. 4, 11-13 ; I Tim. 6, 8 ; Evr. 13, 5 ; I P. 1, 3-12 ;

nemulțumirea primejduiește sufletul : Lc. 21, 34 ; I Tim. 6, 9-10 ; cf. Mt. 13, 22 ; Iac. 5, 1-6 ;

îndemnuri : Rom. 13, 13 ; I Tes. 5, 6 ; I P. 4, 7.

Munca — vezi : lucrarea

comoară și binefacere pentru om : Pild. 12, 27 ; 31, 18 ; Eccl. 3, 13 ; e datoria tuturor : Rom. 12, 11 ; Ef. 4, 28 ; I Tes. 4, 11 ; II Tes. 3, 10-11 ; asigură existența proprie și a altora : Fap. 20, 34-35 ; Ef. 4, 28 ; I Tes. 2, 9 ; II Tes. 3, 8 ;

făcută în comun garantează mai bune rezultate : Eccl. 4, 9-12 ; fizică, conjugată cu cea spirituală : In. 6, 26-27 ; II Tim. 2, 6 și 11-12 ; vrednicia răsplății : Ieș. 23, 16 ; Mt. 10, 10 ; Lc. 10, 7 ; I Cor. 9, 9-10 ; I Tim. 5, 18.

Exemple : Mc. 1, 28 și 38-39 ; In. 5, 17 ; 9, 4 ; 17, 4 ; Fap. 9, 39 ; 18, 3 ; 20, 34-35 ; I Cor. 4, 12 și 15 ; II Cor. 11, 9 ; 12, 14 ; I Tes. 2, 9 ; II Tes. 3, 8.

Muntele

Mt. 4, 8 ; 5, 1 și 14 ; 8, 1 ; 14, 23 ; 15, 29 ; 17, 1 și 9 și 20 ; 18, 12 ; 21, 21 ; 24, 16 ; 28, 16 ; Mc. 3, 13 ; 5, 5 și 11 ; 6, 46 ; 9, 2 și 9 ; 11, 23 ; 13, 14 ; Lc. 1, 65 ; 3, 5 ; 4, 5 și 29 ; 6, 12 ; 8, 32 ; 9, 28 și 37 ; 21, 21 ; 23, 30 ; In. 4, 20-21 ; 6, 3 și 15 ; Fap. 7, 30 și 38 ; I Cor. 13, 2 ; Gal. 4, 24-25 ; Evr. 8, 5 ; 11, 38 ; 12, 18 și 20 și 22 ; II P. 1, 18 ; Ap. 6, 14-16 ; 8, 8 ; 14, 1 ; 16, 20 ; 17, 9 ; 21, 10.

Măslinilor : Mt. 21, 1 ; 24, 5 ; 26, 30 și 36 ; Mc. 11, 1 ; 13, 3 ; 14, 26 și 32 ; Lc. 19, 29 și 37 ; 21, 37 ; 22, 39 ; In. 8, 1 ; 18, 1 ; Fap. 1, 12 ;

Ararat : Fac. 8, 4 ;

Carmel : III Rg. 18, 19-20 ; IV Rg. 2, 25 ; 4, 25 ;

Casei Domnului : II Par. 23, 15 ; Is. 2, 2 ; Ier. 26, 18 ; Mih. 4, 1 ;

Domnului : Num. 10, 33 ; Is. 2, 3 ; 4, 5 ; 30, 29 ; 49, 11 ; 56, 7 ; Ier. 17, 3 ; Dan. 9, 16 ;

lui Dumnezeu : Ieș. 3, 1 ; 4, 27 ; 18, 5 ;

Ebal : Deut. 11, 29 ; Ios. 2, 16 ; 8, 30-33 ;

Garizim : Deut. 11, 29 ; 27, 12 ; Ios. 8, 33 ;

Hermon : Deut. 3, 8 ; 4, 48 ; Ios. 11, 17 ; 12, 1 ; 13, 5 ;

Horeb : Ieș. 3, 1 ; 33, 6 ; III Rg. 19, 8 ;

Moria : II Par. 3, 1 ;

Nebo : Num. 33, 47 ; Deut. 32, 49 ; 34, 1 ;

Sinai : Ieș. 19, 11-23 ; 24, 16 ; 31, 18 ;

Tabor : Jud. 4, 6-14 ; Ier. 46, 18.

Murmurarea

cirtire : Mt. 9, 11-12 ; 13, 55-57 ; 20, 11 ; Mc. 2, 16-17 ; 6, 3 ; Lc. 5, 30 ; In. 6, 41 și 43 și 61 ; 7, 12 și 32 ; 9, 16 ; 10, 19 ; Fap. 6, 1 ; I Cor. 10, 10 ; Filip. 2, 14 ; I P. 4, 9 ; Iud. 16 ; Ap. 3, 10.

Must

belșug de must : II Par. 31, 5 ;

a binecuvînta mustul : Deut. 7, 13.

a se îmbăta de must : Is. 49, 26 ; Fap. 2, 13.

Musturarea

Mt. 8, 29 ; 11, 20 ; 16, 22 ; 18, 15 și 21 ; Mc. 1, 34 ; 3, 11-12 ; 6, 16-18 ; 8, 32-33 ; 9, 25 ; 16, 14 ; Lc. 3, 19 ; 4, 41 ; 10, 12-15 ; 17, 3 ; In. 3, 20 ; 8, 9 și 46 ; 16, 8 ; Fap. 11, 2 ; Ef. 5, 11 ; 6, 4 ; I Tes. 5, 14 ; II Tes. 3, 15 ; I Tim. 5, 1 și 20 ; II Tim. 3, 16 ; 4, 2 ; Tit 1, 9 și 13 ; 2, 15 ; 3, 10 ; Evr. 8, 8 ; 12, 5 ; Iac. 1, 5 ; 2, 9 ; II P. 2, 16 ; Iud. 9, 15 și 22-23 ; Ap. 3, 19 ;

frățescă a păcătoșilor : Lc. 17, 3 ; II Cor. 6, 14 ; Ef. 5, 11 ; I Tim. 5, 1-2 și 20 ; II Tim. 2, 25 ; I In. 3, 6.

Apostolul Petru : Mt. 16, 22-28 ; Mc. 8, 32-38 ; I P. 2, 8 ;

cețărilor păcătoase : Mt. 11, 20-24 ; Lc. 10, 12-15 ;

cărturarilor și fariseilor : Mt. 23, 1-38 ; Mc. 12, 38-40 ; Lc. 11, 37-54 ; 16, 14-18 ; 20, 45-47.

Mutarea

la loc de cinste : Lc. 14, 10 ;
muntelui : Mt. 17, 20 ; 21, 21 ; Mc. 11, 23 ; Lc. 17, 6 ; cf. Mc. 9, 23 ; In. 11, 40.

Muți

Mt. 9, 32-33 ; 12, 22 ; Mc. 7, 32 și 35 ; Lc. 1, 20 și 22 și 64 ; 11, 14 ; I Cor. 12, 2.

LOCURI și CITATE des utilizate

Mamona și Dumnezeu : Mt. 6, 28 ; Lc. 16, 13.
Mana din pustie : In. 6, 31.
Maran-atha (Domnul vine) : I Cor. 16, 22.
Mărgăritarele aruncate porcilor : Mt. 7, 6.
Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu : Lc. 2, 14.
Măsura cu care veți măsura vi se va măsura : Lc. 6, 38.
Mina de te smintește tai-o : Mc. 9, 43.
Mîncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis : In. 4, 34.
Minia, să nu apună soarele peste ea : Ef. 4, 26.
Mîntuirea — Hristos a venit în lume ca să mîntuiască pe păcătoși :
I Tim. 1, 15.
Mîntuiți-vă de neamul acesta viclean : Fap. 2, 40.
Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii : In. 1, 29.
Mijloacele să vă fie încinse și făcliile aprinse : Lc. 12, 35.
Mila biruiește judecata : Iac. 2, 13.
Milă voiesc nu jertfă : Mt. 12, 7.
Mlădița care nu aduce roade : In. 15, 2.
Moartea înghițită de biruință : I Cor. 15, 54.
Moarte, unde îți este boldul ? : I Cor. 15, 55.
Mor în fiecare zi : I Cor. 15, 31.
Mormintele proorocilor : Mt. 23, 29 ; Lc. 11, 47.
Moștenirea Sfinților întru lumină : Col. 1, 12.
Mult poate rugăciunea dreptului : Iac. 5, 16.
Mulți chemați, puțini aleși : Mt. 22, 14.
Munților : cădeți peste noi ; și dealurilor : acoperiți-ne : Lc. 23, 30 ;
Ap. 6, 16 ; 9, 6.

N

Nard

Cînt. 4, 14; In. 12, 3; cf. Mt. 26, 7; Mc. 14, 3; Lc. 7, 37; 10, 39; In. 11, 2.

Nașterea

Mt. 1, 16-21 și 23 și 25; 2, 1-2 și 4; 24, 19; 26, 24; Mc. 14, 21; 16, 15-16; Lc. 1, 14 și 31 și 35 și 57; 2, 6 și 11; 23, 29; In. 1, 13-14; 3, 3 și 5-8; 9, 34; 18, 37; Rom. 3, 28; 8, 5; 9, 8; Gal. 4, 4 și 23; 6, 15; I Tim. 6, 13; Tit. 3, 5; Evr. 12, 23; Iac. 1, 18; I P. 1, 3 și 23; I In. 2, 29; 3, 9; 4, 7; 5, 1 și 4 și 18; Ap. 12, 2.

— Botezătorului : Lc. 1, 57-66;

— Mîntuitorului : Mt. 1, 18-25; Lc. 1, 26-38; 2, 1-19;

a fost prezisă : Fap. 3, 22-26; cf. 2, 39; 7, 37; Rom. 3, 2; 9, 4; 15, 8; Gal. 3, 8;

hotărîită de Dumnezeu : In. 6, 38; 7, 28-29; 8, 42; 17, 8 și 18; Gal. 4, 4; acceptată de Fiul : Evr. 10, 7 și 9-10; cf. Mt. 20, 28; Lc. 22, 27; In. 17, 19; Fap. 7, 38; 20, 28; Rom. 1, 3; 8, 3; 15, 3; Gal. 4, 4; Ef. 1, 7; Filip. 2, 7; Col. 1, 14; Evr. 2, 14 și 17, 18; 9, 12; 10, 4 și 7 și 9-10 și 26 și 28; 13, 12; I P. 1, 19; I In. 4, 14; Ap. 1, 5; 5, 9;

cu adevărat corp omenesc : In. 1, 14; Rom. 8, 3; Col. 1, 22; I Tim. 3, 16; Evr. 2, 14; 5, 7; 10, 5; I In. 4, 2;

cu adevărat suflet omenesc : Mt. 27, 50; Mc. 15, 37; Lc. 23, 40; In. 19, 30; Fap. 2, 31; 13, 35 și 37;

Hristos a fost asemenea nouă afară de păcat : In. 8, 46; Fap. 3, 22; II Cor. 5, 21; Filip. 2, 7-8; Evr. 2, 14 și 17; 4, 10 și 15; 7, 26; I P. 2, 22; I In. 3, 5;

cu adevărat mare este taina creștinătății : I Tim. 3, 16.

Nașterea din nou

In. 1, 13; 3, 3 și 58; Fap. 13, 33; I Cor. 4, 15; Filim. 10; Evr. 1, 5; 5, 5; I In. 2, 29; 3, 9; 4, 7; 5, 1 și 14 și 18;

a lumii : Mt. 19, 28 ; Lc. 22, 28-30 ; I Cor. 6, 2-3 ; II P. 3, 13 ; Ap. 2, 26 ;
 a omului : In. 3, 8 ; cf. 1, 13 ; 3, 5 ; Gal. 6, 15 ; Tit 3, 5 ; Iac. 1, 18 ;
 I P. 1, 3 și 23 ;
 din Dumnezeu : In. 1, 13 ; Iac. 1, 18 ; I P. 1, 23 ; I In. 5, 1-5 ; cf.
 4, 15-16.

Natura omenească a Mintuitorului

a fost prezisă : In. 1, 48 ; Fap. 3, 22-26 ; 7, 37 ; vezi : nașterea
 dovezi :

- zămislirea : Mt. 1, 18 ; Lc. 2, 5 ; cf. 1, 31 și 35 și 38 ;
- nașterea : Mt. 1, 16 și 25 ; 2, 1 ; Lc. 2, 7 și 11 și 14 și 16-19 ;
 Gal. 4, 4 ;
- rudenția trupească : Mt. 12, 46-47 ; 13, 55-56 ; Mc. 3, 31-32 ;
 6, 3 ; In. 2, 12 ; 6, 42 ; Gal. 1, 19 ;
- tăierea împrejur : Lc. 2, 21 ;
- dezvoltarea trupească și sufletească, firească : Lc. 2, 40 și 52 ;
- ispitit de diavolul : Mt. 4, 1-10 ; Mc. 1, 13 ; Lc. 4, 1-13 ; Evr.
 2, 18 ; 4, 15 ;
- simțiri, sentimente și necesități omenești : Mt. 4, 2 ; 8, 10 și 24 ;
 26, 38 ; Mc. 4, 38 ; 6, 6 ; 11, 12 ; 14, 34 ; Lc. 4, 2 ; 8, 32-33 ;
 19, 41 ; 22, 44 ; In. 4, 6-7 ; 11, 33 și 35 ; 12, 27 ; 19, 28 ;
- persecutat de potrivnici : Mt. 26, 27 ; 27, 26 ; Mc. 14, 65 ; 15, 15 ;
 Lc. 22, 64 ; 23, 22 ; In. 19, 1 și 3 ;
- moare crucificat : Mt. 27, 35 și 50 ; Mc. 15, 24 și 44 ; Lc. 23, 33
 și 46 ; In. 19, 18 și 33-34 ; Fap. 10, 39 ;
- învie din morți : Fap. 2, 30-32 ; 3, 15 ; 5, 30 ; II Tim. 2, 8 ;
- după înviere : Lc. 24, 39 ; In. 20, 27 ; I In. 1, 1-2 ;
- genealogia consigenității umane : Mt. 1, 1-17 ; Lc. 3, 23-38 ;
- în lumina profețiilor : Mt. 1, 1 ; 22, 42 ; Mc. 10, 47 ; Lc. 1, 31 ;
 Fap. 2, 30 ; 3, 25 ; 13, 23 ; Rom. 1, 3 ; Gal. 3, 16 ; Evr. 2, 16 ;
 vezi : profeții mesianice ;
- propria-I mărturisire : Mt. 8, 20 ; 11, 19 ; 16, 13 ; Lc. 7, 34 ;
 19, 22 ;
- recunoscută de Iudei : Mt. 13, 54-56 ; Mc. 6, 3 ; In. 6, 47 ; 7, 27 ;
 9, 5 ;
- mărturisitorii ei sînt de la Dumnezeu : I In. 4, 2 ;
- antihrist o neagă : I In. 4, 3 ; cf. I Cor. 12, 3 ; I In. 2, 22 ; II In. 7.

Nădejdea

Mt. 12, 21 ; Lc. 6, 34 ; 23, 8 ; 24, 21 ; In. 5, 45 ; Fap. 2, 26 ; 16, 19 ; 23, 6 ;
 24, 15 și 26 ; 26, 6-7 și 27 ; 27, 20 ; 28, 20 ; Rom. 4, 18 ; 5, 2 și 4-5 ; 8, 20
 și 24-25 ; 12, 12 ; 15, 4 și 12-13 și 24 ; I Cor. 9, 10 ; 13, 7 și 13 ; 15, 19 ;
 16, 7 ; II Cor. 1, 7 și 10 și 13 ; 3, 12 ; 5, 11 ; 8, 5 ; 10, 15 ; 13, 6 ; Gal. 5, 5 ;
 Ef. 1, 18 ; 2, 12 ; 4, 4 ; Filip. 1, 20 ; 2, 19 și 23 ; Col. 1, 5 și 23 și 27 ; I Tes.

1, 3 ; 2, 19 ; 4, 13 ; 5, 8 ; II Tes. 2, 16 ; I Tim. 1, 1 ; 3, 14 ; 4, 10 ; 5, 5 ; 6, 17 ; Tit 1, 2 ; 2, 13 ; 3, 7 ; Filip. 22 ; Evr. 3, 6 ; 6, 11 și 18 ; 7, 19 ; 10, 23 ; 11, 1 ; I P. 1, 3 și 13 și 21 ; 3, 5 și 15 ; I In. 3, 3 ; II In. 12 ; III In. 14 ;

obiectul ei sint bunurile veșnice : Fap. 23, 6 ; 24, 15 ; Rom. 5, 2 ; 8, 24-25 ; Col. 1, 5 ; I Tim. 6, 17 ; Tit. 1, 2 ; 2, 13 ;

realizarea, proiectată spre viitor : Rom. 8, 24-25 ; 13, 13 ; 15, 19 ; Gal. 5, 5 ; Filip. 3, 12-14 ; II Tim. 4, 6-8 ; En. 12, 1 ; II P. 3, 9 ; Ap. 3, 5 ;

izvorăște din credință : Rom. 5, 2 ; 15, 13 ; Gal. 5, 5 ; I Tim. 4, 10 ; Evr. 3, 6 ; 6, 11 ; 10, 35 ;

își ia hrana din Sfinta Scriptură : Rom. 15, 4 ; cf. 4, 23-24 ; I Cor. 8, 10 ; Col. 1, 5 și 23 ; II Tim. 3, 16-17 ; Evr. 10, 23 ;

fundamentată pe răbdare : Mt. 10, 22 ; Lc. 12, 37-38 ; Rom. 5, 2 și 4 ; 12, 12 ; Col. 1, 23-24 și 27 ; Evr. 10, 36 ; Iac. 1, 12 ; 5, 7 ; I P. 1, 3 și 13 ;

înlătură frica de moarte : I Cor. 1, 9-10 ; I P. 4, 19 ; II P. 2, 9 ;

in Providență : Mt. 6, 25-26 și 30 ; Lc. 12, 22 și 24 și 27-28 ; Evr. 13, 5-6 ; I P. 5, 7 ;

îndemnuri : Filip. 4, 6 ; I Tim. 6, 17 ; Evr. 3, 6 ; I P. 5, 7 ; I In. 3, 3.

Neamuri

păgini, elini, alte popoare ale antichității : Mt. 4, 16 ; 5, 14-16 ; 6, 7 și 32 ; 10, 18 ; 11, 16 ; 12, 18 și 21 și 39 și 41-42 și 45 ; 16, 4 ; 17, 17 și 21 ; 20, 19 ; 21, 13 ; 23, 36 ; 24, 7 și 14 și 34 ; 25, 32 ; 28, 19 ; Mc. 8, 12 și 38 ; 9, 19 ; 10, 33 ; 11, 17 ; 13, 10 ; 16, 15 ; Lc. 1, 48 ; 2, 32 ; 7, 5 și 31 ; 9, 41 ; 11, 27 și 29 și 31-32 ; 12, 32 ; 17, 25 ; 18, 32 ; 21, 10 și 24 și 32 ; 22, 25 ; 23, 2 ; 24, 47 ; In. 11, 51-52 ; 18, 35 ; Fap. 2, 23 și 40 ; 8, 6 ; 9, 15 ; 10, 28 și 35 și 45 ; 11, 1 și 18 și 20 ; 13, 46-47 ; 14, 27 ; 15, 12 și 19 ; 17, 28-29 ; 18, 2 și 6 și 24 ; 21, 25 ; 22, 21 ; 26, 17-18 ; 28, 28 ; Rom. 1, 5 și 16 ; 2, 14 și 24 ; 3, 29 ; 4, 17 ; 9, 24 ; 10, 12 și 18 ; 11, 11-14 și 25 ; 15, 9-12 și 16 și 27 ; 16, 26 ; I Cor. 1, 18 și 21 și 24 și 26 ; 10, 20 ; Gal. 1, 16 ; 2, 2 și 9 ; 3, 8 ; Ef. 2, 11 ; 3, 6 și 8 și 15 ; Filip. 2, 15 ; Col. 1, 6 și 23 ; I Tes. 2, 14 și 16 ; 4, 5 ; I Tim. 2, 7 ; 3, 16 ; II Tim. 1, 11 ; 4, 17 ; Evr. 3, 10 ; I P. 2, 9 și 12 ; I In. 2, 2 ; III In. 7 ; Ap. 5, 9 ; 11, 2 și 18 ; 18, 3 ; 19, 15 ; 20, 3 și 8 și 12 ; 21, 24 ; 22, 2 ;

caracteristica fundamentală — păgînăteea vieții : Mt. 12, 39 ; 16, 4 ; 17, 17 ; Mc. 8, 38 ; Lc. 9, 41 ; 11, 29 ; In. 4, 48 ; Rom. 1, 18-32.

Galileea neamurilor : Is. 9, 1 ; Mt. 4, 15 ;

din neamul lui Dumnezeu sîntem : Fap. 17, 29.

Bisericele ieșite dintre neamuri : Rom. 16, 4.

Neascultarea

In. 16, 8-11 ; Fap. 7, 39 ; Rom. 1, 30 ; 2, 8 ; 3, 9-18 ; 5, 19 ; 11, 32 ; I Cor. 6, 8-11 ; II Cor. 10, 6 ; Gal. 3, 22 ; Ef. 2, 2 ; Filip. 2, 8 ; Col. 3, 7 ; II Tes. 1, 6 și 8 ; II Tim. 3, 2 ; Tit 1, 6 ; Evr. 4, 11 ; 10, 27.

Nebunia

nebun : Mt. 5, 22 ; 7, 26 ; 10, 25 ; 11, 25 ; 18, 10 ; 23, 17 ; 25, 2-3 și 8 ; Mc. 3, 21 ; Lc. 6, 49 ; 10, 21 ; 11, 40 ; 12, 20 ; 14, 21 ; In. 7, 5 și 20 ; 8, 48 ; 10, 20 ; Fap. 4, 2 ; 12, 15 ; 17, 18 ; 26, 11 și 24-25 ; Rom. 1, 16 și 22 ; 8, 5 ; 9, 32 ; II Cor. 11, 16 și 19 ; 12, 11 ; Gal. 5, 11 ; Ef. 5, 14 ; I Tes. 5, 6 ; II Tim. 2, 23 ; Iac. 4, 4 ; I P. 1, 18 ; II P. 1, 9 ; 2, 16.

Necazuri

incercări, suferințe : Mt. 6, 34 ; 7, 14 ; 13, 21 ; Mc. 4, 17 ; 8, 13-14 ; Fap. 12, 5 ; 13, 24 ; In. 16, 33 ; Fap. 7, 10 ; 9, 16 ; 14, 22 ; 15, 32 ; 20, 23-24 ; 21, 4 și 11 și 33 ; Rom. 5, 3 ; 8, 35 ; 12, 12 ; I Cor. 9, 12 ; II Cor. 6, 4 ; 8, 2 ; 11, 27 ; 12, 9-10 ; Col. 1, 24 ; 3, 19 ; I Tes. 3, 5 ; I Tim. 6, 9 ; II Tim. 3, 12 ; Iac. 1, 2-3 ; I In. 2, 28 ; 5, 4 ; Ap. 1, 9 ; 2, 10 ; 7, 14 ; 14, 12.

Necredința

Mt. 13, 58 ; 17, 17 ; Mc. 6, 5-6 ; 9, 19 și 24 ; 16, 11 și 14 și 16 ; Lc. 9, 41 ; 12, 46 ; 16, 31 ; 24, 11 ; In. 3, 18 ; 5, 44 ; 8, 45 ; 10, 26 ; 12, 37 ; 20, 25-27 ; Fap. 13, 45 ; 26, 8 ; 28, 24 ; Rom. 3, 3 ; 4, 20 ; 11, 20 și 23 ; I Cor. 6, 6 ; 7, 12 și 14-15 ; 10, 27 ; 14, 22-24 ; II Cor. 4, 4 ; 6, 14-15 ; I Tim. 1, 13 ; 5, 8 ; II Tim. 2, 13 ; Tit 1, 15 ; Evr. 3, 12 și 19 ; I P. 2, 7 ; Ap. 21, 8 ;

e păcat greu : Mt. 26, 24 ; Lc. 22, 22 ; In. 14, 9-11 ; 15, 22 ; 16, 9 ; Fap. 2, 23-37 ; 3, 13-15 și 18-19 ; 5, 30 ; Rom. 14, 23 ; Tit 1, 15 ; Evr. 2, 3-4 ;

cauzele ei : Mc. 16, 14 ; Lc. 8, 12 ; In. 5, 44-46 ; 12, 39-40 ; Evr. 3, 12 ; aspecte variate — îndoială : Lc. 1, 18-20 ; Rom. 2, 4 ; Evr. 4, 1-2 ; 10, 37-39 ; II P. 3, 4 ; I In. 5, 10 ;

lepădarea de Hristos : In. 5, 38-39 ; 6, 36 ; 8, 45-46 ; 10, 25 ; 12, 37-38 ; 16, 9 ; Rom. 10, 16 ; I P. 2, 8 ; I In. 5, 9-10 ;

negarea realității minunilor : Mt. 21, 23-27 ; 28, 11-13 ; Mc. 11, 27-33 ; 7, 29-30 ; 8, 23-25 și 58-59 ; 10, 30-33 ;

negarea realității minunilor : Mt. 21, 23-27 ; 28, 11-13 ; Mc. 11, 27-33 ; Lc. 20, 1-7 ; In. 9, 18-34 ; 11, 47-48 și 53 ; 12, 9-10 ; Fap. 4, 16-18 ; 5, 16-18 ;

atribuirea lor puterii satanice : Mt. 9, 33-34 ; 12, 24 ; Mc. 3, 22-26 ; Lc. 11, 15-20 ;

depărtarea de Dumnezeu : Evr. 3, 12 ; cf. Mt. 10, 22 ; 24, 13 ; I Cor. 3, 19-20 ; II Cor. 6, 14-15 ; I P. 2, 7 ;

semn al vremurilor din urmă : Lc. 18, 8 ; I Tim. 4, 1 ; Evr. 10, 37 și 39 ; II P. 3, 8-9 ; cf. II Tim. 3, 1-5 ; II P. 3, 3-4 ; Iud. 18 ;

minunile s-au făcut pentru înlăturarea ei : In. 2, 23 ; 7, 31 ; 10, 37-38 ; I Cor. 14, 22 ;

exemple — frații lui Iisus : Mc. 3, 21 ; In. 7, 5 ;

— Apostolii : Mt. 14, 28-31 ; 17, 17 ; 28, 17 ; Mc. 16, 11 și 13-14 ; Lc. 24, 11-25 ; In. 20, 25 ; I Tim. 1, 13 ;

— conducătorii iudeilor : Mt. 21, 25 ; Mc. 11, 27-33 ; Lc. 1, 18-22 ; 20, 1-7 ; 22, 67 ; In. 10, 25 ; 11, 47-53 ; Fap. 4, 16-18 ; 5, 16-18 ;

— poporul iudeu și păgînii : In. 10, 25 ; 12, 37 ; Fap. 14, 2 ; 17, 5 ;

- 19, 9 ; Evr. 11, 31 ; I P. 3, 20 ;
— cetățile lor : Mt. 11, 21-24 ; 13, 58 ; Mc. 6, 5-6 ; Lc. 10, 13-15.

Necunoașterea

nepriceperea, ignoranța : Mc. 9, 32 ; Lc. 9, 45 ; Fap. 13, 27 ; 17, 23 ; Rom. 1, 13 ; 2, 4 ; 6, 3 ; 7, 1 ; 10, 3 ; 11, 25 ; I Cor. 10, 1 ; 12, 1 ; 14, 38 ; 15, 34 ; II Cor. 1, 8 ; 2, 11 ; 6, 9 ; Gal. 1, 22 ; I Tes. 4, 13 ; I Tim. 1, 13 ; Evr. 5, 2 ; II P. 2, 12 ; vezi și Fap. 3, 17 ; 13, 30 ; Ef. 4, 18 ; Evr. 9, 7 ; I P. 1, 14 ; 2, 15 ;

lui Dumnezeu provine din : Mt. 22, 29 ; Lc. 12, 48 ; In. 8, 19 ; 14, 9 ; 16, 3 ; 17, 3 ; 20, 9 ; Rom. 2, 4 ; 10, 3 ; I Cor. 2, 7-8 ; Evr. 3, 10 și 19 ; II P. 3, 5 ;

exteriorizată prin : Rom. 1, 28 ; II Tim. 3, 5-8 ; Tit 1, 16 ; I In. 1, 6 și 8 ; 2, 4 ; 3, 6 ; 4, 8 și 10 și 20 ; III In. 11 ;

duce la păcat : In. 1, 10-11 ; 14, 17 ; 15, 2 ; 16, 3 ; Fap. 17, 23 și 29-30 ; Rom. 1, 21-24 și 28 ; I Cor. 1, 21 ; Gal. 4, 8 ; Ef. 4, 18 ; I Tes. 4, 5 ; I P. 1, 14 ; I In. 3, 1 ;

atrage pedeapsa : Lc. 22, 47-48 ; II Tes. 1, 8 ;

înlăturată prin lumina Evangheliei : Fap. 17, 30 ; II Cor. 4, 3-4 și 6.

Necurat

În Vechiul Testament — bucate necurate : Is. 65, 4 ; Mal. 1, 7 ;

buze necurate : Is. 6, 5 ;

dobitoc necurat : Fac. 7, 8 ; Lev. 7, 21 ; 20, 25 ; 27, 11 ; Num. 18, 15 ;

duh necurat : Zah. 13, 21 ;

faptă necurată : I Rg. 21, 5 ;

loc necurat : Lev. 14, 40-45 ;

lucru necurat : Lev. 13, 51 ; 14, 57 ;

om necurat : Num. 9, 6-7 ; Is. 35, 6 ; 52, 1 ;

pasăre necurată : Lev. 20, 25 ;

tîritoare necurată : Lev. 5, 2 ;

prin Hristos, care a înnoit firea, toate sînt curate : Mt. 15, 11 ; 15, 17-20 ; Fap. 10, 9-17 ; 11, 3-18 ; 15, 7-11 ; Rom. 14, 14-17 ; I Cor. 8, 4-13 ; 10, 23 ; Gal. 2, 11-19.

Necurăția :

corupție, fărădelege : Mt. 10, 1 ; 12, 43 ; 17, 18 ; 23, 27 ; Mc. 1, 23 și 34 ; 3, 11 și 15 ; 5, 8 ; 7, 25 ; 9, 25 ; 16, 17 ; Lc. 4, 33 și 41 ; 8, 29 ; 9, 42 ; Fap. 5, 16 ; 8, 7 ; 10, 14-15 ; 16, 18 ; Rom. 1, 24 și 26-27 ; 6, 19 ; I Cor. 6, 15 și 18 ; 7, 14 ; II Cor. 12, 21 ; Gal. 5, 19 ; Ef. 4, 18-19 ; 5, 3 și 12 ; Col. 3, 5 ; I Tes. 2, 3 ; 4, 5 și 7 ; I Tim. 1, 9 ; Tit 1, 15 ; Iac. 1, 21 ; I P. 4, 3-4 ; Iud. 10 ;

constă în : Fap. 10, 14 și 28 ; 11, 8 ; I Cor. 7, 14 ; II Cor. 6, 17 ; Ef. 5, 5 ; Ap. 17, 4 ; 18, 2 ;

gravitatea răspunderii : Gal. 6, 8 ; cf. Rom. 8, 13 ; Ef. 4, 27 ; Col. 3, 5 ; I P. 4, 5 ;

pedeapsa : Rom. 1, 28 ; Ef. 5, 5 ; Col. 3, 6 ; II Tes. 2, 11-12 ; I Tim. 4, 2 ; Ap. 22, 15 ;

Indemnuri : Rom. 6, 13 ; Gal. 5, 24 ; Ef. 5, 3-4 ; I Tes. 4, 4 și 7 ; Iac. 1, 21.

Nedreptatea

Mt. 5, 45 ; 20, 13 ; 23, 14 ; Lc. 3, 14 ; 13, 27 ; 16, 8-11 ; 18, 6 ; In. 7, 18 ; Fap. 1, 18 ; 8, 23 ; 7, 24 și 26-27 ; 18, 14 ; 24, 20 ; 25-11 ; Rom. 1, 18 și 29 ; 2, 8 ; 3, 5 ; 6, 13 ; 9, 14 ; I Cor. 6, 7-8 ; 7, 2 și 12 ; 13, 6 ; II Cor. 12, 13 ; Gal. 4, 12 ; Col. 3, 25 ; II Tes. 2, 10 și 12 ; II Tim. 2, 19 ; Filim. 18 ; Evr. 8, 12 ; Iac. 3, 6 ; II P. 2, 13 și 15-16 ; Ap. 2, 11 ; 6, 6 ; 7, 2-3 ; 9, 4 și 10 și 19 ; 11, 5 ; 22, 11 ; cf. In. 1, 9 ; 5, 17.

e osîndită : Lc. 16, 10 ; Rom. 1, 29 ; I Cor. 6, 8-9 ; II Tes. 2, 7 și 10 ; I Tim. 4, 6 ; Iac. 5, 4.

atitudinea recomandată creștinilor : Mt. 5, 39-40 ; Lc. 6, 29 ; I Cor. 6, 7 ; cf. Rom. 12, 19 ; I Tes. 5, 15.

pedeapsa : Rom. 1, 18 ; 2, 8 ; I Cor. 6, 9 ; Col. 3, 25 ; I Tes. 4, 6 ; II Tes. 2, 8 și 11-12 ; Iac. 5, 4 ; Ap. 22, 11-12.

exemple : Mt. 27, 4 și 24-26 ; Fap. 3, 13-14 ; 13, 28 ; 24, 27 ; I Cor. 6, 7-9.

Neghina

Iov. 31, 40 ; Mt. 13, 25-27 și 29-30 și 36 și 38 și 40 ;

Neîncrederea

cauzată de diversitatea convingerilor și intereselor : Mt. 10, 21 și 35-36 ; Lc. 12, 53 și 56-57 ; 21, 16 ; In. 13, 18 ; cf. Mih. 7, 6 ; Iez. 22, 7 ;

recomandată ca precauție : Mt. 24, 4 ; II Cor. 2, 9 ; 8, 22 ; 10, 6 ; 11, 4 ; Gal. 1, 6-7 ; 4, 16-17 ; 5, 7-10 ; Col. 2, 8 și 18 ; II Tes. 2, 3 ; I In. 4, 1 ;

ca îndoială, apare și la credincioși : Mt. 11, 2-3 și 6 ; 14, 31 ; 17, 20 ; Mc. 9, 22 ; 1, 18 și 20 ; 8, 50 ;

în revelație, e condamnată : Mt. 13, 15 și 20-21 ; Mc. 6, 3-4 ; In. 4, 44 ; 6, 42 și 52 și 60 și 64 și 66 ;

duce la necredință : Mc. 3, 21 ; In. 7, 5 ; vezi : Necredința ;

Neînțelegeri

Fap. 15, 39 ; 18, 15 ; 23, 29 ; 25, 18-19 ; 26, 3 ; I Cor. 6, 1 și 4 și 6 și 8 ; Gal. 5, 20 ; Evr. 6, 16 ;

Nemilostivirea

Mt. 28, 28-35 ; 25, 41-43 ; Lc. 16, 20-21 și 24-25 și 27-29 și 31 ; Iac. 2, 13 ; cf. Mt. 6, 15 ; 18, 33 ;

Neputința

slăbiciunea omenească : Mt. 8, 17 ; 11, 25 ; 12, 45 ; 18, 3 și 6-7 ; 19, 26 ; 26, 41 ; Mc. 10, 27 ; 14, 36 și 38 ; Lc. 1, 37 ; 13, 11-12 ; 17, 1 ; 18, 27 ; Fap. 14, 8 ; Rom. 4, 21 ; 8, 3 și 8 ; 14, 1 ; 15, 1 ; I Cor. 9, 22 ; 11, 30 ; 15, 43 ; II Cor. 5, 21 ; Gal. 3, 13 ; Ef. 6, 18 ; Col. 3, 13 ; Evr. 2, 14 ; 6, 4 și 18 ; 10, 4 ; 11, 6 ; I P. 2, 24 ;

Nerecunoștința

constă din : Lc. 17, 17-18 ; In. 10, 32 ; II Cor. 12, 15 ; Col. 1, 24 ; I Tes. 2, 8 ; II Tim. 2, 10 ; Evr. 10, 29 ;
e urmarea păcatului : Lc. 6, 32-34 ; II Tim. 3, 2 ;

Nerodirea

fapte fără de roadă : Mt. 5, 13 ; 13, 21-23 ; Mc. 4, 18-19 ; Lc. 8, 13-14 și 16 ; 12, 15 ; 18, 24 ; I Cor. 14, 14 ; II Cor. 6, 14 ; Ef. 5, 11 ; Tit. 2, 14 ; 3, 14 ; II P. 1, 8 ; I In. 3, 6 ; Iud. 12 ;

Nicodim

In. 3, 1-13 ; 7, 50 ; 19, 39 ;

Noaptea

întunericul : Mt. 13, 25 ; 14, 23 și 25 ; 24, 43 ; 26, 20 și 23 și 26 și 31 și 34 și 40-41 și 47 și 74-75 ; 28, 13 ; Mc. 4, 27 ; 6, 46 și 48 ; 14, 27 și 30 și 72 ; Lc. 2, 8 ; 5, 5 ; 6, 12 ; 12, 20 și 39 ; 16, 8 ; 17, 34 ; 21, 37 ; 24, 22 și 29 și 33 și 38 ; In. 3, 2 ; 6, 16-17 și 19-20 ; 7, 50 ; 8, 1-2 ; 9, 4 ; 11, 10 ; 13, 30 și 38 ; 16, 32 ; 19, 39 ; Fap. 2, 15 ; 5, 19 ; 16, 9 ; 17, 30 ; 27, 23 ; Rom. 13, 12 ; I Cor. 11, 23 ; II Cor. 4, 6 ; Ef. 5, 11 ; 6, 12 ; I Tes. 5, 2 și 5 ; II P. 3, 10 ; I In. 2, 8 ; Ap. 3, 3 ; 16, 15 ; 21, 25 ;

Noe

Fac. 5, 29-32 ; 6, 8-22 ; 9, 1-29 ; Mt. 24, 37-38 ; Lc. 17, 26-27 ; Evr. 11, 7 ; II P. 2, 5 ;

fiii lui Noe : Sim, Ham, Iafet : Fac. 5, 32 ; 10, 1-32 ;

Nor

Mt. 16, 27 ; 17, 5 ; 24, 30 ; 25, 31 ; 26, 64 ; Mc. 1, 11 ; 9, 7 ; 13, 26 ; 14, 62 ; 16, 19 ; Lc. 3, 22 ; 9, 35 ; 21, 27 ; 24, 51 ; In. 1, 51 ; 3, 13 ; 6, 62 ; Fap. 1, 9 și 11 ; Rom. 6, 12 ; I Cor. 10, 1-2 ; Ef. 4, 8 ; I Tes. 4, 16-17 ; Evr. 12, 1 ; II P. 1, 17 ; Ap. 1, 7 ; 11, 12 ; 14, 14 ;

Nou

Mt. 9, 16-17 ; 13, 52 ; 26, 28-29 ; 27, 60 ; Mc. 1, 27 ; 2, 21-22 ; 14, 24-25 ; 16, 17 ; Lc. 5, 36 ; 22, 20 ; 13, 34 ; 19, 41 ; Fap. 17, 19 și 21 ; I Cor. 11, 25 ;

II Cor. 3, 6 ; 5, 17 ; Gal. 6, 15 ; Ef. 2, 15 ; 4, 24 ; Evr. 8, 8 și 13 ; 9, 15 ; II P. 3, 13 ; I In. 2, 7 ; II In. 5 ; Ap. 2, 17 ; 3, 12 ; 5, 9 ; 21, 1-2 și 5 ;

Numele Domnului

Mt. 1, 21 și 23 și 25 ; 7, 22 ; 10, 22 și 40 și 42 ; 11, 27 ; 18, 5 și 20 ; 19, 29 ; 24, 5 și 9 ; 25, 40 ; 28, 19 ; Mc. 9, 37 și 41 ; 10, 29-30 ; 13, 6 și 9 și 13 ; 16, 17 ; Lc. 1, 31-32 ; 2, 21 ; 6, 46 ; 9, 48 ; 10, 16-17 și 20 ; 21, 8 și 12 și 17 ; 24, 47 ; In. 1, 12 ; 5, 43 ; 10, 3 ; 14, 13 ; 16, 23 ; 17, 26 ; 20, 31 ; Fap. 2, 38 ; 3, 6 ; 4, 7 și 10 și 12 și 17-18 și 30 ; 5, 31 ; 7, 50 ; 9, 15-16 ; 10, 43 ; 13, 23 și 38, 39 ; 19, 17 ; 20, 21 ; 21, 13 ; Rom. 2, 24 ; 3, 24 ; 9, 17 ; I Cor. 1, 13 ; Ef. 1, 21 ; 5, 20 ; Filip. 2, 9-10 ; Col. 3, 17 ; II Tim. 2, 19 ; I P. 4, 14 ; I In. 3, 23 ; Ap. 2, 3 și 10 și 17 ; 3, 1 și 8 ; 13, 8 ; 14, 11 ; 15, 2 ; 19, 12-13 și 16 ;

izvor de binefaceri și mintuire : Mt. 1, 21 ; 11, 27 ; 18, 5 ; 28, 19 ; Lc. 10, 17 ; 24, 47 ; In. 14, 13 ; 16, 23 ; 17, 26 ; 20, 21-23 ; Fap. 3, 6 ; 4, 12 și 30 ; 7, 50 ; 9, 15 ; 10, 43 ; 21, 13 ; Ef. 5, 20 ; Filip. 2, 9 ; Ap. 19, 12 și 16 ; 22, 20 ;

e preaslăvit de Dumnezeu și oameni : In. 12, 28 ; 14, 13 ; 17, 26 ; Fap. 9, 15 ; 21, 13 ; Filip. 2, 9-11 ; Evr. 1, 4 ; 13, 15 ; 19, 16 ; 22, 20 ;

pricină de ură și prigoană pentru ucenici : Mt. 10, 22 ; In. 15, 21 ; Fap. 5, 41 ; I P. 4, 14 ; Ap. 2, 13 ; 3, 8 ;

Nunta sau Cununia

Mt. 9, 15 ; 22, 2-4 și 8-12 ; 25, 10 ; Mc. 2, 19 ; Lc. 5, 34 ; 12, 36 ; 14, 8 ; In. 2, 1-2 ; 3, 29 ; II Cor. 11, 2 ; Evr. 13, 4 ; Ap. 19, 7 și 9 ;

instituție divină : Fac. 1, 28 ; 2, 18 și 22-24 ; In. 2, 1-11 ;

unicitatea ei : Mt. 19, 5-6 ; Mc. 10, 8-9 ; I Cor. 7, 10 ; cf. Fac. 2, 23-24 ;

indisolubilitatea ei : Mt. 19, 6 ; Mc. 10, 9 ;

icoana unirii dintre Hristos și Biserică : Ef. 5, 20-33 ; Ap. 19, 7 ; 21, 9 ;

celebrată prin Biserică, e „Taină mare” : Ef. 5, 32 ; Cînt. 1, 1 ; I Cor. 7, 39 ;

divorțul — prin moarte sau adulter : Mt. 5, 31-32 ; 19, 3-12 ; Mc. 10, 12 ; Rom. 7, 2-3 ; I Cor. 7, 39 ;

orice altă despărțire e păcat : Mt. 19, 9 ; Mc. 10, 11-12 ; Lc. 16, 18 ; Rom. 7, 3 ; I Cor. 7, 10-11 ;

Indatorii :

nașterea de fii : Fac. 1, 28 ; I Tim. 5, 14 ;

supunere : I Cor. 11, 3-12 ; Ef. 5, 22-24 și 33 ;

fidelitate : Evr. 13, 4 ; cf. I Cor. 6, 15 ; Gal. 5, 19 ; Ef. 5, 5 ; Col. 3, 5-6 ; Ap. 22, 15 ;

iubire și respect reciproc : I Cor. 7, 1-5 ; și 9-11 și 14-17 și 25-28 și 32-39 ; 11, 3-12 și 16 ; Ef. 5, 25-33 ; I Tim. 2, 8-15 ; 5, 3-16 ;

LOCURI și CITATE des utilizate

- N am venit să aduc pace pe pământ, ci sabie : Mt. 10, 34.
 N-am venit să judec lumea, ci s-o mîntuiesc : In. 12, 47.
 Nazarinean se va chema : Mt. 2, 23.
 Nădejdea, ancora sufletului : Evr. 6, 19.
 Nădejdea mîntuirii : Rom. 15, 4.
 Nădejdea slavei lui Dumnezeu : Rom. 5, 2.
 Năpîrci — pui de viperă : Mt. 12, 34.
 Neam preacurvar și păcătos : Mc. 8, 38.
 Neamul lui Dumnezeu sîntem : Fap. 17, 26-29.
 Neamurile toate se vor binecuvînta în Tine : Gal. 3, 8.
 Nebunia propovăduirii : I Cor. 1, 21.
 Nebuni și orbi ! ce este mai mare, aurul sau templul ? : Mt. 23, 17.
 Niciodată n-a vorbit om, ca omul acesta : In. 7, 46.
 Nici un proroc nu este bine primit în patria sa : Lc. 4, 24.
 Nici voi nu intrați, nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați : Mt. 23, 13.
 Nimeni nu este bun, decît numai unul Dumnezeu : Lc. 18, 19.
 Nimeni nu vine la Tatăl Meu decît prin Mine : In. 14, 6.
 Nimic acoperit care să nu se descopere : Mt. 10, 26.
 Nu are olarul putere peste lutul său : Rom. 9, 21.
 Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi : Mc. 2, 17.
 Nu cunosc pe omul acesta : Mt. 26, 72.
 Nu dați loc diavolului : Ef. 4, 27.
 Nu este dragoste mai mare decît să-și dea cineva viața pentru prieten : In. 15, 13.
 Nu este drept nici unul : Rom. 3, 10.
 Nu ceea ce voiesc săvîrșesc, ci ceea ce urăsc, aceea fac : Rom. 7, 15.
 Nu iubiți lumea, nici cele ce sînt în lume : I In. 2, 15.
 Nu răsplătiți nimănui rău pentru rău : Rom. 12, 17.
 Nu judecați ca să nu fiți judecați : Mt. 7, 1.
 Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine : Gal. 2, 20.
 Nu cugetați la cele înalte. . . nu vă socotiți înșivă înțelepți : Rom. 12, 16.
 Nunta să fie cinstită întru toate și patul nespurcat : Evr. 13, 4.
 Nu te îngînfă, ci teme-te : Rom. 11, 20.
 Nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul cu binele : Rom. 12, 21.
 Nu te teme turmă mică pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăția : Lc. 12, 32.
 Nu vă îmbătați de vin, în care este desfrînare, ci vă umpleți cu Duhul : 5, 18.
 Nu vă mirați fraților, dacă lumea vă urăște : I In. 3, 13.
 Nu vă răzbunați singuri iubiților, ci lăsați loc miniei lui Dumnezeu : Rom. 12, 19.
 Nu vă temeți ; voi sînteți cu mult mai de preț decît păsările : Mt. 10, 31.
 Nu voi M-ați ales pe Mine, ci eu v-am ales pe voi : In. 15, 16.

O

Oaia

Mt. 7, 15 ; 9, 36 ; 10, 6 și 16 ; 12, 11-12 ; 15, 24 ; 18, 12 ; 25, 32-33 ; 26, 31 ; Mc. 6, 34 ; Lc. 15, 4-6 ; In. 2, 14-15 ; 10, 1-3 și 7-8 și 11-13 și 16 și 26-27 ; 16, 32 ; 21, 17 ; Fap. 8, 32 ; Rom. 8, 36 ; Evr. 13, 20 ; I P. 2, 25 ; Ap. 18, 13 ;

cea răstăcită : Mt. 18, 12-14 ; Lc. 15, 4-6 ;

căzută în groapă : Mt. 12, 11 ; Lc. 14, 5 ;

comparații : Mt. 9, 36 ; 10, 5-6 și 16 ; 15, 24 ; 25, 32 ; Lc. 10, 3 ; In. 10, 11 ; Evr. 13, 20 ; I P. 2, 25 ; 5, 4.

Oaspeți — vezi : ospitalitatea.

Mt. 25, 35-36 și 38 și 43-44 ; 27, 7 ; Rom. 16, 23 ; Ef. 2, 12 și 19 ; Evr. 11, 13 ; 13, 9 ; I P. 4, 13 ; III In. 5, 6 ;

primirea și tratarea lor : Mt. 25, 35 ; Rom. 12, 13 ; II Cor. 9, 7 ; Gal. 6, 10 ; Filip. 2, 14 ; I Tim. 3, 2 ; Evr. 13, 2 ; I P. 4, 9 ;

comportarea la ospete : Lc. 14, 7-11 ; cf. Mt. 23, 12 ;

casnici ai lui Dumnezeu : Ef. 2, 19 ; 3, 15 ; Filip. 3, 20 ; Evr. 12, 22-23.

Obicei

datină, rînduială : Lc. 1, 9 ; 2, 42 ; 22, 39 ; In. 19, 40 ; Fap. 6, 14 ; 15, 1 ; 16, 21 ; 21, 21 ; 25, 16 ; 26, 3 ; 28, 17 ; I Cor. 15, 33 ; Evr. 9, 6 ; 10, 25.

Obroc

Mt. 5, 15 ; Mc. 4, 21 ; Lc. 8, 16 ; 11, 33.

Obște

a avea toate de obște : Fap. 2, 44 ; 4, 32 ;

mîntuirea de obște : Iud. 1, 3 ;

rugăciunea de obște : Mt. 18, 20.

Ocara

Mt. 5, 11-12 și 44 ; 10, 17-18 și 24-25 ; 20, 18 ; 24, 9 ; Mc. 13, 9 ; Lc. 6, 22 și 40 ; 11, 45 ; 18, 32 ; 21, 12 ; 23, 34 ; In. 13, 16 ; 15, 20 ; 16, 2 ; Fap.

7, 58-60 ; Rom. 15, 3 ; I Cor. 4, 12-13 ; 15, 43 ; II Cor. 6, 8 ; Evr. 11, 26 ; 13, 13 ; I P. 2, 19 ; 3, 8-9 ; 4, 14.

Ochiul

Mt. 5, 29 și 38 ; 6, 22-23 ; 7, 3 ; 9, 29-30 ; 13, 15-16 ; 18, 9 ; 20, 15 ; 21, 32 ; 26, 43 ; Mc. 8, 18 și 25 ; 9, 47 ; 12, 11 ; 14, 40 ; Lc. 2, 30 ; 4, 20 ; 6, 41-42 ; 10, 23 ; 11, 34 ; 19, 42 ; 24, 16 ; In. 9, 6 și 11 și 15 ; 12, 40 ; Fap. 1, 9 ; 9, 18 ; 28, 27 ; Rom. 3, 18 ; 11, 8-10 ; I Cor. 2, 9 ; 12, 16-17 și 21 ; 15, 52 ; Gal. 3, 1 ; 4, 15 ; Ef. 1, 18 ; Evr. 4, 13 ; I P. 3, 12 ; II P. 2, 14 ; I In. 1, 1 ; 2, 11 și 16 ; Ap. 1, 7 și 14 ; 2, 18 ; 3, 18 ; 4, 6 ; 7, 17 ; 19, 12 ; 21, 4 ;

Domnului : I P. 3, 12 ; cf. In. 9, 31 ;

inimii : Ef. 1, 18 ; cf. Lc. 1, 79 ; In. 8, 12 ; Fap. 26, 18 ; II Cor. 4, 4 ; 6, 14 ; Ef. 4, 18 ; 5, 8 ; I Tes. 5, 6 ;

care smintește : Mt. 5, 29 ; 18, 9 ; 19, 12 ; Mc. 9, 47 ; I Cor. 9, 27 ; Col. 3, 5 ;

luminătorul trupului : Mt. 6, 22-23 ; Lc. 11, 34-36 ;

talionul : Mt. 5, 38 ; Rom. 12, 17 și 19 ; I Cor. 6, 7 ; I Tes. 5, 15 ; I P. 3, 9.

Ocroțirea

lui Dumnezeu : Mt. 10, 30 ; Lc. 12, 7 ; 21, 14 și 18 ; Rom. 8, 30-31 ; II Cor. 12, 9 ; I Tes. 5, 23-24 ; Iud. 24 ;

întărește credincioșii : Rom. 8, 31 ; Col. 1, 11 ; I Tim. 1, 12 ; II Tim. 4, 17 ; Evr. 13, 6 ; I P. 5, 10 ;

îi ferește de rele și ispite : In. 17, 15 ; Fap. 16, 26 ; I Cor. 10, 13 ; Filip. 4, 7 ; II Tes. 3, 3 ; II Tim. 1, 12 ; 4, 17 ; II P. 2, 9 ; Ap. 3, 10 ; 9, 4 ;

e promisă : Lc. 1, 54 ; Rom. 14, 4 ; I Tim. 4, 10 ; Evr. 13, 5 ;

îndemnuri : I Cor. 16, 13 ; Ef. 6, 10 ; Col. 1, 11 ; II Tim. 2, 1 ; Evr. 4, 16.

Odihna

în Domnul : Mt. 5, 11 ; 11, 28-29 ; 12, 43 ; 14, 13 ; 26, 41 și 45 ; Mc. 3, 20 ; 6, 31 ; 14, 38-41 ; Lc. 9, 10 ; 11, 24 ; 22, 40 și 45-46 ; In. 6, 3 ; Fap. 2, 26 și 29 ; 13, 36 ; Filip. 3, 9 ; Evr. 3, 11 și 18 ; 4, 1 și 3-11 ; I P. 4, 14 ; Ap. 4, 10 ; 7, 14 ; 14, 11 și 13.

Ogorul

lui Dumnezeu : I Cor. 3, 9.

Omul

Mt. 4, 4 și 19 ; 5, 16 ; 6, 1-2 și 5 și 14-16 și 18 ; 7, 12 ; 8, 9 ; 9, 8 ; 10, 17 și 32-33 ; 12, 12 și 31 și 35 ; 15, 9 și 11 și 18 și 20 ; 16, 13 și 23 și 26 ; 17, 22 ; 19, 5-6 și 10 și 12 și 26 ; 21, 25-26 ; 22, 16 ; 23, 5 și 7 și 28 ; 26, 24 și 27 și 74 ; Mc. 1, 17 ; 2, 27 ; 3, 28 ; 7, 7-9 și 15 și 18 și 20-21 și 23 ; 8, 24 și 27 și

33 și 36-37 ; 9, 31 ; 10, 7 și 9 și 27 ; 11, 32 ; 12, 14 ; 14, 21 și 71 ; 15, 39 ; Lc. 1, 25 ; 2, 14 și 52 ; 4, 4 ; 5, 10 ; 6, 22 și 26 și 31 și 45 ; 7, 8 ; 9, 25 și 44 ; 12, 8-9 și 14 și 40 ; 16, 15 ; 18, 2 și 4 și 11 și 27 ; 20, 4 și 6 ; 22, 22 ; 23, 47 ; 24, 7 ; In. 1, 4 și 9 ; 2, 25 ; 3, 19 și 27 ; 5, 34 și 41 ; 7, 22 ; 8, 17 ; 10, 33 ; 11, 50 ; 12, 43 ; 16, 21 ; 17, 6 ; 18, 14 și 17 și 29 ; 19, 5 ; Fap. 5, 4 și 29 și 38 ; 10, 26 și 28 ; 12, 22 ; 14, 11 și 15 ; 17, 26-29 ; 21, 39 ; 22, 25 ; 24, 16 ; Rom. 1, 18 și 23 ; 2, 1 și 3 și 9 și 16 și 29 ; 3, 4-5 și 28 ; 5, 12 și 15 și 18-19 ; 6, 6 ; 7, 22-24 ; 9, 20 ; 12, 17-18 ; 14, 18 ; I Cor. 1, 25 ; 2, 5 și 11 și 14 ; 3, 21 ; 4, 1 și 9 ; 7, 1-2 și 7 și 23 ; 9, 8 ; 11, 28 ; 13, 11 ; 14, 2-3 ; 15, 21 și 32 și 39 și 45 și 47 ; II Cor. 4, 16 ; 8, 21 ; 12, 2 și 4 ; Gal. 1, 1 și 10-12 ; 2, 6 ; 3, 15 ; Ef. 2, 15 ; 3, 5 și 16 ; 4, 8 și 14 și 22 și 24 ; 5, 31 ; Filip. 2, 7 ; 4, 5 ; Col. 2, 8 și 22 ; 3, 9 ; I Tes. 2, 4 și 6 și 13 și 15 ; 4, 8 ; II Tes. 2, 3 ; I Tim. 2, 1 și 4-5 ; 4, 10 ; 6, 11 ; II Tim. 2, 2 ; 3, 2 și 17 ; Tit 2, 11 ; 3, 10 ; Evr. 2, 6 ; 5, 1 ; 6, 16 ; 7, 28 ; 8, 2 ; 9, 27 ; 13, 6 ; Iac. 1, 7 și 19 ; 2, 20 și 24 ; 3, 8-9 ; 5, 17 ; I P. 2, 4 ; 3, 4 ; 4, 2 și 6 ; II P. 1, 21 ; 2, 16 ; I In. 5, 9 ; Ap. 4, 7 ; 9, 7 și 15 și 18 și 20 ; 11, 13 ; 13, 13 ; 16, 18 ; 18, 13 ; 21, 3 și 17 ;

creat de Dumnezeu : Fac. 1, 26-27 ; 2, 5-25 ;

cel dintii — Adam — autorul morții : I Cor. 15, 45 ; cf. 15, 21-22 ; Rom. 5, 12 și 14-18 ; 8, 2 ;

al doilea Adam — Hristos — dăătorul vieții : I Cor. 15, 45 ; cf. In. 5, 21 ; 6, 33 și 39-40 și 45 și 57 ; Filip. 3, 21 ; Col. 3, 4 ;

Vechi — pămintesc : Ef. 4, 22 ; cf. 2, 2-3 ; Col. 2, 11 ; 3, 7-9 ; Evr. 12, 1 ; I P. 2, 1 ; 4, 3 ;

Nou — duhovnicesc : Ef. 4, 24 ; cf. 2, 10 și 15 ; 6, 11 ; Rom. 6, 4 ; II Cor. 5, 17 ; Gal. 6, 15 ; Ef. 3, 16 ; Col. 3, 10 ; I P. 3, 4 ;

cel rău și păcătos : Pild. 24, 1 ; 29, 6 ; Iez. 3, 18 ; Iov. 5, 12 ; 15, 5 ; Mt. 12, 34 ; cf. 3, 7 ; 23, 33 ; Lc. 6, 45 ;

cel bun și drept : Mt. 12, 35 ; Lc. 6, 45 ; Fac. 18, 24-32 ; Ieș. 18, 21 ; I Rg. 25, 15 ; II Rg. 22, 26 ; Iez. 18, 5.

Renașterea prin :

— înnoirea minții : Rom. 12, 2 ; cf. II Cor. 4, 6 și 16 ; Ef. 1, 18 ; 5, 10 și 17 ;

— stăpânirea trupului : Rom. 12, 1 ; cf. 6, 13 ; I Cor. 3, 16-17.

Omorul

Ieș. 20, 13 ; Deut. 5, 17 ;

uciderea : Mt. 5, 12 ; 10, 16 ; 12, 14 ; 16, 21 ; 17, 22-23 ; 20, 18-19 ; 21, 35 și 38-39 ; 22, 6 ; 23, 31-32 și 34 și 37 ; 26, 2-4 ; 27, 1 și 33 și 35 și 63 ; Mc. 3, 6 ; 8, 31 ; 9, 31 ; 10, 33-34 ; 12, 5 și 7-8 ; 14, 1 ; 15, 21 și 24 ; Lc. 1, 35 ; 4, 18 ; 9, 22 și 44 ; 13, 1 și 34 ; 17, 25 ; 18, 31-33 ; 20, 14-15 ; 22, 1-2 ; 24, 7 ; In. 5, 16 și 18 ; 7, 1 și 19-20 și 25 și 30 ; 8, 37 și 40 și 52 ; 10, 31 și 33 și 36 și 39 ; 11, 50-51 și 53 și 55 și 57 ; 13, 1 ; 18, 14 și 31-32 ; 19, 17 ; Fap. 2, 24 și 31-32 ; 3, 15 ; 4, 27 ; 7, 52 ; II Cor. 4, 9 ; Filip. 2, 6 și 8 ; Col. 3, 5 ; I Tes. 2, 15 ; Evr. 11, 35 ; 13, 12 ; Ap. 1, 5.

Orbirea

Mt. 5, 14 ; 9, 27-28 ; 11, 5 și 25 ; 12, 22 ; 13, 13-14 ; 15, 14 și 20 ; 20, 30 ; 23, 3 și 17 și 19 și 26 ; Mc. 8, 22-23 ; 10, 46-49 și 51 ; Lc. 4, 18 ; 6, 39 ; 7, 22 ; 14, 21 ; 18, 35 și 38 ; In. 9, 1-2 și 6 și 39-41 ; 10, 25 ; 12, 40 și 46 ; 13, 17-20 și 24-25 ; 31-32 ; 14, 9 ; 15, 22-24 ; Fap. 10, 38 ; Rom. 2, 19 ; I Cor. 2, 8 ; II Cor. 3, 14 ; 4, 11 ; Tit 1, 15 ; II P. 1, 9 ; I In. 2, 9-11 ; Ap. 3, 17 ;

sufletească, urmarea păcatului : Fac. 3, 7-8 și 10 ; Mt. 6, 23 ; Lc. 11, 34 ; In. 3, 19-20 ; I Cor. 2, 14 ; II Cor. 4, 4 ; Ef. 4, 18 ; I In. 2, 11 ;

cauzată de : Mt. 13, 15 ; Fap. 28, 24 și 27 ; Rom. 10, 16 și 21 ; 11, 7-8 și 10 ;

efectele ei : Mt. 23, 19 și 26 ; Mc. 3, 4-6 ; In. 1, 5 și 10 ; 3, 19 ; 18, 24 ; 11, 45-53 ; 12, 9-10 și 39-40 ; 15, 24 ; Fap. 4, 16 și 18 ; Rom. 1, 21 și 24 ; II Cor. 4, 3-4 ; Ef. 4, 17-19 ; 5, 8 ; I In. 1, 6-7 ; 2, 9-11 ;

izbăvirea prin Hristos : Lc. 4, 18-19 ; In. 8, 12 ; 9, 39 ; 12, 35-36 și 46 ; II Cor. 3, 14 și 16 ; 4, 6 ;

datoria ucenicilor lui Hristos : Mt. 5, 13-16 ; Mc. 9, 45-50 ; Lc. 14, 34-35 ; Fap. 26, 17-18 ; cf. Lc. 1, 77 și 79 ; In. 8, 12 ; Fap. 20, 32 ; II Cor. 4, 3-4 ; 6, 14 ; Ef. 1, 17-18 ; 4, 18 ; 5, 8 ; Col. 1, 12-13 ; I Tes. 5, 5 ; I P. 2, 9 și 25 ;

exemple : Mt. 23, 16 și 24 ; Rom. 11, 25 ; II Cor. 3, 15 ; Ap. 3, 16.

Ordinea

în Biserică : I Cor. 14, 39-40 ; cf. 4, 17 ; 11, 16 ; I Tim. 6, 3-5.

Orfanii

Ieș. 22, 22 ; Deut. 10, 18 ; 16, 11 și 14 ; 24, 17 ; 27, 19 ; Iov. 6, 27 ; 22, 9 ; 29, 12 ; Is. 1, 17 ; 9, 17 ; 10, 2 ; Ier. 5, 28 ; 7, 6 ; 22, 3 ; 49, 11 ; Os. 14, 3 ; Ma. 13, 5 ;

compasiunea și grija față de ei : Mt. 25, 34-36 ; 28, 20 ; In. 14, 18 ; Fap. 24, 17 ; Rom. 12, 13 ; 15, 26 ; I Cor. 16, 1 ; II Cor. 8, 4 ; 9, 1 ; Gal. 2, 10 ; II Tim. 1, 18 ; Evr. 13, 1-2 ; Iac. 1, 27 ; 2, 15-16 ; I P. 4, 9.

Os

Lc. 24, 39 ; In. 19, 36 ; 20, 20 și 27.

Osana

Mt. 21, 9 și 15 ; Mc. 11, 8-10 ; Lc. 13, 35 ; 19, 35-38 ; In. 12, 13.

Osînda

Mt. 3, 12 ; 12, 37 și 41 ; 18, 8-9 ; 23, 14 ; 25, 41 ; 27, 3 ; Mc. 9, 43 ; 12, 40 ; 16, 16 ; Lc. 3, 17 ; 6, 37 ; 16, 23 ; 20, 47 ; 23, 40 ; In. 8, 10 ; 12, 48 ; Fap. 22, 35 ; 26, 10-12 ; Rom. 2, 1 ; 5, 16 ; 8, 1 și 3 și 34 ; 13, 2 ; 14, 23 ; I Cor.

11, 29 și 32 ; Gal. 5, 10 ; I Tim. 3, 6 ; II Tim. 3, 8-9 ; Evr. 10, 27 și 29-31 ; II P. 2, 4-6 și 9-10 și 13-14 și 22 ; I In. 3, 20 ; Iud. 6 ; Ap. 19, 20 ; 20, 9-10 ; 21, 8.

Osîndirea

semenilor e oprită : Mt. 7, 1 ; 12, 7 ; Lc. 6, 37 ; Rom. 2, 1 și 3 ; 14, 4 și 10 ; Col. 2, 16 ; Iac. 3, 1 ; 5, 9 ;

își agravează propria-i judecată și osîndă : Mt. 12, 36-37 ; Rom. 14, 12-13 ; Ef. 4, 29 ; 5, 4 ;

pentru necredință și păcat : Mt. 12, 41-42 ; 23, 33 ; Mc. 3, 29 ; 16, 16 ; In. 3, 18 ; 5, 29 ; Rom. 5, 16 ; I Cor. 11, 29 și 34 ; II Tes. 2, 12 ; I Tim. 5, 12 și 24 ; Iac. 5, 6 ; II P. 2, 6 ; Iud. 4 ;

criteriul de judecată : Rom. 2, 12 ; 14, 23 ; I Tim. 3, 6 ; I In. 3, 20-21 ;

Hristos izbăvește de osîndă : Rom. 5, 16-18 ; 8, 1 și 3 și 34 ; I Cor. 11, 32 ; II Cor. 3, 9.

Ospitalitatea — vezi : oaspeții

ospăt, oaspeți : Mt. 25, 35 ; Fap. 10, 6 și 18 și 23 și 32 ; 17, 19-20 ; 21, 16 ; 28, 7 ; Rom. 12, 13 ; I Cor. 16, 1 și 19 ; I Tim. 5, 10 ; Evr. 13, 2 ; I P. 4, 4-9 ; Ap. 19, 9 ;

datorie creștinească : Rom. 12, 13 ; 16, 1-2 ; I Tim. 3, 2 ; Tit 1, 8 ; Evr. 13, 2 ;

se concentrează în Hristos : Mt. 10, 40 ; 18, 5 ; 25, 35-40 ; Mc. 9, 37 ; Lc. 9, 48 ; 14, 13 ; In. 13, 20 ; Rom. 12, 20-21 ; I Tim. 5, 10 ; Evr. 13, 2 ;

răsplata ei : Mt. 10, 42 ; 25, 34 și 40 ; Mc. 9, 41 ; Lc. 14, 13-14 ; II Cor. 9, 6-7 ; III In. 6 ;

exemple : Lc. 19, 6 ; 24, 29 ; In. 4, 40 ; Fap. 16, 15 ; 28, 2-7 ; Rom. 16, 2 ; III In. 5-6.

Ostași

Mt. 8, 9 ; 27, 27 și 36 și 54 ; Mc. 15, 16 ; Lc. 3, 14 ; 7, 2 și 8 ; 23, 11 și 36 ; In. 18, 3 și 12 ; 19, 2 și 23 și 29 și 32 și 34 ; Fap. 12, 4 și 18 ; 21, 32 și 35 ; 23, 10 și 23 și 31 ; II Tim. 2, 3 ;

oștirea cerului : Fap. 7, 42 ; cf. Evr. 11, 34.

Osteneala

truda, oboseala : Mt. 5, 44 ; Lc. 7, 6 ; In. 4, 6 și 38 ; Fap. 7, 60 ; 18, 3 ; 20, 34 ; Rom. 14, 12 ; 15, 20 ; 16, 6 și 12 ; I Cor. 3, 8 ; 4, 11-12 ; 15, 30-32 și 58 ; 16, 16 ; II Cor. 6, 5 ; 10, 15 ; 11, 8 și 26-27 ; Gal. 2, 2 ; 4, 11 ; 6, 5 ; Filip. 1, 6 și 20-21 și 26 ; 2, 16 ; 4, 1 și 3 și 9 și 13 ; Col. 1, 23 ; I Tes. 1, 3 ; 2, 9 ; 5, 12 ; II Tes. 3, 8 ; I Tim. 5, 17 ; Ap. 2, 2 ; 14, 13.

LOCURI și CITATE des utilizate

- Ocara lui Hristos mai prețioasă ca bogățiile : Evr. 11, 26.
 Ocară cu ocară, nu răsplătiți : I P. 3, 9.
 Ocările celor ce te ocărăsc pe tine au căzut asupra mea : Rom. 15, 3.
 Odinioară erați întuneric, iar acum sînteți lumină întru Domnul : Ef. 5, 8.
 Omul-ce este el ? : Evr. 2, 6.
 Omul eretic — depărtează-te de el : Tit 3, 10.
 Omul nu trăiește numai cu pîine : Lc. 4, 4.
 Omul, se îndreptează din fapte, nu numai din credință : Iac. 2, 24.
 Orbul care poartă pe orb : Mt. 15, 14.
 Orice faceți, în numele Domnului să faceți : Col. 3, 17.
 Orice făptură este ca iarba și toată mărirea ei ca floarea : I P. 1, 24.
 Orice lucrați, lucrați din toată inima, ca pentru Domnul : Col. 3, 23.
 Orice nedreptate este păcat, dar este și păcat care nu e de moarte : I In. 5, 17.
 Orice pom se cunoaște după roadă : Lc. 6, 44.
 Oricine bea din apa aceasta, va înseta din nou : In. 4, 13-14.
 Oricine cere, ia ; și cel ce caută găsește, și celui care bate : Lc. 11, 10.
 Oricine făptuiește cele rele, urăște lumina : In. 3, 20.
 Oricine iubește este născut din Dumnezeu : I In. 4, 7.
 Oricine numește numele Domnului să se depărteze de nedreptate : II Tim. 2, 19.
 Oricine se laudă, în Domnul să se laude : II Cor. 10, 17.
 Oricine se înalță, se va smeri : Mt. 23, 12.
 Oricine mărturisește pe Fiul, are și pe Tatăl : I In. 2, 23.
 Oricine săvârșește păcatul, este robul păcatului : In. 8, 34.
 Oricine va chema numele Domnului se va mîntui : Rom. 10, 13.
 Oricui îți cere, dă-i și de la cel care ia lucrurile tale, nu cere înapoi : Lc. 6, 30 ; Mt. 5, 42.
 Osana ! Bine este cuvîntat Cel ce vine întru numele Domnului : Mc. 11, 9.
 Osînda, a venit printr-o singură greșală : Rom. 5, 18.
 O turmă și un păstor : In. 10, 6.
 Oțelul și buretele : In. 19, 29.

P

Pacea

Mt. 5, 9 ; 10, 12-13 ; Mc. 5, 34 ; Lc. 1, 79 ; 2, 14 și 29 ; 7, 50 ; 8, 48 ; 10, 5-6 ; 11, 21 ; 12, 51 ; 14, 32 ; 19, 38 și 42 ; In. 14, 27 ; 16, 33 ; 20, 19 și 21 și 26 ; Fap. 7, 26 ; 9, 31 ; 10, 36 ; 12, 20 ; 15, 33 ; 16, 36 ; 24, 2 ; Rom. 1, 7 ; 2, 10 ; 3, 17 ; 5, 1 ; 8, 6 ; 10, 15 ; 14, 17 și 19 ; 15, 13 și 33 ; 16, 20 ; I Cor. 1, 3 ; 7, 15 ; 14, 33 ; 16, 11 ; II Cor. 1, 2 ; 13, 11 ; Gal. 1, 3 ; 5, 12 ; 6, 16 ; Ef. 1, 2 ; 2, 14-15 și 17 ; 4, 3 ; 6, 15 ; Filip. 1, 2 ; 4, 7 și 9 ; Col. 1, 2 și 20 ; 3, 15 ; I Tes. 1, 1 ; 5, 3 și 23 ; II Tes. 1, 2 ; 3, 16 ; I Tim. 1, 2 ; II Tim. 1, 2 ; 2, 22 ; Tit 1, 4 ; Filim. 3 ; Evr. 7, 2 ; 11, 31 ; 12, 11 și 14 ; 13, 20 ; Iac. 2, 16 ; 3, 17-18 ; I P. 1, 2 ; 3, 11 ; 5, 14 ; II P. 1, 2 ; 3, 14 ; II In. 3 ; III In. 15 ; Iud. 2 ; Ap. 1, 4.

Împărăția mesianică a păcii : Is. 2, 4 ; 9, 4 și 6 ; Mih. 4, 3 ; Ioel. 4, 10 ; Zah. 8, 22 ; 9, 10 ;

Dumnezeul păcii : Jud. 6, 24 ; Is. 9, 6 ; Rom. 15, 33 ; 16, 20 ; I Cor. 14, 33 ; Filip. 4, 9 ; I Tes. 5, 23 ; II Tes. 3, 16 ; Evr. 13, 20.

Legământul păcii : Num. 25, 12 ; Is. 54, 10 ; Iez. 34, 25 ; Mal. 2, 5 ;

soli ai păcii : Is. 33, 7 ; Lc. 2, 13-14 ; Rom. 10, 15 ;

Iisus Hristos, Domnul păcii : Is. 9, 5 ; Rom. 5, 1 ; Ef. 3, 13-18 ; Col. 1, 20 ; cf. Mt. 5, 9 și 25 ; Lc. 1, 75 ; 2, 14 ; Fap. 10, 36 ; In. 14, 27 ; Evr. 7, 2 ; este roada Duhului : Rom. 8, 6 ; 14, 17 ; 15, 13 ; Gal. 5, 22 ;

idealul de viață creștină : Mt. 5, 38-48 ; Lc. 2, 14 ; Rom. 12, 18 ; 14, 17 ; Ef. 4, 3 ; Evr. 12, 14 ;

aduce fericirea în viață : II Cor. 13, 11 ; Ef. 6, 23 ; I Tim. 2, 2 ; Evr. 12, 14 ;

salutul Domnului, Apostolilor și primilor creștini : Lc. 24, 36 ; In. 20, 19 și 21 și 26 ; Rom. 1, 7 ; 2, 10 ; 15, 33 ; I Cor. 1, 3 ; II Tes. 3, 16 ; II In. 3 ; Iud. 2 ;

solia încredințată Apostolilor : Mt. 10, 12-13 ; Lc. 10, 5-6 ;

lupta contra răului e admisă : Mt. 10, 34 ; Lc. 12, 49-50 ; Ef. 6, 13-23 ; cf. Mt. 21, 12 ; Mc. 11, 15-17 ; Evr. 12, 3-4 ;

păcătoșii nu o cunosc : Lc. 19, 42 ; Rom. 3, 17 ; cf. In. 8, 40 ;

promisiuni și îndemnuri, celor pașnici : Mt. 5, 9 ; Mc. 9, 50 ; Rom. 10, 15 ; 12, 18 ; Filip. 4, 7 ; Col. 3, 15 ; I Tes. 5, 13 ; II Tim. 2, 22 ; Evr. 12, 14 ; I P. 3, 11.

Paguba

Mt. 5, 40 ; 25, 34 ; Lc. 6, 21 și 28-29 ; Fap. 27, 21 ; Rom. 11, 12 ; 12, 14 și 17 și 19 ; I Cor. 6, 7 ; II Cor. 7, 9 ; I Tes. 5, 15 ; I P. 3, 9.

Pahar

potir : Mt. 10, 42 ; 20, 22-23 ; 23, 25-26 ; 25, 35 și 37 și 42 ; 26, 27 și 39 ; Mc. 7, 4 ; 9, 41 ; 10, 38-39 ; 14, 23 și 36 și 42 ; 15, 36 ; Lc. 11, 39 ; 22, 17 și 20 și 42 ; In. 18, 11 ; Rom. 12, 20 ; I Cor. 10, 16 și 21 ; 11, 25-28 ; Ap. 14, 8 și 10 ; 16, 19 ; 17, 4 ; 18, 6.

Paiul și birna

Mt. 7, 3-5 ; Lc. 6, 41-42 ; Ps. 49/50, 17-21.

Palma

Mt. 26, 67 ; Mc. 15, 19 ; In. 18, 22 ; Fap. 23, 2-3 ;
pălmuirea : Mt. 5, 10-11 ; 26, 67 ; Mc. 14, 67-68 și 70-71 ; 15, 19 ; Lc. 22, 63-65 ; In. 18, 16-17 și 22 și 25 și 27 ; 19, 3 ; Fap. 5, 41 ; Rom. 8, 18 ; II Cor. 4, 10-11 ; 6, 9-10 ; 12, 7-10 ; Filip. 1, 29 ; 3, 10 ; Col. 1, 11 ; Evr. 10, 34 ; 13, 13 ; Iac. 1, 2 ; I P. 2, 20 ; 3, 14 ; 4, 13-14.

Parusia — vezi : venirea a doua.

Mt. 24, 3 și 23 și 27 și 37 și 39 ; Mc. 13, 21 și 26 și 29-30 și 32 și 35 și 37 ; Lc. 21, 25 și 27 și 31 ; Fap. 1, 11 ; 3, 21 ; I Cor. 1, 8 ; 11, 26 ; 15, 23 ; Filip. 1, 6 și 10 ; 2, 16 ; 3, 20 ; I Tes. 2, 19 ; 3, 13 ; 4, 15-16 ; 5, 23 ; II Tes. 1, 10 ; 2, 1-17 ; I Tim. 6, 14 ; II Tim. 4, 1 ; Tit 2, 13-14 ; Evr. 9, 28 ; 10, 25 ; Iac. 5, 7-8 ; I P. 1, 7 ; II P. 1, 16 ; 3, 4 și 18 ; I In. 2, 28 ; Ap. 1, 7 ; 6, 16-17.

Paștele

Ieș. 12, 11 ; 12, 43 și 48 ; 34, 25 ; Lev. 23, 5 ; Num. 9, 2-14 ; 28, 16 ; Deut. 16, 1-6 ; Ios. 5, 10-12 ; Ezdr. 6, 19 ; Iez. 45, 21 ;

Mt. 26, 2 și 17-19 ; Mc. 14, 1 și 12-21 ; Lc. 2, 41-42 ; 22, 7-13 ; In. 2, 13 ; 6, 4 ; 11, 55 ; 12, 1 ; 13, 1 ; 18, 28 și 39 ; 19, 14 ; Fap. 12, 3-4 ; 20, 6 ; I Cor. 5, 7-8 și 11 ; Evr. 11, 28.

Pat

Mt. 9, 6 ; Mc. 2, 4 și 9-12 ; 4, 21 ; Lc. 5, 24 ; 8, 16 ; 11, 7 și 33 ; 17, 34 ; In. 5, 8-12 ; Fap. 5, 15 ; 9, 33.

Patima

păcatul : Rom. 1, 26-27 și 29-32 ; 7, 5 ; Gal. 5, 21 ; Col. 3, 5 ; I Tes. 4, 5 ;

suferință : II Cor. 1, 5-7 ; Gal. 5, 24 ; Filip. 3, 10 ; Col. 1, 24 ; 3, 5 ; Evr. 2, 9-10 ; 10, 32 ; I P. 1, 11 ; 4, 13 ; 5, 1 și 9 ;

Domnului : Mt. 16, 21 ; 17, 12 ; Mc. 8, 31 ; 9, 12 ; Lc. 9, 22 ; 17, 25 ; 22, 15 ; 24, 26 și 46 ; Fap. 1, 3 ; 3, 18 ; 17, 3 ; Filip. 2, 7 ; Evr. 2, 18 ; 5, 8 ; 9, 26 ; 13, 12 ; I P. 2, 21 și 23 ; 3, 18 ; 4, 1 ;
 omenească : Mt. 27, 19 ; Mc. 5, 26 ; Lc. 13, 2 ; Fap. 19, 16 ; 28, 5 ; I Cor. 12, 26 ; II Cor. 1, 6 ; Gal. 3, 4 ; Filip. 1, 29 ; I Tes. 2, 14 ; II Tes. 1, 5 ; II Tim. 1, 12 ; I P. 2, 19-20 ; 3, 14-17 ; 4, 1 și 15 și 19 ; 5, 10 ;
 au fost profetite : Fap. 3, 18 ; 26, 22-23 ; I P. 1, 11 ;
 prezise de Iisus : Mt. 16, 21 ; 17, 22-23 ; 20, 17-19 ; Mc. 9, 31 ; 10, 32-34 ; Lc. 9, 22 ; 18, 31-32 ; 24, 7 ;
 în Ghetsimani : Mt. 26, 36-49 ; Mc. 14, 32-42 ; Lc. 22, 39-46 ; Evr. 5, 7 ;
 pentru păcatele noastre : Is. 53, 6-8 ; Evr. 5, 7 ; I P. 2, 24 ;
 părăsit de Dumnezeu : Ps. 21, 1 ; Mt. 27, 46 ; Mc. 15, 34 ; Evr. 5, 7 ;
 vândut de ucenic : Mt. 26, 21 și 46-50 ; Mc. 14, 18 și 42-45 ; Lc. 22, 21 și 47-48 ; In. 13, 21 ; 18, 2-5 ;
 tăgăduit de alt ucenic : Mt. 26, 34 și 69-75 ; Mc. 14, 30 și 66-72 ; Lc. 22, 34 și 55-62 ; In. 13, 38 ; 18, 25-27 ;
 părăsit de ucenici : Mt. 26, 56 ; Mc. 14, 50 ; cf. 14, 27 ; In. 16, 32 ;
 legat, ca un făcător de rele : Mt. 26, 50 și 55 ; Mc. 14, 43-49 ; Lc. 22, 47-54 ; In. 18, 3-12 ;
 învinuit de martori mincinoși : Mt. 26, 59-62 și 65 ; Mc. 14, 55-60 ; Lc. 23, 10.
 maltratat : Mt. 27, 26 ; Mc. 15, 15 ; Lc. 23, 22 ; In. 19, 1 ;
 luat în deridere : 26, 68 ; 27, 27-31 ; Mc. 15, 16-20 ; Lc. 22, 63-65 ; 23, 11 ; In. 19, 2-3.
 lovit și scuipat : Mt. 26, 67 ; 27, 30 ; Mc. 14, 65 ; 15, 19 ; Lc. 22, 63-64 ; In. 18, 22 ; 19, 2-3 ;
 încoronat cu cunună de spini : Is. 19, 25 ; Mt. 27, 29 ; Mc. 15, 17 ;
 numit rege în bătaie de joc : Mt. 27, 27-31 ; Mc. 15, 16-20 ; Lc. 23, 11 ; In. 19, 3 ;
 silit să-și ducă crucea : In. 19, 17 ; cf. Mt. 27, 32 ; Mc. 15, 21 ; Lc. 23, 25-26 ;
 răstignit între tilhari : Mt. 27, 38 ; Mc. 15, 27-28 ; Lc. 23, 32-33 ; In. 19, 18 ; Evr. 12, 2 ;
 adăpat cu fiere și oțet : Mt. 27, 34 și 48 ; Mc. 15, 23 și 36 ; Lc. 23, 36 ; In. 19, 28-30 ;
 batjocorit de arhieriei, soldați și popor : Mt. 27, 39-44 ; Mc. 15, 29-32 ; Lc. 23, 35-39 ;
 săvârșitu-s-a ! : Mt. 27, 50 ; Mc. 15, 37 ; Lc. 23, 46 ; In. 19, 30.

Patria

Mt. 4, 13 ; 7, 28 ; 13, 54 și 57 ; 22, 32 ; Mc. 6, 1-2 și 14 ; Lc. 2, 47 ; 4, 16 și 22 și 24 ; In. 4, 44 ; 7, 15-17 ; 8, 28 și 56 ; 12, 49 ; 14, 10 și 24 ; Evr. 11, 13-16 ; vezi și :
 cerească : Fap. 2, 7-11 și 14 și 21 și 24 și 29-30 și 39 ; 3, 25 ; 11, 28 ; 13, 36 și 37 ; 16, 9 ; 21, 10-11 ; 24, 17 ; Rom. 3, 1-2 și 9 și 22 și 29-30 ; 4, 11 ; 9, 4 și 24 ; 10, 12-13 ; II Cor. 8, 1 și 3-4 ; Gal. 3, 8 ; Ef. 2, 12-13 ; Evr. 11, 13-14 ; 13, 14 ; cf. Filip. 3, 20 ; Evr. 12, 22 ; Ap. 3, 12 ; 5, 10-11 ; 21, 2-3.

Patruzeci

Mt. 4, 2 ; Mc. 1, 13 ; Lc. 4, 2 ; In. 2, 20 ; Fap. 1, 3 ; 4, 22 ; 7, 23 și 30 și 36 și 42 ; 13, 18 și 21 ; 23, 13 și 21 ; II Cor. 11, 24 ; Evr. 3, 9 și 17 ; Ap. 7, 4 ; 11, 2 ; 13, 5 ; 14, 1 și 3 ; 21, 17.

Pavel

Saul fariseul-prigonitorul : Fap. 8, 1 și 3 ; 9, 1-8 ; 21, 39 ; 22, 3, 21 și 28 ; 23, 6 ; 26, 5 și 9-18 ; II Cor. 11, 22 ; Gal. 1, 14 ; Filip. 3, 5-6 ; II Tim. 1, 3.

Pavel, apostolul creștin : Fap. 22, 25 și 28 ; II Cor. 1, 3-11 ; 11, 23-33 ; Gal. 2, 20 ;

convertirea lui : Fap. 9, 1-22 ;

botezul lui : Fap. 9, 18 ;

iudeii vor să-l omoare : Fap. 9, 23-26 ;

la Antiohia Pisidei, prigonit : Fap. 13, 42-52 ;

cu Barnaba în Iconia : Fap. 14, 1-7 ;

vindecarea ologului din Listra : Fap. 14, 8-18 ;

rînduiesc preoți la biserici : Fap. 14, 22-23 ;

se desparte de Barnaba și Ioan Marcu : Fap. 15, 36-41 ;

vedenia din Troia : Fap. 16, 9-10 ;

cu Sila, în Chiș : Fap. 16, 35-40 ;

în Tesalonic : Fap. 17, 1-9 ;

în Bereea : Fap. 17, 10-14 ;

la Atena : Fap. 17, 15-34 ;

la Corint : Fap. 18, 1-11 ;

la Ierusalim și Antiohia : Fap. 18, 16-22 ;

la Efes, 9 luni : Fap. 19, 8-12 ;

în Macedonia : Fap. 20, 1-6 ;

la Milet : Fap. 20, 13-16 ;

rămas bun de la cei din Tir : Fap. 21, 1-6 ;

la Ierusalim în templu : Fap. 21, 17-26 ;

arestarea lui : Fap. 21, 27-40 ;

cetățean roman : Fap. 22, 22-29 ;

înaintea sinedriului : Fap. 22, 30 ; 23, 11 ;

dus în Cezareea : Fap. 23, 12 ; 24, 9 ;

înaintea lui Felix : 24, 24-26 ;

înaintea lui Festus : Fap. 24, 27 ; 25, 12 ;

înaintea lui Agripa : Fap. 25, 13-17 ; 26, 1-29 ;

recunoașterea nevinovăției lui : Fap. 26, 30-32 ;

plecarea la Roma : Fap. 27, 1-44 ;

trei luni în Malta : Fap. 28, 1-6 ;

sosirea la Roma : Fap. 28, 11-16 ;

propovăduirea în detențiune : Fap. 28, 17-31 ;

își apără apostolatul : II Cor. 10, 1-11 ;

demască potrivnici : II Cor. 10, 12-18 ;

vedeniile lui : II Cor. 12, 1-6 ;

înfruntarea lui Petru : Gal. 2, 11-21 ;
apostolatul între neamuri : Col. 1, 24-29 ;
pilda vieții lui : I Tim. 1, 12-17 ;
chemarea lui Timotei : II Tim. 4, 6-13 ;

Paza

paznic, păzitor : Mt. 19, 17 ; 22, 3 ; 27, 36 și 54 ; 28, 4 și 20 ; Mc. 7, 9 ;
In. 2, 10 ; 8, 51-52 și 55 ; 9, 16 ; 12, 7 ; 14, 15 și 21 și 23-24 ; 15, 10 și 20 ;
17, 6 și 11-12 și 15 ; Fap. 4, 3 ; 5, 18 ; 12, 5-6 ; 15, 5 ; 16, 23 ; 24, 23 ; 25, 4
și 21 ; I Cor. 7, 19 și 37 ; II Cor. 11, 9 ; Ef. 4, 3 ; I Tes. 5, 23 ; I Tim. 5, 22 ;
6, 14 ; II Tim. 4, 7 ; Iac. 1, 27 ; 2, 10 ; I P. 1, 4 ; II P. 2, 4 și 7 și 9 ; 3, 7 ;
I In. 2, 3-5 ; 3, 22 și 24 ; 5, 3 și 18 ; Iud. 1, 6 și 13 și 21 ; Ap. 1, 3 ; 2, 26 ;
3, 3 și 8 și 10 ; 12, 17 ; 14, 12 ; 16, 15 ; 22, 7 și 9 ;

poruncilor : In. 14, 15-31 ; 15, 10-14 ; Ef. 5, 15-21 ; I In. 2, 3-6 ; 4, 20 ;
5, 3 ; II In. 6 ;

și pecetluirea mormintului : Mt. 27, 62-66 ; cf. 16, 21 ; 17, 23 ; 20, 19 ;
26, 61 ; Mc. 8, 31 ; 10, 34 ; Lc. 9, 22 ; 18, 33 ; 24, 6-7 ; In. 2, 19.

Păcatul

gravitatea și urmările lui : Mt. 1, 21 ; 3, 6 ; 5, 22 ; 12, 31 ; Mc. 1, 5 ;
3, 28-29 ; Lc. 12, 10 și 47 ; In. 1, 29 ; 8, 21 și 34 și 46 ; 9, 2-3 și 34 și 41 ;
15, 22 și 24 ; 16, 8-9 ; 19, 11 ; Fap. 3, 19 ; 7, 51 și 60 ; 22, 16 ; Rom. 1, 18 ;
2, 5-6 ; 3, 9 și 20-21 ; 4, 7-8 ; 5, 12-13 și 20-21 ; 6, 1-2 și 6-7 și 10-14 și
16-18 și 20-23 ; 7, 5 și 7-8 și 13-14 și 17 și 20 și 25 ; 8, 2-3 și 10 ; 11, 9 și 27 ;
14, 23 ; I Cor. 13, 3 ; II Cor. 5, 2 ; 11, 7 ; Gal. 1, 4 ; 2, 17 ; 3, 22 ; 6, 7 ; Ef. 2, 1 ;
Col. 3, 25 ; I Tes. 2, 16 ; II Tes. 2, 3 ; I Tim. 5, 22 și 24 ; II Tim. 3, 6 ; Evr.
1, 3 ; 2, 17 ; 3, 13 ; 4, 15 ; 5, 1 și 3 ; 6, 6 ; 7, 27 ; 8, 12 ; 9, 26 și 28 ; 10, 2-6
și 6 și 8 și 11-12 și 17-18 și 26 ; 11, 25 ; 12, 1 și 4 ; Iac. 1, 13 și 15 ; 2, 9 ;
4, 17 ; 5, 15-16 și 20 ; I P. 2, 22-24 ; 3, 18 ; 4, 1 și 8 ; II P. 1, 9 ; 2, 3 și 9 și
14 ; I In. 1, 7-9 ; 2, 2 ; 3, 4-5 și 8-9 ; 4, 10 ; 5, 16 ; Ap. 1, 5 ; 18, 4-5 ;

plata lui e moartea : Rom. 6, 23 ; I Cor. 15, 56 ; Iac. 1, 15 ;

autorul lui, diavolul : Rom. 13, 38-39 ; cf. Lc. 10, 18 ; In. 8, 44 ; Fap.
13, 10 ; II P. 2, 4 ; I In. 3, 8 ; Ap. 12, 9 ; cf. Fac. 3, 15 ;

Adam, prima victimă : Fac. 3, 6-12 ; Rom. 5, 12^a ; I Tim. 2, 14 ;

transmis tuturor oamenilor : Rom. 3, 10 și 12 și 23 ; 5, 12 și 14 și 17-19
și 21 ; Gal. 3, 22 ; Iac. 3, 2 ; I In. 1, 8 ; 5, 19 ;

Iisus Hristos, singur fără de păcat : Mt. 27, 24 ; In. 8, 46 ; II Cor. 5, 21 ;
Evr. 4, 15 ; 7, 26 ; I P. 2, 22 ; I In. 3, 5 ;

constă în : Lc. 12, 47 ; In. 9, 41 ; 15, 22 ; Rom. 5, 13 ; 14, 14 și 23 ; I Cor.
8, 7 ; Iac. 2, 9 ; 4, 17 ; I In. 3, 4 ;

exemple de păcătoși : Mt. 9, 10-11 și 13 ; 11, 19 ; 26, 45 ; Mc. 2, 15-17 ;
8, 38 ; 14, 41 ; Lc. 5, 8 și 30 și 32 ; 6, 32-34 ; 7, 34 și 37 și 39 ; 13, 2 ; 15, 1-2 ;
7 și 10 ; 18, 13 ; 19, 7 și 22 și 27 ; 24, 7 ; In. 9, 16 și 24-25 și 31 ; Rom. 3, 7 ;
5, 8 și 19 ; 7, 13 ; Gal. 2, 15 și 17 ; I Tim. 1, 9 și 15 ; Evr. 7, 26 ; 12, 3 ; Iac.
4, 8 ; 5, 20 ; I P. 4, 18 ; Iud. 15.

A) Păcate ușoare

In. 5, 16-17 ; cf. Iac. 5, 15.

B) Păcate grele

[a) capitale ; b) contra Duhului Sfint ; c) strigătoare la cer.]

a) Păcate capitale

1. Mîndria :

- păcat diabolic : Is. 14, 12-15 ; cf. Mt. 11, 23 ; Lc. 10, 15 ; I Tim. 3, 6 ; II Tes. 2, 4 ; Ap. 12, 4 ; 13, 6 ;
- tronează în inimă : Mt. 7, 2-22 ; Lc. 6, 46 ; Iac. 1, 19 ; cf. Mc. 7, 22 ;
- caracterizează pe : Mt. 23, 5-7 și 12 ; Mc. 12, 38-39 ; Lc. 1, 51 ; 11, 43 ; 14, 11 ; 18, 14 ; Rom. 1, 30 ; I Cor. 5, 2 ; Col. 2, 18 ; I Tim. 3, 6 ; 6, 3-4 ; II Tim. 3, 2 și 4 ; II P. 2, 18 ; I In. 2, 16 ; Iud. 16.
- Dumnezeu pedepsește și umilește : Mt. 23, 12 ; Lc. 10, 18 ; 14, 11 ; 18, 14 ; In. 12, 31 ; Iac. 4, 6 ; I P. 5, 5 ; Ap. 9, 1 ; 12, 9.

2. Iubirea de Argint :

- Lc. 16, 14 ; cf. Mt. 23, 14 ; I Tim. 6, 10 ; Evr. 13, 5 ; II P. 2, 4 ; Iud. 11 ; cf. Mt. 6, 19 și 25 și 34 ; I Tim. 6, 6.

3. Desfrînarea :

- Mt. 5, 27-28 ; Mc. 10, 19 ; 18, 20 ; Rom. 13, 9 ; Iac. 2, 11 ;
- ispita prin ochi, pătrunde în inimă : Mt. 5, 28 ; 15, 19 ; Mc. 7, 21 ; II P. 2, 14 ;
- judecata păcătoșilor : Evr. 13, 4 ; cf. I Cor. 6, 9 ; Gal. 5, 19 și 21 ; Ef. 5, 5 ; Ap. 21, 8.

4. Invidia :

- pizma : Fap. 13, 45 ; Rom. 13, 13 ; Gal. 5, 26 ; I P. 2, 1 ;
- produce vrajbă și dezbinare : I Tim. 6, 4 ; Iac. 3, 15-16 ; 4, 1-2 ;
- caracteristică celor trupești : Rom. 1, 29 ; I Cor. 3, 3 ; Tit 3, 3 ;
- depărtează de cer : Gal. 5, 21 ; Col. 3, 5-6 ; Ap. 22, 15.

5. Lăcomia :

- Ef. 5, 5 ; Col. 3, 5 ; I Tim. 6, 10 ; II P. 2, 14 ;
- oprită și condamnată : Lc. 12, 15 ; Ef. 4, 31-32 ; Col. 3, 5-6 ; Iac. 5, 1-3 ;
- slujitorii Domnului să se ferească de ea : I Cor. 5, 11 ; I Tes. 2, 5 ; I Tim. 3, 3 ; Tit. 1, 7 ;

6. Minia :

- Mt. 5, 22 ; Col. 3, 8 ; I Tim. 2, 8 ; Iac. 1, 19-20 ; I P. 3, 15 ;
- oprită și condamnată : Mt. 5, 22-24 ; Rom. 12, 19 ; I Cor. 6, 7 ; Ef. 4, 26 și 31 ; Col. 3, 8 și 21 ; I Tim. 2, 8 ; Iac. 1, 19.

7. Lenea :

- Fap. 17, 21 ; I Tes. 4, 11-12 ; II Tes. 3, 10 ; Tit 1, 12 ;
- îndemnuri : Rom. 12, 11 și 13 ; 13, 13 ; cf. Fap. 20, 35 ; Ef. 4, 28 ; II Tes. 3, 7-8 și 11-12 ; I P. 4, 15.

b) Păcatul contra Duhului Sfânt

- constă din : Mc. 3, 21-22 ; Fap. 5, 3 și 9 ; 7, 51 ; 8, 19-20 ; Ef. 4, 30 ; Evr. 10, 29 ;
- nu se iartă niciodată : Mt. 12, 31-32 ; Mc. 3, 29 și 30 ; Lc. 12, 10 ;
- apostazia : Mt. 10, 32 ; Mc. 8, 38 ; Lc. 12, 9 ; II Tim. 2, 12 ; Evr. 6, 6 ; 10, 26 și 29.

c) Păcate strigătoare la cer

1. Uciderea :

- Mt. 5, 21 ; Mc. 7, 21 ; 10, 19 ; Lc. 18, 20 ; Rom. 1, 29 ; Gal. 5, 21 ; Iac. 2, 11 ; I In. 3, 15 ;
- cere răscumpărarea cu sînge : Fac. 9, 6 ; Mt. 26, 52 ; cf. 23, 34-35 ; Lc. 11, 50-51 ; Ap. 6, 9-10 ; 16, 6 ; 18, 24 ; 19, 2 ;
- crimă diabolică : In. 8, 44 ; I In. 3, 8 și 12 și 15 ;
- lipsește de împărăția cerească : Mt. 5, 21-22 ; Gal. 5, 21 ; I In. 3, 15 ; 4, 20 ; Ap. 21, 8 ; 22, 15 ;
- caracteristica celor înrăiți : Mt. 26, 4 ; In. 12, 10 ; Rom. 1, 29 ; 3, 15 ;
- pildă : Mt. 21, 3-41.

2. Sodomia :

- Fac. 18, 20 ; Rom. 1, 24 și 26 ; Gal. 5, 19 ; Ef. 4, 19 ; 5, 3-12 ;
- ferirea de profanare : I Cor. 6, 19 ; I Tes. 4, 4-5 și 7-8 ; I P. 4, 3 ;
- uriciune care spurcă : Lev. 18, 22-25 ; Rom. 1, 27 ; I Cor. 6, 9-10 ; I Tim. 1, 10 ; cf. Mt. 15, 18-20 ; Mc. 7, 21-23 ; I Cor. 3, 17 ;
- sînt numiți : Mt. 3, 10 ; 7, 6 și 17-18 ; 12, 33 ; 13, 39 ; Lc. 3, 9 ; 6, 43 ; Filip. 3, 2 ; II P. 2, 12-14 și 17 și 22 ; Iud. 10, 12-13.

3. Asuprirea văduvilor și orfanilor :

- nedreptățirea oropiștilor și neajutoratilor : Mt. 23, 13-14 ; 25, 41-43 ; Mc. 12, 40 ; Lc. 12, 47 ; I Tim. 5, 3 ; Iac. 1, 27.

4. Oprirea plății lucrătorilor :

- specula, exploatarea : Iac. 5, 3-4 și 6 ; cf. Mt. 6, 19 ; Lc. 19, 13 și 22-23 ; Deut. 24, 14-15.

5. Necinstirea părinților :

- extrema ticăloșie a fiului decăzut : Mt. 15, 4-6 ; Mc. 7, 10-12 ; Rom. 1, 30 ; II Tim. 3, 2 ;
- îndemn la prețuire și îngrijire : Mt. 19, 19 ; Mc. 10, 19 ; Lc. 18, 20 ; cf. 2, 51 ; In. 19, 26-27 ; Ef. 6, 1-3 ; Col. 3, 20 ; I Tim. 5, 4 ; Evr. 12, 9 ; I P. 5, 5.

Păgini — vezi : neamurile.

păgînatatea vieții : Mt. 6, 7 ; 9, 11 ; 15, 11 ; 18, 17 ; 28, 19 ; Mc. 7, 15 ; 16, 15 ; Lc. 9, 52-53 ; 10, 31 și 33-34 ; 13, 29-30 ; 24, 47 ; In. 4, 9 ; Fap. 2, 9-11 și 38-39 ; 10, 1 și 12-13 și 15 și 20 și 24 și 28 și 35 și 45 și 48 ; 11, 12 ; 15, 7 și 12 și 14 și 17 și 19 și 24 și 29 ; 20, 21 ; Rom. 2, 11-12 și 26 ; 10, 12 și 18 ; 11, 1 și 11 și 18 și 20 ; 14, 14 ; I Cor. 5, 11 ; II Cor. 11, 26 ; Gal. 2, 3 ; Ef. 3, 1 ; 4, 17 ; 6, 9 ; Col. 1, 23 ; 3, 25 ; II Tes. 3, 6 și 14 ; I Tim. 4, 4 ; Tit 1, 15.

Pămînt

lume, veac, pămîntesc, trupesc : Mt. 4, 8 ; 5, 5 și 13 și 18 ; 6, 10 și 19 ; 9, 6 ; 11, 25 ; 12, 40 ; 13, 5 și 8 și 23-24 ; 16, 19 ; 18, 18 ; 23, 9 și 15 ; 24, 14 și 29 și 35 ; 26, 39 ; 27, 51 ; Mc. 2, 10 ; 4, 5 și 8 și 20 și 21 și 28 ; 13, 24 și 31 ; Lc. 2, 14 ; 4, 5 ; 5, 24 ; 8, 6 și 8 și 15 ; 10, 21 ; 11, 2 ; 12, 49 și 56 ; 14, 35 ; 16, 17 ; 21, 25 și 33 ; 24, 6 ; In. 3, 12 și 31 ; 4, 35 ; 6, 33 ; 8, 6 și 8 și 23 și 28 ; 9, 6 și 39 ; 12, 24 și 32 ; 17, 4 ; Fap. 1, 8 ; 2, 19 ; 17, 24 și 26 ; Rom. 8, 3-6 ; 9, 17 ; 10, 18 ; I Cor. 1, 27 ; 2, 8 ; 15, 40 și 47-49 ; II Cor. 5, 1 ; Gal. 3, 3 ; 5, 13 ; și 16-17 și 19 și 24 ; 6, 8 ; Ef. 1, 10 și 21 ; 2, 3 și 17 ; 3, 15 ; 4, 9 ; 6, 3 ; Filip. 3, 3 și 19 ; Col. 1, 16 ; 2, 18 ; 3, 2 și 5 ; I Tim. 3, 16 ; Evr. 6, 7 ; 11, 13 ; 13, 5 ; Iac. 3, 15 ; 5, 2-4 și 7 și 12 ; I P. 1, 24-25 ; 2, 11 ; II P. 3, 5 și 10 și 13 ; Ap. 1, 5 ; 3, 10 ; 6, 4 ; 14, 16 ; 20, 11.

Păr

Mt. 3, 4 ; 5, 36 ; 10, 30 ; Mc. 1, 6 ; 14, 3 ; Lc. 7, 38 și 44 ; 12, 7 ; 21, 18 ; In. 11, 2 ; 12, 3 ; Fap. 27, 34 ; I Cor. 11, 14-15 ; Ap. 1, 14 ; 9, 8 ;

Părăsirea

lăsarea, lepădarea : Mt. 11, 6 ; 26, 31 și 56 ; 27, 46 ; Mc. 14, 27 și 50 ; 15, 34 ; In. 8, 44 ; 16, 32 ; vezi și : Fap. 2, 27 ; Rom. 1, 24 și 26, 28 și 32 ; Rom. 9, 29 ; II Cor. 4, 9 ; II Tim. 4, 10 și 16 ; Evr. 10, 25 și 35 ; Evr. 13, 5 ; II P. 2, 4 și 15 ; Iud. 6 ; Ap. 2, 4 ;

Domnului de către ucenici : Mt. 26, 31 și 56 ; Mc. 14, 27 și 50 ; In. 16, 32 ; cf. 6, 60 și 66 ;

dragostei dinții : Ap. 2, 4.

Părere

personală, socotință, cugetare : Mt. 16, 22-23 ; 18, 12 și 21-22 ; 20, 10 ; 21, 28-29 și 40-41 ; 24, 48 ; Mc. 8, 33 ; 9, 50 ; Lc. 10, 36 ; 12, 45 ; 15, 4 și 8 ; 1, 4 ; 24, 11 ; Fap. 12, 9 ; 15, 28 ; Rom. 12, 3 și 16 ; 15, 5 ; I Cor. 1, 10 ; 12, 22-23 ; II Cor. 7, 8 ; 9, 7 ; 13, 11 ; Filip. 2, 2 ; 3, 15-16 ; Evr. 12, 11 ; 3, 8-9 ; Ap. 5, 6 ; 9, 7 ; 13, 3 ;

de rău, căință : Mt. 21, 29 ; Lc. 17, 4 ; II Cor. 7, 8 ; 9, 7.

Părinții

Mt. 10, 21 ; 15, 4 ; Mc. 7, 10 ; 13, 12 ; Lc. 2, 27 și 41 și 43 ; 8, 56 ; 16, 24 ; 18, 29 ; 21, 16 ; In. 4, 12 ; 6, 31 ; 9, 2-3 și 18 și 20 și 22-23 ; Rom. 1, 30 ; II Cor. 12, 14 ; Ef. 6, 1 și 4 ; Col. 3, 20 ; II Tim. 3, 2 ; Evr. 3, 9 ; II P. 3, 4 ; I In. 2, 3-14 ;

cinstirea și iubirea lor : Ieș. 20, 12 ; Deut. 4, 37 ; 5, 16 ;

adăugat la părinți : Jud. 2, 10 ; IV Rg. 22, 20 ;

a adormi cu părinții : III Rg. 2, 10 ; 11, 21 ; 14, 20 ; 15, 8 ; 16, 6 ; 22, 40 și 50 ; IV Rg. 8, 24 ; 10, 35 ; 13, 9 ; 14, 16 ; II Par. 9, 31 ; 12, 16 ; 14, 1 ; 16, 13 ; 21, 1 ; 26, 2 ; 27, 9 ; 28, 27 ; 32, 33 ; 33, 20.

Păsările

cerului : Mt. 6, 26 ; 8, 20 ; 13, 4 și 32 ; Mc. 4, 4 și 32 ; Lc. 8, 5 ; 9, 58 ; 12, 24 ; 13, 18-19 ; Fap. 10, 12 ; Rom. 1, 23 ; I Cor. 15, 39 ; Ap. 19, 21.

Părtășia

parte, tovărășie : Mt. 23, 30 ; Lc. 5, 10 ; 10, 42 ; 15, 12 ; 19, 43 ; In. 13, 8 ; 19, 23 ; Fap. 17, 4 ; Rom. 12, 13 ; 15, 27 ; I Cor. 1, 9 ; 9, 13 ; 10, 18 și 20 ; II Cor. 1, 7 ; 8, 4 și 23 ; Gal. 6, 6 ; Filip. 1, 5 ; 3, 10 ; 4, 15 ; I Tim. 5, 22 ; Filim. 6, 17 ; Evr. 2, 14 ; 10, 33 ; 12, 10 ; I P. 4, 13 ; 5, 1 ; II P. 1, 4 ; I In. 1, 3 și 7 ; II In. 11, ; Ap. 21, 8.

Părtinirea

Fap. 10, 34 ; Rom. 2, 11 ; 3, 29-30 ; 10, 12 ; Gal. 2, 6 ; 3, 28 ; Ef. 6, 9 ; Col. 3, 25 ; I Tim. 5, 21 ; 6, 13-14 ; Iac. 3, 17 ; I P. 1, 17.

Păstorii

Mt. 2, 6 ; 9, 36 ; 25, 32 ; 26, 31 ; Mc. 6, 34 ; 14, 27 ; Lc. 2, 8 și 15 și 18-20 ; In. 10, 2 și 11-12 și 14-16 ; Fap. 20, 28 ; In. 21, 15-16 ; I Cor. 4, 28 ; Ef. 4, 11 ; Evr. 13, 20 ; I P. 2, 25 ; 5, 2 ;
și turma : Mt. 9, 15 ; 25, 32-33 ; 26, 31 ; Lc. 15, 4 ;
din Betleem : Lc. 2, 8-20 ;
turmei lui Hristos : Fap. 20, 28 ; I Cor. 12, 28 ; Ef. 4, 11-12.
Păstorul cel bun : In. 1, 1-6 și 11-14 și 16 ; cf. Mt. 2, 6 ; Evr. 13, 20.
Mai-marele păstorilor : I P. 5, 4 ; cf. 2, 25 ; Evr. 13, 20 ; Ap. 2, 27 ; 5, 9 ; 7, 17.

Pătimirea — vezi : suferințele.

Mt. 16, 21 ; 17, 23 ; 20, 18 ; Mc. 1, 34 ; 8, 31 ; 9, 12 și 31 ; 10, 33 ; Lc. 9, 22 ; 24, 26 și 44 și 46 ; In. 11, 33-35 ; Fap. 3, 18 ; 5, 41 ; 26, 22-23 ; Rom. 6, 6 ; Filip. 1, 29 ; I P. 2, 21 ; 4, 1 ;
mîngîierea și ajutorul divin : prezente : II Cor. 1, 4-5 și 10 ; 4, 8-9 ; 7, 6 ; Filip. 2, 26 ; II Tes. 16, 17 ; II Tim. 3, 11 ; 4, 17-18 ; Evr. 13, 5-6 ; II P. 2, 9 ;
compasiunea Domnului : Mt. 4, 23 ; 8, 13 ; 9, 28-29 ; 11, 28 ; 14, 14 ; 15, 28 ; 20, 34 ; Lc. 5, 34 ; 7, 13 ; 13, 16 ; 18, 42 ; In. 11, 33 și 35 ; 14, 1 ; 16, 33 ; II Cor. 1, 5 ; Evr. 2, 18 ; 4, 15-16 ; Ap. 3, 10 ;
răbdarea în încercări : Lc. 21, 19 ; Rom. 12, 12 ; II Cor. 6, 4 ; I Tes. 3, 3 ; II Tes. 1, 4 ; II Tim. 4, 5 ; Evr. 12, 7 ; Ap. 2, 3-5 ;
încredere neclintită în Dumnezeu : Ef. 3, 3 ; I Tes. 3, 2-3 ; II Tes. 1, 4 ; II Tim. 1, 8 ; Evr. 2, 15 ; I P. 4, 12 ;
rugăciunea întărește : Iac. 5, 13 ; cf. Ef. 6, 18-19 ; I P. 4, 19 ;
prerogativă creștină, cu sfîrșit fericit : Mt. 5, 10-12 ; Lc. 6, 21-23 ; Fap. 5, 41 ; Rom. 5, 2-3 ; II Cor. 6, 10 ; 7, 4 ; 8, 2 ; 12, 10 ; Filip. 1, 29 ; Col. 1, 24 ; I Tes. 1, 6 ; Evr. 10, 24 ; 12, 3-4 ; Iac. 1, 2 și 12 ; 5, 10 ; I P. 2, 21-23 ; 3, 14 ; 4, 13 ;

compasiune și mîngîiere reciprocă : Rom. 12, 15 ; I Cor. 12, 26 ; II Cor. 1, 3 și 10 ; 2, 7 ; I Tes. 5, 4 ;
 să nu nesocotim certarea Domnului : Evr. 12, 5-6 și 9 ;
 exemple și îndemnuri : Fap. 5, 40-41 ; 20, 22-24 ; 21, 13 ; I Cor. 4, 9-13 ;
 II Cor. 1, 8-10 ; 6, 4-10 ; 7, 5 ; 8, 2 ; 11, 23-28 ; 12, 7-10 ; Col. 1, 24 ; II Tes. 1, 4 ; II Tim. 3, 10-11 ; Evr. 10, 32-34 ; 11, 24-26 și 36-37 ; Ap. 2, 3.

Păzitorii

legii : Ier. 2, 8 ;
 porților : Neem. 3, 29 ; 11, 19 ;
 templului : Fap. 19, 35 ;
 mormîntului și arhieriei : Mt. 28, 11-15.

Pecetea Sfintului Duh — vezi : Mirul

semnul imprimat de Dumnezeu în ființa aleșilor : II Tim. 2, 19 ; cf. In. 10, 14 ; Ap. 7, 3 ; 9, 4 ; 14, 1 ;
 Iisus Hristos, pecetluit de Dumnezeu : Mt. 3, 17 ; 17, 5 ; Mc. 1, 11 ; 9, 7 ;
 Lc. 3, 22 ; 9, 35 ; In. 1, 14 și 32 ; 5, 37-38 ; 6, 27 ; 8, 18 ; 10, 36 ; Fap. 2, 22-23 ;
 II P. 1, 17 ;
 credincioșii, pecetluiți și unși de Dumnezeu : II Cor. 1, 21-22 ; cf. Rom. 5, 5 ; 8, 15 ; II Cor. 5, 5 ; Ap. 2, 17 ;
 primesc arvuna Duhului Sfînt : II Cor. 5, 5 ; Ef. 1, 13-14 ; 4, 30 ;
 devenind templul lui Dumnezeu : Gal. 4, 6 ; cf. In. 2, 19 ; 14, 23 ; Rom. 8, 9 ; I Cor. 3, 16 ; 6, 19 ; II Cor. 6, 16 ; Evr. 3, 6 ;
 prototip, tăierea împrejur : Rom. 3, 30 ; 4, 11 ;
 cei răi, nu primesc : Lc. 13, 27 ; Ap. 9, 4 ; cf. 7, 3 ;
 cele 7 pecetei : Ap. 6, 1-17 ; 8, 1-5.

Pedeapsa

plata păcatului : Mt. 23, 34-36 ; Lc. 11, 49-51 ; Rom. 1, 24 ; 6, 21 și 23 ;
 11, 8 și 10 și 20 ; I Cor. 6, 9-10 ; 10, 10 ; Gal. 5, 19-21 ; 6, 8 ; Ef. 5, 5-6 ;
 Col. 3, 5-6 și 25 ; II Tes. 1, 6 și 8 ; Evr. 3, 18-19 ; II P. 2, 13 ; Iud. 5 ;
 Ap. 14, 10 ; 16, 19 ; 18, 8 ; 22, 11-12 și 15 ;
 împietrirea celor răi : Mt. 13, 13-15 ; Mc. 4, 12 ; Lc. 8, 10 ; In. 12, 40 ;
 Fap. 28, 26-27 ; Rom. 11, 8-10 ; II Cor. 3, 14-15 ;
 mijloc de îndreptare : I Cor. 11, 23-26 ; II Cor. 6, 9-10 ; Evr. 12, 5-11 ;
 I P. 5, 6 ; Ap. 3, 19-20 ;
 muștrarea conștiinței : Mt. 14, 1-2 ; 27, 3-5 ; Mc. 6, 14-16 ;
 după moarte : Mt. 5, 20 ; 7, 23 ; 8, 11-12 ; 13, 47-50 ; 25, 41 ; Mc. 3, 29 ;
 16, 16 ; Lc. 13, 27-28 ; In. 5, 29 ; I Cor. 6, 7-10 ; 15, 50 ; Gal. 5, 19-21 ; Ef. 5, 5 ; II Tes. 2, 12 ; Iac. 2, 13 ; Iud. 4 ; Ap. 21, 27 ; 22, 15 ;
 pieirea veșnică : Rom. 6, 23 ; 8, 13 ; 9, 22 ; Filip. 3, 19 ; II Tes. 1, 9 ;
 Iac. 5, 20 ; II P. 2, 12-13 ; 3, 7 ; Ap. 20, 14-15 ; 21, 8 ;
 exemple : Fap. 5, 1-10 ; 12, 23.

Persecuțiile — vezi : martiriul.

Mt. 5, 10 ; Rom. 8, 35 ; I Cor. 4, 11-13 ; II Cor. 12, 10 ; II Tim. 3, 12 ;
Hristos le acceptă : Mt. 12, 14 ; 26, 53 ; 27, 1-2 ; Mc. 11, 18 ; Lc. 22, 7 și
16 și 18-22 și 37 și 42 și 51 ; In. 5, 16 ; 7, 1 și 19 ; Evr. 12, 2 ;

cauzate de : Mt. 10, 17-25 și 34-35 ; 13, 21 ; Mc. 4, 17 ; 13, 9-13 ; Lc.
12, 51-53 ; In. 15, 20-21 și 24 ; 16, 2-3 ; Fap. 3, 15-17 ; 13, 50 ; 26, 9-11 ;
I Tim. 1, 13 ;

atitudinea bunului creștin : Mt. 26, 24 ; Mc. 8, 34 ; 10, 29-30 ; Lc. 9, 23 ;
Fap. 14, 22 ; II Tim. 3, 12 ;

suferă cu și pentru Hristos : Mt. 24, 9 ; Mc. 13, 9 ; Lc. 21, 12 ; In. 15, 21 ;
Rom. 8, 17 ; II Cor. 1, 5 ; Filip. 3, 10 ; Col. 1, 24 ; II Tim. 2, 11-13 ;

credincioșii, vor fi persecutați : Mt. 10, 17 și 22 ; 24, 9 ; Mc. 13, 9 și
13 ; Lc. 21, 12 și 16-17 ; In. 16, 21 ; 17, 14 ; Fap. 5, 40-41 ; 12, 1 și 4 ; 22, 4
și 19 ; 26, 10-11 ; I Cor. 4, 9 și 12-13 ; II Cor. 4, 11 ; I Tim. 4, 10 ; Evr. 10, 33 ;
11, 36-37 ;

atitudinea e dictată de : Mt. 5, 12 și 44 ; Lc. 6, 23 și 28 ; 23, 34 ; Fap.
5, 41 ; 7, 60 ; Rom. 12, 14 ; I Cor. 4, 11-13 ; II Cor. 12, 10 ; I P. 2, 19-20 ;
3, 9 ; 4, 13 și 16 și 19 ;

promisiuni : Mt. 5, 10-12 ; Lc. 6, 22-23 ; Rom. 8, 18 și 34-35 ; I Cor.
15, 19 și 32 ; II Tim. 2, 12 ; Evr. 10, 34 ;

exemple de victime : Mt. 21, 33-41 ; Mc. 12, 1-9 ; Lc. 20, 9-16 ; In.
9, 28 și 34-35 ; Fap. 4, 3 ; 5, 18 și 40-41 ; 7, 52 ; 8, 1 ; 9, 23-25 ; 12, 3-5 ;
13, 50 ; 14, 19 ; 16, 22-24 ; 20, 23 ; 21, 27-32 ; 23, 12-15 ; I Cor. 4, 11-13 ;
15, 32 ; II Cor. 1, 9-10 ; 4, 6-11 ; 11, 23-27 și 32-33 ; Gal. 5, 11 ; II Tes. 1, 4 ;
II Tim. 2, 9 ; 3, 11 ; Evr. 10, 32-34 ; 11, 25-26 și 36 ;

exemple de persecutori : Mt. 12, 14 ; 23, 29-37 ; Mc. 11, 18 ; Lc. 11, 47 ;
13, 31 ; 22, 2 ; In. 5, 16 ; 7, 19 ; 9, 34 ; 11, 57 ; Fap. 5, 17-18 ; 6, 9-13 ; 7, 52 ;
8, 3 ; 9, 23-29 ; 12, 1-3 ; 13, 50 ; 14, 5 și 9 ; 19, 29 ; 21, 27-32 ; 22, 4 și 19-20 ;
25, 2-3 ; I Cor. 15, 9 ; Filip. 3, 6 ; I Tim. 1, 13.

Peștele

Mt. 7, 10 ; 13, 47 ; 14, 17 și 19 ; 15, 36 ; 17, 27 ; Mc. 6, 38 și 41 și 43 ;
Lc. 5, 6 și 9 ; 9, 13 și 16 ; 11, 11 ; 24, 42 ; In. 6, 9 ; 21, 3 și 6 și 8-11 și 13 ;
I Cor. 15, 39.

Petec

nou la haină veche : Mt. 9, 16 ; Mc. 2, 21 ; Lc. 5, 36.

Petru

Mt. 4, 18 ; 8, 14 ; 10, 2 ; 14, 28-29 ; 15, 15 ; 16, 16 și 18 și 22-23 ; 17, 1
și 4 și 24 ; 18, 21 ; 19, 27 ; 26, 33 și 35 și 37 și 40 și 58 și 69 și 73 și 75 ;
Mc. 3, 16 ; 5, 37 ; 8, 29 și 32-33 ; 9, 2 și 5 ; 10, 28 ; 11, 21 ; 13, 3 ; 14, 29 și
33 și 37 și 54 și 66-67 și 70 și 72 ; 16, 7 ; Lc. 5, 8 ; 6, 14 ; 8, 45 și 51 ; 9, 20
și 28 și 32-39 ; 12, 41 ; 18, 28 ; 22, 8 și 34 și 54-55 și 58, 60-61 ; 24, 12 ; In.

1, 40 și 44 ; 6, 68 ; 13, 6 și 8-9 și 24 ; 20, 2 și 6 ; 21, 2 și 11 și 15-17 și 20-21 ; Fap. 1, 13 și 15 ; 2, 14 și 37-38 ; 3, 1 și 3-4 și 6 și 11-12 ; 4, 8 și 13 și 19 ; 5, 3 și 8-9 și 15 și 29 ; 8, 14 și 20 ; 9, 32 și 34 și 38-40 ; 10, 5 și 9 și 13 și 17-19 și 21 și 32 și 34 și 44 ; 11, 2 și 4 și 7 și 13 ; 12, 3 și 5 și 11 și 14 și 16 și 18 ; 15, 7 ; Gal. 2, 7-8 ; I P. 1, 1 ; II P. 1, 1 ;
 și Ioan înaintea sinedrului : Fap. 4, 1-22 ;
 și Ioan la ai lor : Fap. 4, 23-31 ;
 și Ioan în Samaria : Fap. 8, 14-25 ;
 justificarea botezării păgînilor : Fap. 11, 1-18 ;
 eliberat din temniță, de îngeri : Fap. 12, 1-19.

Piatra

Mt. 3, 9 ; 4, 3 ; 7, 9 și 24-25 ; 16, 18 ; 18, 6 ; 21, 44 ; 27, 51 și 60 ; Mc. 13, 1-2 ; 15, 46 ; Lc. 6, 48 ; 8, 6 și 13 ; 19, 40 și 44 ; 20, 18 ; 21, 6 ; In. 8, 7 ; Fap. 17, 29 ; Rom. 9, 33 ; I Cor. 3, 12 ; 10, 4 ; II Cor. 3, 7 ; I P. 2, 4 și 8 ; Ap. 6, 15-16 și 36-37 ; 18, 10-11 și 15-17 și 21 ;
 din capul unghiului : Iov. 38, 6 ; Is. 28, 16 ; Ier. 51, 26 ; Zah. 10, 4 ; 21, 42 ; Mc. 12, 10 ; Lc. 2, 34 ; 20, 17 ; Fap. 4, 11 ; Rom. 9, 33 ; I Cor. 1, 23 ; 3, 11 ; Ef. 2, 20 ; I P. 2, 4 și 6-7 ; cf. Ps. 117, 22-23 ; Is. 8, 14 ; 28, 16 ; Zah. 3, 9 ;
 de poticnire : Is. 8, 14 ; Ier. 6, 21 ; Sof. 1, 3 ; Mt. 21, 44 ; Lc. 2, 34 ; 7, 23 ; 20, 18 ; Rom. 9, 32 ; I Cor. 1, 23 ; II Cor. 2, 16 ; I P. 2, 6-8 ;
 de sminteală : Mt. 16, 23 ; Mc. 8, 33 ; Rom. 8, 7 ; 9, 32 ; 14, 15 ; I P. 2, 8 ; Ap. 2, 14 ;
 de temelie : Ier. 51, 26 ;
 a lovi sau a omori cu pietre : Ieș. 19, 13 ; 21, 18 ; Num. 35, 17 ; Mt. 21, 35 ; 23, 17 ; Lc. 13, 34 ; 20, 6 ; In. 8, 5 ; 11, 8 ; Fap. 5, 26 ;
 sensul real : Mt. 24, 2 ; Mc. 13, 2 ; Lc. 19, 44 ; 21, 6 ; In. 8, 7.

Piața

Mt. 11, 16 ; 20, 3 ; 23, 7 ; Mc. 6, 56 ; 7, 4 ; 12, 38 ; Lc. 7, 32 ; 11, 43 ; 20, 46 ; Fap. 16, 19 ; 17, 17.

Picioarele

Mt. 5, 35 ; 7, 6 ; 9, 1 și 18 ; 10, 14 ; 18, 8 ; 23, 22 ; 26, 7 ; 28, 19 ; Mc. 5, 22 ; 6, 9 și 11 ; 7, 25 ; 9, 45 ; 14, 3 ; Lc. 1, 79 ; 7, 37-38 ; 8, 41 ; 9, 5 ; 10, 11 și 38-39 ; 24, 39-40 ; In. 11, 2 și 32 ; 12, 3 ; 13, 5-6 și 8-10 și 12 și 14 ; Fap. 5, 9 și 34 ; 7, 49 ; 9, 11 ; 12, 8 ; 13, 51 ; 14, 8 ; 18, 6 ; 22, 3 ; Rom. 16, 20 ; I Cor. 12, 15 și 21 ; Ef. 6, 15 ; Evr. 6, 6 ; 10, 29 ; 12, 13 ; Iac. 2, 3 ; Ap. 1, 13 și 15 și 17 ; 2, 18 ; 19, 10 ; 22, 8-9.

Pieirea

pierzare, pierdere : Num. 22, 32 ; IV Rg. 23, 13 ; II Par. 22, 4 ; Is. 43, 28 ; Mt. 5, 13 și 29 ; 7, 13 ; 8, 25 ; 9, 13 ; 10, 6 și 28 și 30 și 39 ; 14, 30 ; 15, 24 ; 16, 25-26 ; 18, 8-9 și 11-12 și 14 ; 24, 4-5 ; 26, 24 și 52 ; Mc. 2, 17 ; 4, 38 ; 8, 35-36 ; 9, 43 și 45 și 47 și 50 ; 13, 5 ; 16, 16 ; Lc. 5, 37 ; 8, 24 ;

9, 24-25 și 55 ; 10, 21 ; 12, 4 și 7 ; 13, 24 ; 14, 27 și 34-35 ; 15, 4 și 6 și 8 și 24 ; 17, 33 ; 19, 10 ; 21, 8 și 18 ; 22, 51 ; In. 3, 16-17 și 36 ; 6, 27 și 39 ; 10, 28 ; 11, 50 ; 12, 25 și 47 ; 15, 13 ; 17, 12 ; 18, 9 și 14 ; Fap. 8, 20 ; 17, 18 ; 20, 29 ; 27, 20 ; Rom. 5, 8 ; 8, 13 și 32 ; 9, 22 ; 14, 4 și 15 ; I Cor. 1, 18 ; 8, 11 ; 13, 8 ; 15, 18 ; II Cor. 4, 3 ; Ef. 4, 29 și 31 ; 5, 6 ; Filip. 1, 28 ; 3, 7-8 și 19 ; II Tes. 1, 9 ; 2, 3 și 10 ; I Tim. 1, 15 ; 6, 9 ; Evr. 2, 9 ; 8, 13 ; 10, 39 ; Iac. 1, 11 ; 4, 12 ; II P. 2, 1 și 12 ; 3, 6 și 9 și 12 și 16 ; I In. 3, 16 ; 4, 9-10 ; II In. 8 ; Iud. 10 ; Ap. 13, 10 ; 17, 8 și 11 ; 21, 1 ;

trupească : Mt. 8, 25 ; Mc. 4, 38 ; Lc. 8, 24 ;

sufletească : Mt. 7, 13 ; 10, 28 ; 13, 13 ; 16, 28 ; Mc. 8, 36 ; Lc. 13, 3 ; I Cor. 1, 18 ; II Cor. 4, 3 ; II Tes. 2, 10 ;

Dumnezeu nu vrea pieirea nimănui : Mt. 18, 14 ; Lc. 5, 31 ; 15, 7 și 10 ; I Tim. 2, 4 ; II P. 3, 9 ;

scăparea de ea și dobîndirea vieții : Mt. 10, 39 ; 16, 25 ; Mc. 8, 35 ; Lc. 9, 24 ; 17, 33 ; In. 12, 25 ;

providența și viața : Mt. 10, 30 ; Lc. 12, 7 ; 21, 18 ; Fap. 27, 34 ;

ideal și abnegație : Mt. 26, 52 ; cf. Mt. 14, 47 ; Lc. 22, 51 ; In. 18, 10-11 ; Fap. 9, 6 și 15-16 și 20-21 și 28 ; Ap. 13, 10 ; 14, 12 ; vezi și : Mt. 4, 9-10 ; 26, 18 și 21 și 26-27 și 31 și 39 și 53 și 64 ; Lc. 24, 26 ; In. 1, 10-12 ; Evr. 2, 10 ; I P. 1, 11 ;

hrană pieritoare și veșnică : In. 4, 14 ; 6, 27 și 35 și 40 și 48-51 și 58 ;

păcate pierzătoare de suflet : Mt. 10, 8 ; 15, 8-9 ; Mc. 7, 6-7 ; Fap. 8, 20 ; Col. 2, 22 ;

îndelunga răbdare divină chiamă la viață : Mt. 18, 14 ; Lc. 18, 8 ; I Tim. 2, 4 ; II P. 3, 9 ;

Piinea

Mt. 4, 3-4 ; 6, 11 ; 7, 9 ; 12, 14 ; 14, 17 și 19 ; 15, 2 și 26 și 33-34 și 36 ; 16, 5 și 7-12 ; 26, 26 ; Mc. 2, 20 ; 6, 8 și 37-38 și 41 și 44 și 52 ; 7, 2 și 5 și 27 ; 8, 4-6 și 14 și 16-17 și 19 ; 14, 22 ; Lc. 4, 3-4 ; 6, 4 ; 9, 3 și 13 și 16 ; 11, 3 și 5 și 11 ; 14, 1 ; 15, 17 ; 22, 19 ; 24, 30 și 35 ; In. 6, 5 și 7 și 9 și 11 și 13 și 23 și 26 și 31 și 35 și 41 și 48 și 50-51 și 58 ; 13, 18 ; 21, 9 și 13 ; Fap. 2, 42 și 46 ; 20, 7 și 11 ; 27, 35 ; I Cor. 10, 16-17 ; 11, 23 și 26-28 ; II Cor. 9, 10 ; II Tes. 3, 8 și 12 ; Evr. 9, 2 ;

punerii înainte : Ieș. 25, 30 ; 35, 13 ; 39, 36 ; Num. 4, 7 ; I Rg. 21, 6 ; III Rg. 7, 48 ; I Par. 9, 32 ; 23, 29 ; 28, 16 ; II Par. 2, 4 ; 4, 19 ; Neem. 10, 33 ; Mt. 12, 4 ; Mc. 2, 26 ; Lc. 6, 4 ; Evr. 9, 2 ;

cea cerească : Ieș. 16, 4 ; In. 6, 31 și 32 și 41 și 50 și 58 ;

cea de toate zilele : Mt. 6, 11 ; Lc. 11, 3 ;

vie, a vieții : In. 6, 35 și 41 și 48 și 51 ;

adevărată : In. 6, 32 ;

se fac pietrele piini : Mt. 4, 3 ; Lc. 4, 3 ;

a frînge piinea : Mt. 14, 19 ; Mc. 6, 41 ; Fap. 2, 46 ; 20, 7 ; 20, 11 ; I Cor. 10, 16 ;

a nu mânca piinea de pomană : II Tes. 3, 8 ;

omul nu trăiește numai cu piine : Mt. 4, 4 ; Lc. 4, 4.

Înmulțirea piinilor : Mt. 14, 13-21 ; 15, 32-39 ; 16, 9 ; Mc. 6, 35-44 ; 8, 1-9 și 19-20 ; Lc. 9, 12 și 17 ; In. 6, 1-14.

Pildă

Ps. 49, 4 ; Mc. 3, 23 ; Lc. 8, 9-11 ; 16, 25 ; Filip. 3, 17 ; I Tim. 1, 16 ; pentru credincioși : I Tim. 4, 12 ;

de fapte bune : Tit 2, 7 ;

vrednică de urmat : II Tes. 3, 9 ;

a învăța de la smochin pilda : Mt. 24, 32 ;

a sluji de pildă : I Cor. 10, 6 ; 10, 11 ; II P. 2, 6.

Pildele Domnului

semănătorului : Mt. 13, 3-23 ; Mc. 4, 3-20 ; Lc. 8, 5-15 ;

neghinei : Mt. 13, 24-30 și 36-43 ; Mc. 4, 26-29 ; cf. Mt. 3, 12 ;

grăuntelui de muștar : Mt. 13, 31-32 ; Mc. 4, 30-32 ; Lc. 13, 19 ;

aluatului : Mt. 13, 33 ; Lc. 13, 20-21 ;

comoara ascunsă : Mt. 13, 44 ; Pilde 2, 4 ;

mărgăritarului : Mt. 13, 45-46 ;

năvodului : Mt. 13, 47-52 ; cf. Ier. 16, 16 ; Iez. 47, 9 ;

oaia rătăcită : Mt. 18, 12-14 ; Lc. 15, 4-6 ;

datornicul nemilostiv : Mt. 18, 21-35 ; cf. Iac. 2, 13 ;

lucrătorii viei : Mt. 20, 1-16 ; cf. Ap. 22, 12 ;

celor doi fii : Mt. 21, 28-32 ; Iez. 33, 31 ;

vierii ticăloși : Mt. 21, 33-44 ; Mc. 12, 1-12 ; Lc. 20, 9-18 ;

nunta fiului de împărat : Mt. 22, 1-14 ;

slujitorul bun și rău : Mt. 24, 45-51 ; Lc. 12, 39-46 ;

cele 10 fecioare : Mt. 25, 1-13 ;

talanților : Mt. 25, 14-30 ; Lc. 19, 12-27 ;

samarineanului milostiv : Lc. 10, 25-37 ;

bogatul cu jitnițele : Lc. 12, 15-21 ;

iconomul credincios : Lc. 12, 41-48 ;

smochinului neroditor : Lc. 13, 6-9 ;

cei chemați la cină : Lc. 14, 15-24 ;

ucenicii întreabă de ce vorbește în pilde ? Mt. 13, 10-17 ; Mc. 4, 10-12 ; Lc. 8, 9-10 ; cf. In. 14, 26 ; I Cor. 2, 10 ; I Tes. 4, 8 ;

pe pământ, grîul amestecat cu neghina : Mt. 13, 36-43 ; cf. 3, 12 ; 8, 12 ; 24, 31 ; 25, 41 ; In. 8, 44 ; Fap. 13, 10 ; II P. 3, 7 ; Ap. 14, 15-17 ; 19, 20.

Pizma

In. 2, 17 ; Fap. 5, 17 ; 7, 9 ; 13, 45 ; 17, 5 ; Rom. 10, 2 ; 13, 13 ; I Cor. 3, 3 ; 13, 4 ; II Cor. 12, 20 ; Gal. 4, 17-18 ; Iac. 3, 14 și 16 ; 4, 2 ; Ap. 3, 19.

Pinteccele

Mt. 12, 40 ; 15, 17 ; 19, 12 ; Mc. 7, 19 ; Lc. 1, 15 și 41-42 și 44 ; 2, 21 ; 11, 27 ; 15, 16 ; 23, 29 ; In. 3, 4 ; 7, 38 ; Fap. 3, 2 ; 14, 8 ; Rom. 16, 18 ; I Cor. 6, 13 ; Gal. 1, 15 ; Filip. 3, 19 ; Ap. 10, 9.

Piră

piriş : Mt. 5, 25 ; 6, 14 ; 7, 1-2 ; 18, 22 şi 35 ; 25, 21 ; Mc. 11, 25-26 ; Lc. 6, 37 ; 11, 4 ; 12, 58 ; 16, 1 ; 18, 3 ; 23, 2 şi 10 ; In. 8, 10 ; 18, 29 ; Fap. 18, 15 ; 19, 38 ; 21, 34 ; 22, 1 şi 23-24 şi 30 ; 23, 28-29 ; 24, 2 şi 8 şi 13 şi 19 ; 25, 15-16 şi 18-19 ; 28, 19 ; Rom. 2, 1 şi 16 ; 8, 33 ; 13, 8 ; 15, 1 ; 16, 20 ; I Cor. 4, 5 ; Ef. 4, 32 ; Col. 3, 13 ; Iac. 4, 11 ; Ap. 12, 10.

Pirgă

începătură : I Cor. 15, 20 ; cf. Lc. 24, 24 şi 27 ; In. 1, 13 ; 3, 3 Fap. 26, 23 ; Col. 1, 18 ; Evr. 12, 23 ; Iac. 1, 18 ; I P. 1, 19-20 şi 23 ; 2, 5 ; Ap. 1, 5.

Planurile

lui Dumnezeu : Ef. 1, 9-10 ; 3, 2 şi 4-5 şi 9 şi 11 ; cf. In. 1, 3 ; 15, 15 ; Fap. 17, 30-31 ; Rom. 16, 25 ; I Cor. 2, 7 ; Col. 1, 16 şi 26 ; II Tim. 1, 9-10 ; II P. 1, 12 şi 20 ; Ap. 17, 17 ;
cu Dumnezeu : Fap. 18, 21 ; I Cor. 4, 19 ; 7, 31 ; 16, 17 ; II Cor. 1, 15 ; Iac. 4, 15 ; cf. Fap. 20, 27 ;
fără Dumnezeu : Lc. 12, 18 ; Fap. 20, 27 ; I Cor. 5, 6 ; Iac. 4, 13-14 şi 16 ; I P. 1, 24 ; I In. 2, 17.

Plata

şi răsplata : Lc. 3, 14 ; Fap. 20, 32-33 ; Rom. 6, 23 ; I Cor. 9, 7 şi 12 ; II Cor. 11, 8 ; Gal. 6, 6 ; Iac. 1, 15 ; vezi şi : Mt. 5, 12 şi 46 ; 6, 1-2 şi 5 şi 16 ; 10, 41-42 ; 20, 8 ; Mc. 9, 41 ; Lc. 6, 23 şi 35 ; 10, 7 ; In. 4, 36 ; Fap. 1, 18 ; Rom. 4, 4 ; I Cor. 3, 8 şi 14 ; 9, 17-18 ; I Tim. 5, 12 ; Iac. 5, 4 ; II P. 2, 15 ; II In. 8 ; Iud. 11 ; Ap. 11, 18 ; 22, 12 ;
ostenelilor : Is. 59, 18 ; 66, 6 ; Ier. 51, 56 ; Mt. 5, 12 şi 44-46 ; 10, 10 ; Mc. 10, 21 ; Lc. 14, 13-14 ; Rom. 6, 23 ; Iac. 5, 4 ;
nedreptăţii : Rom. 2, 11-12 ; Ef. 6, 9 ; Col. 3, 25 ; I P. 1, 17 ; II P. 2, 13 ;
păcatului : Rom. 5, 12 ; 6, 23 ; I Cor. 15, 21 ; Iac. 1, 15 ; cf. Fac. 2, 17 ; 3, 11 ;
a opri plata : Mal. 3, 5 ;
a vesti Evanghelia fără plată : I Cor. 9, 18 ; II Cor. 11, 7 ;
vrednic lucrătorul de plata sa : Lc. 10, 7 ; I In. 5, 18.

Platoşa

credinţei, dreptăţii : I Tes. 5, 8 ; cf. Ef. 6, 11 şi 14-17 ; cf. Lc. 12, 35 ; II Cor. 6, 7 ; 10, 4 ; I P. 1, 13 ; Ap. 9, 9 şi 17 ;
pleava : Iov. 21, 18 ; 41, 28 ; Is. 17, 13 ; 29, 5 ; 41, 15 ; Ier. 13, 24 ; Dan. 2, 35 ; Os. 13, 3 ; Sof. 2, 2 ; Mt. 3, 12 ; 13, 30 ; Lc. 3, 17.

A se pleca

Fac. 43, 28 ; Ieş. 4, 31 ; Num. 22, 31 ; Rut 3, 8 ; Lc. 4, 39 ; 24, 12 ; In. 8, 8 ; 20, 5 ;

cerurile : II Rg. 22, 10 ; Ps. 18, 9 ; 144, 5 ;
 cu fața la pământ (a se închina) : I Rg. 24, 8 ; 28, 14 ; III Rg. 1, 31 ;
 II Par. 7, 3 ; 20, 18 ; Lc. 24, 5 ;
 genunchii : Fac. 49, 9 ; III Rg. 19, 18 ; IV Rg. 1, 13 ; Est. 3, 2 ; 3, 5 ;
 Is. 65, 12 ; Mih. 6, 6 ; Rom. 11, 4 ; 14, 11 ; Ef. 3, 14 ; Filip. 2, 10 ;
 urechea : IV Rg. 19, 16 ; Pild. 4, 20 ; 5, 1 ; 17, 4 ; 22, 17 ; Cînt. 8, 13 ;
 28, 23 ; 31, 17 ; 42, 23 ; 51, 4 ; Ier. 23, 18 ; 25, 4 ; Dan. 9, 18 ; Os. 5, 1.

Plecăciune

închinare, salutare : Mt. 3, 11 ; 16, 21 ; 17, 21 ; 22, 44-45 ; 23, 5 și 7
 și 9 ; 26, 49 și 64 ; 27, 29 ; 28, 4 și 8 ; Mc. 1, 7 ; 8, 31 ; 9, 31 ; 12, 38 ; 14, 45 ;
 15, 18 ; 16, 6 și 8 ; Lc. 1, 28 și 42 ; 3, 16 ; 4, 39 ; 9, 22 și 44 ; 11, 27 și 43 ;
 20, 18 și 46 ; 24, 5 și 12 și 25-26 ; In. 1, 27 ; 8, 6 și 8 ; 19, 3 ; 20, 5 și 11 ;
 Fap. 2, 3 ; 13, 25 ; 15, 23 ; 23, 26 ; Rom. 11, 4 ; 14, 11 ; Ef. 3, 14 ; Filip. 2, 10 ;
 Ap. 4, 4 ; 5, 13-14 ; 19, 4.

Plinătatea

desăvîșirii : Mt. 3, 17 ; 28, 18 ; In. 1, 14 și 16 ; 20, 17 ; Rom. 5, 15 și
 17 ; 8, 29 ; I Cor. 11, 3 ; 14, 20 ; 15, 20 și 27 și 49 ; II Cor. 3, 11 ; 8, 9 ; Ef.
 1, 4 și 6 și 19 și 21-23 ; 2, 20 ; 3, 19 ; 4, 13 și 15 ; Filip. 3, 8 ; Col. 1, 13 și 19 ;
 2, 2 și 9-10 și 19 ; II Tim. 2, 12 ; Evr. 3, 6 ; I P. 2, 9 ; Ap. 1, 6 ; 21, 23 și
 25 ; 22, 5 ;

Dumnezeirii și a lui Hristos : In. 1, 16 ; Ef. 3, 19 ; 4, 13 ; Col.
 1, 19 ; 2, 9.

Plingere

Mt. 2, 18 ; 26, 75 ; Mc. 5, 38-39 ; 14, 72 ; 16, 10 ; Lc. 6, 21 și 25 ; 7, 13
 și 32 și 38 ; 8, 52 ; 19, 41 ; 22, 62 ; 23, 28 ; In. 11, 31 și 33 ; 16, 20 ; 20, 11 și
 13 și 15 ; Fap. 9, 39 ; 21, 13 ; Rom. 12, 15 ; I Cor. 7, 30 ; Filip. 3, 18 ; Iac.
 4, 9 ; 5, 1 ; Ap. 5, 4-5 ; 18, 9 și 11 și 15 și 19.

Poarta

Mt. 7, 13-14 ; 16, 18 ; Lc. 13, 24-30 ; In. 7, 34 ; 8, 21 ; 10, 7-21 ; 13, 33 ;
 14, 6 ; Fap. 14, 22 ; 20, 29 ; Evr. 10, 19 ; 13, 12 ; Ap. 21, 12 și 25 ;

cea strîmtă : Mt. 7, 13-14 ; Lc. 13, 24-30 ; Fap. 14, 22 ;

oilor : In. 10, 7-21 ; 14, 6 ; Evr. 10, 19 ;

cerului : Ps. 78, 23 ;

frumoasă : Fap. 3, 10 ;

templului : Fap. 3, 2 ;

veșniciei : Ps. 24, 7 ; 24, 9.

Pocăința

Mt. 3, 2 și 8 și 11 ; 9, 13 ; 11, 20-21 ; 12, 41 ; Mc. 1, 4 și 15 ; 6, 12 ; Lc.
 3, 3 și 8 ; 5, 32 ; 10, 13 ; 11, 32 ; 13, 3 ; 15, 7 și 10 ; 16, 30 ; 17, 3-4 ; 24, 47 ;

Fap. 2, 38 ; 3, 19 ; 5, 31 ; 8, 22 ; 11, 18 ; 13, 24 ; 17, 30 ; 19, 4 ; 20, 21 ; 26, 20 ; Rom. 2, 4 ; II Cor. 7, 9 ; 12, 21 ; II Tim. 2, 25 ; Evr. 6, 1 și 6 ; 12, 17 ; II P. 3, 9 ; Ap. 2, 5 și 16 și 21-22 ; 3, 3 și 19 ; 9, 20-21 ; 16, 9 și 17 ;

pregătirea : Mt. 3, 1-3 ; 4, 17 ; 10, 7 ; 11, 21 ; 12, 41 ; Mc. 1, 14-16 ; 6, 12 ; Lc. 1, 16-17 ; 10, 9 ; 24, 47 ; Fap. 2, 38 ; 3, 19 ; 17, 30 ; Iac. 5, 19-20 ; anunțată și instituită : Mt. 3, 8 ; 16, 19 ; 18, 13 și 18 ; Mc. 1, 4 și 15 ; Lc. 24, 47 ; In. 20, 22-23 ; Evr. 7, 25 ;

necesitatea ei : Rom. 3, 24-25 ; II Cor. 5, 19 ; I In. 4, 9-10.

Presupune :

— mărturisirea păcatelor : Fap. 19, 18 ; 20, 21 ; Iac. 5, 14-16 ; I In. 1, 8-9 ; 2, 2 ; Ap. 2, 5 ; cf. Lc. 15, 21 ;

— legarea și dezlegarea păcatelor : I Cor. 5, 2 ; II Cor. 2, 5 și 10-11 ; I Tim. 1, 20 ; cf. Mt. 16, 19 ; 18, 18 ; Lc. 15, 22-24 ;

— săvârșitorul — preotul : Mt. 10, 1 ; 18, 18 ; Fap. 19, 18 ; Evr. 5, 1 și 4 ; I Cor. 12, 28-30 ; Iac. 5, 14-16.

Necesită :

— căință, durere, rușine și scîrbă, lepădare de păcat, hotărîre de a nu greși : Lc. 7, 37-38 ; 15, 18 ; 18, 13 ; Fap. 2, 37 ; 10, 43 ; I Cor. 11, 28 ; II Cor. 7, 9-11 ; 12, 21 ; Iac. 4, 8-10 ;

— canonul : Lc. 19, 8 ; cf. Mt. 6, 14 ; 18, 34 ; Lc. 7, 38 ; I Cor. 11, 32 ; II Cor. 2, 6-7 ; Evr. 12, 6 ; Iud. 22, 23 ; Ap. 3, 19 ; 9, 20 ; 12, 6 ; 16, 9.

Precede împărtășirea : I Cor. 11, 27-30 ; Evr. 10, 29 ; cf. 6, 6 ;

ușurează conștiința : Mt. 10, 26 ; Mc. 4, 22 ; Lc. 8, 17 ; 12, 2 ; 13, 3.

Îndemn la căință : Mt. 9, 13 ; 18, 3 și 22 ; 21, 36-38 ; Mc. 6, 12 ; Lc. 17, 4 ; Fap. 3, 19 ; 26, 20 ; Rom. 2, 4 ; I Cor. 5, 7-8 ; II Tim. 2, 19-20 ; Evr. 3, 15 ; 12, 1 ; I P. 2, 1 și 25 ; II P. 1, 5-9 ; 3, 9 ; I In. 1, 9 ; Ap. 2, 21 ; 3, 19.

Exemple : Mt. 21, 28-32 ; Lc. 7, 37-48 ; 19, 2-10 ; 22, 62 ; 23, 40.

Poftele

izvoarele păcatelor : Mt. 5, 28 ; Rom. 7, 7-8 ; 13, 9 ; I Cor. 10, 6 ; II Tim. 2, 22 ; II P. 1, 4 ; I In. 2, 15-17 ;

sîntem datori să le biruim prin luptă : Mt. 5, 29-30 ; Rom. 6, 12 ; 13, 11 și 14 ; Gal. 5, 16-17 ; Col. 3, 5-6 și 8-9 ; II Tim. 2, 22 ; Tit 2, 12 ; I P. 1, 13-14 ; 2, 11 ; II P. 1, 4 ;

pot fi călăuzite spre virtute : Mt. 10, 37 ; 22, 37 ; Mc. 12, 30 ; Lc. 14, 26 ; Rom. 12, 10 ; II Cor. 7, 15 ; Gal. 4, 18 ; I Tes. 2, 8 ;

prin sirguintă — la biruință : Mt. 6, 33 ; 24, 12-13 ; Lc. 12, 30-32 ; Rom. 8, 5 ; Iac. 2, 5 ; Ap. 2, 4 ; 3, 15-16 ; vezi și : Rom. 6, 6 ; 13, 4 ; I Cor. 9, 27 ; Gal. 5, 24 ; Col. 3, 5 ; I Tes. 4, 5 ;

caracteristica păcătoșilor : In. 12, 4-6 ; Rom. 1, 24 ; 8, 6-7 ; I Cor. 10, 5-6 ; Gal. 1, 10 ; Ef. 2, 3 ; Filip. 3, 19 ; II Tim. 3, 6 ; Tit 3, 3 ; II P. 2, 10 și 18 ; 3, 3 ; Iud. 6, 18 ; Ap. 2, 14-20.

Pogorîrea Sfîntului Duh

prevestită prin prooroci : Is. 44, 3 ; Iez. 36, 26 ; 37, 5 ; Ioel. 3, 1 ; Zah. 12, 10 ;

peste ucenici : Mt. 3, 11 ; Lc. 3, 16 ; Mc. 1,7-8 ; In. 7, 37-39 ; Fap. 1, 5 ; 2, 1-21 ; 4, 31 ; 11, 15 ; 15, 8 ; 19, 6.

Pomul

Mt. 3, 10 ; 7, 17-19 ; 12, 33 ; 13, 32 ; Mc. 8, 24 ; Lc. 3, 9 ; 6, 43-44 ; 13, 19 ; 21, 29 ; Iud. 12 ; Ap. 7, 1 și 3 ; 8, 7 ; 9, 4 ;

cunoștinței binelui și răului : Fac. 2, 17 ; 3, 11 ; Sir. 14, 18 ;

vieții : Ap. 2, 7 ; 22, 2 și 14 și 19 ; cf. Fac. 1, 9 ; Iez. 47, 12 ;

și roadele : Mt. 5, 44 ; Lc. 6, 27-31 și 35 ; 10, 27 ; In. 13, 31-35 ; 15, 12 și 17 ; Gal. 5, 17 ; Ef. 5, 2 ; Col. 3, 13-14 ; I Tes. 4, 9 ; I Tim. 1, 15 ; Iac. 2, 8 ; I P. 4, 8 ; I In. 2, 7-10 ; 3, 11 și 23 ; 4, 20-21.

Poreclă

numire, chemare : Mt. 10, 25 ; Mc. 3, 17 și 23 ; Lc. 11, 15 ; In. 8, 48 ; Fap. 1, 23 ; 4, 36 ; 10, 5 și 18 și 32 ; 11, 13 ; 12, 12 și 25 ; Iac. 2, 7.

Poruncă

dispoziție : Mt. 5, 19 ; 15, 3 ; 19, 17 ; 22, 36 și 38 și 40 ; Mc. 7, 8-9 ; 10, 5 și 19 ; 12, 28 și 30-31 ; Lc. 1, 6 ; 15, 29 ; 18, 20 ; 23, 56 ; In. 10, 18 ; 11, 57 ; 12, 49-50 ; 13, 34 ; 14, 15 și 21 și 31 ; 15, 10 și 12 ; Fap. 17, 15 ; Rom. 7, 8-13 ; I Cor. 7, 19 ; 14, 37 ; Ef. 2, 15 ; 6, 2 ; Col. 4, 10 ; I Tim. 6, 14 ; Tit 1, 14 ; Evr. 7, 5 și 16 și 18 ; 9, 19 ; II P. 2, 21 ; 3, 2 ; I In. 2, 3-4 și 7-8 ; 3, 22-24 ; 4, 21 ; 5, 2-3 ; II In. 4, 6 ; Ap. 14, 12 ; 12, 17 ; vezi și : Mc. 1, 27 ; 6, 27 și 39 ; 9, 25 ; Lc. 4, 36 ; 8, 25 și 31 ; 14, 22 ; Fap. 23, 2 ; Rom. 16, 26 ; I Cor. 7, 6 și 25 ; II Cor. 8, 8 ; I Tim. 1, 1 ; Tit 1, 3 ; 2, 15 ; Filim. 8 ;

cea mai mare : Mt. 22, 34-40 ; Mc. 12, 28-34 ; Rom. 13, 8-9 ;

dragostei : Mt. 5, 44 ; Lc. 6, 27-31 și 35 ; 10, 27 ; In. 13, 31-35 ; 15, 12 și 17 ; Gal. 5, 14 ; Ef. 5, 2 ; Col. 3, 13-14 ; I Tes. 4, 9 ; I Tim. 1, 5 ; 2, 8 ; I P. 4, 8 ; I In. 2, 7 și 10 ; 3, 11 și 23 ; 4, 20-21.

Poruncile dumnezeiești sau Decalogul

în lumina V. T. : Ieș. 20, 2-17 ; Deut. 5, 6-21 ;

în lumina N. T. :

I — Mc. 12, 30-33 ; cf. 10, 19 ; Lc. 10, 27.

II — Fap. 15, 29 ; I Cor. 10, 4 și 7 ; I In. 5, 21.

III — Mt. 5, 33-37 ; 23, 16 și 24.

IV — desființată de Domnul : Mt. 12, 8 ; Mc. 2, 27 ; Lc. 13, 14-17.

— înlocuită cu duminica : Lc. 24, 1 ; Fap. 15, 1-31 ; Gal. 4, 9-11 ; Col. 2, 16-17 ; Evr. 10, 1 ; vezi : duminica.

V — Mt. 15, 4 ; 19, 19 ; Mc. 7, 10 ; Lc. 18, 20 ; Ef. 6, 1-3.

VI — Mt. 5, 21-22 ; 19, 18 ; Mc. 10, 19 ; Lc. 18, 20 ; Rom. 13, 9.

VII — Mt. 5, 27-32 ; 19, 18 ; Mc. 10, 19 ; Lc. 18, 20 ; cf. Mc. 9, 43 și 47 ; Rom. 8, 13.

VIII — Mt. 19, 18 ; Mc. 10, 19 ; vezi : furtul.

IX — Mt. 5, 33-37 ; 19, 18 ; Mc. 10, 19 ; Rom. 13, 9 ; vezi : mărturia mincinoasă.

X — Rom. 13, 9 ; cf. Mt. 19, 18 ; 22, 39 ; Mc. 12, 31 ; Gal. 5, 14 ; Iac. 2, 8.

Postul

Mt. 4, 2 ; 6, 16-18 ; 9, 14-15 ; 15, 32 ; 17, 21 ; Mc. 2, 18-20 ; 9, 29 ; Lc. 2, 37 ; 5, 33-35 ; 18, 12 ; Fap. 13, 2-3 ; 14, 23 ; 27, 9 ; II Cor. 6, 5 ; 11, 27 ; cerut primilor oameni : Fac. 2, 16-17 ; Rom. 5, 12 ; 6, 23 ; I Cor. 15, 21 ; rînduit de Dumnezeu, în V. T. : Lev. 16, 29 ; Zah. 8, 19 ; armă contra ispitei : Ieș. 34, 28 ; III Rg. 7, 6 ; Ps. 34/35, 13 ; 108/109, 24 ; Dan. 10, 2-3 ; Ioel. 2, 12 ; Iona 3, 5-10 ; reglementarea lui în N. T. : Mt. 3, 4 ; 4, 1-2 ; 6, 16-18 ; 17, 21 ; Mc. 1, 6 ; Lc. 2, 37 ; 18, 12 ; cf. Mt. 23, 23 ; Fap. 13, 1-3 ; 14, 23 ; 27, 9 ; I Cor. 4, 11 ; II Cor. 6, 4-5 ; 11, 27 ; întrebarea ucenicilor lui Ioan : Mt. 9, 14-17 ; Mc. 2, 18-22 ; Lc. 5, 33-39 ; In. 3, 29 ; recomandat de Mîntuitorul : Mt. 6, 16-18 ; 9, 15 ; 17, 19-21 ; Mc. 2, 19-20 ; Lc. 5, 34 ; In. 3, 29 ; I Cor. 7, 5 ; ca mijloc de îndreptare : Lc. 18, 12 ; cf. Ieș. 34, 28 ; Dan. 10, 2-3 ; 1, 11-12 ; Ps. 34, 12 ; 108, 23 ; Iona 3, 5-10 ; Ioel. 2, 12-15 ; e trupesc și sufletește : Mt. 7, 21 ; 25, 11 ; Lc. 6, 46 ; In. 6, 40 ; Rom. 2, 13 ; 6, 12-13 ; I Cor. 9, 25-27 ; II Tim. 2, 4-5 ; I P. 2, 11 ; 4, 8 ; Ap. 2, 10 ; poate fi total și parțial : Mt. 3, 4 ; 4, 1-2 ; Rom. 14, 21 ; I Cor. 8, 13 ; rînduit de Biserică : I Cor. 14, 33 și 40.

Potcivirea — vezi : sminteala.

Mt. 5, 29-30 ; 11, 6 ; 16, 23 ; 18, 6-9 ; 21, 44 ; 26, 24 și 26 și 31 și 33 și 56 ; Mc. 8, 33 ; 9, 12 și 42-48 ; 12, 10 ; 14, 21-22 și 27 și 29 și 50 ; Lc. 2, 34 ; 7, 23 ; 17, 1-2 ; 20, 17 ; 21, 34 ; 22, 19 și 22 ; 24, 25-27 ; In. 16, 32 ; 17, 12 ; Fap. 4, 2 și 11 ; 17, 18 ; 26, 24 ; Rom. 1, 16 ; 8, 7 și 13 ; 9, 32-33 ; 14, 13-15 ; I Cor. 1, 23 ; 2, 2 ; 8, 9-13 ; 10, 12 ; 11, 19 și 23-24 ; 15, 3 ; II Cor. 6, 3 ; Gal. 5, 11 și 16 ; I Tes. 4, 12 ; I P. 2, 6 și 8 și 11 ; I In. 2, 10. Apostolilor : Mt. 26, 31-35 ; Mc. 14, 27-31 și 50 ; Lc. 22, 31-34 ; In. 6, 60-61 ; lui Petru : Mt. 26, 58 și 69-75 ; Mc. 14, 54 și 66-72 ; Lc. 22, 54-62 ; In. 18, 15-18 și 25-27.

Potire

Ap. 5, 8 ; 14, 10 ; 15, 7 ; 16, 1 și 19 ; 18, 6.

Praznic

sărbătoare : Mt. 26, 5 ; 27, 15 ; Mc. 14, 2 ; 15, 6 ; Lc. 2, 41 ; 22, 1 ; In. 2, 23 ; 4, 45 ; 5, 1 ; 6, 4 ; 7, 2 și 8 și 10-11 și 14 și 37 ; 10, 22 ; 11, 56 ; 12, 12 și 20 ; 13, 1 și 29 ; Fap. 12, 3 ; I Cor. 5, 8 ; Col. 2, 16.

Preaslăvirea

Domnului : Mt. 21, 9 ; 23, 39 ; In. 7, 39-40 ; 12, 16 și 23 ; 13, 31-32 ; 14, 13 ; 15, 8 ; 16, 14 ; 17, 1 și 4 și 10 și 22 și 24 ; Rom. 8, 30 ; Filip. 1, 20 ; II Tes. 1, 12 ; I P. 4, 11.

Predania — vezi : Tradiția.

Predica

de pe munte : Mt. 5, 1 ; 7, 29 ; Lc. 6, 20 ; 7, 1.

Preexistența

Cuvintului : In. 1, 1-18 ; 17, 5 ; Filip. 2, 6 ; Col. 1, 17 ; I In. 1, 1-2 ; 5, 7 ; Ap. 1, 2 ; 19, 13 ;

Hristos, înainte de Avraam : Lc. 10, 24 ; In. 7, 28-29 ; 8, 48-59 ; Evr. 11, 13.

Preoția — vezi : laicii.

Fap. 14, 22-23 ; 15, 2 ; 20, 17 și 28 ; I Cor. 4, 1-2 ; II Cor. 3, 5-12 ; Filip. 1, 1 ; I Tim. 3, 1-13 ; 4, 14 ; 5, 17-25 ; II Tim. 1, 6 ; Tit 1, 5-9 ; Iac. 5, 14 ; I P. 5, 1-5 ;

din mulțime, Hristos alege 12 Apostoli : Mt. 10, 1-15 ; Mc. 3, 13-19 ; Lc. 6, 12-17 ; 9, 1 ; In. 1, 37-51 ; Fap. 1, 2-5 și 8-14 ;

apoi alege 70 de ucenici, pe care-i trimite la propovăduire : Lc. 10, 1-2 ; dintre laici, Apostolii aleg 7 diaconi peste care își pun mînile rugîndu-se pentru ei : Fap. 6, 3-6 ;

tot ei au așezat episcopi și preoți prin cetăți : Fap. 14, 23 ; I Tim. 3, 1-10 ; 4, 14 ; 5, 22 ; II Tim. 1, 6 ; Tit 1, 5-9 ;

caracterul de taină sfîntă al Preoției : Fap. 6, 6 ; 14, 23 ; 20, 28 ; I Tim. 4, 14 ; 5, 22 ; II Tim. 1, 6 ;

nu toți sînt preoți, ci numai cei ce au chemarea și darul Preoției : Fap. 20, 28 ; cf. Ieș. 28, 1-5 ; Num. cap. 3 ; 4 ; 8 ; 16, 40 ; 17 ; Deut. 10, 8-9 ; II Par. 26, 16-21 ; Rom. 10, 15 ; 12, 6-8 ; I Cor. 12, 28-29 ; Ef. 4, 11-12 ; Evr. 5, 1-4 ; I P. 4, 10 ;

continuitatea apostolică a Preoției : Fap. 13, 2-3 ; 14, 23 ; I Tim. 4, 14 ; 5, 22 ; II Tim. 1, 6 ; Tit 1, 5-9.

Îndatoriri :

— predicarea Evangheliei : Mt. 10, 6-8 ; 28, 18-20 ; Lc. 9, 2 ; 10, 9 ; II P. 1, 20-21 ; 3, 15-16 ;

— săvîrșirea Sfintelor Taine : Mt. 28, 18-19 ; In. 20, 21-23 ; I Cor. 4, 1-2 ;

— conducerea Bisericii : Lc. 10, 16 ; I Cor. 5, 1-5 și 7-8 și 10-13 ; II Cor. 10, 6 ; 13, 2 și 10 ; II Tim. 4, 2 ;

— așezarea de episcopi și preoți prin cetăți : Fap. 14, 23 ; Tit 1, 5 ; I P. 5, 2 ;

- episcopii hirotoneau preoți și diaconi, de unde rezultă că preoția are 3 trepte : I Tim. 3, 10 ; 5, 22 ; cf. Fap. 14, 23 ; 20, 28 ; Tit 15 ;
- pe care îi sfătuiau și-i îndemnau : I Tim. 4, 6 ; 5, 1-25 ; 6, 1-20 ; II Tim. 2, 22-26 ; 4, 1-5 ; II P. 1, 20 ; 3, 16 ;
- îi pedepseau sau recompensau : I Tim. 5, 17-20 ; cf. I Cor. 5, 1-5 și 13 ; Tit 1, 10-11 ;
- supravegheau pe cei din cuprinsul jurisdicției lor : Tit cap. 2 și 3 ;
- prezbiterii deosebiți de episcopi : Fap. 20, 17 și 28 ; I Tim. 3, 1 și 6 ; 5, 17 ; Tit 1, 7 și 9 ; Iac. 5, 14 ; I P. 5, 1-2.

Drepturi :

- Fap. 6, 6 ; 14, 23 ; 20, 28 ; I Tim. 3, 2-12 ; 4, 14 ; 5, 22 ; II Tim. 1, 6 ; Tit 1, 6 ;
- sînt conducătorii credincioșilor : Lc. 10, 16 ; I Cor. cap. 5 ; II Cor. 2, 9 ; 7, 12 ; 10, 6 ;
- sînt sfințitorii lor : Mt. 28, 19 ; In. 20, 22-23 ; I Cor. 4, 1 ; Iac. 5, 14 ;
- sînt învățătorii lor : Mt. 28, 19-20 ; Lc. 9, 2 ; 10, 9 ;
- întreținerea : Mt. 10, 9-10 ; Lc. 10, 4-7 ; I Cor. 9, 7-14 ; Gal. 6, 6 ;
- respect și prețuire : I Tes. 5, 12-13 ; I Tim. 5, 17 ; Evr. 13, 17 ;
- preotul e părintele turmei : In. 3, 3-7 ; Fap. 16, 1-4 ; I Cor. 4, 15 ; 9, 1 ; Gal. 4, 19 ; Filip. 1, 10 ; I Tim. 1, 2 ; II Tim. 1, 2 ; Tit 1, 4 ; III In. 4.

Preștiința

lui Dumnezeu : Rom. 8, 29-30 ; 9, 14 ; Ef. 1, 4-6 ; II Tim. 1, 9 ; Iac. 1, 18 ; I P. 1, 2.

Prețul

prețuirea : Mt. 13, 46 ; 20, 28 ; 26, 9 ; 27, 6 și 9 ; Mc. 14, 3 și 5 ; In. 12, 3 și 5 ; Fap. 4, 34 ; 5, 2 ; 19, 19 ; 20, 28 ; I Cor. 6, 20 ; 7, 23 ; I Tim. 2, 6 ; I P. 3, 4 ; II P. 1, 1 ;

răscumpărării : Mt. 20, 28 ; 26, 15 și 28 ; Mc. 10, 45 ; In. 11, 51 ; Gal. 1, 4 ; Filip. 2, 7 ; I Tim. 2, 6 ; Tit. 2, 14 ;

singelui : Mt. 27, 5-10 ; Fap. 1, 18 și 19 ; II P. 2, 15.

Prevederea

Mt. 24, 4 ; Mc. 4, 24 ; 8, 15 ; 12, 38 ; 13, 5 și 9 și 23 și 33 ; Lc. 8, 18 ; 21, 8 ; Fap. 13, 40 ; I Cor. 3, 10 ; 8, 9 ; 10, 12 ; 16, 10 ; Gal. 5, 15 ; Ef. 5, 15 ; Col. 2, 8 ; 4, 17 ; Evr. 3, 12 ; 12, 25 ; II In. 8.

Priceperea

înțelegerea, cunoașterea : Mt. 1, 22 ; 5, 16 ; 7, 28-29 ; 11, 25 ; 13, 34 ; 16, 8 și 11 ; 21, 45 ; Mc. 1, 22 ; 4, 33 ; 6, 52 ; 8, 17 și 21 ; 12, 12 și 34 ; Lc.

2, 47 ; 20, 19 și 23 ; In. 7, 15 ; 9, 30 și 39 ; 13, 7 ; 16, 12 ; Fap. 26, 18 ; Rom. 1, 21 ; 3, 11 ; 12, 2 ; I Cor. 1, 5 și 21 și 27 ; 2, 8 ; 3, 1-2 ; 14, 9 ; II Cor. 4, 3-4 ; Ef. 1, 18 ; 3, 4 ; 4, 14 ; Filip. 3, 8 ; Col. 1, 9 ; 2, 2 ; II Tim. 2, 7 și 24 ; Evr. 5, 11-12 ; 13, 9 ; Iac. 3, 13 ; I In. 5, 20.

Pricini

Mt. 13, 21 și 41 și 57 ; 24, 31 ; 26, 31 ; Mc. 4, 17 ; 6, 3 ; Lc. 8, 13 ; In. 4, 22 și 42 ; 17, 19 ; Rom. 2, 24 ; 3, 20 și 27 ; 4, 25 ; 8, 10 ; Rom. 1, 29-31 ; 10, 32 ; II Cor. 5, 12 ; 10, 17-18 ; 11, 10 și 16-33 ; 12, 11-12 ; Gal. 5, 11 și 21 ; 6, 12-17 ; Ef. 1, 7 ; 2, 9 ; Filip. 1, 13 ; 3, 9 ; II Tes. 2, 11 ; I P. 1, 18-19 ;
de laudă : Rom. 3, 27 ; II Cor. 5, 12 ; 11, 16-33 ; 12, 11-12 ; Gal. 6, 11-17 ;
de sminteli și păcate : Mt. 11, 6 ; 13, 57 ; 26, 31 și 56 ; Mc. 14, 27-28 ; Lc. 2, 34 ; 7, 23 ; 17, 1 ; In. 6, 60-61 ; 16, 32 ; Rom. 9, 23 ; I Cor. 1, 18 și 23 ; 2, 14 ; Gal. 5, 11 ; I P. 2, 8 ; vezi și : Rom. 14, 13 ; II Cor. 6, 3 ; I In. 2, 10.

Prietenie

Mt. 11, 19 ; 22, 12 și 34 ; Lc. 7, 6 și 34 ; 11, 5-6 și 8 ; 12, 4 ; 14, 10 și 12 ; 15, 6 și 29 ; 16, 9 ; 21, 16 ; 23, 12 ; In. 3, 29 ; 11, 11 ; 15, 13-15 ; 19, 12 ; Fap. 10, 24 ; 19, 31 ; 27, 3 ; 28, 7 ; Iac. 2, 23 ; 4, 4 ; III In. 15 ;
adevărată : Lc. 12, 4 ; 18, 7-8 ; In. 3, 29 ; 15, 13-15 ; Rom. 16, 4 ; Iac. 2, 23 ;
lumii, e nesinceră și interesată : Iac. 4, 4 ; cf. Mt. 6, 24 ; Mc. 13, 12 ; Lc. 15, 13-15 ; 21, 16 ; In. 15, 18-19 ; 17, 14 ; Fap. 8, 7 ; 12, 2 ; I In. 2, 15-17 ; 4, 5 ;
de silă : Lc. 1, 5-8 ; 18, 1-6 ; 23, 12.
Ex. — sinceră : In. 11, 11 și 35-36 ; 15, 14-15.
Ex. — nesinceră : Mt. 26, 48-50 ; Mc. 14, 43-45 ; Lc. 22, 47-48 ; In. 18, 2-3 ; Fap. 1, 16 ; cf. Lc. 23, 12.

Prigonirea

Ucenicilor lui Iisus : Mt. 11, 6 ; 24, 9 ; 26, 31 ; In. 9, 22 ; 15, 21 ; 16, 1-4 ; Fap. 8, 1-3 ; 4, 1-2 ; 13, 50 ; 26, 9-11 ;
Bisericii : Fap. 8, 1 și 3 ; 7, 58 ; 11, 19 ; 22, 20 ; Gal. 1, 13 ; I Tim. 1, 13 ;
pentru cruce : Gal. 2, 3 și 14 ; 5, 11 ; 6, 12 ; Filip. 3, 18.

Primirea

ucenicilor lui Hristos : Mt. 10, 40 ; 18, 5 ; 25, 40 ; Lc. 9, 48 ; 10, 16 ; In. 13, 20 ; Gal. 4, 14 ; I Tes. 2, 13 ;
de oaspeți : Rom. 15, 7 ; Tit 1, 8 ; Evr. 13, 2 ; I P. 4, 9-10 ;
ajutorarea lor : Rom. 12, 13 ; I Cor. 9, 11-12 ; Evr. 6, 10 ; 13, 3 și 16 ; I In. 3, 17-18 ;
făcută cu diferență și menajamente : Rom. 14, 1-3 ; 15, 1 ; I Cor. 9, 19 și 22 ; 10, 24 și 33 ; 13, 15 ; Filip. 2, 4-5 ;
în duhul lui Hristos : Mt. 26, 39 ; In. 5, 30 ; 6, 38 ; Rom. 5, 2 ; 15, 3.

Prinderea

Domnului : Mt. 26, 47-56 ; Mc. 14, 43-52 ; Lc. 22, 47 și 52 ; In. 18, 3-11.

Profeția

desvelirea viitorului : Fap. 26, 22 ; II Tim. 3, 1-9 ; Ap. 1, 3 și 11 ; 4, 1 ; 22, 16 ; cf. In. 3, 32 ; 8, 26 ; 12, 49 ;
 prin insuflarea Duhului Sfânt : Fap. 1, 16 ; I Tim. 4, 1 ; II P. 1, 21 ;
 obiectul principal Hristos : Lc. 24, 25-27 ; In. 11, 51 ; Fap. 3, 18 și 22-24 ; 10, 42 ; 26, 22-23 ; Rom. 1, 2 ; I P. 1, 10-11 ;
 sau împlinit : Mt. 26, 56 ; Mc. 14, 49 ; Lc. 18, 31 ; 24, 44 ; In. 15, 25 ; 19, 28 și 30 ; Fap. 3, 18 ; 13, 29 ;
 trebuie prețuită și crezută : Lc. 24, 25 ; I Tes. 5, 20 ; II P. 1, 19 ; 3, 2 ; Ap. 1, 3 ; 22, 7 ;
 în mod excepțional se acordă și necredincioșilor : Mt. 7, 22 ; In. 11, 49-51 ; I Cor. 13, 2.

Profețiile lui Iisus

asupra patimilor și morții : Mt. 16, 21 ; 17, 22 ; 20, 18-19 ; 26, 21-25 și 31 ; In. 2, 19 ; 13, 31 ;
 asupra învierii : Mt. 12, 40 ; 16, 21 ; 17, 23 ; 20, 19 ; In. 2, 19 ;
 nimicirea Ierusalimului și sfârșitul lumii : Mt. cap. 24 ; Mc. cap. 13 ; Lc. cap. 21 ;
 asupra Apostolilor și Bisericii : Mt. 10, 16 ; 16, 17 ; Lc. 21, 8 ; In. 2, 18.

*Profețiile mesianice ale V. T.**Împlinite :*

Va fi fiul lui David : Ps. 131/132, 11 ; Is. 9, 3-7 ; cf. Lc. 1, 32 și 35 ; Mt. 3, 17 ; 7, 5 ; Mc. 1, 18 ; Lc. 3, 22 ; 9, 35 ; Fap. 13, 33 ; Evr. 1, 5 ; 5, 5.
 Se va naște din sămînța femeii : Fac. 3, 15 ; cf. Mt. 1, 18 ; Gal. 4, 4 ;
 din sămînța lui Avraam : Fac. 22, 18 ; cf. Mc. 1, 1 ; Lc. 3, 23-24 ; Gal. 3, 16 ; Evr. 2, 16 ;
 din sămînța lui David : Ps. 88/89, 35-36 ; Ier. 23, 5-6 ; cf. Mt. 1, 1 ; Lc. 1, 32 ; In. 7, 42 ; Fap. 2, 30 ; 13, 22-23 ; Rom. 1, 3 ; II Tim. 2, 8 ;
 timpul nașterii : Fac. 49, 10 ; Dan. 9, 24-25 ; cf. Mt. 2, 1 ; Lc. 2, 11 ; Gal. 4, 4 ;
 în Betleemul Iudei : Mih. 5, 1 ; cf. Mt. 2, 1 și 4-6 ; Lc. 2, 4-6 ; In. 7, 42 ;
 se va numi Nazarineanul : Jud. 13, 5 ; cf. Mt. 2, 23 ; In. 1, 45 ;
 se va naște din Fecioară : Is. 7, 14 ; cf. Mt. 1, 18 și 23 și 25 ; Lc. 1, 27 ;
 se va naște din Fecioară : Is. 7, 14 ; cf. Mt. 1, 18 și 23 și 25 ; Lc. 1, 27 ; 2, 7 ;
 se va chema Emanuel : Is. 7, 14 ; cf. Mt. 1, 21-23 ; Lc. 1, 31 ;
 domnitorii I se vor prosternă : Ps. 71/72, 10-11 ; cf. Mt. 2, 1-11 ;
 va fi chemat din Egipt : Os. 11, 1 ; cf. Mt. 2, 15 ;
 uciderea pruncilor : Ier. 31, 15 ; cf. Mt. 2, 16-18 ;

- Înainte-Mergătorul : Is. 40, 3 ; Mal. 3, 1 ; cf. Mt. 3, 1 și 3 ; 11, 10 ; 7, 10-13 ; Mc. 1, 2-4 ; 9, 11-13 ; Lc. 1, 76 ; 3, 4 ; 7, 27 ; In. 1, 23 ;
 va fi uns de Duhul : Is. 11, 2 ; 42, 1 ; 61, 1 ; Dan. 9, 24 ; cf. Mt. 3, 16 ; 12, 18 ; Mc. 1, 10 ; Lc. 3, 22 ; 4, 1 ; In. 1, 32 ; 3, 34 ; Fap. 4, 27 ; 10, 38 ;
 prooroc asemenea lui Moise : Deut. 18, 15-18 ; cf. In. 1, 45 ; Fap. 3, 22 ; 7, 37 ;
 preot după rânduiala lui Melhisedec : Ps. 109/110, 4 ; cf. Evr. 5, 6 ; 7, 17 ;
 mijlocitorul N. T. : Is. 42, 6 ; 55, 3-4 ; Dan. 9, 27 ; Mal. 3, 1 ; cf. Evr. 7, 22 ; 8, 6 ; 9, 15 ; 12, 24 ;
 slujirea publică : Ps. 39/40, 9-10 ; Is. 42, 1 ; 61, 1-3 ; cf. Lc. 4, 16-21 și 43 ; Mc. 1, 38 ;
 slujirea în Galileia : Is. 8, 23 ; 9, 1 ; cf. Mt. 4, 12-16 și 23 ; Mc. 1, 14 ; Lc. 4, 14-15 și 31 ;
 propovăduirea în pilde : Ps. 77/78, 2 ; cf. Mt. 13, 34-35 ; Mc. 4, 33-34 ;
 vindecările miraculoase : Is. 35, 56 ; 53, 4 ; cf. Mt. 8, 17 ; 11, 4-5 ; Lc. 7, 21-22 ;
 intrarea în Ierusalim : Zah. 9, 9 ; cf. Mt. 21, 4-9 ; In. 12, 12-16 ;
 venirea în templu : Is. 43, 28 ; Mal. 3, 1 ; cf. Mt. 21, 12 ; Mc. 11, 15 ; 19, 45 ; In. 2, 14 ;
 umilirea lui : Is. 53, 2-15 ; cf. Mt. 13, 55 ; Mc. 6, 3 ; Lc. 9, 58 ; 6, 42 ; Filip. 2, 7 ;
 blindețea și smerenia Lui : Is. 42, 2 ; cf. Mt. 11, 29 ; 12, 16-19 ; Lc. 22, 27 ; Filip. 2, 8 ;
 dragostea Lui compătimitoare : Is. 40, 11 ; 42, 3 ; cf. Mt. 9, 36 ; 12, 15 și 20 ; 14, 14 ; 20, 34 ; Mc. 6, 34 ; Lc. 19, 41 ; Fap. 10, 38 ; Evr. 4, 15 ;
 caracter ireproșabil : Is. 11, 5 ; 53, 9 ; cf. Mt. 27, 22-24 ; Fap. 3, 14 ; 13, 28 ; II Cor. 5, 21 ; I P. 1, 19 ; 2, 22 ; 3, 18 ; I In. 3, 5 ;
 zelul său pentru Dumnezeu : Ps. 68/69, 9 ; cf. Mt. 21, 11 și 13 ; Mc. 11, 15-17 ; Lc. 19, 45 ; In. 2, 14-17 ;
 va fi disprețuit : Ps. 21/22, 6 ; 68/69, 7 și 9 și 20 ; Is. 49, 7 ; 53, 3 ; cf. Mt. 13, 54-57 ; Mc. 6, 3 ; 9, 12 ; Lc. 23, 11 ; In. 6, 42 ; 9, 29 ; Rom. 15, 3 ;
 respins de frați : Ps. 68/69, 10-12 ; Is. 53, 3 ; cf. Mc. 3, 21 ; In. 1, 11 ; 7, 5 ;
 urât de iudei : Ps. 68, 4-5 ; 108, 1-5 ; cf. Mt. 27, 18 ; Mc. 15, 10 ; In. 15, 18 și 24-25 ;
 dușmanit de căpetenii : Ps. 118, 22 ; cf. Mt. 21, 42-45 ; In. 7, 48 ; 9, 25 ; Fap. 4, 11 ; I Cor. 2, 8 ;
 piatră de poticnire : Is. 8, 14 ; 28, 16 ; Lc. 2, 34 ; 20, 17-19 ; Rom. 9, 32-33 ; I P. 2, 7-8 ;
 domnitorii vor fi contra Lui : Ps. 2, 1-2 ; cf. Mt. 2, 5-18 ; Lc. 23, 22 ; Fap. 4, 25-27 ;
 vândut de ucenic : Ps. 40, 9 ; cf. Mt. 26, 23-25 ; Mc. 14, 18-20 ; Lc. 22, 21 ; In. 13, 18 ; Fap. 1, 16 ;
 părăsit de ucenici : Zah. 13, 7 ; cf. Mt. 26, 31 și 56 ; Mc. 14, 27 și 50 ; In. 16, 32 ;
 vândut cu 30 de arginți : Zah. 11, 12 ; cf. Mt. 26, 14-16 ; 27, 9 ; Mc. 14, 10-11 ; Lc. 22, 4-6 ;

țarina olarului — cu prețul singelui : Zah. 11, 13 ; cf. Mt. 27, 5-10 ;
 Fap. 1, 18-19 ;
 suferințele Lui : Ps. 21, 14-15 ; Is. 52, 14 ; 53, 3 ; cf. Mt. 26, 37-39 ;
 Mc. 14, 33-36 ; Lc. 22, 42 și 44 ; In. 12, 27 ;
 suferă pentru păcatele poporului : Is. 53, 4 și 6-12 ; 63, 1-5 ; Dan.
 9, 26 ; cf. Mt. 20, 28 ; Mc. 10, 45 ; Fap. 3, 18 ; I P. 2, 21 ; 3, 18 ;
 lovit și scuipat : Is. 50, 6 ; cf. Mt. 26, 67 ; 27, 30 ; Mc. 15, 19 ; Lc.
 22, 63-64 ; In. 18, 22 ; 19, 3 ;
 învinuit de martori mincinoși : Ps. 34, 10 ; cf. Mt. 26, 59-62 ; Mc.
 14, 55-60 ; Lc. 23, 10 ;
 răbdarea și tăcerea Lui în fața prigonitorilor : Is. 53, 7 ; cf. Mt. 26, 62 ;
 27, 12-14 ; Mc. 14, 60-61 ; 15, 3-5 ; Lc. 23, 9 ; Fap. 8, 32-35 ;
 mâinile și picioarele pironite : Ps. 21, 18 ; Zah. 13, 6 ; cf. Mt. 27, 35 ;
 Mc. 15, 24 ; Lc. 23, 33 ; In. 19, 18 ; 20, 25-27 ;
 părăsit de Dumnezeu : Ps. 21/22, 1 ; cf. Mt. 27, 46 ; Mc. 15, 34 ;
 va fi ofensat : Ps. 21, 7-8 ; cf. Mt. 27, 39-40 ; Mc. 15, 29-32 ; Lc.
 23, 35-39 ;
 adăpat cu fiere și oțet : Ps. 68, 25 ; cf. Mt. 27, 34 și 38 ; Mc. 15, 36 ;
 Lc. 23, 36 ; In. 19, 28-29 ;
 socotit cu făcătorii de rele : Is. 53, 12 ; cf. Mt. 27, 38 ; Mc. 15, 27-28 ;
 Lc. 22, 37 ; 23, 33 ;
 se va ruga pentru ucigași : Is. 53, 12 ; Ps. 108, 3 ; cf. Lc. 23, 34 ;
 judecata și moartea : Is. 53, 12 ; Dan. 9, 26 ; cf. Mt. 27, 50 ; Mc. 15, 44 ;
 Lc. 23, 46 ; In. 19, 33 ; Fap. 10, 39 ; 13, 27-29 ;
 minunile de la moarte : Am. 8, 9 ; Mih. 3, 6 ; cf. Mt. 27, 45 ; Mc. 15, 33 ;
 Lc. 23, 44-45 ;
 șorț pentru cămașa Lui : Ps. 21, 20 ; cf. Mt. 27, 35 ; Mc. 15, 24 ; Lc.
 23, 34 ; In. 19, 23-24 ;
 os din El nu se va zdrobi : Ieș. 12, 46 ; Num. 9, 12 ; Ps. 33, 19 ; cf. In.
 19, 33 și 36 ;
 impuns cu sulița : Zah. 12, 10 ; cf. In. 19, 34 și 37 ; Ap. 1, 7 ;
 înmormintat de bogați : Is. 53, 9 și 12 ; cf. Mt. 27, 57-60 ; Mc. 15, 43-46 ;
 Lc. 23, 50-53 ; In. 19, 38-42 ;
 nu va putrezi : Ps. 15, 10 ; cf. Fap. 2, 25-31 ; 13, 35-37 ;
 învierea din morți : Ps. 15, 10 ; Is. 53, 10 ; cf. Lc. 24, 6 și 34 ; In. 20, 14 ;
 Fap. 2, 24 și 32 ; 13, 30 și 37 ;
 înălțarea la cer : Ps. 23, 7-10 ; 67, 19 ; 109, 1 ; cf. Lc. 24, 51 ; Fap. 1, 9 ;
 2, 33-35 ; Ef. 4, 8-10 ;
 va ședea de-a dreapta lui Dumnezeu : Ps. 109, 1 ; cf. Fap. 2, 34 ; Rom.
 8, 33-34 ; Evr. 1, 3 ; 10, 12 ;
 trimiterea Duhului Sfânt : Is. 44, 3 ; Iez. 36, 27 ; 37, 5 ; Ioel. 3, 1 ; Zah.
 12, 10 ; cf. In. 7, 39 ; Fap. 2, 1-4 și 16-18 ; 11, 28 ;
 va fi arhiereu și mijlocitor : Zah. 6, 13 ; cf. Rom. 8, 33-34 ; Evr. 3, 3 ;
 7, 25 ; Ef. 2, 14 ;
 piatra unghiulară a Bisericii : Ps. 117, 22 ; Is. 28, 16 ; cf. Mt. 16, 16-18 ;
 21, 42 ; Mc. 12, 10 ; Lc. 20, 17 ; Fap. 4, 11 ; I Cor. 3, 11 ; Ef. 2, 20 ; I P. 2, 6-7 ;

Păstorul Bisericii : Is. 40, 11 ; cf. In. 10, 11 și 14 ; Evr. 13, 20 ; I P. 2, 25 ; 5, 4 ;

lumina și mîntuirea popoarelor : Is. 11, 10 ; 42, 1 și 6 ; 49, 6 ; 55, 4-5 ; cf. Mt. 12, 18 și 21 ; Mc. 16, 15-16 ; Lc. 2, 38 ; 24, 47 ; In. 1, 4-9 ; 8, 12 ; 10, 16 ; 12, 46 ; Fap. 13, 47 ;

va împărăți peste popoare : Num. 24, 17 ; Ps. 2, 7-9 ; 71, 8 ; Dan. 7, 14 ; cf. Filip. 2, 9 și 11 ;

va împărăți cu dreptate : Ps. 44, 5-6 ; 71, 2 ; Is. 11, 4 ; 42, 3 ; cf. In. 5, 30 ; Ap. 19, 11 ;

împărăția Lui va fi veșnică : Is. 9, 6 ; Dan. 7, 14 ; cf. Lc. 1, 32-33.

Promisiunile — vezi : împărăția lui Dumnezeu :
împlinirea cuvîntului divin.

divine : Lc. 1, 70-75 ; Fap. 13, 32-33 ; Rom. 1, 1-2 ; Gal. 3, 16 ; Col. 1, 5 ; Tit 1, 2-3 ; 2, 13-14 ;

credințioșia divină în împlinirea lor : Lc. 1, 45 și 54-55 și 70-75 ; Fap. 7, 17 ; 13, 32-37 ; Rom. 15, 8 ; Gal. 4, 4 ; Tit 1, 2 ; Evr. 10, 23 ; 11, 11 și 13 și 17-19 și 39-40 ;

toate se concretizează în Hristos : Fap. 7, 17 ; Gal. 3, 16-17 ; 4, 4 ; Ef. 1, 10 ; 3, 2 și 9 ; I Tim. 2, 6 ; cf. Mt. 28, 18 ; Mc. 1, 15 ; Lc. 1, 31 ; Fap. 7, 6.

Obiectivul :

— Mesia : Mt. 1, 1 și 21 ; Lc. 1, 68-75 ; 2, 4 ; Fap. 2, 30 ; 13, 23 și 32-33 ; Rom. 1, 1-3 ; 11, 26 ; Evr. 5, 5 ;

— iertarea păcatelor : Mt. 12, 31 ; Fap. 2, 38-39 ; 10, 43 ; 26, 18 ; Rom. 3, 24 ; 11, 26-27 ; Evr. 8, 10 ; I In. 1, 9 ;

— darul Sfîntului Duh : In. 7, 38-39 ; 15, 26 ; Fap. 1, 4 ; 2, 1-4 și 17-18 și 33 și 38-39 ; Gal. 3, 14 ; Ef. 1, 13 ;

— înfierea : In. 1, 12 ; Rom. 8, 15 ; 9, 26 ; I Cor. 2, 12 ; II Cor. 6, 18 ; 7, 1 ; Gal. 3, 26 ; 4, 5 și 24 și 28 ; II Tim. 1, 9 ; Evr. 2, 14-15 ; I In. 3, 1 ; 4, 9-10 ; 5, 1 ;

— învierea : Mt. 25, 32-33 și 46 ; Lc. 20, 35-36 ; In. 5, 29 ; 6, 39-40 ; Filip. 3, 20-21 ; Col. 3, 1 ; Tit 2, 13 ; I Tes. 4, 16 ; Evr. 13, 14 ;

— viața și fericirea veșnică : Mt. 7, 21 ; 13, 43 ; 25, 34 și 40 ; Lc. 6, 20-23 ; In. 5, 24 și 29 ; 6, 39-40 ; Fap. 26, 18 ; Rom. 8, 18 ; Ef. 1, 18 ; Col. 3, 4 și 24 ; I Tim. 4, 8 ; II Tim. 1, 1 ; 2, 10 ; 4, 18 ; Tit 1, 2 ; 3, 7 ; Evr. 9, 15 ; Iac. 1, 12 și 25 ; I P. 1, 3-4 ; II P. 1, 11 ; I In. 2, 25 ;

— colaborarea omului prin : rugăciune, credință, răbdare : Mt. 7, 7 și 11 ; 21, 22 ; Mc. 11, 24 ; Lc. 11, 9-13 ; In. 14, 13-14 ; 16, 23-24 ; 2, 21 ; Rom. 10, 13 ; 14, 15-16 ; II Cor. 1, 20 ; Gal. 3, 22 ; Evr. 6, 12 și 15 ; 8, 6 ; 10, 36 ; 11, 33 ; II P. 1, 4.

Prooroci

și învățători : Fap. 11, 27 ; 13, 1 ; 15, 32 și 40 ; I Cor. 12, 28-31 ; Ef. 2, 20 ; 3, 5 ; 4, 11-12 ;

mincinoși : Is. 44, 25 ; Ier. 50, 36 ; Zah. 13, 2 ; Mt. 7, 15 ; 24, 4 și 11 ; Mc. 13, 5-6 și 22 ; Lc. 6, 26 ; 21, 8 ; Fap. 13, 6 ; 20, 29-30 ; II Cor. 11, 15 ; Ef. 5, 6 ; Col. 2, 8 ; II Tes. 2, 3 ; II Tim. 4, 1-2 ; II P. 2, 1 și 22 ; I In. 2, 18 și 22 ; 4, 1 ; II In. 7 ; Ap. 2, 2.

Propășirea

Deut. 23, 6 ; Ezdr. 9, 12 ; Is. 53, 10 ; Dan. 8, 25 ; Os. 10, 1.

Propovăduirea

cuvîntului : Mt. 3, 1 ; 4, 17 și 23 ; 10, 7 și 27 ; 11, 1 ; 12, 41 ; 24, 14 ; 26, 13 ; Mc. 1, 4 și 7 și 14 și 38-39 și 45 ; 3, 14 ; 5, 20 ; 6, 12 ; 7, 36 ; 13, 10 ; 14, 9 ; 16, 15 și 20 ; Lc. 3, 3 ; 4, 18-19 ; 8, 1 și 39 ; 9, 2 ; 11, 32 ; 12, 3 ; 24, 47 ; Fap. 8, 5 ; 9, 20 ; 10, 37 și 42 ; 15, 21 ; 19, 13 ; 20, 25 ; Rom. 2, 21 ; 10, 8 și 14, 15 ; 16, 25 ; I Cor. 1, 21 și 23 ; 9, 27 ; 15, 11-12 ; II Cor. 1, 19 ; 4, 5 ; 11, 4 ; Gal. 2, 2 ; 5, 11 ; Filip. 1, 15 ; Col. 1, 23 ; I Tes. 2, 9 ; I Tim. 3, 16 ; 4, 16 ; II Tim. 4, 2 ; Tit 1, 3 ; I P. 3, 19 ; Ap. 5, 2 ;

Botezătorului : Mt. 3, 1-12 ; Mc. 1, 2-8 ; Lc. 1, 80 ; 3, 1-17 ; In. 1, 6-8 ; 19, 34 ; Fap. 3, 24-25 ;

Domnului în Galileia : Mt. 4, 12-17 și 23-25 ; 9, 25-38 ; Mc. 1, 21-22 și 38-39 și 45 ; Lc. 4, 14-22 și 28-32 și 37 și 42-44 ;

Domnului, însoțit de Apostoli și femei : Mt. 27, 55-56 ; Lc. 8, 1-3.

Providența

Mt. 6, 30 ; Lc. 12, 6 ; In. 5, 17 ; Fap. 2, 25 ; 14, 16-17 ; 17, 26 ; I Cor. 9, 9 ; I Tim. 6, 13 ; Iac. 4, 15 ; I P. 5, 7.

Opera Sf. Treimi :

— Tatăl : Mt. 6, 26 ; 10, 29-30 ; Lc. 12, 24 ; In. 5, 17 ; 9, 4 ; 14, 10 ;

— Fiul : Ef. 1, 7 ; 4, 8 și 11 ; cf. II Cor. 4, 4 ; Col. 1, 17 ; Evr. 1, 3 ; 10, 12 ;

— Duhul Sfint : Mt. 12, 28 ; Lc. 11, 20 ; In. 3, 8 ; Rom. 12, 6 ; I Cor. 12, 4-6.

Constă în :

— conservare : Ps. 103, 28-31 ; Înt. 11, 24-26 ; In. 1, 1 și 4 ; Fap. 17, 28 ; II Cor. 4, 4 ; Ef. 1, 7 ; Evr. 4, 11 ; 10, 12 ;

— conlucrarea : In. 5, 17 ; Fap. 17, 28 ; Rom. 1, 24 și 26 și 28 și 32 ; I Cor. 12, 4-6 ; Filip. 2, 13 ; Col. 1, 29 ; I Tim. 6, 13 ; Evr. 13, 21 ; I P. 5, 10 ; vezi și : II Cor. 3, 5 ; Ef. 2, 10 ; I Tes. 5, 23 ;

— guvernarea : Mt. 6, 26 ; 26, 24 ; Lc. 22, 22 ; 24, 44 ; Fap. 2, 23 ; 3, 18 ; 4, 28 ; 14, 17 ; Rom. 2, 4 ; 8, 28-30 ; 9, 22-26 ; Col. 1, 27 ; I P. 5, 6-7 ;

— e generală — lumea fizică : Mt. 5, 45 ; 6, 26-30 ;

— specială — omul : Rom. 13, 1 ; I Tim. 6, 17 ; I P. 2, 13-15 ; vezi și : Ps. 21/22, 10-11 ; 120/121, 2 ; 138, 6-9 ; Pild. 20, 24 ; Iov. 14, 5.

Prunc

copil, fiu, fiică : Mt. 2, 1-2 și 8-9 și 11 și 13-14 și 16 și 20-21 ; 11, 16 ; 12, 18 ; 14, 21 ; 15, 38 ; 17, 18 ; 18, 2-5 ; 19, 13-14 ; 21, 15 ; Mc. 5, 39-41 ; 7, 28-30 ; 9, 24 și 36-37 ; 10, 13-15 ; Lc. 1, 59 și 66 și 69 și 76 și 80 ; 2, 12 și 16-17 și 21-22 și 27 și 33 și 38 și 40 și 43 și 48 și 52 ; 7, 32 ; 8, 42 și 48-49 și 51-54 ; 9, 38 și 42 și 47-48 ; 11, 7 ; 15, 11 și 13 și 19 și 21 și 24-25 și 30-31 ; 18, 16-17 ; In. 4, 46-47 și 49 și 51 și 53 ; 16, 21 ; 21, 5 ; Fap. 3, 13 și 26 ; 4, 30 ; I Cor. 14, 20 ; Evr. 2, 13-14 ; 11, 23 ; I In. 2, 12-13 și 18 și 22-23.

Prudența

sobrietatea : Mt. 10, 16 ; 24, 45 ; Mc. 5, 15 ; Lc. 1, 17 ; 8, 35 ; 16, 8 ; Fap. 26, 25 ; Rom. 8, 6-7 și 27 ; 11, 25 ; 12, 3 și 16 ; I Cor. 4, 10 ; 10, 15 ; II Cor. 5, 13 ; 11, 19 ; Ef. 1, 8 ; I Tim. 2, 9 și 15 ; 3, 2 ; II Tim. 1, 7 ; Tit. 2, 2 și 4-5 și 12 ; I P. 4, 7 ;

Hristos și Apostolii, exemple : Mt. 21, 24-27 ; 22, 16-21 ; Mc. 11, 28-33 ; 12, 13-17 ; Lc. 20, 2-8 și 9-16 și 21-25 ; 24, 49 ; Fap. 5, 34-39 ; 13, 7 ; 23, 6 ;

constă din : Rom. 12, 16 ; 16, 19 ; Filip. 2, 14-15 ;

e forță generatoare de virtuți : Fap. 1, 8 ; Rom. 8, 15 ; II Tim. 1, 7 ;

șade bine tuturor, în special bătrînilor : Tit 2, 2-3 ; cf. I Tim. 2, 8-10 ; 3, 2-3 și 8 și 10 și 15 ; 4, 6 și 8 și 12 și 14-15 ; 5, 1-3 și 14 și 21-22 ; 6, 11-14 și 18-19 ;

îndemnuri : Mt. 10, 16 ; Lc. 10, 3 ; Rom. 16, 19 ; I Cor. 14, 20 ; Ef. 5, 15-17 ; Filip. 2, 14-15 ; Col. 4, 5 ; I P. 4, 7 ; cf. Lc. 21, 34 ; II Tim. 2, 15 ;
expusă în pildele : Mt. 7, 24-25 ; Lc. 14, 28-32 ; 16, 1-8.

Pui

de vipere : Mt. 3, 7 ; 12, 34 ; 23, 33 ; Lc. 3, 7 ; 6, 45.

Punerea mîinilor

Fap. 6, 6 ; 8, 17 ; 13, 9 ; 19, 6 ; I Tim. 4, 14 ; 5, 22 ; II Tim. 1, 6.

Pungă

Mt. 10, 9 ; Mc. 6, 8 ; Lc. 9, 3 ; 10, 4 ; 12, 35 ; 22, 35 ; In. 12, 6 ; 13, 29.

Purpură

porfiră : Mt. 27, 28 și 31 ; Mc. 15, 17 și 20 ; Lc. 16, 19 ; 23, 11 ; In. 19, 2 și 5 ; Fap. 16, 14 ; Ap. 17, 4 ; 18, 12 și 16.

Purtarea

comportarea : Mt. 23, 4 ; Lc. 11, 27 și 46 ; In. 19, 5 ; Fap. 8, 3 ; 9, 1 ; 15, 10 ; 26, 10 ; Rom. 13, 4 ; I Cor. 3, 1 ; 7, 17 ; Gal. 1, 13 ; 6, 2 ; Ef. 4, 1 și 14 ; Filip. 1, 7 ; Col. 3, 15 ; 4, 5 ; I Tes. 5, 14 ; I Tim. 1, 13 ; 4, 12 ; 5, 8 ; Tit 2, 3 ; Evr. 3, 9 și 18 ; I P. 1, 15 și 17 ; 2, 12 ; 5, 1 și 16 ;

cu cei slabi : Rom. 14, 1-15 ; 15, 1-7 ; I Cor. 8, 9 și 11 ; 9, 22 ;
 cu cei rătăciți : I Tim. 1, 4 ; 5, 21 ; 6, 11 și 16 ; II Tim. 2, 14-21 ;
 Tit 3, 9 și 11 ;
 față de cei păcătoși : Fap. 9, 13-15 ; Gal. 5, 16-17 ; I Tim. 1, 5 ; 4, 12 și
 16 ; 6, 11 și 18-19 ; II Tim. 2, 15 și 22-26.

Pustie — Pustiire

lui Iuda (a Iudeei) : Jud. 1, 16 ;
 Faran : Num. 10, 12 ; 12, 16 ; 13, 3 ; I Rg. 25, 1 ;
 Sin : Ieș. 16, 1 ; 17, 1 ; Num. 33, 11 ;
 Sinai : Ieș. 19, 1-2 ; Lev. 7, 38 ; Num. 1, 1 ; 3, 4 ; 9, 1 ; 10, 12 ; 26, 14 ;
 cuvîntul pustiei : Ier. 13, 24 ;
 pustiirea, nimicirea : Mt. 4, 1 ; 11, 7 ; 22, 7 ; 24, 3 și 15 și 26 ; Mc. 1, 12 ;
 13, 2 și 14 ; Lc. 4, 1 ; 7, 24 ; 19, 43-44 ; 21, 6 și 20 ; In. 3, 14 ; 11, 54 ; Rom.
 3, 16 ; II Cor. 11, 26 ; Evr. 3, 8 și 17 ; 11, 38 ; Ap. 12, 6 ; 17, 3 ;
 uriciunea pustiirii : Mt. 24, 15 ; Mc. 13, 14 ; Lc. 21, 20 ;
 Ierusalimului : Mt. 24, 1-22 ; Mc. 13, 1-20 ; Lc. 21, 5-24.

Puterea

autoritatea, dreptul : Mt. 7, 28-29 ; 8, 9 ; 9, 6 și 8 ; 10, 1 ; 21, 23 ; 28, 18 ;
 Mc. 1, 22 și 27 ; 2, 10 ; 3, 15 ; 6, 7 ; 11, 28-29 și 33 ; 13, 34 ; Lc. 4, 6 și 32
 și 36 ; 5, 24 ; 9, 1 ; 10, 3 și 8 și 19 ; 12, 5 și 11 ; 19, 17 ; 20, 20 ; 22, 53 ; 23, 7 ;
 In. 1, 12 ; 5, 27 ; 10, 28 ; 17, 2 ; 19, 10-11 ; Fap. 1, 7 ; 5, 4 ; 18, 19 ; 9, 14 ;
 26, 10 și 12 și 18 ; Rom. 9, 21 ; 13, 1-3 ; I Cor. 7, 33 ; 8, 9 ; 9, 4-6 și 12 și 18 ;
 11, 10 ; 15, 24 ; II Cor. 10, 8 ; 13, 10 ; Ef. 1, 21 ; 2, 2 ; 3, 10 ; 6, 12 ; Col. 1, 13
 și 16 ; 2, 10 și 15 ; II Tes. 3, 9 ; Tit 3, 1 ; Evr. 13, 10 ; I P. 3, 22 ; Iud. 25 ;
 Ap. 2, 26 ; 6, 8 ; 9, 3 și 10 și 19 ; 11, 6 ; 12, 10 ; 13, 2 și 4-5 și 7 și 12 ; 14, 18 ;
 16, 9 ; 17, 12 ; 18, 1 ; 20, 6 ; 22, 14 ; vezi și : Lc. 1, 51 ; Fap. 19, 20 ; Ef. 1, 19 ;
 6, 10 ; Col. 1, 11 ; I Tim. 6, 16 ; Evr. 2, 14 ; I P. 4, 11 ; 5, 11 ; Ap. 1, 6 ; 5, 13 ;
 cea de sus : Mt. 22, 29 ; 26, 64 ; Lc. 1, 35 ; 5, 17 ; 24, 49 ; In. 19, 11 ; Fap.
 1, 8 ; 10, 38-40 ; Rom. 1, 16 și 20 ; 6, 13 ; 13, 1 și 13 ; I Cor. 1, 18 ; 2, 5 ;
 4, 20 ; 6, 14 ; I Cor. 2, 14 ; 4, 7 ; 6, 7 ; 12, 9 ; 13, 4 ; II Tim. 1, 7-10 ;
 puterile cerești : Lc. 21, 26 ; Rom. 8, 38 ; I Cor. 15, 24 ; Gal. 4, 3 și 9 ;
 Ef. 1, 21 ; 3, 10 ; Col. 1, 16 ; 2, 15 ; I P. 3, 22 ;
 cine a dat-o lui Iisus ? : Mt. 21, 33 ; Mc. 11, 27 ; Lc. 20, 1-8.

Puternic

tare : Mt. 3, 11 ; Lc. 1, 52 ; 3, 16 ; Fap. 2, 2 ; 4, 31 ; 7, 22 ; 19, 4 și 6 ;
 I Cor. 1, 26 ; Iac. 2, 5 ; Ap. 19, 1 ; 7, 10 și 12 ; 12, 10-11.

Putrezire

stricăciune : Mc. 12, 25-27 ; In. 11, 4 și 11 și 13-14 și 17 și 21 și 39 și
 44 ; Fap. 2, 27 și 31 ; 13, 34-37 ; I Cor. 15, 13 și 20 și 22 și 26 și 29 și 35 și
 42-45 și 47-50 și 52-54 ; Gal. 6, 8 ; Filip. 3, 21 ; Col. 3, 4 și 9 ; Evr. 1, 11-12 ;
 I P. 1, 23-24.

LOCURI și CITATE des utilizate

- Pacea — căutați-o cu toată lumea : Evr. 12, 4 ; cf. Rom. 12, 18.
- Pacea — n-am venit să aduc pace pe pământ : Mt. 10, 34 ; Lc. 12, 51.
- Pacea noastră, este Hristos : Ef. 2, 14 ; cf. Rom. 5, 1 ; Evr. 12, 11.
- Pacea vă las vouă, pacea Mea o dau vouă : In. 14, 27.
- Paiul și birna : Mt. 7, 3-5 ; Lc. 6, 41-42.
- Partea cea bună și-a ales : Lc. 10, 42.
- Păsările cerului nu seamănă, nici nu secără : Mt. 6, 26 ; 8, 20 ; 13, 32 ; Lc. 12, 24.
- Patul — să vă fie nespurcat : Evr. 13, 4.
- Păcat — care nu e de moarte : I In. 5, 16-17.
- Păcat — cine mă vâdește pe Mine : In. 8, 46.
- Păcat — cine știe să facă bine și nu face, are : Iac. 4, 17.
- Păcat — dacă zicem că nu avem, ne amăgim : I In. 1, 8.
- Păcat — este orice nedreptate : I In. 5, 17.
- Păcat — pofta cînd zămislește, naște : Iac. 1, 15.
- Păcat — tot ce nu vine din credință : Rom. 14, 23.
- Păcatul — printr-un singur om a intrat în lume : Rom. 5, 12.
- Păcatul — nu va-ți împotrivi pînă la sînge : Evr. 12, 4.
- Părinte avem pe Avraam — să nu ziceți în voi înșivă : Mt. 3, 9 ; Lc. 3, 8 ; In. 8, 33 ; Rom. 4, 1-6.
- Părinte iartă-le lor, că nu știu ce fac : Lc. 23, 34.
- Pătimirile vremii de acum nu sînt vrednice de mărirea ce ni se va descoperi : Rom. 8, 18.
- Pe cine dă de bună voie, iubește Domnul : II Cor. 9, 7.
- Pentru Tine sîntem omorîți toată ziua, socotiți am fost ca niște oi de junghiere : Rom. 3, 36.
- Perii capului vostru, toți sînt numărați : Mt. 10, 30 ; Lc. 12, 7.
- Pe săraci, îi aveți pururea cu voi : Mt. 26, 11 ; Mc. 14, 7.
- Pescari de oameni : Mt. 4, 19 ; Mc. 1, 17 ; Lc. 5, 10.
- Peșteră de tilhari, ați făcut din casa Mea : Lc. 19, 46.
- Petec nou la haină veche : Mt. 9, 16 ; Mc. 2, 21 ; Lc. 5, 36.
- Piatra de poticnire : Mt. 16, 23 ; Rom. 9, 22 ; 14, 13 ; Ap. 2, 14 ; I P. 2, 8.
- Piatra din capul unghiului : Mt. 21, 42 ; Mc. 12, 10 ; Lc. 20, 17 ; Fap. 4, 11 ; Ef. 2, 20 ; I P. 2, 6.
- Piinea din cer : In. 6, 32-33.
- Piinea vieții : In. 6, 35.
- Plata păcatului este moartea : Rom. 6, 23.
- Plata cărnii (trupului) este moarte, iar dorința Duhului, este viață și pace : Rom. 8, 6.
- Pomul care nu face roadă, se taie și se aruncă în foc : Mt. 3, 10 ; 7, 19.
- Pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui : Mc. 1, 3 ; Lc. 3, 11.
- Preoția — nimeni nu-și ia singur cîntea aceasta : Evr. 5, 4 ; cf. In. 3, 27 ;

Prigonirea pentru crucea lui Hristos : Gal. 6, 12 și 14.

Prin Har sintem mîntuiți : Ef. 2, 5 și 8.

Privegheați că nu știți ziua în care vine Domnul : Mt. 24, 42 ; 25, 13.

Prooroc în țara lui : Mt. 13, 57 ; Mc. 6, 4 ; In. 4, 44.

Pruncii — smerenia lor : Mt. 18, 4.

Pui de năpîrci — vipere : Mt. 3, 7 ; 23, 33 ; Lc. 3, 7.

Purtați-vă sarcinile unii altora : Gal. 6, 2.

Puterea rugăciunii dreptului : Iac. 5, 16.

Puțin credinciosule, de ce te-ai îndoit ? : Mt. 14, 31 ; cf. 8, 26.

R

Rabi — Rabuni

Învățător : Mt. 23, 7-8 ; Lc. 6, 46 ; 11, 45-46 ; In. 11, 28 ; 13, 13 ; 20, 16 ; I Cor. 8, 6 ; 12, 3 ; Filip. 2, 11.

Rahav

Evr. 11, 31 ; Iac. 2, 25 ; cf. Ios. 2, 1.

Rahela

Fac. 29, 6 ; 29, 9-12 ; 29, 16-20 ; 35, 16-20 ; Mt. 2, 18 ; cf. Ier. 31, 15.

Raiul

Denumiri:

- Rai : Lc. 23, 43 ; cf. Mt. 16, 28 ;
- sînul lui Avraam : Lc. 16, 22-23 și 25-26 și 31 ;
- împărăția cerurilor : Mt. 8, 11 ; 13, 24 și 31 și 33 și 44-45 și 47 și 52 ; 25, 34 și 46 ;
- împărăția lui Dumnezeu ; a Tatălui : Mt. 13, 43 ; Lc. 13, 28 și 29 ;
- noul Ierusalim — ceresc : Gal. 4, 26 ; Evr. 12, 22 ; Ap. 3, 12 ; 14, 1 ; 21, 2 și 10 ;
- expresia fericirii și comuniunii cu Hristos : Mt. 25, 34 ; In. 14, 2-5 ; 17, 24 ; II Cor. 5, 1 ; Filip. 1, 23 ; Evr. 6, 20 ; 12, 22-24 ; Ap. 4, 4 ; 6, 9 ; 7, 9 ; —
- fericire diferențiată după strădanii : In. 12, 26 ; 14, 2-3 ; 17, 24 ;
- se numește vedere : Mt. 18, 10 ; I Cor. 13, 12 ; II Cor. 3, 18 ; 5, 7-8 ; I In. 3, 2 ;
- ospăț și odihnă : Mt. 8, 11 ; Lc. 13, 28-29 ; Ef. 3, 6 ; Evr. 4, 3 și 11 ; Ap. 7, 16-17 ; cf. Lc. 6, 21 ; Evr. 3, 11 ;
- adunare sărbătorească : Lc. 10, 20 ; Gal. 4, 26 ; Evr. 11, 40 ; 12, 22-23 ; Ap. 3, 12 ; 5, 11 ; 21, 2 ;
- slujirea Mielului : Ap. 7, 9-17 ; cf. In. 14, 3 ; II Tim. 2, 11-12 ;
- după judecată urmează fericirea veșnică : Mt. 16, 27 ; 25, 32 și 46 ; II Cor. 5, 10 ; Ef. 6, 8 ; I Tim. 4, 8.

Răbdarea

Mt. 10, 22 ; 24, 13 ; Mc. 13, 13 ; Lc. 8, 15 ; 21, 17 și 19 ; Rom. 2, 7 ; 5, 3-4 ; 8, 25 ; 12, 12 ; 15, 1-7 ; I Cor. 9, 25 ; 13, 7 ; II Cor. 1, 6 ; 6, 4 ; 12, 9-10 și 12 ; Gal. 5, 22 ; 6, 9 ; Col. 1, 11 ; 3, 24 ; I Tes. 1, 3 și 6 ; II Tes. 1, 4 ; 3, 5 ; I Tim. 6, 11 ; II Tim. 2, 10 și 12 ; 3, 10 ; Tit 2, 2 ; Evr. 3, 6 ; 10, 32 și 36 ; 12, 1-3 și 7 ; Iac. 1, 3-4 și 12 ; 5, 8 și 11 ; I P. 1, 6-7 ; 2, 20 ; 4, 7 ; II P. 1, 6 ; Ap. 1, 9 ; 2, 2-3 și 10 și 19 ; 3, 10-11 ; 13, 10 ; 14, 12 ;

Dumnezeul răbdării : Rom. 15, 5 ; cf. Lc. 18, 7-8 ; Ap. 6, 10 ;

Hristos model de răbdare : Mt. 27, 14 ; Mc. 15, 5 ; Fap. 8, 32 ; Evr. 12, 3 ; I P. 2, 21 și 23 ; 4, 1 ;

încercărilor și suferințelor : Rom. 12, 12 ; 15, 4-5 ;

îndelungă răbdare : Ier. 15, 15 ; [Rom. 2, 4 ; 3, 25 ; II Cor. 6, 6 ; Gal. 5, 22 ; Ef. 4, 2 ; Col. 1, 11 ; 3, 12 ; I Tim. 1, 16 ; II Tim. 3, 10 ; I P. 3, 20 ; II P. 3, 9 și 15] ; I Cor. 4, 11-14 ; II Cor. 1, 6 ; 6, 4-10 ; Ap. 3, 10 ;

foloasele ei : Lc. 8, 15 ; Rom. 5, 3-4 ; 8, 25 ; 15, 4 ; II Cor. 12, 9-10 ; Evr. 6, 15 ; 10, 36 ; Iac. 1, 2-4 ; I P. 2, 10 ; II P. 1, 6 ; Ap. 3, 10 ; 14, 2 ;

îndispensabilă dobândirii făgăduințelor : Evr. 6, 12 și 15 ; 10, 36 ;

desăvârșită prin virtuți : Mt. 5, 48 ; II Cor. 12, 12 ; Gal. 5, 22 ; Ef. 5, 1-2 ; Col. 1, 11 ; Iac. 1, 4 ;

însoțită de fapte : Col. 1, 11 ; II Tes. 1, 3-4 ; Evr. 6, 12 ; I P. 2, 20 ; II P. 1, 5-7 ;

slujitorii Domnului, să exceleze : II Cor. 6, 4-6 ; II Tes. 1, 4 ; I Tim. 6, 11 ; II Tim. 2, 10 și 24 ; 3, 10 ;

îndemnuri : Mt. 10, 22 ; 16, 24 ; Lc. 21, 19 ; Rom. 12, 12 ; II Cor. 3, 5 ; 11, 20 ; Ef. 4, 2 ; Col. 3, 12 ; I Tes. 5, 14 ; Tit 2, 2 ; Iac. 5, 7 ; I P. 1, 6 ; 2, 20-21 ; 4, 1 ; cf. Iac. 1, 19 ; 5, 8 ;

exemplificată : Lc. 2, 35 ; II Cor. 12, 12 ; II Tes. 1, 4 ; II Tim. 3, 10 ; Evr. 6, 15 ; Iac. 5, 7 și 10-11 ; Ap. 1, 9 ; 2, 2-3 ;

lui Iov : Iac. 5, 11 ;

sfinților : Ap. 13, 10 ; 14, 12.

Rădăcina

Mt. 3, 10 ; 13, 6 și 21 ; Mc. 4, 6 și 17 ; 11, 20 ; Lc. 3, 9 ; 8, 13 ; Rom. 11, 16 și 18 ; 15, 12 ; I Tim. 6, 10 ; Evr. 12, 15 ; Ap. 5, 5 ; 22, 16.

Răpirea

Mt. 11, 12 ; 12, 29 ; 13, 19 ; Mc. 4, 14-15 ; Lc. 8, 12 ; In. 6, 15 ; 10, 12 și 28-29 ; Fap. 8, 39 ; 23, 10 ; II Cor. 12, 2 și 4 ; I Tes. 4, 17 ; Iud. 23 ; Ap. 12, 5.

Răsadul

Mt. 7, 19 ; 15, 13 ; In. 15, 2 ; I Cor. 13, 2.

Răsăritul

a răsări : Mt. 2, 1 ; 4, 16 ; 13, 5 ; 24, 27 ; Mc. 4, 5 ; 16, 2 ; Lc. 1, 78 ; In. 1, 9 și 12 și 17 ; 3, 19 ; Rom. 13, 12 ; Iac. 1, 11 ; I In. 2, 8-10 ; Ap. 16, 12.

Răscoala

răzvrătirea : Mt. 10, 17-18 și 21 și 28 ; 12, 25-26 ; 16, 1 ; 17, 24-25 ; 22, 21 ; 24, 7 și 9-10 și 15-21 ; 27, 16-27 ; Mc. 3, 26 ; 8, 11 ; 12, 17 ; 13, 7-14 ; 15, 7-15 ; Lc. 11, 18 ; 21, 9-12 și 16 ; 23, 2 și 19 și 25 ; In. 9, 1-16 ; Fap. 4, 26-28 ; 5, 36 ; 19, 12-16 și 40 ; 21, 38 ; 24, 12 ; II Cor. 6, 5 ; Iud. 11 ; argintarului Dimitrie : Fap. 19, 21-é41 ; II Cor. 1, 8 ; lui Satan, contra lui însuși : Mt. 12, 25 ; Mc. 3, 24-26 ; Lc. 11, 17-19 ; In. 2, 25.

Răscumpărarea

Lc. 20, 36 ; 21, 28 ; In. 17, 19 ; Rom. 3, 23-25 ; 8, 23 și 32 ; I Cor. 1, 2 și 30 ; II Cor. 5, 2-5 ; Ef. 1, 7 și 13-14 ; 4, 30 ; Col. 1, 14 ; 2, 3 ; Evr. 1, 3 ; 9, 14-15 ; 10, 10 ; 11, 35 ; I P. 1, 18-19 ; I In. 1, 7 ; 3, 2 ;
 întîiul născut : Ieș. 13, 15 ;
 dreptul de răscumpărare : Lev. 25, 24-29 ; Rut. 2, 20 ; 3, 9 ; 4, 1-18 ; Ier. 32, 7-8 ;
 realizată de Dumnezeu : Lc. 1, 68 ; In. 1, 29 ; Rom. 3, 23-26 ; Gal. 4, 4-5 ; Ef. 1, 5-7 ; Col. 1, 12-14 și 20 și 22 și 26 ;
 prin întruparea Fiului : Mt. 1, 1 și 18 și 21 și 23 și 25 ; In. 1, 1-2 și 9-11 și 14 și 17 și 29 și 33-34 și 36 și 49 și 51 ; cf. Mt. 20, 28 ; Mc. 10, 45 ; I Cor. 1, 30 ; 6, 20 ; I Tim. 2, 5-6 ;
 prin jertfa de pe cruce : Fap. 20, 28 ; I Cor. 7, 23 ; Gal. 3, 13 ; 4, 5 ; 6, 12 ; Ef. 1, 7 ; Col. 1, 14 ; Evr. 9, 12 și 14-15 ; I P. 1, 18-19 ; II P. 2, 1 ; Ap. 5, 9 ; 14, 3 ;
 pentru toți oamenii : Mt. 20, 28 ; 28, 19 ; Mc. 16, 15-16 ; Col. 1, 23 ; Ap. 5, 9 ; 7, 9-10 ; 11, 9 ; 14, 6 ;
 scăpîndu-ne de robia păcatului : Lc. 1, 74-75 ; Rom. 3, 23-25 ; 6, 18 și 22 ; 8, 22-23 ; Gal. 1, 4 ; 3, 13 ; 4, 5 ; 5, 1 ; Ef. 1, 7 ; Col. 1, 13-14 ; Tit 2, 14 ; Evr. 9, 14 ; I P. 1, 18-19.

Răspîndirea Evangheliei

prin cuvînt — tradiție : Mt. 4, 25 ; 9, 26 și 31 ; 13, 8 ; 14, 13-14 și 35-36 ; 20, 34 ; 24, 14 ; 28, 15 ; Mc. 1, 45 ; 3, 7-8 ; 4, 8 ; 5, 30 ; 6, 55 ; Lc. 2, 32 ; 5, 15 ; 6, 17 ; 7, 17 ; 8, 8 și 45-46 ; 18, 43 ; In. 6, 2 ; 9, 5 ; 15, 16 ; Fap. 2, 47 ; 5, 13-14 ; 6, 7 ; 11, 21 ; 12, 24 ; 13, 47-49 ; 19, 20 ; Rom. 10, 19 ; 11, 11 ; 15, 19 ; II Cor. 2, 14 ; 8, 18 ; Ef. 6, 19 ; Col. 1, 6 ; I Tes. 1, 8 ; II Tes. 3, 1 ; II In. 7 ; III In. 7.

Răsplata — vezi : plata

Mt. 10, 41-42 ; 16, 27 ; Mc. 9, 41 ; Lc. 14, 13-14 ; 16, 25 ; Rom. 12, 19 ; II Tes. 1, 6 ; Evr. 10, 30 ;

binelui și răului : Mt. 16, 27 ; II Cor. 5, 10 ; Col. 1, 12-14 ; II In. 8 ;
 fiecăruia după fapte : [Pild. 24, 12 ; 24, 29 ; Is. 59, 18 ; Ier. 25, 14 ;
 50, 29 ; 51, 6 ; Plîng. 3, 64 ; Os. 4, 9 ; 12, 2] ; Mt. 6, 1-2 și 5 și 16 ; 16, 27 ;
 10, 41-42 ; 19, 27-29 ; Lc. 6, 35 ; In. 14, 12-15 ; 17, 18 ; Fap. 22, 14 ; Rom.
 2, 6 și 15-16 ; 4, 4 ; I Cor. 3, 8 ; 9, 18 ; Filip. 3, 14 ; Col. 3, 24 ; I Tim. 5, 18 ;
 Evr. 11, 6 ; Ap. 2, 23 ; 22, 12 ;
 celor prizoniți : Mt. 5, 12 ; Lc. 6, 23 ; Fap. 5, 41 ; Rom. 5, 3-5 ; I P. 4, 13 ;
 căinței adevărate : Lc. 15, 22 ; 18, 14 ; 19, 5 și 9-10 ; 23, 41-43 ;
 nelegiuirilor : Ier. 16, 18 ; Iez. 23, 49 ; Fap. 1, 18 ; cf. Mt. 27, 5 ; Rom.
 16, 18 ; Filip. 3, 19 ; II P. 2, 13 ;
 îndemnuri : Gal. 4, 9 ; Ef. 5, 14 ; Filip. 3, 14 ; Col. 3, 14 ; Evr. 2, 2 ; 6, 1 ;
 I P. 1, 3-4 ; I In. 4, 16 ; 5, 20.

Răspunderea

pentru faptele săvârșite : Iov 19, 4 ; Rom. 14, 12-13 ; Gal. 6, 5 ;
 pentru orice cuvînt rostit : Mt. 12, 36 ; Lc. 19, 22 ; Rom. 14, 12 ; Ef.
 4, 29 ; 5, 4 ; Col. 4, 6 ; cf. Mt. 5, 13 ; Mc. 9, 49-50 ; Lc. 6, 45 ; 14, 34.

Răstignirea

Mt. 11, 25 ; 16, 21 ; 17, 23 ; 20, 18-19 ; 26, 2 ; 27, 26 și 31 și 38 și 44 ;
 28, 5 ; Mc. 8, 31 ; 9, 31 ; 10, 33-34 ; 14, 1 ; 15, 13-15 și 17-20 și 24-28 și 32 ; 16, 6 ;
 Lc. 9, 22 ; 22, 1-2 ; 23, 11 și 21 și 23 și 25 și 32-33 și 39 ; 24, 5 și 7 și 20 ;
 In. 13, 1 ; 18, 28 și 32 ; 19, 1-16 și 18 și 20 și 32 și 41 ; 20, 13 ; Fap. 3, 14-15
 și 17 ; 4, 2 ; 13, 27-29 ; 17, 18 ; 26, 23 ; Rom. 6, 2-4 și 6 și 13 și 23 ; 9, 32 ;
 I Cor. 1, 13 și 23 ; 2, 2 și 8 ; 13, 3 ; II Cor. 5, 15 ; 13, 4 ; Gal. 2, 20 ; 5, 11 și
 24 ; 6, 14 ; Ef. 4, 5 și 23 ; Filip. 1, 21 ; 3, 8 ; Col. 2, 12 ; 3, 3 ; II Tim. 2, 11 ;
 Tit 2, 14 ; Evr. 6, 6 ; 10, 29 ; II P. 2, 20 ; I In. 5, 16 ;
 și moartea Domnului : Mt. 27, 33-50 ; Mc. 15, 22-38 ; Lc. 23, 24-46 ; In.
 19, 17-20 ;
 batjocura : Mt. 27, 39-44 ; Mc. 15, 29-32 ; Lc. 23, 23-43 ;
 întinericul : Mt. 27, 45-49 ; Mc. 15, 33-36 ; Lc. 23, 44-45.

Rătăcirea

de la calea Domnului : Is. 63, 17 ; Iez. 14, 11 ;
 provine din necunoașterea Scripturii : Mt. 22, 29 ; Mc. 12, 24 și 27 ;
 In. 20, 9 ; Evr. 3, 10 ; Iac. 5, 19-20 ;
 provocată de păcat : I Tim. 6, 10 ; II P. 2, 15 și 18 ; I In. 3, 12 ; 4, 6 ;
 Iud. 11 ;
 duce în rătăcire : Pild. 12, 26 ; Is. 3, 12 ; 9, 16 ; 19, 13 ; 44, 20 ; Os. 4, 12 ;
 Ob. 1, 3 ;
 îndrumări : Mt. 18, 15 ; Rom. 11, 14 ; I Cor. 9, 22 ; I Tim. 1, 19 ; 4, 16 ;
 Iac. 5, 19-20 ; I P. 4, 8 ; II P. 3, 17 ;
 oaia rătăcită : Mt. 18, 12-14 ; Lc. 15, 4-6 ; I P. 2, 10 și 25 ; cf. In. 10, 11
 și 16 ; I P. 5, 4 ;
 40 de ani prin pustie : Num. 14, 33 ; 32, 13-15.

Răul — Răutatea

oamenilor în zilele din urmă : II Tim. 3, 1-9 ; cf. Mt. 23, 14 ; Fap. 13, 8 ; Rom. 1, 28-31 ; II Cor. 13, 5 ; Filip. 2, 21 ; 3, 19 ; II Tes. 3, 6 ; I Tim. 4, 1-2 ; 5, 8 ; 6, 4-5 ; Tit 1, 16 ; II P. 2, 1-3 și 10-13 ; 3, 3-4 ; I In. 2, 18 ; Iud. 10, 16 și 18-19 ;

sediul — inima omului : Mt. 12, 34 ; 15, 19 ; Mc. 7, 21 și 23 ; Lc. 6, 45 ; I Rg. 17, 28 ;

caracteristica păcătoșilor înrăiți : In. 8, 44 ; Fap. 13, 10 ; Rom. 1, 25 ; 3, 13-16 ; II Tim. 3, 13 ; Tit 3, 3 ; II P. 2, 14 ; I In. 3, 10-12 ; III In. 10.

interzis, condamnat și pedepsit : Mt. 7, 19 ; 12, 34-37 și 45 ; In. 3, 19 ; 5, 25 ; 7, 7 ; Fap. 4, 27 ; 10, 38 ; Rom. 1, 18 și 24-32 ; 13, 3-4 ; Evr. 1, 9 ;

datoria de — a ne opune și lepăda de el : Pild. 4, 27 ; 16, 17 ; I Cor. 5, 8 ; 14, 20 ; Gal. 5, 13 ; Ef. 4, 31 ; Col. 3, 8-9 ; Iac. 1, 21 ; I P. 2, 1 și 16.

Dumnezeu ajută ostenitorilor : Mt. 5, 45 ; 7, 11 ; Fap. 3, 26 ; Col. 1, 21 ; II Tes. 3, 3 ; cf. In. 17, 15 ;

a urî răul : Pild. 8, 13 ; Am. 5, 15 ;

îndemnuri : Mt. 5, 39 ; Fap. 8, 22 ; Rom. 12, 9 și 21 ; 15, 19 ; I Cor. 5, 8 ; 10, 12-13 ; 13, 5 ; 14, 20 ; Ef. 6, 13 ; Col. 3, 5 și 8 ; I Tes. 5, 15 și 22 ; I P. 2, 16 ; 3, 9-11 ; III In. 11 ;

exemplificat : Mt. 7, 11 și 17-18 și 19 ; In. 15, 2 și 4-6 și 10.

Războiul

contra diavolului : Dan. 10, 13 ; 12, 1 ; cf. Ap. 12, 3 și 7-12 ;

diavolul izgonit din cer pe pământ : Fac. 3, 1 și 4 ; Lc. 10, 18 ; In. 12, 31 ; Ap. 12, 8-9 ; 20, 1-3 ; cf. 9, 1 ;

biruit prin jertfa de pe cruce : Rom. 8, 33-34 și 37 ; 16, 20 ; Ap. 11, 15 ; 19, 1 ; cf. Lc. 14, 26-27 ;

interzis în perspectiva ideală a creștinului : Mt. 26, 52 ; Lc. 22, 51 ; Ap. 13, 10 ; 14, 12 ;

minia și răzbunarea condamnată : Mt. 5, 22 și 38-40 ; Lc. 6, 27-29 ; 9, 54-55 ; Gal. 5, 20 ; Ef. 2, 3 ; I Tes. 5, 9 ;

„a Domnului e răzbunarea“ : Rom. 12, 17-21 ; I Tes. 4, 6 ; Evr. 10, 30 ;

Dumnezeul creștin e Domnul păcii, iubirii, iertării : Rom. 15, 5 și 33 ; 16, 20 ; I Cor. 14, 33 ; Filip. 4, 9 ; I Tes. 5, 23 ; II Tes. 3, 16 ; Evr. 13, 20 ;

Hristos e Domnul păcii : Is. 9, 5 ; cf. Rom. 5, 1 ; Ef. 2, 13-18 ; Col. 1, 20 ;

admis războiul spiritual, cu arme spirituale : Mt. 10, 34-36 ; Lc. 12, 49-53 ; In. 13, 18 ; Ef. 6, 10-20 ; vezi și : Lc. 12, 35 ; 18, 1 ; In. 12, 31-32 ; 14, 30 ; Fap. 21, 11 și 13 și 20 și 30 și 32 ; Rom. 13, 12-14 ; II Cor. 10, 4-6 ; Ef. 2, 1-2 și 10 și 15-17 și 19 ; Col. 4, 2 ; I Tes. 5, 8-9 ; II Tes. 3, 1 ; II Tim. 2, 1 ; Evr. 4, 12 ; I P. 1, 13 ;

contra răului — păcatului : Mt. 21, 12 ; Mc. 11, 15-18 ; Lc. 19, 45-48 ; In. 2, 14-17 ; Evr. 12, 3-4 ; cf. Lc. 2, 34 ; Fap. 28, 22 ; I Cor. 10, 13 ; Gal. 6, 9 ;

lupta pentru mîntuire : In. 17, 20 ; Fap. 1, 14 ; 2, 42 ; 4, 31 ; 8, 22-23 ; I Tim. 1, 18 ;

defensiv, e admis ca îndatorire patriotică : Mt. 22, 21 ; Rom. 13, 1-7 ; I P. 2, 11-17.

Răzbunarea

singelui : Num. 35, 12 ; 35, 19-27 ; Deut. 19, 6 ; Ios. 20, 3-5 ; II Rg. 14, 11 ;

talionul și N. T. : Mt. 5, 38-39 ; Lc. 6, 29 ; I P. 2, 23 ; reglementată de Mîntuitorul : Mt. 5, 39-48 ; 7, 2 ; Lc. 6, 27-38 ; Rom. 12, 17-21 ; I Cor. 6, 7 ; I Tes. 5, 15 ; Iac. 3, 13 ; I P. 2, 23 ; 3, 9 ; Ap. 13, 10 ; creștinului e răbdarea, iertarea, iubirea : Mt. 5, 23-24 și 43-48 ; 6, 12-15 ; 10, 22 ; 16, 24 ; 18, 21-22 ; 27, 14 ; Lc. 17, 3-4 ; 18, 7-8 ; 21, 19 ; 23, 34 ; In. 3, 16 ; 13, 34-35 ; Fap. 7, 60 ; 8, 32 ; Rom. 5, 3-4 ; 8, 25 ; 15, 4 ; I Cor. 4, 12-13 ; II Cor. 6, 4-6 ; Gal. 5, 22 ; Ef. 4, 2 și 32 ; Col. 3, 13 ;

e a Domnului : Mt. 23, 35 ; Lc. 11, 48-51 ; 18, 7-8 ; Rom. 12, 19-21 ; I Tes. 4, 6 ; II Tes. 1, 6-10 ; Evr. 10, 30 ; Ap. 6, 10 ; 16, 5-6 ; 18, 20 și 24 ; 19, 2-3 ;

aplicare dreptății sociale încredințată autorităților competente : Rom. 13, 1-5 și 6-8 ; I P. 2, 13-15 ;

exemple : Mt. 14, 8 ; Mc. 6, 19-28 ; Lc. 9, 54-55 ; Fap. 5, 33 ; 7, 56-60 ; 23, 13-15.

ziua răzbunării : Ieș. 32-34 ; Pild. 6, 34 ; Is. 34, 8 ; 61, 2 ; 63, 4 ; Ier. 46, 10 ; Lc. 21, 22.

Reabilitarea

lui Petru : In. 21, 15-19.

Recunoștința

pentru binefacerile primite : Mt. 8, 14-15 ; 9, 22 ; 26, 7 și 10-13 ; Mc. 5, 30 și 34 ; 10, 52 ; Lc. 7, 37-38 și 41-48 și 50 ; In. 6, 48-50 ; 11, 40-44 ; Fap. 28, 15 ; Rom. 1, 21 ; 16, 4 ; I Cor. 4, 7-8 și 10 și 15 ; Filip. 4, 10-18 ; I Tim. 1, 12-13.

Renașterea

sufletească : Mt. 19, 28 ; In. 1, 12-13 ; 3, 3-8 ; Fap. 3, 21 ; Rom. 8, 11 și 21 ; I Cor. 15, 22 ; Gal. 6, 15 ; Ef. 4, 23 ; Col. 3, -10 ; Tit 3, 5 ; Iac. 1, 18 ; I P. 1, 3 și 23 ; I In. 3, 9.

Revelația — vezi : descoperirea.

Mt. 4, 16 ; 11, 25 ; 13, 11 ; 16, 17 ; Mc. 4, 11 ; Lc. 2, 9-14 și 32 și 34-35 ; In. 3, 32 ; 9, 5 ; 14, 26 ; 15, 15 ; 17, 6 ; Fap. 13, 47 ; 17, 30 ; 22, 14 ; 26, 16 și 18 ; Rom. 2, 5 ; 8, 19 ; 16, 25 ; I Cor. 1, 7 ; 2, 7 și 10 ; 12, 7-8 ; 16, 6 și 26 ; II Cor. 12, 1 și 7 ; Gal. 1, 12 și 16 ; 2, 2 ; Ef. 1, 9 și 17 ; 3, 2-3 și 9 ;

Filip. 2, 16 ; Col. 1, 26 ; I Tes. 4, 8 ; II Tes. 1, 7 ; I Tim. 3, 16 ; II Tim. 1, 10 ; Evr. 1, 1-3 ; 10, 12 ; I P. 1, 7 și 10 și 13 ; 4, 13 ; II P. 3, 13 ; I In. 1, 1-3 ; Ap. 1, 1-2 ; vezi și : Lc. 1, 2 ; 24, 39 ; In. 1, 1 și 3-4 și 14 ; 8, 26 ; 14, 9 ; 15, 10 și 27 ; I Cor. 1, 9 ; II Cor. 4, 4 ; Gal. 4, 6 ; Ef. 1, 7 și 10 ; Col. 1, 15-16 ; Evr. 2, 3 ; I P. 5, 1 ; II P. 1, 16 ;

cea mai de pe urmă : In. 1, 17 ; 15, 15 ; Gal. 4, 4 ; Ef. 1, 9-10 ; Evr. 1, 1-14 ; 2, 3 ;

Apocalipsa : Ap. 1, 1-2 ; 4, 1 ; 22, 16 ; cf. In. 3, 32.

Risipa

risipirea : Mt. 9, 36 ; 11, 6 ; 12, 30 ; 26, 31 și 36 ; Mc. 14, 27 și 50 ; Lc. 1, 51 și 53 ; In. 10, 12 și 16 ; 11, 52 ; 16, 32 ; Ef. 3, 12 și 17 ; I P. 2, 25 ; I In. 2, 2.

Rituri (și simboluri)

Lucrări simbolice sfinte care exprimă un sentiment religios sau o atitudine de evlavie

Ele sînt :

- ingenunchierea : Lc. 22, 41 ; Fap. 7, 60 ; 9, 40 ; 20, 36 ; 21, 5 ; Ef. 3, 14-21 ; Filip. 2, 10 ;
- mătaniile : Mt. 24, 39 ; 28, 9 ; Lc. 24, 52 ; I Cor. 14, 24-25 ; Ap. 4, 10 ; 11, 16 ;
- binecuvîntarea cu miinile : Mc. 10, 16 ; Lc. 24, 50 ;
- ridicarea miinilor la rugăciune : I Tim. 2, 8 ;
- tîmfierea : Filip. 4, 18 ; Ap. 8, 3-4 ;
- punerea mîinilor : Fap. 5, 12 ; 6, 6 ; 8, 17 ; 19, 6 ; 28, 8 ; I Tim. 4, 14 ;
- aprinderea făcliilor : Fap. 20, 7-8 ;
- folosirea veșmintelor liturgice : II Tim. 4, 13.

Rîul vieții

Ap. 22, 1-6 ; cf. Iez. 47, 1 ; Ioel. 4, 18 ; Zah. 4, 6 ; 14, 8.

Rînduiala

a orîndui, a rîndui, a dispune : Mt. 10, 1 ; 26, 24 ; Mc. 3, 14 ; 10, 41-45 ; Lc. 6, 13 ; 9, 1 ; 22, 21-22 ; Fap. 2, 23-24 ; 4, 10 și 28 ; 10, 42 ; 13, 48 ; 14, 23 ; 17, 31 ; Rom. 2, 10 ; 6, 4 ; 13, 2 ; 14, 9 ; I Cor. 9, 14 ; Gal. 2, 21 ; 4, 2 ; Ef. 1, 5 ; Filip. 2, 7 ; Col. 2, 5-6 ; II Tim. 2, 5 ; Evr. 5, 6 și 10 ; 6, 20 ; 7, 11 și 17 și 21 ; 8, 7 ; 9, 27 ; I P. 5, 9 ;

a păzi rînduiala : Deut. 7, 11 ; 8, 11 ; 11, 1 ; Ios. 22, 3.

Rivna

IV Rg. 19, 31 ; Is. 9, 7 ; 26, 11 ; 37, 32 ; 63, 15 ; Lc. 6, 15 ; Fap. 1, 13 ; 21, 20 ; 22, 3 ; Rom. 10, 2 ; I Cor. 12, 31 ; 14, 1 și 12 și 39 ; II Cor. 7, 7 și 11 ; 9, 2 ; 11, 2 ; Gal. 1, 14 ; Filip. 3, 6 ; Tit 2, 14 ; I P. 3, 13 ;

pentru Domnul : Num. 25, 11 ; III Rg. 19, 10 ; IV Rg. 10, 16 ;
Hristos model : Mt. 21, 12-13 ; Mc. 11, 15-17 ; Lc. 19, 45-46 ; In.
2, 14-17 ;

e garanția mântuirii : Mt. 11, 12 ; Lc. 13, 24 ; 16, 16 ; Fap. 18, 25 ;
26, 29 ; Rom. 10, 2 ; 15, 19-20 ; I Cor. 9, 24 ; 14, 1 și 12 ; II Cor. 5, 9 ; Gal.
4, 15-16 și 18 ; Ef. 6, 18 ; Filip. 1, 27 ; Col. 4, 12-13 ; I Tes. 3, 10 ; I Tim.
4, 7-13 ; 6, 12 ; II Tim. 2, 15 ; Tit 2, 14-15 ; 3, 1 ; Evr. 5, 7 ; Iac. 5, 16 ; II P.
1, 10 ; 3, 14 ; Iud. 3 ;

mistuitoare și sfântă : In. 2, 15 ; Fap. 18, 25 ; Rom. 15, 19-20 ; II Cor.
7, 11 ; 11, 28 ; Gal. 4, 18 ;

păcătoasă : Lc. 9, 54-55 ; 21, 12 ; 22, 3-4 ; Fap. 8, 1 și 3 ; 9, 1-2 și 13-14 ;
Rom. 10, 2 ; Gal. 1, 14 ; Filip. 3, 6 ;

îndemnuri : Mt. 7, 21 ; Lc. 6, 46-48 ; Rom. 2, 13 ; I Cor. 10, 13 ; Gal.
6, 9 ; Evr. 12, 3-5 ; Iac. 1, 22 ; Ap. 3, 19.

Roadele

Mt. 3, 8 și 10 ; 7, 16-20 ; 12, 33 ; 13, 8 și 23 și 26 ; 21, 19 și 34 și 41 și
43 ; Mc. 4, 7-8 și 20 și 29 ; 11, 14 ; 12, 2 ; Lc. 1, 42 ; 3, 8-9 ; 6, 43-44 ; 8, 8
și 15 ; 12, 17 ; 13, 6-7 și 9 ; 20, 10 ; 21, 30 ; In. 4, 36 ; 12, 24 ; 15, 2 și 4-5
și 8 și 16 ; Fap. 2, 30 ; 14, 17 ; Rom. 1, 13 ; 6, 21-28 ; 7, 4-5 ; 15, 28 ; I Cor.
9, 7 ; Gal. 5, 22 ; Ef. 5, 9 ; Filip. 1, 11 și 22 ; 4, 17 ; Col. 1, 6 și 10 ; II Tim.
2, 17 ; Evr. 11, 27 ; 12, 11 ; 13, 15 ; Iac. 3, 17-18 ; 5, 7 și 18 ; Ap. 2, 2 ;

faptele bune : Mt. 3, 8 ; 7, 16-23 ; 13, 23 ; Lc. 8, 15 ; 13, 6-9 ; In. 12, 24 ;
15, 2-8 și 10 ; Rom. 6, 20-22 ; 7, 4 ; Gal. 5, 22-25 ; 6, 7-10 ; Ef. 5, 8-11 ; Evr.
12, 11 ; Iac. 3, 18.

Robia

rob : Mt. 6, 24 ; 8, 9 ; 10, 24-25 ; 13, 27-28 ; 18, 23 și 26 și 28 și 32 ;
20, 27 ; 21, 34-36 ; 22, 3-4 și 6 și 8 și 10 ; 24, 45-46 și 48 și 50 ; 25, 14 și 19
și 21 și 23 și 26 și 30 ; 26, 51 ; Mc. 10, 44 ; 12, 2 și 4 ; 13, 34 ; 14, 47 ; Lc.
2, 29 ; 7, 2-3 și 8 și 10 ; 12, 37 și 43-47 ; 14, 17 și 21 și 23 ; 15, 19 și 22 și
29 ; 16, 13 ; 17, 7 și 9-10 ; 19, 13 și 15 și 17 ; 20, 10-11 ; 22, 50 ; In. 8, 33-35 ;
13, 16 ; 15, 15 și 20 ; 18, 10 și 18 și 26 ; Fap. 2, 18 ; 4, 29 ; 7, 6-7 ; 16, 17 ;
20, 19 ; Rom. 1, 1 ; 6, 6 și 16-19 și 22 ; 7, 6 și 25 ; 8, 15 și 21 ; 9, 12 ; 12, 11 ;
14, 18 ; 16, 18 ; I Cor. 7, 15 și 21-23 ; 9, 19 ; 12, 13 ; II Cor. 4, 5 ; Gal. 1, 10 ;
3, 28 ; 4, 1 și 3 și 7-9 și 24-25 ; 5, 1 și 13 ; Ef. 6, 5-8 ; Filip. 1, 1 ; 2, 7 și 22 ;
3, 11 și 22 și 24 ; 4, 1 și 12 ; I Tes. 1, 9 ; I Tim. 6, 1-2 ; II Tim. 2, 24 ; Tit
1, 1 ; 2, 3 și 9 ; 3, 3 ; Filim. 16 ; Evr. 2, 15 ; Iac. 1, 1 ; I P. 2, 16 ; II P. 1, 1 ;
2, 19 ; Ap. 1, 1 ; 2, 20 ; 6, 15 ; 7, 3 ; 10, 7 ; 11, 18 ; 15, 3 ; 19, 2 și 5 ; 22, 3 și 6 ;

robul Domnului : Is. 42, 1-7 ; 49, 1-13 ; 50, 6 ; 53, 1-12 ;

spirituală : In. 8, 34 ; Fap. 8, 23 ; Rom. 6, 16 și 19, 23 ; 7, 23 ; 8, 15 ;
I Cor. 2, 12 ; Gal. 4, 5 și 24 ; I Tim. 3, 7 ; II Tim. 2, 26 ; Evr. 2, 15 ; II P.
2, 19 ;

eliberați de ea prin Hristos : Lc. 4, 18 și 21 ; In. 8, 36 ; Rom. 7, 23 și
25 ; 8, 2 ; II Cor. 7, 22 ; Gal. 5, 1 ; Evr. 2, 15 ;

și prin Evanghelie : In. 8, 31 ; Rom. 8, 2 ; cf. In. 6, 63 ; Rom. 6, 14 și 18 și 22 ; Iac. 1, 25 ; 2, 12 ;
 slujitorii Domnului : Fap. 16, 17 ; Rom. 6, 22 ; I Cor. 7, 22 ; I Tes. 2, 6-7 ;
 II Tim. 2, 24 ; 4, 2 ; Tit 1, 1 ; Iac. 1, 1 ; 3, 13 ; I P. 2, 15-16 ; Ap. 15, 3 ;
 grija credincioșilor : Rom. 6, 18 și 22 ; 8, 4 ; Gal. 5, 1.

Rodul

pentru Domnul : Lev. 23, 17 ; Num. 28, 26 ; Neem. 10, 35 ;
 dreptății : Am. 6, 12 ;
 faptelor : Is. 3, 10-11 ; Ier. 4, 18 ; 17, 10 ; 21, 14 ; 32, 19 ;
 gândurilor : Ier. 6, 19 ;
 iertării păcatelor : Is. 27, 9 ;
 inimii : Is. 10, 12 ;
 minciunii : Os. 10, 13 ;
 muncii : Ieș. 23, 16 ; Pild. 31, 16 ; 31, 31 ; Eccl. 2, 21 ; Ier. 3, 24 ; 20, 5 ;
 neprihănirii : Is. 32, 17 ;
 păcatului : Pling. 4, 13 ;
 pământului : Fac. 4, 3 ; Ieș. 23, 19 ; 34, 26 ; Lev. 27, 30 ; Num. 18, 13 ;
 Deut. 7, 13 ; 26, 10 ; 28, 4 ; 30, 9 ; Ier. 7, 20 ; Ag. 1, 10 ; Zah. 8, 12 ;
 Mal. 3, 11 ;
 pîntecului : Deut. 28, 4 ; Is. 13, 18 ; 48, 19 ; Pild. 2, 20 ;
 primele roade : Ieș. 23, 16 și 19 ; 34, 22 ; Lev. 2, 12-14 ; 23, 17 ; Num. 18, 12-13 ; Deut. 12, 6 ; 12, 11 și 17 ; 18, 4 ; 21, 17 ; 26, 2 ; I Rg. 2, 29 ; Neem. 12, 44 ; 13, 31 ; Pild. 3, 9 ; Ier. 2, 3 ; Iez. 20, 40 ; Os. 9, 10.

Rugăciunea

calități, condiții : Mt. 5, 44 ; 6, 5-7 și 9-13 ; 9, 38 ; 14, 23 ; 17, 21 ; 19, 13 ; 21, 13 și 22 ; 23, 14 ; 24, 20 ; 26, 36 și 39 și 41-42 și 44 ; Mc. 1, 35 ; 6, 46 ; 9, 29 ; 11, 24-25 ; 12, 40 ; 13, 18 și 33 ; 14, 32 și 35 și 38 și 39 ; Lc. 1, 10 și 13 ; 2, 37 ; 5, 12 și 16 și 33 ; 6, 12 și 28 ; 8, 28 și 38 ; 9, 18 și 38 și 40 ; 10, 2 ; 11, 1-2 ; 18, 1 și 10-11 ; 19, 46 ; 20, 47 ; 21, 36 ; 22, 32 și 40-41 și 44-46 ; Fap. 1, 14 și 24 ; 2, 42 ; 3, 1 ; 4, 31 ; 6, 6 ; 8, 15 și 22 și 24 și 34 ; 9, 11 și 40 ; 10, 2 și 4 și 9 și 30-31 ; 11, 5 ; 12, 5 și 12 ; 13, 3 ; 14, 23 ; 16, 13 și 25 ; 20, 36 ; 21, 5 și 39 ; 22, 17 ; 26, 3 ; 28, 8 ; Rom. 1, 10 ; 8, 26 ; 10, 1 ; 12, 12 ; 15, 30 ; I Cor. 7, 5 ; 11, 4-5 și 13 ; 14, 13-14 ; II Cor. 1, 11 ; 5, 20 ; 8, 4 ; 9, 14 ; 10, 2 ; Gal. 4, 12 ; Ef. 1, 16 ; 6, 18 ; Filip. 1, 4 și 9 și 19 ; 4, 6 ; Col. 1, 3 și 9 ; 4, 2-3 și 12 ; I Tes. 3, 10 ; 5, 17 și 25 ; II Tes. 1, 11 ; I Tim. 2, 1 și 8 ; 5, 5 ; II Tim. 1, 3 ; Evr. 5, 7 ; Iac. 5, 13-14 și 16-17 ; I P. 3, 7 și 12 ; 4, 7 ; Ap. 5, 8 ; 8, 3-4 ;
 făcută din toată inima : Mt. 2, 18 ; 5, 4 ; 6, 5-7 ; 7, 7-11 ; 15, 8 ; Lc. 11, 9-13 ; 18, 1-8 ; Filip. 4, 6 ; Col. 4, 2 ;
 de cerere : Mt. 6, 9-15 ; 7, 7-11 ; 17, 21 ; 18, 19 ; 21, 22 ; Mc. 11, 24-25 ; Lc. 11, 9-13 ; 18, 1-8 și 10-14 ; In. 14, 13-14 ; Fap. 12, 5 ; Rom. 15, 30 ; Ef. 6, 18-20 ; I Tim. 2, 1-3 ; Iac. 1, 5-8 ; I In. 5, 14-17 ; Ap. 8, 3-5 ;
 de mulțumire : Mt. 14, 19 ; 15, 36 ; 26, 27 ; Lc. 21, 36 ; In. 6, 11 și 23 ; 11, 41 ; 16, 23 ; Fap. 10, 4 ; 27, 35 ; 28, 15 ; Rom. 1, 8 ; 7, 25 ; 10, 1 ; 12, 12 ; 14, 6 ; I Cor. 1, 4 ; 10, 30 ; 11, 24 ; 15, 57 ; II Cor. 1, 11 ; 2, 14 ; 4, 15 ; 9, 11 ;

Ef. 1, 15-16 ; 5, 4 și 20 ; Filip. 1, 3 ; 4, 6 ; Col. 1, 3 și 12 ; 2, 7 ; 3, 15-17 ; 4, 2 ; I Tes. 1, 2 ; 2, 13 ; 3, 9 ; 5, 18 ; II Tes. 1, 3 ; I Tim. 1, 12 și 17 ; 2, 1 ; 4, 3 ; II Tim. 1, 3 ; Evr. 4, 16 ; I P. 4, 7 ; I In. 3, 22 ; 5, 14 ; Ap. 11, 17 ; vezi : Cuminicătura ;

de laudă și preamărire : Mt. 21, 16 ; 26, 30 ; Mc. 14, 26 ; Lc. 1, 46-47 și 68-69 ; 2, 13-14 și 28-32 ; Fap. 3, 8-9 ; 16, 25 ; Rom. 15, 6-7 și 9-13 și 16-17 și 30 și 33 ; II Cor. 1, 20-22 ; Ef. 1, 3-6 și 12 și 16-19 ; Iac. 3, 10 ; Ap. 5, 12 ; 7, 10 ; 19, 5 ;

de obște : Mt. 18, 20 ; Fap. 2, 46-47 ; 4, 24 ;

domnească : Mt. 6, 7-13 ; Lc. 11, 1-8 ;

lui Iisus pentru Sine, Apostoli și credincioși : In. 17, 1-26 ;

pentru morți, care e necesară deoarece morții numai cu trupul sînt morți, sufletele lor trăiesc mai departe și sînt conștiente : Eccl. 12, 7 ; Mt. 10, 28 ; Lc. 16, 22-31 ; I Cor. 15, 45 ; Ap. 4, 10-11 ; 5, 8-14 ;

ei fac parte împreună cu cei vii din aceeași Biserică a lui Hristos : Rom. 14, 7-9 ; Ef. 1, 9-10 ; Filip. 2, 10-11 ;

necesitatea și posibilitatea acestei rugăciuni : Mt. 12, 31-32 ; In. 14, 13-14 ; II Cor. 5, 1-4 ; Ef. 6, 18-19 ; I Tes. 4, 13 ; I Tim. 2, 1 ; Iac. 5, 16 ;

iubirea nu trebuie să înceteze a fi o legătură între membrii Bisericii, chiar dacă unii au adormit : Mt. 25, 35-36 și 42-43 ; I Cor. 13, 8 și 13.

Rugăminte

Indemnuri : Mt. 2, 18 ; 5, 4 ; 8, 5 și 31 și 34 ; 14, 36 ; 18, 29 și 32 ; 26, 53 ; Mc. 1, 40 ; 5, 10 și 12 și 17-18 și 23 ; 6, 56 ; 7, 32 ; 8, 22 ; Lc. 7, 4 ; 8, 31-32 și 41 ; 15, 28 ; 16, 24 ; Fap. 2, 40 ; 8, 31 ; 9, 38 ; 11, 23 ; 13, 42 ; 14, 22 ; 16, 9 și 15 și 39 ; 19, 31 ; 20, 11 ; 21, 12 ; 24, 4 ; 25, 2 ; 27, 33-34 ; 28, 14 ; Rom. 12, 1 ; 15, 30 ; 16, 17 ; I Cor. 1, 10 ; 4, 16 ; 16, 15 ; II Cor. 5, 20 ; 7, 7 ; 8, 6 ; 12, 8 ; Ef. 4, 1 ; Filip. 4, 2 ; I Tes. 2, 12 ; 4, 1 ; 5, 14 ; II Tes. 3, 12 ; I Tim. 2, 1 ; II Tim. 4, 2 ; Filim. 9, 10 ; Evr. 3, 13 ; 10, 25 ; 13, 19 și 22 ; I P. 5, 1.

Rugina

Mt. 6, 19-20 ; Iac. 5, 3 ; cf. Lc. 12, 20-21 și 33-34 ; I Tim. 6, 9-10 și 19 ; Evr. 13, 5 ; I P. 1, 4.

Ruptură

sfișiere, zdrobire : Mt. 9, 16 ; 26, 65 ; 27, 51 ; Mc. 2, 21 ; 14, 63 ; 15, 38 ; Lc. 5, 36 ; 23, 45 ; In. 19, 23-24 și 30-34 și 36-37 ; 20, 25 și 27 și 29 ; 21, 11 ; Fap. 14, 14 ; Evr. 10, 20.

Rușinea

ocara, batjocura : Mt. 1, 19 ; 10, 22 și 32-33 ; 11, 6 și 25 ; 21, 44 ; 28, 10 ; Mc. 8, 38 ; 12, 10 ; Lc. 2, 34 ; 9, 26 ; 12, 9 ; 14, 9 și 21 și 26 ; 20, 17 ; 23, 46 ; Fap. 4, 11 ; 9, 22 ; 15, 20 ; Rom. 1, 16 și 21 și 32 ; 6, 21 ; 7, 5 ; 9, 33 ; 10, 11 ; 16, 18 ; I Cor. 1, 18-19 și 23-24 și 27-28 ; 6, 5-6 ; 15, 8-10 ; II Cor. 9, 4 ;

10, 5 ; Ef. 5, 12 ; Filip. 1, 20 ; 2, 8 ; 3, 19 ; I Tim. 2, 9 ; II Tim. 1, 8 ; 2, 12
 și 15 ; Evr. 2, 11 ; 11, 16 și 26 ; 12, 2 ; 13, 13 ; I P. 2, 6 ; 3, 16 ; 4, 14 ; I In.
 2, 28 ; 3, 21 ; Ap. 3, 5 și 18 ;
 nelegiuirilor : Iez. 23, 29 ;
 veșnică : Iez. 20, 11 ; Dan. 12, 2.

LOCURI și CITATE des utilizate

Răbdarea în suferințe : Rom. 5, 3 ; 12, 12 ; I P. 2, 20.
 Răbdarea până la sfârșit : Mt. 24, 13 ; cf. 10, 22 ; Mc. 13, 13 ; Lc.
 21, 17-19 ; Evr. 3, 6 ; Ap. 2, 10.
 Rămîneți întru dragostea Mea : In. 15, 9.
 Răzbunarea — a Mea este : Rom. 12, 19 ; Evr. 10, 30.
 Răstignirea firii omenești (pămîntești) : Gal. 5, 24.
 Rău cu rău — nu răsplătiți : I P. 3, 9 ; cf. Rom. 12, 17-21.
 Răutatea — ajunge zilei răutatea ei : Mt. 6, 34.
 Rîvna casei Tale m-a mîncat Doamne : In. 2, 17.
 Răscumpărați vremea, că zilele rele sînt : Ef. 5, 16 ;
 Robi netrebnici sîntem noi : Lc. 17, 10 ; cf. I Cor. 9, 16-17.
 Rușinarea de Iisus și de cuvintele Lui : Mt. 10, 33 ; Mc. 8, 38 ;
 Lc. 9, 26.

S

Sabatul

Iez. 16, 25 ; 31, 16 ; 35, 3 ; Lev. 19, 30 ; 23, 38 ; 26, 2 ; Is. 56, 2-6 ; Mt. 12, 1-2 și 5 și 8 și 10-12 ; 24, 20 ; 28, 1 ; Mc. 1, 21 ; 2, 23-24 și 27-28 ; 3, 2 și 4 ; 6, 2 ; 16, 1-2 și 9 ; Lc. 4, 16 și 31 ; 6, 1-2 și 5-7 și 9 ; 13, 10 și 14-16 ; 14, 1 și 3 și 5 ; 18, 12 ; 23, 54 și 56 ; 24, 1 ; In. 5, 9-10 și 16 și 18 ; 7, 22-23 ; 9, 14 și 16 ; 19, 31 ; 20, 1 și 19 ; Fap. 1, 12 ; 13, 14 și 27 și 42 și 44 ; 15, 21 ; 16, 13 ; 17, 2 ; 18, 4 ; I Cor. 16, 2 ; Col. 2, 16 ;

importantă cauză a conflictului cu iudeii : Mt. 12, 1-8 ; Mc. 2, 24-28 ; Lc. 6, 1-11 ; 13, 14-17 ; 14, 1-4 ; In. 5, 10-11 și 14-16 și 18 ; 7, 22-23 ;

reglementarea lui în V. T. : Ieș. 20, 8-10 ; 31, 14 ; Lev. 23, 31 ; Deut. 5, 12-15 ; Iez. 20, 12 ; cf. Evr. 4, 4 ;

prin atitudine și cuvinte, Mântuitorul îl desființează : Mt. 12, 8 ; Mc. 2, 27-28 ; Lc. 6, 5 ; 13, 14-17 ; Evr. 10, 1 și 8-9 și 16 și 19-20 și 25 ; cf. Ps. 117/118, 22-24 ;

sinodul de la Ierusalim nu obligă la respectarea lui : Fap. 15, 28-29 ; atitudinea Apostolilor : Gal. 4, 9-11 ; Col. 2, 16-17.

În N. T. e exclus din Decalog, vezi : duminica ; poruncile dumnezeiești.

Sabia

Mt. 10, 34 ; 26, 47 și 51-52 și 55 ; Mc. 14, 43 și 47-48 ; Lc. 2, 35 ; 21, 24 ; 22, 36 și 38 și 49 și 52 ; In. 18, 10-11 ; Fap. 12, 2 ; 16, 27 ; Rom. 8, 35 ; 13, 4 ; Ef. 6, 17 ; Evr. 4, 12 ; 11, 34 și 37 ; Ap. 1, 16 ; 2, 16 ; 6, 4 ; 13, 10 și 14 ;

închipuie vărsarea singelui, oprită în N. T. : Mt. 26, 52 ; Mc. 14, 17 ; Lc. 22, 49-51 ; In. 18, 10-11 ; Ap. 13, 10 ; 14, 12 ;

întristare, durere, calvar : Lc. 2, 35 ; cf. Mt. 27, 55 ; Mc. 15, 40 ; Lc. 23, 49 ; In. 19, 25-27 ;

pedepsirea răului prin autoritatea competentă : Rom. 13, 1 și 4-5 ; Tit. 3, 1 ; I P. 2, 13-20.

Cuvîntul lui Dumnezeu : Ef. 6, 17 ; cf. II Cor. 10, 4-5 ; I Tes. 5, 8 ; Evr. 4, 12 ; I P. 1, 23 ; Ap. 1, 16 ; 2, 1 și 16 ; 11, 5 ; 19, 15 ; cf. II Tes. 2, 8 ;

cu două tășuri : Jud. 3, 16 ; Evr. 4, 12 ; Ap. 1, 16 ;

Duhului : Ef. 6, 17 ;

gurii : Ps. 64, 3 ; Ap. 2, 16 ;
 Domnului : Deut. 32, 41-42 ; Jud. 7, 18-20 ; Is. 34, 5-6 ; 66, 16 ; Ier.
 12, 12 ; Iez. 21, 4.

Sac

Mt. 11, 21 ; Lc. 10, 13 ; Evr. 1, 11 ; Ap. 6, 12.

Saducheii

Mt. 22, 23 ; Mc. 12, 18 ; Lc. 20, 27 ; Fap. 4, 1 ; 5, 17 ; 23, 8.

Samarinenii

Neem. 4, 2 ; Mt. 10, 5 ; Lc. 9, 52 ; 10, 33 ; 17, 16 ; In. 4, 9 și 39-40 ;
 8, 48 ; Fap. 8, 25 ;
 samarineanca : In. 4, 1-26 ;
 samarineanul milostiv : Lc. 10, 30-37.

Sarcină

povară, greutate : Mt. 11, 30 ; 23, 4 ; Lc. 11, 46 ; In. 13, 14 ; Fap. 15, 10
 și 28 ; 18, 3 ; 20, 33-34 ; I Cor. 3, 8 ; 4, 12 ; 9, 11-12 ; II Cor. 11, 8-9 ; 12, 13 ;
 Gal. 6, 2 și 5 ; Filip. 4, 12 ; I Tes. 2, 9 ; II Tes. 3, 8.

Sarea

Mt. 5, 13 ; Mc. 9, 49-50 ; Lc. 14, 34-35 ; Col. 4, 6 ; cf. Rom. 12, 18 ;
 14, 19 ; II Cor. 13, 11 ; Ef. 4, 29 ; Evr. 12, 14 ; I P. 3, 15 ;
 pământului : Mt. 5, 13 ; 12, 36-37 ; Mc. 9, 49-50 ; Lc. 14, 34-35 ; 19, 22 ;
 Ef. 4, 29 ; 5, 4.

Satana

I Par. 21, 1 ; Iov. 1, 6-12 ; 2, 1-7 ; Zah. 3, 1-2 ; Mt. 4, 10 ; 12, 26 ; 16, 23 ;
 Mc. 1, 13 ; 3, 23 și 26 ; 4, 15 ; 8, 33 ; Lc. 10, 18 ; 11, 18 ; 13, 16 ; 22, 3 și 31 ;
 In. 13, 27 ; Fap. 5, 3 ; 26, 18 ; Rom. 16, 20 ; I Cor. 5, 5 ; 7, 5 ; II Cor. 2, 11 ;
 11, 14 ; 12, 7 ; I Tes. 2, 18 ; II Tes. 2, 9 ; I Tim. 1, 20 ; 5, 15 ; Ap. 2, 9 și 13
 și 24 ; 3, 9 ; 12, 9 ; 20, 2 și 7.

Sădirea

sad, răsad : Mt. 15, 13 ; 21, 33 ; Mc. 12, 1 ; Lc. 17, 28 ; 20, 9 ; In. 15, 2 ;
 I Cor. 3, 6 ; 9, 7 ; cf. Mt. 7, 19 ; Mc. 16, 20 ; Gal. 5, 22 ; 6, 6 ; Iac. 1, 21.

Sălbatic

pusti : Mt. 3, 4 ; 4, 1 ; Mc. 1, 6 și 12-13 ; Lc. 4, 1 ; 7, 33 ; Rom. 11, 17 ;
 Ef. 2, 12.

Sămînța

urmași, seminție : Fac. 10, 5 ; 36, 40 ; Ieș. 33, 1 ; Num. 1, 4 ; 24, 2 ;
 31, 4-6 ; 36, 3-9 ; Deut. 1, 8 ; Ios. 3, 12 ; Jud. 21, 24 ; Mt. 13, 4 și 19 și 23 și

27 și 32 și 37-38 ; Mc. 4, 4 și 7 și 26-27 și 31 ; Lc. 8, 5 și 11-15 ; Rom. 4, 16 și 25 ; I Cor. 15, 38 ; II Cor. 9, 10 ; Gal. 3, 16 și 19 ; I P. 1, 23 ; I In. 3, 9 ; 5, 18 ; Ap. 12, 17.

Sănătatea

Mt. 12, 13 ; 15, 31 ; Mc. 5, 34 ; Lc. 5, 31 ; 7, 10 ; 15, 27 ; In. 5, 4 și 6 și 9 și 11 și 14-15 ; 7, 23 ; Fap. 4, 10 ; I Tim. 1, 10 ; 6, 3 ; II Tim. 1, 13 ; 4, 3 ; Tit 1, 9 și 13 ; 2, 1-2 și 8 ; II P. 3, 1 ; III In. 2.

Săracii

frații lui Hristos : Mt. 5, 3 ; 6, 19-20 ; 11, 5 ; 19, 21 ; 21, 17 ; 26, 7-13 ; Mc. 7, 37 ; 10, 21 ; 12, 42-44 ; 14, 3-9 ; Lc. 4, 18 ; 6, 20 ; 7, 22 și 37-38 și 43-47 ; 11, 41 ; 12, 4-7 și 21 și 23 și 31-33 ; 14, 13 și 21 ; 16, 9 și 20 și 22 ; 18, 22 ; 19, 8 ; 21, 2-4 ; In. 2, 23 ; 12, 5 și 8 ; 13, 29 și 33-34 ; 14, 18-19 ; Fap. 2, 45 ; 4, 34-35 ; 10, 38 ; 24, 17 ; Rom. 15, 26-27 ; I Cor. 4, 8 ; 9, 11 ; 13, 3 ; 16, 1 ; II Cor. 6, 10 ; 8, 2 și 4-5 și 9 și 12 ; 9, 1 și 9 ; Gal. 2, 10 ; 4, 9 ; I Tim. 6, 17 și 19 ; Iac. 2, 2-6 ; I P. 1, 4 ; Ap. 2, 9 ; 3, 17 ;

cu duhul : Mt. 5, 3 și 6 și 10-11 ; 6, 25-27 ; 12, 22-23 ; Filip. 4, 6 ; 5, 7 ;

cauzată de năpastă, exploatare sau risipă : Lc. 15, 13-16 ; Iac. 2, 5 ; 5, 4 ;

grija lui Dumnezeu față de ei : Lc. 1, 53 ; cf. Mt. 5, 6 ; Iac. 2, 5 ; 5, 4 ;

Hristos pildă și exemplu de urmat : Mt. 6, 24 ; 8, 20 ; 10, 9-10 ; 19, 21-22 ; 27, 55 ; Mc. 6, 8 ; 10, 21 ; 15, 41 ; Lc. 2, 7 ; 8, 2-3 ; 9, 1 și 3-4 și 58 ; 10, 4 ; 14, 33 ; 18, 22 ; In. 1, 10-11 și 16 ; Fap. 4, 32 și 34-35 ; II Cor. 8, 9 ; Filip. 2, 6-7 ;

Hristos îi ajută și le binevestește : Mt. 5, 3 ; 11, 5 ; Lc. 4, 18 ; 6, 20 ; 7, 22 ; Iac. 2, 5 ;

ajutorarea lor e lăudată : Mt. 12, 43-44 ; Lc. 21, 3-4 ; II Cor. 8, 2 și 12 ; 9, 7 ; cf. Fap. 20, 35 ; Rom. 12, 8 ;

îndemnuri : Mt. 5, 42 ; 6, 1 și 19-20 ; 19, 21 ; Mc. 10, 21 ; Lc. 3, 11 ; 11, 41 ; 12, 33 ; 16, 9 ; 18, 22 ; 19, 8 ; Fap. 2, 45 ; 20, 35 ; Rom. 12, 13 ; 15, 26 ; II Cor. 8, 7-8 ; 9, 5 și 7 și 9 ; Gal. 2, 10 ; 6, 10 ; Ef. 4, 24 ; I Tim. 6, 18 ; Evr. 13, 16 ; Iac. 2, 2-8 ; 5, 4 ; I In. 3, 17 ;

promisiuni binefăcătorilor : Mt. 25, 34-40 ; Lc. 12, 33 ; 14, 13-14 ; 18, 22 ; ipocrizia față de ei : Mt. 26, 8-9 și 11 ; Mc. 14, 4-5 și 7 ; In. 12, 4-6 și 8 ; Iac. 2, 15-16 ;

exemple de săraci : Mc. 12, 42-44 ; Lc. 14, 26 ; 21, 1-4 ; Evr. 11, 37 ;

exemple de binefăcători : Lc. 19, 8-9 ; Fap. 2, 45 ; 3, 6 ; 4, 34-37 ; 9, 36 și 39 ; 10, 2 ; 24, 17 ; Rom. 15, 26 ; Gal. 2, 10.

Sărutarea

Mt. 26, 48 ; Mc. 14, 14 ; Lc. 7, 38 și 45 ; 22, 47-48 ; In. 18, 3 ; Fap. 1, 16 ; 20, 37 ; Rom. 16, 16 ; I Cor. 16, 20 ; II Cor. 13, 12 ; Filip. 4, 21 ; I Tes. 5, 26 ; I P. 5, 14.

Scăldătoare

Vitezda — ologul de 38 ani : In. 5, 2 și 4 și 7 ; (5, 1-16) ;
 Siloam — orbul din naștere : In. 9, 7 și 11 și 15 ; (9, 1-38) ;
 vezi și : In. 13, 10 ; Fap. 9, 37.

Scaunul

Tronul, cu atribute și numiri deosebite : Mt. 5, 34 ; 19, 28 ; 23, 2 și 16 și 18-22 ; 25, 31 ; 27, 19 ; 28, 18 ; Mc. 8, 38 ; Lc. 1, 32 ; 22, 30 ; 23, 33 și 46 ; In. 1, 3 ; 19, 13 și 17-18 și 30 și 34 ; Fap. 7, 49 ; 12, 21 ; 25, 6 ; Rom. 14, 10 ; I Cor. 6, 2 ; II Cor. 5, 10 ; Ef. 3, 9 ; Filip. 2, 8 ; Col. 1, 16 ; II Tim. 2, 12 ; Evr. 1, 8 ; 11, 26 ; 12, 2 ; Iac. 5, 12 ; I P. 4, 14 ; II P. 3, 10 ; Jud. 14, 15 ; Ap. 1, 5-7 și 18 ; 2, 13 ; 3, 21 ; 4, 2-6 și 9-10 ; 5, 1 și 6-7 și 11 și 13 ; 6, 11 și 16 ; 7, 15 ; 11, 16 ; 14, 3 ; 19, 4 ; 20, 4 și 11 ; 22, 1 și 3 ;

tronul slavei lui Dumnezeu : Mt. 25, 31 ; Fap. 7, 49 ; 23, 22 ; Col. 1, 16 ; Evr. 1, 8 ; 12, 2 ; Ap. 3, 21 ; 4, 2-6 și 9-10 ; 5, 1 și 6-7 și 11 și 13 ; 6, 16 ; 7, 15 ; 19, 4 ; 20, 11 ; 21, 3 ; 22, 1 și 3 ;

scaunul lui Moise : Mt. 23, 2 ;

tronul lui David : Lc. 1, 32 ;

tronul celor mântuiți : Lc. 22, 30 ; Ap. 4, 4 ; 11, 16 ; 14, 3-4 ;

scaunul de judecată : Mt. 27, 19 ; In. 19, 13 ; Fap. 25, 16 ; Ap. 20, 4 ;

tribună : Fap. 12, 21 ;

scaunul satanei : Ap. 2, 13.

Scăpare

salvare, mîntuire : Mt. 3, 7 ; 8, 25 ; 14, 30 ; 23, 33 ; 24, 22 și 42 ; 25, 13 ; 27, 43 ; Mc. 4, 38 ; 13, 20 și 33 ; Lc. 3, 7 ; 11, 26 ; 13, 5 ; 21, 36 ; Fap. 9, 24-25 ; 12, 11 ; 27, 20 și 22 ; Rom. 2, 3 ; 16, 4 ; II Cor. 11, 33 ; Evr. 2, 3 ; 11, 7 și 12, 25 ; I P. 4, 18 ; II P. 2, 18 și 20 ;

cetățile de scăpare : Num. 35, 6 ; 35, 11-15 ; 35, 25-28 ; Ios. 20, 2 ; 21, 13 ; I Par. 6, 57.

Schimbarea la față

a Domnului : Mt. 17, 1-13 ; Mc. 9, 2-3 ; Lc. 9, 28-36 ; In. 1, 14 ; Fap. 3, 22 ; II P. 1, 16-18 ;

prezisă de Iisus : Mt. 16, 28 ; Mc. 9, 1 ; Lc. 9, 27 ; In. 1, 51 ;

atestată de martori : In. 1, 14 ; II P. 1, 16-18 ; I In. 1, 1-2.

Scriptura Sfintă

Mt. 21, 42 ; 22, 29 ; 26, 54-56 ; Mc. 12, 10 și 24 ; 14, 49 ; 15, 28 ; Lc. 4, 21 ; 22, 37 ; 24, 27 și 32 și 45 ; In. 2, 22 ; 5, 39 ; 7, 38 și 42 ; 10, 35 ; 13, 18 ; 17, 12 ; 19, 24 și 28 și 36-37 ; 20, 9 ; Fap. 1, 16 ; 8, 30 și 32 și 35 ; 17, 2 și 11 ; 18, 24 și 28 ; Rom. 1, 2 ; 4, 3 ; 9, 17 ; 10, 11 ; 11, 2 ; 15, 4 ; 16, 26 ; I Cor. 15, 3-4 ; Gal. 3, 8 și 22 ; 4, 30 ; I Tim. 5, 18 ; II Tim. 3, 16 ; Iac. 2, 8 și 23 ; 4, 5 ; I P. 2, 6 ; IIP. 1, 20-21 ; 3, 16 ; Ap. 13, 18 ; 17, 9.

Cuvîntul lui Dumnezeu scris, necesar pentru mîntuirea oamenilor : Deut. 11, 18-19 ; Is. 34, 16 ; Ier. 30, 2 ; Os. 1, 1-2 ; Lc. 11, 28 ; 24, 27 și 44-47 ; Rom. 15, 4 ; II Tim. 9, 15 ; Evr. 1, 1-2 ;

este cuvînt inspirat : II Rg. 23, 2-3 ; Lc. 12, 12 ; Fap. 1, 16 ; 3, 18 ; 3, 21 ; 4, 25 ; 28, 25 ; II Tim. 3, 16 ; II P. 1, 21 ;

are valabilitate permanentă : Deut. 11, 18-19 ; Mt. 5, 18-19 ;

se împarte în Vechiul și Noul Testament : Gal. 4, 24 și 26 ;

Vechiul Testament — pedagog spre Hristos : Mt. 11, 13 ; Gal. 3, 24-25 ;

Vechiul Testament — mărturie a dumnezeirii lui Hristos : Lc. 24, 27 ; 24, 44-47 ; In. 5, 39 și 46-47 ; Rom. 1, 1-3 ; 3, 31 ; 10, 4 ; 15, 4 ; Gal. 3, 24 ; Evr. 3, 7-8 ;

în alte privințe, adică a riturilor și celorlalte prescripții mozaice Vechiul Testament nu mai e obligatoriu pentru creștini : Ier. 31, 31 ; Fap. 15, 1-29 ; Rom. 10, 4 ; Gal. 2, 16-21 ; 3, 25 ; Col. 11, 16-17 ; Evr. 8, 6-9 și 13 ; 10, 9 ;

Scriptura, ca și Sfînta Tradiție, cuprinde adevărul dumnezeiesc întreg : Mt. 28, 20 ; Mc. 16, 15 și 20 ; In. 16, 12 ; 21, 25 ;

necesitatea și folosul citirii Sfintei Scripturi : II Tim. 3, 16-17 ; 4, 2-3 ;

cuprinsul Sfintei Scripturi este foarte profund : Rom. 10, 33 ; II P. 3, 15-16.

Biserica, unica păstrătoare și interpretează a Sfintei Scripturi : Mt. 13, 10-11 ; Fap. 8, 26-31 și 34 ; I Tim. 3, 15 ; II Tim. 1, 13-14 ; 2, 2 ; II P. 1, 20.

Scrisoare

epistolă : Fap. 9, 2 ; 15, 30 și 33 ; 22, 5 ; Rom. 16, 22 ; I Cor. 5, 9 ; 16, 3 ; II Cor. 3, 1-3 ; 7, 8 ; 10, 9-11 ; Col. 4, 16 ; I Tes. 5, 27 ; II Tes. 2, 2 și 15 ; 3, 14 și 17 ; II P. 3, 1 și 16.

Scîrnirea dinților

Mt. 3, 12 ; 7, 23 ; 8, 11-12 ; 13, 30 și 40 și 42 și 50 ; 21, 43 ; 22, 13 ; 24, 51 ; 25, 30 și 41 și 46 ; Lc. 3, 17 ; 6, 46 ; 12, 46 ; 13, 27-28 ; In. 5, 25 și 29 ; I Cor. 13, 2 ; 15, 52 ; I Tes. 4, 16 ; Evr. 12, 29 ; II P. 3, 7 ; Iud. 13 ; Ap. 13, 16 ; 14, 10-11 ; 16, 13 și 19 ; 19, 3 și 20 ; 20, 9-10.

Secerișul

Mt. 9, 37 ; 13, 30 și 39 ; Mc. 4, 29 ; Lc. 10, 2 ; In. 4, 35 ; Ap. 14, 15 ;

viziunea morții și a dreptei judecăți : Mt. 3, 12 ; 13, 30 ; Lc. 3, 17 ; Ap. 14, 14-20 ;

poporului pregătit pentru primirea Evangheliei : Mt. 9, 37-38 ; Mc. 4, 29 ; Lc. 10, 2 ; In. 4, 35-38 ; II Tes. 3, 1-2.

Semn

Mt. 12, 38-39 ; 16, 1 și 3-4 ; 24, 3 și 30 ; 26, 48 ; Mc. 8, 11-12 ; 13, 4 ; 16, 17 și 20 ; Lc. 2, 12 și 34 ; 11, 16 și 29-30 ; 21, 7 și 11 și 25 ; 23, 8 și 45 ;

In. 2, 11 și 18 și 23 ; 3, 2 ; 4, 54 ; 6, 2 și 14 și 26 și 30 ; 7, 31 ; 9, 16 ; 10, 41 ; 11, 47 ; 12, 18 și 37 ; 20, 30 ; Fap. 4, 16 și 22 ; 8, 6 și 13 ; Rom. 4, 11 ; I Cor. 1, 22 ; 14, 22 ; II Cor. 12, 12 ; II Tes. 3, 17 ; Ap. 12, 1 și 3 ; 13, 13-14 ; 15, 1 ; 16, 14 ; 19, 20 ;

de aducere aminte : Ieș. 13, 9 ; Num. 16, 40 ; Deut. 6, 8 ; 11, 18 ;

Ios. 4, 6 ;

de binecuvîntare : Deut. 33, 13 ;

de biruință : I Rg. 15, 12 ;

cerut de iudei : Mt. 12, 38-41 ; Mc. 8, 11-12 ; Lc. 11, 29-32 ; In. 2, 18-22 ; I Cor. 1, 22 ;

pe frunte : Ieș. 9, 6 ; Ap. 13, 16 ; 14, 9 ; 20, 4 ;

cuielor : In. 20, 25 ;

fiarei : Ap. 16, 3 ; 19, 20 ;

Domnului Iisus : Gal. 6, 17 ;

Fiului Omului : Mt. 24, 30 ;

în soare : Lc. 21, 25 ;

venirii : Mt. 24, 3 ;

al legămîntului : Fac. 9, 12-13 ; 9, 17 ; 17, 11 ; Lev. 2, 13 ;

infricoșătoare : Deut. 34, 12 ; Is. 3, 24 ;

din cer : Mt. 16, 1-4 ; Lc. 11, 16 ; In. 6, 30-31 ; cf. 4, 48 ; I Cor. 1, 21-22.

Semnele vremii : Mt. 16, 2-3 ; Lc. 12, 54-59 ;

Serafimi : Is. 6, 2 și 6.

Serviciul divin

Fap. 2, 42 și 46-47 ; Rom. 12, 1 ; I Tim. 2, 1-4 ; Evr. 10, 25.

Setea

și foamea — de împărăția lui Dumnezeu : Mt. 5, 6 ; 25, 35 și 42 ; Lc. 1, 53 ; 6, 21 ; In. 4, 13-15 ; 6, 35 ; 7, 37 ; 19, 28 ; Rom. 8, 18 ; I Cor. 4, 11 ; II Cor. 11, 27 ; Ap. 7, 16 ; 22, 17.

Sfatul

Mt. 12, 14 ; 15, 13 ; 21, 38 ; 22, 15 ; 26, 3-4 și 24 ; 27, 1 și 7 ; 28, 12 ; Mc. 3, 6 ; 12, 13 ; 14, 1-2 ; 15, 1 ; Lc. 1, 35 ; 4, 18 ; 6, 11 ; 7, 30 ; 20, 14 și 20 ; 22, 2 și 21 și 66 ; 23, 1 și 51 ; In. 5, 18 ; 10, 39 ; 11, 47 și 53 ; 18, 28 ; Fap. 2, 23 ; 3, 13 ; 4, 16 și 26-28 ; 5, 38 ; 20, 27 și 31 ; 27, 12 și 42-43 ; Rom. 9, 19 ; 13, 13-14 ; I Cor. 4, 5 și 14 ; 14, 3 ; II Cor. 6, 1 ; 11, 2 ; Gal. 5, 16-17 ; Ef. 1, 11 ; 4, 1 ; 5, 19 ; Col. 1, 28 ; 3, 16 ; I Tes. 2, 11 ; II Tes. 3, 12 ; Tit. 2, 15 ; Evr. 6, 17 ; 13, 22 ; I P. 2, 11 ; 5, 1 ;

sfaturile evanghelice : Mt. 19, 21 ; Mc. 10, 21 ; Lc. 18, 22 ; I Cor. 7, 25-26 și 28-40 ; Ap. 14, 4.

Sfințenia

atribuită lui Dumnezeu și Iisus Hristos : Iov 6, 10 ; Is. 40, 25 ; Os. 11, 12 ; Avac. 3, 3 ; Mc. 1, 24 ; Lc. 1, 35 ; 4, 34 ; In. 6, 69 ; 17, 11 ; Fap. 3, 14 ; 4, 27 și 30 ; I P. 1, 15-16 ; I In. 2, 20 ; Ap. 3, 7 ; 4, 8 ; 6, 10 ;

ingerilor : Mc. 8, 38 ; Lc. 9, 26 ; Fap. 10, 22 ; I Tes. 3, 13 ; II Tes. 1, 10 ; Iud. 14 ; Ap. 14, 10 ;

profeților și Apostolilor : Lc. 1, 70 ; Fap. 3, 21 ; Ef. 3, 5 ; II P. 3, 2 ; dreptilor V. T. : Mt. 27, 52 ; Fap. 9, 13 și 32 și 41 ; 26, 10 ; Rom. 1, 7 ; 8, 27 ; 12, 13 ; 15, 25-26 și 31 ; 16, 2 și 15 ; I Cor. 1, 2 ; 6, 1-2 ; 14, 33 ; 16, 1 și 15 ; II Cor. 1, 1 ; 8, 4 ; 9, 1 și 12 ; 13, 12 ; Ef. 1, 1 și 15 și 18 ; 2, 19 ; 3, 8 și 18 ; 4, 12 ; 5, 3 ; 6, 18 ; Filip. 1, 1 ; 4, 8 și 21-22 ; Col. 1, 2 și 4 și 12 și 26 ; 3, 12 ; I Tes. 3, 13 ; II Tes. 1, 10 ; I Tim. 5, 10 ; Filip. 5, 7 ; Evr. 3, 1 ; 6, 10 ; 13, 24 ; Ap. 5, 8 ; 8, 3-4 ; 11, 18 ; 13, 7 și 10 ; 14, 12 ; 16, 6 ; 17, 6 ; 18, 20 și 24 ; 19, 8 ; 20, 9 ;

persoanelor consacrate : Mc. 6, 20 ; Lc. 2, 23 ; I Cor. 7, 14 și 34 ; Ef. 1, 4 ; 5, 27 ; Col. 1, 22 ; I P. 1, 15-16 ; 2, 5 ; Ap. 20, 6 ; 22, 11 ;

locășurilor, locurilor, obiectelor consacrate : Ieș. 25, 8 ; 26, 33 ; 28, 29 ; 29, 30 ; Lev. 4, 6 ; 5, 15-16 ; 6, 30 ; 8, 10 ; Num. 3, 28 și 31-32 ; Dan. 8, 13-14 ; 9, 17 și 26 ; 11, 31 ; Am. 7, 9 ; Iona. 2, 4 și 7 ; Mih. 1, 2 ; Avac. 2, 20 ; Zah. 2, 13 ;

Mt. 4, 5 ; 7, 6 ; 24, 15 ; 27, 53 ; Lc. 1, 49 și 72 ; Fap. 6, 13 ; 7, 33 ; 21, 28 ; Rom. 1, 2 ; 7, 12 ; 11, 16 ; 12, 1 ; 16, 16 ; I Cor. 3, 17 ; 16, 20 ; II Cor. 13, 12 ; Ef. 2, 21 ; I Tes. 5, 26 ; II Tim. 1, 9 ; Evr. 8, 2 ; 9, 1-3 și 8 și 12 și 24 ; 10, 19 ; 13, 11 ; II P. 1, 18 ; 2, 21 ; 3, 11 ; Iud. 20 ; Ap. 11, 2 ; 21, 2 și 10 ; 22, 19 ;

idealul vieții creștine : Mt. 5, 48 ; Lc. 6, 36 ; 10, 20 ; Fap. 4, 27 ; Rom. 8, 29 ; Gal. 4, 26 ; Ef. 5, 1 ; Filip. 3, 12 ; 4, 13 ; Evr. 7, 26 ; 11, 40 ; I P. 1, 15-16 ; 2, 21-22 ; I In. 2, 6 ; Ap. 3, 12 ; 13, 8 ;

constă din : Rom. 6, 22 ; II Cor. 7, 1 ; Ef. 1, 4 ; 5, 27 ; Filip. 2, 15 ; 4, 8-9 ; Col. 1, 22 ; 3, 12-17 ; I Tes. 3, 12-13 ; 5, 23 ; Iac. 1, 27 ; I P. 1, 22 ; II P. 1, 5-7 ; I In. 3, 3 ; Ap. 14, 4 ; vezi și : Rom. 1, 4 ; II Cor. 1, 12 ; 7, 1 ; Evr. 12, 10 ;

e opera harului divin : Rom. 15, 16 ; I Cor. 1, 2 și 30 ; Gal. 5, 22-23 ; Ef. 5, 26-27 ; Col. 1, 22 ; I Tes. 5, 23 ; II Tes. 2, 13 ; Tit 2, 14 ; 3, 5 ; Evr. 2, 11 ; 10, 10 și 14 ; 13, 12 ; I P. 1, 2 ; 2, 24 ; Iud. 1 ;

în colaborare cu credința și faptele : Lc. 1, 74-75 ; Rom. 6, 12 și 19 ; 8, 28-29 ; 12, 1 ; I Cor. 1, 2 ; II Cor. 6, 17 ; 7, 1 ; Ef. 4, 24 ; 5, 8 și 27 ; Filip. 1, 10 ; 3, 12 și 14 ; Col. 1, 22 ; I Tes. 3, 13 ; 4, 4 ; 5, 22-23 ; Evr. 3, 1 ; I P. 1, 15 ; II P. 3, 11 și 14 ; Ap. 22, 11 ;

destinul creștinilor adevărați : Lc. 10, 20 ; Fap. 20, 32 ; Rom. 8, 28-29 ; Ef. 1, 4-5 ; I Tes. 1, 7 ;

porunca sfințeniei : Ieș. 22, 31 ; Lev. 22, 8 ; Iez. 44, 31.

Sfinții

oameni fără prihană : Ef. 1, 4 ; 5, 25 ; Filip. 2, 15 ; Col. 1, 22 ; Evr. 9, 14 ; I P. 1, 19 ; Iud. 24 ; Ap. 14, 5 ;

trăiesc în comuniune cu Dumnezeu : Mt. 22, 32 ; In. 15, 14-15 ; Gal. 4, 26 ; Ef. 1, 22-23 ; 2, 19 ; 5, 30.

Voia lui Dumnezeu se reflectă minunat în viața lor : Ps. 15, 3 ;

sînt numiți și „prieteni ai lui Dumnezeu“, „casnici“ ai Lui, „judecători ai lumii“ : Mt. 19, 28 ; In. 15, 14 ; I Cor. 6, 21 ; Ef. 2, 19 ; Iac. 2, 23 ;

încă în viața aceasta sînt înzestrați cu felurite daruri : III Rg. 17 ș. u. ; IV Rg. 2 ș. u. ; Fap. 5, 1-12 ; 9, 32-42 ; 20, 9-11 ; 28, 3-9 ; după moarte, în cer, duc o viață conștientă : Mc. 12, 27 ; Lc. 16, 22-24 ; 20, 34-38 ; Ap. 4, 10-11 ; 5, 8-14 ; intervin pentru credincioși : Lc. 16, 27-29 ; Fap. 5, 3 ; 8, 29 și 39-40 ; I Cor. 12, 25-27 ; Filip. 1, 4 ; Ap. 5, 8 ; 6, 10-11 ; 8, 3-4 ; 22, 9 ; după voia lui Dumnezeu, se arată credincioșilor : Mt. 17, 3 ; Mc. 9, 4 ; Lc. 9, 30 ; Fap. 8, 29 și 39-40 ; acf minuni : Lc. 9, 1-2 ; Evr. 11, 29-35 ; Iac. 5, 16-18 ; sîntem concetățeni cu ei în Biserica lui Hristos : Ef. 2, 19-22 ; Filip. 3, 20 ; Evr. 12, 22-23 ; Ap. 2, 9 ; să-i imităm și să-i venerăm : Lc. 1, 48 ; Rom. 4, 12 ; Ef. 6, 18 ; Filip. 3, 17 ; Evr. 12, 1-2 ; 13, 3 și 7 ; numirea de sfinți se atribuie și credincioșilor botezați : Fap. 9, 13 și 32 ; 20, 32 ; 26, 10 ; Rom. 12, 13 ; 15, 25 ; I Cor. 1, 2 ; Col. 1, 22 ; I Tes. 4, 7 ; Ef. 1, 1 ; II Cor. 13, 12 ; Filip. 1, 1 ; 4, 21-22 ; Evr. 13, 24 ; I P. 2, 5 și 9 ; Iud. 3.

Sfințirea

Mt. 27, 52-53 ; In. 17, 17 ; Fap. 9, 13 și 32 și 41 ; Rom. 6, 19 ; I Cor. 1, 2 și 30 ; 3, 17 ; 6, 2 ; II Cor. 7, 1 ; Ef. 2, 19 ; 5, 27 ; Col. 1, 12 ; I Tes. 3, 13 ; 4, 3 și 7 ; Filip. 7 ; I P. 1, 15-16 și 19 și 22-23 ; I In. 3, 3 ; Ap. 5, 8 ; 14, 12 ; 22, 11 ; e opera harului divin : Mt. 6, 9 ; 23, 17 ; Lc. 11, 2 ; In. 10, 36 ; 17, 17 și 19 ; Fap. 20, 32 ; Rom. 15, 16 ; I Cor. 1, 2 și 30 ; 6, 11 ; 7, 14 ; Ef. 5, 26 ; I Tes. 5, 23 ; I Tim. 4, 5 ; II Tim. 2, 21 ; Evr. 2, 11 ; 9, 13-14 ; 10, 10 și 14 și 29 ; 13, 12 ; I P. 3, 15 ; Ap. 22, 11 ; prin colaborarea omului cu Harul : Rom. 6, 19 ; I Cor. 1, 30 ; I Tes. 4, 3 și 4 și 7 ; II Tes. 2, 13 ; I Tim. 2, 15 ; Evr. 12, 14 ; I P. 1, 2 ; 3, 15 ; apei, untdelemnului, pînii, a obiectelor, locuitorilor și lăcașurilor : Mt. 14, 19 ; 15, 36 ; 25, 26-27 ; Lc. 24, 30 ; I Tim. 4, 4-5 ; cf. Lev. 8, 6 ; 14, 8 ; 19, 9 și 12 ; Lev. 14, 8 ; Iez. 36, 25-26 ; III Rg. 8, 63 ; II Par. 7, 5 ; Ezdr. 6, 16 ; In. 5, 4.

Sfîrșitul

Mt. 10, 22 ; 13, 39-40 ; 24, 3 și 6 și 13-14 ; 28, 20 ; Mc. 13, 4 și 7 și 13 ; Lc. 9, 31 ; 21, 9 ; In. 8, 38 ; Rom. 6, 21-22 ; 8, 17 ; 10, 4 ; 13, 11 ; 15, 4 ; I Cor. 1, 8 ; 10, 11 ; 15, 24 ; Filip. 3, 19 ; I Tes. 3, 13 ; 4, 3 ; I Tim. 6, 15 ; Evr. 3, 6 și 14 ; 6, 11 ; 13, 7 ; Iac. 1, 15 ; I P. 1, 9 ; 4, 7 ; II P. 1, 4 ; 3, 7 și 14 ; Ap. 1, 8 ; 2, 8 ; 4, 8 ; 14, 15-17 ; 21, 6 ; 22, 13 ; lumii materiale : Mt. 13, 29-30 ; 22, 1-7 ; cap. 24 ; Mc. 13, 1-37 ; Lc. 21, 38 ; Fap. 1, 7 ; Rom. 13, 11-12 ; I Cor. 10, 11 ; 11, 26 ; 15, 35-47 ; I Tes. 4, 15 ; 5, 2 ; II Tes. 2, 1-3 ; I In. 2, 18 și 28.

Sila

silința, siluirea : Mt. 5, 41 ; 20, 26 ; 21, 35-39 ; 26, 4-5 ; 27, 32 ; Mc. 10, 42-45 ; 14, 46 și 49 și 55 și 65 ; 15, 21-22 ; Lc. 6, 29-30 ; 11, 12 ; 14, 23 ;

22, 54 și 63-71 ; 23, 26 și 33 ; In. 18, 12 ; 19, 2-3 și 6 și 10-11 și 13 și 16-18 și 32 și 37 ; 21, 16 și 18 ; Fap. 2, 23 și 36 ; 5, 2 și 4 și 8-9 și 18 și 26 și 28 și 38-40 ; 10, 28-29 ; 16, 3 ; 20, 28-30 ; 24, 16 ; Rom. 12, 17 și 19 și 21 ; I Cor. 6, 7 ; 9, 17 ; II Cor. 5, 9 ; Gal. 2, 3 și 14 ; Tit 2, 7 și 9-10 și 14 ; Filim. 14 ; Evr. 13, 12-13 ; I P. 5, 2-3.

Simbolurile

A. comunicării Sfintului Duh :

- apa : In. 3, 5 ; 4, 10 și 14 ; 7, 37-39 ; Ef. 5, 26 ; Evr. 10, 22 ; Ap. 21, 6 ; 22, 1 și 17 ;
- focul : Mt. 3, 11 ; Lc. 3, 16 ; Fap. 1, 5 ; 2, 3 ;
- vîntul : In. 3, 8 ; Fap. 2, 2 ; I Cor. 12, 11 ;
- glasul : Mt. 3, 17 ; 10, 20 ; 17, 5 ; Mc. 1, 11 ; Lc. 9, 35 ; In. 16, 13 ; Fap. 10, 13 și 15 ; Evr. 3, 7 și 15 ; II P. 1, 17-18 ;
- porumbelul : Mt. 3, 16 ; Mc. 1, 10 ; Lc. 3, 21-22 ; In. 1, 32-33 ;
- norul : Mt. 17, 5 ; Mc. 9, 7 ; Lc. 9, 34 ;
- untdelemnul : Mt. 25, 3-4 ; Evr. 1, 9 ; I In. 2, 20 și 27 ; Ap. 3, 18 ;
- pecetea : In. 6, 27 ; II Cor. 1, 22 ; Ef. 1, 13 ; 4, 30 ;
- felurimea limbilor : Fap. 2, 3-4 ; 19, 6 ; I Cor. 12, 10 ; 14 ;

B. credincioșilor :

- mieii : Lc. 10, 3 ; In. 21, 15 ;
- oile : Mt. 10, 16 ; 25, 33-34 ; 26, 31 ; Mc. 14, 27 ; In. 10, 11-16 ; 21, 16-17 ;
- pomul bun : Mt. 3, 10 ; 7, 17-19 ; 12, 33 ; Lc. 3, 9 ; 6, 43-44 ;
- sămînța bună : Mt. 13, 38 ; In. 3, 34 ; Fap. 13, 10 ;
- sluga bună : Mt. 25, 21 și 30 ; cf. 24, 45-47 ; Lc. 19, 13 și 15 și 17 ;
- pești buni : Mt. 13, 47-48 ; cf. Mt. 25, 31-32 ;
- alergători și luptători : I Cor. 9, 24-25 ; Filim. 3, 12-14 ; II Tim. 2, 5 ; 4, 7 ; Evr. 12, 1 ;
- zidiri ale lui Dumnezeu : I Cor. 3, 9 ; Ef. 2, 21 ; Col. 2, 19 ;
- prunci nou născuți : Mt. 18, 3 ; Mc. 10, 14 ; I Cor. 3, 2 ; 13, 11 ; 14, 20 ; Evr. 5, 13 ; I P. 2, 2 ;
- fii ascultători : I P. 1, 14 ;
- străini și călători : I P. 2, 11 ;
- luminători : Mt. 5, 14-16 ; Filip. 2, 15 ;
- grîul : Mt. 3, 12 ; 13, 29-30 ; Lc. 3, 17 ;
- omul înțelept : Mt. 7, 24 ; Lc. 6, 48 ;
- membre ale trupului lui Hristos : I Cor. 12, 25-27 ; Ef. 5, 23 ;
- pietre vii : I P. 2, 5 ; cf. I Cor. 6, 19 ;
- mlădițele vitei adevărate : In. 15, 2-7 ;
- răsad : Mt. 15, 13 ;
- sarea pămîntului : Mt. 5, 13 ; Mc. 9, 50 ; Lc. 14, 34-35 ;
- ostași ai lui Hristos : II Tim. 2, 3 ;
- soare : Mt. 13, 43 ;
- turma lui Dumnezeu : Lc. 12, 32 ; In. 10, 16 ; 11, 52 ; 21, 15-16 ; I P. 2, 25 ; 5, 2 ;

- templul sfânt : I Cor. 3, 17 ; cf. Rom. 12, 1 ; Ef. 2, 21-22 ;
- pământ bun : Mt. 13, 23 ; Mc. 4, 20 ; Lc. 8, 15 ;
- vase de aur și argint : II Tim. 2, 20 ;
- vase de cinste : Rom. 9, 21 ; II Tim. 2, 21 ;
- cetate pe munte : Mt. 5, 14 .

Simon

Apostolul Petru : Mt. 4, 18 ; 10, 2 ; 16, 16-17 ; 17, 25 ; Mc. 1, 16-30 și 36 ; 14, 37 ; Lc. 4, 38 ; 5, 3-5 și 10 ; 22, 31 ; 24, 34 ; In. 1, 40-42 ; 13, 6 și 24 ; 18, 10 și 15 ; 20, 2 ; 21, 2 și 15-17 și 20-21.

Cananeul : Mt. 10, 4 ; Mc. 3, 18 ;

Zilotul (Zelotul) : Lc. 6, 15 ; Fap. 1, 13 ;

fratele Domnului : Mt. 13, 55 ; Mc. 6, 3 ;

leprosul : Mt. 26, 6 ; Mc. 14, 3 ; Lc. 7, 37 ;

fariseul : Lc. 7, 40 și 43-44 ;

Cirineanul : Mt. 27, 32 ; Mc. 15, 21 ; Lc. 23, 26 ;

tatăl vinătorului Iuda : In. 6, 71 ; 13, 2 și 26.

Magul : Fap. 8, 9-10 și 13 și 16-24.

Curelarul : Fap. 9, 43 ; 10, 6 și 17 și 32.

Niger, prooroc : Fap. 13, 1 ; cf. 11, 27.

Simplitatea

modestia, curăția : Mt. 5, 14-16 ; 10, 16 ; Lc. 10, 3 ; Fap. 23, 1 ; Rom. 16, 19 ; I Cor. 14, 20 ; II Cor. 1, 12 ; 2, 17 ; 4, 2 ; 7, 14 ; Filip. 2, 15.

Sinagoga

Mt. 4, 23 ; 6, 2 și 5 ; 9, 35 ; 10, 17 ; 12, 9 ; 13, 54 ; 23, 6 și 34 ; Mc. 1, 21 și 23 și 29 și 39 ; 3, 1 ; 6, 2 ; 12, 39 ; 13, 9 ; Lc. 4, 15-16 și 20 și 28 și 33 și 38 și 44 ; 6, 6 ; 7, 5 ; 8, 41 ; 11, 43 ; 12, 11 ; 13, 10 ; 20, 46 ; 21, 12 ; In. 6, 59 ; 18, 20 ; Fap. 6, 9 ; 9, 2 și 20 ; 13, 5 și 14 și 43 ; 14, 1 ; 15, 21 ; 17, 1 și 10 și 17 ; 18, 4 și 7 și 19 și 26 ; 19, 8 ; 22, 19 ; 24, 12 ; 26, 11 ; Iac. 2, 2 ; Ap. 2, 9.

Sinodul

Apostolesc din Ierusalim : Fap. 15, 1-12 ; Gal. 2, 1-5 ;

hotărîrea luată : Fap. 15, 13-29 ;

delegația trimisă : Fap. 15, 30 și 35.

Sionul

II Rg. 5, 7 ; III Rg. 2, 10 ; Mt. 21, 5 ; In. 12, 15 ; Rom. 9, 33 ; 11, 26 ; Evr. 12, 22 ; I P. 2, 6 ; Ap. 14, 1.

Singele

animalelor de jertfă : Ieș. 23, 18 ; Lev. 4, 30 și 34 ; 5, 9 ; 7, 14 ; 10, 18 ; 14, 14 ; IV Rg. 16, 13 ; Iez. 45, 19 ; Evr. 10, 4 ; 11, 28 ; 13, 11 ;

lui Hristos ca jertfă de împăcare și mîntuire : Mt. 26, 28 ; 27, 4 și 6 și 24-25 ; Mc. 14, 24 ; Lc. 22, 20 ; In. 6, 53-56 ; 19, 3-4 ; Fap. 5, 28 ; 20, 28 ; Rom. 3, 25 ; 5, 9 ; I Cor. 10, 16 ; 11, 25, 30 ; Ef. 1, 7 ; 2, 13 ; Col. 1, 20 ; Evr. 9, 12-28 ; 10, 19 ; 12, 24 ; 13, 12 și 20 ; I P. 1, 2 și 19 ; I In. 1, 7 ; 5, 6-8 ; Ap. 1, 5 ; 7, 14 ; 12, 11 ;

martirilor : Mt. 23, 30 și 35 ; 27, 4 și 6 și 8 și 24 ; Lc. 11, 50-51 ; 13, 1 ; Fap. 1, 19 ; 18, 6 ; 20, 26 ; 23, 30 ; Rom. 3, 15 ; Evr. 12, 4 ; Ap. 14, 20 ; 16, 6 ; 17, 6 ; 18, 24 ; 19, 2 și 13 ;

legămîntului : Ieș. 24, 8 ; Mc. 14, 24 ; Evr. 9, 20 ; 10, 29 ; 13, 20 ;

trup și sînge : Mt. 16, 17 ; Lc. 8, 43 ; 22, 44 ; In. 1, 13 ; Fap. 2, 19 și 26 ; 15, 20 și 29 ; 17, 26 ; 21, 25 ; I Cor. 15, 50 ; Gal. 1, 16 ; Ef. 6, 12 ; Evr. 2, 14 ; Ap. 6, 12 ; 8, 7-8 ; 11, 8 ; 16, 3-4.

Slava

Mt. 4, 8 ; 5, 16 ; 6, 2 ; și 13 și 29 ; 9, 8 ; 15, 31 ; 16, 27 ; 17, 2 ; 19, 28 ; 24, 30 ; 25, 31 ; Mc. 2, 12 ; 8, 38 ; 10, 37 ; 13, 26 ; Lc. 2, 9 și 14 și 20 și 32 ; 4, 6 și 15 ; 5, 25 ; 7, 16 ; 9, 26 și 31-32 ; 12, 27 ; 13, 13 ; 14, 10 ; 17, 15 și 18 ; 18, 43 ; 19, 38 ; 21, 27 ; 23, 47 ; 24, 26 ; In. 1, 14 ; 2, 11 ; 5, 41 ; 7, 18 și 39 ; 8, 50 și 54 ; 9, 24 ; 11, 4 și 40 ; 12, 16 și 23 și 28 și 41 și 43 ; 13, 31-32 ; 14, 13 ; 15, 8 ; 16, 14 ; 17, 1 și 4-5 și 10 și 22 și 24 ; 21, 19 ; Fap. 3, 13 ; 4, 21 ; 7, 2 și 55 ; 11, 18 ; 12, 23 ; 13, 48 ; 21, 20 ; 22, 11 ; Rom. 1, 21 și 23 ; 2, 7 și 10 ; 3, 7 și 23 ; 4, 20 ; 5, 2 ; 6, 4 ; 8, 17-18 și 21 și 30 ; 9, 4 și 23 ; 11, 13 și 16 ; 15, 6-7 și 9 ; 16, 27 ; I Cor. 2, 7-8 ; 6, 20 ; 10, 31 ; 11, 7 și 15 ; 15, 40-41 și 43 ; 12, 26 ; II Cor. 1, 20 ; 3, 7 și 9-11 și 18 ; 4, 4 și 6 și 15 și 17 ; 6, 8 ; 8, 19 și 23 ; 9, 13 ; Gal. 1, 5 și 24 ; Ef. 1, 6 și 14 și 17-18 ; 3, 13 și 16 și 21 ; Filip. 1, 11 ; 2, 11 ; 3, 19 și 21 ; 4, 19-20 ; Col. 1, 11 și 27 ; 3, 4 ; I Tes. 2, 6 și 12 și 20 ; II Tes. 1, 9 ; 2, 14 ; 3, 1 ; I Tim. 1, 11 și 17 ; 3, 16 ; II Tim. 2, 10 ; 4, 18 ; Tit 2, 13 ; Evr. 1, 3 ; 2, 7 și 9-10 ; 3, 3 ; 5, 5 ; 9, 5 ; 13, 21 ; Iac. 2, 1 ; I P. 1, 7-8 și 11 și 21 și 24 ; 2, 12 ; 4, 11 și 13-14 și 16 ; 5, 1 și 4 și 10 ; II P. 1, 3 și 17 ; 2, 10 ; 3, 18 ; Iud. 24, 25 ; Ap. 1, 6 ; 4, 9 și 11 ; 5, 12-13 ; 7, 12 ; 11, 13 ; 14, 7 ; 15, 4 și 8 ; 16, 9 ; 18, 1 și 7 ; 19, 1 și 7 ; 21, 11 și 23-24 și 26 ; 22, 16 ;

Domnului : Ieș. 14, 4 ; 14, 17-18 ; 15, 1 ; 16, 10 ; Lev. 9, 6 ; Num. 14, 10 ; 16, 19 ; Deut. 5, 24 ; Ios. 7, 19 ; Neem. 9, 10 ; Is. 35, 2 ; 40, 5 ; 42, 8 ; 43, 7 ; 46, 13 ; Ier. 2, 11 ; 13, 11 ; 14, 21 ; Iez. 1, 28 ; Avac. 2, 14 ; 3, 3 ;

deșartă e păcat : Mt. 6, 24 ; Rom. 12, 2-3 ; Gal. 1, 10 ; Iac. 4, 4 ; I In. 2, 16 ;

de la oameni : Mt. 6, 2 ; Lc. 14, 11 ; In. 5, 44 ; 12, 43 ; Rom. 2, 29 ; I Cor. 3, 21 ; Gal. 5, 26 ; Filip. 2, 3 ; 3, 3 ; I Tes. 2, 6 ;

e vremelnică și amăgitoare : I Cor. 7, 31 ; I Tim. 6, 7 ; Iac. 1, 10 ; 4, 14 ; I P. 1, 24 ;

s-o rîvnim pe cea de la Dumnezeu : Lc. 2, 32 ; In. 1, 14 ; I Cor. 1, 21 ; 2, 7 ; 11, 7 ; II Cor. 10, 17 ; Gal. 6, 14 ; Filip. 2, 8 ;

omenească, disprețuită de Hristos : In. 5, 34 și 41 ; 6, 15 ; 7, 18 ; 8, 50 și 54 ; 12, 28 ; 14, 13 ; 17, 4-5 ; Fap. 3, 13 ; Filip. 2, 9 ; Evr. 2, 7 ; 3, 3 ; I P. 1, 21 ; II P. 1, 17 ;

de la Hristos : Mt. 16, 27-28 ; Mc. 8, 38 ; Filip. 4, 19 ; II Tes. 2, 14 ; II Tim. 2, 10 ; Evr. 2, 10 ;

e veșnică și e răsplata străduințelor : Mt. 5, 12 ; 22, 43 ; In. 17, 24 ; Rom. 8, 18 și 30 ; 9, 23 ; I Cor. 15, 43 ; II Cor. 4, 17 ; Filip. 3, 21 ; Col. 3, 4 ; I Tes. 2, 13 și 19-20 ; 4, 17 ; II Tes. 1, 4 și 10 ; 2, 14 ; II Tim. 2, 10 ; 4, 8 ; I P. 1, 7 ; 4, 13-14 ; 5, 4 și 10 ; II P. 1, 3 ; I In. 3, 2 ; Iud. 24 ;

Slăvirea

lui Dumnezeu : Mt. 5, 16 ; 6, 13 ; Lc. 2, 14-20 ; 17, 18 ; 19, 38 ; In. 5, 44 ; 7, 18 ; 11, 4 ; 14, 13 ; Rom. 1, 21 ; 11, 36 ; 16, 27 ; I Cor. 4, 7 ; 6, 20 ; 10, 31 ; II Cor. 4, 15 ; 9, 13 ; Gal. 1, 5 ; Ef. 1, 6-14 ; 3, 21 ; Filip. 2, 11 ; Col. 1, 27 ; I Tim. 1, 17 ; II Tim. 4, 18 ; I P. 2, 12 ; 4, 11-12 ; II P. 3, 18 ; Ap. 1, 6 ; 4, 11 ; 5, 12-13 ; 19, 1 și 3-7.

prevenire în legătură cu slăvirea omenească : Mt. 18, 1-4 ; 22, 20-21 ; 23, 5-11 ; Mc. 10, 35-37 și 40 și 43-45 ; Lc. 11, 43-44 ; 22, 24-26 ; In. 5, 44 ; 7, 18 ; 12, 43 ; Rom. 12, 16 ; I Cor. 4, 7 ; Gal. 5, 26 ; Ef. 2, 9 ; Filip. 2, 3 ; II Tes. 2, 9 ; Iac. 3, 14.

Slobozenia — vezi : libertatea

eliberarea, dezrobirea : Mt. 11, 4-5 ; 15, 20 ; 27, 15 și 17 și 20-21 și 24 și 26 și 42 și 43 și 49 și 58 ; Mc. 15, 6-7 și 9 și 11 și 15 și 30-32 și 37 ; Lc. 2, 29 ; 4, 18 ; 7, 22 ; 11, 24 și 26 ; 23, 16 și 17 și 20 și 22 și 25 și 35 și 37 și 43 ; In. 4, 24 ; 8, 32 și 34 și 36 și 42-45 și 47 ; 13, 17 ; 18, 39-40 ; 19, 1 și 12 și 16 și 30 ; Fap. 3, 14 ; 9, 18 și 25 ; 10, 38 ; 15, 10 și 17 ; 22, 18 ; Rom. 6, 14 și 18 și 22 ; 8, 21 ; 10, 12 ; I Cor. 4, 15 ; 7, 21-22 ; 8, 9 ; 9, 1 ; 10, 29 ; 12, 13 ; II Cor. 3, 17 ; 11, 2 ; Gal. 2, 4 ; 3, 28-29 ; 4, 3 și 22 și 26 și 31 ; 5, 1 și 13 ; Filip. 1, 23 ; Evr. 12, 22 ; Iac. 1, 25 ; 2, 12 ; I In. 2, 16 ; II P. 2, 19 ; Ap. 3, 12 ; 19, 7 ; 21, 2 ;

din lanțurile robiei : Filim. 16.

Slujirea

Mt. 4, 11 ; 8, 15 ; 18, 18 ; 20, 28 ; 25, 44 ; 27, 55 ; Mc. 1, 13 și 31 ; 10, 45 ; 15, 41 ; Lc. 4, 39 ; 8, 3 ; 10, 40 ; 12, 37 ; 17, 8 ; 22, 26-27 ; In. 12, 2 și 26 ; 20, 22 ; 21, 15 ; Fap. 1, 17 și 25 ; 6, 1-2 și 4 ; 11, 29 ; 12, 25 ; 14, 22 ; 19, 22 ; 20, 24 ; 21, 19 ; Rom. 11, 13 ; 12, 7 ; 15, 25 și 31 ; I Cor. 12, 5 ; 16, 15 ; II Cor. 3, 3 și 7-9 ; 4, 1 ; 5, 18 ; 6, 3 ; 8, 4 și 19 ; 9, 1 și 12, 13 ; 11, 8 ; Ef. 4, 11-12 ; Col. 4, 17 ; I Tim. 1, 12 ; 3, 10 și 13 ; II Tim. 1, 18 ; 4, 5 și 11 ; Tit 1, 5 ; Filim. 13 ; Evr. 1, 14 ; 6, 10 ; I P. 1, 12 ; 4, 10-11 ; Ap. 2, 19 ;

pe plan ierarhic : Mt. 20, 26 ; 22, 11 și 13 ; 23, 11 ; Mc. 6, 37 ; 9, 35 ; 10, 43 ; In. 2, 5 și 9 ; 12, 26 ; Rom. 13, 4 ; 15, 8 ; 16, 1 ; I Cor. 3, 5 ; II Cor. 3, 6 ; 6, 4 ; 11, 15 și 23 ; Ef. 3, 7 ; 6, 21 ; Filip. 1, 1 ; Col. 1, 7 și 23 și 25 ; 4, 7 ; I Tes. 3, 2 ; I Tim. 3, 8 și 12 ; 4, 6 ;

față de Dumnezeu : Mt. 4, 10 ; 20, 27-28 ; Lc. 4, 8 ; 22, 26-28 ; In. 13, 1 și 4-10 și 13-17 ; Rom. 12, 2 ; I Cor. 6, 20 ; II Cor. 6, 4 ; Filip. 2, 7 ; Evr. 4, 14-16 ;

a unora față de alții : Gal. 5, 13 ; I P. 4, 10-11 ; cf. Rom. 12, 4-5 ;
 credinței : Filip. 2, 16-17 ;
 sfinților (a celor botezați) : I Cor. 16, 15 ;
 din dragoste : I Cor. 16, 14 ;
 răsplata slujirii : I Cor. 9, 7-14 ;
 Apostolilor : Rom. 1, 1 și 9 ; I Cor. 3, 5-6 ; 4, 1-2 ; 9, 19 ; 12, 5-12 ;
 II Cor. 3, 6-9 ; 5, 18 ; 6, 5-10 ; Ef. 3, 7-12 ; Col. 1, 25 ; I Tim. 1, 12 ;
 Evangheliei : Rom. 15, 16 ;
 împăcării : II Cor. 5, 18 ;
 îngerilor : Evr. 1, 14 ;
 preotească : Col. 4, 47 ; cf. Fap. 20, 28 ; II Tim. 4, 5 ;
 din toată inima : Deut. 11, 13 ; Ios. 22, 5 ; I Par. 28, 9 ;
 dispoziția internă : Mt. 6, 24 ; 20, 25-28 ; 23, 11-12 ; 25, 21-25 și 27 ;
 Mc. 10, 43-45 ; Lc. 1, 75 ; 12, 37 ; 14, 33 ; 16, 13 ; 17, 10 ; In. 4, 34 ; 6, 38 ;
 12, 26 ; 17, 4 ; Fap. 20, 19 ; Rom. 1, 9 ; 6, 13 ; 7, 6 ; 12, 1 și 11-12 ; 14, 8 ;
 I Cor. 4, 1-2 ; 6, 20 ; 10, 31-32 ; II Cor. 8, 5 ; Gal. 5, 13 ; Ef. 5, 21 ; 6, 6 ;
 Filip. 1, 20 ; 2, 30 ; 3, 3 ; Col. 1, 10 ; I Tes. 2, 12 ; 4, 1 ; I Tim. 2, 10 ; II Tim.
 1, 3 ; 2, 24 ; Evr. 3, 5 ; 6, 10 ; 12, 28 ; I P. 4, 1-2 ;
 smerenie și abnegație : Fap. 20, 19 ; 17, 23-24 ; Rom. 1, 9 ; 14, 7-8 ;
 Filip. 3, 3 ; I Tes. 1, 9 ; II Tim. 1, 3 ; Evr. 9, 14 ; 12, 8 ;
 credincioși numiți slugi și robi : Fap. 2, 18 ; 16, 17 ; Rom. 1, 1 ; I Cor.
 7, 22 ; Gal. 1, 10 ; Ef. 6, 6 ; Filip. 1, 1 ; Col. 4, 12 ; Tit 1, 1 ; Iac. 1, 1 ; I P.
 2, 16 ; II P. 1, 1 ;
 îndemnuri : Mt. 6, 24 ; Lc. 16, 13 ; 17, 10 ; Rom. 6, 13 ; 12, 1-2 ; I Cor.
 6, 10 și 20 ; II Cor. 5, 18 ; I Tes. 2, 12.

Slujitorii sfinți

chemați de Dumnezeu la apostolat : Mc. 3, 13-14 ; In. 15, 19 ; Fap.
 9, 15 ; Rom. 1, 1 și 5 ; I Cor. 1, 1 ; 12, 28-30 ; II Cor. 3, 5-6 ; Gal. 1, 15 ; Ef.
 3, 7-10 ; Col. 1, 25 și 29 ;
 primesc slujba și puterea de la Hristos : Mt. 10, 40 ; 28, 18-20 ; Mc.
 16, 15 ; Lc. 10, 1 și 3 și 9 și 11 și 16 ; In. 13, 20 ; 21, 15-17 ; Fap. 10, 12-13 ;
 18, 9-10 ; 26, 16-18 ; Rom. 1, 1 ; I Cor. 1, 17 ; II Cor. 2, 17 ; 5, 20 ; 10, 18 ;
 13, 10 ; Gal. 1, 1 ; Ef. 4, 11-12 ; II Tes. 4, 8 ; I Tim. 1, 12 ; II Tim. 1, 11 ;
 asistați și luminați de Duhul Sfânt : Lc. 24, 49 ; In. 17, 17-18 ; Fap. 1, 8 ;
 4, 2-3 ; 6, 5-6 ; 8, 29 ; 11, 12 ; 13, 2-4 ; 16, 6-7 ; 20, 28 ; 21, 4 ; II Tim. 1, 14 ;
 2, 21 ; I P. 1, 12 ;
 împreună lucrători cu Dumnezeu : I Cor. 3, 6-9 ; 15, 10 ; II Cor. 6, 1.

Indatoriri :

- de a învăța : Mt. 5, 14-16 ; Mc. 16, 15 ; Lc. 1, 17 ; Fap. 15, 7 ;
 16, 17 ; 20, 24 ; 26, 16-18 ; Rom. 1, 1 ; 10, 14-15 ; I Cor. 1, 17 ;
 3, 5-8 ; 14, 36-37 ; 15, 1 ; II Cor. 2, 17 ; 5, 20 ; Col. 1, 28-29 ;
 I Tes. 2, 4 ; 4, 2 ; II Tim. 4, 2 ; Iud. 3 ;
- de a le împărtăși Sfintele Taine : In. 20, 21-23 ; Fap. 10, 43 ;
 13, 38 ; II Cor. 5, 19 ; cf. Mc. 16, 16 ;

- de a chema la pocăință : Lc. 24, 47 ; Fap. 10, 36 și 43 ; 13, 38 ; 17, 30 ; 20, 21 ; Rom. 1, 5 ; 10, 8 și 14 ; 16, 26 ; II Cor. 5, 18-20 ;
- de a conduce Biserica : Mt. 18, 17 ; 24, 45 ; In. 21, 15-16 ; Fap. 20, 28 ; Rom. 1, 5 ; I Cor. 5, 11 ; II Cor. 10, 5-6 ; II Tes. 3, 6 și 14 ; I P. 5, 2 ; II Cor. 11, 28 ; Evr. 13, 17 ;
- împodobiți cu virtuți, devotament, zel : Fap. 20, 19 și 24 și 27 ; 21, 13 ; 24, 16 ; Rom. 9, 1-3 ; I Cor. 4, 1-2 ; 8, 13 ; 9, 12 și 27 ; 10, 33 ; 11, 11 ; 15, 9 ; 16, 24 ; II Cor. 1, 12 ; 2, 4 ; 4, 2 ; 5, 11 ; 6, 4-6 ; 11, 7-9 ; 12, 14-15 ; Ef. 3, 8 ; 6, 20 ; Filip. 1, 7-8 ; 2, 17 ; 3, 17-18 ; 4, 1 ; Col. 1, 8 ; I Tes. 2, 4 și 7-8 ; II Tes. 3, 8-9 ; I Tim. 1, 12-13 și 15 ; 3, 2-7 ; 4, 12-16 ; 5, 1-2 și 22 ; 6, 10-12 și 14 ; II Tim. 2, 2 și 15 și 22-25 ; 3, 10 ; 4, 2 și 5 ; Tit 1, 7-9 ; 2, 7-8 ; I P. 5, 2 ;
- ferirea de vicii și patimi : Fap. 20, 33 ; I Cor. 9, 1-12 și 15-16 ; 10, 33 ; II Cor. 11, 9 ; Gal. 1, 10 ; I Tes. 2, 4-6 ; II Tes. 3, 8-9 ; I Tim. 3, 3 și 8 ; 6, 10 ; II Tim. 2, 24 ; Tit 1, 7 ; I P. 5, 2 ;

Față de păcătoși :

- muștrarea și demascarea lor : Fap. 7, 51 ; I Tim. 5, 20 ; II Tim. 4, 2 ; Tit 1, 13 ; 2, 15 ;
- convertirea lor : Mt. 3, 2 ; Mc. 6, 12 ; Fap. 2, 38 ; 3, 19 ; 14, 15 ; 20, 21 ; II Cor. 5, 20 ; Iac. 4, 7-10 ;
- pedepsirea îndărătincilor : I Tim. 1, 20 ; Tit 1, 10-11 ;
- izolarea apostolaților : Mt. 10, 14 ; Mc. 6, 11 ; Lc. 9, 5 ; Fap. 13, 51 ; 18, 6.

Slujnica

ghicitoare : Fap. 16, 16-18 ;

Sarei : Fac. 16, 1 ;

Rebecă : Fac. 24, 61 ;

Rahlei : Fac. 29, 29 ;

Liei : Fac. 29, 24 ;

Rodi : Fap. 12, 13 ;

Caiafei : Mt. 26, 69 și 71 ; Mc. 14, 66-69 ; Lc. 22, 56 ; In. 18, 16-17.

Smerenia

Pild. 15, 33 ; 18, 12 ; 22, 4 ; Sof. 2, 3 ; Mt. 11, 29 ; 18, 4 ; 23, 12 ; Lc. 1, 48 și 52 ; 3, 5 ; 14, 11 ; 18, 14 ; Fap. 8, 33 ; 20, 19 ; Rom. 12, 16 ; II Cor. 11, 7 ; 12, 21 ; 4, 2 ; Filip. 2, 3 și 8 ; 3, 21 ; 4, 12 ; Col. 2, 18 și 23 ; 3, 12 ; Iac. 1, 9-10 ; 4, 6 și 10 ; I P. 3, 8 ; 5, 5-6 ;

e insistent recomandată : Rom. 12, 3 și 16 ; Gal. 5, 26 ; Ef. 4, 2 ; 5, 21 ; Filip. 2, 3 ; Col. 3, 12 ; Iac. 4, 6 și 10 ; I P. 5, 5-6 ;

Hristos model : Mt. 11, 29 ; 18, 1 și 4 ; Lc. 1, 48 ; 4, 18 ; 22, 27 ; In. 13, 14-15 ; Filip. 2, 5-8 ;

indispensabilă mântuirii : Mt. 18, 4 ; Mc. 10, 14-15 ; Fap. 20, 19 ; cf. Lc. 14, 11 ;

obligatorie pentru credincioși : Mt. 20, 26-28 ; Mc. 10, 44-45 ; Lc. 17, 10 ; 23, 26-27 ; In. 13, 14-15 ; I Cor. 15, 9 ; Ef. 3, 8 ; 4, 1-3 ; Filip. 2, 3 și 5-8 ; Col. 3, 12 ; Iac. 4, 16 ; I P. 5, 5-6 ;

bunul din noi nu-i vrednicia noastră : I Cor. 15, 10 ; II Cor. 4, 7 ; cf. Mt. 10, 20 ; Mc. 16, 20 ; II Cor. 3, 5 ; Ef. 3, 7 ; Col. 1, 29 ; I Tim. 1, 14 ;

ipocrizia e condamnată : II Cor. 11, 13-15 ; Col. 2, 18 și 23 ; I Tim. 4, 8 ; răsplata ei : Mt. 5, 3 ; 18, 4 ; 23, 12 ; Lc. 6, 20 ; 9, 48 ; 14, 11 ; Iac. 4, 6 și 10 ; I P. 5, 5-6 ;

îndemnuri și pilde : Mt. 8, 8-13 ; Lc. 5, 8 ; 9, 48 ; 14, 8-11 ; 18, 13-14 ; In. 1, 27 ; 3, 30 ; Rom. 7, 18 ; 11, 20 ; 12, 3 și 16 ; I Cor. 2, 13-14 ; 4, 6-7 ; 15, 9 ; II Cor. 3, 5 ; Ef. 3, 8 ; 4, 2 ; Filip. 2, 3 și 8 ; Col. 2, 18 ; 3, 12 ; I Tim. 1, 15 ; Iac. 1, 9 ; 4, 6 și 10 ; I P. 5, 5.

Sminteala — vezi : poticnirea

Mt. 4, 17 și 41 ; 6, 3 ; 8, 16 ; 9, 42-43 și 45 și 47 ; 14, 27 și 29 ; 15, 31 ; Lc. 2, 15 ; 4, 36 ; 6, 11 ; 7, 23 și 32-34 ; 8, 25 ; 12, 1 ; 17, 1-2 ; 20, 14 și 17 ; 23, 14 ; In. 4, 33 ; 5, 44 ; 6, 43 și 52 și 61 ; 11, 56 ; 13, 14 și 22 ; 16, 1 și 17 ; 19, 24 ; Fap. 4, 16 ; 7, 26-28 ; 15, 39 ; 19, 38 ; 26, 31 ; 28, 4 și 25 ; Rom. 9, 33 ; 11, 9 ; 14, 13 și 21 ; 16, 17 ; I Cor. 1, 23 ; 8, 13 ; II Cor. 11, 29 ; Gal. 5, 11 ; I P. 2, 8 ; I In. 2, 10 ; Ap. 2, 14 ;

păzirea de a nu o prilejui : Mt. 5, 29-30 ; 18, 6-9 ; 26, 24 ; Mc. 9, 42-48 ; Lc. 17, 1-2 ; Rom. 14, 13-23 ; I Cor. 11, 19 ;

comportarea față de cei slabi în credință : I Cor. 8, 1-13 ; 10, 23-33 ; lui Petru : Mt. 16, 23 ; Mc. 8, 33 ; cf. Rom. 8, 7.

Smochin

smochine : Num. 13, 23 ; Neem. 13, 15 ; Ier. 8, 13 ; Mih. 7, 1 ; Mt. 7, 16-20 ; 21, 19-20 ; 24, 32 ; Mc. 11, 13-14 și 20-21 ; 13, 28 ; Lc. 6, 44 ; 13, 6-8 ; In. 1, 48 ; Iac. 3, 12 ; Ap. 6, 13 ; cf. Evr. 6, 8.

Snopi

Fac. 37, 7 ; Cint. 7, 2 ; Rut 2, 7 ; Lev. 23, 11-12 ; Mt. 13, 30 ; cf. 3, 12 ; Lc. 3, 17.

Soacra

lui Petru : Mt. 8, 14-15 ; Mc. 1, 29-31 ; Lc. 4, 38-39.

Soarele

Fac. 1, 14-18 ; 29, 7 ; 37, 9 ; Deut. 4, 19 ; Mt. 13, 43 ; 17, 2 ; 24, 29 ; Mc. 1, 32 ; 13, 24 ; Lc. 4, 40 ; 21, 25 ; 23, 45 ; Fap. 2, 20 ; 13, 11 ; 26, 13 ; 27, 20 ; I Cor. 15, 41 ; Ef. 4, 26 ; Ap. 1, 16 ; 6, 12 ; 7, 2 ; 8, 12 ; 9, 2 ; 10, 1 ; 12, 1 ; 16, 8 și 12 și 16 ; 19, 17 ; 21, 23 ; 22, 5.

Seră

consîngenitate : Mt. 13, 56 ; 19, 29 ; Mc. 6, 3 ; 10, 29-30 ; Lc. 10, 39 ; 14, 26 ; In. 11, 1-3 și 5 și 28 și 39 ; 19, 25 ;
de aceeași credință, de suflet : Mt. 12, 50 ; Mc. 3, 35 ; Rom. 16, 1 ; I Cor. 7, 15 ; 9, 5 ; Filim. 2 ; Iac. 2, 15 ; II In. 13.

Sorți

Ios. 21, 4 ; I Par. 24, 6 ; 25, 8 ; Neem. 10, 34 ; Is. 34, 17 ; Iez. 24, 6 ; Ioel. 3, 3 ; Iona. 1, 7 ; Mt. 27, 35 ; Mc. 15, 24 ; Lc. 23, 34 ; In. 19, 24 ; Fap. 1, 17 și 26 ; 8, 21 ; 26, 18 ; Ef. 1, 11 ; Col. 1, 12 ; I P. 5, 3 ; II P. 2, 12 ; Iud. 10.

Soție

logodnică, femeie : Mt. 1, 20 și 24 ; 5, 28 și 31-32 ; 9, 20 ; 11, 11 ; 13, 33 ; 14, 3 și 21 ; 15, 22 și 28 și 38 ; 18, 25 ; 19, 3 și 5 și 8-9 ; 22, 24-25 și 27-28 ; 26, 7 ; 27, 19 și 55 ; 28, 5 ; Mc. 5, 25 și 33 ; 6, 17-18 ; 7, 25-26 ; 10, 2 și 7 și 11-12 ; 12, 19-20 și 22-23 ; 14, 3 ; 15, 40 ; Lc. 1, 5 și 13 și 18 și 24 și 42 ; 2, 5 ; 3, 19 ; 4, 26 ; 7, 28 și 37 și 39 și 44 și 50 ; 8, 1-3 și 43 și 47 ; 10, 38 ; 11, 27 ; 13, 11-12 și 21 ; 14, 20 și 26 ; 15, 8 ; 17, 32 ; 18, 29 ; 20, 28-29 și 32-33 ; 22, 57 ; 23, 27 și 49 și 55 ; 24, 22 și 24 ; In. 2, 4 ; 4, 7 și 9 și 15 și 17 și 19 și 21 și 25 și 27-28 și 39 și 42 ; 8, 3-4 și 9-10 ; 16, 21 ; 19, 26 ; 20, 13 și 15 ; Fap. 1, 14 ; 5, 1-2 și 7 și 14 ; 8, 3 și 12 ; 9, 2 ; 13, 50 ; 16, 1 și 13-14 ; 17, 4 și 12 și 34 ; 18, 2 ; 21, 5 ; 22, 4 ; 24, 24 ; I Cor. 5, 1 ; 7, 1-4 și 10-14 și 16 și 27 și 29 și 33-34 și 39 ; 9, 5 ; 11, 3 și 5-13 și 15 ; 14, 34-35 ; Gal. 4, 4 ; Ef. 5, 22-25 și 28 și 31 și 33 ; Col. 3, 19 ; I Tim. 29-12 și 14 ; 3, 2 și 11-12 ; 5, 9 ; Tit 1, 6 ; Evr. 11, 35 ; I P. 3, 1 și 5 ; Ap. 2, 20 ; 9, 8 ; 12, 1 și 4 și 6 și 13-16 ; 14, 4 ; 17, 3-4 și 6-7 și 9 și 18 ; 19, 7 ; 21, 9.

Spălarea

măinilor : Ieș. 30, 19 și 21 și 31 ; Lev. 15, 11 ; Deut. 21, 6 ; Mt. 15, 1-9 ; Mac. 7, 1-13 ; Lc. 11, 38 ; cf. Col. 2, 8 ;
picioarelor ucenicilor : In. 13, 4-17 ; cf. Mt. 20, 28 ; Mc. 10, 45 ; Lc. 12, 37 ; 17, 8-10 ; 22, 27 ; Filip. 2, 7 ;
în semn de desvinovățire : Mt. 27, 24.

Spînzurarea

lui Iuda : Mt. 27, 5 ; Fap. 1, 18.

Spic

Mt. 12, 1-8 ; Mc. 2, 23-28 ; Lc. 6, 15 ; cf. Mc. 4, 28.

Spini

Mt. 7, 16 ; 13, 7 și 22 ; 27, 29 ; Mc. 4, 7 și 18 ; 15, 17 ; Lc. 6, 44 ; 8, 7 și 14 ; In. 19, 2 ; Evr. 6, 8.

Spiță

Fac. 10, 1 ; 10, 32 ; 11, 10 ; 25, 12 ; 36, 1 ; Ieș. 6, 16 ; Num. 1, 18 ; I Par. 4, 33 ; Ezdr. 2, 62 ; 8, 1 ; Neem. 7, 5 ; Evr. 7, 3.

Sprijin

Num. 14, 9 ; Rut 14, 5 ; I Par. 16, 11 ; Iov. 4, 5 ; 8, 14 ; Pild. 14, 26 ; Is. 3, 1 ; 44, 2.

Spurcat

Mt. 15, 11 și 18 și 20 ; Mc. 7, 15 și 18 și 20 și 23 ; Fap. 14, 15 ; 11, 8-9 ; 15, 7 ; 21, 28 ; 24, 6 ; Rom. 14, 14 ; I Tim. 4, 4 ; Tit 1, 15 ; Evr. 9, 13 ; Iac. 3, 6.

Statornicia — vezi : stăruința

indispensabilă mântuirii : Mt. 10, 22 ; 24, 12-13 ; Mc. 13, 13 ; Rom. 11, 22 ; I Cor. 13, 7 ; 15, 2 ; Gal. 6, 9 ; Col. 1, 23 ; I Tim. 2, 15 ; 4, 16 ; Evr. 13, 14 ;

Hristos, sprijinitor și exemplu : Evr. 12, 2-3 ; cf. Lc. 22, 31-32 ; In. 17, 11 ; I Cor. 1, 7-8 ; II Tim. 1, 12 ; I P. 1, 5 ; Iud. 24 ;

în cunoașterea Evangheliei : In. 8, 31-32 ; cf. Rom. 6, 17 ; 8, 2 ; II Tes. 2, 15 ; II Tim. 1, 13-14 ; 3, 14 ; I In. 2, 24 ;

în credință : Fap. 14, 22 ; I Cor. 16, 13 ; II Cor. 1, 24 ; Col. 1, 23 ; I Tim. 1, 19 ; 2, 15 ; 6, 14 ; II Tim. 4, 7 ; Evr. 5, 14 ; 10, 39 ; I P. 1, 5 ; 5, 9 ; I In. 5, 4 ;

în dragoste : In. 15, 9-10 ; cf. 14, 15 și 21 și 23 ; I In. 2, 5 ; 4, 12 ; 5, 3 ; II In. 6 ; Ap. 3, 19-20 ;

în nădejde : Rom. 5, 2 ; I Cor. 1, 9 ; 10, 13 ; Filip. 1, 6 ; I Tes. 4, 13-14 ; 5, 24 ; Evr. 3, 6 și 14 ; 6, 11 ; 10, 23 ; Iud. 24.

în păstrarea harului divin : Fap. 13, 43 ; cf. 11, 23 ; 14, 22 ; Rom. 5, 2 ; I Cor. 1, 5 ; II Tim. 2, 1 ; Tit 2, 11 ; Evr. 3, 6 ; 12, 15 ; I P. 5, 12 ;

în rugăciune : Mt. 7, 7 ; 15, 22-28 ; 26, 41 ; Mc. 7, 25-30 ; 13, 33 ; Lc. 11, 9-13 ; 18, 1-8 ; cf. 11, 5-10 ; 21, 36 ; Rom. 12, 12 ; Ef. 1, 16 ; 6, 18 ; Filip. 1, 4 ; Col. 2, 7 ; 3, 15 ; 4, 2 ; I Tim. 2, 1 ; 5, 5 ;

în facerea de bine : Rom. 2, 7 ; I Cor. 15, 58 ; Gal. 6, 9 ; II Tes. 3, 13 ; Evr. 3, 6 și 14 ; 10, 36 ; 12, 3 și 5 ; Ap. 2, 10 ;

în virtuți : Evr. 6, 10-12 ; cf. Mt. 10, 22 și 42 ; 24, 13 ; 25, 40 ; Mc. 13, 13 ; Rom. 2, 7 ; I Cor. 15, 58 ; Gal. 6, 9 ; II Tim. 4, 7-8 ; Iac. 1, 25 ; Ap. 2, 10 și 26-28 ; 3, 11-12 ;

și în sfîntenie : I Tim. 6, 14 ; cf. Mt. 27, 11 ; In. 18, 37 ; Rom. 11, 20 ; I Cor. 10, 12 ; vezi și : Mt. 5, 48 ; Lc. 6, 36 ; 10, 20 ; Rom. 8, 29 ; Ef. 5, 1 ; Filip. 3, 12 ; Evr. 11, 40 ; I P. 1, 15-16 ; 2, 21-22 ; I In. 2, 6 ;

indemnuri : Filip. 4, 1 ; I Tim. 4, 16 ; II Tim. 3, 14 ; Evr. 4, 14 ; 6, 11-12 ; 12, 1-3 ; I P. 3, 17 ; I In. 2, 28 ; Iud. 21 ; Ap. 2, 25 ; 3, 11 ;

pilde rele : Lc. 11, 5 și 13 ; 18, 1-8.

pilde rele : Mt. 13, 3 și 5-6 și 20-21 ; Lc. 9, 62.

Statura

Mt. 6, 27 ; Lc. 2, 52 ; 12, 25 ; 19, 3 ; In. 9, 21 ; Ef. 4, 13 ; Evr. 11, 11.

Stăpînirea

dregătoria, domnia, puterea politică : Lc. 12, 11 ; Rom. 8, 38 ; I Cor. 15, 24 ; Ef. 1, 21 ; 3, 10 ; 6, 12 ; Col. 1, 16 ; 2, 10 și 15 ; Tit 3, 1 ; Iud. 6 ; ocîrmuitori, dregători, căpetenii : Mt. 9, 18 și 23 ; 20, 25 ; Lc. 8, 41 ; 12, 58 ; 14, 1 ; 18, 18 ; 23, 13 și 35 ; 24, 20 ; In. 3, 1 ; 7, 26 și 48 ; 12, 42 ; Fap. 3, 17 ; 4, 5 și 8 și 26 ; 7, 27 și 35 ; 13, 27 ; 14, 5 ; 16, 19 ; 23, 5 ; Rom. 13, 3 ; Ap. 1, 5 ;

supunerea față de stăpînirile drepte, căci sînt de la Dumnezeu : Rom. 13, 1-5 ; I Tim. 2, 1-3 ; Tit 3, 1 ; I P. 2, 13-18 ;

îndeplinirea îndatoririlor cerute :

- munca cinstită : Lc. 3, 14 ;
- achitarea dărilor : Mt. 22, 15-22 ; Rom. 13, 7 ;
- serviciul militar : Mt. 8, 5-13 ; Lc. 7, 1-10 ; Fap. cap. 10.

Stăpînitorul

lumii — veacului acestuia : Lc. 10, 18 ; In. 12, 31 ; 14, 30 ; 15, 19 ; 16, 8 și 11 ; 17, 14 ; I Cor. 2, 8 ; Gal. 1, 4 ; Ef. 2, 2 ; 6, 12 ; Col. 2, 15 ; Evr. 2, 14 ; I In. 5, 19 ; Ap. 9, 1 ; 12, 7-9 ; 20, 3.

Stăpînul

Lc. 2, 29 ; Fap. 4, 24 ; I Tim. 6, 1-2 ; II Tim. 2, 21 ; Tit 2, 9 ; I P. 2, 18 ; II P. 2, 1 ; Ap. 6, 10.

Stăruința — vezi : statornicia

în rugăciune și învățătură : Mt. 12, 41 ; Mc. 13, 33 ; Lc. 18, 1 ; 21, 36 ; Fap. 2, 42-46 ; 12, 5 ; Rom. 1, 8-9 ; 12, 12 ; I Cor. 10, 31 ; Ef. 1, 16 ; 5, 20 ; 6, 18 ; Filip. 1, 3-4 ; Col. 1, 3 și 12 ; 3, 17 ; 4, 2 ; I Tes. 1, 2 ; 5, 17-18 ; II Tes. 1, 3 ; I Tim. 4, 16 ; Evr. 10, 25 ; I P. 4, 7 ;

în fapte bune : Rom. 2, 7 ; cf. Mt. 25, 34-40 și 46 ; Filip. 1, 27-30 ; I Tes. 2, 12 ; 4, 1 ; Iud. 3.

Steaua

stele : Mt. 2, 2 și 7 și 9-10 ; 24, 29 ; Mc. 13, 25 ; I Cor. 15, 41 ; Iud. 13 ; Ap. 1, 16 și 20 ; 2, 1 și 28 ; 3, 1 ; 6, 13 ; 8, 10-12 ; 9, 1 ; 12, 1 și 4.

Stîlpul

lui Avesalom : II Rg. 18, 18 ;

de aducere aminte : Fac. 28, 18 și 22 ; 31, 13 ; 35, 14 ; Lev. 26, 1 ; Is. 19, 19 ;

cerului : Iov 26, 11 ;

idolesc : Ieș. 34, 13 ; Deut. 7, 5 ; 12, 3 ; Jud. 5, 26 ; Os. 10, 2 ; Mih. 5, 13 ;

de foc : Ieș. 13, 21-22 ; 14, 14 și 24 ; Neem. 9, 12 ;

Mih. 5, 13 ;

mîndriei : Iez. 26, 11 ;
 de pe mormînt : Fac. 35, 20 ;
 de nor : Ieş. 13, 21-22 ; 14, 19 ; 33, 9-10 ; Num. 12, 5 ; 14, 14 ; Deut.
 31, 15 ; Neem. 19, 12 ;
 de sare : Fac. 19, 26 ;
 uşii : Ieş. 12, 7 ; 12, 22-23 ; 21, 6 ;
 unşi cu sînge : Ieş. 12, 7.

Straja

Lc. 2, 8 ; cf. Mt. 27, 64-66.

Suferința — vezi : pătîmirea

Mt. 5, 11 ; Lc. 24, 26 ; In. 16, 22 ; Rom. 8, 18 ; II Cor. 1, 4 ; 4, 17 ; Filip.
 2, 7 ; II Tes. 1, 7 ; II Tim. 2, 11 ; Iac. 1, 2-4 ; I P. 1, 6 ; II P. 2, 7 ;
 urmare păcatului strămoşesc : Fac. 2, 17 ; 3, 16-19 ; Rom. 5, 12-14 ;
 I Cor. 15, 21 ; II Cor. 4, 8-18 ; 11, 23-30 ; Iac. 1, 15 ;
 cercetare părintească pentru păcate : I Cor. 5, 5 ; 11, 29-30 şi 32 ; Evr.
 12, 5-11 ; Ap. 3, 19 ; cf. Mt. 7, 11 ; Mc. 6, 13 ; Lc. 11, 13 ; Tit 2, 12-13 ;
 e generală, apăsătoare, greu de purtat : Mt. 10, 21-22 ; 24, 9 şi 11-13 ;
 26, 38-39 şi 42-44 ; In. 15, 18-20 ; 16, 32-33 ; Fap. 14, 22 ; 20, 23 ; Rom.
 8, 20-23 ; I Cor. 12, 26 ; II Cor. 1, 8 ; 4, 8-9 ; 7, 5 ; Filip. 1, 29 ; I Tes. 1, 6 ;
 3, 3-4 ; II Tim. 3, 11-12 ; Evr. 9, 12 ; 10, 32-34 ; I P. 4, 12-13 ; 5, 9 ; Ap. 1, 5 ;
 6, 9 ; 17, 6 ;
 mijloc de purificare şi mîntuire : Mt. 5, 10 ; 10, 22 ; 24, 13 ; Mc.
 4, 16-17 ; Lc. 15, 16-18 ; Rom. 5, 3-5 ; I Cor. 1, 18 ; 11, 31-32 ; II Cor. 1, 5-7 ;
 4, 17-18 ; 7, 9-10 ; 12, 7 ; Filip. 1, 29-30 ; 3, 10 ; Col. 1, 24 ; I Tes. 1, 6 ;
 II Tes. 1, 4-5 ; II Tim. 1, 8 şi 12 ; 2, 3 şi 9 ; Evr. 2, 10 ; 11, 25 ; 12, 2-11 ;
 Iac. 1, 3 ; 5, 10-11 ; I P. 1, 6-7 ; 2, 19-20 şi 23 ; Ap. 2, 10 ; 7, 14 ;
 sînt moartea păcatului : I Cor. 10, 11-13 ; Gal. 4, 4-5 ; Ef. 1, 7 şi 9-10 ;
 Evr. 9, 26 ;
 sînt şcoala vieţii : Evr. 5, 8-9 ; cf. 3, 6-8 şi 15 ; 4, 7 ; II Cor. 6, 2-3 ;
 Filip. 2, 7-8 ; cf. Rom. 5, 3-5 ; II Cor. 8, 2-5 ;
 sînt vremelnice : In. 16, 20 ; Rom. 8, 18 ; II Tes. 1, 6-7 ; Evr. 10, 32-35 ;
 11, 25-26 ; I P. 1, 6 ; 5, 10 ; cf. II Cor. 4, 17 ;
 Dumnezeu le împarte cu măsură, ajută şi ușurează : I Cor. 1, 5 şi 7 ;
 10, 13 ; cf. Lc. 11, 4 ; II Cor. 1, 4-7 ; 4, 7-10 ; II Tim. 3, 11 ; I P. 1, 5 ; 5, 10 ;
 primesc răsplata veşnică : Mt. 5, 4 şi 10-12 ; Lc. 6, 21-23 ; In. 16, 20 ;
 Fap. 5, 41 ; Rom. 5, 3 ; 8, 17 ; II Cor. 4, 10 şi 17 ; 6, 10 ; 7, 4 ; 8, 2 ; Col.
 1, 24 ; I Tes. 1, 6 ; II Tim. 2, 12 ; Evr. 12, 10 ; Iac. 1, 12 ;
 îndemnuri : Rom. 12, 21 ; Evr. 10, 32-35 şi 39 ; Iac. 5, 7-8 ; I P. 5, 8-10.

Sufletul

Mt. 2, 20 ; 6, 25 ; 10, 28 şi 39 ; 11, 29 ; 12, 18 ; 16, 25-26 ; 20, 28 ; 22, 32
 şi 37 ; 26, 38 ; Mc. 3, 4 ; 8, 35-37 ; 10, 45 ; 12, 30 ; 14, 34 ; Lc. 1, 46 ; 2, 35 ;
 6, 9 ; 9, 24 şi 55 ; 10, 27 ; 12, 19-20 şi 22-23 ; 14, 26 ; 17, 33 ; 21, 19 ; In.
 3, 16 ; 10, 11 şi 15 şi 17-18 şi 24 ; 12, 25 şi 27 ; 13, 37-38 ; 15, 13 ; Fap. 2, 27
 şi 43 ; 3, 23 ; 4, 32 ; 7, 14 ; 14, 2 şi 22 ; 15, 24 şi 26 ; 20, 10 şi 24 ; 27, 10 şi

22 și 44 ; Rom. 2, 9 ; 11, 3 ; 13, 1 ; 16, 4 ; I Cor. 15, 45 ; II Cor. 1, 23 ; 5, 1 ; 12, 15 ; Gal. 6, 8 ; Ef. 6, 6 ; Filip. 1, 27 ; 2, 30 ; Col. 3, 23 ; I Tes. 2, 8 ; 5, 23 ; Evr. 4, 12 ; 6, 19 ; 10, 38-39 ; 12, 3 ; 13, 17 ; Iac. 1, 21 ; 5, 20 ; I P. 1, 9 și 22 ; 2, 11 și 25 ; 3, 20 ; 4, 19 ; II P. 2, 8 și 14 ; I In. 3, 16 ; III In. 2 ; Ap. 6, 9 ; 8, 9 ; 12, 11 ; 16, 3 ; 18, 13-14 ; 20, 4 ;

omul, creat din trup și suflet : Mt. 10, 28 ; Lc. 23, 46 ; In. 3, 6 și 8 ; 19, 30 ; Fap. 7, 59 ; I Cor. 5, 4-5 ; 6, 20 ; 7, 34 ; Col. 3, 3 ; I Tes. 5, 23 ; II P. 2, 8 ; Ap. 6, 9 ; 18, 13-14 ; cf. Fac. 2, 7 ; Iov 13, 13-14 ; Ps. 15/16, 10 ;

suflet și duh, numiri sinonime, utilizate alternativ : Mt. 20, 28 ; 26, 38 ; Lc. 8, 55 ; 23, 46 ; In. 10, 15-17 ; 19, 30 ; Fap. 7, 59 ; 20, 10 ; I Tes. 5, 23 ; Evr. 4, 12 ;

se întoarce la Dumnezeu, care l-a dat : Eccl. 12, 7.

Caracteristici :

- independență față de trup : Mt. 10, 28 ; I Cor. 5, 5 ; 6, 20 ; 7, 34 ;
- nematerial și simplu : Mt. 27, 50 ; Lc. 23, 46 ; In. 19, 30 ; Rom. 8, 16 ; I Cor. 2, 11 ; II Cor. 7, 1 ;
- rațional și liber : Mt. 19, 17 ; 23, 37 ; Mc. 10, 18-19 ; Lc. 13, 34 ; I Cor. 7, 34 ;
- e nemuritor : Mt. 10, 28 ; 22, 32 ; 25, 46 ; Lc. 16, 22-23 ; 20, 36 ; I Cor. 15, 51-52 ; II Cor. 5, 1-3 și 8 și 10 ; Filip. 1, 21-23 ;
- principiul vital : Mt. 27, 50 ; Lc. 23, 46 ; In. 19, 30 ; Fap. 7, 59 ; Evr. 12, 3-4 ; I In. 3, 16 ; III In. 2 ; vezi și : I Cor. 2, 14 ; 15, 44 și 46 ; Iac. 3, 15 ; Iud. 19 ;
- valoarea lui : Mt. 16, 26 ; 8, 36-37 ; Lc. 9, 24-25 ; 12, 15-23 ; 16, 19-31 ; In. 12, 25 ; Fap. 7, 59 ; Iac. 5, 20 ;
- viața pămîntească, o misiune : Mt. 10, 39 ; 11, 28-30 ; 16, 24-27 ; Mc. 8, 35 și 37 ; Lc. 9, 24 ; 17, 33 ; In. 12, 24-26 și 32 și 35-36 și 46-48 și 50 ; Evr. 10, 38-39 ; Iac. 1, 21 ; I P. 22 ; 2, 11 ; 4, 19 ; I In. 3, 16 ;
- datoria credincioșilor : Mt. 22, 37 ; Mc. 12, 30 ; Lc. 10, 27 ; Evr. 10, 39 ; 13, 17 ; Iac. 1, 21 ; I P. 1, 8-9 ; 4, 19.

Supunere — vezi : ascultare

față de Dumnezeu : In. 6, 29 ; Fap. 4, 19 ; 5, 29 ; I In. 3, 23 ; cf. In. 13, 34 ; 14, 15 și 21 și 23 ; 15, 14 ; 17, 4 ; I In. 2, 5 ; II In. 6 ;

Hristos — pildă : Mt. 26, 42 ; In. 4, 34 ; 5, 30 ; 6, 38 ; 8, 29 ; 14, 31 ; 15, 10 ; 17, 4 ; Rom. 5, 19 ; Filip. 2, 8 ; Evr. 5, 8 ; 10, 7.

Constă în :

- ascultare de Hristos și Evanghelie : Fap. 6, 7 ; Rom. 6, 17 ; 10, 16 ; II Cor. 10, 5 ; II Tes. 1, 8 ; I P. 1, 2 ; 4, 17 ; II In. 9 ;
- păzirea poruncilor lui : Mt. 19, 27 ; 28, 20 ; Mc. 10, 19 ; Lc. 18, 20 ; In. 14, 15 ; 15, 14 ; Rom. 13, 19 ; I Cor. 7, 19 ; Ap. 14, 12 ;
- indispensabilă, credința și harul : In. 6, 28-29 ; Evr. 8, 10 ; 10, 16 ; 11, 6 ; 13, 20-21 ; Ap. 14, 12 ;

- caracteristicile ei : Mt. 6, 10 ; II Cor. 2, 9 ; Filip. 2, 12 ; Evr. 11, 17 ; Iac. 2, 10 ; I P. 1, 14 ;
- datoria credincioșilor : Mt. 6, 10 ; Lc. 11, 2 ; In. 14, 15 și 21 și 23 ; Rom. 12, 2 ; 13, 1-2 ; 16, 19 ; Ef. 5, 17 ; Col. 1, 9 ; 4, 12 ; Evr. 13, 21 ; I P. 1, 2 și 14 ; 4, 2 ; I In. 2, 3 și 5 ; 3, 24 ; 5, 3 ; II In. 6 ; Ap. 14, 12 ;
- față de autorități : Rom. 13, 1-8 și 10 și 13-14 ; Tit 3, 1 ; I P. 2, 13-14 ; 3, 13 ; cf. Mt. 7, 12 ; 22, 21 și 39 ; Mc. 10, 19 ; 12, 17 și 31 ; Lc. 6, 31 ; 10, 27 ; 20, 25 ; Col. 3, 13-14 ; I Tim. 5, 18 și 21 ; Iac. 2, 8-9 ;
- în familie : Ef. 5, 22 ; Col. 3, 18-24 ; Tit 2, 2-7 ; I P. 3, 1-5 și 7-8 ;
- în societate : I P. 5, 5 ; cf. Lc. 14, 11 ; In. 13, 14 ; Ef. 5, 21 ; Filip. 2, 3 ; Iac. 4, 6.

LOCURI și CITATE des utilizate

S-a apropiat ceasul : Mt. 26, 45 ; Mc. 14, 41.

Săvârșitu-s-a ! : In. 19, 30 ; cf. Mt. 27, 50.

Suindu-se la înălțime, a robit robime și a dat daruri oamenilor : Ef. 4, 8.

Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta : Mt. 19, 19 ; Mc. 7, 10 ; Lc. 18, 20.

Să iubești pe aproapele tău : Mt. 22, 39 ; Mt. 12, 31 ; Rom. 13, 9 ; Gal. 5, 14.

Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău : Mt. 22, 37 ; Mc. 12, 30 ; Lc. 10, 27.

Să nu apună soarele peste minia voastră : Ef. 4, 26.

Să nu căutăm plăcerea noastră : Rom. 15, 1.

Să nu legi gura boului care treieră : I Tim. 5, 18.

Să nu ne mai judecăm unii pe alții : Rom. 14, 13.

Să nu știe stînga ta ce face dreapta : Mt. 6, 3.

Să priveghem și să fim treji : I Tes. 5, 6 ; cf. Mt. 24, 42 ; Lc. 21, 34.

Sarea : Mt. 9, 49-50 ; cf. Mt. 5, 13 ; Lc. 14, 34-35.

Săracii totdeauna îi aveți cu voi : In. 12, 8 ;

Să trăiți în pace cu toți oamenii : Rom. 12, 18 ; Evr. 12, 14.

Secerișul este mult, dar lucrătorii sînt puțini : Lc. 10, 2.

Securea stă la rădăcina pomilor : Mt. 3, 10 ; 7, 19 ; Lc. 3, 9 ; In. 15, 2 și 6.

Seminție aleasă, preoție împărătească, neam sfînt : I P. 2, 9.

Semnele cerului le cunoașteți, dar semnele vremurilor nu : Mt. 16, 3 ; Lc. 12, 54-56.

Semne și minuni, prin mîinile Apostolilor : Fap. 5, 12 ; 15, 12.

Sfîntul lui Dumnezeu ești : Mc. 1, 24 ; Lc. 4, 34 ; In. 6, 69.

Sfîrșitul veacurilor : Mt. 13, 39 și 49 ; Evr. 9, 26 ; I P. 4, 7.

Singe nevinovat am vindut : Mt. 27, 4.

Slugi netrebnice sintem : Lc. 17, 10 ; I Cor. 9, 16-17.

Slujiți Domnului : Rom. 12, 11.

Smeriți-vă înaintea Domnului și El vă va înălța : Iac. 4, 10.

Stricarea Legii sau proorocilor : Mt. 5, 17 ; cf. 3, 15 ; Rom. 3, 31.

Stricarea templului lui Dumnezeu : Mt. 26, 61 ; In. 2, 19.

Struguri din spini și smochine din măracini : Lc. 6, 44.

Sudoare de singe : Lc. 22, 44 ; Evr. 5, 7.

Surparea peretelui despărțitor : Ef. 2, 14 ; cf. In. 16, 33.

Suspina în acest trup : II Cor. 5, 2-4.

Ș

Șapte

șaptezeci, șapte mii : Fac. 5, 12 ; 11, 26 ; Mt. 12, 45 ; 15, 34 și 36-37 ; 16, 10 ; 18, 21 și 22 ; 22, 25-26 ; Mc. 8, 5-6 și 8 și 20 ; 12, 20 și 22-23 ; Lc. 10, 1 și 17 ; 11, 26 ; 17, 4-5 ; 20, 29 ; In. 6, 9 ; Fap. 6, 3 ; 19, 14 ; Ap. 1, 4 și 12 și 16 și 20 ; 4, 5 ; 5, 1 și 5-6 ; 8, 2 și 6 ; 10, 3 ; 11, 13 ; 15, 1 și 7 ; 17, 1 și 9 ; 21, 9 ;

de săptămîni, de ani : Dan. 9, 24.

Șarpele

Mt. 7, 10 ; 10, 16 ; 23, 33 ; Mc. 16, 18 ; Lc. 10, 19 ; 11, 11 ; In. 3, 14 ; I Cor. 10, 9 ; II Cor. 11, 3 ; Ap. 9, 19 ; 12, 9 și 14-15 ; 20, 2 ;
de aramă : Num. 21, 9 ; IV Rg. 18, 4 ;
amăgirea șarpelui : Fac. 3, 13.

Șiretenia

viclenia : Mt. 13, 33 ; In. 8, 44 ; Fap. 13, 10 ; II Cor. 3, 1 ; 11, 3 ; Ef. 4, 14 ; I Tim. 6, 3 ; Evr. 13, 9 ; II P. 3, 17 ; I In. 3, 8-9 ; Iud. 6.

Șoaptele

din clewetire sau frica denunțului : Mt. 10, 27 ; Lc. 12, 3 ; In. 7, 12-13 și 32 ; 9, 22 ; 12, 42 ; 19, 38.

Șort

miracolul moaștelor : Fap. 19, 12 ; cf. Mt. 9, 21 ; 14, 36 ; Mc. 3, 10 ; 5, 28 ; 6, 56 ; 6, 19 ; 8, 44 ; Fap. 5, 15.

Șovăiala

nehotărîrea, îndoiala : Fap. 10, 20 ; cf. Mt. 7, 7 ; 14, 31 ; 21, 21 ; Mc. 11, 24 ; Lc. 11, 9 ; In. 14, 13 ; 15, 6 ; 16, 23 ; Filip. 2, 14 ; Evr. 10, 23 ; Iac. 1, 6 ; I P. 4, 9.

Ștefan

primul martir creștin : Fap. 6, 8-15 ; 7, 1-60 ; 22, 20.

Ștergar

maramă, semnul slujirii : In. 13, 4 ; cf. Mt. 20, 28 ; Mc. 10, 45 ; Lc. 12, 37 ; 17, 8 ; 19, 20 ; 22, 27 ; In. 11, 44 ; 20, 7 ; Fap. 19, 12 ; Filip. 2, 7.

Știința

cunoaștere, a ști ;

lui Dumnezeu : Mt. 6, 8 și 32 ; 24, 36 ; Mc. 10, 40 ; Lc. 12, 30 ; In. 3, 11 ; 13, 1 ; 21, 17 ; Fap. 1, 7 ; 2, 23 ; Rom. 8, 26 și 28 ; 11, 33 ; Ef. 1, 4 ; Col. 2, 3 ; I P. 1, 2 ; Ap. 19, 12 ;

sfinților : Pild. 9, 10 ; 30, 3 ;

omenească : Mt. 6, 3 ; 8, 29 ; 20, 22 ; 24, 32-33 și 39 ; 25, 13 și 24 ; 26, 2 ; Mc. 1, 24 ; 5, 14 ; 10, 38 ; 13, 28-29 ; 14, 1 ; Lc. 4, 34 ; 21, 29-30 ; 23, 34 ; In. 9, 25 ; 11, 24 ; 14, 4 ; 18, 2 ; Fap. 2, 14 și 36 ; 4, 10 ; 13, 38 ; 28, 28 ; Rom. 1, 13 ; 2, 18 ; 7, 18 ; I Cor. 1, 23-24 și 30 ; 2, 2 ; 3, 16 ; 8, 1 ; 10, 1 ; 5, 3 și 17 ; Gal. 2, 16 ; Filip. 2, 19 ; 3, 8 ; 4, 12 ; I Tes. 5, 1-2 ; I Tim. 6, 20 ; II Tim. 1, 12 ; 3, 14 ; Evr. 1, 4-8 ; 13, 2 ; Iac. 4, 17 ; I P. 2, 9 ; I In. 2, 5 și 29 ; 3, 2 ; 5, 13 ; III In. 12 ; Ap. 2, 17 ; 7, 14 ; 19, 12.

a căuta știința : Pild. 15, 14 ; 18, 15 ;

a iubi știința : Pild. 12, 1 ;

a învăța știința : Eccl. 12, 9 ;

a mări știința : Pild. 1, 5 ; 16, 21 ;

e plăcută : Pild. 15, 2.

T

Tablele legii

Evr. 9, 4 ; cf. Ieș. 16, 33 ; 25, 16 ; 26, 33 și 35 ; 40, 20 ; Num. 17, 8 și 10 ; Deut. 10, 1.

Taină

mister : Mt. 13, 11 ; Mc. 4, 11 ; Lc. 8, 10 ; Rom. 11, 25 ; 16, 25 ; I Cor. 2, 1 și 7 ; 4, 1 ; 13, 2 ; 14, 2 și 25 ; 15, 51 ; Ef. 1, 9 ; 3, 3-4 și 9 ; 5, 22 ; 6, 19 ; Col. 1, 26-27 ; 2, 2 ; 4, 3 ; II Tes. 2, 7 ; I Tim. 3, 9 și 16 ; II Tim. 2, 7 ; Ap. 1, 20 ; 10, 7 ; 17, 5 și 7.

Tainele

încredințate Apostolilor : Mt. 13, 11 ; Rom. 11, 25 ; 16, 25 ; I Cor. 4, 1 ; 13, 2 ; 15, 51 ; Ef. 1, 9-10 ; 3, 3-5 ; 5, 32 ; Lc. 6, 19 ; Col. 1, 26-29 ; 2, 1 și 3 și 9-15 și 17 și 21-22 ; 4, 3 ; I Tim. 3, 9 și 16 ; Ap. 10, 7 ;
 lui Dumnezeu : Col. 2, 2 ; cf. Filip. 3, 8 ; Ap. 7, 10 ; 10, 7 ; 11, 15 ;
 lui Hristos : Ef. 3, 4 ; Col. 4, 3 ; cf. I Cor. 16, 9 ; Ap. 3, 8 ;
 voinței lui Hristos : Ef. 1, 9 ; 3, 1-3 și 9 ; cf. In. 15, 15 ; Fap. 17, 30 ;
 Evangheliei : Ef. 6, 19-20 ; cf. Fap. 2, 11 ; Rom. 16, 25 ; I Cor. 2, 7 ;
 Ef. 1, 9-10 ; Col. 1, 25-26 și 28-29 ; II Tes. 3, 1 ;
 creștinătății : I Tim. 3, 16 ; cf. In. 1, 14 ; Rom. 1, 4 ; 10, 18 ; Ef. 3, 10 ;
 I P. 1, 12 ;
 credinței : I Tim. 3, 9 ; cf. 1, 19 ;
 nunții : Ef. 5, 22-27 și 29-31 ; Col. 3, 18 ;
 celor 7 stele : Ap. 1, 20 ;
 fărădelegii : II Tes. 2, 7 ; cf. Mt. 7, 15 ; 24, 11 ; Fap. 20, 29 ; I Tim. 4, 1 ;
 6, 20 ; II Tim. 3, 1 ; II P. 2, 1 ; 3, 3.

Talionul

Ieș. 21, 23-25 ; in N. T. Mt. 5, 38-48 ; Rom. 12, 17 ; I Cor. 6, 7 ; I Tes. 5, 15 ; Iac. 3, 13 ; I P. 3, 9.

Talita — Kumi

Mt. 9, 25 ; Mc. 5, 41 ; Lc. 8, 54.

Tatăl

Părintele ceresc : Mt. 5, 16 și 45 și 48 ; 6, 1 și 4 și 6 și 8-9 și 14-15 și 18 și 26 și 32 ; 7, 11 și 21 ; 10, 20 și 29 și 32-33 ; 11, 25-27 ; 13, 43 ; 15, 13 ; 16, 17 și 27 ; 18, 10 și 14 și 19 și 35 ; 20, 23 ; 23, 9 ; 24, 36 ; 25, 24 ; 26, 29 și 39 și 42 și 53 ; 28, 19 ; Mc. 8, 38 ; 11, 25-26 ; 13, 32 ; 14, 36 ; Lc. 2, 49 ; 6, 36 ; 9, 26 ; 10, 21-22 ; 11, 2 și 13 ; 12, 30 și 32 ; 22, 29 și 42 ; 23, 34 și 46 ; 24, 49 ; In. 1, 14 și 18 ; 2, 16 ; 3, 35 ; 4, 21 și 23 ; 5, 17-23 și 26 și 36-37 și 43 și 45 ; 6, 27 și 32 și 37 și 40 și 44-46 și 57 și 65 ; 8, 16 și 18-19 și 27-28 și 38 și 41-42 și 49 și 54 ; 10, 15 și 17-18 și 25 și 29-30 și 32 și 36-38 ; 11, 41 ; 12, 26-28 și 49-50 ; 13, 1 și 3 ; 14, 2 și 6-10 și 12-13 și 16 și 20-21 și 23-24 și 26 și 28 și 31 ; 15, 1 și 8-10 și 15-16 și 23-24 și 26 ; 16, 3 și 10 și 15 și 17 și 23 și 25-28 și 32 ; 17, 1 și 5 și 11 și 21 și 24-25 ; 18, 11 ; 20, 17 și 21 ; Fap. 1, 4 și 7 ; 2, 33 ; Rom. 1, 7 ; 6, 4 ; 8, 15 ; 15, 6 ; I Cor. 1, 3 ; 8, 6 ; 15, 24 ; II Cor. 1, 2-3 ; 6, 18 ; 11, 31 ; Gal. 1, 1 și 3-4 ; Ef. 1, 1-3 și 17 ; 2, 18 ; 3, 14 ; 4, 6 ; 6, 23 ; Filip. 1, 2 ; 2, 11 ; 4, 20 ; Col. 1, 2-3 și 12 ; 3, 17 ; I Tes. 1, 1-3 ; 3, 11 și 13 ; II Tes. 1, 1 ; 2, 16 ; I Tim. 1, 2 ; II Tim. 1, 2 ; Tit 4 ; Filim. 3 ; Evr. 1, 5 ; 12, 9 ; Iac. 1, 17 și 27 ; 3, 9 ; I P. 1, 2-3 și 17 ; II P. 1, 17 ; I In. 1, 2-3 ; 2, 1 și 14-16 și 22-24 ; 3, 1 ; 4, 14 ; II In. 3, 4 și 9 ; Iud. 1 ; Ap. 1, 6 ; 2, 27 ; 3, 5 și 21 ; 14, 1 ;

pămîntesc : Mt. 2, 22 ; 3, 9 ; 4, 21-22 ; 8, 21 ; 10, 21 și 35 și 37 ; 15, 4-6 ; 19, 5 și 19 și 29 ; 21, 31 ; 23, 9 și 30 ; Mc. 1, 20 ; 5, 40 ; 7, 10-12 ; 9, 21 și 24 ; 10, 7 și 19 și 29 ; 11, 10 ; 13, 12 ; 15, 21 ; Lc. 1, 7 și 32 și 55 și 59 și 62 și 67 și 72-73 ; 2, 33 și 48 ; 3, 8 ; 6, 23 și 36 ; 8, 51 ; 9, 38 și 42 și 59 ; 11, 11 și 47-48 ; 12, 53 ; 14, 26 ; 15, 12 și 17-18 și 20-22 și 27 și 29 și 31 ; 16, 24 și 27 și 30 ; 18, 20 ; In. 4, 12 și 20 și 53 ; 6, 31 și 42 și 49 și 58 ; 7, 22 ; 8, 39 și 53 și 56 ; Fap. 3, 13 și 25 ; 4, 25 ; 5, 30 ; 7, 2 și 4 și 11-12 și 14-15 și 19-20 și 38-39 și 44-45 și 51 ; 13, 17 și 32 și 36 ; 15, 10 ; 16, 1 și 3 ; 22, 1 ; 26, 6 ; 28, 8 și 25 ; Rom. 4, 11-12 și 16-18 ; 9, 5 și 10 ; 11, 28 ; 15, 8 ; I Cor. 4, 15 ; 5, 1 ; 10, 1 ; Gal. 4, 2 ; Ef. 5, 31 ; 6, 2 și 4 ; Filip. 2, 22 ; I Tes. 2, 11 ; I Tim. 5, 1 ; Evr. 1, 1 ; 3, 9 ; 7, 11 ; 8, 9 ; 11, 23 ; Iac. 2, 21 ; II P. 3, 4 ; I In. 2, 13 ; tatăl minciunii : Mt. 13, 38 ; In. 8, 38 și 41 și 44 ; Fap. 13, 10 ; II In. 3, 8-9 ; Iud. 6.

Tavita

Dorca, Căprioara : Fap. 9, 36-41.

Tăcerea

Mt. 15, 23 ; 22, 46 ; 26, 62 ; 27, 12 și 14 ; Mc. 11, 29 ; 12, 34 ; 14, 60-61 ; 15, 4-5 ; Lc. 22, 68 ; 23, 9 ; In. 18, 33 ; 19, 9-10 ; Col. 4, 6 ; cf. Mt. 5, 13 ; Mc. 9, 50 ; Lc. 14, 34 ; Rom. 14, 19 ; Ef. 4, 29 ; Col. 4, 6 ; Evr. 12, 14.

Tăierea împrejur

poruncită în V. T. : Fac. 17, 10-14 ; Ieș. 4, 26 ; importanța ei : Fap. 11, 3 ; Rom. 2, 25-27 ; 3, 30 ; 4, 9-12 ; I Cor. 7, 18-19 ; Gal. 2, 7 ; 5, 6 ; 6, 15 ; Ef. 2, 11 ; Col. 2, 13 ; 3, 11 ;

chenoza : Lc. 2, 21 ; cf. Mt. 1, 21 și 24 ; Lc. 1, 31 ; Fac. 17, 10-12 ;
 cea adevărată : Mt. 3, 9 ; 12, 41-42 ; Fap. 10, 34-35 ; Rom. 2, 25-29 ;
 7, 6 ; 9, 6-7 ; I Cor. 4, 5 ; II Cor. 3, 6 ; 10, 18 ; Gal. 5, 2-6 ; 6, 15 ; Filip. 3, 3 ;
 Col. 2, 11 ; I Tes. 2, 4 ; I P. 3, 4 ; Ap. 2, 9.

Tăgăduirea

lui Dumnezeu : II Tim. 3, 5 ; Tit 1, 16 ; cf. II Tes. 3, 6 ; Rom. 1, 28 ;
 I Tim. 5, 8 ; 6, 5 ; II Tim. 3, 8 ; Iud. 4 ;
 lui Iisus Hristos : I In. 2, 22 ; 4, 3 ; cf. Mt. 16, 17 ; Mc. 8, 31 ; 9, 39 ;
 In. 13, 13 ; I Cor. 12, 3 ; Filip. 2, 11 ;
 lui Petru : Mt. 26, 69-70 ; Mc. 14, 66-68 ; Lc. 22, 64-50.

Tălmăcirea

limbilor : I Cor. 12, 10 și 28 și 30 ; cf. Mc. 1, 8 ; 13, 11 ; 16, 17 ; Fap.
 1, 5 ; 2, 4 ; 10, 45-48 ; I Cor. 14, 5 și 9-13 și 16 și 19 și 22 și 24 și 26-28 și
 33 și 37 și 40 ; 12, 25.

Tămîia

Ieș. 30, 9 ; Num. 16, 35 ; II Rg. 3, 3 ; 11, 8 ; Is. 60, 6 ; 41, 5 ; Mt. 2, 11 ;
 Lc. 2, 16-17 ; Ap. 5, 8 ; 8, 14 ; 18, 12-13.

Tăria spirituală — vezi : statornicia

în lupta cu ispitele : Mt. 25, 7 și 10 și 13 ; Lc. 12, 35 ; Ef. 6, 14-17 ;
 I Tes. 5, 8 ; I P. 1, 13 ; 5, 8-9 ;
 în suportarea încercărilor : Mt. 5, 10 și 12 ; In. 19, 1-30 ; Fap. 5, 41 ;
 7, 51-60 ; 20, 23-24 ; 21, 11-14 ; II Cor. 6, 3-10 ; 12, 10 ; Ef. 6, 13-17 ; Filip.
 1, 29-30 ; Col. 1, 11 ; I Tes. 2, 14 ; 3, 2-3 ; II Tim. 3, 12 ; Evr. 3, 14 ;
 10, 34-35 ; Iac. 1, 2 ; I P. 4, 13 ;
 în statornicia credinței : In. 8, 31 ; Fap. 16, 5 ; Rom. 4, 20 ; II Cor. 1, 24 ;
 Ef. 4, 1 ; Filip. 1, 27 ; Col. 1, 10 ; 2, 5 și 7 ; I Tes. 2, 12 ; 3, 2 ; 4, 1 ;
 indispensabilă mîntuirii : I Cor. 15, 1-2 ; Col. 1, 23 ; Evr. 3, 6 ; 10, 35-36.
 infuzia harului o consolidează și impulsionează : Lc. 22, 31-32 ; In.
 17, 11-12 ; Rom. 14, 4 ; I Cor. 1, 8 ; II Cor. 1, 21 ; II Tes. 3, 3 ; Evr. 13, 18-19 ;
 I P. 5, 10 ; II P. 3, 17.

Țarina

cîmp, ogor, avuție : Mt. 6, 28 și 30 ; 13, 24 și 27 și 31 și 36 și 38 și 44 ;
 19, 29 ; 22, 5 ; 24, 18 și 40 ; 27, 7-8 și 10 ; Mc. 5, 14 ; 6, 36 și 56 ; 10, 29 și
 30 ; 11, 8 ; 13, 16 ; 15, 21 ; 16, 12 ; Lc. 8, 34 ; 9, 12 ; 12, 28 ; 14, 18 ; 15, 15 și
 25 ; 17, 7 și 31 și 36 ; Fap. 4, 37.

Temelia

Bisericii — Iisus Hristos : Ef. 2, 20 ; cf. Mt. 16, 18 ; 21, 42 ; I Cor.
 3, 9-11 ; 12, 27-28 ; Gal. 2, 9 ; Ef. 4, 4 și 11-12 ; I P. 2, 4-5 ; Ap. 21, 14 ;

casei Domnului : III Rg. 6, 37 ; II Par. 8, 16 ; Ezdr. 3, 11-12 ; 5, 16 ; Zah. 8, 9 ;
străbună : Is. 58-12.

Temerea — vezi : frica

de Dumnezeu : Mal. 1, 6 ; Mt. 10, 28 ; Lc. 12, 4 ; Fap. 10, 2 și 22 ; 13, 16 și 26 ; Evr. 12, 9 ; I P. 2, 17 ; Ap. 14, 7 ; 15, 4 ; 19, 5 ;
de judecățile Lui : Fap. 17, 31 ; Rom. 2, 16 ; II Cor. 5, 10-11 ; II Tim. 4, 1 ; Evr. 10, 30-31 ; I P. 1, 17 ; 4, 5 ; Ap. 11, 18 ;
stimulent spre mîntuire : Fap. 10, 35 ; Rom. 2, 26 ; II Cor. 7, 1 ; Ef. 6, 5 ; Filip. 2, 12 ; Col. 3, 22 ; Evr. 2, 15 ; II P. 2, 18 ;
e fiiască nu de rob : Rom. 8, 15 ; II Tim. 1, 7 ; Evr. 12, 28 ; I In. 4, 18 ;
alungă frica de oameni : Mt. 10, 28 ; Lc. 1, 74-75 ; Evr. 13, 6 ; I P. 3, 14-15.

Indemnuri : Ef. 5, 21 ; I P. 1, 17 ; Ap. 14, 7.

Temnicerul

din Filipi : Fap. 16, 19-34.

Temnița

întemnițarea : Mt. 5, 25 ; 14, 3 și 10 ; 18, 30 ; 25, 36 ; 27, 15-16 ; Mc. 6, 17-28 ; 15, 6 ; Lc. 3, 20 ; 12, 58 ; 21, 12 ; 22, 33 ; 23, 19 și 25 ; In. 3, 24 ; Fap. 5, 19 și 23 ; 8, 3 ; 12, 4-6 și 10 și 17 și 19 ; 16, 23 și 25 și 27 și 40 ; 21, 33 și 35 ; 22, 4 și 19-20 ; 23, 18 și 35 ; 25, 14 și 27 ; 26, 10 ; 28, 16-17 ; II Cor. 6, 5 ; 11, 23 ; Ef. 3, 1 ; 4, 1 ; II Tim. 1, 8 și 12 ; Filim. 1, 9 ; Evr. 10, 34 ; 11, 36 ; 13, 3 ; I P. 3, 19 ; II P. 2, 4 ; Ap. 2, 10 ; 18, 2 ; 20, 7.

Templu — vezi Biserica

Mt. 4, 5 ; 12, 5-6 ; 17, 24 ; 21, 12 și 14-15 și 23 ; 23, 16-17 și 21 și 35 ; 24, 1 ; 26, 55 și 61 ; 27, 5 și 40 și 51 ; Mc. 11, 11 și 15-16 și 27 ; 12, 35 ; 13, 1 și 3 ; 14, 49 și 58 ; 15, 29 și 38 ; Lc. 1, 9 și 21-22 ; 2, 27 și 37 și 46 ; 4, 9 ; 18, 10 ; 19, 45 și 47 ; 20, 1 ; 21, 5 și 37-38 ; 22, 52-53 ; 23, 45 ; 24, 53 ; In. 2, 14-15 și 19-21 ; 5, 14 ; 7, 14 și 28 ; 8, 2 și 20 și 59 ; 10, 22-23 ; 11, 56 ; 18, 20 ; Fap. 2, 46 ; 3, 1-3 și 8 și 10 ; 4, 1 ; 5, 20-21 și 24-25 și 42 ; 17, 24 ; 19, 24 și 27 ; 21, 26 și 30 ; 22, 17 ; 24, 6 și 12 și 18 ; 25, 8 ; 26, 21 ; I Cor. 3, 16-17 ; 6, 19 ; 9, 13 ; II Cor. 6, 16 ; Ef. 2, 21 ; II Tes. 2, 4 ; Ap. 3, 12 ; 7, 15 ; 11, 1-2 și 19 ; 14, 15 și 17 ; 15, 5-6 și 8 ; 16, 1 și 17 ; 21, 22 ;

din Ierusalim : III Rg. 6, 1 ; II Par. 3, 1-17 ; Mt. 4, 5 ; 12, 5 ; 17, 24 ; 21, 12 ; Mc. 11, 15 ; Lc. 4, 9 ; 19, 45 ; In. 2, 14-15 ; 10, 22 ;

al doilea templu : Ezdr. cap. 3-6 ;

prevestirea dărîmării templului : Mt. 24, 2 ;

cel ceresc : In. 14, 2 ; Evr. 4, 14 ; 6, 19-20 ; 12, 22 ; Ap. 3, 12 ; 11, 1 și 19 ; 14, 1 ; 21, 2 ; 22, 14 ;

Biserica mistică : Lc. 10, 20 ; Ef. 2, 21-22 ; Col. 2, 19 ; II Tes. 2, 4 ; Evr. 12, 23 ;

Biserica luptătoare : In. 2, 19 ; 14, 23 ; Rom. 8, 9 ; I Cor. 3, 16 ; 6, 19 ; II Cor. 6, 16 ; Gal. 4, 6 ; Evr. 3, 6 ; 8, 10 ;

Trupului Său : In. 2, 19-21 ; cf. Mt. 26, 61 ; 27, 40 ; Mc. 14, 58 ; 15, 29-30 ; Lc. 23, 35-37 ; vezi și : In. 14, 23 ; Rom. 8, 9-10 ; I Cor. 3, 16-17 ; 6, 19-20 ; II Cor. 3, 3 ; 6, 16 ; Gal. 4, 6-7 ; Evr. 3, 6 ; 6, 10 ; I P. 2, 5.

Testamentul — vezi : Așezămîntul

Vechi — al promisiunilor : Mt. 5, 17-20 ; Lc. 1, 72 ; Fap. 2, 39 ; 3, 23 și 25 ; 7, 2-5 ; Rom. 3, 2 ; 9, 4 și 10 ; cap. 11 ; II Cor. 3, 16-18 ; Gal. 3, 15-24 ; 4, 24-31 ; Ef. 2, 12 ; Evr. 6, 13 ; 7, 18-20.

Nou — al împlinirilor : Mt. 13, 52 ; 26, 28 ; Mc. 14, 24 ; Lc. 5, 36-39 ; 22, 20 ; Rom. 6, 14 ; 7, 4-25 ; 9, 24 ; 11, 27 ; 15, 8 ; II Cor. 3, 6-11 ; 5, 17 ; Gal. 3, 8 și 22 ; 4, 26-28 ; Ef. 2, 12-13 ; Evr. 3, 1-6 ; 4, 14-16 ; 7, 22 ; 8, 1-10 și 13 ; 9, 1 și 14-17 și 20 ; 12, 24 ; Ap. 11, 9 ; 21, 19.

Timpul

Mt. 2, 7 și 16 ; 20, 9-10 ; 25, 19 ; Mc. 2, 19 ; 9, 21 ; Lc. 1, 57 ; 8, 27 și 29 ; 18, 4 ; 23, 8 ; In. 5, 6 ; 7, 33 ; 12, 35 ; 14, 9 ; Fap. 1, 6-7 și 21 ; 3, 21 ; 7, 17 și 23 ; 8, 11 ; 13, 18 ; 14, 3 și 28 ; 15, 33 ; 17, 30 ; 18, 20 și 23 ; 19, 22-23 ; 20, 16 și 18 ; 27, 9 ; Rom. 7, 1 ; 16, 25 ; I Cor. 7, 39 ; 16, 7 ; Gal. 4, 1 și 4 ; I Tes. 5, 1 ; II Tim. 1, 9 ; Tit 1, 2 ; Evr. 4, 7 ; 5, 12 ; 11, 32 ; I P. 1, 17 și 20 ; 4, 2-3 ; Iud. 18 ; Ap. 2, 21 ; 6, 11 ; 10, 6 ; 20, 3 ;

veșnicia : Rom. 16, 25 ; I Cor. 2, 7 ; Ef. 1, 9 ; 3, 9 și 11 și 21 ; Col. 1, 26 ; II Tim. 1, 9 ;

plinirea vremii : Mt. 1, 15 ; Gal. 4, 4 ; Ef. 1, 10 ; I Tim. 2, 6 ;

prilej, ocazie, vreme potrivită : Mt. 4, 7 ; 26, 16 și 18 ; Mc. 14, 11 și 25 ; Lc. 22, 6 ; II Cor. 6, 2 ; Evr. 1, 2 ; 9, 10 ;

ziua aceea : Mt. 26, 29 ; Mc. 14, 25 ; Lc. 22, 7 și 18 ; Fap. 17, 31 ;

astăzi : Fap. 20, 26 ; Evr. 3, 7 și 15 ; 4, 7 ;

ceasul : Lc. 22, 14 ; In. 12, 23 ; 17, 1 ;

acum îndată : In. 13, 31-32 ; Fap. 17, 30 ; 20, 32 ; II Cor. 6, 2 ; Ef. 3, 5-10.

Tip

chip, icoană, semn, asemănare, pildă de urmat : In. 20, 25 ; Fap. 7, 43-44 ; 23, 25 ; Rom. 5, 14 ; 6, 17 ; I Cor. 10, 6 ; II Cor. 4, 4 ; Filip. 3, 17 ; I Tes. 1, 7 ; II Tes. 3, 9 ; I Tim. 4, 12 ; Tit 2, 7 ; Evr. 8, 5 ; I P. 5, 3.

Tit

II Cor. 2, 13 ; 7, 6 și 13-14 ; 8, 6 și 16 și 23 ; 12, 18 ; Gal. 2, 1 și 3 ; II Tim. 4, 10 ; Tit 1, 4.

Tilcuirea

Scripturilor : II P. 1, 20-21 ; 3, 16 ; cf. Mt. 13, 10-11 și 13 și 18 și 36 ; Lc. 16, 29 ; 24, 27 și 45 ; In. 5, 39 ; 16, 12 ; Fap. 13, 8 ; 17, 11 ; I Tim. 4, 13 ; II Tim. 3, 15 ; Evr. 1, 1 ; 5, 11 ; I P. 1, 10.

Tilhar

Mt. 21, 13 ; 26, 55 ; 27, 16-17 și 21 și 20-21 și 24 și 26 ; Mc. 11, 17 ; 14, 48 ; 15, 7 și 11 și 15 și 27 și 32 ; Lc. 19, 46 ; 22, 52 ; 23, 18-19 și 24 și 25 și 32-33 și 39-43 ; In. 2, 16 ; 18, 39-40.

Tinărul

dornic de mintuire : Mt. 19, 16-26 ; Mc. 10, 17-27 ; Lc. 18, 18-27.

Tinguirea

Mt. 5, 4 ; 9, 23 ; 11, 17 ; Mc. 5, 38 ; 16, 10 ; Lc. 6, 21 și 25 ; 7, 32 ; 23, 27 ; In. 11, 19 și 31 și 33 și 35 și 38 ; 16, 20 ; 20, 11 și 13 și 15 ; Fap. 8, 2 ; 9, 39 ; Iac. 4, 9 ; 5, 1 și 9 ; Ap. 7, 17 ; 18, 8 și 15 și 19 ; 21, 4.

Toiag

lui Aaron : Ieș. 7, 12 ; Num. 17, 6-10 ;
de cîrmuire : Fac. 49, 10 ; Num. 21, 18 ; 24, 17 ; Ieș. 14, 29 ; Ier. 48, 17 ;
Iez. 21, 10 ; Am. 1, 5 ; Zah. 10, 11 ;
Domnului : Ieș. 4, 20 ; 17, 9 ; Mih. 7, 14 ;
vargă : Mt. 10, 10 ; Mc. 6, 8 ; Lc. 9, 3 ; Fap. 16, 35 și 38 ; I Cor. 4, 21 ;
Evr. 1, 8 ; 11, 21 ; Ap. 2, 27 ; 11, 1 ; 12, 5 ; 19, 15.

Toma

Mt. 10, 3 ; Mc. 3, 18 ; Lc. 6, 15 ; In. 11, 16 ; 14, 5 ; 20, 24 și 26-28 ; Fap. 1, 13.

Tovarăș

tovărășie : Lc. 2, 44 ; Fap. 19, 29 ; Rom. 16, 3 și 9 și 21 ; I Cor. 15, 33 ; II Cor. 8, 33 ; Filip. 2, 25 ; 4, 3 ; Col. 4, 7 ; Ap. 6, 11.

Tradiția Sfintă

cuvîntul lui Dumnezeu transmis la început prin predica orală care a dat naștere credinței : Gen. 18, 19 ; Ieș. 10, 2 ; Jud. 6, 13 ; Lc. 1, 2 ; In. 14, 26 ; 17, 20 ; Rom. 10, 14-17 ;

se mai numește : datină, predanie, rînduială, dreptar al învățăturilor sănătoase : Fap. 16, 4 ; I Cor. 11, 2 ; Gal. 1, 14 ; II Tes. 2, 15 ; 3, 6 ; II Tim. 1, 13 ;

este al doilea izvor al Revelației pentru că în Sfinta Scriptură nu sînt cuprinse toate minunile făcute de Iisus : In. 20, 30 ; 21, 25 ; Fap. 1, 3 ; 20, 31 ; I Cor. 11, 34 ; Ef. 3, 3 ; I P. 5, 12 ; II In. 12 ; III In. 13, 14.

Creștinismul a fost propovăduit verbal : Mt. 10, 7 ; 28, 19-20 ; Mc. 16, 15 ; Lc. 1, 2-3 ; 9, 2 ; 10, 9 ; In. 15, 16 ; Fap. 1, 8 ; 7, 38 și 53 ; Rom. 10, 14-18 ; Gal. 3, 2 și 5 ; Col. 1, 23 ; I Tim. 3, 16 ; 6, 20 ; II Tim. 2, 1-2 ; Evr. 2, 1-4 ;

e temelia Sfintei Scripturi : Fap. 20, 35 ; II Tim. 3, 8 ; Iud. 9, 14-15 ;

Hristos și Apostolii au propovăduit verbal : Mc. 16, 20 ; Fap. 1, 3 ; 20, 20 și 27 și 31 ; I Tes. 2, 11-12 ; 42 ; II Tes. 2, 5 ; II Tim. 2, 2 ; 3, 14 ; Tit 1, 5 ;

puțini dintre Apostoli au scris determinați de împrejurări speciale și cu un scop precis : Lc. 1, 2-3 ; In. 15, 10 ; 20, 31 ; I Cor. 7, 17 ; 11, 34 ; Ef. 3, 3 ; II Tes. 3, 6 și 14-15 ; Tit 1, 5 ; I In. 1, 1-3 ;

e obligatorie, de acord și are valoare egală cu Sfinta Scriptură : II Tes. 2, 15 ; cf. 3, 6 ; Fap. 22, 14-15 ; I Cor. 2, 1 și 4 ; 11, 2 ; 15, 1 ; Gal. 1, 11 ; I Tim. 6, 20 ; II Tim. 1, 13 ; 2, 2 ; 3, 14 ; Iud. 17, 18 ; Ap. 2, 25 ; 3, 11 ;

cea eronată, e în dezacord cu Sfinta Scriptură și condamnată : I Tim. 6, 3-5 ; cf. In. 8, 44 ; I Cor. 6, 22 ; Gal. 1, 8-9 ; Col. 2, 8 ; Ap. 22, 18-19 ;

infaibilitatea Bisericii îi garantează integritatea și curățenia : Mt. 10, 17-20 ; 28, 20 ; In. 14, 16-26 ; 15, 26 ; 16, 12-14 ; I Tim. 3, 15.

Treimea Sfintă

a persoanelor în unitatea ființei : Mt. 3, 16-17 ; 17, 5 ; 28, 19 ; Mc. 1, 10-11 ; 16, 15 ; Lc. 3, 22 ; In. 1, 32 ; 14, 16-17 și 20 și 24 și 26 ; 15, 24 și 26 ; II P. 1, 17 ; I In. 5, 7 ;

consubstanțialitatea : In. 16, 12-15 și 23 și 27-28 ; I Cor. 12, 13 ; II Cor. 12, 13 ; I P. 1, 2 ;

egalitatea în demnitate : In. 5, 28 ; 10, 30 ; 14, 9-13 și 16 ; 15, 26.

— Persoana Tatălui : Mt. 5, 16 ; 6, 9 și 32 ; 11, 27 ; 24, 36 ; Fap. 1, 7 ; cf. In. 17, 3 ;

î se atribuie cunoștința : Mt. 6, 32 ; 11, 27 ;

voință : In. 5, 30 ; cf. Mt. 6, 9-10 ; Lc. 12, 32 ; In. 6, 38-40 ;

activitate : In. 5, 17 și 19 ;

viață și putere : In. 5, 26 și 39 ; 10, 29 ;

iubire : In. 3, 16 ; 14, 23-24 ;

descoperă adevărul oamenilor : Mt. 6, 17 ; Evr. 1, 1-2 ;

trimite binefaceri : Mt. 7, 11 ;

iartă păcatele : Mt. 6, 14 ;

— Persoana Fiului : I Cor. 8, 6 ; cf. 4, 5-6 ;

se naște moștenitor : Evr. 1, 2 ;

Fiu : Mt. 16, 15-16 ; cf. 3, 17 ; 17, 5 ; II P. 1, 17 ;

născut din femeie : Gal. 4, 4 ;

este chipul lui Dumnezeu : Filip. 2, 6 ; Col. 1, 15-16 ;

I se atribuie cunoștință : In. 10, 15 ; cf. Mt. 11, 27 ; Lc. 10, 22 ; In. 17, 25 ;

- voință : In. 17, 24 ; cf. 5, 30 ; 10, 18 ; 14, 31 ;
 lucrare : In. 5, 17 și 36 ; 17, 4 ;
 răscumpărarea : Rom. 3, 25 ; 8, 32 ;
 preamărit de Tatăl : Fap. 3, 13 ; Evr. 1, 3 ;
 a descoperit pe Dumnezeu oamenilor : In. 1, 18 ; cf. Mt. 11, 27 ; Lc. 10, 22 ; In. 6, 46 ; I In. 4, 12 ; I Tim. 6, 16 ;
 iartă păcatele : Mc. 2, 9-10 ; cf. Mt. 9, 6 ; In. 5, 8 ;
 împlinește cererile : In. 14, 13-14 ș. a.
 — Persoana Duhului Sfint : In. 1, 32 ; Fap. 5, 3-4 ; I Cor. 12, 4 și 7 și 11 ;
 cf. Fap. 20, 28 ; Rom. 8, 26 ; cf. 5, 5 ; Ef. 3, 4-5 ;
 I se atribuie cunoștință : I Cor. 2, 11 ;
 învață : Mt. 10, 20 ; Lc. 12, 12 ; In. 16, 13 ;
 a grăit prin prooroci : II P. 1, 20-21 ;
 renașterea credincioșilor : In. 3, 5 ; Tit 3, 5 ;
 voință : Fap. 15, 28 ; cf. 2, 4 ; I Cor. 12, 11 ;
 lucrare : I Cor. 12, 4 și 7 și 11 ș. a. ;
 atribute, însușiri, acțiuni, comune, identice, nedespărțite :

Dumnezeirea :

- Tatălui : Lc. 1, 16 ; In. 17, 3 ; Fap. 4, 24 ; I Cor. 8, 4 și 6 ; I Tim. 2, 5 ;
- Fiului : In. 1, 1 ; Rom. 9, 5 ; Evr. 1, 8-9 ;
- Sf. Duh : Fap. 5, 3-4 ; 7, 51 ;

Domnia :

- Tatălui : Mt. 21, 9 ; Mc. 12, 29 ;
- Fiului : Mt. 3, 13 ; Fap. 10, 36 ; Rom. 10, 12 ; I Cor. 8, 6 ; 12, 3 ; Ef. 4, 5 ;
- Duhului Sfint : Fap. 28, 25 ; II Cor. 3, 16-17 ; Evr. 3, 7 ; II P. 1, 21.

Veșnicia :

- Tatălui : Evr. 3, 13 și 15 ; 4, 7 ;
- Fiului : In. 17, 5 și 24 ; Evr. 13, 8 ; Ap. 1, 8 ;
- Sf. Duh : Evr. 9, 14 ; cf. Fap. 10, 38.

Atotputernicia :

- Tatălui : In. 5, 17 și 19 ; 10, 29-30 și 36-37 ; 14, 10 ; I Cor. 1, 24 ; Ef. 1, 19 ;
- Fiului : Mt. 12, 28 ; 13, 54 ; 28, 18 ; Filip. 3, 21 ; Ap. 3, 7 ;
- Duhului Sfint : Lc. 11, 20 ; Rom. 8, 11 ; 15, 13 și 19 ; I Cor. 12, 3 și 6.

Bunătatea :

- Tatălui : Mt. 19, 17 ; Mc. 10, 18 ; Lc. 6, 35 ; 18, 19 ;
- Fiului : Mt. 11, 28 ; Fap. 10, 38 ; II Cor. 10, 1 ;
- Duhului Sfint : I Cor. 12, 7-11 și 13.

Sfințenia :

- Tatălui : Ap. 4, 8 ; 15, 3-4 ;
- Fiului : In. 1, 1 ; 17, 5 și 24 ; Fap. 3, 14 ; Ap. 3, 7 ; 15, 4 ;
- Duhului Sfint : Rom. 15, 16 ; Tit 3, 5 ; I In. 2, 20.

Adevărul :

- Tatălui : In. 7, 28 ; 17, 3 ; I In. 5, 20 ;
- Fiului : In. 1, 14 ; 14, 6 ; I In. 5, 20 ; Ap. 3, 7 ;
- Sfintului Duh : In. 14, 17 ; 15, 26 ; 16, 13 ; I In. 5, 6.

Înțelepciunea :

- Tatălui : Rom. 11, 33 ; 16, 27 ; I Tim. 1, 17 ;
- Fiului : Mt. 13, 54 ; Lc. 2, 40 și 47 și 52 ; I Cor. 1, 24 ;
- Duhului Sfint : In. 14, 26 ; Ef. 1, 17.

Atotprezența :

- Mt. 18, 20 ; 28, 20 ; In. 3, 13 ;
- Sfintului Duh : In. 14, 17 ; I Cor. 3, 16.

Atotștiința :

- Tatălui : Mt. 24, 36 ; Fap. 15, 18 ; Evr. 4, 13 ;
- Fiului : In. 16, 30 ; 21, 17 ; Col. 2, 3 ;
- Sfintului Duh : In. 14, 26 ; I Cor. 2, 10-11 ; I In. 2, 20 și 27.

Viața :

- Tatălui : I In. 5, 11 ; cf. Fap. 17, 25-28 ;
- Fiului : In. 1, 4 ; 5, 26 ; 8, 12 ; 10, 28 ; 11, 25 ;
- Sfintului Duh : In. 6, 63 ; Rom. 8, 2 ; II Cor. 3, 6 ; Gal. 6, 8 ; cf. In. 8, 32 și 36 ; Rom. 7, 4 ; I Cor. 15, 45.

Creația :

- Tatălui : Fap. 14, 15 ;
- Fiului : In. 1, 3 și 10 ; Ef. 3, 9 ; Col. 1, 16 ; Evr. 1, 2 și 10.

Mintuirea :

- Tatălui : Lc. 1, 47 ; In. 1, 13 ; I Tim. 1, 1 ; Tit 3, 4 ; Iac. 4, 12 ; Ap. 7, 10 ;
- Fiului : Lc. 23, 42-43 ; In. 10, 9 și 28 ; Fap. 4, 12 ; Evr. 7, 25 ; I In. 2, 29 ;
- Sfintului Duh : In. 3, 5-6 ; Ef. 1, 13 ; 4, 30 ; Tit 3, 4-5.

Cunoașterea adevărului :

- Tatăl : Lc. 11, 49 ; Ap. 1, 1 ; 19, 9 ; 21, 5 ; 22, 6 ;
- Fiul : Mt. 9, 3-4 ; 16, 7-8 ; Mc. 2, 6-8 ; 10, 32-34 ; Lc. 19, 41-42 ; In. 2, 24-25 ; 6, 64 ; 18, 4 ; Ap. 2, 23 ;

- Sfântul Duh : Lc. 2, 26 ; In. 16, 13 ; Fap. 5, 3 ; 20, 23 ; Rom. 8, 26 ; I Cor. 2, 10 ; I Tim. 4, 1 ; I P. 1, 11.

Izvorul minunilor :

- Tatăl : Evr. 2, 4 ;
- Fiul : Mt. 10, 1 ; Mc. 3, 15 ; Lc. 9, 1 ; 10, 19 ;
- Sfântul Duh : Mt. 12, 28 ; Fap. 2, 4 ; Rom. 15, 19 ; I Cor. 12, 9-11.

Sfințirea credincioșilor :

- Tatăl : I Tes. 5, 23 ; Iud. 1 ;
- Fiul : Ef. 5, 26 ; Evr. 2, 11 ; 13, 12 ;
- Sfântul Duh : Rom. 15, 16 ; I Cor. 6, 11 ; I P. 1, 2.

Sălășluiește în credincioși :

- Tatăl : In. 14, 23 ; I Cor. 14, 25 ; Ef. 4, 6 ; I In. 2, 5 ; 4, 12-16 ;
- Fiul : In. 17, 23 ; II Cor. 13, 5 ; Gal. 2, 20 ; Ef. 3, 17 ; I In. 3, 20 ;
- Sfântul Duh : In. 14, 17 ; Rom. 8, 11 ; I Cor. 3, 16 ; 6, 19 ; II Tim. 1, 14 ; Iac. 4, 5.

Împărtășirea darurilor spirituale :

- Tatăl : I Cor. 12, 6 ; Evr. 2, 4 ;
- Fiul : Ef. 4, 8 ;
- Sfântul Duh : In. 14, 26 ; I Cor. 12, 8-11.

Inspiră profeții :

- Tatăl : Lc. 1, 70 ; II Tim. 3, 16 ; Evr. 1, 1 ;
- Fiul : II Cor. 13, 3 ; Ef. 4, 11 ; I P. 1, 11 ; Ap. 1, 1 ; 11, 3 ;
- Sfântul Duh : Mc. 12, 36 ; Fap. 11, 28 ; 28, 25 ; II P. 1, 21.

A grăit prin : Prooroci, Apostoli și Învățători :

- Tatăl : Lc. 1, 70 ; Fap. 3, 21 ; I Cor. 12, 28 ; Gal. 1, 1 ;
- Fiul : Mt. 16, 14-17 ; Lc. 21, 15 ; II Cor. 5, 20 ; 13, 3 ; Gal. 1, 1 ; Ef. 4, 11 ; I P. 1, 11 ;
- Sfântul Duh : Mt. 10, 20 ; Mc. 13, 11 ; Fap. 13, 2 și 4 ; 16, 6-7 ; 20, 28.

Trei

Mt. 13, 33 ; 15, 32 ; 17, 4 ; 18, 16 și 20 ; Mc. 8, 2 ; 9, 5 ; Lc. 1, 56 ; 2, 46 ; 4, 25 ; 9, 33 ; 10, 36 ; 11, 5 ; 12, 52 ; 13, 7 și 21 ; In. 2, 6 ; Fap. 5, 7 ; 7, 20 ; 9, 9 ; 10, 19 ; 11, 11 ; 17, 2 ; 19, 8 ; 20, 3 ; 25, 1 ; 28, 11-12 ; I Cor. 13, 13 ; 14, 27 și 29 ; Gal. 1, 18 ; I Tim. 5, 19 ; Evr. 10, 28 ; Iac. 5, 17 ; I In. 5, 7-8 ; Ap. 6, 6 ; 8, 13 ; 9, 18 ; 11, 9 și 11 ; 16, 13 și 19 ; 21, 13.

Trei mărturii

în cer și pe pământ : I In. 5, 6-13 ; cf. Mt. 3, 16-17 ; 17, 5 ; 28, 19 ; Mc. 1, 10-11 ; Lc. 3, 21-22 ; 9, 35 ; In. 1, 14 și 32-33 ; 3, 16 și 33 și 36 ; 5, 32 și

36-37 ; 6, 27 ; 8, 18 ; 16, 13-14 ; 19, 35 ; 20, 31 ; Ef. 1, 6 ; Col. 1, 13 ; 2, 2-3 și 9 ; I Tim. 3, 16 ; Evr. 2, 11 și 14 ; II P. 1, 17 ; I In. 1, 1 ;
trei taverne : Fap. 28, 15.

Trestie

Mt. 11, 7 ; 27, 30 și 34 și 48 ; Mc. 15, 19 și 36 ; Lc. 7, 24 ; 23, 36 ; In. 19, 29 ; Ap. 11, 1 ; 21, 15-16.

Trimisii

trimiterea : Mt. 2, 16 ; 8, 31 ; 10, 5 și 16 și 40 ; 11, 10 ; 13, 41 ; 15, 24 ; 20, 2 ; 21, 34 și 36-37 ; 22, 3-4 ; 23, 34 ; 24, 31 ; Mc. 1, 2 ; 3, 14 și 31 ; 4, 29 ; 5, 10 ; 6, 7 și 17 și 27 ; 8, 26 ; 9, 37 ; 11, 1 și 3 ; 12, 2-6 și 13 ; 13, 27 ; 14, 13 ; Lc. 1, 19 și 26 ; 4, 18 și 43 ; 7, 3 și 20 și 27 ; 9, 2 și 48 și 52 ; 10, 1 și 3 și 16 ; 11, 49 ; 13, 34 ; 14, 17 și 32 ; 19, 14 și 29 și 32 ; 20, 10 și 20 ; 22, 8 și 35 ; In. 1, 6 și 19 și 24 ; 3, 17 și 28 și 34 ; 4, 38 ; 5, 33 și 36 și 38 ; 6, 29 și 57 ; 7, 29 și 32 ; 8, 42 ; 9, 7 ; 10, 36 ; 11, 3 și 42 ; 17, 3 și 8 și 18 și 21 și 23 și 25 ; 18, 24 ; 20, 21 ; Fap. 3, 20 și 26 ; 5, 21 ; 7, 14 și 34-35 ; 8, 14 ; 9, 17 și 38 ; 10, 8 și 17-20 și 36 ; 11, 11 și 38 ; 13, 15 ; 15, 27 și 33 ; 16, 35-36 ; 19, 22 ; 26, 17 ; 28, 28 ; Rom. 10, 15 ; I Cor. 1, 17 ; II Cor. 12, 17 ; II Tim. 4, 12 ; Evr. 1, 14 ; I P. 1, 12 ; I In. 4, 9-10 și 14 ; Ap. 1, 1 ; 5, 6 ; 22, 6 ;

Botezătorului la Iisus : Mt. 11, 2-6 ; cf. 14, 3 ; Lc. 7, 18-24 ;

să învețe și să slujească : Mc. 3, 14 ; Lc. 4, 18 ; 9, 2 ; In. 17, 18-25 ; Evr. 1, 14.

Trimbița

Mt. 6, 2 ; 24, 31 ; I Cor. 14, 8 ; 15, 52 ; Evr. 12, 19 ; Ap. 1, 10 ; 8, 2 și 6-8 ; 10, 13 ; 9, 1 și 13-14 ; 10, 7 ; 11, 15 ; 18, 22 ; cf. I Tes. 4, 16.

Tronuri

Mt. 5, 34 ; 19, 28 ; 23, 22 ; 25, 31 ; Lc. 1, 32 și 52 ; 22, 30 ; Fap. 2, 30 ; 7, 49 ; Col. 1, 16 ; Ap. 1, 8 ; 2, 13 ; 3, 21 ; 4, 2-6 și 9-10 ; 5, 1 și 6-7 și 11 și 13 ; 6, 16 ; 7, 9-11 și 15 și 17 ; 8, 3 ; 11, 16 ; 12, 5 ; 13, 2 ; 14, 3 ; 16, 10 și 17 ; 19, 4-5 ; 20, 4 și 11 ; 22, 1 și 3.

Trufia — vezi : mîndria

Lc. 1, 51 ; 14, 11 ; 18, 11-12 și 14 ; Rom. 1, 30 ; 11, 20 ; I Cor. 4, 6 ; Gal. 5, 26 ; Filip. 2, 3 ; cf. Rom. 12, 10 ; I Cor. 13, 4 ; I P. 5, 5 ; II P. 2, 18.

Trupul

trupesc, carne : Mt. 5, 29-30 ; 6, 22-23 și 25 ; 10, 28 ; 19, 5-6 ; 24, 22 și 26 și 41 ; 27, 52 și 58-59 ; Mc. 9, 29 ; 10, 8 ; 13, 20 ; 14, 8 și 22 și 38 ; 15, 43 ; Lc. 3, 6 și 22 ; 11, 24 și 36 ; 12, 4 și 22-23 ; 17, 37 ; 22, 19 ; 23, 52-53 ; 24, 3 și 23 și 39 ; In. 1, 14 ; 2, 21 ; 3, 6 ; 6, 51-56 și 63 ; 8, 15 ; 17, 2 ; 19, 31 și 38 și 40 ; 20, 12 ; Fap. 2, 17 și 26 și 31 ; 9, 40 ; Rom. 1, 3 și 24 ; 2, 28 ; 3, 20 ;

4, 1 și 19 ; 6, 6 și 12 și 19 ; 7, 4-5 și 14 și 18 și 24-25 ; 8, 3 și 10-11 și 13 și 23 ; 9, 3 și 5 și 8 ; 12, 1 și 4-5 ; 13, 14 ; 15, 27 ; I Cor. 1, 26 și 29 ; 3, 1 și 3 și 16 ; 5, 2 și 5 ; 6, 13 și 15-16 și 18-20 ; 7, 42 și 28 și 34 ; 9, 3 și 5 și 8 și 11 și 27 ; 10, 16-18 ; 11, 24 și 27 și 29 ; 12, 12-20 și 22-25 și 27 ; 13, 3 și 12 ; 15, 12 și 35 și 37-40 și 44 ; II Cor. 1, 12 și 17 ; 3, 3 ; 4, 7 și 10-11 ; 5, 6 și 8 și 10 și 16 ; 7, 1 și 5 ; 10, 2-4 și 10 ; 11, 18 ; 12, 2-3 și 7 ; Gal. 2, 20 ; 3, 3 ; 4, 13-14 și 23 ; 5, 13 și 16-17 și 19 și 24 ; 6, 8 și 12-13 și 17 ; Ef. 1, 23 ; 2, 3 și 11 și 15-16 ; 4, 4 și 12 și 16 ; 5, 23 și 28-31 ; 6, 5 ; Filip. 1, 20 și 22 și 24 ; 3, 3 și 21 ; Col. 1, 22 și 24 ; 2, 1 și 9 și 11 și 13 și 17-19 și 23 ; 3, 15 și 22 ; I Tes. 5, 23 ; I Tim. 3, 16 ; 4, 8 ; Filim. 16 ; Evr. 5, 7 ; 7, 16 ; 9, 10 și 13 ; 10, 5 și 10 și 20 și 22 ; 12, 9 ; 13, 3 și 11 ; Iac. 2, 16 și 26 ; 3, 3 și 6 ; 5, 3 ; I P. 1, 24 ; 2, 11 și 24 ; 3, 18 și 21 ; 4, 1-2 și 6 ; II P. 2, 10 și 18 ; I In. 2, 16 ; 4, 2 ; Iud. 7, 9 și 23 ; Ap. 17, 16 ; 18, 13 ; 19, 18 și 21 ;

este arena păcatului, suferinței și morții : Mt. 5, 29 ; Mc. 5, 2 și 29 ; Fap. 19, 12 ; Rom. 6, 6 ; 7, 5 și 7 și 18 și 23 și 25 ; I Cor. 3, 3 ; Gal. 5, 19 ; Ef. 2, 3 ; 6, 12 ; Col. 2, 23 ; Iac. 5, 3 ; I P. 1, 24 ; II P. 2, 10 și 18 ;

locăș al sufletului, harului și instrument al mîntuirii : Mt. 16, 17 ; 26, 41 ; In. 2, 21 ; Fap. 2, 17 și 30 ; Rom. 4, 1 ; 8, 1 ; Gal. 2, 20 ; 4, 14 ; 5, 24 ; 6, 8 ; I P. 2, 24 ; 4, 1-2 ;

se întoarce în pămîntul din care a fost luat : Eccl. 112, 7 ;

va învia la a doua venire : I Cor. 15, 35-55 ;

vehicul spre păcat sau virtute : II Cor. 1, 12 ; 4, 11 ; Gal. 6, 8 și 12-13 ;

nemuritor, prin Hristos : Rom. 8, 3 și 5-13 ; 13, 14 ; II Cor. 5, 16-17 ; Ef. 5, 30 ; Col. 2, 11 și 13 ; I Tim. 3, 16 ; Evr. 2, 14 ; 5, 7 ; 7, 16-17 ; 10, 20 ; I P. 3, 18 și 21 ; 4, 1-2 ;

destinația lui : Lc. 24, 39 ; In. 1, 13-14 ; Rom. 12, 1 ; II Cor. 5, 8 ; 10, 3-4 ; Filip. 1, 22-24 ; 3, 3 ; Col. 1, 22-23 ;

datoria strunirii și ispiritualizării lui : In. 3, 6 ; I Cor. 9, 27 ; 13, 3 ; II Cor. 7, 5 ; 10, 2-5 ; 12, 3 ; Gal. 2, 20 ; 5, 24 ; 6, 17 ; Ef. 5, 29-30 ; 6, 12 ; Filip. 3, 21 ; Evr. 5, 7 ; Iac. 3, 3 ; I P. 4, 1-2 ;

îndemnuri : II Cor. 7, 1 ; Gal. 5, 13 și 16-17 ; Col. 2, 18 ; I P. 2, 11-12.

Trupuri

diversitatea lor : I Cor. 15, 39-40 și 44 și 50 ;

generatorul neamului omenesc : Mt. 19, 5-6 ; Mc. 10, 6-9 ; I Cor. 6, 16 ; 7, 9-10 ; Ef. 5, 31 ;

consinginitatea : Rom. 9, 3 și 5 și 8 ; 11, 14 ; Evr. 2, 14 ;

Domnului — Euharistia : In. 6, 51-56 ; cf. In. 3, 13 ; 6, 48 și 58 ; 11, 26 ; Mt. 26, 26-28 ;

lui Hristos — Biserica : Rom. 12, 5 ; I Cor. 12, 27 ; Ef. 1, 22-23 ; 4, 11-12 ; 5, 23 și 30 și 32 ; Col. 1, 24 ; vezi : Biserica ;

credincioșilor, mădulele lui Hristos : I Cor. 6, 15 ; Ef. 5, 30 ;

templul Duhului Sfînt : In. 2, 19 ; Fap. 20, 28 ; I Cor. 3, 16-17 ; 6, 19-20 ; 7, 23 ; II Cor. 6, 16 ; Gal. 3, 13 ; I P. 2, 5 ; cf. 1, 19-20 ; Ap. 14, 4.

Tulburare

dezbinare : Mt. 26, 5 ; Mc. 14, 2 ; Lc. 22, 2 ; In. 5, 4 și 7 ; 11, 47-53 ; 13, 1 ; Fap. 15, 24 ; 16, 20 ; 17, 6 ; 19, 23 ; 21, 31 ; Rom. 16, 17 ; I Cor. 3, 3 ; 5, 11 ; II Cor. 11, 13 ; 12, 20 ; Gal. 1, 7 ; 5, 9-10 ; Filip. 3, 2 ; Col. 2, 8 ; Tit 1, 10 ; Iac. 3, 16 ; I P. 2, 20 ; 3, 14.

Fap. 8, 32 ; 18, 18 ; 21, 24 ; In. 1, 29 ; I Cor. 1, 6.

Turma

Mt. 8, 30-32 ; 26, 31 ; Mc. 5, 11-13 ; Lc. 2, 8 ; 8, 32-33 ; 12, 32 ; In. 10, 16 ; 11, 52 ; Fap. 20, 28 ; I P. 2, 25 ; 5, 2-3 ; Domnului : Ier. 13, 17 ; 23, 1 ; Iez. 34, 6 ; moștenirii Domnului : Mih. 7, 14 ; fără păstor : Is. 13, 14 ; poporului Său : Zah. 9, 16 ; păstorul turmei : Is. 63, 11 ; povățuitorii turmei : Ier. 25, 34-36.

Turn

lui David : Cînt. 4, 4 ; Domnului : Neem. 3, 6 ; de fildeș : Cînt. 7, 5 ; de pază : IV Rg. 18, 8 ; Is. 21, 8.

Turnare

revărsare de daruri : Fap. 2, 17 și 33 ; cf. In. 7, 39 ; 14, 16 ; Fap. 11, 28 ; 16, 9 ; 21, 9 ; Rom. 5, 5 ; 8, 16 ; II Cor. 1, 22 ; Tit 3, 6 ; Ap. 14, 10 ; 16, 19.

Țapi

Evr. 9, 12-13 și 19 ; 10, 4 și 12 ; ispășitor : Lev. 16, 27 ; II Par. 29, 23.

Țarină

grădină, pămînt, țară : Mt. 13, 24 și 27 și 31 și 36 și 38 și 44 ; 21, 23 și 39 ; 27, 7-10 ; Mc. 4, 26 și 31 ; 12, 1 ; 13, 34 ; Lc. 12, 16 ; 13, 19 ; 20, 9 ; Fap. 1, 19 ; Evr. 11, 9.

LOCURI și CITATE des utilizate

Taina creștinătății — mare este : I Tim. 3, 16.

Taina iconomiei harului divin : Ef. 3, 3.

Tatăl, cine M-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl : In. 14, 9.

Tatăl luminilor : Iac. 1, 17.

- Te biruiește aceea ce te stăpânește : II P. 2, 19 ; cf. In. 8, 34 ; Rom. 6, 16.
 Testamentul — valabil numai după moarte : Evr. 9, 17.
 Timpul Meu este aproape : Mt. 26, 18 ; In. 7, 6.
 Toate sînt cu putință credincioșilor : Mc. 9, 23 ; 11, 24.
 Toate neamurile se vor binecuvînta tîine : Gal. 3, 8.
 Toate le pot întru Hristos, cel ce mă îmbracă cu putere : Filip. 4, 13.
 Tot ce nu este din credință este păcat : Rom. 14, 23.
 Toți greșim în multe chipuri : Iac. 3, 2.
 Tovărășiile rele strică obiceiurile bune : I Cor. 15, 33.
 Trăiți în pace cu toți oamenii, pe cît stă în puterea voastră :
 Rom. 12, 18.
 Treacă de la Mine paharul acesta : Mt. 26, 39 ; Mc. 14, 36.
 Trestia clătînată de vînt : Mt. 11, 7 ; Lc. 7, 24.
 Trestie strivită nu va frînge și feștilă fumegîndă nu va stinge :
 Mt. 12, 20.
 Trușilor, Dumnezeu le stă împotrivă : I P. 5, 5.
 Trupul, unealta păcatului : Rom. 6, 6.
 Trupuri cerești și pămîntești : I Cor. 15, 40.
 Tu ești cel ce vine, sau să așteptăm pe altul ? : Mt. 11, 3 ; Lc. 7, 19.
 Tu ești Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut : Evr. 1, 5 ; 5, 5.
 Tu ești Fiul Meu cel iubit, întru Tîine am binevoit : Lc. 3, 22.
 Tu ești Hristosul : Mc. 8, 29 ; cf. Mt. 16, 15-16 ; Lc. 9, 20 ; In. 1, 49 ;
 6, 69 ; 11, 27.
 Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea : Mt. 16, 18.
 Tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele, ale tale sînt : Lc. 15, 31.
 Turma lui Dumnezeu dată în paza voastră, păstrați-o : I P. 5, 2.
 Țara făgăduinței — pămînt străin : Evr. 11, 9.
 Țarina olarului — țarina singelui : Mt. 27, 7-8.
 Țîntarul și cămila : Mt. 23, 24.
 Țînta poruncii este dragostea din inimă curată din cuget bun și
 credință nefățarnică : I Tim. 1, 5.

U

Ucenicii — vezi : Apostolii.

Mt. 5, 1 ; 8, 19 și 21 și 23 ; 9, 10-11 și 14 și 19 și 37 ; 10, 1 și 24-25 și 37 și 42 ; 11, 1 ; 12, 1-2 și 49 ; 13, 10 și 36 ; 14, 15 și 19 și 22 și 26 ; 15, 2 și 12 și 23 și 32 și 36 ; 16, 5 și 13 și 20-21 și 24 ; 17, 6 și 10 și 13 și 16 și 19 ; 18, 1 ; 19, 10 și 13 și 23 și 25 ; 21, 6 și 20 ; 23, 1 ; 24, 1 și 3 ; 26, 1 și 8 și 17-20 și 26 și 35-36 și 40 și 45 și 56 ; 27, 64 ; 28, 7-8 și 13 și 16 ; Mc. 2, 15-16 și 18 și 23 ; 3, 7 ; 4, 34 ; 5, 31 ; 6, 1 și 35 și 41 și 45 ; 7, 2 și 5 și 17 ; 8, 1 și 4 și 6 și 10 și 27 și 33-34 ; 9, 14 și 18 și 28 și 31 ; 10, 10 și 13 și 23-24 ; 11, 1 ; 12, 43 ; 13, 1 ; 14, 12-14 și 16 și 32 ; 16, 7 ; Lc. 6, 1 și 13 și 17 și 20 și 40 ; 8, 9 și 22 ; 9, 14 și 16 și 18 și 40 și 43 și 54 și 61-62 ; 10, 23 ; 11, 1 ; 12, 1 și 22 ; 14, 26-27 și 33 ; 16, 1 ; 17, 1 și 22 ; 18, 15 ; 19, 29 și 37 și 39 ; In. 1, 35 ; 2, 2 și 11 și 12 și 17 și 22 ; 3, 22 ; 4, 1-2 și 8 și 27 ; 6, 3 și 8 și 12 și 16 și 22 și 24 și 60 și 61 și 66 ; 7, 3 ; 8, 31 ; 9, 2 și 27-28 ; 11, 7-8 și 12 și 54 ; 12, 4 și 16 ; 13, 5 și 22-23 și 35 ; 15, 8 ; 16, 17 și 29 ; 18, 1-2 și 16-19 și 25 ; 19, 26-27 și 38 ; 20, 10 și 18-20 și 25-26 și 30 ; 21, 1-2 și 4 și 7-8 și 12 și 23-24 ; Fap. 6, 1-2 și 7 ; 9, 1 și 10 și 19 și 25-26 și 38 ; 11, 26 și 29 ; 13, 52 ; 14, 20 și 22 și 28 ; 15, 10 ; 16, 1 ; 18, 23 și 27 ; 19, 1 și 9 și 30 ; 20, 1 și 30 ; 21, 4 și 16.

Sfântul Ioan Botezătorul și alții : Mt. 9, 14 ; 11, 2 ; 14, 12 ; 22, 16 ; Mc. 2, 18 ; 6, 29 ; Lc. 5, 33 ; 7, 18 ; 11, 1 ; In. 1, 35 și 37 ; 3, 25 ; 9, 28 ;

condiții : Mt. 5, 13-16 ; 8, 18-22 ; 12, 48-50 ; 19, 27-30 ; 23, 34 ; 27, 32 ; Mc. 1, 16 ; 8, 34 ; 10, 28 ; Lc. 5, 11 și 27 ; 9, 23-26 ; 14, 25-27 ; 18, 28-30 ; In. 8, 12 ; 10, 27 ; 12, 26 ; 21, 20-22 ; Gal. 2, 19 ; 5, 24 ; 6, 12-14 ; I P. 2, 21 ; Ap. 14, 4 ;

alegerea lor : Mt. 4, 18-22 ; Mc. 1, 16 ; 2, 14 ; 3, 14-19 ; Lc. 6, 13 ;

trimiterea lor în misiune : Lc. 9, 1-2 ; 10, 1-3 ;

îndrumările, autoritatea și puterile acordate : Lc. 10, 2-14 ; cf. Mt. 3, 2 ; 4, 17 ; 9, 37-38 și 48 ; 10, 7-9 și 14 și 16 și 40 ; Mc. 6, 8-11 ; 9, 35-37 ; 16, 18 ; Lc. 9, 2-5 ; 10, 11 ; 22, 35 ; In. 4, 35-38 ; 5, 23-24 ; 12, 31 și 48 ; 13, 20 ; Fap. 13, 51 ; 18, 6 ; 28, 5 ; I Cor. 9, 4 ; Filip. 4, 3 ; I Tim. 5, 18 ; Evr. 12, 23 ; Iac. 5, 14 ; I In. 2, 13 ; Ap. 3, 5 ; 9, 1 ; 12, 9 ; 13, 8 ;

reîntoarcerea și primirea lor : Mt. 10, 40 ; Mc. 16, 17 ; Lc. 10, 17 ;

prigonirea lor : Mt. 5, 12 ; 23, 34 și 37 ; Lc. 6, 23 ; In. 16, 1-2 ; cf. Mt. 11, 6 ; 24, 9-10 ; 26, 31 ; Fap. 5, 41 ; 7, 52 și 54-60 ; 8, 1 ; 9, 1-2 ; Rom. 5, 3 ; I Tes. 2, 15 ; Iac. 1, 2 ; I P. 4, 13 ;

murmurarea lor : In. 6, 60-61 și 66.

Uciderea — vezi : păcatul.

Mt. 5, 21 ; 10, 28 ; 14, 5 ; 15, 19 ; 16, 21 ; 17, 23 ; 19, 18 ; 21, 35 și 38-39 ; 22, 6-7 ; 23, 31 și 34-35 și 37 ; 24, 9 ; 26, 4 ; Mc. 3, 4 ; 6, 19 ; 7, 21 ; 8, 31 ; 9, 31 ; 10, 19 și 34 ; 12, 5 și 7-8 ; 14, 1 ; 15, 17 ; Lc. 9, 22 ; 11, 47-49 ; 12, 4-5 ; 13, 4 și 31 și 34 ; 18, 20 și 33 ; 20, 14-15 ; 23, 19 și 23 ; In. 5, 18 ; 7, 1 și 19-20 și 25 ; 8, 22 și 37 și 40 ; 11, 53 ; 12, 10 ; 16, 2 ; 18, 31 ; Fap. 3, 14-15 ; 7, 52 și 58-60 ; 9, 1 ; 21, 31 ; 23, 12-14 ; 27, 42 ; 28, 4 ; Rom. 1, 29 ; 7, 11 ; 11, 13 ; 13, 9 ; II Cor. 3, 6 ; Gal. 5, 21 ; Ef. 2, 16 ; I Tes. 2, 15 ; Evr. 11, 37 ; Iac. 2, 11 ; 4, 2 ; 5, 6 ; I P. 4, 15 ; Ap. 2, 13 și 12 ; 6, 8 și 11 ; 9, 5 și 15 și 18 și 20-21 ; 11, 5 și 7 și 13 ; 13, 10 și 15 ; 19, 21 ; 21, 8 ; 22, 15 ;

porunca a VI-a din decalog : Ieș. 20, 13 ; Deut. 5, 17 ; Mt. 5, 21-26 ; 19, 18 ; Mt. 10, 19 ; Lc. 18, 20 ; I In. 3, 15 ;

pruncilor : Mt. 2, 16-18 ; cf. Ier. 31, 15.

Uimirea

admirația, mirarea : Mt. 7, 28 ; 13, 54 ; 19, 25 ; 22, 33 ; Mc. 1, 22 ; 6, 2 ; 7, 37 ; 10, 26 ; 11, 18 ; Lc. 2, 48 ; 4, 32 ; 9, 43 ; Fap. 2, 12 ; 3, 10 ; 8, 9 și 11 și 13 ; 13, 12 ; cf. Lc. 24, 22 ; II Tes. 1, 10.

Uitarea

Mt. 10, 29 și 42 ; 16, 5 ; 23, 17 și 19 și 23 ; 25, 35 și 40 ; Mc. 8, 14 ; Lc. 11, 42 ; 12, 6 ; In. 13, 17 ; Filip. 3, 14 ; Evr. 6, 10 ; 12, 5 ; 13, 2 și 16 ; Iac. 1, 24 și 25 ; Ap. 13, 19 ;

privire, vedere, a se uita : Mt. 5, 28 ; 6, 26 ; 16, 23 ; 19, 26 ; 21, 42 ; Mc. 3, 5 ; 8, 33 ; 10, 21 și 27 ; 12, 10-11 ; 14, 67 ; Lc. 6, 10 ; 12, 2 ; 20, 17 ; 22, 56 ; 24, 39 ; In. 12, 21 ; 20, 20 și 27 ; Fap. 1, 11 ; 3, 4-5 ; 4, 29 ; 7, 32 ; Rom. 4, 19 ; I Cor. 1, 26 ; Filip. 3, 17 ; Evr. 13, 7.

Umbra

Mt. 4, 16 ; 13, 32 ; Mc. 4, 32 ; Lc. 1, 79 ; 2, 32 ; 13, 19 ; 16, 8 ; In. 1, 5 și 9 ; 3, 20-21 ; 8, 12 ; 9, 45 ; 11, 10 ; 12, 35 ; Fap. 5, 15 ; 7, 44 ; 19, 12 ; 26, 18 ; Ef. 1, 18 ; 5, 8 ; Col. 1, 12 ; 2, 17 ; Evr. 8, 5 ; 9, 9 ; 10, 1 ; I P. 2, 9.

Umilinta — vezi : smerenia.

generată de compararea relativului cu perfecțiunea absolută : Mt. 8, 8 ; Rom. 12, 3 și 16 ; Ef. 4, 1-2 ; Filip. 2, 3 și 5-11 și 13 și 15 și 17 ; Col. 3, 12 ; Iac. 4, 10 și 12 ; I P. 5, 5-6 ;

Hristos pildă : Mt. 11, 29 ; Lc. 22, 27 ; In. 3, 14-15 ; Filip. 2, 5-8 ; cf. Mt. 5, 3 ; 23, 12 ; Lc. 4, 18 ;

pilde : Mt. 18, 2-5 ; Lc. 9, 48 ; 14, 8-14 ; 18, 13-14.

Undița

Mt. 17, 27.

Ungerea

lui Aaron : Ieș. 30, 30 ; Lev. 8, 12 ;

altarului : Ieș. 40, 10 ; Lev. 8, 11 ;

capului : Ieș. 29, 7 ;

coarnelor altarului : Lev. 9, 9 ; Iez. 43, 20 ;

cortului : Ieș. 30, 26 ; 40, 9 ; Num. 7, 1 ;

Domnului : Lev. 10, 7 ; 21, 12 ;

ca Domn : I Par. 29, 22 ; Jud. 9, 8 și 15 ; I Rg. 15, 1 ; II Rg. 2, 7 ; 5, 3 și 17 ; III Rg. 9, 3 ; Os. 8, 10 ;

sfântă : Ieș. 30, 23 ; 37, 29 ;

untdelemnul ungerii : Ieș. 25, 6 ; 29, 7 ; 30, 25 ; 31, 11 ; 35, 8 ; 37, 29 ; Lev. 8, 2 și 10-12 ; 10, 7 ; Num. 4, 16. În N. T. : Mt. 6, 17 ; 26, 7 ; Mc. 6, 13 ; 14, 3 și 8 ; 16, 1 și 18 ; Lc. 4, 18 ; 7, 37-38 și 46 ; In. 9, 6 ; 11, 2 ; 12, 3 ; Fap. 4, 27 ; 10, 38 ; II Cor. 1, 21 ; Evr. 1, 9 ; Iac. 5, 14 ; I In. 2, 20 și 27 ; Ap. 3, 18.

Unghiul

colțul : Mt. 6, 5 ; 21, 42 ; Mc. 12, 10 ; Lc. 20, 17 ; Fap. 4, 11 ; 26, 26 ; I P. 2, 7 ; Ap. 7, 1 ;

piatra din capul unghiului : Iov 38, 6 ; Is. 28, 16 ; Zah. 10, 4 ; Mt. 21, 42 ; Ef. 2, 20.

Unirea — vezi : Biserica.

rezultatul comuniunii cu Hristos : Mt. 18, 20 ; In. 14, 20-21 și 23 ; cap. 15 și 16 ; 17, 20-23 ; Fap. 2, 42 ; 4, 12 ; Rom. 12, 5 ; 15, 6 ; I Cor. 1, 10 și 30 ; 3, 11 ; 10, 17 ; 12, 1-20 și 25 și 27 ; II Cor. 1, 21 ; 5, 17-18 ; 13, 5 ; 11, 2 ; Gal. 1, 8 ; 2, 20 ; 3, 28 ; 4, 19 ; Ef. 1, 10 și 23 ; 2, 14-16 și 18 și 20-22 ; 3, 17 ; 4, 1 și 3-6 și 11-13 și 15 și 24 și 30 ; Col. 3, 11 ; I In. 1, 3 ; 2, 24 ; 5, 7 ; Ap. 3, 20 ;

se realizează prin : In. 6, 56 ; 10, 16 ; 14, 20 ; 15, 4 ; I Cor. 6, 17 ; 10, 16-17 ; II Cor. 13, 5 ; Gal. 2, 20 ; Filip. 2, 5 ; 3, 10 ; Col. 1, 21 ; 2, 7 și 10 ; Evr. 3, 14 ; I In. 3, 24 ; 4, 12-13 ;

dovezi evidente : II Cor. 5, 17 ; Gal. 6, 15 ; I In. 1, 6 ; 2, 3-6 ; 3, 6 și 24 ; 4, 13 ;

roadele ei : Mt. 25, 40 și 45 ; In. 14, 13 ; 15, 4-5 și 7 ; 16, 23 ; Fap. 8, 1 ; 9, 4 ; Rom. 6, 3-8 ; 8, 1 și 9 ; I Cor. 1, 30 ; II Cor. 5, 17 ; Gal. 2, 20 ; 5, 24 ; 6, 15 ; Ef. 2, 10 ; 4, 20-24 ; Filip. 3, 9 ; Col. 2, 6-7 și 17 și 19 ; 3, 3 ; 10-11 ; I In. 1, 3 și 7 ; 2, 6 ; 3, 6 și 22 și 24 ; Ap. 9, 4 ;

exemple : Mt. 3, 10 ; 7, 19 ; In. 10, 16 ; 15, 1-6 ; Rom. 12, 5 ; I Cor. 12, 12 și 27 ; II Cor. 11, 2 ; Ef. 1, 22-23 ; 2, 20-21 ; 14, 15-16 ; 5, 23-32 ; Col. 1, 18 și 24 ; I P. 2, 4-6.

Untdelemn

Mt. 25, 3-4 ; 8, 9 ; Mc. 6, 13 ; Lc. 7, 46 ; 10, 34 ; 16, 6 ; 19, 29 ; 21, 37 ;
 Fap. 1, 12 ; Evr. 1, 9 ; Iac. 5, 14 ; Ap. 6, 6 ;
 bucuriei : Is. 61, 3 ; Ps. 45, 7 ;
 sfint : Num. 35, 25 ; Ps. 89, 20 ;
 ungerii : Ieș. 25, 6 ; 29, 7 ; 30, 31 ; 31, 11 ; 35, 8 ; 37, 29 ; 39, 38 ; 40, 9 ;
 Lev. 8, 2 ; 10, 7 ; Num. 4, 16 ;
 a binecuvînta untdelemnul : Deut. 7, 13.

Ură — vezi : răzbunarea

lumii, cauzele ei : Lc. 6, 22 și 27 ; In. 7, 7 ; 8, 23 ; 12, 25 ; 15, 18-27 ;
 17, 14 ; Tit 3, 3 ; Iac. 4, 4 ; I In. 2, 11 ; 3, 1 și 13 și 15 ; 4, 5 și 26 ;
 vezi și : Mt. 5, 43-44 ; 6, 24 ; 10, 22 ; 24, 9-10 ; Mc. 13, 13 ; Lc. 1, 71 ;
 14, 26 ; 16, 13 ; 21, 17 ; In. 3, 20 ; 15, 23-25 ; Rom. 7, 15 ; Ef. 5, 29 ; Evr.
 1, 9 ; I In. 2, 9 ; 4, 20 ; Iud. 23 ; Ap. 2, 6 și 15.

Urechea

Mt. 10, 27 ; 11, 15 ; 13, 9 și 15-16 și 43 ; Mc. 4, 9 și 23 ; 7, 16 și 33 ;
 8, 18 ; Lc. 1, 44 ; 4, 21 ; 8, 8 ; 9, 44 ; 12, 3 ; 14, 35 ; 22, 50 ; Fap. 7, 51 și 57 ;
 11, 22 ; 28, 27 ; Rom. 11, 2 ; I Cor. 2, 9 ; 12, 16 ; Iac. 5, 4 ; I P. 3, 12 ; Ap.
 2, 7 și 11 și 17 și 29 ; 3, 6 și 13 și 22 ; 13, 9 ;
 ascultătoare : Pild. 25, 12 ;
 celor înțelepți : Pild. 18, 15 ;
 a deschide urechea : Pild. 23, 12 ; Is. 42, 20 ; 48, 8 ; 50, 5.

Uriciunea

pustiirii : Mt. 24, 15 ; Mc. 13, 14 ; Lc. 21, 20 ; cf. Dan. 9, 27 ; 12, 11 ;
 înaintea Domnului : Deut. 7, 25 ; 17, 1 ; 18, 12.

Urmarea

lui Hristos : Mt. 4, 19-22 și 25 ; 8, 1 și 10 și 19 și 22 ; 9, 9 și 27 ; 10, 38 ;
 12, 15 ; 14, 13 ; 16, 24 ; 19, 2 și 21 și 27-28 ; 20, 29 și 34 ; 21, 9 ; 26, 58 ;
 27, 55 ; Mc. 1, 18 ; 2, 14-15 ; 3, 7 ; 5, 24 ; 6, 1 ; 8, 34 ; 9, 34 ; 10, 21 și 28 și
 32 și 52 ; 11, 9 ; 14, 54 ; 15, 41 ; Lc. 5, 11 și 27-28 ; 7, 9 ; 9, 11 și 23 și 49 și
 57 și 59 și 61 ; 18, 22 și 28 și 43 ; 22, 39 ; și 54 ; 23, 27 ; In. 1, 37-38 și 40 și
 43 ; 6, 2 ; 8, 12 ; 10, 4-5 ; 12, 26 ; 13, 36-37 ; 18, 15 ; 21, 19-20 și 22 ; II Cor.
 8, 9 ; Ap. 14, 4 ;
 căii Domnului : Num. 14, 24 ; Deut. 1, 36 ; 5, 33 ; Ios. 14, 8-9 ; Jud.
 2, 22 ;
 voinței altora : Mt. 9, 19 ; Mc. 14, 13 ; 22, 10 ; In. 11, 31 ; 20, 6 ; 21, 20 ;
 Fap. 12, 8-9 ; 13, 14 ; 21, 36 ; I Cor. 10, 4 ; Ap. 6, 8 ; 14, 8-9 și 13 ; 19, 14.

Condiții :

— lepădarea de sine : Mt. 16, 24 ; Mc. 8, 34 ; Lc. 9, 23-27 ; In.
 12, 25 ; cf. Mt. 10, 28 ; Lc. 14, 26-27 ; I P. 2, 21 ;

- lepădare de lume : Lc. 9, 59-62 ; 14, 25-35 ;
- ataşare de Hristos : In. 8, 12 ; 11, 25 ; 17, 3 ; Rom. 3, 22 ; 6, 5-6 ; 8, 17 ; 10, 3 ; 12, 16 ; 15, 5 ; I Cor. 1, 5 şi 7 şi 10 ; 2, 2 ; 9, 24-27 ; 11, 1 ; 13, 12 ; 15, 42-44 ; II Cor. 3, 9 ; Gal. 6, 16 ; Filip. 2, 2 ; 3, 7-12 şi 15-17 şi 20-21 ; 4, 9 ; Col. 2, 2 ; 3, 2 şi 4 ; I Tes. 1, 6 ; I Tim. 6, 12 ; Tit 2, 13 ; Evr. 4, 3 ; 5, 14 ; 13, 14 ; I P. 4, 13 ; I In. 3, 2 ;
- răsplata ei : Mt. 19, 27-30 ; Mc. 10, 28-30 ; I Cor. 6, 2-3 ; Ap. 3, 21 ; 20, 4.

Urmaşi

Mt. 22, 24-29 ; Mc. 12, 19-22 ; Lc. 1, 69 ; 20, 28-33 ; Fap. 2, 30.

Urzeală

ţesături : Jud. 16, 13 ;
de lucruri rele : Pild. 6, 14 ; Ps. 7, 16 ; 35, 20 ; 38, 12 ; 59, 3 ; 119, 69 ;
de planuri : Pild. 3, 62 ; Dan. 11, 24 ;
de planuri rele : Ier. 11, 19 ; 18, 18 ; Iez. 38, 10.

Uşa

poartă : Mt. 6, 6 ; 7, 13-14 şi 23 ; 25, 10 şi 12 ; 27, 60 ; 28, 2 ; Mc. 15, 46 ; 16, 3 ; Lc. 11, 7 ; 12, 36 ; 13, 24-25 ; 24, 2 şi 36 ; In. 10, 1-2 şi 7 şi 9 ; 14, 6 şi 23 ; 20, 9 şi 26 ; Fap. 12, 13-16 ; 14, 27 ; 21, 30 ; I Cor. 16, 9 ; II Cor. 2, 12 ; Col. 4, 3 ; Evr. 10, 19 ; Ap. 3, 8 şi 20.

LOCURI şi CITATE des utilizate

Ucenicul nu este mai presus de dascălul său : Lc. 6, 40.
Uitind cele din urmă — să alergăm la ţintă : Filip. 3, 14.
Umblarea în întuneric — ruperea legăturii cu Hristos : I In. 1, 6.
Unblarea în lumină : I In. 1, 7.
Umbra celor viitoare : Col. 2, 17 ; Evr. 10, 1.
Umbra morţii : Lc. 1, 79.
Unde este comoara voastră acolo va fi şi inima voastră : Lc. 12, 34.
Unde este înţeleptul ? ... cărturarul ? ... : I Cor. 1, 20.
Unde este fericirea voastră ? : Gal. 4, 15.
Unde îţi este moartea biruinţa ? ... boldul tău ? : I Cor. 15, 55.
Unde mă duc Eu voi nu puteţi veni : In. 8, 21.
Unde va fi stîrvul acolo se vor aduna şi vulturii : Lc. 17, 37.
Un Domn, o credinţă, un botez : Ef. 4, 5.
Unitatea Duhului, întru legătura păcii : Ef. 4, 3.
Un proroc nu e cînstit în ţara lui : In. 4, 44.
Unul dintre voi Mă va vinde : Mt. 26, 21 ; Mc. 14, 18 ; In. 13, 21.
Unul este semănătorul, şi altul secerătorul : In. 4, 37.
Uriciunea pustiirii : Mt. 24, 15 ; Mc. 13, 14.
Urmează Mie : Lc. 18, 22.

V

Vai

Mt. 11, 21 ; 18, 7 ; 23, 13-16 și 23 și 25 și 27 și 29 ; 24, 19 ; 26, 24 ;
Mc. 13, 17 ; 14, 21 ; Lc. 6, 24-26 ; 10, 13 ; 11, 42-44 și 46-47 și 52 ; 17, 1 ;
21, 23 ; 22, 22 ; I Cor. 9, 16 ; Iud. 11 ; Ap. 8, 13 ; 9, 12 ; 11, 14 ; 12, 12 ;
16, 19 ; 18, 10 ;

de cei ce aleargă la băuturi : Is. 5, 11 ;
de cei ce cugetă nelegiuirea : Mih. 2, 1 ;
de cei ce numesc răul, bine : Is. 5, 20 ;
de păstorul de nimic : Zah. 11, 17 ;
de pustiitor : Is. 33, 1 ;
de cel rău : Is. 3, 11 ;
de cei ce se socot înțelepți : Is. 5, 21 ;
de cel ce strânge cîștiguri nelegiuite : Av. 2, 9.

Vameș

Mt. 5, 46 ; 9, 10-11 ; 10, 3 ; 11, 19 ; 18, 17 ; 21, 31 ; Mc. 2, 14-16 ; Lc.
3, 12 ; 5, 27 și 29-30 ; 7, 29 și 34 ; 15, 1 ; 18, 10-11 și 13 ; 19, 2.

Văduvele

I Cor. 7, 8 și 39 ; I Tim. 5, 3 ; Iac. 1, 27 ;
ținuta lor : I Tim. 5, 5 și 7 și 10-14 ;
grija față de ele : Fap. 1, 1 ; cf. Mt. 15, 4 ; 25, 35-36 ; Lc. 2, 36 ; Ef.
6, 1-2 ; I Tim. 5, 3-4 și 9 și 16 ; Iac. 1, 27 ; 2, 17 ;
comportarea celor răi : Mt. 23, 14 ; Mc. 12, 40 ; Lc. 20, 47.

Valea

lui Iosafat : Ioel. 3, 2 ; 3, 12 ;
lui Izreel : Ios. 17, 16 ; Iud. 6, 33 ; Os. 1, 5 ;
judecătii : Ioel. 3, 14 ;
locuinței morților : Pild. 9, 18 ;

plină cu oase : Iez. 37, 1 ;
plîngerii : Ps. 84, 6 ;
umbrei morții : Ps. 23, 4.

Vanitatea

deșertăciunea : Mt. 15, 9 ; Mc. 7, 7 ; Fap. 14, 15 ; Rom. 1, 21 ; 8, 20 ;
I Cor. 3, 20 ; 15, 17 ; Ef. 4, 17 ; Tit 3, 9 ; Iac. 1, 26 ; I P. 1, 18 ; II P. 2, 18.

Vartolomeu

Mt. 10, 3 ; Mc. 3, 18 ; Lc. 6, 14 ; In. 1, 45-49 ; 21, 2 ; Fap. 1, 13 .

Vase

Mt. 13, 48 ; 25, 4 ; In. 19, 29 ; Rom. 9, 22-23 ; II Cor. 4, 7 ; II Tim.
2, 20-21 ; Ap. 2, 27 ;
de cinste și de ocară : II Tim. 2, 20-21 ; cf. Rom. 9, 21 ; II Tim. 3, 17 ;
Tit 3, 1 ;
de lut : II Cor. 4, 7 ; cf. 3, 5 ; I Cor. 2, 5 ;
miniei și ale milei : Rom. 9, 21-23 ; cf. 2, 4 ; 8, 28 ; Col. 1, 2-7 ;
ales : Pild. 25, 4 ; Fap. 9, 15 ;
din casa lui Dumnezeu : II Par. 25, 4 ; Dan. 1, 2 ; 5, 23 ;
plin cu oțet : In. 19, 29 ;
sfărîmat : Ps. 31, 12 ;
pentru slujbă : Evr. 9, 21.

Vază

om văzut, însemnat : Mc. 15, 43 ; cf. Mt. 27, 57 ; Lc. 23, 50 ; In.
19, 38-39 ; Fap. 13, 50 ; 17, 12 și 34 ; Rom. 16, 7 ; II Cor. 12, 1 ; Gal. 2, 2 ;
Filip. 2, 16 ; II Tim. 3, 11.

Vălul

de pe fața lui Moise : II Cor. 3, 13-18 ; cf. Rom. 10, 4 ; Gal. 3, 23 ; Ex.
34, 33 și 35.

Văzduh

Iov 38, 36 ; Ef. 2, 2 ; I Tes. 4, 17 ; Ap. 9, 2 ; 16, 17.

Veacul

din urmă : Is. 41, 4 ;
somnul de veci : Ier. 51, 39 ; 51, 57 ;
legămînt pe vecie : Num. 18, 19 ;
pace pe vecie : III Rg. 49, 33 ;
în veci, în vecii, vecilor, veacul acesta : Mt. 6, 13 ; 12, 32 ; 13, 22 și
39-40 și 49 ; 21, 19 ; 24, 3 ; 28, 20 ; Mc. 3, 29 ; 4, 19 ; 10, 30 ; 11, 14 ; Lc.

1, 33 și 55 și 70 ; 16, 8 ; 18, 30 ; 20, 34-35 ; In. 4, 14 ; 6, 51 și 58 ; 8, 35 și 51-52 ; 9, 32 ; 10, 28 ; 11, 26 ; 12, 34 ; 13, 8 ; 14, 16 ; Fap. 3, 21 ; 15, 18 ; Rom. 1, 25 ; 9, 5 ; 11, 36 ; 12, 2 ; I Cor. 1, 20 ; 2, 6-8 ; 3, 18 ; 8, 13 ; 10, 11 ; II Cor. 4, 4 ; 9, 9 ; 11, 31 ; Gal. 1, 4-5 ; Ef. 1, 21 ; 2, 2 și 7 ; 3, 9 și 11 și 21 ; Filip. 4, 20 ; I Tim. 1, 17 ; 6, 17 ; II Tim. 4, 10 și 18 ; Tit 2, 12 ; Evr. 1, 2 și 8 ; 5, 6 ; 6, 5 și 20 ; 7, 17 și 21 și 24 și 28 ; 9, 26 ; 11, 3 ; 13, 8 și 21 ; I P. 1, 25 ; 4, 11 ; 5, 11 ; II P. 3, 18 ; I In. 2, 17 ; II In. 2 ; Iud. 13, 25 ; Ap. 1, 6 și 18 ; 4, 9-10 ; 5, 13 ; 7, 12 ; 10, 6 ; 11, 15 ; 14, 11 ; 15, 3 și 7.

Vechi

legământ vechi : Lev. 26, 45 ;

prieten vechi : Iov. 42, 11 ;

vin vechi : Is. 25, 6 ;

vremuri vechi : I Rg. 27, 8 ; IV Rg. 19, 25 ; Ezdr. 4, 19 ; Mal. 3, 4.

Vedenia

arătare, descoperire : Lc. 1, 12 ; 24, 23 ; In. 7, 39 ; Fap. 2, 17 ; 9, 10 și 12 ; 10, 3 și 17 și 19 ; 11, 5 și 28 ; 12, 9 ; 16, 9-10 ; 18, 9 ; 21, 9-10 ; 22, 14 ; 23, 11 ; 26, 16 și 19 ; II Cor. 12, 1 ; Gal. 1, 12 ; 2, 2 ; Filip. 2, 16 ;
din Patmos : Ap. 1, 9-20 ; 22, 6-16.

Vederea

Mt. 5, 28 ; 6, 4 și 6 și 18 ; 7, 3 ; 11, 4 ; 12, 22 ; 13, 13-14 și 16-17 ; 14, 30 ; 15, 31 ; 18, 10 ; 22, 16 ; Mc. 4, 12 ; 8, 18 și 23-24 ; 12, 14 ; Lc. 6, 41-42 ; 7, 21 ; 8, 10 și 16 ; 9, 62 ; 10, 23-24 ; 11, 33 ; In. 5, 19 ; 9, 7 și 15 și 19 și 21 și 25 și 39 și 41 ; 11, 9 ; 13, 22 ; Fap. 1, 9 și 11 ; 3, 4 ; 9, 8 ; 28, 26 ; Rom. 7, 23 ; 8, 24-25 ; 11, 8 și 10 ; I Cor. 1, 26 ; 10, 18 ; 13, 12 ; II Cor. 4, 18 ; 10, 7 ; 12, 6 ; Evr. 11, 1 și 5 și 7 ; Iac. 2, 22 ; Ap. 1, 11 ; 3, 18 ; 9, 20 ; 17, 18 ; 18, 9 ; 22, 8 și 12 ;

celor cerești : Mt. 5, 8 ; Lc. 20, 36 ; In. 20, 29 ; Rom. 8, 23 și 25 ; I Cor. 8, 2 ; 13, 9 și 12 ; II Cor. 5, 7 ; Filip. 3, 12 și 21 ; Col. 3, 4 ; II Tim. 2, 19 ; Tit 2, 13 ; I P. 1, 8 ; I In. 3, 2 ;

înșelătoare : Pling. 2, 14 ; Ier. 14, 14 ; Iez. 12, 24 ; 13, 3 și 6 și 9 și 23 ; 21, 29 ; 22, 28 ;

grozave : Is. 21, 2 ;

de noapte : Iov. 4, 13 ; 20, 8 ; 33, 15 ; Is. 29, 7 ; Dan. 7, 2 și 7 și 13.

Vegherea

Mt. 24, 42-43 ; 25, 13 ; 26, 38 și 40-41 ; Mc. 13, 34-35 și 37 ; 14, 34 și 37-38 ; Lc. 12, 37 și 39 ; Fap. 20, 31 ; I Cor. 16, 13 ; Col. 4, 2 ; I Tes. 5, 6 și 10 ; I P. 5, 8 ; Ap. 3, 2-3 și 13 și 15 ;

pilda Mintuitorului : Mt. 26, 36-40 ; Mc. 14, 34 și 38 ; Lc. 22, 40-46 ;

e recomandată : Mt. 3, 3 ; 5, 13 ; 13, 20-22 ; 24, 42 ; 25, 1-13 ; Mc. 13, 33-37 ; Lc. 12, 35-40 ; 21, 36 ; Fap. 20, 28 și 31 ; I Cor. 10, 12 ; 16, 13 ;

Gal. 6, 1 ; Ef. 6, 14-18 ; Col. 4, 2 ; I Tes. 5, 6 ; II Tim. 4, 5 ; Evr. 12, 15 ; 13, 17 ; I P. 4, 7 ; 5, 8 ; Ap. 3, 2-3 ; 16, 15 ;

Deut. 4, 23 ; Iov. 8, 6 ; Pild. 2, 11 ; 16, 17 ; 19, 16 ; Ier. 31, 28 ; 44, 27 ;
exemple : Mt. 24, 43 și 45-51 ; 25, 1-12 ; Mc. 13, 34-36 ; Lc. 12, 36-39
și 42-48 ; 24, 43 ; II Cor. 6, 5 ; 11, 27.

Venirea

a doua a Domnului : Mt. 24, 23-41 ; Mc. 13, 21-23 ; Lc. 21, 35-38 ;
ziua și ceasul necunoscute : Mt. 24, 36 și 42 și 44 și 50 ; Mc. 13, 32 și
35 ; Lc. 17, 20-37 ; Fap. 1, 6-7 ;

semnele premergătoare : Mt. 24, 5-33 ; Rom. 11, 25 ; II Tes. 2, 3 și 11 ;
I In. 2, 18 ; Ap. 20, 1-10 ;

îndrumări și îndemnuri : Mt. 24, 42 ; 25, 30 ; Mc. 13, 33-37 ; Lc.
12, 35-40 ; 21, 34-36 ; I Cor. 16, 13 ; I Tes. 4, 13-18 ; 5, 2-6 ; II P. 3, 1-18 ;
Ap. 3, 2 ; 16, 15 ;

împărăției lui Dumnezeu : Mt. 24, 23 ; Lc. 17, 21-23 ; 21, 8 ; cf. Mt.
24, 4-5 ; Mc. 13, 5-6 ; Ef. 5, 6 ; II Tes. 2, 3 ; I In. 2, 18 ; 4, 1 ;

lui Ilie : Mt. 11, 14 ; 17, 10-13 ; Mc. 9, 11-13 ; Lc. 1, 16-17 și 76 ; In.
1, 21 ; Fap. 3, 21 ; cf. Mal. 3, 23-24.

Vesellie

bucurie creștină : Mt. 5, 10 și 12 ; Mc. 16, 17 ; Lc. 1, 14 și 58 ; 6, 23-24 ;
15, 23 și 32 ; 16, 19 și 25 ; In. 5, 35 ; Fap. 2, 26 ; 5, 41 ; 21, 11 și 13 ; Rom.
8, 35 ; II Cor. 6, 4 și 10 ; 12, 10 ; Ef. 2, 1 ; Filip. 1, 29 ; Col. 2, 13 ; Evr.
10, 34 ; Iac. 1, 2 ; II P. 1, 19 ; 4, 13 ; Ap. 19, 7.

Vestea

despre Iisus : Mt. 3, 3-4 ; 4, 24-25 ; 9, 26 și 31 și 35 ; 11, 10 ; 14, 1-3 și
35-36 ; 16, 14 ; Mc. 1, 3 și 7 și 45 ; 3, 7-8 și 10 ; 6, 6 și 14 și 55-56 ; Lc. 1, 17
și 76 ; 3, 4 ; 5, 15 și 26 ; 6, 17-19 ; 7, 17 ; 8, 45-47 ; 9, 7-9 și 19 ; 13, 22 ;
18, 43 ; 23, 8 ; In. 1, 23 și 27 și 29-34 și 36 ; 6, 2 ; cf. Mt. 14, 13-14 ; Lc.
9, 10 ;

solia despre lumină : I In. 1, 5 ; 3, 11 ; cf. In. 8, 12 ; 13, 34 ; 15, 12 ;
I In. 4, 21 ; II In. 5.

Vestirea

nașterii Botezătorului : Lc. 1, 5-25 ;

nașterii Domnului : Lc. 1, 26-38 ;

I-a a Patimilor : Mt. 16, 21-28 ; Mc. 8, 31-38 ; Lc. 9, 22 ;

II-a a Patimilor : Mt. 17, 22-23 ; Mc. 9, 31-32 ; Lc. 9, 44 ;

III-a a Patimilor : Mt. 20, 18-19 ; Mc. 10, 32-34 ; Lc. 18, 31-34 ; In.
18, 32 ; cf. Mt. 26, 1-2 ;

adevărului : Pild. 8, 7 ; Ps. 40, 10 ; Evr. 4, 2 ;

anului de îndurare : Is. 61, 2 ; Lc. 4, 19 ;

Cuvintului Domnului : Deut. 5, 5 ; Ier. 31, 10 ; Dan. 9, 23 ; Zah. 7, 7 ; Mc. 2, 2 ; 4, 33 ; In. 12, 18 ; Fap. 4, 29 ; 5, 20 ; 13, 5 ; 14, 25 ; 15, 36 ; Filip. 1, 14 ; Evr. 2, 2 ; 13, 7 ;

Evangeliei : Fap. 16, 10 ; 20, 24 ; Rom. 1, 1 ; 1, 15 ; 10, 15 ; 15, 20 ; I Cor. 9, 16-18 ; II Cor. 11, 7 ; I Tes. 2, 2.

Veșminte

haine : Mt. 5, 40 ; 9, 16 și 20-21 ; 14, 36 ; 17, 2 ; 21, 7-8 ; 24, 18 ; 26, 65 ; 27, 31-35 ; Mc. 2, 21 ; 5, 27-28 și 30 ; 6, 56 ; 9, 3 ; 10, 50 ; 11, 7-8 ; 13, 16 ; 15, 20 și 24 ; Lc. 5, 36 ; 6, 29 ; 7, 25 ; 8, 27 și 44 ; 9, 29 ; 19, 35 ; 22, 36 ; 23, 34 ; In. 13, 4 ; 19, 2 și 5 și 23-24 ; Fap. 7, 58 ; 9, 39 ; 12, 8 ; 14, 14 ; 16, 22 ; 18, 6 ; 20, 33 ; 22, 23 ; I Tim. 2, 9 ; Tit 2, 3 ; Evr. 1, 11 ; Iac. 5, 2 ; I P. 3, 3 ; Ap. 3, 4 și 5 și 18 ; 4, 4 ; 16, 15 ; 19, 13 și 16.

Viața

Mt. 7, 14 ; 18, 8-9 ; 19, 16-17 și 29 ; 25, 46 ; Mc. 9, 43 și 45 ; 10, 17 și 30 ; Lc. 10, 25 ; 12, 15 ; 16, 15 ; 16, 25 ; 18, 18 și 30 ; In. 1, 4 ; 3, 15-16 și 36 ; 4, 14 și 36 ; 5, 24 și 26 și 29 și 39-40 ; 6, 27 și 33 și 35 și 40 și 47-48 și 51 și 53 și 63 ; 8, 12 ; 10, 10 și 28 ; 11, 25 ; 12, 25 și 50 ; 14, 6 ; 17, 2-3 ; 20, 31 ; Fap. 2, 28 ; 3, 15 ; 5, 20 ; 8, 33 ; 11, 18 ; 13, 46 și 48 ; 17, 25 ; Rom. 2, 7 ; 5, 10 și 17-18 și 21 ; 6, 4 și 22-23 ; 7, 10 ; 8, 2 și 6 și 10 și 38 ; 11, 15 ; I Cor. 3, 22 ; 15, 19 ; II Cor. 2, 16 ; 4, 10-12 ; 5, 4 ; Gal. 6, 8 ; Ef. 4, 18 ; Filip. 1, 20 ; 2, 16 ; Col. 3, 3-4 ; I Tim. 1, 16 ; 4, 8 ; 6, 12 și 19 ; II Tim. 1, 1 și 10 ; Tit 1, 2 ; Evr. 7, 3 și 16 ; Iac. 1, 12 ; 4, 14 ; I P. 3, 7 și 10 ; II P. 1, 3 ; I In. 1, 1-2 ; 2, 25 ; 3, 14-15 ; 5, 11-13 și 16 și 20 ; Iud. 21 ; Ap. 2, 7 și 10 ; 7, 17 ; 11, 11 ; 16, 3 ; 21, 6 ; 22, 1-2 și 14 și 19 ;

trăirea scopul ei : Mt. 4, 4 ; 9, 18 ; 16, 16 ; 22, 23 ; 26, 63 ; 27, 63 ; Mc. 5, 23 ; 12, 27 ; 16, 11 ; Lc. 2, 36 ; 4, 4 ; 10, 28 ; 20, 38 ; 24, 5 și 23 ; In. 4, 10-11 și 50-51 și 53 ; 5, 25 ; 6, 51 și 57-58 ; 11, 25-26 ; 14, 19 ; Fap. 1, 3 ; 7, 38 ; 9, 41 ; 10, 42 ; 14, 15 ; 17, 28 ; 20, 12 ; 22, 22 ; 25, 19 și 24 ; 26, 5 ; 28, 4 ; Rom. 1, 17 ; 6, 2 și 10-11 și 13 ; 7, 1-3 și 9 ; 8, 12-13 ; 9, 26 ; 10, 5 ; 12, 1 ; 14, 7-9 și 11 ; I Cor. 7, 39 ; 15, 45 ; II Cor. 1, 8 ; 3, 3 ; 4, 11 ; 5, 15 ; 6, 9 și 16 ; 13, 4 ; Gal. 2, 14 și 19-20 ; 3, 11-12 ; 5, 25 ; Filip. 1, 21-22 ; Col. 2, 20 ; 3, 7 ; I Tes. 1, 9 ; 3, 8 ; 4, 15 și 17 ; 5, 10 ; I Tim. 3, 15 ; 4, 10 ; 5, 6 ; 6, 17 ; II Tim. 3, 12 ; 4, 1 ; Tit 2, 12 ; Evr. 2, 15 ; 3, 12 ; 4, 12 ; 7, 8 și 25 ; 9, 14 și 17 ; 10, 20 și 31 și 38 ; 12, 9 și 22 ; Iac. 4, 15 ; I P. 1, 3 și 33 ; 2, 4-5 și 24 ; 4, 5-6 ; I In. 4, 9 ; Ap. 1, 18 ; 2, 8 ; 3, 1 ; 4, 9-10 ; 7, 2 ; 10, 6 ; 13, 14 ; 15, 7 ; 19, 20 ; 20, 4-5 ;

creștinului, ascunsă în Hristos : Col. 3, 1-4 ; cf. Mc. 16, 19 ; In. 8, 23 ; 11, 25 ; 14, 6 ; 16, 26-27 ; 20, 29 ; Rom. 8, 25 și 34 ; I Cor. 1, 7 ; 13, 9 ; 15, 42-44 ; II Cor. 5, 7 ; Gal. 2, 20 ; Filip. 3, 20-21 ; Tit 2, 13 ; Evr. 13, 14-15 ; I P. 1, 8 ; I In. 2, 1 ; 3, 2.

Viața trupească — vezi : moartea.

Mt. 6, 25 ; Lc. 12, 22-23 ; Filip. 4, 6 ; 3, 20 ; Evr. 13, 14 ; I P. 5, 7 ;

Dumnezeu autorul și conservatorul ei : Fap. 17, 25 și 28 ; 18, 10 ; I Cor. 15, 45 ; Col. 1, 17 ; I Tim. 4, 10 ; 6, 13 ; Evr. 1, 13 ;

vremelnicia ei : In. 8, 56 ; Evr. 11, 13 ; 13, 14 ; Iac. 4, 14 ; I P. 1, 24 ; 2, 11 ; 3, 20 ;
 moartea, urmarea păcatului : Rom. 6, 23 ; cf. 5, 12 ; I Cor. 15, 21 ;
 Iac. 1, 15 ;
 scopul ei : Lc. 2, 29-30 ; II Cor. 5, 8-9 ; Gal. 2, 20 ; Filip. 1, 21 și 23 și 27 și 30 ;
 scurtimea ei, îndemn la înțelepciune : Mc. 4, 11 ; In. 12, 35 ; Rom. 12, 2 ; Ef. 5, 14-17 ; Col. 4, 5 ; I Tes. 4, 3 și 12.

Viața spirituală — vezi : înfierea, renașterea.

opera colaborării cu Harul : In. 1, 4 și 9 ; 5, 21 și 24-26 ; 6, 33 și 51 și 63 și 68 ; 8, 12 ; 9, 5 ; 11, 25 ; 12, 35-36 și 46 ; 14, 6 ; Rom. 6, 4 ; 8, 11-17 ; II Cor. 3, 6 ; Ef. 2, 5 ; Filip. 2, 15 ; Col. 2, 13 ; I P. 4, 6 ; I In. 4, 9 ; 5, 11 ;
 se realizează prin renașterea sufletească : In. 3, 3-8 ; Rom. 6, 4 și 11 ; I Cor. 3, 1-2 ; Ef. 2, 5 și 10 ; 4, 13 ; I In. 2, 12-14 ;
 se susține prin : Mt. 4, 4 ; In. 6, 33 și 57 ; 11, 25 ; 20, 31 ; I Cor. 10, 3-4 ; Gal. 2, 10 și 20 ; Ef. 2, 5 ; 4, 15 ; Col. 2, 13 ; I P. 2, 2 ;
 se descrie ca : Rom. 6, 4 și 11 ; 7, 4 și 6 ; 8, 2 și 6 ; 12, 1 ; II Cor. 4, 10 ; 5, 15 ; Gal. 2, 19-20 ; 5, 25 ; Ef. 4, 16-17 ; Col. 3, 3-4 ; I P. 4, 2 și 6.

Viața veșnică — vezi : împărăția lui Dumnezeu, învierea, mântuirea.

Dan. 12, 2 ; Mt. 18, 8 ; 19, 16 ; 25, 34 și 41 și 46 ; Mc. 3, 21 ; 10, 17 ; 16, 19 ; Lc. 10, 25 ; 16, 25-26 ; 18, 18 ; In. 5, 29 ; Rom. 2, 6-7 ; 6, 22 ; II Cor. 4, 17-18 ; 5, 1 ; Gal. 6, 8 ; II Tes. 1, 9 ; 2, 16 ; I Tim. 4, 8 ; 6, 16 și 19 ; II Tim. 1, 9 ; 2, 10 ; Tit 1, 2 ; 3, 7 ; Evr. 5, 9 ; 6, 2 ; 9, 12 și 14-15 ; 13, 20 ; Iac. 1, 12 ; I P. 1, 11 ; 5, 10 ; Filip. 15 ; Iud. 7 ; Ap. 14, 6 ;
 dobândită prin Hristos : In. 1, 4 ; 5, 26 și 39 ; 6, 68 ; 8, 12 ; 11, 25 ; 14, 6 ; 17, 3 ; 20, 31 ; Fap. 7, 38 ; II Tim. 1, 10 ; I In. 1, 2 ; 2, 25 ; 5, 11 și 20 ;
 se acordă ostenitorilor : Mt. 19, 29 ; Mc. 10, 39 ; Lc. 18, 29-30 ; In. 5, 24 ; 6, 27 și 40 și 47 ; 10, 28 ; 11, 25 ; 17, 2 ; 20, 31 ; Rom. 5, 21 ; 6, 20 ; și 22 ; I Tim. 1, 16 ; I In. 4, 9 ; 5, 11 ;
 se asigură prin : Mt. 7, 14 ; 19, 16-21 ; Mc. 10, 17-21 ; Lc. 18, 18-22 ; In. 4, 14 ; 6, 50-51 ; Rom. 11, 17 ; Gal. 3, 11 ; Evr. 10, 38 ;
 e un beneficiu al credincioșilor adevărați : Mt. 19, 29 ; 25, 34-40 și 46 ; Mc. 10, 30 ; Lc. 10, 20 ; 18, 30 ; In. 5, 29 ; 6, 40 ; 10, 28-29 ; Rom. 2, 7 ; 5, 17 ; 6, 22 ; 8, 18 ; II Cor. 5, 1 ; Gal. 6, 8 ; Filip. 4, 3 ; I Tes. 4, 17 ; I Tim. 4, 8 ; 6, 12 și 19 ; II Tim. 1, 1 ; 2, 10 ; Tit 1, 2 ; 3, 7 ; Evr. 9, 15 ; 12, 23 ; I P. 1, 3-5 ; 5, 10 ; I In. 2, 25 ; 5, 18 ; Iud. 21 ; Ap. 3, 5 ; 21, 17 ;
 îndemnuri : In. 6, 27 ; 13, 46-48 ; I Cor. 6, 9-11 ; I Tim. 6, 12 ; II Tim. 4, 7 ; cf. Filip. 3, 9-12.

Viclenia

Mt. 2, 7-8 ; 5, 37 ; 6, 13 ; 12, 39 ; 13, 19 ; 22, 18 ; 25, 26 ; 26, 4 ; Mc. 7, 21-22 ; 14, 1 ; Lc. 11, 29 și 39 ; 20, 20 ; In. 1, 47 ; Fap. 3, 26 ; 13, 10 ; Rom.

1, 29 ; I Cor. 3, 19 ; 5, 8 ; II Cor. 4, 2 ; 11, 3 ; 12, 16 ; Gal. 1, 4 ; Ef. 4, 14 ; 6, 12 și 16 ; I Tes. 2, 3 ; II Tes. 3, 2 ; Evr. 3, 12 ; Iac. 1, 8 ; I P. 2, 1 și 22 ; 3, 10 ; I In. 2, 13 ; 3, 12 ; Ap. 14, 5.

Via

Domnului : Is. 5, 1-7 ;
și vierii : Mt. 20, 1-2 și 4 și 7-8 ; 21, 28 și 33 și 38-41 ; 27, 33 ; Mc. 12, 1-2 și 8-9 ; Lc. 13, 6-7 ; 20, 9-10 și 13 și 15-16 ; In. 15, 1-6 ; 19, 17 ; Evr. 13, 12 ; Ap. 14, 18-19 ; 19, 15 ; 22, 12 ;
și culesul ei : Mt. 20, 1-2 și 4 și 7-8 ; 21, 28 și 33 și 39-41 ; Mc. 12, 1-2 și 8-9 ; Lc. 13, 6 ; 20, 9-10 și 13 și 15-16 ; I Cor. 9, 7.

Vinul — vezi : pedeapsa.

Mt. 9, 27 ; 27, 34 ; Mc. 2, 22 ; 15, 23 ; Lc. 1, 15 ; 5, 37-38 ; 7, 33 ; 10, 34 ; In. 2, 3 și 9-10 ; 4, 46 ; Rom. 14, 21 ; Ef. 5, 18 ; I Tim. 3, 8 ; 5, 23 ; Tit 2, 3 ; Ap. 6, 6 ; 14, 8 ; 16, 19 ; 17, 12 ; 18, 3 și 13 ; 19, 15 ;
nou în burdufuri vechi : Mt. 9, 17 ; Mc. 2, 22 ; Lc. 5, 37 ;
mîniei lui Dumnezeu : Ap. 14, 8 și 10 ; 16, 19.

Vina

Mt. 12, 37 ; 27, 37 ; Mc. 15, 26 ; Lc. 19, 22 ; 23, 4 și 14 și 22 ; In. 18, 38 ; 19, 4-6 ; Fap. 13, 28 ; 19, 40 ; 23, 28 ; 25, 7 și 18 și 27 ; 28, 18 ; Rom. 3, 19 ; I Cor. 1, 8 ; 11, 27 ; I Tim. 5, 7 ; Evr. 10, 19 ; Iac. 2, 10 ; Ap. 14, 5.

Vindecări — vezi : minuni

leprosului : Mt. 8, 1-4 ; 1, 40-45 ; Lc. 5, 12-16 ;
sluga sutașului : Mt. 8, 5-13 ; Lc. 7, 2-10 ;
soacra lui Petru : Mt. 8, 14-15 ; Mc. 1, 29-31 ; Lc. 4, 38-39 ;
mulți îndrăciți : Mt. 8, 16-17 ; Mc. 1, 32-34 ; Lc. 4, 40-41 ;
îndrăciții din Gadara : Mt. 8, 28-34 ; Mc. 5, 1-20 ; Lc. 8, 26-39 ;
slăbănogul purtat de prieteni : Mt. 9, 1-8 ; Mc. 2, 1-12 ; Lc. 5, 18 ;
femeia cu scurgere : Mt. 9, 20-22 ; Mc. 5, 25-34 ; Lc. 8, 43-48 ;
celor doi orbi : Mt. 9, 27-31 ;
mutul îndrăcit : Mt. 9, 32-34 ; Lc. 11, 14 ;
omul cu mîna uscată : Mt. 12, 10-12 ; Mc. 3, 1-5 ; Lc. 6, 6-10 ;
vindecări în masă : Mt. 12, 15-16 ; 19, 2 ; Mc. 3, 10-12 ; cf. Mt. 14, 36 ;
Mc. 1, 34 ; Lc. 4, 40-41 ; Mt. 15, 29 și 31 ; Lc. 7, 21-23 ;
demonizatul orb și mut : Mt. 12, 22 ; Lc. 11, 14 ;
în latura Ghenizaretului : Mt. 14, 34-36 ; Mc. 6, 53-56 ; Lc. 6, 17-19 ;
fiica cananiencii : Mt. 15, 21-28 ; Mc. 7, 24-30 ;
lunaticul îndrăcit : Mt. 17, 14-21 ; Mc. 9, 14-27 ; Lc. 9, 38-43 ;
orbii din Ierihon : Mt. 20, 29-34 ; Mc. 10, 46-52 ; Lc. 18, 35-46 ;
îndrăcitul din Capernaum : Mc. 1, 23-28 ; Lc. 4, 33-35 ;
surdo-mutul : Mc. 7, 31-37 ;

orbul din Betsaida : Mc. 8, 22-26 ;
 femeia girbovă : Lc. 13, 11-17 ;
 bolnavul de idropică : Lc. 14, 1-6 ;
 cei zece leproși : Lc. 17, 12-15 ;
 fiul slujitorului regesc : In. 4, 46-54 ;
 slăbănogul de la Vitezda : In. 5, 1-16 ;
 orbul din naștere : In. 9, 1-41.

Virtutea — vezi : sfinții

conținut : Mt. 11, 12 ; Lc. 16, 16 ; I Cor. 13, 4-13 ; Gal. 5, 22-24 ; Col. 2, 12-15 ; I Tim. 6, 11 ; II Tim. 2, 22 ; Iac. 3, 17 ; I P. 1, 7-11 ; 3, 8-10 ;
 vezi și : In. 17, 3 ; I Tes. 2, 12 ; 4, 7 ; II Tes. 2, 14 ; I P. 2, 9 ; 3, 9 ; II P. 1, 3-11 ;
 ne face părtași firii dumnezeiești : II Cor. 3, 18 ; 7, 1 ; Ef. 4, 24 ; Evr. 12, 10 ; I In. 3, 2 ;
 necesită efortarea continuă : Gal. 6, 9-10 ; I Tes. 3, 12-13 ; 5, 15 ; Evr. 12, 3 ; I P. 3, 7 ; II P. 3, 17 ; I In. 4, 20-21.

I VIRTUȚILE TEOLOGICE

1. Credința

Obiectul ei :

- Dumnezeu : Mc. 11, 22-24 ; In. 14, 1 ; I Tes. 1, 8 ; Evr. 6, 1 ; 11, 6 ; I P. 1, 21 ;
- Iisus Hristos : In. 6, 29 ; 14, 1 ; 17, 8 ; 20, 31 ; Fap. 16, 31 ; 19, 4 ; 20, 21 ; Gal. 2, 16 ; Filip. 3, 9 ; Col. 1, 4 ; 2, 5 ; Filim. 5 ; I P. 1, 8 ; I In. 3, 23 ; 5, 13 ; Ap. 14, 12 ;
- în profețiile V. T. : Lc. 16, 29 ; In. 2, 22 ; 5, 46 ; Fap. 24, 14 ; 26, 27 ; Rom. 16, 26 ;
- în Evanghelie : Mc. 1, 15 ; Ef. 1, 13 ; Filip. 1, 27 ; I Tim. 1, 15 ; Evr. 4, 2 ;
- în promisiunile divine : In. 6, 29 ; Rom. 4, 20-21 ; Gal. 3, 22 ; Evr. 11, 11 și 13 ; II P. 3, 13 ; I In. 3, 23 ;
- duce sigur la mântuire : In. 3, 16 și 36 ; Fap. 15, 10 ; 16, 31 ; Rom. 10, 9 ; I In. 5, 10-12 ;
- e darul lui Dumnezeu : Fap. 11, 21 ; Rom. 12, 3 ; I Cor. 2, 5 ; Ef. 1, 19 ; 2, 8 ; 6, 23 ; Filip. 1, 28-29 ; Col. 2, 12 ; II Tes. 1, 11 ; I Tim. 1, 14 ; II P. 1, 1 ;
- e darul Sfântului Duh : I Cor. 12, 9 ; Gal. 5, 22 ;
- Iisus Hristos începătorul și plinitorul ei : Evr. 12, 2 ; cf. Lc. 23, 46 ; Filip. 2, 8.

Efectele ei :

- iertarea păcatelor : Fap. 10, 43 ; 26, 18 ; Rom. 3, 24 ;
- îndreptarea : In. 5, 24 ; Rom. 3, 25-27 ; 4, 5 ; 5, 1 ; Gal. 2, 16 ; 3, 8-24 ; Filip. 3, 9 ;

- sfințirea : Fap. 15, 9 ; 26, 18 ; Rom. 4, 25 ; I Cor. 1, 30 ; 6, 11 ;
- înfierea : In. 1, 12 ; Rom. 8, 15 ; Gal. 3, 26 ; I In. 3, 1 ;
- primirea darurilor Duhului Sfint : In. 7, 38-39 ; Fap. 11, 15-17 ; 19, 2 și 6 ; Gal. 3, 14 ; Ef. 1, 13 ;
- convertirea : In. 14, 6 ; Rom. 5, 2 ; Ef. 2, 18 ; 3, 12 ; Evr. 10, 19 ; 11, 6 ;
- mîntuirea : Mt. 16, 16 ; In. 3, 15-16 ; Fap. 16, 31 ; Rom. 1, 16 ; 10, 9 ; Ef. 2, 8 ; II Tes. 1, 10 ; I P. 1, 5 și 10 ;
- viața veșnică : In. 3, 15-16 și 36 ; 5, 24 ; 6, 40-47 ; Fap. 13, 48 ; I Tim. 1, 16 ; Evr. 4, 3 ; I In. 5, 13 ;
- întărește, dă îndrăzneală și biruință : II Cor. 3, 12 ; 4, 13 ; Ef. 6, 16 ; I Tim. 1, 4 ; I In. 5, 4-5 ;
- datorita credincioșilor : Mt. 10, 32 ; Mc. 8, 38 ; Lc. 9, 26 ; 12, 8-9 ; Rom. 10, 9 ; I Cor. 16, 3 ; II Cor. 1, 24 ; Col. 1, 23 și 25 ; II Tes. 1, 4 ; I Tim. 1, 19 ; 3, 9 ; II Tim. 2, 12 ; 4, 7 ; Evr. 10, 22 ; I P. 5, 9.

Se fortifică prin :

- citirea Sfintei Scripturi : In. 20, 31 ; Fap. 13, 48 ; 17, 11-12 ; Rom. 10, 17 ; 16, 26 ; II Tim. 3, 15 ; I In. 5, 13 ;
- prin predică : In. 1, 7 ; 17, 20 ; Fap. 4, 4 ; 8, 12 ; 14, 27 ; 19, 4-5 ; Rom. 1, 5 ; 10, 8 și 14 ; 16, 26 ; I Cor. 3, 5 ; Gal. 2, 2 și 5 ; 3, 2 și 5 ; Ef. 1, 13 ; II Tes. 1, 10 ;
- prin faptele dragostei : Gal. 5, 6 ; Evr. 11, 1-40 ; Iac. 2, 24.

2. Nădejdea

- opera Sfintului Duh : Rom. 15, 13 ; cf. 12, 12 ; 14, 17 ; 5, 5 ; Gal. 5, 5 ; II Tes. 2, 16 ;
- are la bază credința : In. 14, 6 ; Rom. 5, 2 ; Gal. 5, 5 ; Ef. 2, 18 ; Evr. 10, 19-20 ;
- lucrează prin răbdare : Rom. 5, 4 ; 8, 25 ; II Cor. 4, 8 ; 12, 9-10 ; Col. 1, 24 ; Iac. 1, 2-3 ;
- expresia încrederii în Dumnezeu : Mt. 6, 25-32 ; Lc. 12, 22-30 ; Filip. 4, 6 ; I Tim. 2, 1 ; Evr. 12, 5-6 ; I P. 5, 7 ;
- îmbărbătează în nenorociri și suferințe : Rom. 8, 25 ; II Cor. 1, 9-10 ; Ef. 3, 12 ; Evr. 14, 16 ; I P. 4, 19 ; II P. 2, 9 ;
- încredere în promisiunile divine : Lc. 24, 49 ; In. 14, 16 și 28 ; Fap. 1, 4 ; 2, 4 ; Rom. 4, 17-19 ; 8, 19 ; Evr. 6, 15 ; II P. 3, 13.

Obiectul ei :

- mîntuirea : Rom. 8, 24-25 ; Gal. 5, 5 ; II Tim. 4, 8 ;
- învierea : In. 5, 28-29 ; Fap. 23, 6 ; 24, 15 ; I Cor. 15, 52 ; I P. 1, 21 ;
- viața veșnică : Col. 1, 5 ; I Tim. 4, 8-10 ; Tit 1, 2 ; 3, 7 ;
- slava sfințeniei : Rom. 5, 2 ; Ef. 1, 18 ; Col. 1, 27 ; I P. 1, 21 ;
- îndemnuri : Mc. 4, 19 ; Lc. 12, 36 ; Filip. 4, 6 ; I Tim. 6, 17 ; Evr. 3, 6 ; Iac. 5, 7 ; I P. 5, 7 ; vezi : Dragostea.

3. Dragostea — vezi și iubirea

II VIRTUȚILE MORALE

1. Înțelepciunea

prudența — Hristos pildă : Mt. 21, 24-27 ; 22, 16-22 ; Mc. 11, 28-33 ; 12, 13-17 ; Lc. 20, 1-8 și 20-26 și 28-40 ;
 obligatorie : Mt. 10, 16 ; Lc. 10, 3 ; Rom. 16, 19 ; I Cor. 14, 20 ; Ef. 4, 13 ; 5, 15-17 ; cf. Rom. 12, 2 ; Filip. 2, 15 ; Col. 4, 5 ;
 șade bine în special bătrînilor : I Tim. 2, 9 ; Tit 2, 3-4 ; I P. 3, 2-3 și 7 ;
 vezi și : Lc. 18, 14 ; 21, 34 și 38 ; In. 8, 47 ; Rom. 11, 33-34 ; 12, 3 și 11 ; I Cor. 4, 5 ; II Tim. 3, 15 ; Iac. 1, 5 și 17 ; 4, 6 și 8 ;
 se deosebește de viclenie : Fap. 13, 10 ; 19, 14-16 ; vezi : Viclenia ;
 comportarea în societate : Col. 4, 5-6 ; cf. 3, 16 ; Mc. 9, 45-50 ; Ef. 5, 15-16 ; I Tes. 4, 12 ; I P. 3, 15-16 ;
 odrăslește prevederea, ascultarea sfatului bun, paza bună : Mt. 7, 21 ; 10, 16 ; 24, 31 și 42 ; 25, 1-13 ; Mc. 13, 33-37 ; Lc. 10, 3 ; 12, 35 și 41 ; 13, 24-27 ; 19, 12-26 ; 21, 36 ; In. 14, 6 ; cf. 1, 9 și 14 și 17 ; 10, 9 și 28 ; 11, 25 ; Fap. 20, 31 ; Rom. 16, 19 ; I Cor. 14, 20 ; II Cor. 1, 12 ; Ef. 1, 13 și 17-18 ; 5, 15 ; Filip. 2, 15 ; I Tes. 5, 5-6 ; II Tes. 1, 8 ; I P. 4, 7 ; Ap. 19, 7-8 ;
 exemple : Mt. 7, 24-25 ; Lc. 14, 28-32 ; 16, 1-8 ; Fap. 13, 7 ; 23, 6.

2. Dreptatea

moral — trăirea după poruncile divine : Mt. 1, 19 ; 5, 16 ; Lc. 2, 25 ; Rom. 13, 13 ; I Tim. 1, 5 ; I In. 3, 8-10 ; cf. 2, 28-29 ; 4, 8 ;
 social — respectarea drepturilor altuia : Mt. 7, 12 ; 22, 21 ; Mc. 12, 17 ; Lc. 3, 13-14 ; 6, 31 ; 20, 25 ; In. 7, 24 ; 8, 15-16 ; Rom. 13, 7-8 și 10 ; II Cor. 10, 7 ; Gal. 5, 14 ; Col. 3, 13-14 ; I Tim. 1, 5 ; Iac. 2, 1-4 și 12-13 și 23 ;
 e temelia ordinii și armoniei sociale : Rom. 13, 7-8 și 10 ; Filip. 4, 8 ; Col. 3, 13-14 ; 4, 1 ;
 răsplata celor ce pătimesc pentru ea : Mt. 5, 10 ; Fom. 8, 17 ; II Cor. 4, 11 și 17 ; II Tim. 2, 12 ; I P. 2, 19 ; 3, 14 ; 4, 15 ;
 nedreptatea e osîndită : Mt. 23, 23 și 28 și 35 și 37-38 ; Lc. 11, 42 și 50 și 52 ; Fap. 13, 10.

3. Cumpătarea

înfrinarea în mîncare și băutură, vorbe și fapte : Lc. 21, 34 ; Rom. 13, 13-14 ; Gal. 5, 16-17 ; Ef. 5, 18 ; I Tes. 4, 12 ; II Tim. 2, 23 ; I P. 2, 11 ;
 e obligatorie : Lc. 21, 34 ; I Cor. 7, 31 ; Iac. 1, 13-14 și 19-20 și 21-24 ; I P. 1, 24 ; I In. 2, 17 ;
 se consolidează prin veghere : Mt. 24, 42 ; 25, 13 ; Mc. 13, 32 ; Lc. 12, 40 ; Rom. 13, 11 și 13 ; Gal. 5, 19-21 ; I Tes. 5, 6-7 ; II Tim. 2, 22 ; I P. 4, 7 ; 5, 8 ;
 recomandată tuturor vîrstelor : I Cor. 9, 25 ; Gal. 5, 21 ; I Tim. 3, 11 ; Tit. 2, 3 și 5-6.

4. Bărbăția — vezi : îndrăzneala, tăria sufletească

efectul certitudinii creștine : In. 14, 1 și 27 ; 16, 33 ; Rom. 8, 37-39 ; I Cor. 15, 57-58 ; II Cor. 6, 4-7 ; 10, 4-5 ; Ef. 6, 10-11 și 13 ; II Tim. 2, 1 ; I In. 4, 4 ; 5, 4 ;

consolidată prin har : Fap. 4, 33 ; I Cor. 15, 10 ; II Cor. 12, 9 ; Ef. 3, 20 ;

exemple : In. 19, 1-30 ; Fap. 5, 40-42 ; 7, 51-53 și 57-60 ; 20, 22-25 și 37-38 ; 21, 13 ; II Cor. 12, 10 ; II Tes. 2, 15 ; II Tim. 3, 12 ; Evr. 10, 32-34.

Visul

Mt. 1, 20 și 24 ; 2, 12-13 și 19 și 22 ; 27, 19 ; cf. Lc. 1, 31 și 35 ; 2, 39 ; Col. 2, 8 și 22.

Lui Iacob : Fac. 28, 12-15 ;

lui Iosif : Fac. 37, 5-10 ;

marelui paharnic : Fac. 40, 9-11 ;

marelui pitar : Fac. 40, 16-17 ;

lui Faraon : Fac. 41, 1-7 ;

lui Nabucodonosor : Dan. 2, 31-35.

Vitleemul

Iudeii : Mih. 5, 1 ; Mt. 2, 5-6 și 8 și 16 ; Lc. 2, 4 ; In. 7, 42 ; Rom. 9, 5 ; Ap. 12, 2.

Vița

și mlădițele : metaforic — Hristos și ucenicii : In. 15, 1-11 ; cf. Mt. 3, 10 ; 7, 19 ; 15, 13 ; 25, 29 ; Mc. 11, 22-24 ; Lc. 8, 8 ; 11, 9 ; In. 1, 3 ; 14, 13 și 15 și 23 ; 16, 23 ; Fap. 4, 12 ; Filip. 1, 11 ; Col. 1, 23 ; Iac. 1, 5-6 ; I In. 1, 3 ; 2, 6 ; 3, 22 ; 5, 14-15 ;

Evangelhia, principiul vieții creștine : Col. 1, 22-23 ; cf. In. 13, 15 ; 15, 4-7 ; I P. 1, 22-23 ; I In. 2, 6 ;

comuniunea cu Hristos : Fap. 4, 12 ; 5, 31 ; cf. 10, 43 ; Col. 1, 14 și 20 ; I Tes. 5, 9 ; I Tim. 2, 5 ; cf. Mt. 7, 7 ; 21, 22 ; Mc. 11, 24 ; Lc. 11, 9 ; In. 14, 13 ; 16, 23 ; Iac. 1, 5-6 ; I In. 3, 22 ; 5, 14-15 ;

paza poruncilor, condiția primordială a poruncilor : In. 14, 15 și 21 și 23 ; 15, 10 și 14 ; I In. 1, 3 ; 2, 3-7 ; II In. 5, 6.

Vivificarea

Mt. 10, 39 ; 16, 25 ; Mc. 8, 35 ; Lc. 7, 14 ; 9, 24 ; 14, 27 ; 17, 33 ; In. 5, 21 ; 6, 63 ; 8, 32 și 36 ; 12, 25 ; Fap. 7, 19 ; Rom. 4, 17 ; 7, 4 ; 8, 2 și 11 ; I Cor. 15, 22 și 36 și 45 ; II Cor. 3, 5-7 ; Gal. 3, 21-22 ; I Tim. 6, 13 ; Evr. 11, 12 ; I P. 3, 18.

Vizuină

Mt. 8, 20 ; Lc. 9, 58 ; II Cor. 8, 9.

Vlăstar

din rădăcina lui Iese : Is. 11, 10.

Voia Domnului

împlinirea ei : Mt. 6, 10 ; 7, 21 ; 8, 21 ; 12, 50 ; 18, 14 ; 26, 39 și 42 ; Mc. 3, 35 ; Lc. 22, 42 ; 23, 25 ; In. 1, 13 ; 4, 34 ; 5, 30 ; 6, 38-40 ; 7, 17 ; 9, 31 ; Fap. 21, 14 ; 27, 22 ; Rom. 1, 10 ; 2, 18 ; 8, 20 ; 12, 2 ; Ef. 1, 5 și 9 ; 5, 10 și 17 ; 6, 6 ; Col. 1, 9 ; I Tes. 4, 3 ; Filim. 14 ; Evr. 10, 7 ; 13, 21 ; Iac. 1, 18 ; I P. 4, 3 și 19 ; II P. 1, 21 ; I In. 2, 17 ; 5, 14 ; Ap. 4, 11.

Voința — vezi : virtutea

Mt. 6, 10 ; 7, 12 și 21 ; 8, 2-3 ; 9, 3 ; 11, 14 ; 12, 7 și 50 ; 15, 28 ; 16, 24-25 ; 17, 12 ; 18, 14 și 30 ; 19, 17 și 21 ; 20, 14-15 și 21 și 27 și 32 ; 21, 29-31 ; 22, 3 ; 26, 39 și 42 ; 27, 34 și 43 ; Mc. 1, 40-41 ; 3, 13 și 35 ; 6, 22 și 25-26 ; 7, 24 ; 8, 34-35 ; 9, 13 și 30 și 35 ; 10, 35-36 și 43-44 și 51 ; 14, 7 și 36 ; Lc. 4, 6 ; 5, 12-13 ; 6, 31 ; 9, 23-24 și 54 ; 10, 24 și 29 ; 12, 47 și 49 ; 13, 34 ; 18, 41 ; 22, 42 ; 23, 25 ; In. 1, 13 ; 3, 8 ; 4, 34 ; 5, 6 și 21 și 30 și 40 ; 6, 38-40 și 67 ; 7, 17 ; 9, 31 ; 15, 7 ; 17, 24 ; 21, 18 și 23 ; Fap. 13, 22 ; 18, 21 ; 21, 14 ; 22, 14 ; Rom. 1, 10 și 13 ; 2, 18 ; 7, 15-21 ; 9, 16 și 18 și 22 ; 11, 25 ; 12, 2 ; 13, 3 ; 15, 32 ; 16, 19 ; I Cor. 1, 1 ; 4, 19 ; 7, 32 și 37 ; 12, 1 și 18 ; 15, 38 ; 16, 12 ; II Cor. 1, 1 și 8 ; 5, 4 ; 8, 5 și 10-11 ; 12, 20 ; Gal. 1, 4 ; 4, 9 și 21 ; 5, 17 ; Ef. 1, 1 și 5 și 9 și 11 ; 2, 3 ; 5, 17 ; 6, 6 ; Filip. 2, 13 ; Col. 1, 1 și 9 și 27 ; 2, 1 și 19 ; 4, 12 ; I Tes. 4, 3 ; 5, 18 ; II Tes. 3, 10 ; I Tim. 1, 7 ; 2, 4 ; II Tim. 1, 1 ; 2, 26 ; Evr. 2, 4 ; 10, 5 și 7 și 10 și 36 ; 13, 21 ; Iac. 4, 15 ; I P. 2, 15 ; 3, 10 și 17 ; 4, 2-3 și 19 ; II P. 1, 21 ; 3, 5 ; I In. 2, 17 ; 5, 14 ; Ap. 2, 21 ; 4, 11 ; 22, 17 ;

în colaborare cu Harul realizează mîntuirea : Mt. 19, 17 ; 23, 37 ; Lc. 13, 24 ; Rom. 6, 18-19 ; I Cor. 6, 11-12 ; 7, 37 ; 9, 25-27 ; 10, 23 ; II Tim. 2, 4-5 și 12 și 15 și 22-23 ; 4, 7-8 ; Iac. 1, 22 ; I P. 5, 8-9 ;

libertatea ei dovedită prin : Mt. 7, 21 ; 25, 11 ; Lc. 6, 46 ; 13, 24-25 ; Rom. 2, 13 ; Iac. 1, 22 ;

este izvorul virtuților : Gal. 5, 17 și 22-25 ; Col. 3, 12-15 și 17 și 23-24 ; I Tim. 6, 11-12 și 18-19 ; II Tim. 2, 22 ; 4, 7.

Vorbirea

graiul, instrucția, educația : Mt. 5, 2 și 37 ; 6, 7 ; 10, 20 ; 12, 32 și 34 ; 26, 17 ; 28, 19 ; Mc. 3, 29 ; 7, 37 ; 9, 50 ; 13, 11 ; Lc. 4, 32 ; 6, 20 și 45 ; 7, 7 ; 11, 53-54 ; 12, 10 și 12 ; In. 3, 11 și 31 ; 5, 41 ; 6, 6 și 33 ; 7, 7 și 17-18 și 46 ; 8, 2 și 23 și 47 și 50 ; 12, 38 ; 13, 22 ; 16, 13 și 29 ; Fap. 1, 1 ; 2, 11 ; 4, 20 ; 6, 3 ; 8, 34 ; 10, 22 ; 16, 2 ; 18, 9 și 24 ; 22, 12 ; Rom. 8, 15 ; 12, 3 ; 14, 1 ; I Cor. 2, 13 ; 4, 6 ; 12, 3 ; 13, 1 și 11 ; 14, 2 și 4-6 și 9 și 11 și 18 ; 15, 47 ; II Cor. 6, 8 ; 12, 20 ; Ef. 4, 7-8 ; 6, 20 ; Col. 4, 6 ; I Tes. 1, 5 ; I Tim. 1, 4 ; II Tim. 2, 16 ; Tit 2, 5 ; 3, 2 ; Evr. 1, 1-2 ; 12, 22-24 ; Iac. 1, 19 ; 3, 2 ; 4, 11 ; 5, 12 ; I P. 3, 15 ; 4, 11 ; II P. 1, 21 ; 2, 2 ; I In. 3, 18 ; Ap. 13, 5-6 ; de bine : Mc. 9, 50 ; Lc. 6, 45 ; In. 8, 48 ; Fap. 4, 20 ; 6, 3 ; 10, 22 ; 16, 2 ; 22, 12 ; Gal. 4, 6 ; I Tes. 1, 5 ; Tit 3, 2 ; Iac. 1, 19 ; 5, 12 ; I P. 4, 11 ;

de rău . Mt. 12, 32 și 34 ; Mc. 3, 29 ; Lc. 6, 45 ; 11, 52-54 ; 12, 10 ; In. 7, 7 ; 8, 44 și 47 ; II Cor. 12, 20 ; I Tim. 1, 4 ; II Tim. 2, 16 ; Iac. 4, 11 ; II P. 2, 2 ; Ap. 13, 5-6 ;

instrucția, educația : Mt. 5, 2-16 și 37 ; 6, 7 ; 10, 20 ; 28, 19 ; Mc. 13, 11 ; Lc. 12, 11-12 ; In. 7, 17-18 ; 8, 47 ; 16, 13 ; I Cor. 2, 13 ; 4, 6 ; 12, 3 ; 13, 1 și 11 ; 15, 20 și 47 ; Ef. 6, 20 ; II Tim. 2, 16 ; Tit 2, 5 ; 3, 2 ; Evr. 12, 24 ; Iac. 1, 19 ; 3, 2 ; 4, 11 ; 5, 12 ; I P. 3, 15 ; 4, 11 ; II P. 1, 2 ; I In. 3, 18 ;

în limbi — glosolalia : Mt. 28, 19 ; Mc. 16, 15 ; Lc. 24, 47 ; In. 15, 4 și 16 ; Rom. 10, 18-21 ; I Cor. 12, 10 și 28 și 30 ; 13, 1 și 8 ; 14, 2 și 4-6 și 9-11 și 13-14 și 18-19 și 21-23 și 27 și 33 și 39-40 ; Col. 1, 23 ;

ca dar al Sfintului Duh este vorbirea într-o limbă străină a unui alt popor, fără a o fi învățat și cunoscut mai dinainte : Fap. 2, 1-21 ; 10, 44-46 ;

era înțeleasă de cei ce aparțineau poporului care vorbea limba respectivă : Fap. 2, 7-11 ;

a fost prevestită în Vechiul Testament : Ioel. 3, 1-5 ;

este vorba de „o limbă“ sau „limbi insuflate“, nu de orice bolborosire neînțeleasă : I Cor. 14, 2 și 4 și 9 și 14 și 19 ; Fap. 19, 6 ;

scopul ei a fost bine delimitat : să ușureze și să grăbească răspunderea Evangheliei între neamuri : Mt. 28, 19 ; Mc. 16, 15 ;

dacă e neînțeleasă, e vorbire în vînt, nefolositoare : I Cor. 14, 6-10 ; cu morții — necromanția :

interzisă : Lev. 19, 31 ; 20, 27 ; Deut. 18, 9-14 ; I Rg. 15, 22-23 ;

nu e necesară : Is. 8, 19-20 ; Lc. 16, 30-31 ;

poate fi o înșelăciune a diavolului : In. 8, 44 ; II Cor. 11, 14-15 ; I In. 4, 1-3 ;

Vrăsmășie

dușmănie : Fac. 3, 15 ; Mt. 5, 44 ; 13, 25 ; 16, 23 ; 22, 7 și 13 ; Lc. 6, 27 și 35 ; 19, 27 și 43 ; 21, 6 și 20 ; 23, 34 ; In. 15, 19 ; Fap. 8, 9 și 11 ; 19, 19 ; Rom. 5, 10 și 12 ; 8, 7 ; 11, 28 ; 12, 14 ; I Cor. 4, 12 ; 15, 26 ; II Cor. 5, 18 ; Gal. 4, 16 ; 5, 20 ; Ef. 2, 15-16 ; Filip. 3, 18 ; Col. 1, 21 ; 2, 14 ; II Tes. 3, 15 ; Iac. 4, 4 ; I P. 3, 9 ; Ap. 9, 21 ; 18, 23 ; 20, 14 ; 21, 8.

Vrăjitorie

Ieș. 7, 4 și 22 ; Num. 23, 23 ;

farmece : Fap. 8, 9 și 11 ; 13, 6 și 8 ; 19, 13-19 ; Gal. 5, 20 ; II Tim. 3, 8 ; Ap. 9, 21 ; 18, 23 ; 21, 8 ; 22, 15.

Vrednicie

Mt. 3, 8 ; 8, 8 ; 10, 10-11 și 37-38 ; 19, 25 și 28-29 ; Mc. 1, 7 ; 8, 34 ; Lc. 3, 8 ; 7, 6 ; 14, 26-27 ; 15, 19 și 21 ; 20, 35 ; 23, 15 ; In. 1, 27 ; Fap. 8, 3 ; 20, 28 ; 23, 29 ; 25, 11 ; 26, 20 și 31 ; Rom. 8, 18 ; I Cor. 9, 14 ; 15, 9 ; II Cor. 4, 17 ; 6, 4 ; Ef. 3, 8 ; 4, 1 ; Filip. 1, 27 ; Col. 1, 10 ; I Tes. 2, 4 și 12 ; 4, 1 ; II Tes. 1, 5 și 11 ; I Tim. 1, 13 și 15 ; 4, 9 ; 5, 18 ; 6, 1 ; Evr. 2, 17 ; 3, 3 ; 15, 38 ; I P. 4, 13 ; III In. 6 ; Iud. 6 ; Ap. 3, 4 ; 4, 11 ; 5, 2 și 4 și 9 și 12.

Vremea

de apoi : Ier. 48, 47 ; Iez. 38, 8 ; Dan. 8, 19 ; 10, 14 ; Os. 3, 4 ; Mih. 4, 1 ;

cînd va înceta jertfa : Dan. 12, 11 ;

miniei Domnului : Ier. 18, 23 ; 51, 6 ; Dan. 8, 17 ; 11, 35 ;

timpul potrivit : Mt. 8, 29 ; 9, 15 ; 11, 25 ; 12, 1 ; 13, 30 ; 14, 1 ; 16, 3 ; 21, 34 și 41 ; 24, 45 ; 25, 19 ; 26, 18 ; Mc. 1, 15 ; 2, 19 ; 10, 30 ; 11, 13 ; 12, 2 ; 13, 33 ; Lc. 1, 20 ; 2, 1 ; 4, 13 și 25 ; 8, 13 ; 12, 42 și 56 ; 13, 1 ; 18, 30 ; 19, 44 ; 21, 8 și 24 și 36 ; In. 5, 4 ; 7, 6 și 8 ; Fap. 1, 7 ; 3, 20-21 ; 7, 20 ; 12, 1 ; 13, 11 ; 14, 16-17 ; 17, 26 și 30 ; 18, 18 ; 19, 23 ; 24, 25 ; Rom. 3, 26 ; 5, 6 și 8 ; 8, 18 ; 9, 9 ; 11, 5 ; 13, 11 ; I Cor. 4, 5 ; 7, 5 și 29 ; II Cor. 6, 2 ; Gal. 4, 2 și 4 și 10 ; 6, 9-10 ; Ef. 1, 10 ; 2, 12 ; 5, 16 ; 6, 18 ; Col. 4, 5 ; I Tes. 1, 10 ; 5, 1 ; II Tes. 2, 6 ; I Tim. 2, 6 ; 4, 1 ; 6, 15 ; II Tim. 3, 1 ; 4, 3 și 6 ; Tit 1, 3 ; Evr. 2, 7 ; 4, 16 ; 9, 9-10 ; 11, 11 și 15 ; I P. 1, 5 și 11 ; 4, 17 ; 5, 6 și 10 ; Ap. 1, 3 ; 11, 18 ; 12, 12 și 14 ; 17, 10 ; 20, 3.

Vulpe

Mt. 8, 20 ; Lc. 9, 58 ; 13, 32 ; cf. II Cor. 8, 9.

Vultur

Mt. 24, 28 ; Lc. 17, 37 ; Ap. 8, 13 ; 12, 14.

LOCURI și CITATE des utilizate

Vai însă acelui om prin care Fiul Omului se vinde : Mt. 26, 24.

Vai omului aceuia prin care vine sminteala : Mt. 18, 7.

Vai vouă, cînd toți oamenii vă vor vorbi de bine : Lc. 6, 26.

Vai vouă, îmbuibăților și nedreptilor : Mt. 23, 13 ; Lc. 6, 24-25 ; 11, 42. Iac. 1, 11.

Va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa : Mt. 19, 5.

Vase ale îndurării : Rom. 9, 23.

Vă vestesc vouă bucurie mare care va fi pentru tot poporul : Lc. 2, 10.

Vă dau poruncă nouă, să vă iubiți unii pe alții : In. 13, 34.

Vă dau pacea Mea, nu precum dă lumea vă dau Eu : In. 14, 27.

Văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stînd de-a dreapta lui Dumnezeu : Fap. 7, 56.

Venirea Domnului s-a apropiat : Iac. 5, 8 ; cf. Evr. 10, 37 ; I P. 4, 7.

Veniți, binecuvîntații Tatălui meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă : Mt. 25, 34.

Veniți după Mine : Mt. 4, 19 ; 8, 22 ; Mc. 1, 17 ; Lc. 5, 11.

Veselește-te, tu, cea steapă, care nu naști : Gal. 4, 27.

Vestea cea bună : Fap. 13, 32 ; 14, 15 ; Ap. 10, 7.

Vești de războaie : Mt. 24, 6 ; Lc. 21, 9.

Viața — abur sinteti, care se arată o clipă apoi piere : Iac. 4, 14.

- Viața, mai mult decît hrana și trupul, decît îmbrăcămîntea : Mt. 6, 25.
Viața mea este Hristos iar moartea îmi este cîștig : Filip. 1, 21.
Viața nouă prin botez : Rom. 6, 4.
Viața veșnică, pentru cel ce ascultă cuvîntul Meu, și crede în cel ce M-a trimis : In. 5, 24.
Vinde toate cîte ai și le împarte săracilor : Lc. 18, 22.
Vino după Mine și lasă morții să-și îngroape morții : Mt. 8, 22.
Vino și vezi : In. 1, 46 ; Ap. 6, 1.
Vin nou în burdufuri vechi : Mc. 2, 22.
Voia Tatălui celui ce M-a trimis : In. 6, 38.
Voi bate păstorul și se vor risipi oile turmei : Mt. 26, 31.
Voi dărîma acest templu făcut de mină și în trei zile altul voi zidi :
Mc. 14, 58.
Voi încă nu v-ați împotrivit pînă la sînge păcatului : Evr. 12, 4.
Voi sinteți din cele de jos ; Eu sînt din cele de sus : In. 8, 23.
Voi sinteți lumina lumii : Mt. 5, 14 ; Filip. 2, 15.
Voi sinteți păziți cu puterea lui Dumnezeu prin credință spre mîntuire :
I P. 1, 5.
Voi sinteți sarea pămîntului : Mt. 5, 13 ; Mc. 9, 50 ; Lc. 14, 34-35.
Voi sinteți trupul lui Hristos și mădulele în parte : I Cor. 12, 27.
Voi spune fraților mei numele Tău, în mijlocul adunării Te voi lăuda :
Evr. 2, 12.
Vorbirea voastră să fie totdeauna plăcută, cu sare dreașă : Col. 4, 6.
Vrăjmașul cel din urmă care va fi nimicit este moartea : I Cor. 15, 26.
Vrednic ești Doamne să primești mărirea, cîntea și puterea : Ap. 4, 11.
Vremea Mea încă n-a sosit, dar vremea voastră totdeauna este gata :
In. 7, 6.
Vremea, răscumpărați-o căci zilele rele sînt : Ef. 5, 16.
Vulpile au vizuini, păsările cerului cuiburi : Mt. 8, 20 ; Lc. 9, 58.

Z

Zacheu

Lc. 19, 1-10.

Zaharia

Lc. 1, 5 și 12-13 și 18 și 21 și 40 și 59 și 67 ; 3, 2 ; 11, 51 ; cf. Mt. 23, 35.

Zavistia

invidia, gelozia, pisma : Rom. 1, 28-29 ; 13, 13 ; I Cor. 3, 3 ; 13, 4 ; II Cor. 12, 20 ; Gal. 5, 20 și 26 ; Filip. 1, 15 ; II Tes. 2, 11-12 ; I Tim. 6, 4 ; Tit 3, 3 ; Iac. 3, 14-16 ; 4, 2 ; I P. 2, 1.

sfaturi, îndemnuri : Lc. 21, 34 ; I Cor. 3, 3 ; 6, 11 ; Ef. 2, 1-5 ; Filip. 2, 3 ; I Tes. 4, 12 ; I P. 2, 1-2 ; 4, 8.

exemple : Mt. 20, 11-15 ; 27, 18 ; Mc. 15, 10 ; Fap. 5, 17 ; 13, 45 ; 17, 5.

Zăbavnic

Lc. 24, 25 ; Iac. 1, 19.

Zăbovire

întârziere, îngăduință : Mt. 24, 48 ; 25, 5 și 11 ; Lc. 1, 21 ; 12, 45 ; In. 11, 6 ; Fap. 22, 16 ; I Tim. 3, 15 ; Ap. 6, 10 ; 10, 6 ; 19, 2 ;

îndemnuri : Mt. 25, 13 ; Lc. 18, 7 ; Rom. 2, 5 ; 9, 22 ; I Cor. 4, 2 ; Ef. 4, 5 ; I Tes. 5, 6 ; Evr. 3, 6 ; II P. 3, 15 ; Ap. 10, 6.

Zăcere

Mt. 4, 16 ; 8, 14 ; 9, 2 și 24 ; Mc. 1, 30 ; 2, 3-4 ; 5, 40 ; Lc. 1, 79 ; 2, 32 ; 4, 38 ; 5, 18 și 25 ; 16, 20 ; In. 5, 3 ; Fap. 9, 33 și 40 ; 26, 18 ; Iac. 5, 15 ; I In. 5, 19 ; Ap. 11, 8.

Zădărnicie

I Cor. 15, 10 și 14 și 17 și 19 și 29 și 32 și 54-55 și 58 ; II Cor. 6, 1 ; 7, 14 ; 12, 1 ; Gal. 2, 2 și 21 ; 3, 4 ; Filip. 2, 16 ; 4, 6 ; Iac. 1, 26.

Zămislirea

Mt. 1, 16 și 20-21 ; Lc. 1, 31 și 35-36 și 42 și 69 ; 2, 5 și 21 ; In. 1, 13-14 ; Rom. 4, 18-19 ; 8, 3 ; 9, 5 și 7 și 9-10 ; 11, 26 și 36 ; Evr. 2, 14 ; 11, 11 ; Iac. 1, 15 ; cf. Mt. 17, 2 ; II P. 1, 17 ; I In. 1, 1-2.

Zăpadă

Mt. 28, 3 ; Mc. 9, 3 ; Lc. 9, 29 ; Ap. 1, 14 ; vezi și : Mt. 17, 2 ; cf. Mc. 16, 5 ; Lc. 24, 4 ; In. 1, 14 ; 20, 12 ; II P. 1, 16.

Zapis

Lc. 16, 6-7 ; Col. 2, 14 ; cf. In. 8, 5 și 6 și 8 și 11.

Zaraț

schimbător de bani : Mt. 25, 27 ; Lc. 19, 23 ; cf. 19, 22 ; Mt. 12, 37.

Zarvă

tulburarea : Mt. 9, 23 ; 27, 24 ; Mc. 5, 38-39 ; Lc. 8, 25 și 49 și 52 ; 23, 23 ; In. 11, 11 și 37 și 47 și 56-57 ; Fap. 8, 1 și 3-4 ; 12, 18-19 ; 13, 45 și 50 ; 15, 24 ; 16, 19-20 și 22 și 27 și 38 ; 19, 40 ; 21, 28 și 30-31 și 34 și 36 ; 22, 22-23 și 29 ; 23, 9-10 și 13-14 ; 24, 18-20 ; 25, 7 și 11 ; 26, 10-11 și 21 ; 27, 42 ; 28, 19 și 25 și 29.

Zevedei

fiii lui : Mt. 4, 21 ; 10, 2 ; 20, 20 ; 26, 37 ; 27, 56 ; Mc. 1, 19 ; 3, 17 ; 10, 35 ; Lc. 5, 10 ; 6, 14 ; 9, 54 ; In. 21, 2 ; Fap. 1, 13.

Zidirea

zid, ziditor : Mt. 7, 24-27 ; 16, 18 ; 21, 33 și 42 ; 23, 22 și 29 ; 24, 1-2 ; 26, 61 ; 27, 40 ; 28, 18 ; Mc. 9, 50 ; 12, 1 și 10 ; 13, 1-2 ; 14, 58 ; 15, 29 ; Lc. 6, 48-49 ; 11, 47-48 ; 12, 18 ; 19, 44 ; 20, 9 și 17 ; 21, 5-6 ; 22, 32 ; In. 1, 3 și 10 și 42 ; 2, 19 ; Fap. 4, 11 ; 7, 47-50 ; 17, 24 și 26 ; 20, 32 ; Rom. 9, 33 ; 14, 19 ; 15, 2 și 20 ; 16, 25 ; I Cor. 2, 7 ; 3, 10-16 ; 6, 19 ; 10, 24 și 26 și 32-33 ; 12, 7 și 24-25 ; 14, 3 și 17 și 19 și 26 și 33 și 40 ; II Cor. 4, 4 și 6 și 10 și 18 ; 5, 1 și 4 și 15 și 17 ; 6, 1 și 16 ; 10, 15 ; 12, 19 ; Gal. 4, 19 ; Ef. 1, 9 și 18-19 și 22-23 ; 2, 10 și 20-22 ; 3, 9 și 16-17 ; 4, 11-12 și 15-16 și 23-24 și 29 ; 5, 8 și 15 și 17 și 26-27 și 30 ; Filip. 2, 6-8 și 12-13 și 15 ; Col. 1, 15-18 și 24 și 26 și 28 ; 2, 7 și 10 și 13 și 19 ; II Tim. 1, 10 ; Tit 2, 14 ; 3, 7-8 ; Evr. 1, 2-3 și 10-12 ; 2, 10 ; 9, 11 și 15 și 24 și 28 ; 10, 1 și 9-10 și 12 și 16 și 19-22 și 32-34 și 36 și 38-39 ; 12, 22 ; 13, 21 ; I P. 2, 4-9 și 16 și 24-25 ; 4, 19 ; I In. 2, 2 ; Iud. 20 ; Ap. 1, 6 ; 3, 12-14 ; 4, 11 ; 5, 11 ; 21, 2 și 10 și 12 și 14 și 16 și 19, 27 ; 22, 14.

Materială : Mt. 7, 24-27 ; 21, 33 ; 23, 29 ; 24, 1-2 ; Mc. 12, 1 ; 13, 2 ; Lc. 6, 48 ; 11, 47 ; 12, 18 ; 19, 44 ; 20, 9 ; 21, 5-6 ; In. 1, 3 și 10 ; Fap. 7, 46-47 ; 17, 24-26 ;

ziditorul ei, omul : Mt. 7, 24 și 26 ; Lc. 11, 47 ; 12, 16 ; 20, 9 ; Fap. 7, 46-47.

Spirituală — omul lăuntric : Mt. 16, 16-19 ; 21, 42 ; 26, 61 ; 27, 40 ; 28, 18-19 ; Mc. 9, 49-50 ; 12, 10 ; 14, 58 ; 15, 29 ; Lc. 6, 47 și 49 ; 11, 48 ; 20, 17 ; 22, 32 ; In. 1, 4 și 9 și 11-14 și 16-17 și 27 și 29 și 33-34 și 36 și 42 și 45 și 49 și 51 ; 2, 19 ; Fap. 4, 11 ; 17, 27-28 ; 20, 32 ; Rom. 9, 33 ; 14, 19 ; 15, 2 și 20 ; 16, 25-26 ; I Cor. 2, 7 ; 3, 10-11 și 12-16 ; 6, 19 ; 10, 24 și 32-33 ; 12, 7 și 24-25 ; 14, 3 și 16-17 și 19 și 26 și 33 și 40 ; II Cor. 4, 4 și 6 și 16 și 18 ; 5, 1 și 11 și 15 și 17 ; 6, 1 și 16 ; 10, 15 ; 12, 18 ; Gal. 4, 19 ; Ef. 1, 9 și 18-19 și 22-23 ; 2, 10 și 20-22 ; 3, 9 și 16-17 ; 4, 11-12 și 12 și 15-16 și 23 și 24 și 29 ; 5, 8 și 15-17 și 26-27 și 30 ; Filip. 2, 6-8 și 12 și 13 și 15 ; Col. 1, 15-18 și 24 și 26 și 28 ; 2, 7 și 10 și 13 și 19 ; II Tim. 1, 10 ; Tit 2, 14 ; 3, 7-8 ; Evr. 1, 2-3 ; 2, 10 ; 9, 11 și 15 și 24 și 28 ; 10, 1 și 9-10 și 12 și 16 și 19-22 și 32 și 34 și 36 și 38-39 ; 12, 22 ; 13, 21 ; I P. 2, 4-9 și 16 și 24-25 ; 4, 19 ; I In. 2, 2 ; Iud. 20 ; Ap. 1, 6 ; 3, 12 și 14 ; 4, 11 ; 5, 11 ; 21, 2 și 10 și 12 și 14 și 16 și 19-27 ; 24, 14 ;

ziditorul ei Iisus Hristos : Mt. 16, 18 ; 26, 61 ; Lc. 11, 48 ; Filip. 2, 6-10 ; Col. 1, 15-18 ; 2, 10 și 13 și 19 ; II Tim. 1, 10 ; Tit 2, 14 ; Evr. 1, 2-3 ; 2, 10 ; 9, 11 și 24 și 28 ; 10, 9-10 și 12 ; I P. 2, 4 și 6-7 și 24 ; 4, 19 ; I In. 2, 2 ; Ap. 1, 6 ; 3, 14 ; 4, 11 ; 5, 11-16.

Dumnezeu, creatorul și ziditorul lumii materiale și spirituale : Mt. 23, 22 ; In. 1, 3 și 10 ; Fap. 7, 48-50 ; 17, 24-28 ; I Cor. 10, 26 ; Evr. 1, 10-14 ; Ap. 4, 11 ; 5, 11-16.

Ziua

Mt. 2, 1 ; 4, 2 ; 7, 22 ; 9, 15 ; 10, 15 ; 11, 12 și 22 și 24 ; 12, 36 și 40 ; 23, 30 ; 24, 19 și 22 și 29 și 36-38 și 42 și 50 ; 25, 13 ; 26, 2 și 29 și 55 și 61 ; 27, 40 și 64 ; 28, 20 ; Mc. 1, 13 ; 2, 20 ; 4, 27 ; 5, 5 ; 13, 17 și 19-20 ; și 24 și 32 ; 14, 1 și 12 și 25 și 49 și 58 ; 15, 29 ; Lc. 1, 20 ; 2, 36 ; 4, 2 și 16 și 25 ; 5, 35 ; 6, 23 ; 9, 12 și 23 și 36 și 51 ; 10, 12 ; 11, 3 ; 12, 46 ; 13, 14 și 16 ; 14, 5 ; 16, 19 ; 17, 4 și 22 și 24 și 26-31 ; 18, 7 ; 19, 42-43 și 47 ; 20, 1 ; 21, 6 și 22-23 și 34 și 37 ; 22, 7 și 53 ; 23, 29 și 43-44 și 54 ; 24, 29 ; In. 2, 19-20 ; 5, 9 ; 6, 30-40 și 44 și 54 ; 7, 37 ; 8, 56 ; 9, 4 și 14 ; 11, 9 și 24 ; 12, 7 și 48 ; 14, 20 ; 16, 23 și 26 ; 19, 31 ; 20, 19 ; Fap. 1, 22 ; 2, 1 și 17-18 și 20 și 46 și 47 ; 3, 2 ; 5, 37 ; 7, 45 ; 9, 24 ; 12, 3 ; 13, 14 și 14 ; 16, 5 și 13 ; 17, 11 și 17 și 31 ; 19, 9 ; 20, 6 și 16 și 31 ; 21, 26 ; 26, 7 ; Rom. 2, 5 și 16 ; 8, 36 ; 10, 21 ; 11, 8 ; 13, 12-13 ; 14, 5-6 ; I Cor. 1, 8 ; 3, 13 ; 5, 5 ; 15, 31 ; II Cor. 1, 14 ; 4, 16 ; 6, 2 ; 11, 28 ; Gal. 1, 18 ; 4, 10 ; Ef. 4, 30 ; 5, 16 ; 6, 13 ; Filip. 1, 5-6 și 10 ; 2, 16 ; Col. 1, 6 ; I Tes. 2, 9 ; 3, 10 ; 5, 2 și 4-5 și 8 ; II Tes. 1, 10 ; 2, 2 ; 3, 8 ; I Tim. 5, 5 ; II Tim. 1, 3 și 12 și 18 ; 3, 1 ; 4, 8 ; Evr. 1, 2 ; 3, 8 și 13 ; 4, 4 și 7-8 ; 5, 7 ; 7, 3 și 27 ; 8, 8-10 ; 10, 11 și 16 și 25 și 32 ; 11, 30 ; 12, 10 ; Iac. 5, 3 și 5 ; I P. 2, 12 ; 3, 10 și 20 ; II P. 1, 19 ; 2, 8-9 și 13 ; 3, 3 și 7-8 și 10

și 12 și 18 ; I In. 4, 17 ; Iud. 6 ; Ap. 1, 10 ; 2, 10 și 13 ; 4, 8 ; 6, 17 ; 7, 15 ; 8, 12 ; 9, 6 ; 10, 7 ; 11, 3 și 6 și 9 și 11 și 15 ; 12, 6 și 10 ; 14, 11 ; 16, 14 ; 18, 8 ; 20, 10 ; 21, 25.

Denumiri :

- mîntuirii, răscumpărării : II Cor. 6, 2 ; Ef. 4, 30 ;
- Domnului — lui Hristos : Fap. 2, 20 ; I Cor. 1, 8 ; 3, 13 ; 5, 5 ; II Cor. 1, 14 ; Filip. 1, 5-6 și 10 ; 2, 16 ; I Tes. 5, 2 și 4-5 și 8 ; II Tes. 2, 2 ; Evr. 7, 3 și 27 ; II P. 3, 10 și 12 și 18.
- Mea — ziua Fiului Omului : Lc. 17, 22 și 24 și 26-31 ; In. 8, 56 ;
- cea de apoi : Mt. 28, 20 ; In. 6, 39-40 și 44 și 54 ; 11, 24 ; 12, 48 ; Iac. 5, 3 ; II P. 3, 3 ;
- cea mare : In. 7, 37 ; II Tim. 1, 12 și 18 ; Iud. 6 ; Ap. 16, 14 ;
- judecării : Mt. 10, 15 ; 11, 22 și 24 ; 12, 36 ; In. 9, 4 ; Fap. 17, 31 ; Rom. 2, 16 ; I P. 2, 12 ; 3, 10 și 20 ; II P. 2, 8-9 și 13 ; 3, 7-8 ; I In. 4, 17 ; Ap. 8, 12 ;
- aceea, ceasul acela : Mt. 7, 22 ; 24, 19 și 22 și 29 și 36-38 ; 26, 29 și 55 ; Mc. 13, 17 și 19-20 și 24 și 32 ; 14, 25 ; Lc. 2, 38 ; 6, 23 ; 9, 36 ; 10, 12 ; 21, 34 ; 23, 54 ; In. 14, 20 ; 16, 23 și 26 ; II Tim. 4, 8 ; Evr. 10, 25 ; Ap. 9, 6 ; 21, 25 ;
- din urmă : In. 7, 37 ; Fap. 2, 17-18 ; II Tim. 3, 1 ; Evr. 1, 2 ;
- miniei, cea rea, ispitirii : Mc. 5, 5 ; Lc. 19, 42-43 ; Rom. 2, 5 ; Ef. 6, 13 ; Evr. 3, 8 ; Iac. 5, 5 ; Ap. 18, 8 ; 20, 10 ;
- azimelor : Mc. 14, 1 și 12 ; Lc. 22, 7 ; Fap. 12, 3 ; 20, 6 ;
- cincizecimii : Fap. 2, 1 ; 20, 16 ;
- de moarte și păcat : I Cor. 15, 31 ; II Cor. 4, 16 ; 6, 2 ;
- de propovăduire, griji, răspunderi, zbucium : Mt. 11, 12 ; 24, 42 și 50 ; 25, 13 ; Mc. 14, 49 ; Lc. 9, 23 ; 12, 46 ; 18, 7 ; 20, 1 ; 21, 37 ; 22, 53 ; In. 11, 9 ; Fap. 2, 46-47 ; 19, 9 ; 20, 31 ; I Cor. 15, 31 ; II Cor. 11, 28 ; I Tes. 2, 9 ; 3, 10 ; II Tes. 3, 8 ; I Tim. 5, 5 ; Evr. 5, 7 ; 10, 32 ;
- slujbe, post, rugăciune, curățire, îndreptare : Mt. 4, 2 ; Mc. 13, 2 și 20 ; Lc. 4, 2 ; 12, 40 ; Fap. 21, 26 ; Rom. 13, 12-13 ; 14, 5-6 ;
- simbetei : Lc. 4, 16 ; 13, 14 și 16 ; 14, 5 ; In. 5, 9 ; 9, 14 ; 19, 31 ; Fap. 13, 14 ; 16, 13 ; Evr. 4, 4 și 7-8 ;
- duminicii : In. 20, 19 ; Ap. 1, 10 ; Evr. 4, 7-8 ;
- Noului Testament : Evr. 8, 8-10 ; 10, 16 ;
- fiecare zi, în toate : Lc. 11, 3 ; 16, 19 ; 17, 4 ; 19, 47 ; Fap. 2, 46-47 ; 3, 2 ; 9, 24 ; 16, 5 ; 17, 11 și 17 ; 19, 9 ; 20, 31 ; 26, 7 ; Rom. 8, 36 ; 10, 21 ; II Cor. 4, 16 ; Gal. 4, 10 ; II Tim. 1, 3 ; Evr. 10, 11 ; Ap. 4, 8 ; 7, 15 ;
- de bucurie : Lc. 23, 43-44 ; 24, 29 ; II P. 1, 19 ;
- de durere și întristare : Mt. 9, 15 ; Lc. 5, 35 ; 19, 43 ; 21, 6 și 22-23 ; 23, 29 ;
- înălțării : Lc. 9, 51 ; Fap. 1, 22 ; Ap. 10, 7 ;

- determinate : (în timp) : Mt. 2, 1 ; 11, 12 ; 26, 2 și 61 ; Lc. 1, 20 ; 4, 25 ; Fap. 5, 37 ; 7, 45 ; Evr. 11, 30 ; Ap. 2, 13 ; 11, 13 și 6 și 9 și 11 și 15 ; 12, 6 și 10 ; 14, 11 ;
- morții : Mt. 12, 40 ; 26, 61 ; 27, 40 și 64 ; Mc. 14, 58 ; 15, 29 ; In 2, 19-20 ; 12, 7 ; Ap. 2, 10 ;
- părinților voștri : Mt. 23, 30 ;
- voastre : Fap. 13, 41.
- Astăzi : Rom. 11, 8 ; Evr. 3, 13 ; 4, 7 ; vezi : timpul.

LOCURI și CITATE des utilizate :

Zăbavnic la vorbire, la minie : Iac. 1, 19 ;

Zidirea trupului lui Hristos : Ef. 4, 12.

Zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune : Ef. 2, 10 ; 4, 16 ; I Cor. 14, 12.

Ziua — ajunge zilei răutatea ei : Mt. 6, 34.

Ziua Domnului vine așa ca un fur noaptea : I Tes. 5, 2 ; II P. 3, 10.

Ziua mântuirii — „Iată acum vreme potrivită, iată acum ziua mântuirii“ : II Cor. 6, 2 ;

Ziua răscumpărării — „Să nu întristați Duhul cel Sfint al lui Dumnezeu întru care ați fost pecetluiți pentru ziua răscumpărării : Ef. 4, 30.

Ziua aceea, vedeți că se apropie : Evr. 10, 25.

„DUMNEZEU ÎȘI INTERPELEAZĂ BISERICA“ *

PRAZNICUL RUSALIILOR

E sărbătoare acum și în bisericile de pretutindeni se oficiază sfânta liturghie, serviciul religios cel mai important la care toți creștinii sînt datori să ia parte. Într-adevăr este o datorie aceasta și se cuvine să ne aducem mereu aminte de ea. De la început vom observa însă că modul cum e împlinită nu trebuie exprimat cantitativ, cum în general nu cantitativ se măsoară puterea Duhului. De cînd creștinismul a devenit începînd cu Constantin religie oficială în imperiul roman, „calitatea“ creștină a fost mai mult decît o dată victima reușitei „cantitative“, în detrimentul angajamentului personal al fiecărui botezat.

Ieri încă am cunoscut o stare de creștinătate în care credincioșii trăiau viața religioasă în chiar ritmul liturghiei, pe cînd creștinul de astăzi este cufundat într-o lume pluralistă care pune totul în discuție.

Această situație ne constrînge să redobîndim conștiința de noi înșine, de identitatea noastră creștină personală și colectivă. Ea ne invită să facem un pelerinaj la izvoarele creștinismului și să ne situăm în prelungirea Bisericii primitive. Pentru a nu fi o imagine fără umbre — e de ajuns să citim pe Sfîntul Pavel spre a ne convinge — ea rămîne pentru noi izvor de apă vie, traducere proclamată și trăită a Evangheliei și a imperativelor majore ale acesteia.

Ceea ce izbește de la început cînd sînt citite Faptele Apostolilor, cartea care descrie istoria Bisericii pe cale de a se naște, este grija fiecărui creștin de a purta peste tot mărturia credinței lui. Prea mulți creștini — chiar practicanți — nu simt cît este creștinul de îndatorat la împlinirea acestei misiuni, cît este el cineva care acceptă credința nu numai pentru sine, ci ca s-o mărturisească și s-o proclame știînd că Iisus Domnul a spus: „oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, și Eu voi mărturisi pentru el înaintea Tatălui Meu“ (Matei 10, 32). A adera la credință, a fi botezat în apă și în Sfîntul Duh, însemna pentru creștinul de la început să împartă cu alții această taină și această bucurie, s-o traducă în vorbe și fapte de-a lungul vieții zilnice. Împărțirea bunurilor, grija pentru cei

*) Pastorală la Rusaliele anului 1975, reproducă în rev. L'Osservatore romano, ediția franceză, nr. 35 (1341) din 29 august 1975, pp. 2—3 de unde redacția a tradus-o luînd în considerare modul interesant de a pune unele probleme actuale ale Bisericii.

săraci — colecta lui Pavel pentru săracii din Ierusalim o dovedește — ospitalitatea generoasă față de frații aflați în călătorie, toate acestea decurgeau firesc dintr-o credință trăită în comun. Fiecare se simțea coresponsabil, purtătorul unui mesaj de viață. Acești creștini au întâlnit pe Iisus Hristos ; El a devenit „Cineva” în viața lor ; El a devenit Domnul și Stăpînul.

Aceasta a schimbat pentru ei fața lucrurilor : ei au descoperit în El secretul vieții și al morții, au dobîndit în El și prin El acces la Tatăl în același Duh. De aici, adică de la a se găsi împreună pentru a-și mărturisi credința în Iisus și a oficia Euharistia — care aducea aminte de patima și învierea Sa — nu mai era de făcut decît un pas. Creștinii de atunci nu aveau de fel trebuință de un precept pentru a mărturisi pe Hristos și a-i oficia Tainele ; El era însăși rațiunea vieții lor. Adunarea ucenicilor împrejurul mesei Domnului era logică însăși a credinței lor.

Retrăirea acestei atmosfere de odinioară nu e posibilă decît în măsura în care fiecare creștin își va fi înțeles vocația — măreția — care este a lui în virtutea botezului propriu și cînd comunitățile creștine vii — formate din creștini deplin angajați — vor purta peste tot această mărturie comună.

Să continuăm însă citirea Faptelor Apostolilor spre a ne lămuri conștiința prin comparație ori prin contrast. Citind aceste pagini constatăi cu surprindere cît de mult viața creștină era baza numeroaselor întâlniri frățești. Cei dintîi ucenici, se spune aici, „stăruiau în învățătura Apostolilor și în comuniune, în frîngerea pîinii și în rugăciuni” (Faptele Apostolilor 2, 42).

Trebuie să acordăm fiecărui cuvînt greutatea lui. Comunitatea creștină era o comunitate „apostolică”, adică centrată pe cuvîntul lui Dumnezeu transmis, explicat, tălmăcit de Apostoli. De la început avea aici o referință esențială : o comunitate nu este creștină decît prin această legătură profundă cu Apostolii și urmașii lor, iar prin ei cu însuși Cuvîntul lui Dumnezeu.

Această comunitate se distinge prin căldura comuniunii frățești : „priviți cum se iubesc”, spuneau cei din preajma lor.

Această comuniune nu este rezultatul convențiilor omenеști, cu un țel comun, prestabilit, căutat de comun acord ; el se înrădăcinează însuși în comuniunea cu Domnul, cu Cuvîntul Său, cu Duhul Său, cu Euharistia Sa.

Se spune explicit că toți credincioșii se adunau pentru frîngerea pîinii, adică pentru a celebra „pomenirea Domnului” ; astfel Iisus a poruncit celor ai Săi s-o săvîrșească pentru a participa la taina morții și învierii Sale „pînă se va reîntoarce”. Iisus Hristos trăind în ei este Cel care realizează în ei această unitate transcendentă, dincolo de tot ce separă și desparte pe credincioși.

Ei erau de asemenea cu multă rivnă nu numai la adunările liturgice, dar și la aceste instruirii de rugăciune pe care Faptele Apostolilor le

menționează uimitor de des. Când Petru însă din închisoare, „a mers în casa Mariei, mama lui Ioan... unde erau adunați mulți și se rugau“ (Faptele Apostolilor 12, 12). Când Pavel a fost arestat și închis, cu picioarele strinse în butuci, ne este descris ca aflindu-se în rugăciune: „La miezul nopții, Pavel și Sila, rugându-se, lăudau pe Dumnezeu în cântări, iar cei ce erau în temniță ascultau“ (Faptele Apostolilor 16, 25).

Asemenea rugăciuni spontane, obștești, făceau parte din chiar ritualul vieții creștine, ele prelungeau și încadrau într-un fel serviciile liturgice care erau așa zicând momentele cele mai importante.

Istoria Bisericii primare ne arată de asemenea cum progresiv serviciul liturgic s-a orientat spre duminică.

La început creștinii — ca Iisus însuși — continuau să meargă la Templul din Ierusalim, în același timp adunându-se pentru a se ruga și a se iniția în învățătura Domnului. Însemnătatea acestei alegeri se lămurește în lumina pascală. Fiecare creștin se regăsea astfel în comuniunea cu frații săi pentru a sărbători Paștile Domnului, trecerea Sa din moarte la viață. Aceasta era ziua festivă prin excelență, ziua în care sărbătorim evenimentul decisiv al propriei noastre vieți, căci în moartea lui Hristos a fost îngropată însăși moartea noastră și viața noastră biruiește în veci.

S-ar putea vorbi la nesfârșit cum de-a lungul veacurilor taina Paștilor care culminează în Rusalii domină orizontul Bisericii, cum acel aleluia pascal răsună întocmai unui clopot de sărbătoare în cursul liturghiei și că creștinilor climatul duhovnicesc care le permite... să experimenteze bucuria deplină și prezența lui Dumnezeu. Paștile și desăvârșirea lor, Rusaliile, constituie împăcarea creaturii — ale acestui fiu risipitor despre care vorbea Iisus și ale cărui slăbiciuni și mizerii le-a luat asupra Sa — cu Tatăl care-și deschide brațele Fiului pentru a-L primi — și noi pe El — în mărirea dragostei Sale.

Dacă voim să redescoperim sensul profund al liturghiei duminicale, atunci trebuie să redobândim conștiința înțelesului Paștilor pe care ni-l reamintește fiecare duminică, să regăsim sensul legământului nou și veșnic, care ne face să intrăm cu plin drept în însăși intimitatea lui Dumnezeu.

* * *

Dacă și astăzi Biserica ne invită să prăznuim împreună în fiecare duminică pomenirea Domnului, ea o face din credincioșie față de Stăpînul și din grija de a continua o tradiție de rugăciune, vitală prin însăși existența ei comunitară și prin efectele ei.

Această invitație a luat forma unui precept grav de-a lungul vremii, pentru că Biserica știe cât de mult asemenea întîlnire frățească cu Domnul este prisositoare. Ar fi să-i ignorăm intenția profundă dacă am vedea în el un precept legalist, arbitrar impus din afară: acest precept nu face decît să traducă și să concretizeze invitația Domnului adresată ucenicilor Săi de a minca Paștile cu El pînă la revenirea Lui întru mărire.

Într-adevăr, nu este vorba întii de „obligație” atunci cînd se pune problema participării la liturghie, ci de „putință” de a participa. Nu este vorba întii de ceea ce resimțim noi înșine cu asemenea prilej ci de ceea ce Domnul împlinește atunci. Credința singură poate să ne deschidă spre această „taină a credinței” și să ne conducă la a-i măsura sau întrezări prețul.

Celor care ar fi ispitiți să spună că săvîrșirea liturghiei, care li se imbie, este prea străină vieții, preocupărilor zilnice și problemelor noastre, prea artificială și anonimă pentru a fi o adevărată comunitate și o liturghie vie, le vom replica : „Nu aveți dreptul să criticați oficierea liturghiei în parohia voastră decît atunci cînd ați epuizat toate mijloacele pentru a-i aduce personal ceva din voi înșivă”.

Sfînta Scriptură compară creștinii cu pietrele vii care trebuie să edifice împreună Trupul lui Hristos. Biserica nu se construiește din prefabricate ci cimentînd pietrele una cîte una și ține de noi să construim templul viu în care sălășluiește Dumnezeu.

Formulînd acest precept Biserica rămînea pe linia și în tradiția comunităților primare ai căror păstori „învățau pe credincioși, prin precepte și îndemnuri, să participe la adunare și să nu lipească niciodată”, îi invitau „să fie totdeauna prezenți, pentru a nu micșora Biserica prin absența lor, nici să priveze Trupul lui Hristos de unul din măduarele sale” (Didascalia).

Reînnoind cu insistență acest apel către toți creștinii... episcopul se știe interpretul autorizat al Bisericii, în continuitate cu generațiile care ne-au precedat, credincios tradițiilor pe care ni le-au transmis părinții și strămoșii, în comuniune cu toți aceia care au fost pentru noi, de-a lungul veacurilor, părinții noștri în credință.

Fiecăruia dintre voi vreau să vă adresez rugămîntea Sfîntului Pavel : „Îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, din Care își trage numele orice neam în cer și pe pămînt, să vă dăruiască, după bogăția măririi Sale, ca să fiți puternic întăriți, prin Duhul Său, în omul dinăuntru și Hristos să se sălășluiască prin credință, în inimile voastre, așa încît să fiți înrădăcinați și întemeiați în iubire” (Efeseni 3, 14—18).

Tuturor vreau să vă spun : trebuie să regăsim paternitatea și primatul lui Dumnezeu, gratuitatea dragostei Sale, sensul adorării și al laudei...

Datoria aceasta de a adora și de a lăuda se cuvine s-o trăim și s-o exprimăm, în fața lui Dumnezeu și a semenilor. Bisericile noastre cu turnurile îndreptate spre cer ne reamintesc dimensiunea cea dintii a existenței noastre...

Fie ca adunările noastre duminicale să proclame... primatul lui Dumnezeu, Tatăl tuturor și garantul cel mai sigur al înfrățirii. Fie ca noi creștinii să redescoperim bucuria pascală care este în centrul fiecărei liturghii și a oricărei vieți care se lasă modelată de ea... Dar cum să găsim cuvintele potrivite ? Biserica care știe bine că sentimentul religios se poate ridica la înălțimi inefabile a găsit o soluție, anume de a condensa bucuria, emoția, dragostea într-un singur cuvînt și o singură exclamație : „Aleluia !” Acesta este strigătul pascal și este un strigăt biblic foarte vechi.

Il găsim deja în Vechiul Testament (cf. Psalmul 135, 3), și a intrat larg în liturghiile Noului Testament. El înseamnă : lăudați pe Dumnezeu ! El a slujit în mod special să dea bucuriei duhovnicești nota ei spontană și explozivă care spune tot și care ar vrea să spună încă mai mult. Cântarea bisericească a găsit în el tema melodiilor sale cele mai dulci, precum și vocea pentru puternicele sale aclamații obștești, totdeauna însă pentru a exprima o bucurie izvorînd din inimă, revărsînd credință și dragoste (Apocalipsa 19, 1 și 7). „Aleluia !”. Să ne oprim la acest strigăt și împreună cu liturgia să-l facem al nostru.

Fie ca noi creștinii să redescoperim sensul pascal care este în centrul credinței noastre și să ne regăsim împreună în ziua Domnului pentru a prăznui această taină și s-o trăim în mijlocul Lumii.

† L. J. Card. Suenens

Arhiepiscop de Malines-Bruzelles

MILOSTENIA CREȘTINĂ

DUMINICA XVII-A DUPĂ RUSALII

„Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David ; fiica mea este rău îndrăcită” (Matei 15, 22) sînt cuvintele femeii cananiene desnădăjduite adresate Mîntuitorului Hristos. Strigătul ei era impulsivat de dorința sinceră de a obține vindecarea fiicei ei, tînără, căreia viața îi stătea în față, dar ale cărei posibilități de afirmare erau anulate de suferința care o măcina creîndu-i nu numai o perspectivă mohorîtă, ci amenințîndu-i însăși existența ! Asemenea unei zile însorite de primăvară scăldată inițial în razele vii ale soarelui strălucitor dar în care apoi norii negrii vin să întunece orice rază binecuvîntată, ori asemenea unei flori gata să-și deschidă petalele ei colorate și pregătită să răspîndească mireasma ei, este lovită dintr-odată de bruma care o ofilește, așa a fost viața tinerei din Evanghelia de astăzi. Femeia cere lui Iisus milă, îndurare pentru odrasla ei. Nu mai avea nimic altceva de făcut, atît timp cît starea jalnică a fiicei continua și pe mai departe neschimbată, iar în această beznă nu se întrezărește nici un licăr de lumină... Vom observa însă că strigătul femeii nu reprezintă numai expresia unei desnădejdi copleșitoare, ca a Sf. Apostol Petru care se vedea cufundat de furia valurilor amenințătoare, ci și de siguranța că Fiul lui David este și poate fi salvatorul ei, că în sfîrșit dincolo de norii cețoși și apăsători a apărut soarele luminos în stare să restabilească viața lovită de puterea nemiloasă a răului. Iisus nu rămîne totuși indiferent la lacrima de jale, la rugămintea pornită dintr-o credință stăruitoare și vulcanică, la încrederea ce se adresează bunătății Lui sub o formă tumultuoasă, asemenea unei ape involburate gata să înfrîngă orice zăgaz ce i-ar sta în cale... Iisus nu poate trece pe lîngă suferința acestei mame chinuite. În această situație, milostenia Domnului are ca obiect

salvarea unui om, repunerea lui în posibilitatea de a trăi la fel ca ceilalți semeni, restabilirea funcțiilor sufletești și trupești în echilibrul lor normal, anularea răului sfîșietor și redarea capacității de a valorifica talentul pe care i l-a dat Tatăl ceresc în folosul său și al semenului.

La baza milosteniei lui Iisus stă iubirea. „Rămîneți în dragostea Mea” (Ioan 15, 9) sînt cuvintele care constituie testamentul sfînt al Domnului. Milostenia pornește din iubire și este un rod al iubirii. Ea se efectuează fără a pretinde nici o răsplată, nici chiar o iubire răspuns : „în dar ați primit, în dar să dați” (Matei 10, 8). Acest caracter total dezinteresat și sincer al milosteniei pornește totdeauna din iubire și are ca obiect salvarea vieții semenului, redarea calității de om aceluia care a decăzut din această stare și are nevoie de iubire. La baza acestei realități stă faptul că omul este într-atît om întrucît trăiește în iubire, întrucît cultivă iubirea, întrucît este readus la linia de plutire a vieții prin iubire. Datorită acestui caracter de profunzime al milosteniei, Mîntuitorul combate practica religioasă din timpul Său care făcea din milostenie un act de paradare : „Luați aminte ca milostenia voastră să nu o faceți înaintea oamenilor spre a fi văzuți de dinșii... cînd faci milostenie să nu trimbiți înaintea ta precum fac fățarnicii în sinagogi și pe ulițe, ca să fie slăviți de oameni... Și tu făcînd milostenie să nu știe stînga ta ce face dreapta ta, ca să fie milostenia ta într-ascuns și Tatăl tău cel ce vede în ascuns îți va răsplăti la arătare” (Matei 6, 1—5).

Mîntuitorul acordă milosteniei o importanță majoră, socotind-o alături de post și de rugăciune un mijloc pentru dobîndirea mîntuirii : „Fericiți cei milostivi că aceia se vor milui” (Matei 5, 7). „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 16), iar creștinii trebuie să fie „milostivi precum și Dumnezeu este milostiv” (Luca 6, 36). Iisus nu s-a uitat nici odată la fața omului, ci cu iubire maximă îi șterge lacrimile, fără a înjosi pe cineva și fără a pretinde ceva în schimb. Singele lui Iisus Hristos a curs pentru orice păcătos, pentru cei mai mari păcătoși... El și-a manifestat totdeauna mila față de cei nenorociți și s-a bucurat sincer de bucuria oricui în mod dezinteresat.

Urmînd pilda Mîntuitorului trebuie să fim totdeauna alături de viața semenului, venind cu ajutor dacă este în necaz, în primejdie, în suferință, iar pe de altă parte ajutînd pe semen să-și înmulțească talanții în mod cinstit și creator spre folosul lui și al comunității din care face parte. În primul caz, fiecare credincios este dator să dea celui în lipsă, sau în nenorocire, atît cel ce are mult, cît și cel ce are puțin. A face milostenie nu înseamnă a da din prisosul care nu-ți mai este necesar, ca și cum ar spune cineva : dau cuiva o mîncare fiindcă sau nu-mi mai trebuie, sau fiindcă nu mai pot consuma toată cantitatea și în loc să o arunc, o ofer cuiva. Nu contează cît dai, ci ca ceea ce dai să fie dat cu inimă curată, să fie din jertfelnicie chiar. Mîntuitorul a evidențiat ideia jertfelniciei cînd se afla în templul din Ierusalim împreună cu ucenicii Săi și priveau împreună la cei care puneau banii în cutia milelor. Cei mai bogați puneau mulți bani... O văduvă săracă a pus doi bani. Chemînd la sine pe ucenici, Mîntuitorul le-a zis : „Adevărat grăiesc vouă că această văduvă săracă a

aruncat în cutia darurilor mai mult decât toți ceilalți pentru că toți au aruncat din prinosul lor, pe cînd ea din sărăcia ei a pus tot ce avea“.

Milostenia nu trebuie să înjosească pe nimeni. Milostenia se adresează semenului în nevoie, în suferință, dar ridică neapărat problema reabilitării lui, a demnității umane. Samarineanul milostiv îl ajută pe cel căzut între tilhari nu numai ungîndu-i rănilor, ci readucîndu-l în situația de a putea trăi și munci alături de ceilalți oameni, în situația de a-și putea duce viața normal și demn ! (Luca 10, 35). La templul din Ierusalim stătea un bărbat orb și cerșea. Văzînd pe Sfinții Apostoli Petru și Ioan venind la templu să se roage, le cere milostenie. Sf. Apostol Petru i-a zis : „Argint și aur nu am, dar ce am aceea îți dau : în numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te și umblă“(Faptele Apostolilor 3, 6) . . . Ce dar mai mare cu puțință îi puteau oferi Sfinții Apostoli ? Prin recăpătarea sănătății lui cerșetorul de altă dată a fost repus în calitatea de om, putîndu-și cîștiga demn și prin muncă cinstită existența, putea să-și valorifice calitățile, să-și înmulțească talanții. Milostenia înseamnă deci ridicarea semenului la o stare superioară de existență, ajutîndu-l să renască ca o pasăre „Phoenix“ din propria-i cenușă . . . De aceea aruncarea peste umăr a unei bucuți de pline celui care n-o are nu reprezintă sensul adevărat al binefacerii creștine, pentru că ajutorarea pe care trebuie să o acordăm semenului nostru nu trebuie să-l țină și pe mai departe în starea respectivă ci trebuie să facem ca în el să triumfe demnitatea umană, trebuie să-l considerăm un egal și un frate al nostru, un om pe care viața îl cheamă la activitate, un creștin de la care Dumnezeu așteaptă să-și dezgroape talantul și să-l înmulțească prin muncă cinstită și constructivă în folosul lui și al obștii.

Biserica creștină a cultivat cu multă stăruință milostenia, binefacerea, tinzînd la a nu-l lăsa pe cel avizat la ajutor, sau pe cel aflat în nenorocire să lincezească în lenevie, îngropîndu-și talantul. În comunitatea de bunuri se aplica fapta dragostei creștine, după cum citim în Sfînta Scriptură : „Iar inima și sufletul multimii celor ce au crezut era una și nici unul nu zicea că este ceva al său din averile lui, ci erau toate de obște . . . Și nimeni nu era lipsit între ei, căci toți ciți aveau țărini, sau case, vinzîndu-le aduceau prețurile celor vindute și le puneau la picioarele Apostolilor și se da fiecăruia după cum avea fiecare trebuință“ (Faptele Apostolilor 4, 32—36). Binefacerea creștină nu a rămas limitată la o singură comunitate, ci s-a extins pe un plan universal, sub forma colaborării între comunitățile creștine, prin într-ajutorare, prin contribuția benevolă a credincioșilor unei comunități, venind în sprijinul fraților lor din alte comunități creștine. (vezi II Corinteni 8, 1—14 ; 9, 5—8 ; Romani 15, 26 ; I Corinteni 15, 15).

Astăzi în țara noastră cine muncește cinstit își agonisește bunurile vieții și nu are nevoie de mila nimănui. Astăzi nu mai există și nici nu trebuie să mai existe cerșetori și „milogi“ pentru că aceasta înseamnă o știrbire a demnității umane. Tot ce se crează în țara noastră, se face pentru om, pentru continua creștere a nivelului de viață și de trai al omului. Pentru cei care nu pot să lucreze din cauza diferitelor boli sau

infirmități există instituții de asistență socială care le asigură o pensie din care să poată trăi, sau o casă în care să-și ducă bătrânețile dacă nu mai au pe nimeni...

Se pune problema: care este cadrul aplicării milosteniei ca virtute creștină? Mai este actuală această virtute, sau este un „non sens”, fiindcă nu mai există oameni lipsiți și deci nu ar mai avea obiect?

După cum spuneam deja, milostenia sau binefacerea este rodul iubirii. Iubirea asigură relațiile dintre inși. Oricând omul are nevoie de iubire, fiindcă măsura trăirii în iubire este cheazășia trăirii în umanitate. De multe ori se întâmplă ca un necaz sau o suferință să copleșească pe cineva, reușind de multe ori să-l descumpănească sau să-l îngenuncheze și să-l descurajeze în fața vieții. Se ivește apoi împrejurarea de a-l ajuta pe semenul nostru chiar sub aspect material în cazul unei nenorociri, a unei calamități naturale, etc. ori sub forma unei îndrumări, arătându-i în mod sincer o greșală, reintegrându-l în ritmul vieții normale spre a se putea regăsi pe sine însuși în viața familială, în viața comunității din care face parte și spre a-și aduce aportul constructiv la continua îmbunătățire a vieții pe pământ! Iată cum ne putem manifesta iubirea ca binefacere față de semen cum îl putem ajuta la ridicarea continuă a vieții, la afirmarea demnității sale.

Preot prof. Sorin Cosma

AJUTORUL SFINȚILOR

Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul — 20 iulie

La 20 iulie, în fiecare an, Biserica noastră, dreptmăritoare prăznuiește pe Sfințul Prooroc Ilie Tesviteanul.

Sf. Ilie este unul dintre cei mai însemnați prooroci ai Vechiului Testament, promis de Dumnezeu, pentru îndrumare sufletească, după cum se vede din cuvintele dumnezeieștii Scripturi: „Iată eu voi trimite vouă pe Ilie Tesviteanul, mai înainte de-a veni ziua Domnului cea mare și luminată” (Maleachi 4, 5).

El a trăit pe la 896 înainte de Hristos. Era fiul lui Sovac din Tesvi-Arabia. Se trăgea din seminția Neftalim, neamul lui Aaron și locuia în Ghilead.

Pentru viața lui retrasă și neprihănită a fost amintit de îngerul Gavriil (Luca 1, 17), pomenit adesea de Mintuitorul Iisus Hristos (Matei 11, 14; Luca 4, 25) și asemănat cu El. „Cine-mi zic oamenii că sînt — a întrebat Iisus pe Apostoli. Și ei I-au răspuns: unii Ioan Botezătorul, alții Ilie...” (Marcu 8, 27—28).

Ilie ia parte la schimbarea Domnului la față pe muntele Taborului (Luca 9, 30). Ilie este deci un prooroc mare, ales din pîntecele maicii sale, cu chemare providențială într-o vreme de dezorientare și rătăcire. Om al lui Dumnezeu, luminat cu duhul înțelegerii, trimis al cerului, „chivot al

dumnezeieştii măririi", stîlp al credinţei, „sfeşnic prea luminat al Bisericii", Ilie este pildă vie şi strălucitoare în renunţări şi privaţiuni, un adevărat slujitor şi înaintemergător al lui Hristos. Temut pentru sufletul său curat care ardea „ca o flacără serafimică pentru dragostea lui Dumnezeu" şi înfricoşat pentru credinţa lui tare, pentru postul, vegherea, rugăciunea şi faptele sale minunate. De aceea a fost încununat cu laude şi cîntări, venerat de toţi, trecut în rîndul sfinţilor, în calendarul Bisericii creştine, şi aşezat ca ocrotitor al multor sfinte lăcaşuri de rugăciune.

Sf. Ilie a fost din copilărie un purtător de har dumnezeiesc, chemat să îndrepte voia lui Dumnezeu în sufletul semenilor, să învieze — cu putere de sus — viaţa lor religioasă, dar mai cu seamă trăirea morală. Sf. Prooroc Ilie a fost — pe drept cuvînt — un reformator spiritual al vremii sale, predestinat să întoarcă Israelul de la închinarea lui Baal, să întărească credinţa într-un singur Dumnezeu, să mustre nelegiurea împăraţilor, să lupte împotriva idolilor, a credinţei deşarte în dumnezei străini, împotriva închinătorilor la idoli, să ruşineze înşelăciunea demonilor, să umilească pe cei îngimfaţi şi să sprijinească pe cei credincioşi cu inima lui înflăcărată, aprinsă de focul dumnezeieştii rivne, cu sufletul său într-tripat şi caracterul lui integru, făcînd înfricoşate semne şi minuni: incuie cerul, îl descuie, coboară foc din cer, aprinde şi mistuie jertfa pe un altar udat cu apă, trimite pe pămînt ploaie aducătoare de roadă, înmulţeşte făina şi untdelemnul femeii văduve din Sarepta Sidonului, învie morţi şi împarte dar dumnezeiesc lui Elisei (vezi III Regi 17, 18, 19; IV Regi 2; Luca 4, 24—26). Ilie este astfel apărătorul săracilor, orfanilor, văduvelor şi a celor năpăstuiţi, povăţuitor pustnicilor cuvioşi, iar celor feciorelnici îndrumător şi ajutor, mărirea monahilor, susţinătorul ierarhilor şi tăria mucenicilor.

Prin ce a reuşit Ilie să săvîrşească asemenea fapte mari şi miraculoase? Evident că printr-o dragoste neţărmurită faţă de Dumnezeu, printr-o deosebită rivnă, înfrinare, viaţă sfîntă, post îndelungat şi rugăciune, prin înstrăinare şi veghere, prin credinţă vie şi statornică, prin facere de bine, perseverenţă şi răbdare.

Dar mai sînt astăzi idoli asemenea celor din vremea Sf. Ilie, ca să se mai amintească despre ei? Desigur! Sf. Apostol Pavel zice în Epistola sa către efeseni astfel: „Că aceasta să ştiţi, că tot desfrinatul sau necuratul sau lacomul, care este slujitor idolilor, n-are moştenire întru Împărăţia lui Hristos sub a lui Dumnezeu" (Efeseni 5, 5). Oricine săvîrşeşte păcatul, indiferent sub ce formă, e un închinător la idoli, un rob al păcatului, un lipsit de înţelepciune, de conştiinţă morală şi libertate. Unul ca acesta slujeşte şi aduce jertfă idolilor, slujeşte răutatea, propagă păcatul.

Proorocul Ilie a luptat împotriva falsei şi greşitei credinţe a lui Ahav şi a Izabelei, a luptat cu îndrăzneală împotriva păcatului uciderii şi al lăcomiei (III Regi 17, 18, 19, 20, 21). El a fost trimis de Dumnezeu să-l mustre pe Ahav cu asprime pentru nestatornicia lui în credinţă, pentru lăşitatea sa, pentru lăcomia lui orbitoare de-a pune stăpînire nedreaptă pe averea altora, a lui Nabot, supusul său, căruia i-a luat via prin vicleşug, omorîndu-l cu pietre.

Unii dintre credincioși ar putea să se întrebe : mai este actuală pomenirea Sfântului Ilie astăzi ? Firește ! Căci și astăzi mai sînt greșeli de vindecate, mai sînt păcate sau vicii care trebuiesc biciuite și înlăturate : păcatul trufiei, al urii între semenii, al invidiei și pizmei, al egoismului și zgirceniei, al necurăției. Mai sînt părți ale lumii unde bîntuie păcatul asupririi și exploatării, al urii de rasă și chiar al sclaviei, ca și cînd n-am avea toți aceeași unică origine și același Dumnezeu și suflet, aceleași vădite trebuințe pămîntești, aceleași dorințe îndreptățite pentru existență, progres și fericire.

Marele Profet însă — „vestitor al adevărului” — ne strigă ca și pe vremea lui Ahav, strigă cu putere de convingere atît unora cît și altora : Întoarceți-vă, fraților, la adevăr, la calea cea dreaptă a iubirii, a înfrățirii și intrajutorării ! Trăiți în pace, în armonie, în supunere și bună rînduală ! Munciiți și vă rugați ! Ajutați-vă ca frații, căci cu toții sînteți frați (Matei 23, 8), factori ai vieții și ai veșniciei, fii adoptivi ai lui Dumnezeu prin har, cu toții sînteți frații mai mici ai Domnului (Matei 25, 40), mădulare ale lui Iisus Hristos (I Corinteni 12, 27), membre vii ale Bisericii Sale ; cu toții trăiți în aceeași țară frumoasă, munciiți și înfrumusețați aceeași patrie mindră, bogată și înfloritoare ! Să părăsim dar idolii deșertăciunilor omenești ! Să ne iubim unii pe alții (Ioan 13, 34) și împreună să mărturisim prin trăire, prin faptă și cuvînt voia lui Dumnezeu, păzind cu strășnicie legea noastră strămoșească, credința cea adevărată în Dumnezeu !

O altă întrebare însă, legată de însemnătatea zilei, e și aceasta : cinstirea Sf. Prooroc Ilie, nu este ea oare împotriva preacinstirii sau adorării lui Dumnezeu, o micșorare a mării Sale ? Nu ! Căci așa precum luna și luceafărul luminează prin puterea strălucitoare a soarelui, tot astfel și sfinții strălucesc pe bolta Bisericii noastre ortodoxe prin puterea de viață, de lumină și de sfințenie a lui Dumnezeu. Sfințenia vieții sfinților, cinstirea lor, își are izvorul, obirșia, în dragostea lui Dumnezeu față de ei, care i-a încununat pentru credința, viața, spiritul de jertfă, nevoințele și faptele lor bune. Astfel strălucirea lor în istoria bisericii, în cărțile de slujbă, în sufiletele noastre, în moaște etc., reflectă lumina Mintuitorului nostru Iisus Hristos — „Soarele” vieții noastre duhovnicești și al Bisericii. De aceea se zice pe bună dreptate în vorbirea noastră creștinească că „minunat este Dumnezeu între sfinții Săi” (Psalmul 67, 36) sau „scumpă este înaintea Domnului (viața, virtuțile) și moartea cuvioșilor Săi”. Sfinții sînt „vase de cinste” (II Timotei 2, 21), aleșii, „prietenii” lui Dumnezeu (Ioan 15, 14—15), fie că au aparținut istoric legii vechi, fie că au trăit de la Hristos încoace. Ei stau de-a dreapta lui Hristos (Matei 20, 23), precum Hristos stă de-a dreapta mării lui Dumnezeu (Evrei 1, 3). Ei stau în fruntea noastră și se roagă pentru noi, se bucură cînd săvîrșim fapte de laudă și se întristează cînd greșim sau păcătuim.

Se cuvine, prin urmare, să privim cu toată atenția la credința curată a sfinților, la săvîrșirea vieții lor frumoase, la faptele lor mărețe și de dăruire, imitîndu-le trăirea pioasă și rodnică în virtuți morale, creștinești,

eroismul lor de luptători vrednici împotriva ispitelor, a patimilor și a plăcerilor deșarte, rugîndu-i totodată, îndeosebi pe marele Prooroc Ilie, pe care-l prăznuim astăzi, să mijlocească către Dumnezeu pentru noi, spre a ne ajuta în năzuințele noastre comune de muncă, de propășire și bunăstare materială, spirituală și socială, în mintuirea și desăvîrșirea sufletului nostru. „Căci mult poate rugăciunea dreptului care se face” (Iacov 5, 16). Și „cel ce primește (sau cinstește) prooroc... plată de prooroc va lua” (Matei 10, 41).

Arhim. Varahiil Jitaru

CATEHEZĂ DESPRE DUMNEZEU, CREATORUL LUMII

„Cred întru unul Dumnezeu... Făcătorul cerului și al pămîntului, al tuturor celor văzute și nevăzute”.

(Art. 1 din Simbolul credinței)

Simbolul credinței sau Credeul, care cuprinde simburile învățaturii de credință ortodoxă începe în mod firesc cu învățătura despre Dumnezeu Tatăl, pe care-L numește „Făcătorul cerului și al pămîntului...”, adică al universului întreg. Exprimînd această mărturisire de credință, exprimăm față de Dumnezeu cinstirea și adorarea cea mai mare. Dar prin aceasta dăm și lumii, ca operă a lui Dumnezeu, prețuire și admirație.

1. *Pe temeiul Sfintei Scripturi, Biserica Ortodoxă învață că lumea nu este de la sine, ci că a făcut-o Dumnezeu.* Pe acest temei s-a formulat și articolul de mai sus al Credeului.

Chiar prima pagină a Sfintei Scripturi începe așa: „La-nceput a făcut Dumnezeu cerul și pămîntul” (Facerea 1,1). „Cerul și pămîntul” însemnează lumea *văzută* și *nevăzută*, adică lumea întreagă, materială și spirituală. Lumea *văzută* este cea materială, care cade sub simțurile noastre, iar lumea *nevăzută* este lumea spirituală, cerească, a îngerilor, de a căror existență ne vorbește Sfînta Scriptură de mai multe ori, ca de exemplu despre heruvimii cu săbii de foc așezați ca să păzească intrarea în grădina Raiului (Facerea 3, 24), despre arhanghelul de la Bunavestire, despre îngerii de la nașterea și învierea Domnului ș.a. Ei alcătuiesc lumea nevăzută, spirituală, cerească și tot Dumnezeu i-a făcut.

După Sfînta Scriptură, Dumnezeu a făcut lumea *din nimic*, deci a creat-o, prin puterea cuvîntului Său: a zis să se facă — și s-a făcut. Aceasta a fost „*la-nceput*”, adică la începutul timpului. Deci lumea nu există din veșnicie, ci are un început și — ca tot ce are început — va avea și un sfîrșit. Dumnezeu a făcut-o *în șase zile*, care însemnează șase *epoci*. Cosmogonia biblică nu poate fi înțeleasă după litera ei. „Zilele” facerii lumii nu sînt zile obișnuite, solare. Căci soarele, după referatul biblic,

a fost creat abia în „ziua” a patra. Expresia biblică în legătură cu facerea lumii : „s-a făcut seară și s-a făcut dimineată în ziua întâia” (și respectiv „a doua”, „a treia” etc.) este folosită numai pentru o mai ușoară înțelegere a ordinii în care s-a desfășurat crearea lumii și însemnează : s-a sfârșit o epocă și a început alta. Important de reținut în referatul biblic nu este veracitatea științifică a celor relatate, ci doar atât că lumea nu este de la sine ea fiind opera lui Dumnezeu care a făcut-o din nimic, în șase epoci logic succesive, de la cele inferioare până la cele superioare, culminând cu omul, coroana tuturor făpturilor.

Sfinta Scriptură adaugă că Dumnezeu pe toate le-a făcut „foarte bune” (Facerea 1, 31). Și într-adevăr, așa este. Iată, de pildă, omul : e alcătuit din trup și suflet. Trupul este alcătuit din cap, trunchi și membre, care se întregesc reciproc și se armonizează perfect. Organele interne și externe își au toate rostul lor precis, încît lipsa unuia din ele se resimte adînc, sau chiar face ca omul să nu mai fie „om”. Cîtă minunăție este în alcătuirea omului ! El are și suflet viu, fără de care e mort, căci ochiul, deși e tot ochi, nu vede, urechea, deși e tot ureche nu aude, iar inima nu mai bate, deși e aceeași. Omul viu e o minune a lumii. Dumnezeu l-a hărăzit să stăpînească lumea. E un microcosmos, o lume mică, pus să fie stăpîn al celei mari, atît cît o poate el cuprinde și stăpîni. Universul este numit „cosmos”, ceea ce însemnează frumusețe, pentru că așa este.

2. *Credincioșii trebuie să privească cu admirație lumea, ca operă a lui Dumnezeu.* Să nu stea pasivi și indiferenți în fața ei, ci să-i admire frumusețea, perfecțiunea legilor naturii, înțelepciunea alcătuirii ei și a desfășurării fenomenelor din ea. Iar mai presus de toate, să-L admire pe Făcătorul ei care, de sigur, trebuie să fie mult mai mare ca ea. De aceea, în fața naturii, credinciosul exclamă cu Psalmistul : „Cît s-au mărit lucrurile tale, Doamne, toate întru înțelepciune le-ai făcut” (Psalmul 103, 24). El se întreabă cu același Psalmist : „Oare cel ce a făcut ochiul nu vede ? Și cel ce a făcut urechea nu aude ?” (Psalmul 94, 9). Ce minunată este făptura, dar cu cît mai mare trebuie să fie Făcătorul !

Admirînd lumea ca pe o operă a lui Dumnezeu, ne apropiem de ea ca s-o cunoaștem tot mai bine și s-o iubim tot mai mult. Căci după ce Dumnezeu a făcut-o, i-a dat-o omului, s-o stăpînească (Facerea 2, 28). Dar cum s-o stăpînească, dacă n-o cunoaște ? El trebuie s-o cerceteze, că să-i descopere și să-i cunoască de aproape, prin toate mijloacele, tot ce i-ar putea ea oferi în folosul lui.

Ce minunată este o floare — și mai ales o grădină cu flori, sau un parc, un arbore măreț și mai ales un codru, un răsărit sau un apus de soare la munte sau la mare, un murmur dulce de izvor, un freamăt de pădure, un cer înstelat, un concert de păsări în liniștea unui revărsat de zori . . . Toate îți produc emoții dulci, de neuitat. În frumusețea tuturor acestora, noi credincioșii vedem măreția Făcătorului. Chiar și puținele frumuseți care produc spaimă, cum sînt : un ocean infuriat, un cutremur de pămînt, un fulger spîntecînd într-o clipă bolta cerului de la un capăt la altul, un uragan nimicitor etc., sînt pentru credincioși moduri de manifestare a puterii și înțelepciunii lui Dumnezeu, Făcătorul și Stăpînul lor.

Ele alcătuiesc tot atâtea simfonii ale făpturii, închinat Celui ce pe toate le-a făcut și le ține. Cunoașterea noastră, a celor de azi, este mult mai largă decât a Psalmistului de acum trei mii de ani. Admirația noastră față de lume și de Făcătorul ei trebuie să fie pe măsura acestei cunoașteri.

3. *Dumnezeu a făcut lumea „foarte bună”*. Să n-o facă omul rea! Căci Dumnezeu l-a făcut să fie și el creator. A sădit în el imboldul de a crea, de a se înălța, de a se innobila. În toate lucrările și activitățile sale, omul poate să creeze, poate și numai să conserve, dar — din păcate — poate și să distrugă. Când creează, omul se găsește pe linia menirii sale firești. Dar când distruge intră în conflict direct nu numai cu cele create, ci și cu însuși Creatorul. A fi în toate creator, e pentru om o datorie. Dar cu ce drept distruge? Căci el n-a făcut nimic din câte sînt!

În istorie, omul a creat și el, întregind, pe măsura puterilor lui și în propriul său folos, creația lui Dumnezeu, de la starea ei rudimentară, primitivă, de la-nceput și pînă la formele ei de cultură și civilizația de azi. Dar acest spor de creație aparține nu omului izolat, ci omenirii. Omul singur e prea mic și trecător în fața lumii, pentru a-i putea fi stăpîn absolut. El este un altfel de „stăpîn”: un posesor de scurtă durată al lumii văzute, dar numai încadrat în comunitatea integrală, necompartimentată, a omenirii întregi, care rămîne. Omul izolat e un beneficiar. Iar dacă primește mult, trebuie să și dea, pe măsura primirii, atît cantitativ, cît și calitativ.

Creștinule dreptcredincios, ia aminte că tot ce a făcut Dumnezeu este pentru îmbogățirea, înfrumusețarea și promovarea vieții, nu pentru înjosirea și distrugerea ei. Încotro îți îndrepți atenția și toată activitatea ta: spre viață, sau spre moarte? Să iubim pe Dumnezeu și să colaborăm cu El în eforturi creatoare, să nu înjosim și să nu distrugem. Dacă-L numim pe Dumnezeu „Tată... Făcător al cerului și al pămîntului...”, să fim cu adevărat fiii Lui, creatori în toate.

Rostirea art. 1 al Simbolului credinței să nu fie o simplă și rece mărturisire de credință și nici numai o rugăciune de adorare față de Creatorul și Susținătorul universului, ci și o hotărîre de a fi și noi creatori, dezvoltînd după puterile noastre ce e dumnezeiesc în noi.

Prot. dr. Petru Deheleanu

CUVÎNT CATEHETIC LA PRAZNICUL CINCIZECIMII

I.

Vorbînd despre Dumnezeu Scriptura Sfîntă spune despre El că este lumină (I Ioan 1, 5), „Părintele luminilor” (Iacob 1, 17) și că locuiește „întru lumină neapropiată” (1 Timotei 5, 6).

Lumina aceasta a Sa o răspîndește Dumnezeu asupra tuturor creațiilor, chemînd din întuneric la lumină (1 Petru 2, 9), adică la El însuși. Căci, El e lumină pentru toți și anume lumină prin cuvîntul Său (Psalmul

118, 105), prin Legea Sa (Proverbe 6, 23), prin pronia, bunătatea și Harul Său și chiar prin evenimentele istorice.

Lumina aceasta e dăruită de sus, dar nu se înarticulează în ființa credincioșilor în chip magic. Pentru a beneficia de ea e necesar ca primitorul să aibă capacitatea și voința de a o asimila și de a o face să străbată în toate straturile naturii sale și în întreaga lui viață.

De fapt, credincioșii — cei mai mulți dintre ei — sînt deschiși și receptivi față de chemările și darurile de lumină pe care Biserica le îndreaptă spre ei. În fiecare sărbătoare, Biserica împărtășește lumină din lumina de sus, prin multe mijloace ca de pildă : prin citirile biblice, prin predicile axate pe aceste citiri, prin cîntările bisericești, prin rugăciuni, dar și prin însăși tema sărbătorilor.

Fiecare sărbătoare are o temă a ei. Tema Crăciunului, de pildă, e Întruparea Fiului lui Dumnezeu, tema Paștilor — Învierea Domnului, tema Bobotezei — Botezul Domnului, tema Rusaliilor e Pogorîrea Duhului Sfînt. Precum celelalte teme, așa și aceasta a Cincizecimii e cuprinzătoare de multe și adînci învățături. Nu ne vom opri însă decît asupra uneia din ele și anume asupra învățaturii cu privire la atitudinea față de lume în lumina Rusaliilor.

II.

Să pornim de la reprezentarea iconografică a faptului Pogorîrii Duhului Sfînt. Iată, în registrul de sus al icoanei, vedem cum un stol de flăcări coboară dintr-o altă lume, dintr-o altă dimensiune a existenței și răzbate în sfera noastră de percepție în forma unor limbi de lumină învăluite într-o aură de taină.

Toate aceste limbi ca de foc, par niște degete îndreptate în gest energic spre zona realităților de aici și care parcă ar vrea să ne spună : realitățile acestea spre care vă îndreptăm atenția, nu-și au principiul existenței în ele însele. Lumea aceasta din care faceți parte nu ființează de la sine, ci este de la Dumnezeu. Este opera mîinilor Lui, a iubirii și atotputerniciei Sale. Și, tocmai pentru că e opera lui Dumnezeu, lumea aceasta comportă o valoare atît de radicală încît nici unui credincios nu-i e îngăduit a o desconsidera, nu-i e permis s-o tăgăduiască, nu e îndreptățit să fugă de ea și să-i întoarcă spatele.

În cartea Facerii se arată că după fiecare act creator Dumnezeu își exprimă bucuria văzînd că tot ceea ce a zidit El e bine. Iar la sfîrșit, rotindu-și privirile asupra întregului cosmos, Domnul a văzut că toate „erau bune foarte” (Facerea 1, 31).

Prin actele Sale creatoare, Ziditorul și-a lăsat adînc întipărite amprențele în structura celor aduse din neființă la existență. Constatarea aceasta l-a impresionat în grad înalt pe Psalmist, care dînd expresie simțămîntului său a rostit cu profundă admirație : „Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu și facerea mîinilor lui o vestește tăria” (Psalmul 18, 1).

Învățătura creștină despre lume e pozitivă și a fost cu atât mai bine venită, cu cât, la apariția ei, circulau nu puține credințe și concepții negative care-și proiectau umbra glacială, paralizantă asupra unor mari mulțimi de suflete.

Astfel pe vremea Mintuitorului stăpînea pe alocuri credința că viața aceasta ar fi fără sens, plină de suferințe și învăluită în umbrele dese ale unei iremediabile tristeți. Copilăria, tinerețea, bătrînețea, toate n-ar fi altceva decît prilejuri pentru suferințe. Nimic din lumea aceasta n-ar fi în stare să te încurajeze și să te susțină în viață, nimic din viața aceasta n-ar fi scutit de gustul otrăvit al non-sensului, al absurdului. O asemenea credință nu putea da celor de atunci alt îndemn decît pe acela de a renunța la tot și a face saltul în neființă.

În aceeași perioadă, în alte regiuni geografice, circulau concepții potrivit cărora lumea aceasta n-ar fi altceva decît o lume a umbrelor și că adevărata realitate ar trebui căutată nu aici, ci undeva sus, în sfera înaltă a ideilor. În unele scrieri întîlnim opinii ca acestea : „Pămîntul și marea sint pline de tot felul de rele” ; „Dintre toate ființele cîte respiră și se mișcă pe pămînt, niciuna nu-i mai nenorocită ca omul” ; „Ar fi mult mai bine pentru fiii pămîntului să nu se fi născut. Dacă s-au născut lucrul cel mai bun pentru ei ar fi să se întoarcă în Hades”.

Se simte vibrînd în aceste formulări accentul puternic al unei mari deznădejdi, care nu putea duce decît la un total dispreț față de viață, față de realitățile de aici, față de lume. Împotriva unor asemenea credințe și concepții pesimiste, creștinismul promovează învățătura că lumea, universul întreg, sint operă a lui Dumnezeu, care nu e numai Ziditorul dar și Tatăl nostru al tuturor. După credința creștină, lumea aceasta este locul unde se înfăptuiește mîntuirea, e locul unde s-a întrupat, a trăit și a lucrat Fiul lui Dumnezeu însuși și e locul unde sîntem chemați să ne dezvoltăm, să muncim și să colaborăm cu Dumnezeu și cu semenii întru transformarea vieții și a lumii întregi, întru răspîndirea luminii, a bunătății, a dreptății și a dragostei printre credincioși, printre oameni.

După credința creștină destinul veșnic al nostru, al credincioșilor, e condiționat de atitudinea ce vom avea față de lumea aceasta.

De vom avea o atitudine pozitivă, ne vom putea realiza deplin ca oameni integri, folositori pentru toți și vom putea nădăjdui să fim în veșnică comuniune cu Dumnezeu, iar de vom fugi de cele de aici, de ne vom eschiva de la îndeplinirea obligațiilor față de ciclurile vieții acesteia, ne vom închirici în egoismul și puținătatea noastră, neavînd altă perspectivă decît aceea a unei tristeți iremediabile, ca rezultat al situației în afara iubirii de Dumnezeu și de oameni.

Dar nu numai prin acul creației și al Întrupării, Dumnezeu spune un *da* puternic lumii acesteia.

Sărbătoarea Rusaliilor marchează mișcarea Duhului Sfînt în sensul aprobării și inarticulării Lui în lume și în același timp marchează auto-

ășezarea Lui în ipostaza de putere permanent disponibilă pentru fiecare credincios în parte.

Prin Pogorirea Sa în ziua Cincizecimii, Duhul Sfint ne obligă ca privirile, activitatea noastră pătrunse de lumina Lui să le îndreptăm asupra lumii de acum și de aici.

Îndreptîndu-ne din nou asupra icoanei reprezentînd Pogorirea Duhului Sfint, vom observa că ceea ce ne atrage cu putere atenția sînt limbile ca de foc prin care ni se înfățișează măritul eveniment.

În limbajul scripturistic focul e prezentat în funcții multiple. În deosebi el e prezentat în funcția de element luminător și purificator. Focul radiază lumină și desființează prin ardere impuritățile. Funcția aceasta de a lumina și purifica fizic ne duce pe cale simbolică la lumina și purificarea spirituală, duhovnicească.

Scriptura însăși aseamănă cuvîntul Domnului cu focul. „Cuvîntul meu nu-i oare asemenea focului?” (Ieremia 23, 29). Asemenea focului, cuvîntul, învățătura descoperită luminează pe credincioși și-i purifică.

Într-adevăr, Duhul cel Sfint ne luminează sufletul aducînd în legătură cu el și așezînd într-însul cuvîntul, învățătura descoperită de Iisus Hristos Domnul. Duhul Sfint incită puterile noastre spirituale să se concentreze și să zăbovească asupra acestei învățături, să facă efort în direcția înțelegerii și asimilării ei, ca lumină pentru viața cea de toate zilele.

Pe de altă parte, Duhul Sfint ne purifică sufletul, îndreptînd flacăra curățitoare a Harului spre rănile infectate ale păcatului. Păcatul e o lezare a ființei noastre morale, e renunțare la opțiunea pentru ceea ce e superior în noi, e alunecarea părții înalte a ființei noastre în subordinea laturii inferioare. Păcatul e îmbolnăvirea și dezechilibrul intervenit în desfășurarea gândirii, simțirii și activității noastre, este călcarea de către credincioși a legii universale a comuniunii cu Dumnezeu și cu semenii, cu lumea, călcare concretizată în axarea vieții pe egoism, pe cupiditate, zgîrcenie, trufie, minciună, înșelătorie, lipsă de omenie, nedreptate, ucidere. Spre toate aceste forme ale păcatului și spre oricare altă manifestare a lui se îndreaptă degetul de flăcări al Duhului, indicînd în chip simbolic necesitatea ca acestea să fie cauterizate, cu scopul ca odată însănătoșite, puterile noastre să fie folosite integral în sens pozitiv.

Limbile ca de foc despre care ne vorbește Cincizecimea ne arată că lumea aceasta bună în temeliile și finalitatea ei, cuprinde totuși și un element străin de ea : păcatul, care nu numai că nu trebuie acceptat, ci dimpotrivă trebuie combătut cu maximă energie în vederea eliberării din servitutea lui.

Rusaliile marchează o aprobare a lumii dar și o dezaprobare a ei. Aprobarea se referă la puterile ei pozitive și la potențialitățile ei de îmbunătățire, de înnoire, de transformare în direcția desăvîrșirii. Dezaprobarea se referă la păcatul dintr-însa, la nedreptățile și la egoismul care o deformează și o împiedecă în mersul ei înainte.

Aceeași icoană a Rusaliilor ne mai arată că limbile ca de foc se pogoară în chip direct, numai asupra unei porțiuni din lume, asupra unui

grup restrins de credincioși și anume asupra Apostolilor. Sfinții Apostoli au fost primii credincioși în care Duhul Sfânt și-a manifestat lucrarea Lui de luminare și purificare. Ei au fost cei dintâi în care Duhul a înfăptuit unirea cu Hristos Domnul. Prin lucrarea aceasta Sfinții Apostoli au fost așezați ca temelie a Bisericii, au devenit începutul concret al dumnezeiescului Așezământ. Misiunea lor e continuată de către Biserică mai întâi în direcția eradicării păcatului individual și colectiv și în al doilea rând în direcția invigorării și concentrării puterilor sufletești ale credincioșilor în vederea folosirii lor în diversele compartimente ale vieții.

III.

Sărbătoarea Rusaliilor cuprinde între altele, învățătura că lumea aceasta e de la Dumnezeu și ca atare comportă o valoare peste care nimănui nu-i este îngăduit să treacă.

Împreună cu Intruparea Domnului, Pogorirea Duhului Sfânt constituie un *da* puternic rostit în auzul credincioșilor creștini de totdeauna și care e menit să intensifice în gradul cel mai înalt conștiința obligațiilor și a răspunderii față de lumea aceasta.

Pogorirea Duhului Sfânt sub chipul unor limbi ca de foc ne arată că în lume a intervenit ceva străin de firea și menirea ei; ceva cu care noi nu trebuie să ne învoim în nici o împrejurare. Acest element potrivit firii și asupra căruia e proiectată flacăra luminoasă dar și purificatoare, cauterizantă a Duhului, este păcatul.

Pogorirea Duhului Sfânt asupra Apostolilor marchează încheierea înzestrării Bisericii în latura ei divină cu ultimul element necesar plenitudinii ei, cu elementul pneumatic, iar în latura umană cu primul nucleu în jurul căruia aveau să se asocieze de-a lungul veacurilor toți credincioșii hotărâți să lupte contra păcatului și pentru biruința purității, a bunătății, a dreptății, a dragostei între oameni.

Cuvine-se dar ca, urmînd îndrumării date de orientarea virgulelor de foc ale Rusaliilor să ne deschidem larg privirile asupra acestei lumi, să nu fugim de ea, să n-o urim, să n-o neglijăm. Dimpotrivă, să ne străduim a o cunoaște cît mai temeinic și a o prețui. Căci nu poate fi decît vrednică de prețuit lumea în care Duhul Sfânt însuși a primit să se coboare. Nu de lume să fugim, ci de păcatul din noi și dintr-însa. Pe acesta să-l urim și să-l combatem cu ultima energie. Așezîndu-ne întreaga ființă sub puterea purificatoare a Duhului Sfânt vom izbuti să ne eliberăm din înclătarea păcatului.

Să fim incredințați că în lupta contra păcatului, oricît de greu și înrădăcinat ar fi, vom ieși învingători, fiindcă în lupta contra lui nu sîntem singuri. În contra păcatului luptă întreaga Biserică în cadrul căreia ne împărtășim de Harul și darurile Sfîntului Duh, căruia se cuvine mărire, cinste și închinăciune în veci.

Pr. prof. dr. Dumitru Belu

CUVÎNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ ÎMPOTRIVA BEȚIEI

Fiecare ins își are „crucea sa”. Sf. Evanghelie ne înfățișează cazul unui paralytic din Capernaum, care este adus înaintea Mintuitorului, spre a fi vindecat. Văzind credința celor ce l-au adus înaintea Lui, Mintuitorul i-a iertat acestuia — în prealabil — păcatele, apoi l-a tămăduit pe loc, trimițându-l înzdrăvenit la casa sa.

Potrivit învățaturii creștine, pierderea sănătății poate să fie o încercare a tăriei credinței (ex. dreptul Iov), prilej de vădare a puterii lui Dumnezeu (în cazul vindecării orbului din naștere), sau mijloc de terapeutică sufletească, care duce la îndreptare. Cazul din urmă îl învederează un personaj din Vechiul Testament, *Iezechia*, care în urma păcatelor, „s-a îmbolnăvit de moarte”. Atunci, a trimis Dumnezeu pe Isaia proorocul, care i-a spus : „*Așa grăiește Domnul : Fă testament pentru casa ta, căci nu te vei mai însănătoși, ci vei muri*”. Iezechia s-a rugat fierbinte lui Dumnezeu să nu fie pedepsit că se va îndrepta. Din nou, a fost trimis proorocul să-i spună din partea Tatălui ceresc : „*Am auzit rugămintea ta și am văzut lacrimile tale ; te vei vindeca și a treia zi te vei duce în casa Domnului*” (IV. Regi 20, 1—5).

În majoritatea cazurilor, boala — implicit suferința — este urmarea păcatului, a patimilor ce robesc ființa noastră. Se știe că între mijloacele eficiente, datorită cărora ne asigurăm sănătatea, este — în primul rînd — *cumpătarea*, măsura în mîncare, în băutură, satisfacerea poftelor trupesti, îmbrăcăminte, vorbe etc. Cîtă vreme cumpătarea este la cîrma vieții, sănătatea nu suferă. Din momentul ce nesocotim legile firii, deci depășim măsura în mîncare, în băutură și în satisfacerea plăcerilor simțurilor, păcătuiim, devenim sclavii patimilor. Păcatul repetat, devine *viciu*, identic cu călcarea permanentă a legii morale. Viciul este primejdios, îndeosebi pentru haina înșelătoare, mincinoasă, pe care o îmbracă. Astfel avarul îmbracă haina economiei, trufașul îmbracă haina demnității personale, pizmărețul îmbracă haina iubirii de adevăr și de dreptate etc. Oricum s-ar înfățișa, viciul este buruiana cea rea înrădăcinată în ogorul vieții noastre, care ne lipsește de cea mai prețioasă comoară : *sănătatea*, trupestă și sufletească — deopotrivă.

* * *

Vom zăbovi, în cele ce urmează, asupra unui viciu, care atentează la temelia sănătății, deci a vieții noastre, și anume : *beția* sau *alcoolismul*, frecvent în zilele noastre.

Beția este lăcomia nestăvilită după băutură. Pentru a înțelege mai bine patima beției, ne vom referi la o întîmplare : un începător în căutarea virtuților, s-a adresat unui pustnic bătrîn cu următoarea întrebare : „Părinte, dacă bei trei pahare de vin e prea mult ?” Răspunsul bătrînului pustnic a fost : „Dacă n-ar exista demonul vinului, n-ar fi prea mult ; dar, fiindcă există un demon al vinului, trei pahare sînt prea multe”.

Intr-adevăr, așa stau lucrurile. Nu vinul în sine este păcătos, așa cum spune maxima populară : „Toată lumea își bea vinul, dar nu-și bea mintea”. E deosebire între un om beat și un bețiv. Bețivul abuzează de băutură, o ia în cantitate excesivă, și atunci păcătuiește, își bea mintea cu cel mai nobil vin, alunecă în patima degradantă a beției. Sfinta Scriptură nu urgisește vinul ca rod al vieții și prilej de bucurie curată. În Sfinta Scriptură se vorbește despre vița de vie și despre vin ; Mintuitorul se asemănă pe Sine cu vița și pe noi cu mlădițele ; El ia parte la nunta din Cana Galileii unde preface apa în vin, ca să consfințească bucuria curată ca un dar primit din mina dumnezeiescului Mintuitor ; instituie Sfinta Euharistie sub forma pînii și a *vinului*. Psalmistul spune : „... *vinul veselește inima omului*” (Psalmul 103, 16). Sf. Apostol Pavel îi scrie lui Timotei : „*De acum nu bea numai apă, ci folosește puțin vin, pentru stomacul tău și pentru desele tale slăbiciuni*” (I Timotei 5, 23). Îi recomandă să folosească „puțin vin”, ca un fel de doctorie. Peste tot, în Sfinta Scriptură însă este înfierată patima beției. „*Nu vă îmbățați de vin, în care este desfrinare*” (Efeseni 5, 18). „*Luați seama, la voi, să nu se îngreuieze inimile voastre de mâncare și băutură fără măsură*” (Luca 21, 34).

Alunecarea în patima beției se face pe-ncetul, fiind urmarea unei momeli, a unei curse viclene. Băutura alcoolică — în general — se apropie de noi într-o formă mieroasă și ademenitoare, ca orice păcat dealtfel. Ea este plăcută la prima gustare, dar abuzînd de ea, dulceața (aroma) ei se preface în otravă, distrugînd *sănătatea*, condiția esențială a fericirii. Înțeleptul Socrate spunea că nimic nu este mai primejdios, mai vătămător, pentru stomac, creier și puterea de viață decît a minca și a bea peste ceea ce e necesar. Aceeaș constatare o face știința medicală, demonstrînd că alcoolul excesiv atacă țesuturile organismului și nervii, producînd senzații dureroase, îndeosebi la picioare ; aceste dureri se termină cu paralizarea miinilor și picioarelor, ducîndu-l pe bețiv la acel cunoscut „delirium tremens”. Alcoolul provoacă boli stomacale, predispune la tuberculoză, are repercursiuni dăunătoare asupra inimii, produce ciroză ș.a., deci distruge întreg rezervorul de energie creatoare din om. (Ion Biberi, *Arta de a trăi*, București, 1970, pp. 50—60).

Constatările și concluziile științei medicale ca și povețele Sfintei Scripturi, în care este exprimată vrerea și rînduiala lui Dumnezeu, pun clar în lumină efectele negative ale beției. Astfel, în Pildele lui Solomon se spune : „*Un ocăritor este vinul ; un zurbagiu băutura îmbătătoare și oricine se lasă ademenit nu este un înțelept*”. (20, 1 ; Vezi și Isaia, 28, 7—8). Patima beției macină zi de zi *sănătatea* bețivului, transformîndu-l într-o făptură respingătoare, într-o epavă a societății. Astfel, înfățișarea trădează vicul bețivului ; ea este bugedă, ochii sînt roșii și bulbucați, picioarele slăbite și nesigure. Rușinea a dispărut din repertoriul său moral ; profează cuvinte indecente și se dedă la acte degradante. Demonul băuturii l-a coborît la animalitate și l-a aruncat în valurile pieirii. Puterea de eroziune a băuturii alcoolice este mare și rapidă, săpînd — în mod sigur — groapa celor ce n-au tăria să i se împotrivească și-i gustă aroma înșelă-

toare și otrăvitoare — cu nesăbuiță — zi de zi. Mai mulți se înecă într-un pahar de alcool decît în apă. Pînă la urmă, nebunia îi paște (Ieremia, 25, 16).

Beția este mama sărăciei, a mizeriei, așa cum lapidar se exprimă înțelepciunea populară : „Cine cheltuiește peste ce cîștigă, n-are în casă mămăligă”. Bețivul aruncă pe git într-o seară tot ce a agonisit peste zi. „*Lucrătorul bețiv nu se va îmbogăți*” (Înțelepciunea lui Iisus Sirah 19, 1). „*Nu fi printre cei ce se îmbată de vin . . . , căci bețivul sărăcește . . .*” Pilde 23, 20—21), lipsindu-se pe el de cele necesare existenței și aducînd nenorocire familiei lui. Cîte familii nu îndură lipsuri, rușine și amărăciune din cauza capului familiei dedat beției. (A se reciti romanul *Cîmăgul* de Emile Zola, cap. X și XIII mai ales, sau nuvela *Soții Orlov* de Maxim Gorki).

Beția nu lucrează singură la destrămarea și distrugerea sănătății și vieții, ci însoțită de alte păcate ; pe multe ea însăși le generează. O legendă arabă spune că Satana s-a arătat cuiva într-o formă înspăimîntătoare, spunîndu-i : „Tu ești sortit morții, eu însă te pot salva dacă îndeplinești una din următoarele condiții : să-ți ucizi îngrijitorul, să-ți bați nevasta sau să consumi băutură alcoolică. Ce să fac ? Se gindea bietul om. Să ucid pe cineva ? Cu neputință. Să-mi bat nevasta ? Este un lucru rușinos . . . Voi consuma băutură alcoolică . . . Și a băut și a băut ! N-a trecut mult și și-a bătut nevasta, apoi l-a ucis și pe îngrijitorul care a sărit în apărarea ei.

Din statisticile pe care le avem constatăm că alcoolul consumat „statornic” constituie, direct sau indirect, o sursă de scurtare a vieții, pricina a nenumărate neajunsuri personale și colective.

Dacă alcoolismul este o năpastă pentru oamenii vîrstnici, cu atît mai virtos pentru cei tineri. Pe aceștia îi îmbătrînește pretimpuriu, le răpește farmecul și prospețiunea tinereții și-i îmbrîncește spre prăpastie. Cei ce zăbovesc mai mult și mai des lingă băutura alcoolică și o privesc „cum scînteiază în cupă, cum curge bine, ca un șarpe îi mușcă și ca o viperă împroașcă venin” (Pilde, 23, 22).

În mod firesc ne revoltăm și protestăm dacă doi sau mulți inși mor de foame, dar nu este îngăduit să tăcem dacă unul sau mai mulți inși se prăpădesc din cauza beției. Nu putem rămîne indiferenți în fața acestui viciu care face atîtea ravagii. Răspundem de sănătatea — cu osebire morală — a semenilor, de aceea să avem mereu în față avertismentul scripturistic : „*Vai de cei ce dis-de-dimineață aleargă după băuturi otrăvitoare ; vai de cei ce pînă tîrziu seara se înfierbîntă de vin*” (Isaia 5, 11) ; „*Vai de cel ce adapă pe prietenul său din cupa lui otrăvită, pînă îl îmbată, ca să vadă goliciunea lui*” (Avacum 2, 15). Avem datoria să-i îndreptăm, știut fiind că „*bețivii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu*” (I. Corinteni 6, 10 ; Galateni 5, 21 ; Romani 13, 13).

* * *

*

Intr-o zi un bețiv inveterat mergînd pe stradă, întrebă zgomotos pe un trecător : „Unde duce drumul acesta pe care merg eu ?” Trecătorul i-a răspuns : „Drumul pe care mergi duce la spital, închisoare și cimitir”. Într-adevăr drumul beției este catastrofal, fiindcă se atentează la bunul prin excelență, care este viața cu implicațiile ei mari.

Viața este cel mai mare bun al omului și temelia tuturor celorlalte bunuri de care se poate învrednici cineva pe pămînt. Ea ne-a fost dată s-o îmbogățim, să fructificăm darurile cu care am fost inzestrați. Insuși Mîntuitorul ne spune : „*Eu am venit ca (lumea) viață să aibă și din belșug să aibă*” (Ioan 10, 10). Deci, viața nu poate fi trăită la întimplare ; ea nu este fapt divers, astfel că desfășurarea ei spre a o spori, se cade să fie încadrată în comandamentele unui cod moral. Alcoolismul calcă în picioare cerințele acestui îndreptar, este factor de dezagregare a ființei umane, punîndu-l pe bețiv în situația de a renunța la cel mai prețios dar ce i-a fost dat de Sus, acela prin care se aseamănă cu Dumnezeu. Orice ins are într-însul o rază a Dumnezeirii, pe care o întunecă prin patima degradantă a beției. Ținînd seama de ravagiile mari, incomensurabile ale beției, numeroase clinici practică azi o psihoterapie bazată pe sugestie și hipnoză, pentru vindecarea celor deprinși cu acest viciu pustiitor. Biserica, la fel, asemenea unei mame bune, povățuiește credincioșii ei pe calea cumpătării și a viețuirii conform legilor date de Dumnezeu, punîndu-le la inimă cuvintele Sf. Apostol Pavel : „*Ori de mincați, ori de beți, ori altceva faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți*” (I. Corinteni 10, 31).

Să învățăm din cazul slăbănogului din Capernaum că viața se îmbogățește în virtute. Acesta-i climatul care îi priește ; în acest mediu își păstrează sănătatea, liniștea și-și asigură bunăstarea. În păcat, în special în beție, trăim în cea mai cumplită robie, care îi stinge vieții luminile călăuzitoare spre împlinire. De aceea, povăța lui Solomon este mereu actuală : „*Ascultă fiul meu, și te înțelepțește și îndreaptă inima ta pe calea cea dreaptă. Nu fi printre cei ce se îmbată de vin...*” (Pilde 23, 20—21), ci umblă cuviincios, ca ziua, plinînd poruncile lui Dumnezeu, spre mărirea Lui și mîntuirea vieții tale.

Preot Ion Bunea

P R O B L E M E P A S T O R A L E Ș I L I T U R G I C E

CONDIȚII ALE UNEI PREDICI BUNE

de : prof. dr. IOAN BOLBOCA

Oratoria bisericească sau propovăduirea sacră este una din misiunile cele mai importante ale preotului. Ea presupune studiu și pregătire, respectarea unor norme precise și nu mai puțin calități deosebite. Deși despre toate acestea s-ar putea spune multe, în cele de față mă voi opri asupra citorva elemente, așa cum le-am reținut din cursurile profesorului meu de omiletică de odinioară.

Activitatea predicatorială cere cunoștințe numeroase și profunde, cultură multilaterală și vastă. Oratorul bisericesc trebuie să fie din cale afară de bine pregătit, atît în teologie cît și în celelalte domenii. Sînt cazuri fericite cînd cineva se naște cu darul oratoriei. Acesta se poate însă și dobîndi prin muncă stăruitoare, așa cum rezultă din exemplul dat de vestitul Demostene.

Unul sau altul dintre cuvîntători poate ori nu avea voce potrivită, tuturor le stă însă în putință să și-o exerseze și să și-o dreagă după trebuință. Dicțiunea în orice caz stă la ndemîna noastră s-o îmbunătățim pînă la desăvîrșire și nimănui nu-i va scăpa importanța pe care o are, de ea depinzînd în mare reușita unei predici.

Este imperios necesar apoi ca predicatorul să-și însoțească cuvîntarea de mimică și gesturi. În această privință îmi amintesc că fostul meu profesor de omiletică m-a pus odată să vorbesc în fața oglinzii și trebuie să mărturisesc spaima ce m-a apucat dîndu-mi seama de orice mișcare am făcut. Aceasta m-a ajutat însă să înțeleg ce efecte produce asupra asistenței. În orice caz mimica și gesturile trebuie să fie în perfectă concordanță cu vorbele.

Predicatorul apoi este obligat să cuvînteze liber. Cea mai mare greșeală pe care o poate săvîrși oratorul sacru e să-și citească predica pentru că n-o cunoaște pe de rost. Ațintindu-și ochii asupra hîrtiei, nu mai are cum să privească auditorul, reacțiile lor în funcție de care își va doza intensitatea vocii, durata vorbirii și la nevoie chiar recurgerea la expresii, imagini sau idei neprevăzute inițial.

Și pentru că m-am referit la durata predicii, aceasta e bine să nu se prelungească peste anumite limite. Dacă în 10 sau maximum 15 minute cuvîntătorul bisericesc nu ajunge să spună esențialul pe care vrea să-l

comunica ascultătorilor, n-o va face nici pe parcursul minutelor ce vor urma. Este greșită maniera acelor care vorbesc mult și nu reușesc să se mai oprească. Plictiseala auditorului poate apare însă și dacă timpul e bine dozat. În acest caz semnele ce nu au nevoie de tălmăcire trebuie rapid recepționate și cu iscusință procedat așa cum impune situația. Poate că tocmai de aceea, deși nu este singura motivație, predica e bine să fie însoțită de exemple care pe de-o parte înviează expunerea, pe de altă parte întăresc și clarifică ideile redată.

Mai sînt cîteva condiții pe care trebuie să le îplinească predica și anume :

să fie din vreme și temeinic pregătită ;

să aibe o temă precisă și cu grijă aleasă ;

să țină cont de împărțirea clasică a oricărei cuvîntări (introducere, tratare și încheiere) ;

să aibe o documentare profundă în care Sfînta Scriptură va ocupa primul loc, nelăsînd însă de-o parte Sfinții Părinți, literatura teologică și de specialitate, informațiile oferite de toate domeniile de cercetare, inclusiv învățămintele desprinse din viață și din experiență ;

să fie dublată de comportamentul exemplar al predicatorului, de faptele sale ireproșabile.

Mă voi opri la cele pînă acum menționate. De bună seamă că aș mai avea de adăugat destule altele pe care le-am reținut din studiile ce însumi am făcut, din experiența mea de-o viață, din învățămintele primite de la alții. Voi încheia deci nu însă fără a adresa un călduros îndemn tuturor cucernicilor preoți în sensul de a propovădui mereu și bine, doar astfel putînd avea conștiința împăcată că datoria și-au făcut-o deplin.

AȘEZAREA CREDINCIOȘILOR ÎN BISERICĂ

de: Prot. VASILE PETRICA

Arhitectura unor biserici de tip local din Mitropolia Banatului, și nu numai aici, prezintă o particularitate și anume: naosul (partea din mijlocul bisericii) este despărțit de pronaos (partea de la intrare) cu un zid scund sau în lipsa lui un șir de scaune. În cazul zidului, pe acesta sînt așezate de obicei icoane ale praznicelor ori sfinților puse spre închinare, iar înaintea lor sfeșnice pentru luminări.

Dintru început vom spune că zidul respectiv se află mai ales în construcția bisericilor de la sate și vechimea lor este nesemnificativă. Catedralele din centrele eparhiale, bisericile de la orașe nu au asemenea ziduri, ba se poate observa că lăcașurile de cult nou construite chiar la sate apar fără acest zid, nemaiținîndu-se cont de asemenea tradiție.

Zidul în cauză nu este așezat cu totul întîmplător, ci el separă naosul de pronaos pentru că în aceste biserici credincioșii șed în naos iar credincioasele ascultă dumnezeieștile slujbe din pronaos. Trecerea credincioaselor în naos se face numai atunci cînd ele vor să se apropie de sf. potir împărtășindu-se, la împărțirea anaforei sau cu alte ocazii mai deosebite.

În aceste biserici tradiția așezării bărbaților separat de femei este atît de aprig respectată încît nici nu intră toți pe aceeași ușă. Femeile intră pe ușa principală iar bărbații pe cea laterală, care are intrarea direct în naos. Dacă ar fi să căutăm pricinile care au dus la împămîntenirea acestei „tradiții”, am constata că ele nu se justifică nici liturgic și nici canonic, deoarece în Biserica primară, cînd s-au pus bazele rînduielilor bisericesti, nu existau asemenea deosebiri în tratarea credincioșilor după sexe. Exemplu în această privință oferă vestita catedrală Sfînta Sofia din Constantinopol unde în naos ședeau și femeile și bărbații, bineînțeles într-o anumită ordine, bărbații pe o parte, cei tineri în față iar cei bătrîni mai în urmă, femeile pe altă parte tot după același sistem. Sf. Ioan Gură de Aur într-una din omiliile sale făcea precizarea că în biserică nu este deosebire în așezarea la slujbe, excepție făcînd cîteva reguli rituale.

În Biserica primară naosul mai era numit și „*oratorium populi*”, adică locul unde se roagă credincioșii, spre deosebire de altar unde se rugau ierarhii și preoții. Este de la sine înțeles că în genericul „populi” se includeau bărbații și femeile, tineri și bătrîni.

Dacă la mijlocul bisericii (în naos) stăteau pînă la solee bărbații și femeile, atunci cine stătea în pronaos? Cei care cunosc trecutul Bisericii știu că acolo ședeau *catehumenii* (cei care nu aveau încă Botezul, dar care se inițiau în învățătura creștină) și care la invocarea preotului „Cei chemați ieșiți...” plecau. Tot din același loc participau la sfintele slujbe *păcă toșii* (cei care primiseră canoane pentru ispășirea păcatelor grele).

Reiese limpede că locul unde stau astăzi femeile în unele din bisericile noastre nu le era rezervat dintru început. Menținerea lor în pronaos, poate să însemne reducerea lor continuă la treapta inițierii (a catehumatului) sau considerarea lor într-o perpetuă stare de păcătoșenie, lucru pe care nimeni n-ar îndrăzni să-l susțină. Și totuși cum s-a ajuns la practica care formează obiectul paginilor de față?

Explicația discriminării ce se face în bisericile care despart prin menționatul zid pe credincioase de credincioși obligându-le să rămână în partea dinapoi și izolându-le de restul participanților la sfintele slujbe ca unele ce n-ar fi apte să-și aducă contribuția activă la desfășurarea ritualului, este a se căuta într-o mentalitate pe care de fapt creștinismul a condamnat-o dintru început. Sf. Apostol Pavel a arătat cu claritate poziția noii religii în această problemă cînd a spus, adresîndu-se galatenilor, că „nu mai este nici iudeu, nici elen, nu mai este nici rob, nici slobod, *nici parte bărbătească, nici parte femeiască*, pentru că toți sinteți una în Hristos” (Galateni 3, 28). De altfel, lăsînd de-o parte rolul pe care femeile l-au jucat în viața Mintuitorului însuși, prea bine cunoscut spre a mai insista asupra lui, se știe că prin ele se considera posibil a se sfinți bărbații necredincioși (I Corinteni 7, 14).

Evident lucrurile nu s-au schimbat dintr-o dată. Mai mult decît atît, orînduirea sclavagistă din antichitate, continuată de cea feudală, au menținut femeia în inferioritate subestimîndu-i-se posibilitățile și considerînd-o aparținînd „genului slab”. Ni se pare că o asemenea optică este aceea care a dus și la rînduială incriminată întîlnită în unele din lăcașurile noastre de cult.

Drept aceea socotim că orice discriminare menită să pună credincioasele într-o postură de inferioritate prin locul ce li se rezervă în biserică trebuie să înceteze. Argumentelor invocate le putem însă adăuga numeroase altele. Ne vom referi în primul rînd la faptul că plasarea lor în partea dinapoi a sfintelor lăcașuri și accesul credincioșilor bărbați printr-o ușă specială pe una sau ambele laturi ale naosului, nu corespunde rînduiei care indică drept ușă principală a bisericilor aceea din pronaos. Aici se desfășoară ritualul de la tîrnosire, din noaptea Învierii, de la sîrbătoarea hramului, pe aici intră arhiereul, de ce atunci a devenit intrare secundară rezervată doar credincioaselor și respinsă de credincioși, de ce însuși pangarul, locul unde participanții la dumnezeieștile slujbe își procură luminările, s-a așezat nepotrivit în mijlocul bisericii, mutîndu-se de la intrarea principală pe unde se cuvine să treacă toți credincioșii?

Interdicția de a ședea credincioasele în naos duce însă și la neajunsuri care împiedică normala desfășurare a ritualului în sensul că obște parohială se lipsește de aportul lor la cîntarea în comun. Faptul că ele urmăresc

sfintele slujbe din locul cel mai îndepărtat de altar și strană nu le dă posibilitatea să fie active în cîntare, mai ales că locul în mare parte gol din naos, datorită unei prezențe mai neînsemnate a acelor care au fost avantajați față de femei, le crează o atmosferă nefavorabilă unei active participări la cîntarea în comun.

Pe lângă aceste considerații de ordin teoretic și practic, mai putem aminti încă unul care vizează spațiul. În toate bisericile surplusul de spațiu intervine și luminozitatea de care naosul este mai favorizat în comparație cu pronaosul, deasupra căruia este și cafasul care oprește lumina care pătrunde prin ferestre precum și praporii a căror înșiruire răpește, bineînțeles, vizibilitatea spre altar. Cum numărul credincioaselor care cercează biserica este preponderent în comparație cu cel al credincioșilor, atunci de ce să li se atribuie spațiul cel mai mic și întunecos? Necesitatea trecerii femeilor în naos, în partea stîngă, este deci imperioasă din motivul aportului lor la cîntarea în comun și justificată din pricina numărului care reclamă spațiu pe măsura prezenței lor. Mai adăugăm și aceea că pronaosul pe lângă că este necorespunzător femeilor ca spațiu, luminare și depărtare de altar, asigură temperatura cea mai scăzută din biserică în anotimpurile reci, deoarece în majoritatea acestor biserici lipsește pridvorul, intrarea din curte făcîndu-se direct în biserică pe ușa principală. În plus aici există ușa care duce la clopote și cafas prin care, în timp de iarnă, pătrunde frigul, fără să amintim de curentul ce se formează la deschiderea simultană a ușii principale cu cea laterală.

Dacă astăzi femeia este alături de bărbat în toate ale vieții, se cuvine să fie alături și în biserică, spre a-și aduce aportul său valoros la viața Bisericii, deși mai există, din păcate, unii credincioși care cred că a sta în biserică bărbații alături de femei reprezintă o adevărată nelegiuire. Așezarea credincioșilor în biserică trebuie să fie, în adevăratul înțeles, tradițională, adică: bărbații în partea dreaptă și femeile în stînga.

Urmare considerentelor la care ne-am referit zidul „despărțitor” a început să fie înlăturat din tot mai multe biserici. Se folosesc toate ocaziile potrivite: pictarea bisericilor, înnoirea mobilierului etc. În bisericile în care s-a înlăturat zidul „despărțitor” s-a creat imaginea unor spații largi și luminoase, care aspect nu poate decît încînta, deoarece zidul întreținea întuneric în biserică, dîndu-i și un aspect de micime.

Dar această acțiune frații preoți și organele parohiale trebuie s-o facă cu prudență și tactul pastoral cuvenit, mai ales că dispărînd „zidul” se înlătură și cîteva scaune, acestea fiind bineînțeles într-un număr mic, dar care real pot afecta cîțiva credincioși. Înțelepciunea preotului și a colaboratorilor săi poate să prevină și să înlăture orice nemulțumire.

SĂRBĂTOAREA CONȘTIINTELOR

O dată mai mult, a 32-a aniversare a eliberării patriei, ne aduce în fața ochilor minții un 23 August bogat, incandescent și plin de efervescența vremii pe care o trăim.

Aureolat de impresionante realizări pe plan național și internațional, August 23 din anul acesta reprezintă popasul sărbătoresc la care sînt chemați toți fiii țării, ca unii ce și-au adus prinosul lor de muncă și abnegație, cu același spirit de dăruire care ne leagă organic de cei ce s-au jertfit cu 32 de ani în urmă pentru a face drepte cărările noastre de acum.

Dar ceea ce impresionează mai cu osebire, este modul afectiv, profund și intens în care se manifestă bucuria și satisfacția tuturor, bucurie vădită și nedisimulată, armonizată și trăită la unison, o adevărată simfonie a conștiințelor. Căci cum am putea numi altfel această împreună-lucrare a tuturor celor care respiră aerul perimetrului românesc !

Dacă cu sute de ani în urmă, oameni ai omeniei, românii acestui pămînt au avut acea conștiință înaripată, care asemeni unui Prometeu menținea arzîndă dorința descătușării, dacă urmașii urmașilor lor au făcut temerare încercări de dobîndire a libertății și neatinării, dacă cei de acum treizeci și doi de ani au împlinit cu prețul vieții lor idealurile românești din totdeauna, cu nimic nu sînt mai prejos cei de astăzi, oamenii timpului prezent, acei oameni minunați care împletesc cununa de realizări a țării, împlinind și păzind acest timp al gloriei sale.

Manifestări ale aceleași conștiințe se vădese în toate domeniile de activitate, același spirit viu și înnoitor marchează drumul înainte al societății românești. Miini harnice și pricepute dau noi dimensiuni procesului evolutiv al întregii economii, știința și cultura înfloresc, aceeași conștiințiozitate fiind numitorul comun ce animă ansamblul general al dezvoltării țării noastre.

Așa se face că, pe drept cuvînt, noul plan cincinal de dezvoltare a fost investit ca fiind cel al revoluției tehnico-științifice.

Adesea, în limitele unui răgaz spiritual, privim și auzim cum țara face un nou salt spre mai bine și pentru o clipă, ne copleșește o anume emoție, generată de simțămîntul că toți și fiecare în parte sîntem componenții acestui organism viu și minunat. Și din nou ni se îndreaptă gîndul spre alte veacuri spre trecutul nostru de luptă pentru neatinare și pentru dreptul poporului român la existență și dezvoltare de sine stătătoare.

Aceasta este una din cele mai pregnante trăsături caracteristice ale istoriei patriei.

Pe parcursul mai multor secole poporul român a trebuit să se angajeze într-o încheștare fermă și necurmată pentru a-și păstra ființa, pentru a-și asigura continuitatea pe teritoriul în care s-a născut și dezvoltat, în ciuda tuturor vicisitudinilor. Dar năzuințele de libertate ale poporului român au luat contururi definite, odată cu zorile epocii moderne, cînd dezvoltarea conștiinței naționale impunea ca obiectiv primordial cucerirea independenței de stat.

Pentru realizarea acestui deziderat, revoluțiile de la 1821 și 1848, unirea de la 1859, au constituit treptele necesare.

Poporul a dus greul războiului pentru independență cu o voință de luptă și cu un spirit de sacrificiu care au atras atenția și admirația lumii întregi.

Războiul din 1877/78 a reliefat cu putere conștiința unității naționale, solidaritatea și aspirațiile comune ale întregului popor. Aceeași conștiință dinamizată a permis afirmarea tot mai viguroasă a națiunii române ca națiune de sine stătătoare, cucerirea independenței de stat reprezentînd veriga necesară în procesul de făurire a statului unitar român, proces încheiat în anul 1918. Realizarea acestui deziderat vital a fost rodul luptei maselor largi populare, a muncitorimii, țărănimii, intelectualității, a fost opera întregii națiuni române.

O reală și importantă contribuție au adus-o și preoții români care și-au jertfit viața pentru idealurile din totdeauna ale poporului.

Dar în evoluția sa unitară, poporul nostru a trebuit să mai depășească o ultimă încercare generată de conflagrația celui de-al doilea război mondial. În condițiile agravării situației internaționale, a intensificării activităților organizațiilor fasciste, a cercurilor celor mai reacționare, toate forțele democratice și antifasciste și-au sporit eforturile avînd aceeași conștiință și același țel.

Din momentul instaurării dictaturii militare fasciste, lupta antifascistă desfășurată de poporul român s-a transformat în mișcare de rezistență, cuprinzînd toate păturile sociale. Lupta forțelor patriotice din România s-a intensificat în condițiile internaționale favorabile create prin victoriile armate ale Uniunii Sovietice și coaliției antihitleriste.

În aceste împrejurări favorabile, la 23 august 1944, toate forțele democratice și patriotice din țară, au înfăptuit insurecția națională antifascistă. Acest act istoric a deschis o nouă eră în istoria poporului nostru, era unor profunde și definitive transformări democratice, a făuririi unei vieți noi.

Realizările celor 32 de ani, viața mereu îmbogățită a țării, constituie temeiuri de nezdruccinat; sînt laurii unei victorii trăită în mod conștient și lucid; generațiile prezentului fructificînd strădaniile celor din trecut, la un loc constituind chezașia bunăstării celor viitoare. Și toate acestea într-o lume a păcii și cooperării, principii ce stau la baza politicii noastre externe, politică promovată și susținută activ de Domnul Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România. Strădaniile conducerii noastre

de stat găsesc un larg și profund ecou în unanimitatea românească, sint percepute afectiv de întreaga societate, sint trăite intens și realizate activ la nivelul celei mai înalte conștiințe.

Alături de toți fiii țării și împreună cu ei, ierarhii, clericii și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române împreună cu celelalte culte religioase contribuie activ la marea operă de înălțare a țării pe culmile celor mai îndrăznețe visuri ale înaintașilor. Aportul ce și-l aduc cu luminat patriotism, se realizează în cele mai diverse domenii, cu osebire în cadrul Frontului Unității Socialiste cît și a altor organizații obștești.

Pe tărîm bisericesc ne putem mîndri cu realizări deosebite : construirea unor noi biserici, renovarea parțială sau totală a altora, pereții peste care s-au scurs secole de istorie, primesc o nouă pictură, a cărei spiritualitate dovedește continuitatea aceluiași fluid tradițional, același crez ortodox fiind liantul dintre vechi și nou. În acest domeniu și în numeroase altele, Biserica Ortodoxă Română își dovedește apartenența din totdeauna la tot ce mișcă și este viu în patria noastră dragă.

De aceea marea sărbătoare de la 23 August, este a tuturor fiindcă la această dată s-au împlinit speranțele și s-au desăvîrșit cele mai îndrăznețe idealuri.

DATE NOI CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA LITERARĂ A PREOTULUI NICOLAE HORGA—POPOVICI

de: EUGEN ARĂDEANUL

Una dintre etapele puțin cunoscute ale trecutului arădan este perioada iluminismului (sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea). În această perioadă de mare efervescență socială și națională, a activat pe meleagurile arădane Nicolae Horga—Popovici (?—1811), evidențiindu-se ca istoric, literat, gânditor și pedagog. Viața și activitatea sa au atras în ultimii ani pe cercetători și nu puține sint materialele arhivistice inedite care îi pun mai bine în lumină proeminenta sa personalitate ¹⁾.

Nicolae Horga—Popovici se trăgea dintr-o familie preotească ai cărei descendenți au păstorit în parohia Seleuș timp de peste un secol. Reușind să acumuleze bogate cunoștințe și să-și însușească cinci limbi, Nicolae Horga—Popovici a încercat să-și pună întreaga capacitate în slujba ridicării culturale a națiunii sale asuprite, activînd mai întîi ca învățător la Șiria (1788—1790) fiind în același timp și vizitator al școlilor românești arădane, pentru ca mai apoi să-l aflăm în funcția de jurat onorar al comitatului Arad (1794—1796).

Moartea fratelui său Marian i-a deschis drumul spre cariera preotească, aducîndu-l în fruntea parohiei natale, unde și-a petrecut anii din ultima perioadă a vieții (1796—1811).

În scurta și zbuciumată sa existență, el și-a făurit planuri mărețe pentru reorganizarea învățămîntului românesc din părțile arădane, dar străduințele sale au fost zădărnice de către oficialitatea locală. Mai tirziu, în timpul șederii la Seleuș, el se evidențiază prin talentul său scriitoricesc, care s-a materializat mai ales în volumul cunoscut sub denumirea prescur-

¹⁾ Dr. Octavian Lupaș, *Preotul Nicolae Horga—Popovici, cărturar arădan de acum un veac și jumătate*, în rev. „Mitropolia Banatului”, anul XIII (1963), nr. 5—8, pp. 262—272; P. M. Ardelean, *Contribuții la Școala Ardeleană*, în volumul: *Lucrări științifice*, seria N, Oradea, 1969, pp. 199—209; Gjeorghe Șora și Petre Ardeleanu, *Nicolae Horga—Popovici iluminist și mare patriot (1741—1811)*, în: *Revista de filozofie*, tom. I, XVI (1969), nr. 6, pp. 743—752; Eugen Arădeanul, *Informații noi cu privire la viața și activitatea lui Nicolae Horga—Popovici*, în rev. „Mitropolia Banatului”, anul XX (1970), nr. 4—6, pp. 377—381.

²⁾ Andrei Veress, *Bibliografia româno-ungară*, vol. II, București, 1931, pp. 168—169.

tată de „Oglinda...”, o lucrare istorico-filozofică și pedagogică, tipărită la Buda în 1807.

Încă prin anul 1931 istoricul Andrei Veress a atras atenția asupra unei poezii originale scrisă de Nicolae Horga—Popovici³⁾. De fapt această lucrare a fost precedată de câteva încercări poetice inserate în „Oglinda”, anume o scurtă traducere din Propertius, apoi de o poezie ocazionată de moartea soției palatinului și de către un fragment reprodus dintr-un cîntec popular înregistrat de către dînsul⁴⁾.

Redactarea poeziei al cărei titlu prescurtat este „Spre bucurie...”⁵⁾ a fost ocazionată de un eveniment important pentru satul Gurba, eveniment ce se încadra în șirul transformărilor social-economice care s-au desfășurat în comitatul Arad în acea vreme. În anul 1808 erariul a vîndut pe seama referendarului Ștefan Atzél, deținătorul întregului sector Ineu, și moșia Gurba. Practica acelor decenii a dovedit că asemenea tranzacțiuni nu se reduceau la simple transferări de proprietate, ci că ele erau urmate, de obicei, de o adevărată dezlănțuire de acțiuni din partea noilor stăpîni, care urmăreau ciuntirea pămînturilor iobăgești și crearea unor mari rezerve seniorale, exploatate tot mai mult după metode calitaliste. (Asemenea practici s-au petrecut în Șepreuș, SEMPLAC, Chișineu-Criș etc.)⁶⁾.

Noul stăpîn al Gurbei părea a fi o personalitate cu vederi iluministe, fiind ridicat la demnități în epoca iozefinistă, ceea ce dădea anumite speranțe, inclusiv aceea că va fi mai înțelegător față de nevoile iobagilor români. În consecință cu prilejul instalării solemne în noua sa posesiune, o serie de minuitori ai condeiiului, avînd și ei vederi iluministe, îi adresează felicitări verbal și în scris. Printre aceștia se afla și „vecinul” Nicolae Horga, parohul Seleușului, care compuse amintitele versuri ce fură chiar tipărite. Spre deosebire de uzanțele timpului însă pe imprimatul amintit nu se specifică numele vreunui „binefăcător” care ar fi suportat cheltuielile de editare și prin care de regulă se făcea posibilă multiplicarea unor asemenea produse literare. Acest fapt ne face să gîndim la utilizarea modestelor resurse materiale ale autorului în vederea tipăririi poeziei sale.

Poezia „Spre bucurie...” a fost imprimată la Oradea, pe o foaie volantă, format 8°, în cunoscuta tipografie a lui Ioan Francisc Tichy, textul fiind redat pe ambele pagini. Lucrarea cuprinde zece strofe. Primele două sînt formate din cîte cinci versuri, iar ultima strofă are doar trei. Poezia este scrisă într-un limbaj reverențios, propriu respectivului gen literar, avînd multă afinitate cu limbajul folosit de autor în prefața „Oglindei” la adresa episcopului Avacumovici și a vicecomitelui arădan.

³⁾ Nicolae Horga—Popovici, *Oglinda arătată omului înțelept...*, Tipografia din Buda, 1808, pp. 65—66 și 121 sq.

⁴⁾ Titlul complet al poeziei, transcris cu ortografia actuală: „Spre bucurie marelui și preavrednicului al Boros Inöului domnului Atzél Ștefan împărăteșilor stăpîniri, tainelor sfetnic și curții referendar, așîderea a Crucii mici a Sfîntului Ștefan Crai Viteaz și aflătorului sat Gurba, statornic moștean din anul 1808 vremelnic, Oradea Mare, cu tiparul lui Ioan Francisc Tichy 1808. (În continuare „Spre bucurie”).

⁵⁾ Arhivele Statului Arad, Fond Prefectura județului Arad, Colecția de urbarii. Cf. Kovath Géza, *Pătrunderea relațiilor capitaliste în agricultura comitatului Arad*, Rezumatul tezei de doctorat, Cluj-Napoca, 1974.

Evocînd în primele strofe bucuria localnicilor produsă de schimbarea stăpînirii erariale cu cea a noului proprietar, autorul urmărește în mod deliberat obținerea bunăvoinței acestuia pe seama iobagilor români. El evocă apoi ascensiunea referendumului care și-a început cariera în Banat, urcînd rînd pe rînd treptele ierarhiei din administrația de stat. Pe lîngă aceasta poezia subliniază „înaltele“ calități morale și umane ale celui căruia i-a fost adresată.

Nicolae Horga—Popovici spera că noul stăpîn „bărbat prealuminat“, va curma abuzurile atît de apăsătoare ale „tisturilor“ erariale „îndreptare făcînd acestui supus sat“ :

„Bucură-te și te veselește om norocit,
„Venind fericirea ce ți-au chezășit
„Și mai virtos blîndule Române,
„Văzîndu-ți pe Domnul milostiv că vine,
Care pînă acum nu prea bine ai stat !

Pasajul cel mai semnificativ pare a fi cuprins în strofa a noua, în care autorul atinge deschis problema pămîntului, văzînd în atitudinea moșierului piatra de încercare a bunăvoinței sale față de iobagii români de pe întregul domeniu al familiei Atzél, care cuprindea de pe acum peste 100.000 jugăre de pămînt :

„Săltați, dențuiți vecinilor sate
„Venind acest Domn puternic la toți ținînd parte,
„Tuturor după dreptate
„Măsurînd pămîntul, vi se va da parte.

Speranțele lui Nicolae Horga—Popovici privind „măsurarea“ echitabilă a pămîntului, nu s-a realizat decît parțial și temporar. Familia Atzél împărțîndu-și moșia pînă în anul 1840 în două mari alodii, la Ineu și Șicula, a adus grave pagube țărănimii.

Dincolo de aceste speranțe, care vizau unele obiective practice, poezia „Spre bucurie...“ are o considerabilă semnificație istorico-literară.

De fapt lucrarea pare a fi prima poezie românească originală modernă scrisă pe meleagurile arădane, făcînd parte și din moștenirea poetică a literaturii vechi românești. Nu trebuie să uităm faptul că Nicolae Horga—Popovici a fost contemporan cu Costache Conachi (1777—1849) și cu poeții Văcărești.

De asemenea trebuie să subliniem că această poezie constituie un grăitor document al năzuințelor de eliberare națională a poporului român din Transilvania. Ea este o afirmare a ființei naționale și a latinității limbii române. Deși autorul s-a lovit de greutăți tipografice și chiar de probleme de ortografie românească din acea vreme, el a stăruit a-și imprima poezia cu caractere latine. În acest fel Nicolae Horga—Popovici se încadrează în pleiada acelor protagoniști ai nației române din Crișana și Banat, care considerau folosirea literelor latine și renunțarea la cele cirilice, un important element de emancipare națională pe tărîm cultural.

Limba poeziei „Spre bucurie...” este limba vie a poporului. Nicolae Horga-Popovici se numără printre acei literați ai vremii, care au acceptat ideile fundamentale ale Școlii Ardelene, dar s-au distanțat de exagerările ei latinizante.

Dincolo de aceste merite, prezența lui Nicolae Horga—Popovici la evenimentul din 1808 și editarea poeziei sale în românește, a constituit un act de afirmare națională, alături de ceilalți literați ai vremii, producând o validare a drepturilor limbii române și o subliniere a capacității sale de exprimare poetică. Chiar dacă autorul trădează o anumită stângăcie în redactarea versurilor, lucrarea rămîne o dovadă a străduințelor sale de a promova și propaga cultura națională.

CINSTIREA MEMORIEI PATRIOTULUI dr. IOAN MICU ROȘIU

de : dr. GHEORGHE STOIAN

În articolul „Continuitate” publicat sub semnătura lui George Maco-
vescu în revista Contemporanul din 17 noiembrie 1972 am citit următoarele
rinduri : „Noi românii avem cultul celor ce au fost, al celor ce au trecut.
L-am moștenit de la străbunii noștri și îl ducem mai departe în veacurile
ce vor veni”.

Și cartea apărută în 1973 la editura Dacia din Cluj-Napoca 1973,
„Mișcarea memorandistă în documente (1885—1897)” de Șerban Polvere-
jan și Nicolae Cordoș, cu o prefață scrisă de academicianul prof. univ.
Ștefan Pascu, slujește aceluiași scop, afirmând că mișcarea memorandistă
care cuprinde un deceniu întreg și sfârșește cu un proces care este conse-
cinența evenimentelor anterioare, o adevărată epopee, dramatică uneori,
eroică alteori și victorioasă în cele din urmă. Acest proces politic al Me-
morandului este judecat în câteva zile la un tribunal dirijat din Cluj,
prelungindu-și urmările pînă la împlinirea dorințelor și vrierilor milioa-
nelor de români la 1 decembrie 1918.

Între vajnicii apărători designați la procesul Memorandului se găsește
și avocatul dr. Ioan Micu Roșiu, singurul din județul Timiș de pe vremuri.
Născut în comuna Vrani, jud. Caraș-Severin, român înflăcărat, strălucit
jurist în timpul tineretelor sale pe lângă Tribunalul din Biserica Albă și
venerat de întreaga populație a aceluși oraș. Cu ocazia unei alegeri de
primar al urbei, dr. Ioan Micu Roșiu a fost ales cu majoritate zdrobitoare,
reușita fiindu-i sărbătorită cu retragere de torțe și cu serenada tuturor
corurilor.

Pentru a fi folositor neamului și în anii bătrînețelor sale, știind că
în liceul maghiar din localitate elevii români nu aud nici un cuvînt din
literatura și istoria poporului lor, venerabilul avocat organizează în primi-
toarea sa casă de pe strada Schiller un cenaclu literar și istoric. Acolo
punea la dispoziția tinerilor printre care și semnatarul prezentelor rînduri,
întreaga sa bibliotecă, ziarele apărute în acele vremuri în limba română,
Tribuna, Drapelul, Familia și altele. Nu pot uita cuvintele care le-a rostit
la prima noastră întrunire : „V-am chemat dragii mei să vă spun de la
început, să nu uitați cine sînteți, de unde veniți și unde aveți să mergeți”.
Ni s-au predat lecții de istoria și literatura neamului românesc, ne invita

în excursii când se declamau poezii și se cântau melodii românești. Acolo s-a format între alții dr. Constantin Lepădatu, prietenul meu neuitat, medic emerit, fost timp de aproape patruzeci de ani directorul spitalului din Petroșeni.

Dr. Ioan Micu Roșiu s-a interesat în acele vremuri să primim prin anii 1912—1915 și bursă din Fundația Emanuil Gojdu, pentru a ne putea continua studiile la facultate.

În anul 1916, când România a declarat război Austro-Ungariei, dr. Ioan Micu Roșiu, în vîrstă de peste șaptezeci de ani, este ridicat noaptea din locuința sa și dus la Sopron și Kismarten unde i se fixează domiciliu obligatoriu. Îmbolnăvindu-se grav este adus acasă și moare în locuința sa din Biserica Albă. La locul de veci este petrecut de întreaga populație a orașului, iar la groapa deschisă, episcopul de pe vremuri al Caransebeșului, regretatul dr. Miron Cristea, care a venit să officieze prohodul, îl caracteriza ca pe „un martir al neamului românesc”.

Acest mare fiu al poporului nostru nu a avut fericirea să vadă împlinirea visului secular, unirea de la 1 decembrie 1918.

Memoria îi este însă cultivată cu pietate. Astăzi una din străzile Timișoarei poartă numele memorandistului bănățean dr. Ioan Micu Roșiu.

TREI PREOȚI CĂRTURARI ALMĂJENI

de: prof. LIVIU SMEU

Frumoasa „țară a Almăjului”, străjuită de munții cu același nume, a jucat un important rol în istoria Banatului. Aici și-au desfășurat activitatea o serie de preoți care pe lângă împlinirea misiunii lor specifice au împlinit în trecut și o apreciabilă activitate culturală fie prin participarea lor directă la educarea și instruirea prin școală a tinerilor, fie prin crearea și conducerea de formațiuni corale sătenești sau alte asociații culturale. Mulți dintre ei s-au dedicat apoi scrisului și prin lucrărilor lor au îmbogățit tezaurul spiritual al poporului. Dintre aceștia ne vom referi la cei trei „preoți cărturari”: Mihail Blidariu din Prilipeț, dr. Ion Sîrbu din Rudăria și Vasile Popovici din Pătaș.

1. PREOTUL MIHAIL BLIDARIU DIN PRILIPET (1836—1900)

Își făcuse studiile teologice la Virșeț între anii 1854—1857, avîndu-l ca profesor la „gramatica română” și „teologia pastorală” pe Nicolae Tincu Velea, parohul Secașului, cunoscutul istoric bisericesc bănățean. A devenit preot la Prilipeț și asesor consistorial. El s-a distins atît în apărarea integrității Bisericii ortodoxe în Almăj, cît și în menținerea caracterului confesional român al școlilor. Documentele de arhivă la care ne vom referi sînt edificatoare atît asupra personalității sale cît și asupra vremii în care a slujit Biserica și școala.

În anul 1877 se ivește o disensiune pe de-o parte între episcopii și membrii comitetului parohial din Lăpușnicul Mare și pe de altă parte preotul local Gheorghe Nedici. Adversitățile au mers așa departe încît prin luna august, 91 familii au făcut „pasurile necesare a trece la unire, părăsindu-și religia strămoșească”. La aceste „tulburări a poporanilor din Lăușnicu” au contribuit — cum se subliniază în documente — și „Domnii politicești” din comună și de la plasa Bozovici. Preotul Mihail Blidariu cercetează situația la fața locului și totodată se adresează episcopului romano-catolic din Timișoara și protopopului romano-catolic din Oravița. Primind răspunsul solicitat, îl anexează la raportul ce-l face către episcopul Caransebeșului Ioan Popazu la 23 august 1877 arătînd grava situație precum și măsurile preconizate. După alte cîteva rapoarte (s-au

păstrat în cionă trei la număr), în ziua de 3 septembrie 1877, obține declarația din partea celor 91 familii semnate prin care se retrag de la pasul greșit făcut, rămânând mai departe în „legea străbună”: „*Declarațiune!* Prin care noi subscriși(i), prin propria noastră sub-scriere Epitropi(i) S. biserici și o parte din Comitetulu parahialu cumu și o parte considerabilă din poporu, la intervenirea și sfatulu D. Asesoru Conzistorialu Blidariu din Prilipețiu, declarăm sarbatorește cumcă ne retragem de la pasulu începutu, adeca de a trece la S. unire (după cu(m) să pote vedea din aici alăturata scrisoare ca răspunsu), dacă sub condițiunea ca înaltele stăpâniri bisericești gr. orient. să bine voiasca după promisiunea D-lui Asesoru Consistorialu Blidariu a ne lua sub scutulu seu... Cu nădejdea că nu vom fi parasit(i) și nebăgați în samă din partea înaltelor stăpâniri bisericești, suntem prelingă aceasta declarațiune Înaltu pre santitulu(i) Domnu Episcopu și pre Cinstitulu(i) Consistoriu aplecați fii sufletești. Lăpușnicu la 3—10(a) Septembr. st. nr. 877”.

Cu multă strădanie păstorul și-a păzit turma sa, iar Almăjul a rămas mai departe în credința Bisericii străbune.

După desființarea graniței militare în anul 1872, își încetase activitatea școlară de un secol „școala trivială divizională” în limba germană (Triviall-Schule) din Bozovici, unde absolviseră peste 2000 de fii de țărani români almăjeni. Această școală care a dat generali, colonei, ofițeri și subofițeri, preoți, învățători, ingineri și subingineri cadastrali, cancelariști și țărani fruntași a fost unica în „tractul Mehadii” și a doua după Caransebeș. Golul se simțise imediat. Atunci Episcopia din Caransebeș deschise la Bozovici, în anul 1875, „școala poporală gr. or. română”, cu caracter confesional. Despre însemnătatea acestei școli dă mărturie circulara nr. 329 din 30 noiembrie 1878 a protopopului Ștefanovici din Mehadia, prin care se retransmitea „ordinațiunea Kener. Consist. odate Caransebeș în 14 noiembrie 1878, nr. 373”, anume să se sprijine bănește de către „scaunele bisericești, precum și de către credincioși această școală superioară”, fiindcă „este unicul institut confesional mai înalt de învățămînt în protoprezbiteratul Mehadii”, iar „școlarii se cualifică întrînsa pentru institutul nostru pedagogic diecezan”. Se mai subliniază apoi că această școală din Bozovici a dat pînă acum dovezi despre folosul ce-l are de la ea „poporațiunea” din ținutul Almăjului.

Meritul preotului Blidariu a fost acela că, alături de preoții locali, de comitetele parohiale, a lămurit continuu pe almăjeni ca să-și dea copiii, după cele patru clase primare, la această școală. Apoi a insistat, prin circularele sale, să fie sprijinită bănește „școala poporală superioară” din Bozovici, în conformitate cu „Înaltele Esmise ale Consistoriul diecezan”, precum și cu „cunoscutele declarațiuni subscrise de comitetele parohiale”, fiind însărcinat el de „Înaltul Consistoriu Diecezan cu încasarea și respectiv administrarea acestor bani”.

În insistentele sale lămuriri prin viu grai și prin circulare asesorul consistorial Blidariu evocă problema națională, ca un coordonat major al vremii pentru existența de școli în limba română: „Ar fi în dezonoarea noastră, imputîndu-ni-se din partea străinilor că nu am fost în stare a

MATRIKELSCHEIN.

Wir RECTOR und DECAN der *philosophischen*
kaiserl. königl. Universität zu Wien

Facultät der

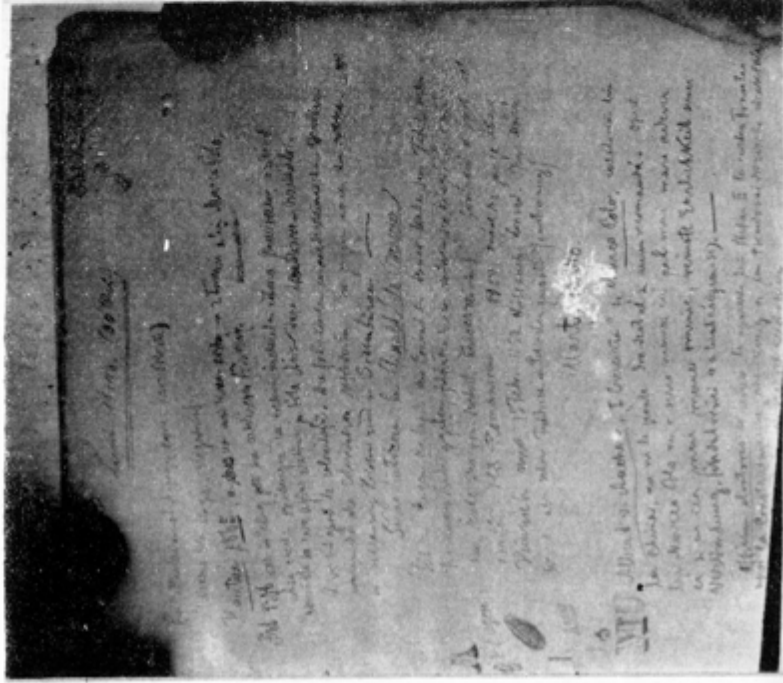
beurkunden hienüt, dass Herr *Iohann Sirbu*
geboren zu *Rudaria* in *Ungarn*
an hiesiger Universität ordnungsmäßig matriculirt wurde und angeklagt hat, sich den akademischen Gesetzen
und Behörden unterwerfen zu wollen, worauf derselbe am *Oktober* 1881 in der Matrikel
der Universität eingetragen wurde.

W. Vogl
Rector der Universität

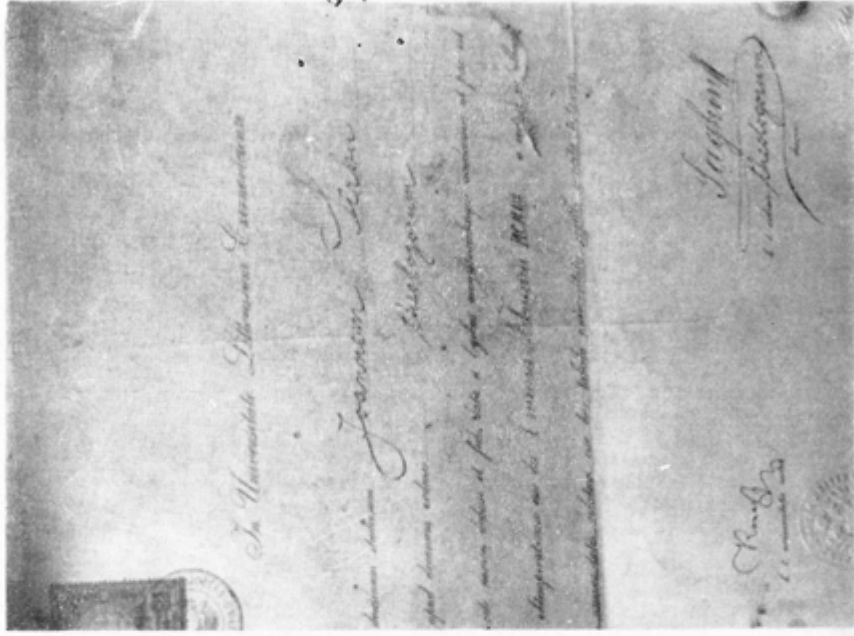

Schnitz
Decan
der philosophischen Fakultät

Dovadă emisă de Universitatea din Viena că Ion Sirbu urmează cursurile
Facultății de filosofie.

Pagină din cele 5 caiete cu notițele făcute de Ion Sirbu
la Universitatea din Viena.

„Testimoniul” care adăverește că Ion Sirbu a isprăvit
studiile teologice.

susține școala superioară (din Bozovici (n.n.) și a plăti salariile învățătorilor" (din Circulara nr. 649 din 21 ianuarie 1883).

Cu aceeași perseverență a muncit Mihail Blidariu ca în Almăj să funcționeze școlile confesionale primare. Datorită grijei și impulsivității „scaunelor bisericești și a credincioșilor”, prin aportul material al acestora, au funcționat în toate comunele almăjene, până în anul 1879, asemenea școli.

Dar legea școlară nr. 18 din 1879 le-a strimtorat mereu existența și programa de învățământ, așa că ele au fost trecute sub administrarea „comunei politice”. Aceasta a fost și soarta „școlii populare superioare” confesionale din Bozovici, care și-a încetat activitatea în anul 1880. Fiindcă nu s-au putut achita salariile restante pe ultimul an a acelor doi învățători superiori, Nicolae Bersan și Nicolae Herlea, cu multă durere sufletească preotul Mihail Blidariu a trebuit să ia măsurile în consecință. În conformitate cu „Înaltul Esmis Diecezan ddto Caransebeș, la 18 nov. 1882, nr. 649”, el a împărțit la fiecare comună bisericească „competența” de achitat. În anul 1883 a achitat celor doi învățători superiori de la „școala poporală superioară” din Bozovici, 159,69 florini argint, valoare austriacă.

2. PREOTUL dr. ION SIRBU DIN RUDĂRIA (1865—1922).

A fost o marcantă personalitate almăjană la început de secol. Ori-zontul cercetărilor sale istorice l-a făcut cunoscut atît în țară cît și în străinătate.

Născut în comuna Rudăria, el se legase de acest sat nu numai ca preot, ci și prin tradiția familială, fiindcă străbunii lui veniseră aci, tot ca preoți, din Vinju Mare-Mehedinți, prin anii 1739—1749. În decursul vremii slujiseră la altarul bisericii din Rudăria încă 5 preoți Sirbu : străbunii, bunicul și tatăl său Iacob Sirbu. La el însă a precumpănit interesul pentru știința istoriei. Așa se explică și înclinarea balanței în perioada studiilor sale universitare : mai întîi își ia doctoratul în istorie la Viena, în anul 1899, iar teologia și-a terminat-o în anul 1908.

Acela care-i observase interesul nu numai pentru cercetările filozofico-istorice ci și pentru cele teologice a fost mitropolitul Sibiului Ion Mețaniu. În „Dovada” sau „Bestätigung” care i-o dă pentru universitatea din Viena ca să-și susțină teza de doctorat, avînd data de 17/29 noiembrie 1899, Mitropolitul subliniază că Ion Sirbu „este considerat ca un bărbat tînăr foarte destoinic (... ein ausgezeichneter junger Mann) ... căruia circumscripția de alegere Prigor din dieceza Caransebeșului i-a oferit mandatul de deputat la Congresul național bisericesc pentru perioada de față”.

Lucrarea sa, intitulată „Mateiu Vodă Basarab's auswärtige Beziehungen” (Relațiile externe ale lui Matei Vodă Basarab), a fost încoronarea muncii intense de cercetare istorică și filozofică în perioada anilor 1886—1888 cînd a fost student la Jena și între anii 1889—1899 cînd studiasă la Viena. Rezultatul celei de a doua perioade de studii a fost și

apariția la București, în 1904, a primului volum din „Istoria lui Mihai Vodă Viteazul”.

La Jena studentul Sirbu a fost atras de cursul profesorului dr. O. Lorenz la „Istoria medievală și modernă”, curs inaugurat cu lecția „Statul și biserica”, în ziua de 3 noiembrie 1886. Cu acest început, el s-a apropiat de fixarea ideilor ce-l vor călăuzi la întocmirea lucrării despre politica dusă de Matei Basarab. Același interes îl va manifesta și la Viena, unde prof. Büdinger, la deschiderea cursului său de „Istorie universală” în 14 octombrie 1889, a dezbătut un subiect similar : „Lupta creștinismului cu păgânismul și a Romei cu germanii, la jumătatea secolului al III-lea”. Cercetind notițele păstrate de la Ion Sirbu (în posesia autorului), se poate remarca cum, în sistematizarea materialului adunat pentru lucrarea de doctorat, a urmărit cu mult interes informațiile cu caracter instituțional religios la noi. Spre pildă, din colecția de documente *Acta Bulgariae*, el notează cele trecute la pct. 10 „Anne 1581, Fr. Hieronimis Arsenge de statu ecclesiae catholicae in Valachia relatio”, sau cele de la pct. 48 : „Anne 1637, Epistola principis Valachiae ad. P. Raphaellus Levaković” ș.a.

Asemenea material informativ și multe altele folosite de el i-au adus lucrării sale o apreciere unanimă. Iată cum caracterizează Nicolae Iorga această lucrare de doctorat a lui Ion Sirbu : „El a putut să dea, și după izvoarele ungurești, pe care putea să le utilizeze o istorie a politicii lui Matei Vodă Basarab, dincolo de care e imposibil a se merge, cu atenta fixare a faptelor, de toată ordinea. Această lucrare, germană, a fost foarte bine primită de critică, în țară și aiurea”. (N. Iorga, *Oameni care au fost*, II, 1967, p. 197). Înainte de Iorga, istoricul Gr. Tocilescu îi scrie un autograf pe o carte a sa : D-Sale D-lui Ion Sirbu, istoricul vrednic a lui Matei Basarab. Omagiu. Autorul”.

Desigur că tot ceea ce acumulasă în cele trei semestre de studii istorice la Jena, precum și asistența la cursurile de filozofie empirică și metafizică a profesorilor Eucken, Haeckel, Liebmann și Falckenberg, i-au trezit interesul și vor fi pentru Ion Sirbu un imbold ca să-și continue studiile teologice în viitor. Poate că acesta i-a fost și scopul mitropolitului Mețianu, prin înminarea acelei Bestätigung așa de elogioasă. În 1908, cu terminarea teologiei, s-au adevărat cele de mai sus.

Cit privește cea de-a doua lucrare a sa, *Istoria lui Mihai Vodă Viteazul*, aceasta a fost rezultatul muncii și cercetărilor de 15 ani efectuate la Viena și o bună vreme la București.

Iată cum definește Ion Sirbu scopul lucrării : „Sint dator a face întregă această carte și pentru simțămîntul de evlavie pe care cu toții trebuie să o avem, mici și mari, pentru cel mai mare Domn din Istoria tuturor Românilor” (Prefața de Istoria lui Mihai Vodă Viteazul, pp. I-XVI).

Tot ceea ce înregistrase el la cursurile profesorilor din Viena : Büdinger (Istoria universală medievală), Sieckel (Acte de cancelarie, diplome, patente și legi din antichitate și pînă în secolul al XIX), Huber (Istoria Austriei), le va folosi, fie ca metodologie istorică, fie ca izvoare biblio-

grafice. Spre pildă pe Sleckel îl va folosi la descrierea instituțiilor din Țările Române după izvoarele de la noi (*o. c.*, vol. I, pp. 50, 76—91, 114—116), iar pe Huber îl va cita ca izvor bibliografic (*o. c.*, vol. I, pp. 15—16, 21, 368, 391 etc.).

Această masivă lucrare despre Mihai Viteazul l-a apropiat mult pe istoricul din Almăj, Ion Sirbu, de istoricul de la Vălenii de Munte, Nicolae Iorga. Legătura prietenească, de mari cărturari, se înfiripase între cei doi încă de la Viena, unde Iorga și Hurmuzache, culegând documente pentru Țările Române, îl întâlneau pe Sirbu la Arhivele Curții Imperiale adunându-și material bibliografic pentru „istoria” sa. Reîntâlnindu-se la București, Nicolae Iorga îi pune la dispoziție lui Ion Sirbu multe documente unice adunate de el și îi donează toate operele sale apărute până atunci. La rindu-i, Ion Sirbu a rămas afectat de „atenția unui prieten și tovarăș de activitate științifică”, mulțumindu-i cu recunoștință (*o. c.*, vol. I, p. 290).

Valoarea istorică a acestei lucrări a subliniat-o Gr. Tocilescu în raportul Comisiei istorice a Academiei Române, expus în sesiunea generală din 6 aprilie 1905: „Această lucrare, din punct de vedere al studiului științific și critic, al izvoarelor . . . , ca și a expunerii faptelor, după înlănțuirea lor logică și adevărată merită toată lauda”. (*Analele Academiei Române*, seria II, 1904—1905, p. 365). După acest raport elogios, *Istoria lui Mihai Vodă Viteazul* a primit „Marele premiu Năsturel”, al patrulea atribuit până atunci (Alecsadri, Al. Odobescu, Gh. Coșbuc). N. Iorga, în 1922, subliniază din nou valoarea istorică a cărții „care trebuie socotită oricând ca un indispensabil mijloc de control”. (N. Iorga, *o. c.*, vol. II, p. 197).

Volumul II, partea I a apărut în 1907, iar partea a II-a și cu volumul III din cauza izbucnirii primului război mondial n-au mai putut fi tipărite.

În acest timp de zbucium și bucurii pentru Ion Sirbu, bunul său părinte preotul Iacob Sirbu, la adinci bătrînețe, își aștepta fiul ca să vină și să-i ia locul la altarul bisericii din Rudăria, respectându-se tradiția familială de două secole. În anul 1908, la 1 februarie, istoricul Sirbu prezintă tatălui testimoniu teologic intitulat: „În universitate litterarum Czernoviciensis”, semnat de rectorul I. Rozahl și decanul Saghin. În același an a fost hirotonit ca preot pentru Rudăria, iar în 1911 a fost numit „administrator protopresbiterial al tractului Mehadiiei”.

Figura istorică a lui Ion Sirbu se imbină cu cea politică. La 1 decembrie 1918 a fost ales, din partea Banatului, ca membru în „Marele Sfat Național” de la Alba Iulia, iar în 1919 „a fost însărcinat de guvernul din București ca să pregătească și să susțină documentația la „Conferința păcii” de la Paris, privind integritatea Banatului. În expunerea sa de motive cu privire la „unitatea politică, istorică, economică și etnografică”, se întemeiază pe date statistice spre a combate teza istoricului Millecker. Același erudit și meticolos om al științelor istorice se vede și în acest documentar istorico-politic bănățean.

Viața i-a fost curmată pe neașteptate în 1922, iar osemintele pămîntești se află în curtea bisericii din Rudăria.

3. PREOTUL VASILE POPOVICI DIN PĂTAȘ (1860—1929)

A terminat studiile teologice la Institutul din Caransebeș, în anul 1884. A fost una din cele mai reprezentative figuri de preoți-cărturari înainte și după primul război mondial.

Alături de învățătorul Iosif Găină și cu „comuna bisericească” a luptat pentru păstrarea caracterului de „școală națională confesională gr. ort. rom.” la Pătaș pînă în anul 1890, singura ce mai rămăsese sub tutela Episcopiei din Caransebeș. I-a ajutat, în această privință și asesorul consistorial din Prilipeț, preotul Mihail Blidariu. Cu tînărul învățător din Pătaș, Zaharie Lazărescu, nou numit la școala de aci, își predaseră toate lecțiile numai în limba română, nesocotind prevederile legilor școlare nr. 26/1883 și nr. 27/1907 cu privire la predarea obiectelor de învățămînt, în mare parte, numai în limba maghiară, ceea ce le-a adus amîndurora neplăceri. Situat pe această linie cultural-națională, Vasile Popovici a fost cel dintîi în Almăj care a inaugurat cursurile de alfabetizare ale adulților din Pătaș, în anul 1912, sub egida asociației transilvănene ASTRA.

La acea dată Episcopia din Caransebeș luase inițiativa de a se întocmi monografii satești de către preoți. În Foaia Diecezană nr. 7 din 1 martie 1914 apăruse lucrarea „Date monografice referitoare la comuna Bocșa Montană”, iar preotul Iana și învățătorul Liuba întocmiseră tot atunci monografia satului Măidan, ambele cu un caracter mai mult statistic, după protocoalele bisericești de la sfîrșitul secolului al XIX-lea.

Dar, un început bun, unic pînă la primul război mondial și pînă astăzi în Almăj, l-a făcut Vasile Popovici cu „*Monografia comunei Pătaș*”, apărută în anul 1914, cu sprijinul moral al pe atunci episcopului Miron Cristea.

În cele 101 pagini, Monografia preotului Vasile Popovici cuprinde un documentar istoric, etnografic și folcloric de o meritorie valoare științifică și astăzi, avînd ca izvoare: „tradițiunea vie, urmele ce încă se mai pot vedea, notițele din cărțile bisericești, Enciclopedia Română, Istoria Banatului Severin de P. Drăgălina și scrierea istorică a lui Pesty Fr.”. Iată cum o recomandă cititorilor Foaia Diecezană, an. XXIX, nr. 19 din 11/24 mai 1914: „Autorul, unul dintre cei mai inteligenți și mai populari preoți ai Banatului..., reprezintă cu deplină competență icoana fidelă din trecut și din prezent a comunei Pătaș”. El tratează „despre datini și obiceiuri la nunți și la morți..., iar pentru folcloriști desigur că vor fi de mare interes capitolele ce cuprind poezii populare, ca doine, hore, chiuitori etc. Ca un sfîrșit demn, autorul ne produce unele notițe aflate prin cărțile bisericești despre unele întîmplări mai însemnate...”. Pentru aceasta „cu atît mai mult trebuie să felicităm pe preotul-autor V. Popovici, că orele sale libere le dedică și scrisului românesc”.

Tot ca un harnic condeier bănățean preotul Vasile Popovici a publicat, în anul 1919, un poem în versuri pentru fondul monumentului generalului Drăgălina, intitulat: „*Taina neamului*”, sub pseudonimul V. P. Pătășanu.

Activitatea cărturărească a preotului Vasile Popovici a continuat și în perioada anilor 1920—1929. Printre alte schițe de lucrări, a rămas ca o lucrare completă, în manuscris: „*Numiri istorice. Ideia despre Zei sau*

zeificate, ca figuri istorice". În cele cincizeci coale mari de manuscris, zeli mitologiei sint trecuți în ordine alfabetică. În prefață autorul arată izvoarele folosite : Mitologia vol. II de dr. I. Kiriac ; Enciclopedia Română, 3 volume de dr. C. Diaconovich, Dicționarul Latin-Român de M. Stăureanu ; Iliada și Odiseea, ediția G. Murgu.

A doua lucrare în manuscris, din care s-au păstrat numai 20 coale mari, poartă titlul : „*Dicționarul geografic, cu nume de văi și riuri în județul Caraș-Severin*“. Lucrarea e interesantă prin redarea denumirilor atât după hărțile și actele oficiale, cât și după tradițiile locale.

Ambele lucrări au un vădit caracter de popularizare printră săteni. (Manuscrisele se află la strănepotul său, inv. Popovici din Pătaș).

Cercetându-i manuscrisele, mi-am amintit cu câtă căldură ne primea în casa sa din Pătaș la „Nedeia de la Simciliu“ pe noi „liceenii“ acum o jumătate de veac, cum ne îndemna să iubim Almăjul nostru drag, să ducem lumina învățăturii în satele noastre.

Toate acestea îl arată astăzi, ca și ieri, ca un ales preot și un mare cărturar almăjean pe „taica popa Vasile din Pătaș“.

Prin contribuția fără preget a acestor trei preoți-cărturari și a multora în decursul vremii, s-a putut menține poporul nostru deasupra tuturor vremurilor de restriște, s-au conservat limba și cultura românească în satele din Almăj.

ARHIMANDRITUL PROFESOR DR. IUSTIN SUCIU

de: Pr. prof. dr. NICOLAE NEAGA

Profesorul de studii biblice Iustin Suciu este autorul unui admirabil manual de ermeneutică și altor valoroase lucrări teologice. Viața și activitatea sa ca slujitor al altarului și al catedrei merită să fie rememorate.

S-a născut în februarie 1873, în comuna Șistarovăț, azi județul Arad. Școala secundară a urmat-o la Beiuș, Arad și Sibiu, unde și-a trecut examenul de bacalaureat, de maturitate în anul 1891. Studiile universitare și le-a încununat cu doctoratul în Teologie obținut în 1898.

La început a fost funcționar în cadrul centrelor eparhiale Oradea și Arad. Din 1900 a funcționat ca profesor la fostul Institut teologic din Arad, până la pensionarea sa în anul 1938.

Diacon, protosincel și arhimandrit, a urcat rind pe rind toate treptele preoției. A fost catehet, consilier eparhial, deputat eparhial, administrator parohial, îndeplinind în cei 53 de ani de preoție multe misiuni din încredințarea episcopilor eparhiali. Pentru munca sa conștiințioasă în slujba Bisericii și a poporului a fost învrednicit cu diferite decorații și distincții.

Preocupările sale multilaterale nu i-au îngăduit să desfășoare o prea fecundă activitate în domeniul publicisticii. Totuși de la I. Suciu ne-au rămas câteva lucrări de mare interes teologic-bisericesc. În fruntea lor se numără „Ermeneutica biblică sau știința interpretării Sfintei Scripturi”, publicată în anul 1933 la Arad, în 173 pagini. Ceea ce am afirmat în anul 1933 în „Revista Teologică” din Sibiu (nr. 7, p. 303), rămâne valabil și azi: „Ermeneutica este rodul unei munci asidue bazată pe o îndelungată și rodnică experiență didactică. Ermeneutica este un manual practic și folositor pentru studenții în teologie și un îndreptar indispensabil pentru preoți la inițierea în meșteșugul interpretării Sfintei Scripturi”.

O altă lucrare a lui I. Suciu este cea intitulată: „Patimile și moartea Domnului (armonizarea celor 4 Evanghelii)”, apărută în două ediții (ed. 2-a, Arad, 1925, 125 pp.). Menționăm apoi lucrarea pentru credincioși „Să ne mărturisim preotului”. Tipăritura a apărut în colecția „Biblioteca creștinului ortodox” nr. 9 din 1925. În colaborare cu episcopul Grigorie Comșa tipărește: „Trei sute cincizeci de pilde pentru predici și alte cuvântări”, Arad, 1928, în 388 pagini. Volumul este un prețios auxiliar al preoților în activitatea lor predicatorială. De subliniat este că în pildele date materialul e luat cu predilecție din istoria noastră națională.

În plus I. Suciuc a publicat mai multe studii, articole, recenzii, predici în buletinul Episcopiei Aradului „Biserica și Școala” și în alte ziare și reviste. Menționăm studiul : „Istoria Bisericii ortodoxe din Transilvania și Ungaria de la 1810”, tipărit în buletinul Biserica și Școala nr. 35 și 52 din 1896 și nr. 1—4 din 1897.

Lucrarea cu titlul acesta a fost prezentată ca teză de seminar pe lângă catedra de istoria universală, de la Universitatea din Cernăuți și a fost premiată de facultatea de teologie.

Arhimandritul profesor Iustin Suciuc a murit în 1953 și își doarme somnul de veci în cimitirul Eternitatea din Arad. Amintirea lui a rămas vie în sufletul acelor care s-au înfruptat din luminile înțelepciunii sale.

PREOTUL PROFESOR DR. DIMITRIE CIOLOCA

de: Pr. prof. dr. NICOLAE NEAGA

Pentru prestigiul de care s-a bucurat în mijlocul studenților și cel al colegilor săi, dar mai ales pentru variata și rodnică sa activitate ne îngăduim să creionăm, în câteva cuvinte, viața și activitatea preotului profesor dr. Dimitrie Cioloca, vrednic slujitor al Bisericii și al patriei.

Născut la 18 decembrie 1874 în comuna Șipet, județul Timiș, a fost fiul preotului Teodor Cioloca, descendentul unei vechi familii de slujitori ai altarului.

Doctor în teologie și licențiat în filozofie a îndeplinit, rînd pe rînd diferite funcții : a fost secretar (practicant) protopopesco la Buziaș și Lugoj, apoi în Caransebeș unde s-a stabilit, directorul internatului de la Școala pedagogică, expert grafic la tribunal și judecătorie, consilier referent episcopal aproape tot timpul, profesor de limba germană la liceu și în sfîrșit profesor la fostul Institut teologic și în continuare la Academia teologică unde a propus Noul Testament, Morala și Pastorală, pînă la pensionare (1907—1938).

A deținut mai multe demnități onorifice : aproape trei decenii deputat eparhial, un an și zece luni în timpul concediului de boală al lui dr. Petru Barcu, rector al Academiei teologice.

A tipărit „Colecțiuni de predici pentru toate duminicile anului bisericesc“, de T. Tarnavski și E. Voiutski, vol. I—III, 353, 323, 388 pp., a scris studiul : „Virtutea teologică a credinței, 1925, 94 pp. ; „Icoane culturale din trecutul Caransebeșului“ (în rev. Foaia Diecezană nr. 34—36 din 1929) ; „Simeon Mangiucă“ (în calendarul „Glasul Bucovinei“ pe 1924) ; „Cîntece din războiu“, Caransebeș, 1916 ; „Cîntece vitejești“, Caransebeș, 1917 ; „Povești din Banat“, Caransebeș, 1924.

A colaborat la „Foaia Diecezană“, „Altarul Banatului“, „Drapelul“, „Românul“ (Arad), „Poporul Român“ (Budapesta), „Familia“ (Oradea), „Renașterea Română“ (Cluj), „Dreptatea“ (Timișoara), „Telegraful Român“ (Sibiu), ziarul „Fruncea“ (din Banat) îi atribuie merite pentru îndrumarea tinerilor la meserii. A luat poziție alături de dr. I. Sirbu, dr. Aurel Vlad și Ion Vășii, împotriva proiectului de lege 37 din 1907 a lui Apponyi, a stăruit în diferite ocazii pentru unirea Transilvaniei cu Țara mamă.

A fost apreciat, la împlinirea vârstei de 70 de ani de dr. Cornel Corneanu în revista Foaia Diecezană (nr. 3 din 1945) și „Drapelul“ (nr. 23 din 1945), de dr. Victor Morariu în Foaia Diecezană nr. 50 din 1945, de prof. V. Loichiță în broșura : „Discurs“ . . . , București, 1924, p. 18. Dr. Aurel Cosma junior scrie în „Istoria presei din Banat“, vol. I, Timișoara, 1932, pp. 87-88 o scurtă biografie a lui D. Cioloca.

Profesorul D. Cioloca ne-a lăsat material inedit (versuri) de la soldați din primul război mondial, pentru circa 6—7 broșuri cum au fost : I. „Vitejești“ și II. „Dor și jale“, „Amintiri“, evenimente trăite de dinsul (sute de pagini).

A adunat rarități bibliografice și manuscrise, în mai multe limbi, tablouri, mai ales de pictori români (bănățeni, monede și diferite obiecte antice. L-au vizitat spre a i le vedea Vasile Pirvan, N. Iorga, George Kirileanu, Tzigara-Samurcaș, Teodorescu prof. univ. Cluj, dr. Mateescu, directorul Școlii române din Roma, Gheorghe Ștefan, dr. Coriolan Petranu etc.

Iată câteva temeuri pentru care cinstim amintirea preotului profesor Dimitrie Cioloca, omul cu mintea luminată și suflet curat, care pururea căuta să nu se descătușeze din obezile modestiei. Din 1963 venerabilul dascăl își doarme somnul de veci în liniștea cimitirului din Caransebeș. Chipul său însă e viu în sufletul acelor care l-au cunoscut și prețuit ca pe un om de ispravă.

CLERICI ARĂDENI SPRIJINITORI AI LUPTEI POPORULUI ROMÂN PENTRU LIBERTATE NAȚIONALĂ ȘI PROGRES SOCIAL

de : Prot. dr. GHEORGHE LIȚIU

Istoria poporului român înregistrează cu cinste nume de clerici și oameni ai Bisericii Ortodoxe Române care și-au adus partea de contribuție la luptele pentru o viață mai bună, pentru cîștigarea libertății naționale și pentru progres social. Prin ierarhii, preoții și credincioșii ei, Biserica a împărtășit soarta și aspirațiile poporului român. Referindu-ne în cele de față doar la ținutul Banat—Crișana vom încerca să desprindem cîteva momente în care se semnalează prezența unor membrii ai clerului sau oameni ai Bisericii.

1. Revoluția maghiară din 1848—49 pornită împotriva monarhiei austriece a aflat admiratori și sprijinitori între clericii români din aceste părți, desigur în convingerea că succesul acestei revoluții va aduce o soartă mai bună și pentru credincioșii lor români care făceau parte pe atunci din Ungaria. Între aceștia documentele amintesc numele preoților Eftimie Novac din Micălaca și Petru Caracioni din Pecica, participanți activi la evenimentele revoluționare. După reprimarea revoluției, ambii au avut de suferit condamnări la ani grei de temniță din partea autorităților monarhiei.

În lupta sa pentru libertate, poporul român din monarhia austriacă a întîmpinat străduințele similare ale popoarelor conlocuitoare, maghiari și sirbi. Unii dintre corifeii luptei acestor popoare au înțeles cu greu și destul de tirziu că libertatea este una pentru toți și că numai cu puteri unite în chip sincer vor putea combate tirania. Românii au primit cu simpatie, cel puțin la început, formarea guvernului unguresc din Budapesta în primăvara anului 1848. „Înghit cu lăcomie — scrie un istoric al nostru — formulele libertății, dar cuvîntul de ordine îl vor aștepta de la conducătorii proprii”¹⁾. Acest cuvînt de ordine n-a venit și nu putea veni decît de la Arad, orașul cu cele mai bune tradiții românești și ortodoxe. Aici se aflau, din 1812 un Institut preparandial, din 1822 unul teologic care, împreună cu Episcopia — în fruntea căreia, din 1829, se afla un episcop român, au contribuit în largă măsură la crearea unui climat românesc sănătos. Tot aici se afla,

¹⁾ Silviu Dragomir, *Revoluția românilor din Transilvania și Ungaria în anii 1848—49*, Vol. V, Ed. Academiei Române, Cluj 1946, p. 330.

din vremuri străvechi, Comunitatea bisericii catedrale cu hramul „Sf. Ioan Botezătorul“ cuprinzând în sinul ei o seamă de oameni de înaltă ținută românească în frunte cu avocatul Ioan Arcoși și cu Vicențiu Babeș. Aceștia reprezentau tradiția de luptă pentru interesele neamului românesc începută de Moise Nicoară.

În 30 aprilie 1848 are loc în Arad (ca de altfel și la Lugoj, Pesta, etc.) o adunare în care fruntașii Comunității bisericii catedrale și alți deputați români formulează revendicări atât bisericești cât și naționale care dovedesc că „românii nu mai erau dispuși să-și subordoneze interesele altor națiuni“. Se cristalizează tot mai mult un program de emancipare politică și culturală la realizarea căruia erau chemați toți românii²⁾.

Guvernul din Budapesta, „în afară de răspunsul verbal, care nu conținea nici măcar asigurări vagi... nu a socotit să procedeze la soluțiile concrete cerute de fruntașii români. Rigiditatea cu care a tratat pretențiile românilor transilvăneni, se menține și față de voința de colaborare sinceră exprimată de români“³⁾. În astfel de împrejurări nu e de mirare că între cele două națiuni raporturile s-au răcit încă în cursul revoluției; românii nu vor da bucuros recruți pentru armata revoluționară. Aceasta a determinat represii sângeroase în care și-au pierdut viața mulți români, între aceștia și unii preoți. Din dosarul⁴⁾ alcătuit prin grija arhimandritului Patrichie Popescu, administratorul Episcopiei Aradului (1850—53), care și cu acest prilej a dovedit un admirabil simț al posterității, putem cunoaște în amănunțime evenimentele din anii 1848—49 în ținutul Aradului. Desprindem din acest dosar că în satele Bîrzava, Căpruța, Mono-roștia, Dumbrăvița, Galșa, Șiria, Nădab și în satele vecine cu granița Ardealului, au fost martirizați mai mulți români, între care și preoți, ca acel preot Simion Groza din Iosaș al cărui sfârșit trist îl povestește fratele său într-o preoție, Constantin Copian din Almaș, pentru că „a primit niște scrisori de la ardeleni (din tabăra lui Iancu) și pre poporenii săi i-ar fi îndemnat să se înarmeze“. Sînt menționați și alți preoți uciși în Vața de Sus, Hălmăgel, Aciuța și Pleșcuța.

Aceste represalii aveau loc chiar în ultimele zile ale revoluției maghiare, înainte de capitularea de la Șiria. Dar încă în ziua de 1 mai 1849 cronică arădeană menționează un fapt deosebit de semnificativ: sărbătorirea în comun de către românii, maghiarii și alți locuitori din Arad a zilei libertății: „Pe cîmpul dinspre *Ceala*, la marginea vestică a orașului,

²⁾ I. D. Suciu, *Revoluția de la 1848—1849 în Banat*, Ed. Academiei R.S. România, București, 1968, p. 56.

³⁾ S. Dragomir, o. c., p. 335.

⁴⁾ *Arhiva Episcopiei Aradului*, Nr. colectiv 314/1850. În circulară se spune: „Lipsă fiind în chip de document pentru viitorime a se păstra în Arhivul diecezan toate datele cîte s-au putut culege despre suferințele, patimile și jertfele care pre poporul român de relegea răsăriteană, cu fatalitățile tulburărilor din 1848 și 1849 le-au ajuns, Prea Binecuv. D. Ta a te provoca și respective a-ți încredința... ca să pui acruțată osteneală ca în protoprezbiteratul D. Tale, toate acele de toată vîrsta și de amîndouă sexurile și de fieștecare naționalitate, aflătoare individuri care sub revoluție au pătimit... deplin și cu toate stările împrejur să le scrii și după norma aceasta lucrată conscriere mai mult pînă la începutul lui martie 1851 nesmintit să mi-o trimiți“.

preoții tuturor confesiunilor au slujit *Te-Deum* în semn de mulțumire lui Dumnezeu pentru libertatea dobândită. De la ortodocși a slujit protopopul Ioan Rațiu”⁵⁾.

2. Se știe că după zilele aprinse ale anilor 1848—49 a urmat deceniul absolutismului austriac în cursul căruia inițiativele de luptă națională, culturală sau socială erau aspru reprimare. După 1860 se reiau acțiunile în acest sens concretizate în înființarea „Asociației arădene pentru cultura poporului român” (1863). A fost o mișcare cu caracter cultural-național puternic sprijinită de clerul ortodox român. În Comitetul de inițiativă figurează numele protopopului Ioan Rațiu, al profesorului dr. Atanasie Șandor și al lui Miron Romanul, viitorul episcop al Aradului și mitropolit al Ardealului⁶⁾. Protopopul Ioan Rațiu, nepotul episcopului Gherasim Rațiu, este o personalitate deosebit de activă în lupta națională. Persecutat și urmărit după înăbușirea revoluției, el nu a încetat a ține legături strinse cu Avram Iancu, cu generalul Magheru (care-l și vizitează la Arad) și cu alți fruntași ai mișcărilor revoluționare din Moldova și Țara Românească.

3. La sfârșitul veacului al XIX-lea, alături de lupta pentru emancipare națională, se intensifică și luptele muncitorilor români și maghiari pentru condiții mai bune de muncă și viață.

În 1890 s-a sărbătorit primul 1 Mai ca zi a solidarității internaționale a oamenilor muncii. La Arad, ziarele locale în limba maghiară, descriu desfășurarea pașnică a acestei manifestări precum și „cina tovărășească” organizată de Sindicatul muncitorilor tipografi. Episcopia, care avea și ea o tipografie cu angajați meșteri, a participat prin arhimandritul Augustin Hamzea, reprezentînd pe episcopul Ioan Mețianu. „Prezența delegatului Bisericii ortodoxe române — menționează ziarul local — a fost salutăată cu ovații. Augustin Hamzea a felicitat pe muncitorii tipografi, la care Varga Iosif, președintele sindicatului tipografilor, a toastat pentru episcopul Mețianu și pentru reprezentantul său Augustin Hamzea”⁷⁾.

4. În același timp se desfășoară și lupta naționalităților din imperiu împotriva asupririi naționale și sociale.

Un cleric arădean exponent al acestei lupte este Vasile Mangra, fost profesor de teologie, vicar la Orădea și mai târziu mitropolit al Aradului. Pînă în 1910, Vasile Mangra a fost „preotul cu barba neagră ca corbul, cu fața îmbujorată, cu ochii cenușii cu scilpiri de oțel — cum îl caracterizează un contemporan — reprezentantul politici naționale intransigente, necruțătoare; fantoma care se ivea aproape în același timp pretutindeni, în gări, întruniri, serbări, șezători, galvanizînd conștiințele și exaltînd sentimentul național”⁸⁾. Animator al marilor mișcări naționale,

⁵⁾ Márki Sándor, *Aradvármegye és Arad szabad kir. város története* (Istoria județului Arad și a orașului liber regesc Arad), vol. I, Arad, 1895, p. 581; Lakatos Otto, *Arad története* (Istoria Aradului), Arad, 1881, pp. 194—5.

⁶⁾ Andrei Căciora, *Începuturile „Asociației arădene”*, articol în „Cariatide”, supliment... al ziarului „Flacăra Roșie”, Arad, august 1973, p. 11.

⁷⁾ *Arad és Vidéke* (Aradul și provincia), ziar local, nr. 101 din 3 mai 1890; *Aliöld*, ziar local maghiar, nr. din 3 mai 1890.

⁸⁾ Teodor Neș, *Oameni din Bihor 1848—1918*, Oradea, 1937, pp. 469—470.

pregătitor al Memorandului și fruntaș în delegație care a dus acest document la Viena alături de Vasile Lucaciu, unul dintre organizatorii Congresului naționalităților din 10 august 1895 la Budapesta, unul dintre puținii membri ardeleni ai Academiei Române înainte de 1918, iată doar câteva din trăsăturile acestei mari personalități.

5. Înaintind pe firul istoriei, în anul 1921, anul marilor represii împotriva mișcării muncitorești din România întregită, se desfășoară în București procesul cunoscut sub numele de *procesul din Dealul Spirei*.

Ziarele arădene și cele din Capitală consemnează depoziția secretarului Episcopiei Aradului și fost ministru, Vasile Goldiș, în favoarea secretarului Partidului Socialist, Gheorghe Cristescu, „Goldiș declară că nu-l consideră capabil pe Cristescu de comiterea acelor delictе de care este acuzat. Îl cunosc pe acuzat — spune Goldiș —, îmi aduc aminte de activitatea lui în Cameră... pot afirma că această activitate nu poate fi periculoasă pentru siguranța statului”⁹). Alt ziar reproduce declarația: „Acuzatul este un bun român. Nu am observat ca Cristescu să aibă principii periculoase ordinii de stat”¹⁰).

6. Mai aproape de zilele noastre, în timpul marelui greve a muncitorilor arădeni de la Uzina de vagoane, în 1936, întâlnim figura regretatului episcop Andrei Magieru, care a intervenit personal în favoarea muncitorilor aflați în grevă din cauza salariilor de mizerie și a condițiilor de muncă inumane din această uzină. Iată ce notează pe scurt un cotidian local de limbă maghiară: „Duminică... muncitorimea de la Astra (Uzina de vagoane) a ținut adunare la Teatrul de vară. La adunare a vorbit inginerul Costache Ionescu, președintele comisiei de tratative anunțând înțelegerea intervenită cu direcția uzinei... Președintele a anunțat că în problema grevei a mediat și episcopul Magieru Andrei; acesta și reprezentanții guvernului garantează noua majorare de salariu...”¹¹).

Am menționat doar câteva momente din istoria acestor părți de țară în care prezența clerului nostru s-a făcut simțită. Concluzia care se impune este că, precum în celelalte părți ale pământului românesc, așa și în Banat-Crișana clerul și credincioșii Bisericii ortodoxe au fost alături de popor, și-au plecat urechea la nevoile și aspirațiile lui, aducându-și partea de contribuție la lupta pentru libertate națională și pentru progres social.

Pilda lor este un îndemn pentru noi toți, de a ne arăta vrednici de astfel de tradiții mărețe luând parte activă, după puterile și de pe pozițiile noastre, la opera uriașă care se desfășoară sub ochii noștri menită să asigure poporul nostru un loc de cinste între popoarele lumii și un nivel de viață materială și spirituală din ce în ce mai ridicat. Făcînd aceasta ne regăsim pe linia înaintașilor iubitori de patrie și de popor, pe linia slujirii lui Dumnezeu și a oamenilor.

⁹) *Aradi Hirlap*, an. VI, nr. 1240 din 11 mai 1922, vezi și *Adevărul*, nr. 11683 din 8 mai 1922, p. 2. cf. Vasile Goldiș, *Scrieri social-politice și literare*, ediție îngrijită de Mircea Popa și Gheorghe Șora, Timișoara, 1976, introducere p. 44.

¹⁰) *Munkás*, an III, nr. 21, din 21 mai 1922.

¹¹) *Aradi Közlöny*, an 51, nr. 192, din 1936.

UN DOCUMENT DIN 1767 PRIVIND ASPECTE ALE VIEȚII BISERICEȘTI DIN BANAT

de: Prot. ION B. MUREȘIANU

În arhiva mitropolitană-patriarhală din Sremski Karlovci, R. S. F. Iugoslavia, între actele rămase din secolul XVIII se păstrează sub cota 45/1767, o conscripție a parohiilor din dieceza Timișoarei și a Lipovei datînd din 11 iunie 1767. Originalul după care arhiva Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului deține o copie xerografiată, poartă următorul titlu: *Prothocollum totius parochialis graeci ritus orientalis Ecclesiae Temesvariensis et Lippoviensis dioceseos cleri factae conscriptionis anno 1767* și cuprinde 67 pagini, ultima fiind datată și semnată: „Vincentius Ioannovich Vidak Temesvariensis et Lippoviensis Eppus“, mitropolitul de mai tirziu, conscripție care a mai fost în atenția cercetătorilor. *).

Documentul face parte din evidențele cerute de Curtea Vieneză celor două eparhii bănățene, a Timișoarei și a Caransebeșului, pentru a-i servi spre orientare în acțiunile de catolicizare. Din ce s-a păstrat, cea din 1749 cuprinde parohiile din dieceza Caransebeșului, în care districtele Caransebeș, Mehadia, Lugoj, Virșeț și Palanca totalizează 232 localități românești cu 185 preoți și 21.471 case, precum și 34 localități sîrbești aparținînd ultimelor două districte, azi în R. S. F. Iugoslavia ¹⁾. Conscripția pe care o prezentăm, redactată în latinește, înglobează parohiile din eparhia Timișoarei orînduite pe districte, cu parohia și numele preoților care o păstoresc, cu localitatea și provincia în care s-au născut. Împărțirea administrativă se încadrează în organizarea de stat austriacă pînă la 1769, cînd sinodul de la Sremski Karlovci stabilește principiile fundamentale ale organizării Bisericii Ortodoxe din Ungaria cunoscute în forma acceptată de habsburgi sub numele de „Rescript declaratoriu“, luînd tot atunci ființă și protopopiatele ce reinvie o străveche tradiție.

Din aceeași arhivă ne este de asemenea cunoscută o consemnare anterioară datînd din 1758 ²⁾, făcută cu prilejul vizitării canonice în cîteva parohii din eparhia Timișoarei, ce cuprinde informații privind hramul fiecărei biserici, biserica și tot ce-i aparține cu referiri la materialul din care e construită, la prestol, proscomidier, obiectele de cult, ornate,

*) Gh. Cotoșman, *Preoți din Oltenia și Țara Românească la parohiile din Banat*, în „Mitropolia Olteniei“, nr. 5—6, Craiova, 1973, pp. 467—476.

¹⁾ *Statistici sîrbești din dieceza Caransebeșului și Aradului în veacul XVIII*, în „Foaia Diecezană“, Caransebeș, 1908, nr. 50, 51—52.

²⁾ D. Ruvaraț, *Temišvarska Eparhija od niena postanka do 1758 god*, Sremski Karlovci, 1914, pp. 23—53.

1767. *Index* 87. 1767
PROTOCOLLUM
Socius Parochialis Prae-
dictae Orientalis Ecclesiae
Temerariensis et Lipovensis
Diocesis Clari Facra
Conscriptio
Anno 1767

1. Prima pagină din conscripția parohiilor ortodoxe și a preoților aparținând eparhiei Timișoarei și Lipovei, întocmită în anul 1767.

Nomina	Nomina	Nomina
Parochian	Parochian	Parochian
1. L. L. L.	1. L. L. L.	1. L. L. L.
2. L. L. L.	2. L. L. L.	2. L. L. L.
3. L. L. L.	3. L. L. L.	3. L. L. L.

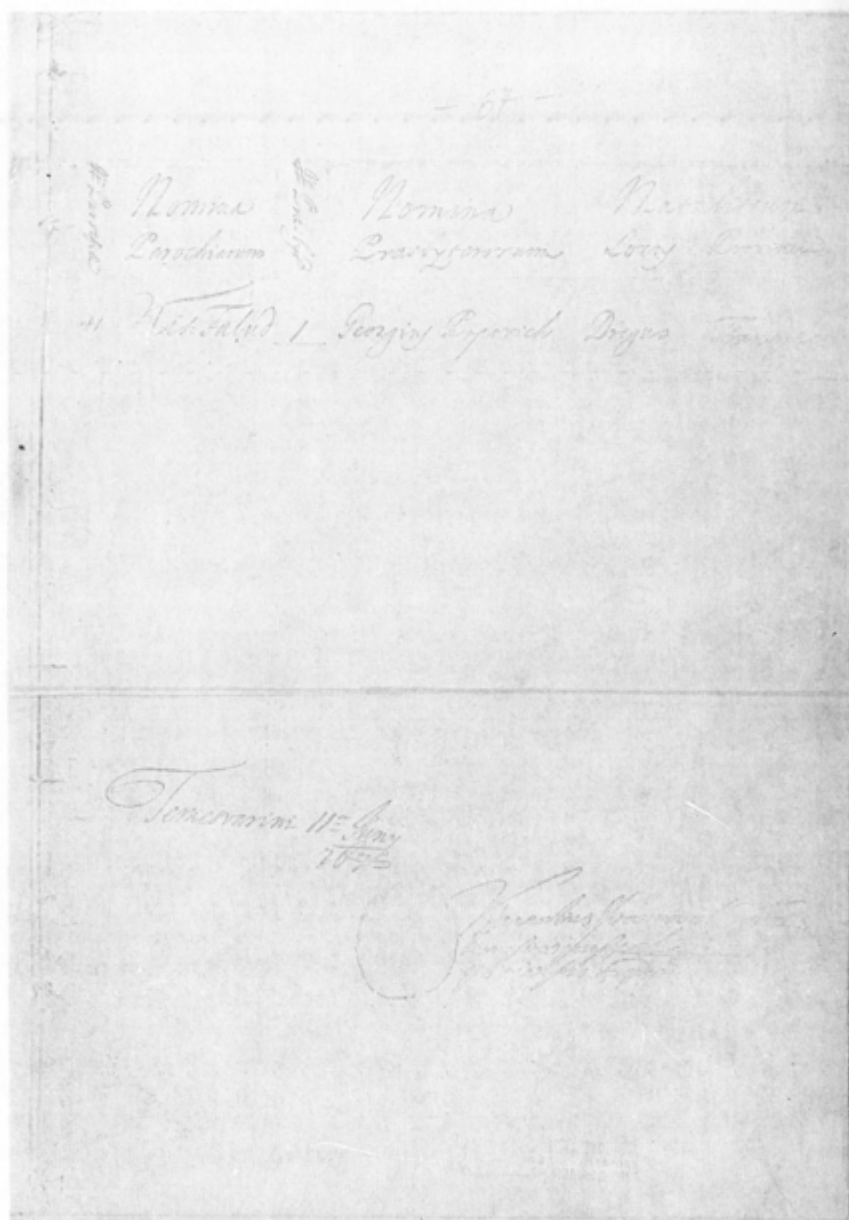
2. L. L. L.	2. L. L. L.	2. L. L. L.
3. L. L. L.	3. L. L. L.	3. L. L. L.
4. L. L. L.	4. L. L. L.	4. L. L. L.

3. L. L. L.	3. L. L. L.	3. L. L. L.
4. L. L. L.	4. L. L. L.	4. L. L. L.
5. L. L. L.	5. L. L. L.	5. L. L. L.

2. Pagina 9 din conscripție privind parohiile Sinandrei, Becicherecu Mic și Satchinez.

No. Parohiei	Nominale	No. Parohiei	Nominale	Natalitium	
				Locus	Parochia
42	Jadani	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici
43	Săceni	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici
44	Murani	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici
45	Cornești	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici
46	Săcălaz	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici	1. Ioanin Popovici 2. Thomas Popovici

3. Pagina 12 din conscripție cuprinzând parohiile Jadani, (Cornești), Săceni, Murani, Cerneteaz și Săcălaz.

4. Pagina ultimă din conscripție cu semnătura episcopului Vincentiu Ioanovici Vidak, datată din 11 iunie 1767.

iconostas, icoane mobile din care unele foarte vechi, mobilier, la cărți și limba în care sînt tipărite, la clopote și la felul în care e îngrijită curtea bisericii. Partea a doua a consemnării ne-a lăsat numele preoților, vîrsta lor, provincia și localitatea de origine, unde și la ce dascăl au învățat, ierarhul care i-a hirotonit și anul hirotoniei, sidoxia ce datorau episcopului și cîte cărți aveau personal preoții. Sînt indicate apoi localitățile unde existau școli, numele învățătorului, retribuirea lui și numărul elevilor care frecventau școala. O parte din preoți apar în 1767 și se constată că în același an, după mai puțin de un deceniu, numărul lor a crescut cu 13 în 9 parohii.

Importanța pe care o are documentul din 1758 pentru istorie, pentru întregirea conșcripției din 1767 și pentru așezarea ei într-o perspectivă mai largă, ne determină să atragem atenția asupra conținutului și să reținem anumite date.

Au fost vizitate în Banat 28 parohii din 3 protopopiate în orinduirea de atunci, toate românești și cu preoți români. Din protopopiatul Cenad fac parte : Beba, Cenad, Comloș, Igrîș, Saravale, Sinnicolau Mare, Sinpetru și Vălcani ; din protopopiatul Variaș : Bărăteaz, Becicherecul Mic, Călacea, Cerneteaz, Chetvel (Gelu), Felnac, Giarmata, Jadani (Corneștii), Mănăștur, Murani, Satchinez, Seceni, Secusigi, Sinandrei, Variaș și Vinga, iar din protopopiatul Lipova : Belotinț, Chelmac, Lalașinț și Ususău.

Bisericile erau înzestrate cu cele trebuincioase cultului și îngrijite, aveau pictură și un număr mare de cărți românești. Ca fapt nu lipsit de însemnătate, amintim că din totalul parohiilor numai 8 aveau clopote. Din acestea 5 erau cu cîte 2 clopote, în celelalte fiind înlocuite cu toaca.

Preoții aveau ca proprietate personală între 4 și 11 cărți.

Preotul Alexandru din Comloș, originar din Țara Românească învăță la mănăstirea Tismana și e hirotonit în 1735 la Rîmnic de episcopul Inochentie. Lazăr Popovici din Felnac, preot în Sinpetru, e pregătit de diaconul Nicolae din Timișoara și e sfințit în 1740 tot la Rîmnic, de episcopul Climent. Nicolae Popovici, unul din cei doi preoți ai Igrîșului, venit din Țara Românească, a fost hirotonit în 1725 la Rîmnic de episcopul Climent. Biserica din Saravale avea antimis din 1719 dat de mitropolitul Moise Petrovici iar cea din Sinnicolau din 1718, dat de episcopul Ioanichie Vladisavlevici. Slujitorii altarului din Călacea : Dimitrie Raicovici, de origine din Țara Românească, învăță la mănăstirea Hurezu și e sfințit la Rîmnic de episcopul Climent în 1726, iar Gheorghe Crăciunovici din Moldova, învățăcelul lui Vasile Moldoveanu (Sturze ?), e sfințit în 1738 de episcopul Daniil. În parohia Saravale, preotul Petru Ianoșevici din Transilvania învățase în Țara Românească, dar primește hirotonirea în 1721 de la episcopul Ioanichie Vladisavlevici. Preoții : Pîrvu Predovici din Rîmnic, e cu știință de carte dobîndită în orașul natal, unde-l sfințește episcopul Inochentie, iar Șerban Șerbanovici învățase în Comloș. Biserica din Vinga cu antimis din 1733 e servită de preotul Ioan Atanasievici venit și el din Țara Românească. Între 1731—1746, preoții din Felnac, Mănăștur, Secusigi și Sinpetru au fost hirotoniți la București și Rîmnic.

La școala din Sinandrei întemeiată nu se știe cînd de Biserică și susținută de ea, cum erau toate școlile, frecventată de 15 elevi, a predat dascălul lugojan Marcu Bronescu; la Vinga, Radul Popovici din Țara Românească. Sînt amintite apoi școlile din Sinnicolaul Mare, din Comloș care aveau 16 elevi, din Lipova, Fabricul și Mehala Timișoarei, din Caransebeș și de la mănăstirea Hodoș, precizîndu-se că în ele au învățat mai mulți preoți din parohiile menționate.

Consemnarea din 1758 confirmă documentar că în Banat pulsa o intensă viață românească religioasă și culturală, strîns legată de toate provinciile românești, cu biserici împodobite, cu preoți și școli în sate și centrele urbane, multe pentru prima jumătate a secolului XVIII, cînd Viena Habsburgilor nici nu gîndea la organizarea lor.

Dacă în 1749, deci după 33 ani de la plecarea turcilor și înstăpînirea austriacă jumătatea răsăriteană a Banatului propriu zis apare intens populată numai de români, cu 49 de localități fără preoți din totalul de 232, cum atestă actul oficial menționat întocmit într-o cancelarie străină, conscripția din 1767 înfățișează Banatul apusean cu 209 parohii românești, de asemenea intens populate. Completată cu noile elemente din consemnarea de la 1758, reflectă în multitudinea aspectelor ce le prezintă frămîntări de mare amploare, pe care încercăm să le desprindem cu semnificația lor.

Sintetic, documentul oferă următoarele date :

Nr. cr.	DISTRICTUL	TOTAL			TOTAL POSTURI			PREOȚI VENIȚI DIN :	
		Parohii	Filii	Vacante	Scriptie	Ocupate	Vacante	Transilvania	Țara Românească
1.	Timișoara	45	1	—	111	111	—	16	17
2.	Cenad	24	—	—	80	80	—	5	6
3.	Becicherec. Mare	34	—	—	112	108	4	2	2
4.	Panciova	12	—	—	34	34	—	—	3
5.	Ciacova	61	1	1	127	120	7	9	8
6.	Făget	49	—	—	58	57	1	8	8
7.	Lipova	42	5	1	66	65	1	11	1
Total :		267	7	2	588	575	13	51	45

Cifrele prezintă o situație ce nu necesită comentarii, numărul preoților depășind cu 308 numărul localităților. Între ele, Comloșul apare cu 8 preoți, Jebelul cu 7, toți localnici, Ghiladul și Lipova cu cîte 6, localnici și ei, Sinnicolaul și Cenadul de asemenea cu cîte 6 iar Sinmihaiul, Felnacul, Saravale, Igrișul, Sinpetru, Stamora și Alioșul, cu cîte 4 preoți. Această situație urmează însă dramei ce s-a petrecut în prima jumătate a secolului XVIII, ameliorarea ei datorîndu-se împreunei lucrări a ortodocșilor români cu Biserica sîrbă, rezistenței și luptei comune împotriva catolicizării, sprijinului larg primit din Țara Românească și împrejurărilor istorice favorabile, asupra cărora vom reveni.

Conscripția nu indică naționalitatea preoților, iar numele de familie, cu neînsemnate excepții erau schimbate la hirotonire după obiceiul vremii,

adăugându-se la numele de botez al tatălui sau la funcția de preot, dacă acesta o avea, caracteristicul „vici“, ce acoperă originea etnică. Numărul parohiilor românești în care nu puteau păstori slujitori de altă naționalitate, numărul și locul lor de naștere confirmă că în 1767 eparhia Timișoarei avea cel puțin 380 preoți români, precizându-se că 51 erau veniți din Transilvania, 45 din Țara Românească iar aproximativ 280, adică trei pătrimi, erau bănățeni. Întîlnim așadar numai în Banatul apusean 96 preoți originari din cele două provincii românești vecine. Conscripția din același an (1767) a eparhiei Caransebeșului număra în districtele Caransebeș, Virșeț, Palanca (Biserica Albă), Mehadia și Lugoj care îi aparțineau bisericeste, 389 preoți din care 317 erau bănățeni, 77 din Țara Românească iar 1, din altă parte, realitate care în lumina mărturiilor istorice e continuare legăturilor și permanentei intercerculații dintre provinciile românești, ce au dat unitatea culturală, de idei și aspirații sociale și naționale a poporului nostru. Aceste legături se extind, nu de puține ori, la treceri de grupuri din o provincie în alta datorită vicisitudinilor, potențate în Banat în prima jumătate a secolului XVIII.

Astfel, în 1718, după lupte îndelungate purtate cu turcii, Austria ocupă potrivit tratatului de la Passaroviț, Banatul, Oltenia și o parte din Serbia, instaurînd un regim de necruțătoare exploatare economică la care adaugă tot atît de necruțătoarele persecuții religioase îndreptate împotriva românilor, în totalitatea lor ortodocși. Căci problema religioasă, în care se încadrează documentul, a constituit pentru habsburgi ca și pentru înaintașii lor un capitol important al politicii, urmărindu-se consecvent catolicizarea cu toate mijloacele posibile. Scopul ce se dorea îndeplinit era crearea unei unități în imperiul multinațional cu tendințe centrifuge, iar în cazul românilor, de a-i separa de frații de peste munți slăbindu-le unitatea în care au văzut totdeauna o primejdie. Același efort zadarnic a fost depus și în Oltenia în timpul ocupației austriece (1718—1739), suprimînd în 1719 orice dependență a episcopiei Rîmniceului de mitropolia Țării Românești.

În Banat, acțiunea prozelitistă se dezlănțuie din primul an al ocupației cu o violență de neînchipuit, rămasă însă fără rezultat. Un cărturar bănățean din secolul trecut, folosind mărturiile scrise și tradiția pe care documentele aflate ulterior le adevăresc cu prisosință, ne înfățișează realități zguduitoare: „Preoții erau căutați prin păduri, erau legați și puși în carcere de unde nu mai ieșeau. Poporul era dus între baionete la unire, la depunerea mărturisirii de ostașii împărătești. Mulți preoți și mireni emigrau ca să scape. . . Preoții într-atîta se răriseră, încît abia la 20 de sate se afla un preot și acela plin de bătrînețe. . . Am citit o singhie dată de Filaret episcopul Rîmniceului unui preot din Firdea (județul Timiș) la anul 1743 și bătrîni ne-au istorisit istoricul trist cum îl putură căpăta de preot, spunîndu-mi că au adus grele jertfe și au suferit multe închisori. Așa în lipsă de preoți, se aflau prunci nebotezați de 14 ani, miri și mirese se cununau fără preot“...³⁾.

³⁾ P. Gruiescu, în „Albina“, Viena, 1870, nr. 107; I. B. Mureșianu, *Contribuții la istoria Bisericii bănățene din prima jumătate a secolului XVIII.* (Călugărul Visarion Sarai), în „Mitropolia Banatului“, Timișoara, 1968, nr. 10—12, pp. 639—653.

Ca în atâtea alte împrejurări similare, intervine sprijinul episcopiei de la Rîmnic, care avea un rost bine definit în gîndirea politică a Țării Românești. Episcopul Damaschin trimite în 1721 pe preotul Dumitrașcu Cimpianu și pe fratele său ce era călugăr „ca să facă slujbă dumnezeiască poporului ortodox din meleagurile Banatului“⁴⁾, urmați de alții, ocrotește clericii fugiți de groaza prigoanei din Transilvania și Banat și încearcă în 1725 să obțină aprobarea oficială a guvernului Transilvaniei de a trimite cărți de cult în Ardeal, în eparhia Aradului și în Banat⁵⁾. Sprijinul episcopiei Rîmnicului e deosebit de prețios și eficient în prima jumătate a secolului XVIII, cînd dispozițiile severe ale Curții vieneze îngrădiseră activitatea Bisericii sîrbe cu intenția de a izola și de a scoate pe românii din Banat și Crișana de sub jurisdicția sa, facilitînd astfel catolicizarea. Ierarhii sîrbi iau atitudine, protestează energic în numele privilegiilor, inițiază contraacțiuni ca cea de mare anvergură din 1744 condusă de călugărul Visarion Sarai și intensifică colaborarea cu Biserica din Țara Românească. Episcopul Nestorovici al Timișoarei primește de la Rîmnic în 1734, 9 lăzi cu cărți pentru trebuințele parohiilor românești⁶⁾, iar în 1752 Sinesie Jivanovici al Aradului care corespundea în limba română cu vîldica Grigorie al Rîmnicului, primește de la acesta 500 de cărți pentru parohiile din eparhia sa⁷⁾.

În împrejurările expuse, cel mai important sprijin îl constituie preoții veniți din Țara Românească cu misiunea pe care le-a încredințat-o de la început episcopul Damaschin, dintre ei 45 fiind în menționatul an în eparhia Timișoarei, cum și cei emigrați din Transilvania, în număr de 51. Nu cunoaștem anii în care au venit, dar acceptarea lor tacită după astfel de interdicții date în acest sens e determinată de realități. Austria, angajată în îndelungatele războaie, cu o economie zdruncinată și cu nemulțumiri transformate adesea în revolte în care aspectul religios cumpănea cu greutate⁸⁾, este silită să recurgă la o destindere resimțită mai accentuat în Banatul încă amenințat de turci și cu mari posibilități de redresare economică. Astfel, opreliștea intrării preoților din Țările Române și trecerea lor din o provincie în alta nu se mai aplică cu strictețe și se suspendă violențele în scop prozelitist, fără a se renunța însă la ele definitiv.

Coloana provinciei natale a documentului nostru înregistrează 45 de preoți munteni. În urma verificării posibile privind apartenența localităților, am constatat că în 5 cazuri localități transcarpatine au fost trecute din eroare la Transilvania (Peștișani de 3 ori, Brădiceni și Polovragii, jud. Gorj) iar Orșova, la Valahia. Rezultă deci un număr de 45 preoți, precizînd

⁴⁾ C. Buracu, *Din trecutul bisericii din Almăj*, în „Foaia Diecezană”, Caransebeș, 1931, nr. 19.

⁵⁾ N. Dobrescu, *Istoria Bisericii române din Oltenia în timpul ocupației austriece*, București, 1906, pp. 19, 52, 59, 107, 114.

⁶⁾ P. Olde, *Maxim Manuilovici*, în „Foaia Diecezană”, Caransebeș, 1935, nr. 6.

⁷⁾ Arhiva mitropolitană patriarhală din Sremski Karlovci, R.S.F. Iugoslavia, cota 421/1752, pp. 1, 2, 3.

⁸⁾ I. B. Mureșianu, *Mănăstiri din Banat*, Timișoara, 1976, pp. 46—50.

totodată că rămân neidentificate 7 localități din Transilvania și 7 din Țara Românească.

Publicăm lista acestora cu indicarea parohiei și districtului în care păstoresc, cu localitatea natală și județul la care aparține astăzi, ea prezentând interes prin aria largă a provenienței și prin semnificația istorică a intercerculației dintre provinciile românești.

Nr. crt.	NUMELE ȘI PRENUMELE PREOTILOR	Parohia în care păstorește	Districtul la care aparține parohia	Localitatea în care s-a născut	Județul
1.	Constantin Ranitievici	Timiș. Fabric	Timișoara	Rimnic	Vilcea
2.	Ioan Popovici	Cerna	"	Obislavu	"
3.	Nicoale Nițin	Bobda	"	Peștenaș	Mehedinți
4.	Bașiu Teodorovici	Dinias	"	Tergetiu	"
5.	Crista Marcovici	Urșeni	"	Oriașu	"
6.	Gheorghe Danilevici	Remetea	"	Rimești	Vilcea
7.	Ioan Șerbanovici	Genovo	"	Orodelu	Dolj
8.	Stan Radulovici	"	"	Craiova	Mehedinți
9.	Radu Mihaelovici	"	"	Ciulnita	Argeș
10.	Nicolae Ijonin	Izvin	"	Ciuperceni	Gorj
11.	Nițu Onofriev	Bencec	"	Puturi	Dolj
12.	Vasile Nițulov	Bencec	"	"	"
13.	Grigore Lazarescu	Bazias	"	Nedeia	"
14.	Radu Romanescu	Gherțeniș	"	Mischii	Gorj
15.	Petru Gruici	Felnac	"	Păru	"
16.	Ioan Atanascovici	Vina	"	Baia Aramă	Mehedinți
17.	Bașiu Demetrevici	Cerneteaz	"	Gabrovi	Dolj
18.	Radul Brancovici	Sinmihai	Cenad	Rimnic	Vilcea
19.	Nicolae Popovici	Ezeriș	"	Mătăsaru	Dimbovița
20.	Ștefan Ilevici	Beba	"	Craiova	Mehedinți
21.	Gheorghe Stăncovici	Comloș	"	Brădiceni	Gorj
22.	Andrei Barbulovici	"	"	Craiova	Mehedinți
23.	Alexandru Aliș	"	"	Pestișani	Gorj
24.	Dimitrie Iorțovici	Bociar	Bechicherec Mare	Craiova	Mehedinți
25.	Matei Ioanovici	Padina	"	Brădiceni	Gorj
26.	Șerban Popovici	Novoselo	Panciova	Cimpeni	Dolj
27.	Iana Trandafirovici	"	"	Seacăcea	Olt
28.	Radu Popovici	"	"	Baldovinești	Olt
29.	Ioan Șerblin	Giulvăz	Ciacova	Mocriș	"
30.	Radu Vasilevici	Sinmartin	"	Craiova	"
31.	Samuel Romanescu	Stamora	"	Vangale	"
32.	Stănciu Popovici	Șoșdea	"	Berești	Vilcea
33.	Ioan Constantinovici	"	"	Serbănești	Olt
34.	Constantin Demetrevici	Vermes	"	Brădiceni	Gorj
35.	Drăgoi Popovici	Firliuș	"	Craiova	Mehedinți
36.	Stăncu Popovici	Sculea	"	Brădiceni	Gorj
37.	Ilie Barbulovici	Jabăr	Făget	Cernătești	Dolj
38.	Stănciu Barbulovici	Ficătari	"	Dozești	Vilcea
39.	Preda Mirovici	Ohaba	"	Pirea	"
40.	Ioan Popovici	Topolovăț	"	Craiova	Mehedinți
41.	Ioan Popovici	Suștra	"	"	"
42.	Gheorghe Nicolaevici	Margina	"	Pestișani	Gorj
43.	Dimitrie Georțevici	Brănești	"	"	"
44.	Ioan Radievici	Gruni	"	Polovrași	"
45.	Dimitrie Orbanovici	Sinnicolau	Lipova	Brădiceni	"

Ne rețin atenția două nume : a preotului Constantin Ranite (Ranitievici) originar din Rimnic, așezat în Fabricul Timișoarei și Șerban Popovici din Cimpeni cu parohia în Novoselo (Satul Nou) din districtul Pancevo

(R. S. F. Iugoslavia), nume întâlnite la doi pictori care au activat în Banat în secolul XVIII.

Alături de preoții aflați în Banat în 1767, de înaintașii lor așezați în parohii, în mănăstirile Săraca, Partoș, Singeorz și Mrăcunea, ne sînt cunoscuți copiiști moldoveni, munteni și transilvăneni veniți să caligrafieze cărți pentru trebuințele cultului, înmulțind pe cele trimise de vlădicii Rîmnîcului și pe cele aduse de călugări cu multă osteneală pe cărări tănuite ca să scape de vigilența stăpînirii străine, care le interzicea sub amenințarea unor aspre pedepse⁹⁾.

Dacă țara Românească trimite slujitori ai altarelor pentru a contracara prozelitismul catolic din Banat, dus cu pomenitele mijloace de convingere și pentru a întregi parohiile rămase vacante prin detenția preoților băștinași sau emigrarea lor din cauza persecuțiilor, preoții din Transilvania își găsesc aici loc de refugiu. Motivele emigrării sînt cunoscute, acestora adăugîndu-li-se măsurile luate de episcopul ortodox al Ardealului, Dionisie Novacovci, așezat de Habsburgi în 1761 pentru liniștirea poporului român, care s-a dovedit apoi un bun apărător al Ortodoxiei. Istoricul Silviu Dragomir le-a adunat din documentele vremii în două volume mari cu 900 pagini de groază, de schingiuri, închisori și crime, de Biserici și mănăstiri distruse, cu martiri care s-au jertfit pentru păstrarea credinței și a ființei neamului, cu drepte răzvrătiri înecate în sînge¹⁰⁾. Le-a lăsat de asemenea într-o zguduitoare descriere cronica unui protopop bănățean, din care nu lipsesc momente semnificative¹¹⁾. Reținem din noianul mărturiilor doar una, ce caracterizează primele șase decenii de „activitate misionară creștină” între românii transilvăneni care erau și ei creștini de aproape un mileniu și jumătate. E porunca Habsburgilor din 13 iunie 1761, referitoare la Țara Oltului: „Mănăstirile de lemn să fie arse pretutindeni, cele de piatră să se distrugă”, iar credincioșii români, ortodocși, care se vor opune „să fie pedepsiți negreșit cu moartea prin spînzurare sau prin pierderea capului”¹²⁾. Și au fost nimicite de tunurile generalului Buccow monumente istorice de mare valoare, înscriindu-se ca cea mai odioasă crimă a vremii.

Intervențiile directe ale Bisericii din Țara Românească, ale domnitorilor, și a altor Biserici la împărăteasa Maria Terezia, au rămas fără rezultat. În schimb Curtea Vieneză care constata în 1752 că reînviere mișcării contra unirii din Transilvania pornește din Banat și Țara Românească, a luat măsuri drastice de izolare. Vinătoarea după preoți și prigonirea credincioșilor dezlănțuite între anii 1746—1752 și 1754—1757, provoacă și în rîndurile populației emigrări în masă în Țara Românească, domnitorul acordîndu-le în 1750 o serie de scutiri. Administrația austriacă e alarmată de proporțiile pe care le-au luat emigrările¹³⁾ și permite

⁹⁾ I. B. Mureșianu, *Aspecte din trecutul Bisericii bănățene*, în „Mitropolia Banatului”, Timișoara, 1969, nr. 7—9.

¹⁰⁾ *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, Sibiu, vol. I, 1920; vol. II, 1930.

¹¹⁾ D. Mioc, Nicolae Stoica de Hațeg, *Cronica Banatului*, București, 1969, pp. 181—185.

¹²⁾ S. Dragomir, *op. cit.*, II, p. 240.

¹³⁾ *Idem, op. cit.*, II, pp. 18, 30—31, 289—291, 298, 296.

neoficial aşezarea lor în Banat după destinderea intervenită, adică tot în cuprinsul imperiului.

Localităţile ardelenе din care se aflau preoţi la 1758 şi 1767 în eparhia Timişoara: Bendorf, Bogota, Boz, Cernita, Drăguş, Făgăraş, Girbova, Porumbac, Racoviţa, Răşinari, Radin, Rod, Roşia, Săcădate, Sadu, Sălişte, Scorei, Topîrcea, apar documentar între cele care au fost supuse necruţător unui regim inchişitorial. Lista care urmează, extrasă din conscripţie, pe lângă adevărarea afirmaţiei, prin elementele ce conţine, lasă istoriei posibilitatea altor clarificări.

Nr.	NUMELE ŞI PRENUMELE PREOTULUI	Parohia în care serveşte	Districtul în care serveşte preotul	Localitatea în care s-a născut
1.	Sava Danielovici	Timişoara	Timişoara	Rod
2.	Stan Marcovici	Sînmihai	"	Drăguş
3.	Ioan Teodorovici	Utvîn	"	Sad
4.	Ioan Jifcovici	Paţa	"	Scorei
5.	Cuzman Molnarovici	Şag	"	Răşinari
6.	Crista Cristici	Giroc	"	Scorei
7.	Mihai Nicolaevici	Ghiroda	"	Topîrcea
8.	Constantin Popovici	Becicherec. Mic	"	Sad
9.	Constantin Demetrovici	Satchinez	"	Dranoreţ
10.	Luca Popovici	Bărăteaz	"	Boz
11.	Nicolae Popovici	Secuşiqi	"	Crăciun
12.	Petru Popovici	Felnac	"	Săcădate
13.	Toma Popovici	Mănăştur	"	Roşia
14.	Gheorghe Popovici	"	"	Săcădate
15.	Manase Popovici	Săceni	"	Alămor
16.	Ioan Popovici	Murani	"	Racoviţa
17.	Vasile Ioanovici	"	"	"
18.	Ioan Ioanovici	Vălcani	Cenad	Făgăraş
19.	Trifon Popovici	Nerău	"	Gluş
20.	Pantelimon Dragoevici	Comlos	"	Răşinari
21.	Oprea Stanulovici	"	"	Leuşteni
22.	Gavril Cristici	Iancahid	Becicherec. Mare	Bendorf
23.	Vasile Popovici	"	"	Răşinari
24.	Stan Dunia	Bolea	Ciacova	Nov
25.	Gavril Danielevici	Toager	"	Sălişte
26.	Petru Barbulovici	Voiteg	"	Uişaniţi
27.	Gheorghe Popovici	Cerna	"	Bereti
28.	Vasile Ioanovici	Căpăt	"	Roşia
29.	Vasile Cadil	Silaqi	"	Bogota
30.	Matêi Nicolaevici	Blaiova	"	Sucel
31.	Petru Popovici	Duleu	"	Lecuşteni
32.	Bagiu Popovici	Firliug	"	Rediu
33.	Ioan Popovici	Coşava	Făget	Puş
34.	Ioan Popovici	Crivina	"	Roşcani
35.	Dimitrie Popovici	Bichiqi	"	Spin
36.	Vasile Petrovici	Surdac	"	Girbova
37.	Ioan Popovici	Sărăzani	"	Porumbacu
38.	Ioan Mariscovici	Firdea	"	Cerniţa
39.	Ioan Jivcovet	Budinţ	"	Dirborn
40.	Vasile Teodorovici	Balinţ	"	Alimpeşti
41.	Ioan Stancovici	Chesinţ	Lipova	Săcădate
42.	Petru Ilievici	Sinnicolau	"	Tauţia
43.	Procopie Popovici	Fiscut	"	Săcădate

Nr. crt.	NUMELE ȘI PRENUMELE PREOTULUI	Parohia în care servește	Districtul în care servește preotul	Localitatea în care s-a născut
44.	Toma Clăpeți	Fibiș	Lipova	Săcădate
45.	Ioan Stefanovici	"	"	"
46.	Ioan Popovici	Teș	"	Boz
47.	Ilie Ștefanovici	Cujeidia	"	Săcădate
48.	Dimitrie Simonovici	Șiștarovăț	"	Măgura
49.	Ioan Târghiș	Bata	"	Sebeș
50.	Ioan Popovici	Seusdin	"	Drăguș
51.	Gheorghe Popovici	Kisfalud	"	"

La Șag, districtul Timișoara, se stabilise Cuzman Molnarovici, de fapt Molnar, originar din Rășinari, iar protopopul Ioan din Sad, conducătorul mișcării din 1760 făcută împotriva unirii, cunoscut sub numele de Popa Tunsul, după ce a fost prins, dus la Viena unde e închis apoi eliberat, se stabilește în Banat și servește ca preot în Sinnicolaul Mare de la 1772 până la sfârșitul vieții întâmplată în 1782, urmat de unul din fiii săi¹⁴). În 1767, un Constantin Popovici, tot din Sad, apare ca preot în Becicherecul Mic din apropierea Timișoarei unde servea alături de alți doi preoți și Zaharia Zaharievici tatăl lui Dimitrie Țichindeal, despre care conscripția precizează că era băștinaș.

Pentru valoarea istorică pe care o cuprinde conscripția nu numai în contextul vieții bisericești, și pentru a oferi posibilitatea de a se întregi șirul preoților din parohiile eparhiei de odinioară a Timișoarei, o publicăm în întregime cu respectarea strictă a originalului.

Preoții munteni și transilvăneni, indiferent de cauzele care au determinat venirea lor în Banat, îndeplinesc o misiune ce depășește prin importanță momentul în care se încadrează. Căci dincolo de faptul că întregesc aici un gol lăsat de prigoana dezlănțuită de Habsburgi ce cultivau vrajba nu numai între popoarele supuse ci chiar în rindurile fiecărui popor pentru a-i slăbi rezistența și pentru a-l domina, acești preoți sint energii noi în lupta pentru păstrarea credinței și a ființei neamului, contribuind la întărirea conștiinței unității poporului român, la solidarizarea pentru înfăptuirea marilor lui aspirații.

După șase decenii de rezistență înverșunată cu pătimiri ce lasă atâtea dureroase pagini de istorie, în 1761 credincioșii ortodocși din Transilvania primesc un episcop de legea lor și jurisdicția Bisericii sirbe. Persecuțiile scad în intensitate iar viața religioasă înregistrează ameliorări după publicarea în 1781 a Edictului iosefin de toleranță. Relațiile Banatului cu provinciile românești iau de acum forme noi, pregătind temeinic împlinirile de mai târziu.

¹⁴) Popa Tunsul e tatăl medicului oculist și profesor Ioan Molnar Piuarul, inițiatorul marii mișcări culturale ortodoxe din Transilvania ce cuprinde și pe românii de peste Carpați, autor, traducător și editor de prestigiu. A servit la începutul carierei ca medic militar în Banat, fiind preocupat și de probleme școlare. (Prot. dr. Gh. Cotoșman, *Din trecutul Banatului*, Timișoara, 1934, p. 225; V. Molin, *Popa Tunsul din Sad, paroh în Sinnicolaul Mare (1772—1782)*, în „Mitropolia Banatului”, Timișoara, 1967, nr. 7—9, pp. 472—483; *Anuarul Institutului de Istorie*, Cluj, 1924, p. 569; S. Dragomir, o. c., II, pp. 163—170).

**PROTHOCOLLUM TOTIUS PAROCHIALIS GRAECI RITUS ORIEN-
TALIS ECCLESIAE TEMESVARIENSIS ET LIPPOVIENSIS
DIOCESEOS CLERI FACTAE CONSCRIPTIONIS ANNO 1767**

DISTRICTUS TEMESVARIENSIS

No. Z.	Nomina Parochiarum	No. Z.	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
1.	Temesvár (Timișoara)		Petrus Kosmanovich prothopraesbyteri	Semlinum	Slavonia
		2	Savva Danielovich	Ród	Transylv.
2.	Fabrica (Timișoara-Fabric)		Marcus Danielovich Constantinus Ranitievics	Szegedinum	Ungaria
			Georgius Isakovich	Ribnik	Valachia
		4	Troilus Alexandrevich	Temesvár	Banatus
				Ibidem	Ibidem
3.	Neu Város (Timișoara-Iosefin)		Mattheus Ioannovich Andreas Petrovich	Draksina	Banatus
			Stephanus Bogicsen	Vukovár	Slavonia
			Gregorius Ioannovich	Kömlös	Banatus
			Ioannes Petrovich	Temesvár	Ibidem
		6	Andreas Arsenievich	Neu Város	Ibidem
				Varias	Ibidem
4.	Bereksov (Beregsäu)		Marian Strajnovich	Bereksov	Banatus
		2	Constantinus Ioannovich	Ibidem	Ibidem
5.	Németh (Beregsäu Mic)		Michael Popovich Ioannes Markovich	Németh	Banatus
		3	Michael Milotinovich	Ibidem	Ibidem
				Ibidem	Ibidem
6.	Czernia (?)		Ioannes Popovich Stojan Ioannovich	Obislav	Valachia
		2		Fennlak	Banatus
7.	Clari (Clari Vii- lingă Jimbolia)		Arsenius Nicolich	Iarmatha	Banatus
		2	Lazarus Kosmanovich	Ibidem	Ibidem
8.	Kecsa (Checea)		Gruja Martinovich Michael Sobony	Dubos	Banatus
			Malenicza Vidakovich	Calocsa	Ibidem
		4	Matheus Strach	Kecsa	Ibidem
				Ibidem	Ibidem
9.	Csenej (Cenej)		Philippus Ioannovich Moyses Petrovich	Csenej	Banatus
		3	Paulus Nedelkovich	Paulisch	Hungaria
				Csenej	Banatus
10.	Pobda (Bobda)	1	Nicolaus Niczin	Pestenas	Valachia
11.	Sz. Mihály (Simmihai)		Stan Manovich Philippus Thomics	Dregus	Transylv.
			Paulus Paulovich	Czerntias	Banatus
		4	Michael Dragievich	Sz. Mihály	Ibidem
				Ibidem	Ibidem
12.	Utvín		Ioannes Theodorovich Stojan Zsivanovich	Szád	Transylv.
		2		Utvín	Banatus

No. Z.	Nomina Parochiarum	No. Z.	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
13.	Dénas (Diniaş)	2	Bagyiul Theodorovich Theodorus Bagyiulov	Tergotiul Dénas	Valachia Banatus
14.	Paracz (Parța)	3	Ioannes Zsivkovich Ioannes Ilievich Ioannes Michaelovich	Szkorea Paracz Ibidem	Transylv. Banatus Ibidem
15.	Saagh (Şag)	2	Kusman Molnarovich Milos Martinovich	Reschenár Saagh	Transylv. Banatus
16.	Gyirok (Gíroc)	2	Kreszta Kresztics Abrahamus Kresztics	Szkorea Gyirok	Transylv. Banatus
17.	Kisovda (Chişoda)	2	Petrus Ionin Christa Blagojevich	Temesvár Kissovda	Banatus Ibidem
18.	Medves (Urseni)	1	Kreszta Markovich	Oriagu	Valachia
19.	Gyirovda (Ghiroda)	1	Michael Nicolaevich	Toprcsa	Transylv.
20.	Remete et Sisora (Remetea şi Ciciora)	1	Georgius Danielovich	Remjesstye	Valachia
21.	Genovo	4	Ioannes Serbanovich Stan Radulovich Rajko Pétrovich Radul Michaelovich	Orodjel Krajova Genovo Esalnica	Valachia Ibidem Banatus Valachia
22.	Petrovoselo	2	Manasi Barbulovich Alexius Popovich	Petrovoselo Ibidem	Banatus Ibidem
23.	Iezvin (Izvin)	2	Nicolaus Ijonin Michael Nicholaevich	Csopercseny Iezvin	Valachia Banatus
24.	Bencsek (Bencec)	2	Niezu Onofriev Vasil. Niczulov	Puczury Ibidem	Valachia Ibidem
25.	Bázos (Bazoş)	2	Grigory Lazarjesk Lazarus Gruich	Nedea Bázos	Valachia Banatus
26.	Grtyanós (Cărpiniş)	1	Radul Romanesk	Miszki	Valachia
27.	Bukováž (Bucovăt)	2	Stephanus Ioannovich Adamus Paulovich	Bukovaz Ibidem	Banatus Ibidem
28.	Mosnicza (Moşnița)	3	Nicolaus Thomics Gregorius Milesovich Ioannes Ilievich	Remeta Mosnicza Ibidem	Banatus Ibidem Ibidem
29.	Varias	4	Lucas Stephanovich Thomas Tryrin Michael Nikolics Ioannes Militinovich	Varias Kenes Varias Ibidem	Banatus Banatus Ibidem Ibidem

S. Z.	Nomina Parochiarum	S. Z.	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
30.	Sz. András (Sinandrei)	3	Serban Serbanovich Marcus Georgevich Lazarus Theodorovich	Beregszó Lugosch Fenllak	Banatus Ibidem Ibidem
31.	Pecskerek (Becicherec. Mic)	4	Constantinus Popovich Elias Karanyacz Basilius Popovich Zacharias Zacharievich	Szád Pecskerek Ibidem Ibidem	Transylv. Banatus Ibidem Ibidem
32.	Kenes (Satchinez)	3	Nedelko Radivovich Constantinus Demetrevich Iosephus Kracsunovich	Neuzinn Dranorecz Kenes	Banatus Transylv. Banatus
33.	Baracsáz (Bărăteaz)	1	Lucas Popovich	Boóz	Transylv.
34.	Kétfél (Chegleyici)	2	Ioannes Krenkovich Georgius Ioannovich	Polunom Fenllak	Hungaria Banatus
35.	Nagy-Jain (Nădlac) (?)	2	Panteleimon Tyrit Michael Ioannovich	Németh Nagyfalu	Banatus Ibidem
36.	Szekusith (Secusigi)	3	Nicolaus Popovich Andreas Popovich Nicolaus Popovich	Kracsun Egris Murány	Transylv. Banatus Ibidem
37.	Fenlak (Felnac)	4	Petrus Popovich Petrus Gruich Basilius Ignatovich Ioannes Zsivanovich	Szakadat Peru Lippova Fenlak	Transylv. Valachia Banatus Ibidem
38.	Monostor (Mănăstur)	3	Thomas Popovich Georgius Popovich Simon Ioannovich	Roschia Szahadat Pecskerek	Transylv. Transylv. Banatus
39.	Theresiopoli (Vinga)	1	Ioannes Atbanaszovich	Baja	Valachia
40.	Kalocsa (Călăcea)	3	Ioannes Martinovich Martinus Trajlovich Lazarus Popovich	Kalocsa Ibidem Ibidem	Banatus Ibidem Ibidem
41.	Zsadány (Jadani)	2	Ioannes Popovich Thomas Popovich	Orsova Németh	Valachia Banatus
42.	Szécsany (Seceani)	3	Manasi Popovich Israel Popovich Georgius Valyanovich	Alamor Murány Szecsan	Transylv. Banatus Ibidem
43.	Murany (Murani)	2	Ioannes Popovich Basilius Ioannovich	Rakovicza Ibidem	Transylv. Ibidem
44.	Cserntias (Cerneteaz)	2	Bagyul Demetrevich Georgius Ioannovich	Gabrova Cserntias	Valachia Banatus
45.	Szakaaláz (Săcălaz)	2	Georgius Nicolaevich Georgius Popovich	Szakaaláz Ibidem	Banatus Ibidem

II. DISTRICTUS CSANADIENSIS

№	Nomina Parochiarum	№	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
1.	Sz. Miklós (Sinnicolau)		Maximil Miladinovich Protho-Presbyter Stephanus Miladinovich Philippus Basilevich Radul Brankovich Marcus Damianovich	Gyala Oroszlamos Sz. Miklós Ribnik Pecska	Banatus Ibidem Ibidem Valachia Hungaria
		6	Marcus Popovich	Sz. Miklós	Banatus
2.	Csanád (Cenad)		Naum Božich Stephanus Stephanovich Gabriel Markovich Ioannes Savich	Csanad Ibidem Ibidem Beregszov	Banatus Ibidem Ibidem Ibidem
		5	Gabriel Ioannovich	Csanad	Ibidem
3.	Szaravola (Saravale)		Philippus Dragicsovich Michael Tomasovich Constantinus Popovich	Szaravola Egris Kiszdia	Banatus Ibidem Ibidem
		4	Panteleimon Popovich	Ibidem	Ibidem
4.	Egris (Igrış)		Nicolaus Popovich Michael Georgevich Martinus Iankovich	Mataszaria Egris Ibidem	Valachia Banatus Ibidem
		4	Petrus Popovich	Nagy-Lak	Hungaria
5.	Csoka (Cioca)		Eftimius Popovich Athanasius Mittyi	Mohl Csoka	Hungaria Banatus
		3	Theodorus Naumovich	Ibidem	Ibidem
6.	Valkány (Vălcani)		Ioannes Ioannovich	Făgaras	Transylv.
		2	Ioannicius Martinovich	Valkány	Banatus
7.	Dugoseliste (Nerău)		Triphonius Popovich	Clusch	Transylv.
		2	Ioannes Stojkovich	Nyarov	Banatus
8.	Szanád		Theodorus Georgevich Michael Ilievich	Szanad Ibidem	Banatus Ibidem
		3	Ioachimius Vasich	Kanischa	Banatus
9.	Sz. Péter (Sinpetru)		Lazarus Popovich Petrus Popovich Alexius Stephanovich	Fénlak Sz. Péter Ibidem	Banatus Ibidem Ibidem
		4	Ioannes Petrovich	Szaravola	Banatus
10.	Kanischa		Stephanus Knezovich Lazarus Ioanovich	Kanischa Orșova	Banatus Transylv.
		3	Theodorus Gregorovich	Kanischa	Banatus
11.	Gyala		Athanasius Ilievich Michael Ilievich	Sz. Miklós Csoka	Banatus Ibidem
		3	Procopius Bajthy	Gyala	Ibidem
12.	Sz. Ivány	1	Ioannes Ioannovich	Szirik	Banatus
13.	Szirik		Daniel Petrovich	Csanád	Banatus
		2	Ioannes Stojanovich	Higyos	Ibidem

No. Z.	Nomina Parochiarum	No. Z.	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
14.	Oroszlamos		Petrus Popovich Michael Lukacsek	Ravna Petrovoselo	Banatus Hungaria
		3	Arsenius Miatovich	Oroszlamos	Banatus
15.	Deszka		Theodosius Popovich	Sz. Miklós	Banatus
		2	Andreas Ioannovich	Dubravna	Hungaria
16.	Beb (Beba)	1	Stephanus Ilievich	Krajova	Valachia
17.	Mali Sz. Miklós (Sinnicolau Mic)		Paulus Milenovich Iacobus Firityasky	Piroth Kanischa	Bulgaria Banatus
		3	Stephanus Nicolich	Lezemir	Hungaria
18.	Padey		Basilus Popovich	Ada	Hungaria
		2	Ioannes Szimich	St. Ivány	Ibidem
19.	Komlós (Comloş)		Panteleimon Dragoevich Alexander Alyes	Reschenar Pestisán	Transylv. Ibidem
			Georgius Stojkovich	Bradichen	Ibidem
			Andreas Barbulovich	Krajeva	Valachia
			Cyrillus Alyes	Komlós	Banatus
			Opra Stanulovich	Lehuszten	Transylv.
			Mirko Milovano	Nagy Lah	Hungaria
		8	Paulus Petrovich	Arad	Ibidem
20.	Magna Kikinda Locus military		Ioannes Stojanovich Protho-Presbyter	Pivnicze	Hungaria
			Zsivan Radakovich	Szegedinum	Ibidem
			Cristophorus Grossa	Nagylah	Ibidem
			Basilus Adamovich	Pecska	Ibidem
			Petrus Ioannovich	Nagy-Lah	Ibidem
			Paulus Putnikovich	Csanád	Hungaria
			Philippus Marinkovich	Sobotell	Ibidem
		8	Philippus Stojanovich	Bocsár	Banatus
21.	Parva Kikinda Locus military		Arsenius Iorgovich	Sz. Miklós	Banatus
		2	Arsenius Birimcsov	Nagy-Lah	Hungaria
22.	Mokrin Locus military		Gabriel Zsivkovich	Szecsán	Banatus
			Theodorus Lazarovich	Szenta	Hungaria
			Stephanus Bajanszky	Kanischa	Ibidem
			Theodorus Gabrielevich	Kanischa	Ibidem
		5	Georgius Zsivanovich	Ibidem	Ibidem
23.	Iosephovo Locus military		Georgius Petrovich	Kanischa	Hungaria
		2	Ioannes Miokovich	Ibidem	Ibidem
24.	Keresztur Locus military		Gabriel Blasich	Szoboticza	Hungaria
		2	Basilus Chajvazovich	Szegedini	Ibidem

III. DISTRICTUS MAGNO-BECSKEREKIENSIS

1. Magno- Beeskerekinum	Isacus Petrovich Ioannes Kojch Theodorus Szveskovics Ioannes Ioannovich Antonius Szimich	Vilovo Zlankamen Szige Neoplanta M. Beeskerek	Hungaria Ibidem Banatus Hungaria Banatus
----------------------------	--	---	--

N ^o	Nomina Parochiarum	N ^o	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
			Georgius Stojkovich	Zsablea	Hungaria
			Basilius Szavich	M. Becskerek	Banatus
			Maximus Panich	Feny	Ibidem
			Theodorus Kadich	M. Becskerek	Banatus
		10	Vacat Protho-Praesbyter		
2.	Higyosch		Theodorus Paulovich	Vasilkov	Hungaria
			Triphonius Popovich	Petrovosello	Hungaria
		3	Paulus Nedisch	Nagy-Lah	Ibidem
3.	Bocsár (Bociar)		Demetrius Iorgovich	Kralova	Valachia
			Philippus Ioannovich	Higyos	Banatus
		3	vacat 1		
4.	Beodra		Cyrellus Demetriovich	Pivnice	Hungaria
			Thimoteus Ioannovich	Ibidem	Ibidem
		3	Moyses Ioannovich	Necsey	Banatus
5.	Becsey		Maximus Popovich	Bukin	Hungaria
			Protho-Praesbyter		
			Ioannes Meszkovich	Becsej	Banatus
		3	Stephanus Paulovich	Ibidem	Ibidem
6.	Franyevo Locus military		Theodorus Petrovich	Petrovoselo	Hungaria
			Gabriel Ioannovich	Becsey	Ibidem
			Simeon Popovich	Becsey	Ibidem
		4	Arsenius Antonievich	Petrovoselo	Ibidem
7.	Karlovo Locus military		Paulus Tomics	Ostrovo	Hungaria
			Christophorus Czuczity	Ibidem	Ibidem
		3	Elias Czuczithy	Ibidem	Ibidem
8.	Kumany Locus military		Ioannes Veszelich	Pivnicze	Hungaria
			Stephanus Szekusich	Szenta	Ibidem
		3	Ioannes Nicolaevich	Kumany	Banatus
9.	Melencze Locus military		Ioachimus Popovich	Pecska	Hungaria
			Thomas Stojanovich	Firigyáz	Banatus
			Elias Nikich	Pecska	Hungaria
			Gabriel Ilievich	Ibidem	Ibidem
			Nicolaus Vasilievich	Ibidem	Ibidem
			Paulus Popovich	Ibidem	Ibidem
		7	Petrus Gabrielevich	Ibidem	Ibidem
10.	Taras		Vincentius Krstis	Iamena	Hungaria
		2	Paulus Ioannovich	Sz. Ivány	Ibidem
11.	Arradaz		Stephanus Simeneovich	Carlovicz	Slavonia
			Antonius Michaelevich	Arradaz	Banatus
		3	Moises Nenadovich	Pardany	Ibidem
12.	Elemér		Ioannicius Nedich	Elemér	Banatus
			Proto-Presbyter		
			Moses Pancsky	M. Becskerek	Banatus
			Iosephus Popovich	Sz. Mártony	Ibidem
		4	Lazarus Ioannovich	Elemér	Ibidem

№	Nomina Parochiarum	№	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
13.	Iankaid (Iancahid)		Gabriel Krestits Basilius Popovich	Bendorve Reschenar	Transylv. Ibidem
		3	Alexius Gorgovich	Lugosch	Banatus
14.	Sz. Gyúrad		Ioannes Christophorovich	Ivanda	Banatus
		2	Alexius Raczovich	Itebej	Ibidem
15.	Itebey		Michael Markovich	Itebej	Banatus
			Nicolaus Markovich	Ibidem	Ibidem
		3	Simeon Czernanov	Ibidem	Ibidem
16.	Pardány		Ioannes Radosalovich	Sz. Gyúrad	Banatus
			Velistan Zsivkovich	Ilsanza	Ibidem
		3	Arsenius Brankovich	Pardány	Ibidem
17.	Modosch		Nicolaus Constantinovich	Modosch	Banatus
			Stephanus Constantinovich	Ibidem	Ibidem
			Gregorius Bedrichich	Ibidem	Ibidem
		4	Nicolaus Michaelovich	Ibidem	Ibidem
18.	Szeccsan		Ioannes Popovich	Vilovo	Hungaria
			Lazarus Iankovich	Blacse	Turcia
			Georgius Milanovich	Szeccsány	Banatus
		4	Basilius Markovich	Ibidem	Ibidem
19.	Orlovát		Stephanus Stojkovich	Mosorin	Hungaria
			Petrus Arsenievich	Orlovat	Banatus
		3	vacat 1.		
20.	Farkasdin	1	Spiridon Ioannovich	Csenta	Banatus
21.	Botos		Michael Arsenevich	Turia	Hungaria
	Locus military		Nicolaus Georgevich	Kanak	Banatus
		3	vacat 1.		
22.	Szige		Georgius Zsivanovich	Csuruk	Hungaria
	Locus military	2	Gabriel Simenovich	Ptaskoj	Croatia
23.	Leopoldova		Tehodorus Osztoich	Soboticza	Hungaria
	Locus military	2	Paulus Popovich	Crocza	Servia
24.	Ecska		Lazarus Mateovich	M. Becskerek	Banatus
	(Ecica)		Cristophorus Popovich	Erderig	Hungaria
			Marcus Nicolaevich	Csenta	Banatus
			Nicephorus Ioannovich	Ecska	Ibidem
		5	Michael Nedelkovich	Ibidem	Ibidem
25.	Idvor		Paulus Putich	Sajtin	Hungaria
	Locus military		Ioannes Simics	Zomborini	Ibidem
		3	Nicolaus Petrovich	Grocza	Servia
26.	Marievo		Matthias Stankovich	Szige	Banatus
		2	Procopius Popovich	Ibidem	Ibidem
27.	Tomasovey		Paulus Vukovich	Racsa	Slavonia
			Michael Paulovich	Tomarovsky	Banatus
		3	Paulus Savich	Pecska	Hungaria

C. Z.	Nomina Parochiarum	C. Z.	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
28.	Neuzina		Zacharias Popovich Boža Iovisics	Neuzina Ibidem	Banatus Ibidem
		3	Antonius Demetrievis	Ibidem	Ibidem
29.	Boka		Lazarus Subics Protho-Praesbyter	Boka	Banatus
			Ioachim Georgevich	Ibidem	Ibidem
		3	Theodorus Popovich	Ibidem	Ibidem
30.	Dobricza	1	Milutin Nikolisch	Neuzina	Banatus
31.	Ilanža		Nenad Putnikovich Paulus Zsivkovich	Versecz Ilanža	Banatus Ibidem
			Lazarus Ioannovich	Sevkerin	Ibidem
		4	Lucas Ilievich	Barajov	Turcia
32.	Iarkovaz (Iarcovă)		Georgius Markoviz Arsenius Popovich	Banlok Dobricza	Banatus Banatus
			Paulus Markoviz	Borcsa	Ibidem
			Ioannes Milievich	Feny	Ibidem
			Naum Ostojics	Neuzina	Ibidem
		6	Theodorus Zsilkovics	Panczova	Ibidem
33.	Padina		Matthias Ioannovich Ioannes Popovich	Bradsen Zsebely	Valachia Banatus
		3	Ioannes Martinovich	Sarcsia	Ibidem
34.	Torak	1	Martin Petrovich	Senfdin	Banatus

IV. DISTRICTUS PANCZOVAIENSIS

1.	Szakule		Georgius Istvanovich	Komorist	Banatus
		2	Nedelko Suvacsky	Szakule	Ibidem
2.	Opava		Petrus Popovich Petrus Stephanovich	Panczova Opava	Banatus Ibidem
			Ioannes Hering	Oragy	Hungaria
			Theodorus Popovich	Simonoveczy	Ibidem
		5	Timotheus Popovich	Opava	Banatus
3.	Szevkerin	1	Nicolaus Popovich	Lozina	Turcia
4.	Plocsicza	1	Ioannes Demetrievis	Kovin	Banatus
5.	Panczova		Ioannes Lukanszky Ioannes Brkics	Paratyin Kresbinczy	Servia Ibidem
			Ioannes Petrovich	Belegrad	Ibidem
			Zsivjn Stojkovich	Panczova	Banatus
		5	Nicolaus Petrovich	Grocza	Servia
6.	Omolicza		Thomas Dabics	Ritopch	Servia
		2	Maxim Milutynovics	Omolicza	Banatus
7.	Bresztovacz	1	Sretyko Milonavich	Ledincze	Hungaria

No. Z	Nomina Parochiarum	No. Z	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
8.	Kovin		Stephanus Theodorovics Protho-Praesbyter	Kovin	Banatus
			Panteleimon Radovich	Ibidem	Ibidem
		3	Petrus Panteleimonovich	Ibidem	Ibidem
9.	Deliblato		Maxim Predragov	Smederevo	Servia
			Marcus Maximovich	Deliblato	Banatus
			Petrus Dabieselev	Beranyi	Servia
		4	Maxim Vojnovich	Deliblato	Banatus
10.	Balvaniste		Nicolaus Savich	Becserek	Banatus
			Demetrius Szavich	Kovin	Ibidem
		3	Panteleimon Mileradovich	Peska	Servia
11.	Dolovi		Damian Popovich	Omolicza	Banatus
			Paulus Sretkov	Ibidem	Ibidem
			Nicolaus Milievich	Szmedelov	Servia
		4	Nicolaus Popovich	Omolicza	Banatus
12.	Novoszelo (Satu Nou)		Serban Popovich	Kimpan	Valachia
			Iana Trandafirovich	Segarcsa	Ibidem
		3	Radul Popovich	Baldovinsti	Valachia

V. DISTRICTUS CSAKOVARIENSIS

1.	Csakovár (Ciacova)		Stephanus Kamentzky Protho-Praesbyter	Csernikova	Russia
			Spiridon Kirjakovich	Valjevo	Servia
			Constantinus Zsivanovich	Temesvár	Banatus
			Paulus Pejcs	Pakatz	Ibidem
		5	Savva Pejcs	Varias	Banatus
2.	Obad		Basilus Demetrevis	Csintej	Hungaria
		2	Michael Demetrevis	Obad	Banatus
3.	Ligeth (Pădureni)		Matthias Lajlov	Ligeth	Banatus
		2	Marcus Therekucz	Ibidem	Ibidem
4.	Petroman		Nicolaus Petrovich	Csakovár	Banatus
		2	Georgius Meics	Germa	Ibidem
5.	Macedonia		Ioannes Serbanovich	Ritorschor	Banatus
		2	Petrus Istvanovich	Macedonia	Ibidem
6.	Csebzsa (Cebza)		Marcus Muszticza	Zsebelly	Banatus
			Petrus Vukovich	Kanak	Ibidem
		3	Petrus Zsebelyan	Zsebely	Ibidem
7.	Gyulvez (Giulváz)	1	Ioannes Serblin	Mokrietz	Valachia
8.	Sz. Mártony (Sinmartin)		Radul Vasileovich	Kralovo	Valachia
			Milutin Lujanovich	Kolacsin	Turcia
			Stephanus Lujanovich	Sz. Mártony	Banatus
		4	Panteleimon Pivártzky	Ibidem	Ibidem

C. Z.	Nomina Parochiarum	C. Z.	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
9.	Feny (Foeni)	3	Basilius Simeneovich Gabriel Murgulovich Nicolaus Savich	Ivanda Feny Ibidem	Banatus Ibidem Ibidem
10.	Ivanda	2	Stanislaus Ioannovich Nicolaus Savich	Ivanda Ibidem	Banatus Ibidem
11.	Bolya	2	Stan Dunya Ioannes Ianosov	Nov Bolya	Transylv. Banatus
12.	Rudna	1	Petrus Milutinovics	Kulina	Turcia
13.	Gád	1	Zacharias Iankulovich	Rudna	Banatus
14.	Surian et Sarcsia	2	Simion Adamovich Nicodim Lansovicz	Izbistye Surian	Banatus Ibidem
15.	Csavos (Ciavos)	1	vacat		
16.	Togyir (Toager)	1	Gabriel Danielevich	Szelistye	Transylv.
17.	Gyr (Giera)	1	Radoslav Lujanovich	Kolacsin	Turcia
18.	Kanak	2	Michael Arsenevich Christophorus Sudartzky	Németh Marievo	Banatus Ibidem
19.	Gilad (Ghilad)	6	Georgius Popovich Isacus Popovich Nicolaus Popovich Adam Peskov Ioannes Nikolaevich Protho-Praesbyter vacat	Gilad Ibidem Ibidem Idem Ibidem	Banatus Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem
20.	Dolyacz (Dolat)	2	Maxim Iosephovich Simon Stojkovich	Dolyacz Ibidem	Banatus Ibidem
21.	Tovladia (Tolvadia)	3	David Pavunkin Georgius Iurisicz Theodorus Popovich	Sz. Mártony Tovladia Ibidem	Banatus Ibidem Ibidem
22.	Obsenicza (Ofsenița)	1	Stephanus Popovich	Tovladia	Banatus
23.	(lipsește în docum.)				
24.	Bánlog (Banloc)	2	Petrus Markovicz vacat 1.	Banlog	Banatus
25.	Szoke (Soca)	1	Petrus Popovich	Szoke	Banatus
26.	Velikigay (Gaiul Mare)	2	Abrahamus Belyich Georgeius Nestorovich	Velikigay Ibidem	Banatus Ibidem
27.	Maligay (Gaiul Mic)	1	Lucas Ioannovich	Valyov	Servia

No. Z.	Nomina Parochiarum	No. Z.	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
28.	Denta		Simeon Popovich Anastasius Constantinovich Cyrillus Popovich	Ilanža Ribnik Denta	Banatus Transylv. Banatus
		4	Petrus Ioannovich	Ibidem	Ibidem
29.	Omor		Ioannes Subics	Birda	Banatus
		2	Isac Popovich	Ulyuk	Ibidem
30.	Vojtek (Voiteg)	1	Petrus Barbulyovich	Ujaniczy	Transylv.
31.	Zsebelly (Jebel)		Ioannes Stephanovich Protho-Praesbyter Paulus Popovich Elias Murgulovich Ioannes Popovich Stephanus Popovich Iosephus Stephanovich	Zsebelly Ibidem Zsebelly Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem	Banatus Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem
		7	Petrus Gereova	Ibidem	Ibidem
32.	(lipsește în docum.)				
33.	Unip		Stephanus Popovich Theodorus Popovich	Hassias Ibidem	Banatus Ibidem
		3	Nicolaus Popovich	Ibidem	Ibidem
34.	Ulyuk (Uliuc)		Ioachimius Bebutza	Ulyuk	Banatus
		2	Alexius Demetrevich	Arrad	Hungaria
35.	Iklovda (Icloda)	1	Stephanus Popovich	Iklovda	Banatus
36.	Sztamora (Stamora)		Samuel Rumunsku Gruja Ioanovich Ioannes Ioannovich	Vangale Sipeth Sztamora	Valachia Banatus Ibidem
		4	Michael Petkovics	Ibidem	Ibidem
37.	(lipsește în docum.)				
38.	Berény (Berini)	1	Petrus Ilkovich	Vukova	Banatus
39.	Cserna (Cerna)		Georgius Popovich Marcus Subolyovich	Berety Unip	Transylv. Banatus
40.	Kadár (Cadăr)		Michael Popovich Gruja Mojtzilovich	Kadár Ibidem	Banatus Ibidem
41.	Erszig (Iersig)	1	Gruja Martinovich	Vukova	Banatus
42.	Sosda (Șoșdea)		Stancsul Popovich Ioannes Constantinovich	Beresti Serbunest	Valachia Ibidem
43.	(lipsește în docum.)				
44.	Sipeth (Șipet)		Nicolaus Popovich Bogdan Balko	Czerntias Lipestz	Banatus Ibidem
		3	vacat 1.		

№	Nomina Parochiarum	№	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
45.	Szkule (Sculea)	1	Stanko Popovich	Beredicsan	Transylv.
46.	Birda		Ioannes Stojanovich Demetrius Popovich	Birda	Banatus
		3	vacant 1.	Ibidem	Ibidem
47.	Opaticza (Opatița)	1	Paulus Martinovich	Iklovda	Ibidem
48.	Folya	1	Isacus Iankovich	Sipeth	Banatus
49.	(lipsește în docum.)				
50.	Vukova		Triphonius Popovich Protho-Praesbyter	Vukova	Banatus
		2	vacant 1.		
51.	Szacos (Sacoș)		Michael Gajtinovich Paulus Popovich	Szacos	Banatus
		3	Marcus Lazarovich	Kerery Szacos	Ibidem Ibidem
52.	Dragsina		Marcus Ioannovich	Dragsina	Banatus
		2	Petrus Popovich	Dubosz	Ibidem
53.	Keveres (Cheveres)		Georgius Popovich Arsenius Popovich	Keveres	Banatus
		3	vacant 1.	Ibidem	Ibidem
54.	Srbova (Sirbova)	1	Adamus Popovich	Almás	Hungaria
55.	(lipsește în docum.)				
56.	Hetias (Hitiaș)		Lazarus Martinovich Marcus Demetrievid	Hetias	Banatus
		3	Demetrius Michaelovich	Ibidem Ibidem	Ibidem Ibidem
57.	Rakovicza (Rakovița)		Michael Lazarovich	Rakovicza	Banatus
		2	vacat 1.		
58.	Kepet (Căpăt)		Paskul Dragievich Vasilus Ioannovich	Kepet	Ibidem
		2		Rosia	Transylv.
59.	Buzias		Stephanus Lazarovich	Buzias	Banatus
		2	Damian Petrovich	Ibidem	Ibidem
60.	(lipsește în docum.)				
61.	Szilas (Silagiu)		Basilus Kadil Constantinus Popovich	Bogatul	Transylv.
		3	Martinus Mojsilovich	Szilas Kepet	Banatus Ibidem
62.	Blasova (Blajova)	1	Matthias Nikolaevich	Szucsel	Transylv.
63.	Dubosz (Duboz)		Constantinus Demetrievid	Pocsovaliste	Transylv.
		2	Martinus Ioannovics	Dubosz	Banatus

Ō Z	Nomina Parochiarum	Ō Z	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
63.	Izgar		Saphir Marcovich Ivan Stancovics	Duboz Fibis	Banatus Ibidem
		3	Trail Gyurgyovich	Izgar	Ibidem
64.	Vermes		Constantinus Demetrevich Petrus Ianosovich	Bredicsany Vermes	Transylv. Banatus
		3	Stephanus Popovich	Ibidem	Ibidem
65.	Valepai (Valeapai)	1	Stephanus Popovich	Vermes	Banatus
66.	Duleu		Iankul Adamovich	Vukova	Banatus
		2	Petrus Popovich	Lekusteny	Transylv.
67.	Frlyug (Firlug)		Bagyul Popovich	Rede	Transylv.
		2	Draguy Popovich	Krajova	Valachia

VI. DISTRICTUS FACSETENSIS (Făgetului)

1.	Facset (Făget)	1	Ioannes Teodorovich Protho Praesbyter	Dubravicza	Banatus
2.	Batesty (Bătești)	1	Ioannes Popovich	Gladna	Banatus
3.	Temeresty (Temerești)		Ioannes Popovich	Marsina	Banatus
		2	Lucas Popovich	Temeresty	Ibidem
4.	Marsina (Margina)	1	Georgius Nikolaevich	Pestisán	Transylv.
5.	Sentesty (Sintești)		Michael Popovich	Marsina	Banatus
		2	Nicolaus Popovich	Sentesty	Ibidem
6.	Brasova (Breazova)	1	Martinus Popovich	Brasova	Banatus
7.	Kosava (Coșava)	1	Ioannes Popovich	Pus	Transylv.
8.	Krivina (Crivina)	1	Ioannes Popovich	Roskany	Transylv.
9.	Kurtya (Curtea)	1	Gregorius Petrovich	Kurtya	Banatus
10.	Rumunesty (Românești)	1	Georgius Popovich	Rumunesty	Banatus
11.	Tomesty (Tomești)	1	Petrus Ioannovich	Vecza	Banatus
12.	Braněsty (Brănești)	1	Demetrius Georgovich	Pestisán	Transylv.
13.	Gladna	1	Paskul Popovich	Gladna	Banatus

Ō Z	Nomina Parochiarum	Ō Z	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
14.	Bukováž (Bucováž)	1	Petrus Mateasivez	Remeta	Banatus
15.	Basesty (Băsești)	1	Petrus Ioannovich	Kurtya	Banatus
16.	Rakita (Răchita)	1	Nicolaus Popovich	Monostor	Banatus
17.	Bigyis (Bichigi)	1	Demetrius Popovich	Spin	Transylv.
18.	Sudrias		Petrus Petrovich	Klicsova	Banatus
		2	Protho-Praesbyt. vacat		
19.	Kostej (Coștei)		Stephanus Popovich	Krajova	Valachia
		2	Moyses Popovich	Belinczi	Banatus
20.	Gruin (Gruni)	1	Ioannes Radievich	Poloraczy	Transylv.
21.	Klicsova (Cliciova)		Ioannes Lazarevich	Klicsova	Banatus
		2	Paskul Popovich	Ibidem	Ibidem
22.	Susani	1	Andreas Ioannovich	Utvín	Banatus
23.	Bozur (Bujor)	1	Ioannes Petrovich	Ulyuk	Banatus
24.	Surduk	1	Basilius Petrovich	Grbova	Transylv.
25.	Botinesti	1	Thomas Petrovich	Butinesty	Banatus
26.	Szeresani (Sărăzani)	1	Ioannes Popovich	Porumbacu	Transylv.
27.	Ferdia (Fırdea)		Ioannes Marisovics	Kernike	Transylv.
		2	Demetrius Popovich	Ferdia	Banatus
28.	Drinova	1	Constantinus Matyas	Remeta	Banatus
29.	Zsabar (Jabăr)	1	Elias Bardolovich	Csernatesty	Valachia
30.	Fikatár (Ficătari)	1	Stancsul Barbolovich	Bozesty	Valachia
31.	Ochaba (Ohaba)	1	Preda Mirovich	Piria	Valachia
32.	Lipsește din document)				
33.	Kizeteu (Chizătău)	1	Andreas Michaelievich	Vucova	Banatus
34.	Iktar (Ictar)		Georgius Popovich	Lugosch	Banatus
			Protho-Praesbiter		
		2	Petrus Michaelievich	Iktar	Ibidem
35.	Belinczy (Belinț)		Petko Popovich	Belinczy	Banatus
			Gruja Grujovich	Grun	Banatus
		3	Isaac Alexandrevich	Belinczy	Ibidem

N ^o	Nomina Parochiarum	C ^o Z	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
36.	Susannovez (Șanovița)	2	Petrus Ioannovich vacat	Susannovez	Banatus
37.	Budinczy (Budint)	2	Ioannes Zsivkovez Nicolaus Popovich	Dirborn Budincz	Transylv. Banatus
38.	Topolovecz (Topolová)	1	Ioannes Popovich	Krajova	Valachia
39.	Sustra	1	Ioannes Popovich	Krajova	Valachia
40.	Hassias	1	Ioannes Popovich	Pirkiss	Banatus
41.	Panyova	1	Ioannes Lupulovich	Zsabár	Banatus
42.	Babsa	1	Basilius Popovich	Babsa	Banatus
43.	Balincz (Balint)	1	Basilius Theodorovich	Alimpesty	Transylv.
44.	Fadimak	1	Ioannes Alexievich	Clicsova	Banatus
45.	Kladova	1	Ioannes Popovich	Monostor	Banatus
46.	Dubesty (Dubești)	1	Draguj Popovich	Kapelnas	Banatus
47.	Bunya (Bunea)	1	Ioannes Blasch	Remeta	Banatus
48.	Remeta (Remetea)	1	Draguj Matej	Remeta	Banatus
49.	Monostor (Mănăstur)	1	Elias Popovich	Monostor	Banatus
50.	Kutina (Cutina)	1	Lazarus Lazarevich	Kutina	Banatus

VII. DISTRICTUS LIPPOVAIENSIS

1.	Lippova	Georgius Michaelevich Protho-Praesbyter Moyses Georgevich Georgius Nikolaevich Athanasius Georgevich Iosephus Paulovich	Lippova	Banatus
		6 Demetrius Ioannovich	Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem	Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem
2.	Kessinczy (Chesint)	Simeon Popovich Ioannes Stankovich 3 Thomas Popovich	Baraczáz Szakadat Hutvin	Banatus Transylv Banatus
3.	Sz. Miklós (Sinnicolaul Mic)	2 Demetrius Orbanovich Petrus Ilievich	Bradichan Tautia	Valachia Transylv.

C Z	Nomina Parochiarum	C Z	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
4.	Arradinum Novum (Arad. Nou)	1	Georgius Popovich	Batanya	Hungaria
5.	Fizskút (Fiscut)		Procopius Popovich	Szakadat	Transylv.
			Constantinus Popovich	Fizskút	Banatus
		3	Nicolaus Radieievich	Ibidem	Ibidem
6.	Férigyáz (Firiteaz)	2	Demetrius Popovich	Férigyáz	Banatus
			Lucas Popovich	Ibidem	Ibidem
7.	Fjbiss (Fibiş)		Thomas Klepecz	Szakadat	Transylv.
			Ioannes Stephanovich	Ibidem	Ibidem
		3	Thomas Stephanovich	Fjbiss	Banatus
8.	Aleuss (Alios)		Georgius Popovich	Aleuss	Banatus
			Christophorus Petrovich	Ibidem	Ibidem
			Ioachimus Paulovich	Aleuss	Ibidem
		4	Ioannes Popovich	Ibidem	Ibidem
9.	Buzad et Nadas (Buzad şi Nadăş)	1	Michael Popovich	Hodos	Banatus
10.	Hrnyakova (Herneacova)	1	Lapadat Stancovich	Valkány	Banatus
11.	Stancsova (Stanciova)	1	Ioannes Konda	Unyp	Banatus
12.	Téss (Teş)	1	Ioannes Popovich	Boóz	Transylv.
13.	Bresztovac (Brestovăţ)	1	Basilus Popovich	Hodos	Banatus
14.	Hodos	1	vacat.		
15.	Kuvesda (Cuveidia)	1	Elias Stephanovich	Szakadat	Transylv.
16.	Szesztarovacz (Şiştarovăţ)		Demetrius Simonovics	Mágura	Ibidem
		2	Ioannes Pasculovich	Aleuss	Banatus
16a.	Kizdia (Coşarii)	1	Michael Popovich	Kizdia	Banatus
17.	Szekas et Kekes (Secaş şi Checheş)	1	Iosephus Mikuczov	Kizdia	Banatus
18.	Vizma Krivobara et Spata		Demetrius Popovich	Vizma	Ibidem
		2	Petrus Lazarovich	Ibidem	Ibidem
19.	Bara (Bara)		Petrus Popovich	Bara	Banatus
		2	Constantinus Subics	Ibidem	Ibidem
20.	Lapusnik (Lăpuşnic)	1	Georgius Tokatyovich	Lippova	Banatus
21.	Radmanovczy (Rădmăneşti)	1	Martinus Popovich	Radmanocz	Banatus

C Z	Nomina Parochiarum	C Z	Nomina Praesbyterorum	Natalitium	
				Locus	Provincia
22.	Ochaba (Ohaba)	1	Florianus Ianosovich	Ususov	Banatus
23.	Brusznik et Zabanczy (Bruznic și Zăbalt)	1	Marcus Putich	Brusznik	Banatus
24.	Dorgos et Petrs (Dorgos și Păltirș)	1	Georgius Popovich	Dorgos	Ibidem
25.	Ususov	2	Demetrius Popovich Savva Popovich	Ususov Ibidem	Banatus Ibidem
26.	Kelymag (Chelmac)	2	Zacharias Popovich Christophorus Blidâr	Brzova Kelymag	Hungaria Banatus
27.	Belotincy (Belotint)	1	Nicolaus Popovich	Brisoke	Banatus
28.	Lalosomey (Lalașint)	1	Damian Blajojevich	Lalosomey	Banatus
29.	Batta (Bata)	1	Ioannes Czargisz	Sebis	Transylv.
30.	Cella (Țela)	1	Petrus Popovich	Decești	Banatus
31.	Bakamezeu (Bacău de Mijloc)	1	Nestorius Abrahamovics	Lapusnik	Banatus
32.	Osztrova (Ostrov)	1	Petrus Popovich	Osztrova	Banatus
33.	Pirkiss (Birchiș)	2	Georgius Popovich Ioannes Popovich	Osztrova Menos	Banatus Hungaria
34.	Kapelnas (Căpîlnas)	2	Zsivan Stephanovics Petrus Ursovich	Kapelnas Ibidem	Banatus Ibidem
35.	Valyamare (Valeamare)	1	Isac Popovich	Czulieza	Hungaria
36.	Kapriora (Căprioara)	2	Marian Popovich Michael Bresity	Kapriora Ibidem	Banatus Ibidem
37.	Grosch (Groși)	1	Georgius Nestorovics	Požoga	Banatus
38.	Požoga (Pojoga)	1	Constantinus Popovich	Ibidem	Ibidem
39.	Szalcsiva (Sălciva)	1	Savva Thomasovics	Szalcsiva	Banatus
40.	Seuzdin (Săvirșin)	1	Ioannes Popovich	Dregus	Transylv.
41.	Kis Falod	1	Georgius Popovich	Dregus	Transylv.

Temesvarini 11-a Iuny 1767

L.S.

Vincentius Ioannovich Vidak
Temesvariensis et Lipoviensis
Eppus.

HOTĂRNICIA DIN 1695 A MĂNĂSTIRII VIEROȘ

de: COSTIN FENEȘAN

Publicam mai de mult două documente din secolul al XVII-lea privind stăpînirea mănăstirii Vieroș (azi în județul Argeș) asupra moșiilor Bârca și Bărcuța¹⁾. Cercetarea altor fonduri arhivistice ne-a atras atenția asupra unui document nou privind drepturile de proprietate ale mănăstirii asupra moșiilor amintite²⁾.

Pentru prima dată mănăstirea Vieroș este amintită în posesiunea moșiei Bărcuța într-un hrisov de întărire dat de Alexandru II Mircea (1568—1577) din București, la 21 mai 1571³⁾; același domnitor reîntărește la 29 mai 1573 mănăstirea în drepturile sale asupra Bărcuței⁴⁾. Mihai Viteazul reconfirmă în 1595 stăpînirea Vieroșului asupra moșiei doljene⁵⁾. În urma unor diferențe de proprietate, Matei Basarab întărește, din nou, la 14 mai 1641, drepturile sfîntului lăcaș asupra Bărcuței⁶⁾. Din timpul aceluiași domnitor mănăstirea beneficiază de privilegii prin care-și consolidează și lărgeste drepturile asupra moșiei citate⁷⁾.

În 1694 debutează diferențele Vieroșului cu Stanciu Pavelescu și frații săi privind hotarul moșiilor Bărcuța și Bârca⁸⁾. La 20 iulie 1695, în urma unei hotărnicii care constata reaua credință a lui Stanciu Pavelescu, hotarele moșiei Bărcuța sînt rectificate în favoarea mănăstirii Vieroș, după cele înscrise în hrisovul dat de Mihai Viteazul (24 iulie 1595) și declarațiile

¹⁾ C. Feneșan, *Două documente inedite privind mănăstirea Vieroș*, în: „Mitropolia Banatului”, anul XXI (1971), nr. 4—6, pp. 311—314.

²⁾ Arhivele Statului Timișoara, fond *Muzeul Banatului* — *Societatea de Istorie și Arheologie*, nr. 347.

³⁾ Direcția Generală a Arhivelor Statului București, Actele secției Bunuri Publice, *Mănăstirea Vieroș*, copii slave: ms. 479, f. 113—113 v; ms. 710, f. 693 v—694 și trad. rom.: ms. 394, f. 193 v—194 v, cf. Ion I. Șucu, *Actele secției bunuri publice — București. Mănăstirea Vieroș*, copii slave: ms. 479, f. 114—113 v; ms. 710, f. 693 v—694 și trad. Indice cronologic nr. 23, București, 1952 (se va cita în continuare *Condica m-rii Vieroș*).

⁴⁾ *Condica m-rii Vieroș*, copii slave: ms. 479, f. 113 v—114; ms. 710, f. 696—696 v și trad. rom.: ms. 394, f. 194 v—196 v; orig. slav., *Ep. Rîmnicean*, pach. III, doc. 1.

⁵⁾ Ion I. Șucu, o. c., p. 96, doc. 86.

⁶⁾ Originalul l-am publicat în o. c., p. 312, iar copii după el se păstrează în *Condica m-rii Vieroș*, ms. 349, f. 196 v—197 v; ms. 479, f. 114—114 v; ms. 480, f. 92—94; ms. 710, f. 694—694 v.

⁷⁾ Ion I. Șucu, o. c., p. 102, doc. 181 și p. 103, doc. 194.

⁸⁾ *Ibidem.*, p. 115, doc. 394.

moșnenilor și megiașilor din împrejurii⁹⁾. În urma intervențiilor lui Stanciu Pavelescu diferendul se redeschide, domnitorul orînduînd la 26 iunie 1695 o comisie de 24 de hotarnici¹⁰⁾. La 8 septembrie a aceluiași an hotarnicii înaintează lui Constantin Brîncoveanu raportul activității lor. Mănăstirii îi sînt restabilite hotarele moșiei Bârca, cu toate că Stanciu Pavelescu, împreună cu frații săi „... fiind omeni groși la fiere n-a vrut să ne spue ce au fost adevărul, ce ne-au dus pentr-alte locuri zicînd că sântu seamnele și hotarale”. Cu aceeași ocazie sînt reasezate în favoarea mănăstirii și hotarele Bărcuței¹¹⁾. Ca urmare a acestei hotărînicii, Constantin Brîncoveanu întărește în 1696 mănăstirea Vieroș în drepturile sale asupra moșiei Bărcuța și a hotarelor ei¹²⁾.

Publicăm în continuare raportul hotarnicilor, care nu oferă numai noi date pentru istoricul mănăstirii Vieroș, ci constituie totodată un interesant monument al vechiului drept românesc.

7204 (1695), septembrie 8, f.1.

† Milostive și luminate doamne, să fie măriia ta sănătos intru cînstē și lumina scaunului mării tale.

† Facem știre mării(i) tale că vinînd porunca mării(i) tale cu luminată carte și cu boeri de credință al mării tale, Neagoe pit(ar) Rătescul și cu o carte a sfîntie(i) sale părintelui mitropolitului, cu mare blăstăm și cu grea afurisanie asupra noastră cestor 7 boeri și asupra noastră cestor 12 boeri și asupra noastră cestor 20 și 4 de boeri, care am fost luați în trei rînduri cu răvașale mării(i) tale de părintele egumenul Virășanul și de Stanciul Păvălescul cu frații lui din Bârca ca să le căutăm și să le adăvărăm toate seamnele moșiei ale Bărcă(i) și ale Bărcuței și pre unde s-or adăvăra să le întemeem cu pietre hotară. Deci noi văzându porunca mării(i) tale, noi și cu boieriul mării(i) tale, ne-am strânsu toți la un loc și cu mulți magiași și omeni bătrâni dinprejur, deci întăi noi cești 7 boeri mai întăia daată (sic!) am întreat pe Stanciul, pe frații lui, pe unde sântu hotărăle ceale vechi și ceale bătrâne, arătându-le și hristovul (sic!) răposatului Mihai Vodă ca să ne spue adăvărul cu dreptate. Iar ei fiind omeni groși la fiere n-a vrut să ne spue ce au fost adăvărul, ci ne-au dus pentr-altele locuri zicînd că sântu seamnele și hotarale. Deci și noi cești 12 boeri strîngându-ne toți, iar l-am întreat ca să ne spue seamnăle, ca să nu ne faacă (sic!) am întreat pe Stanciul, pe frații lui, pe unde sântu hotărăle ceale iar pe unde au mers cei 7 boeri, ce ne-au dus printr-altă locuri, făcîndu

⁹⁾ Originalul l-am publicat în o. c., p. 313—314, iar copii după el se păstrează în *Condica m-rii Veroș*, ms. 349, f. 199 v—200 v; ms. 479, f. 115 v—116; ms. 480, f. 117—120 v; ms. 710, f. 697—697 v, toate — cu excepția ultimei — fiind date în 10 iulie 1695; cf. și Ion I. Șucu, op. cit., p. 115, doc. 398.

¹⁰⁾ Ion I. Șucu, o. c., p. 116, doc. 399.

¹¹⁾ Copii ale originalului, în *Condica m-rii Vieroș*, ms. 394, f. 209 v—211 v; ms. 479, f. 251—252; ms. 480, f. 120 v—125.

¹²⁾ Ion I. Șucu, o. c., p. 116, doc. 403.

alte seamne, iar noi cești 20 și 4 de boeri și cu alți megiiși și omeni buni și bătrâni dinprejurul locului, dacă ne-am strâns toți la un loc și cetindu hristovul (sic!) răposatului Mihai Vodă și înfricoșata carte a sfinție(i) sale mitropolitului, foarte pe amăruntu am căutat, întrebându și bătrâni și tinerii, foarte bine am adăvărat, cu ale noastre suflete toate, seamnele și hotarale sfintei mănăstiri Virășul; di pre aceasta boeriul mărie(i) tale, ce scrie mai sus, nu ne-au lăsat într-acești chip, ci ne-am dat la înfricoșata carte a sfinție(i) sale mitropolitului, caci ne-o primi să spue cu adevărat din cei 7 boeri și cu cei 12 boeri, nicicum n-au vrut să o primească, iar noi cești 20 și 4 de boeri, împreună cu 2 preoți bătrâni și cu alți omeni buni și bătrâni dipinprejuri, care sântem iscăliți numele mai jos, această înfricoșată carte am primit și am luat asupra noastră și am mersu tot din sâmnu în sâmn, precum scrie hristovul (sic!) sfintei mănăstiri și dimpreună cu boeriul mărie(i) tale și am întărit seamnăle și pietrele, precum le-am știut mainainte vreame, însă să se știe sâmnale hotarului la capul moșiei dinspre Urzica, dinspre săliștea Albului Lioveanul până în Măgura Dășăratei în piază și deacia prin Dășăratei până în Dezănățui în piază din apă și deacii dintr-acea piatră pe Deznățui puțin în jos până la Isinov, dici în crângul Rangului piatră, dici în cetate colo din jos piatră, aici lăsându Stanciului pentru rugămnătu stânjini 7, dici în Măguri geameni, dici în Bordeiu nebunului piatră, dici în Vărtonă piatră, dici în capul moșiei, în Grindu piatră. Aceasta facem știre mărie(i) tale, să fie măria ta sănătos, amin.

† robii mărie(i) tale
sep. 8 dni. 7204

† Constandin părcălab ot Băilești
† Popa Voico ot Băilești
† Lupul părcălabul ot Nedeia
† Stanciul armașul ot Comoșteni
† U(n)cheașul Ion ot Tursuri
† Ion Mărcescu ot tam
† Diiacunul Vlad ot tam
† Ona păr. ot Băilești
† Pîrvul sluga ot Băilești
† Lupul Urzicianul
† Drăgușin Fintătea
† Vasile Frătoșceanu
† Iane dela Șăgarcea
† Ilie ceauș ot Biistreți
† Stanciul ot Comoștani
† Stanciul ot Marmure
† Crăciun părcălabul ot Sadova

† Pătru căp(itan)
† Popa Stanimir de la Giurgița
† Ștefan Mosa ot Sadova
† Ganea ot Băilești
† Ilie ot Băilești
† Păzu ot Băilești
† Stoian buorinul
† Ion ot tam
† Aga Uliaru
† Aliisandru Uliiarul
† Vlad ot tam
† Nicola den Mărcini
† Iane de la Drivița
† Ion din Bărca
† Hera din Bărcuța moșnean
† i Florea ot tam *)

*) Original pe hirtie, păstrat la Arhivele Statului Timișoara, fond Muzeul Banatului — Societatea de Istorie și Arheologie, nr. 347.

TREPT E ALE DEZVOLTĂRII PATRIEI

STRĂLUCITĂ SOLIE DE PACE ȘI PRIETENIE

Cu deplină aprobare și sentimente de profundă satisfacție a primit întregul nostru popor strălucita solie de prietenie și pace a Președintelui Republicii Socialiste România, Domnul Nicolae Ceaușescu, care a făcut vizite oficiale în Grecia și Kuweit la sfârșitul lunii martie.

Prin intermediul transmisiunilor și relatărilor radioteleviziunii și presei, opinia publică a fost martoră directă a prestigiului de care se bucură peste hotare Președintele nostru, a înaltei aprecieri la adresa realizărilor poporului român, a politicii externe active promovate de România socialistă. Documentele semnate, acordurile care s-au încheiat cu acest prilej în diferite domenii de activitate așează pe temelii solide raporturile de prietenie și colaborare dintre România și aceste țări, deschid noi și ample perspective acestor relații, spre binele și folosul reciproc, al cauzei păcii și colaborării. Sint noi și elocvente mărturii ale dinamismului imprimat relațiilor României cu Grecia și Kuweitului, un exemplu concludent a ceea ce pot să realizeze țările noastre atât pe plan bilateral cât și multilateral. Abordarea, în cadrul dialogurilor la nivel înalt, a unei arii largi de probleme din domeniul vieții internaționale a pus în lumină hotărîrea țării noastre, a țărilor vizitate de Domnul Nicolae Ceaușescu de a acționa și a-și aduce contribuția la reglementarea problemelor internaționale care confruntă omenirea, la așezarea raporturilor între state pe fundamentul tainic al respectării independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, al respectului reciproc, pentru făurirea unei noi ordini politice și economice, a unei lumi mai bune și mai drepte.

Primirea deosebit de cordială făcută Președintelui României, manifestările de prietenie și stimă ale locuitorilor din Grecia și Kuweit, interesul cu care presa din aceste țări a urmărit vizita, largul ecou pe plan mondial, demonstrează încă o dată că țara noastră are prieteni pretutindeni, că politica sa externă corespunde întru totul intereselor fundamentale ale poporului român, slujește nobila cauză a păcii și colaborării între popoare

SUB SEMNUL IUBIRII DE ȚARĂ

La 15—16 aprilie a avut loc o nouă sesiune a Marii Adunări Naționale cu care prilej s-au votat legi de importanță hotărîtoare privind ocrotirea și gospodărirea avuțiilor naturale ale țării, înfățișarea de perspectivă a

pământului românesc, aspecte ale vieții cetățenilor (recensămîntul populației și locuințelor), înființarea camerei legislative a consiliilor populare . . . puse toate sub semnul nețărmuitei iubiri de țară și de oamenii ei. Întregul popor a urmărit cu încredere și spirit de angajare desfășurarea lucrărilor înaltului for de stat, conștient că va participa activ la traducerea în viață a măsurilor adoptate, menite să asigure progresul multilateral al țării.

Ceea ce devine impresionant pentru oricine urmărește cu atenție debaterile parlamentare, este spiritul profund creator, receptivitatea față de nou, capacitatea de a găsi soluțiile cele mai potrivite și mai eficiente problemelor pe care le ridică mersul ascendent al societății.

CONTRIBUȚIA SINDICATELOR LA MERSUL ÎNAINTE AL SOCIETĂȚII

Între 27—29 aprilie 1976 a avut loc un eveniment de seamă în viața social-politică a țării: Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România, cea mai largă organizație de masă, cu peste 6 milioane de membri, organizație menită să joace un rol tot mai activ în dezvoltarea sistemului democrației socialiste. Congresul s-a bucurat de participarea conducerii partidului. La ședința de deschidere, Domnul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii, a rostit o amplă cuvîntare în care a făcut o amplă analiză a multiplelor sarcini ce revin sindicaliștilor. Au fost subliniate căile prin care sindicatele pot contribui la ridicarea patriei pe noi culmi de progres în toate domeniile vieții, făcînd ca bunăstarea oamenilor muncii să crească în continuare. S-a reliefat, de asemenea, necesitatea continuării unei politici de investiții susținute, singura cale care poate asigura o mai rapidă depășire a decalajului ce ne desparte de statele puternic industrializate, singura soluție a creșterii ascendente a nivelului de trai, material și cultural, al celor ce muncesc. Legătura organică dintre politica internă și externă a statului nostru, importanța acțiunilor în progresul și dezvoltarea societății contemporane, au fost larg abordate.

Congresul sindicatelor a fost o nouă dovadă a atașamentului fără de rezerve a milioaneilor de oameni ai muncii la politica externă a statului, de dezvoltare a relațiilor de prietenie și colaborare frățească cu toate țările socialiste, de extindere a cooperării cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială, pe baza principiilor egalității în drepturi, respectării suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne și avantajul reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță — principii menite să asigure demnitatea și libertatea fiecărei națiuni de a fi stăpînă pe soarta sa și totodată stimulează colaborarea dintre toate popoarele pentru o lume a păcii, dreptății și echității.

Congresul a însemnat prin lucrările și hotărîrile sale, o elocventă mărturie că sindicatele sînt un sprijin de nădejde al partidului la înfăptuirea politicii de înflorire continuă a României.

MĂSURI VIZÎND ÎNNOIREA PRODUCȚIEI

La întreprinderea de mecanică fină București unde au fost asimilate în cincinalul trecut peste 3 000 de tipodimensiuni de aparate și scule, se acordă în continuare atenția cuvenită înnoirii producției, obiectiv esențial al noului cincinal. Muncitorii, inginerii și tehnicienii unității și-au propus ca, prin îmbunătățirea structurii sortimentale, în 1980 ponderea produselor noi și reproiectate să dețină 85 la sută din valoarea totală a producției globale industriale. Atingerea acestui obiectiv are la bază atât măsurile întreprinse pînă acum, cum ar fi dotarea cu utilaje perfecționate a secțiilor, echiparea laboratoarelor cu standuri moderne de probă, cît și aplicarea altora. Așa spre exemplu, a fost creat un colectiv de specialiști, care urmărește comportarea în exploatare a produselor, s-a stabilit introducerea unor procedee tehnologice moderne, organizarea superioară a fluxului de producție și a muncii. Pentru realizarea anumitor aparate complexe se are în vedere între altele, extinderea utilizării roților dințate din material plastic injectat în matrițe, a turnării de precizie al reperelor din oțel și neferoase, a automatizării operațiilor de control.

Măsuri vizînd înnoirea producției au fost aplicate și în alte unități bucureștene, cum sînt Fabrica de echipamente și aparate de măsură industrială și cea de elemente pentru automatizări, întreprinderile de mașini grele, mecanică de utilaj chimic, „23 August“, „Timpuri noi“ „Vulcan“, „Grivița roșie“.

PREMIERĂ TEHNICĂ

În cadrul Rafinării Ploiești a început înainte cu cîteva luni să producă la întreaga capacitate instalația de hidrofinare a uleiurilor provenite din țitei naftenic, prima de acest fel existentă în țara noastră. Preocupările colectivului rafinării în direcția reducerii timpului afectat atingerii parametrilor proiectați în acest obiectiv au avut ca efect înregistrarea acestui succes la puțin timp după intrarea în funcțiune a instalației.

Prin aceasta se asigură obținerea unei game de uleiuri de calitate superioară pentru compresoare, mașini-unelte, instalații frigorifice, precum și creșterea posibilităților de diversificare a producției de lubrefianți.

Rezultat al cercetărilor efectuate de specialiștii institutului de cercetări pentru rafinării și petrochimie — Poiești, tehnologia de fabricație utilizată aici înlocuiește vechile procedee de purificare cu acid sulfuric din care rezultau și gudroane acide ce nu se puteau valorifica în nici un fel și constituiau, totodată, agenți de poluare a mediului înconjurător.

DEZVOLTAREA COMBINATULUI PETROCHIMIC DIN PITEȘTI

La Combinatul petrochimic din Pitești a intrat în funcțiune în primele luni ale anului 1976 instalația de reformare catalitică din cadrul etapei a III-a de dezvoltare a rafinării. Noua capacitate, care poate prelucra anual

500 000 tone de benzină, este dotată cu instalații moderne, de mare complexitate, realizate în mare parte de întreprinderi constructoare de mașini din țară.

Specialiștii români au contribuit prin cercetări proprii la perfecționarea tehnologiei de fabricație, fapt care-și găsește reflectarea în valorificarea superioară a produselor petroliere. Se obțin astfel, pe lângă principalul produs — benzina cu cifră octanică ridicată, o serie de hidrocarburi aromatice, cum sînt benzenul și toluenul, utilizate în continuare ca materii prime în sinteze chimice și hidrocarburi gazoase ca propanul și izobutanul. Un alt avantaj important îl reprezintă captarea hidrogenului rezultat în timpul procesului tehnologic pentru a fi folosit tot aici la purificarea unor produse chimice, precum și tratarea gazelor în vederea recuperării sulfului.

MATERII PRIME ORIGINALE PENTRU INDUSTRIE

Realizarea și folosirea în producție a noi materii prime constituie una din problemele căreia specialiștii din institutele de cercetări, îi acordă o atenție majoră. Astfel, atît prin eforturi proprii cit și printr-o strînsă colaborare cu unități din ramura chimiei, cercetătorii din industria ușoară au obținut în acest sens rezultate meritorii. În prezent se produc mari cantități de confecții, peste 50 articole de marochinărie, tapiserie, tricoturi și țesături flaușate, din înlocuitori pe bază de policlorură de vinil și alte produse realizate după tehnologii românești. Menționăm de asemenea că, în acest an se vor fabrica mai mult de șapte milioane perechi de încălțăminte din piele sintetică și talpă din materiale pe bază de poliuretan, înlocuitori ce conferă produselor calități superioare : flexibilitate, rezistență la purtare, izolare termică și la umiditate, posibilități multiple de finisaj etc.

EXTINDEREA ȘI PERFECȚIONAREA CONTINUĂ A SISTEMULUI INFORMAȚIONAL ÎN INDUSTRIA UȘOARĂ

În baza programului privind perfecționarea sistemului informațional economico-social, introducerea sistemelor de conducere cu mijloace de prelucrare automată a datelor, industria ușoară dispune de o rețea proprie de calcul. Experiența dobîndită într-un timp relativ scurt, specializarea unui mare număr de lucrări coroborate cu dezvoltarea producției de mijloace moderne de calcul au dus la extinderea și perfecționarea continuă a sistemului informațional la această ramură. Astfel, în prezent la fiecare centrală industrială funcționează un centru de calcul ce coordonează 5—18 oficii și stații existente în marile întreprinderi. Ele sînt dotate cu calculatoare electronice românești de tip „Felix C-256“, cu mașini de facturat, de contabilizat și de culegere automată a datelor. Cu ajutorul lor se efectuează un mare volum de operații privind alcătuirea și urmărirea planului pe întreprinderi, evidența și calcularea stocurilor de materiale și materii prime, principalii indicatori de plan, se urmăresc consumurile specifice, se execută un mare număr de lucrări financiar-contabile și altele. Mijloa-

cele moderne de calcul folosite în întreprinderile din acest sector înlocuiesc munca a circa 14 000 de persoane. La aceasta se adaugă timpul scurt în care se obțin informațiile și precizia acestora, fapt ce contribuie la efectuarea controlului și îndrumării operative în desfășurarea cu eficiență sporită a întregii activități.

În prezent, în industria ușoară sînt în curs de rezolvare probleme privind extinderea folosirii calculatoarelor electronice la optimizarea proceselor tehnologice.

LUCRĂRI ÎN SCOPUL ÎMBUNĂTĂȚIRII CIRCULAȚIEI RUTIERE

Direcția generală a drumurilor din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Inspectoratul general al miliției și consiliile populare județene au realizat în acest an noi lucrări menite să ducă la îmbunătățirea circulației rutiere.

O primă serie de măsuri vizează intersecțiile de străzi și bulevarde, locul care, potrivit unor recente statistici generează peste 60 la sută din totalul accidentelor. În acest scop, s-a trecut la înlocuirea semafoarelor de metal, cu instalații de semnalizare moderne. 5 000 de semafoare de acest gen au fost montate în București și în alte orașe importante din țară, urmînd ca în anii 1977—1978 să se încheie echiparea tuturor încrucișărilor, cu asemenea instalații. Paralel, pe marile magistrale din București, Timișoara, Constanța și din alte localități se va extinde „unda verde“, formă superioară de dirijare automată a circulației prin care se realizează un flux continuu al traficului de autovehicule.

Totodată, înlăturarea unor curbe periculoase, a unor podețe înguste care stranglează circulația, a unor obstacole naturale și artificiale — maluri, pomi, garduri și ziduri — care reduc vizibilitatea ori a unor porțiuni de drum cu asfalt alunecos, care au favorizat înregistrarea unui număr însemnat de accidente în ultimii ani, vor constitui un obiectiv important pentru organele de resort, fiind prevăzută îmbunătățirea circulației prin lucrări de construcții în peste 170 de zone periculoase. La sporirea gradului de siguranță, contribuie și instalarea a 560 de indicatoare luminoase în localitățile urbane și montarea a 55 de kilometri de balustrade de protecție pentru pietoni.

DEZVOLTĂRI ȘI MODERNIZĂRI ALE FLOTEI COMERCIALE MARITIME

Pe parcursul a doar cîteva luni din anul 1976 în registrul naval român au fost înmatriculate un număr de nave a căror capacitate depășește tonajul întregii noastre flote maritime de acum zece ani. Printre noile vase se află mineralierele „Bocșa“, „Vișeu“ și „Salva“, cargourile „Drăgășani“, „Focșani“, „Făgăraș“ și „Dumbrăveni“.

În prezent ca urmare a materializării unor importante investiții destinate dezvoltării și modernizării transporturilor navale, s-a ajuns ca vasele construite după 1966 să reprezinte peste 80 la sută din totalul flotei noastre, iar aproape jumătate din întreaga flotă să fie formată din nave cu o vechime de până la patru ani. Conform unor date statistice astăzi, transportul maritim îi revin circa 55 la sută din traficul internațional de mărfuri al României.

ODIHNĂ ȘI TRATAMENT PRIN SINDICATE

În acest an complexele de odihnă și tratament balnear ale Uniunii Generale a sindicatelor s-au înnoit cu cele construite la Călimănești, Căciulata, Tușnad și Sovata. De asemenea au fost atrase în circuitul balneo-climateric și alte localități considerate până acum de interes limitat — Buziaș, Moneasa, Geoagiu, Covasna. Astfel că numărul de locuri pe serie a crescut față de anul trecut cu aproape 5 000. Iar în total — avînd o asemenea bază materială — syndicatele au pus la dispoziția oamenilor muncii din întreprinderi, instituții și unități agricole 40 000 de bilete în plus față de anul trecut. Totodată, pentru îmbunătățirea asistenței medicale în stațiunile de tratament, începînd din acest an îndrumarea și controlul întregii activități medicale au intrat în grija Ministerului Sănătății.

PRODUS MEDICINAL INEDIT

Hemofilia, această boală ereditară ridică adesea probleme chirurgilor. Cel care suferea de o astfel de maladie nu putea fi operat din cauza lipsei din organism a substanței necesare coagulării singelui. Eforturile depuse de specialiști români în vederea găsirii unui procedeu de corectare a acestei infirmități s-au soldat cu succes. Ei au realizat un procedeu numit „fibrospong“ preparat sub forma unui burete din fibrină, cu ajutorul căruia se obține coagularea singelui în timpul intervenției chirurgicale.

UN MUZEU AL SATULUI BĂNĂȚEAN

În cunoscuta zonă Pădurea Verde din Timișoara se procedează la amenajarea unui original centru civic. Nu este vorba de un nou centru al municipiului de pe malurile Begăi ci de strămutarea aici a unor construcții tipice vechilor sate bănățene și anume primărie, școală, „casă națională“, cum i se zicea prin părțile locului căminului cultural, prăvălii și altele. De fapt, în mijlocul parcului natural din Timișoara se vor regăsi patru județe într-un sat-muzeu reprezentativ pentru arhitectura, tehnicile, obiceiurile din părțile Aradului, Timișului, Carașului și Mehedințului, cu clădiri în specific românesc și în specificul naționalităților conlocuitoare. Gospodăria țărănească va fi prezentată în toate detaliile ei, de la mobilier,

la ustensilele casnice și de la car la atelierele care vădesc meșteșugul localnicilor. Va putea fi văzut aici și un complex viticol. Au fost aduse circa 20 de unități caracteristice vieții satului bănățean. Cele mai vechi case sînt cele din Bata și Căpălnaș. Lucrările se fac sub directă îndrumare a istoricilor. Este vorba de amenajări pe o suprafață de 17 hectare, de interes muzeal dar și de recreere. Va fi creat, tot aici și un iaz de agrement, cu mori.

DELEGAȚIE A PATRIARHIEI ECUMENICE LA BUCUREȘTI

O delegație a Patriarhiei ecumenice formată din Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Meliton al Calcedonului, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Damasinos al Tranoupolei și Protopresbiterul George Tsetsis au vizitat Biserica Ortodoxă Română între 15—18 mai 1976 în scopul discutării pregătirilor pentru convocarea Sfintului și Marelui Sinod al Ortodoxiei. Delegații Bisericii Ortodoxe Române care au participat la convorbiri au fost Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Justin al Moldovei și Sucevei, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului, Prea Sfințitul Episcop Nestor Severineanul, vicarul Arhiepiscopiei Craiovei, asistați de P. C. Părinți Constantin Pirvu consilier vicar patriarhal, conferențiar Dumitru Popescu, prorectorul Institutului teologic din București, prof. Dumitru Stăniloae și prof. Dumitru Radu de la același Institut, precum și C. Diacon Ioan Buga ca interpret.

În cadrul discuțiilor reprezentanții Patriarhiei ecumenice au arătat modul cum s-au cristalizat opiniile diferitelor Biserici Ortodoxe în ce privește tematica viitorului sinod, etapele străbătute până acum în ce privește pregătirea convocării lui, necesitatea întrunirii unei consfătuiri panortodoxe care să definitiveze ordinea de zi, durata sinodului, etc.

Partea ortodoxă română și-a expus considerentele referitor la toate problemele puse în discuție și s-a căzut de acord asupra necesității definitivei tematicii cum și a oportunității stabilirii în comun a modului cum va fi ea abordată astfel încât convocarea Sfintului și Marelui Sinod să se poată realiza nu peste multă vreme.

Discuțiile purtate au abordat și unele probleme referitoare la relațiile bilaterale dintre Patriarhia Română și Patriarhia Constantinopolului, cu osebire prezența ortodoxă română la Sfântul Munte Atos.

Duminică 16 mai la sfânta liturghie oficiată în catedrala patriarhală din București a participat și delegația constantinopolitană, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Justin al Moldovei și Sucevei adresînd oaspeților un cuvînt ocazional în numele Prea Fericitului Patriarh Justinian. Cu acest prilej s-a referit între altele la strînsele legături dintre cele două patriarhate. Răspunzînd, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Meliton al Calcedonului a mulțumit pentru caldă primire și a explicat celor prezenți rostul venirii delegaților Patriarhiei ecumenice în România.

Luni 17 mai oaspeții au fost primiți în audiență de Domnul Gheorghe Nenciu, președintele Departamentului Cultelor.

Vizita delegației constantinopolitane și convorbirile ce au avut loc au manifestat dorința unanimă a Bisericilor interesate de a lucra împreună pentru întrunirea nu peste multă vreme a Sfintului și Marelui Sinod.

LEGĂTURI CU ARHIEPISCOPIA MISIONARĂ ORTODOXĂ ROMÂNĂ DIN AMERICA

Aflindu-se în S.U.A. pentru a participa la întruniri ale unor foruri internaționale bisericești, cu binecuvîntarea Prea Fericitului Patriarh Justinian și la invitația Înalț Prea Sfințitului Arhiepiscop Victorin, Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului a făcut între 8—15 aprilie 1976 o vizită Arhiepiscopiei misionare ortodoxe române din America.

Cu acest prilej duminică 11 aprilie în catedrala Sfinta Treime din Detroit, cei doi ierarhi împreună cu un sobor de clerici au oficiat sfînta liturghie arhierească în prezența unui mare număr de credincioși de origine română.

La sfîrșit Înalț Prea Sfințitul Arhiepiscop Victorin a adresat oaspetelui un cuvînt de salut iar Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a transmis binecuvîntările Întîistătătorului Bisericii Ortodoxe Române. Felicitînd pe conducătorul Arhiepiscopiei misionare ortodoxe române cu prilejul împlinirii a zece ani de la alegerea în înalta demnitate ce deține, l-a asigurat de dragostea ce i-o poartă personal și tuturor eparhioților frați de aceeași lege și neam din țara de baștină.

Consiliul parohial avînd în frunte pe Prea Cucernicul Părinte dr. Ștefan Slevocă și pe președintele Vasile Borka au oferit o agapă la care au luat parte numeroși preoți și credincioși. Au fost rostite toasturi și cuvîntări de înaltă simțire ortodoxă și românească.

Aflindu-se la Detroit, Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae s-a închinat la mormîntul regretatului Episcop Andrei Moldovanu, Înalț Prea Sfințitul Arhiepiscop Victorin i-a arătat sediul eparhiei și i-a relatat despre activitățile Centrului eparhial, a Departamentului publicațiilor și tipografiei proprii, despre alte realizări și planuri de viitor, între altele despre apropiata achiziționare a unui imobil în plus pentru nevoile mereu crescînde ale Centrului eparhial, despre consolidarea continuă a parohiilor din cuprinsul Arhiepiscopiei, despre sprijinul ce-l dau consiliile parohiale, reuniunile de femei, organizațiile de tineret, corurile parohiale, etc.

Întîlnirile cu numeroși preoți și familii de credincioși au completat programul șederii Înalț Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae la Detroit.

În zilele de 12—14 aprilie Înalț Prea Sfinția Sa însoțit de Prea Cuviosul Arhimandrit Bartolomeu Anania și Dl. Aurel Trocea s-a deplasat în parohia Lansing-Illinois, condusă de Prea Cucernicul Părinte Ioan Bugariu, vicar administrativ al Arhiepiscopiei.

În seara de 13 aprilie consiliul parohial, avînd ca președinte pe Dl. Andrew Russel, a oferit o cină festivă în cadrul căreia de asemenea s-au

rostit cuvântări însuflețite exprimând atașamentul tuturor celor prezenți față de legea străbună. Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a mulțumit Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop Victorin pentru că i-a oferit posibilitatea să cunoască o bine consolidată parohie care recent a achiziționat o biserică cu anexele necesare desfășurării unei ample activități și o casă parohială nouă. Întocmai ca la Detroit, a transmis binecuvântările Prea Fericitului Patriarh Justinian.

Vizita Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Banatului în Arhiepiscopia misionară ortodoxă română din America a constituit expresia legăturilor frățești dintre această eparhie și Biserica mamă, dintre ortodocșii de origine română de peste Ocean și neamul din care au odrăslit, dintre ei și țara lor de baștină.

VIZITA PREȘEDINTELUI BISERICII EVANGHELICE DIN R. F. GERMANIA

Pe temeiul bunelor relații existente între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Evanghelică din R. F. Germania, la invitația Prea Fericitului Patriarh Justinian ne-a vizitat țara Eminența Sa Episcopul Helmut Class din Stuttgart însoțit de Rev. Heinz Joachim Held, președintele Oficiului Relațiilor Externe al Bisericii Evanghelice din R.F.G. (17—25 mai 1975).

În programul vizitei au fost înscrise obiective bisericești din Capitală și împrejurimi, mănăstirile din nordul Moldovei, etc.... Totodată oaspeții au fost câteva zile invitații Episcopiei evanghelice din Sibiu. A fost un nimerit prilej de cunoaștere a activității Bisericii Ortodoxe Române și a celorlalte culte religioase din patria noastră, realizările poporului român, frățietatea dintre naționalitățile conlocuitoare.

Ca președinte al Consiliului Bisericii Evanghelice din R. F. Germania, Episcopul Helmut Class s-a arătat interesat în largirea și aprofundarea legăturilor cu Biserica Ortodoxă Română, prin aceasta contribuindu-se și la apropierea dintre cele două țări și popoare.

În cinstea oaspeților Domnul Gheorghe Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor, a oferit un dejun oficial la care s-au rostit toasturi. Printre cei care au luat cuvântul a fost și Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului, reprezentantul Prea Fericitului Patriarh Justinian. O recepție a avut loc și la Ambasada R. F. Germania oferită de Domnul Werner Kilian, însărcinat cu afaceri a.i.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ȘI CONFERINȚA CREȘTINĂ PENTRU PACE

Rev. dr. Károly Toth, secretarul general al Conferinței Creștine pentru Pace, s-a aflat la București în zilele de 14 și 15 mai 1976 când a discutat cu reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române asupra contribuției acesteia la activitățile Mișcării creștine pentru pace. Interlocutorii săi au fost, din încredințarea Prea Fericitului Patriarh Justinian, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului, P. C. Părinte Dimitrie Soare, consilier patriarhal și P. C. Părinte Ilie Georgescu.

Cu prilejul prezenței sale în Capitală, Rev. K. Toth a avut o întâlnire cu corpul profesoral al Institutului teologic. După ce a fost întâmpinat de P. C. Părinte prof. dr. Mircea Chialda, rectorul Institutului, oaspetele a făcut o expunere asupra preocupărilor teologice ale Conferinței Creștine pentru Pace.

Simbătă 15 mai Rev. K. Toth a fost primit în audiență de Domnul Gheorghe Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor.

CONFERINȚĂ TEOLOGICĂ INTERCONFESIONALĂ

Continuînd o practică intrată în uz, la 11 mai 1976 s-a ținut prima conferință teologică interconfesională din acest an. Lucrările conferinței s-au desfășurat la Institutul teologic din București cu participarea unor profesori de la Institutele teologice ortodoxe din București și Sibiu, Institutul teologic protestant unic din Cluj-Napoca, Secția luterană a aceluiași institut din Sibiu, Institutul teologic romano-catolic din Alba-Iulia și arhieriei vicari ortodocși, conducători și reprezentanți a Bisericilor din țară, invitați.

După cuvîntul introductiv rostit de P. C. Părinte prof. dr. Mircea Chialda, rectorul Institutului teologic ortodox din București, în calitate de gazdă, s-a format prezidiul conferinței în care au intrat Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului, delegatul Prea Fericitului Patriarh Justinian, P. C. Părinți prof. dr. Mircea Chialda și prof. dr. Isidor Todoran, rectorii Institutelor teologice ortodoxe din București, respectiv Sibiu. P. On. Părinte prof. dr. Ioszeff Nemecek, rectorul Institutului teologic romano-catolic din Alba-Iulia, Rev. prof. dr. Rapp Karoly, rectorul Institutului teologic protestant unic din Cluj-Napoca, P. C. Părinți prof. dr. Dumitru Popescu și Constantin Voicu, prorectorii Institutelor teologice ortodoxe din București și Sibiu, Rev. prof. dr. Herman Binder, prorectorul Institutului teologic protestant unic — Secția luterană din Sibiu.

În continuare au fost prezentate : un referat principal de către P. C. Părinte conferențiar Dumitru Popescu despre „A V-a Adunare generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor de la Nairobi“. „Rezultate și perspective“, și două referate secundare de către Rev. conferențiar Lengel Lorand de la Institutul teologic protestant unic despre „Evaluarea lucrărilor din secția V-a a Adunării generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor“ și de către P. C. Părinte lector Dumitru Abrudan de la Institutul teologic ortodox din Sibiu despre „Dimensiunea teologică reflectată în lucrările Adunării generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor de la Nairobi“. Referatul și coreferatele au fost urmate de ample discuții care au manifestat interesul teologilor și în general al Bisericilor din țara noastră pentru activitățile și țelurile Consiliului Ecumenic al Bisericilor, hotărîrea lor de a coopera în spirit de frățietate la sprijinirea mersului înainte al societății, la apropierea dintre toate cultele și denominațiunile.

Formularea concluziilor rezultate din fructuoasele dezbateri a revenit P. C. Părinte conferențiar Dumitru Popescu, unul din numeroșii delegați la Adunarea generală de la Nairobi.

Cu asentimentul tuturor participanților s-a hotărît apoi trimiterea unor telegrame omagiale conducătorilor bisericești din țară și On. Departament al Cultelor.

P. C. Părinte prof. Mircea Chialda a rostit în fine cuvîntul de încheiere după care Institutul teologic ortodox din București a oferit o agapă frățească.

SFÎNTUL ȘI MARELE SINOD ÎN ATENȚIA BISERICILOR ORTODOXE

Așa cum rezultă dintr-o informație publicată de buletinul „Episkepsis” (nr. 146 din 1 mai 1976, pp. 5—6), Sfîntul Sinod al Patriarhiei ecumenice a analizat recent un raport al Comisiei sinodale pentru problemele inter-ortodoxe referitor la reacțiile și comentariile pe marginea proiectatului Sfînt și Mare Sinod. Hotărîrea adusă în această privință s-a stabilit să fie supusă aprobării tuturor patriarhatelor și Bisericilor autocefale înainte de a fi transmisă Comisiei pregătitoare a Sinodului și discutată în Conferința interortodoxă presinodală. Astfel Înalt Prea Sfîntul Mitropolit Meliton al Calcedonului, președintele Comisiei pregătitoare a Sinodului, a fost însărcinat de Sanctitatea Sa Patriarhul Dimitrie al Constantinopolului cu o misiune consultativă pe lângă patriarhii și conducătorii Bisericilor ortodoxe locale în ce privește lista temelor și procedura Sinodului. Mitropolitului Meliton i s-au alăturat în această misiune Înalt Prea Sfîntul Mitropolit Damaskinos al Tranoupolei în calitate sa de secretar al Comisiei pregătitoare a Sinodului și P. C. Părinte George Tssetsis.

Potrivit ordinei ierarhice, în lunile aprilie și mai, au fost vizitate Patriarhia Alexandriei, Patriarhia Antiohiei, Patriarhia Ierusalimului, Patriarhia Moscovei, Biserica Ortodoxă a Georgiei, Biserica Ortodoxă a Poloniei, Biserica Ortodoxă a Cehoslovaciei, Patriarhia Belgradului, Patriarhia Română, Patriarhia Bulgară și Biserica Ortodoxă a Greciei. Convorbirile care s-au desfășurat au dus la stabilirea unui acord deplin atît în ce privește ordinea de zi a viitorului Sinod cît și în ce privește procedura de urmat. De asemenea s-a convenit ca proiectatul Sinod să țină seama de nevoile duhovnicești actuale și să exprime colegialitatea Bisericilor ortodoxe locale în slujba unității și diaconiei : unitate între toți creștinii, pornind de la unitatea Bisericilor legate prin credința ortodoxă și apoi întoarcerea cu dragoste și înțelegere către marile religii monoteiste, spre toți oamenii pentru a le oferi o mărturie creștină înnoită potrivit vremii noastre.

CONSULTAȚIE A IERARHIILOR PATRIARHIEI ECUMENICE DIN EUROPA OCCIDENTALĂ

O consultație episcopală a reunit între 31 ianuarie și 4 februarie la Centrul interortodox din Chambésy, aproape de Geneva, pe conducătorii tuturor eparhiilor din Europa occidentală dependente de Patriarhia Constantinopolului. Au participat mitropolitul Atenagoras (Anglia),

mitropolitul Meletios (Franța și Spania), arhiepiscopul George (Europa occidentală), mitropolitul Emilianos (Belgia), mitropolitul Irineu (R.F. Germania), mitropolitul Hrisostom (Austria, Elveția și Italia), mitropolitul Pavel (Suedia). Eparhiile în cauză însumează la ora actuală mai mult de un milion și jumătate de credincioși.

Consultația prezidată de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Meliton al Calcedonului, decanul Sinodului permanent al Patriarhiei Constantinopolului, a constituit un eveniment semnificativ în viața Ortodoxiei din Europa occidentală. Pentru prima dată o asemenea reuniune a conducătorilor eparhiilor depinzând de Patriarhia ecumenică și-a îndreptat atenția asupra problemelor comune cu care sînt confruntate încercînd să le organizeze și coordoneze activitatea în condițiile în care trăiesc printre credincioșii altor Biserici, să le definească specificitatea. A fost de asemenea examinată problema relațiilor dintre diferitele confesiuni creștine și s-a hotărît crearea în fiecare eparhie a unui serviciu special care să se ocupe cu aceste relații și care să asigure participarea ortodoxă la acțiunile ecumeniste.

DUPĂ NAIROBI

S-au scurs cîteva luni de la a V-a Adunare generală a Consiliului ecumenic al Bisericilor ținută la Nairobi — Kenia (23 noiembrie — 10 decembrie 1975) și lucrările ei continuă să preocupe cercurile bisericești de pretutindeni. Pentru a răspunde interesului manifestat față de problemele puse la Nairobi s-a convocat o consfătuire la Liebfrauenberg (28—29 februarie 1976) la care au participat reprezentanți ai numeroase Biserici din Europa apuseană. Ei s-au împărțit în trei grupe de lucru și au căutat să analizeze și să dea soluții la următoarele puncte :

1. cum se poate trăi în unitate respectînd diversitatea opțiunilor profesionale, sociale și culturale ;
2. problemele pe care le pune problematica „dreptății“ ;
3. evanghelizarea, metodele și conținutul mărturiei pe care o pot aduce creștinii astăzi ;
4. creștinii, ecologia și supraviețuirea umanității ;
5. educația în vederea unei autentice vieți comunitare.

În cadrul ședințelor plenare au fost prezentate cîteva referate, printre care cele ale profesorilor R. Mehl și André Appel din Franța.

Primul a încercat o caracterizare de ansamblu a Adunării generale de la Nairobi în comparație cu cele de la New-Delhi (1961) cînd Bisericele Ortodoxe au intrat în Consiliul Ecumenic al Bisericilor și Uppsala (1968) cînd s-a lansat programul de combatere a rasismului. La Nairobi, a observat R. Mehl, n-au fost aduse hotărîri spectaculoase ; în schimb s-a întreprins o muncă de „aprofundare“ în studierea problemelor ecumenice, fapt ce indică intrarea Consiliului Ecumenic al Bisericilor în perioada lui de „maturitate“. În continuare referențial s-a oprit asupra cîtorva din marile teme dezbătute la Nairobi : conciliaritatea, evanghelizarea, lupta pentru salvarea mediului înconjurător și respectul drepturilor omului.

Prof. André Appel a vorbit despre urmările care trebuie să le aibe Adunarea generală de la Nairobi precizând că recomandările ei n-au altă valoare decît aceea pe care i-o conferă Bisericele membre.

Consfătuirea de la Liebfrauenberg constituie doar una din numeroasele acțiuni organizate în scopul popularizării lucrărilor Adunării generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor ținută la Nairobi.

COLABORARE BISERICESCĂ PE PLAN EUROPEAN

Colaborarea ecumenică, sprijinirea de către Bisericele din Europa a acordurilor de la Helsinki, situația din Irlanda de Nord și alte probleme de interes comun, iată conținutul ordinei de zi a întrunirii reprezentanților Conferinței Bisericilor Europene (C.B.E.) și Consiliului conferințelor episcopale romano-catolice europene (C.C.E.E.) ținută între 26—28 ianuarie 1976 la Bad-Gardensheim (R.F.G.). Discuțiile s-au întemeiat pe concluziile celui de-al 3-lea Simpozion al episcopilor romano-catolici din Europa (Roma, octombrie 1975) și a celei de a V-a Adunări generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor (Nairobi, noiembrie—decembrie 1975). În plus participanții au luat în considerare implicațiile posibile ale documentului publicat de Secretariatul Vaticanului pentru unitate intitulat „Colaborarea ecumenică la nivel regional, național și local”.

Atenție deosebită a fost acordată sprijinirii prevederilor actului final al Conferinței de la Helsinki pentru securitate și cooperare în Europa. Așa cum s-a menționat în rezoluția adoptată, „s-a recunoscut importanța unei responsabilități continue și crescînde în această lucrare și s-a hotărît o cooperare mai mare”.

În ce privește situația din Irlanda de Nord s-au stabilit „acțiuni care să se ia în comun”, printre altele „cercetarea problemelor teologice și practice cu care sînt confruntate Bisericele”.

În fine a fost abordată chestiunea dezarmării precum și mijloacele care să permită inițierea unor acțiuni în acest domeniu ținînd seama de structurile diferite a celor două organisme. (C.B.E. grupează 106 Biserici din 26 țări europene, iar C.C.E.E. reprezintă 23 conferințe episcopale cu 900 episcopi).

INTILNIRE A REPREZENTANȚILOR UNOR BISERICI EUROPENE ȘI NORD-AMERICANE

Pentru a contribui la promovarea mai bune înțelegeri între țările Europei răsăritene și S.U.A., s-au organizat în 1962 și 1976, sub egida Conferinței Creștine pentru Pace, consultații la care au participat conducători bisericești din ambele părți. Bunele rezultate obținute au prilejuit organizarea unei a treia întruniri asemănătoare care s-a ținut la Centrul religios Marriottsville de lîngă Washington (S.U.A.).

Așa cum precizează comunicatul dat publicității, au participat 3 mitropoliți, printre care Înalț Prea Sfințitul Nicolae al Banatului, 5 episcopi

romano-catolici și protestanți, 5 președinți de Biserici protestante și neo-protestante, conducători ai Conferinței Creștine pentru Pace, Consiliului Național al Bisericilor din S.U.A. și Asociației creștine pentru relațiile cu Europa răsăriteană, 7 profesori de teologie și 10 reprezentanți ai unor denominațiuni și organizații ecumeniste.

Ședințele au fost prezidate alternativ de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicodim al Leningradului (U.R.S.S.) și de Robert Moss, președintele „Bisericii unite a lui Hristos” (S.U.A.).

În legătură cu tema centrală a consultației : „Biserica slujitoare” au prezentat referate William P. Thompson, președintele Consiliului Național al Bisericilor din S.U.A. și pastorul Rolf-Dieter Günther din conducerea Episcopiei luterane Berlin-Brandenburg (R.D.G.), fiecare arătând cum înțeleg Bisericile din propriile țări să contribuie la rezolvarea problemelor societății.

Pe marginea lor au fost purtate discuții menite să ducă la o mai adecvată cunoaștere reciprocă și cooperare, la o mai activă susținere a marilor cauze ale contemporaneității : pacea, dezarmarea, progresul material și spiritual, ecumenismul și apropierea dintre Biserici.

Delegatul Bisericii Ortodoxe Române, care a făcut parte din comitetul de conducere al consultației, s-a referit în intervențiile sale la realitățile din patria noastră, la libertățile religioase ce sînt acordate și asigurate de stat, la contribuția Bisericilor și cultelor religioase din Republica Socialistă România, în contextul social-politic în care trăiesc, pe plan intern și internațional.

La sfîrșit s-a hotărît convocarea unei a patra consultații de acest gen peste doi ani, într-o țară europeană.

SESIUNEA COMITETULUI DE LUCRU A CONFHRINȚEI CREȘTINE PENTRU PACE

La invitația Regionalei americane și a Asociației Creștine pentru Relații cu Europa răsăriteană (C.A.R.E.E.) s-a ținut între 5—8 aprilie 1976 la „Brethren Service Centre” din New Windsor — Maryland (S.U.A.) sesiunea de primăvară a Comitetului de lucru. Au participat membrii prezidiului, Comitetului de lucru și Secretariatului internațional, reprezentanți ai C.A.R.E.E., invitați, ziariști. Din partea Bisericii Ortodoxe Române a fost prezent Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului.

Tema principală a sesiunii s-a intitulat „*Sarcini morale ale creștinilor în promovarea dezarmării*”, în legătură cu aceasta prezentîndu-se trei referate urmate de ample discuții. S-au analizat apoi numeroase rapoarte privind activitățile C.C.P. din ultimele șase luni, acțiuni la care a fost reprezentată prin delegați precum și planul muncii de viitor. De atenție specială s-a bucurat raportul secretarului general Rev. dr. Károly Toth.

La sfârșit s-au adoptat câteva documente printre care obișnuitul comunicat, o rezoluție privind dezarmarea și o scrisoare deschisă adresată Bisericilor americane.

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a făcut parte din Comitetul pentru redactarea documentelor sesiunii, a luat cuvîntul pe marginea mai multor puncte ale ordinii de zi și a asigurat cultul divin în dimineața zilei de 7 aprilie.

Sedințele au fost conduse alternativ de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicodim al Leningradului, Președintele C.C.P., care a rostit cuvîntul de începere și încheiere a sesiunii, și de vicepreședinții prezenți.

În cinstea participanților au fost oferite recepții la Facultatea de teologie romano-catolică din Baltimore cînd s-a oficiat un impresionant serviciu religios ecumenic și de către C.A.R.E.E. cu care prilej a luat cuvîntul dr. Claire Randall, secretara Consiliului ecumenic național din S.U.A. La 5 aprilie membrii Comitetului de lucru au vizitat sediul O.N.U. din New York iar o delegație a C.C.P. s-a întreținut cu un grup de senatori americani.

CONFERINȚA BISERICILOR ÎNTREGII AFRICI

Adoptarea „Mărturisirii de la Alexandria” precum și a altor rezoluții privind eliberarea, drepturile omului și pacea au marcat lucrările Comitetului general al Conferinței Bisericilor întregii Africi care s-au desfășurat la Cairo (Egipt) între 18 și 26 februarie 1976. Au participat peste 100 delegați reprezentînd 114 Biserici membre din aproape 30 țări africane.

Documentul cheie l-a constituit așa numita „Mărturisire de la Alexandria”. Citită inițial în catedrala coptă din Alexandria, oraș recunoscut ca leagăn al creștinismului în Africa, apoi adoptată în ședința plenară de Comitetul general, ea afirmă că Dumnezeu „trasează drumul libertății de la Alexandria pînă la Capul Bunei Speranțe”. În același timp însă denunță păcatul acelor creștini africani care se declară împotriva răului fără a se angaja în combaterea lui, se așează alături de forțele opresiunii în societatea în care trăiesc, condamnă relele pricinuite de străini dar în același timp scuză „aceleași rele pricinuite de ei înșiși” și închid ochii în fața nedreptăților din orice parte ar veni. Documentul afirmă în continuare că Bisericile africane se preocupă de problemele dreptății economice, de eliberarea complexă de orice opresiune și exploatare, în general de înțelegerea mai aprofundată a conceptului de eliberare.

Comitetul general a reafirmat apoi sprijinul în favoarea luptei pentru eliberarea omului ca modalitate de mărturisire a credinței în „Dumnezeul intrupat”. Mai multe rezoluții s-au referit la Angola, Africa de Sud și apartheid, poporul palestinian, dialogul afro-arab, situația din Etiopia...

În fine alte cinci Biserici sau grupe de Biserici au fost primite în organizație, ceea ce ridică numărul Bisericilor membre la 119, dintre ele fiind unele ortodoxe, altele protestante.

EVANGHELIE ILUSTRATĂ CU IMAGINI AFRICANE

În ianuarie 1976 s-a ținut în parohia Ndjinglia aparținind de eparhia romano-catolică Maroua-Mokolo din Camerun o sesiune de lucru asupra Evangheliei în imagini africane. Conducătorul sesiunii, preotul François Vidil se străduiește de mai mulți ani să redea Evanghelia în imagini autentic africane inspirate din tradițiile locale. Imaginile se întemeiază pe scene desprinse din viața reală. Preotul Vidil a găsit la populația „massa” din nordul Camerunului, în regiunea Mokolo, un mediu, gesturi și atitudini care se aseamănă cu cele din Țara Sfântă. De aceea cele mai multe scene au fost luate de aici.

Participanții la sesiunea amintită s-au străduit să colecteze sugestiile cele mai potrivite pentru ca fotografiile ce se vor face să reprezinte atât Evanghelia, cât și Africa. Ei au interpretat chiar anumite roluri care de asemenea au fost fotografiate, urmînd ca toate imaginile să contribuie la întocmirea proiectatei Evanghelii africane. (*L'Osservatore romano*, nr. 9 din 27 februarie 1976, p. 9).

VALOROS MONUMENT AL ARTEI MEDIEVALE ROMÂNEȘTI

Recent a fost reconsiderat un monument al artei medievale românești, mai puțin cunoscut — biserica rupestră „Corbii de Piatră” ce s-a dovedit în urma unor minuțioase cercetări, a dispune de cel mai vechi ansamblu de pictură din Țara Românească, cunoscut pînă astăzi. Modestul monument, situat pe malul stîng al riului Doamnei, nu departe de Cîmpulung, săpat inițial într-un perete de piatră (căreia i s-a adăugat în secolul trecut o construcție din lemn) a luat naștere, după aprecierea specialiștilor, în pragul veacului al XIV-lea, în vremea de început a organizării ca stat a Țării Românești. A fost analizat stilul construcției, remarcîndu-se îmbinarea perfectă între piatră și lemn, prezența unor elemente stilistice de proveniență orientală, precum și analogia bisericii cu alte monumente rupestre destinate cultului creștin, existente în Italia și Macedonia aceleiași epoci. Cel mai interesant este însă ansamblul pictural inițial, păstrat în parte și care are meritul de a valorifica tradiții picturale locale arhaice; unele detalii iconografice vădesc și influențe ale stilului pictural de factură bizantină. Corelarea acestor date la care se adaugă prezența inscripțiilor exclusiv grecești, a permis situarea monumentului cu circa două secole mai înainte față de data primei sale menționări documentare (sec. XVI) și considerarea acestuia ca fiind o ctitorie domnească. Cui ar aparține construcția inițială? Studiarea unui volum impresionant de vechi documente, aparținînd secolelor XVI—XVII, cu menționări exprese sau întîmplătoare la „Corbii de Piatră”, a dus la concluzia că monumentul este ctitoria lui Basarab I, fondatorul Valahiei (numele său figurează și în pomelnicul bisericii), care l-a situat în imediata apropiere a primei capitale a Țării Românești — Cîmpulung.

STATISTICI DEMOGRAFICE

Potrivit Anuarului statistic al O.N.U. (cf. Scinteia, nr. 10433 din 7 martie 1976 p. 4), populația globului se ridică la jumătatea anului 1974, la 3 890 000 000 locuitori. Experții O.N.U. apreciază că, dacă sporul creșterii populației se va menține același, în anul 2010 numărul locuitorilor Terrei va atinge 8 000 000 000. Zona cea mai dens populată a planetei este Asia, unde în 1974 trăiau 2 206 000 000 locuitori. Urmează apoi America de Nord și America de Sud cu 550 milioane locuitori, Europa cu 470 milioane, Africa cu 391 milioane. Australia și Oceania cu 21 milioane locuitori. Statisticile precizează că cea mai redusă durată medie de viață — 40 de ani — se înregistrează în Africa. De asemenea în unele țări din Africa și America Latină, indicele mortalității infantile este foarte ridicat, ajungând până la 60 la mie. Totodată aceste continente au cel mai ridicat ritm de creștere a populației — de 27 la mie, față de 19 la mie sporul mediu al populației planetei.

BISERICA ȘI IMPERATIVUL DEZARMĂRII

România Socialistă este azi pretutindeni recunoscută ca o țară influentă și respectată pe arena internațională, datorită înțelepteii sale politicii interne și externe. Între altele concepția politică românească găsește o autentică și fericită expresie în propunerile ei referitoare la problema dezarmării.

Militantă consecventă pentru întărirea păcii și securității internaționale, țara noastră se pronunță cu hotărîre pentru încetarea cursei înarmărilor, pentru măsuri concrete și eficiente de dezarmare, pentru înlăturarea războiului termonuclear, realitate îngrozitoare cu care este confruntată omenirea.

La ultima Adunare Generală a Organizației Națiunilor Unite din toamna lui 1975 România a prezentat propuneri constructive și realiste menite să scoată negocierile de dezarmare din impasul în care se află. Din complexul acestor propuneri, interzicerea și distrugerea armelor termonucleare ocupă un loc însemnat.

Conținutul propunerilor românești de dezarmare, dictate de țeluri nobile și însușite de toate popoarele iubitoare de pace, corespund total spiritului doctrinei creștine, idealului de viață creștin și năzuințelor întregii omeniri.

Umanismul profund al principiilor dezarmării și urmările beneficătoare ce s-ar simți pe scară universală odată cu înfăptuirea lor, se amintesc de mai multe locuri biblice referitoare la distrugerea oricăror arme de luptă și de transformarea acestora în instrumente de pace.

Acest ideal creștin a fost întrevăzut cu sute de ani înainte de Hristos. Astfel în cartea Psalmilor se arată că în era mesianică se va pune capăt războaielor pînă la marginile pămîntului, nimicindu-se toate armele de luptă : arcuri, săgeți, paveze, săbii, sulite și care de război (Psalmi 45, 9 ; 75, 3).

Ideile din Psalmi sînt reluate de profetul Isaia, supranumit „primul pacifist din lume“. Prin nașterea lui Emanuel (7, 14), toate planurile omenești de agresiune prin arme vor fi nimicite (8, 8—10). „Săbiile se vor preface în fiare de pluguri și lăncile în seceri. Nici un neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia și nu-și vor mai face războaie“ (2, 2 ; cf. Ioil 4, 10 ; Miheia 4, 3—4). Prin „Domnul Păcii“ (9, 8), „încălțămîntea cea zgornitoasă de om războinic și haina cea stropită de sînge vor fi aruncate în foc și mistuite de flăcări“ (9, 4).

Despre distrugerea instrumentelor de război amintește și profetul Iezechiil. După ce se referă la „legământul păcii“ (34, 25) adaugă : „Atunci locuitorii cetăților lui Israel vor aprinde foc, vor arde armele, scuturile și pavezele, arcurile, săgețile, lăncile și sulitele, șapte ani le vor arde. Nu vor aduce lemne din cimp, nici nu vor tăia din pădure, ci vor arde numai arme“ (39, 9—10).

În proorocia despre fărâdelegea poporului Israel, profetul Osea zice : „Voi sfârșii arcul, sabia și voi face să nu mai fie război în țară“ (2, 20).

Miheia de asemenea vorbește de nimicirea armelor războinice (4, 3—4). Profetînd nașterea lui Mesia în Betleemul Iudeii (5, 3), adaugă : „Mina ta se va ridica împotriva vrăjmașilor tăi și toți asupritorii tăi vor fi nimiciți. Și în ziua aceea, zice Domnul, voi nimici caii din mijlocul tău și toate carele tale le voi distruge“ (5, 9).

Însufletit de idealul înfăptuirii păcii universale, profetul Naum amintește de armele de luptă ale cetății Ninive : scuturi, arme de oțel (2, 4) și care de luptă care duruiesc (2, 5 ; 3, 2). Știind că Dumnezeu este împotriva acestei cetăți, Naum zice : „Vai de cetatea cea vărsătoare de sînge, plină de minciună și silnicie“ (3, 4). Dumnezeu „va arde cu foc carele ei“ (2, 14) și „prăbușirea ei este fără leac și năpraznic prăpădul ei“ (3, 13).

Viziuni clare despre distrugerea armelor de luptă are și profetul Ageu : „Voi răsturna tronurile regatelor și voi nimici puterea regilor neamurilor și voi trimite la pămînt carele și pe războinicii din ele, iar caii și călăreții se vor prăbuși unul după altul în ascuțișul sabiei“ (2, 21—22 ; cf. Ezechiel 38, 4).

Amintind de domnia pașnică a lui Mesia, profetul Zaharia, precizează : „El va zdrobi cerul cel din Efraim și caii din Ierusalim, iar arcul de război se va frînge. El va vesti pacea popoarelor și împărăția lui se va întinde de la o mare la alta și de la Eufrat pînă la marginile pămîntului“ (9, 10).

Pe lîngă fundamentarea teologică a principiilor dezarmării, la rezolvarea ei ca deziderat vital al omenirii sînt chemate și Bisericele să-și aducă aportul.

Nu poate fi trecut cu vederea nici contribuția Bisericii noastre în cadrul unor conferințe și întruniri ale unor organizații internaționale pentru pace. Astfel, cu ocazia participării Bisericii noastre la conferința tuturor religiilor din U.R.S.S., ținută la Zagorsk între 1—4 iunie 1969, Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Ardealului sublinia între altele : „Să milităm pentru securitatea Europei, izvor de pace și de progres pentru toate popoarele europene, pentru zone denuclearizate, pentru dezarmare generală și totală, pentru relații internaționale între popoare, pentru ca energiile omenirii să fie puse în slujba păcii și progresului“ („Biserica Ortodoxă Română“, 1969, p. 680).

În cuvîntarea de salut de la o întrunire a Conferinței Bisericilor Europene ținută la Madrid („Biserica Ortodoxă Română“, 1969, p. 505), Înalț Prea Sfințitul Justin al Moldovei releva necesitatea securității popoarelor de pe continentul nostru, unde s-au iscat cele două războaie mondiale, precum și contribuția Bisericii Ortodoxe Române în această acțiune.

Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop Antim al Tomisului și Dunării de Jos ca delegat al Bisericii noastre la prima Conferință mondială a religiilor pentru promovarea păcii (Kyoto — Japonia, 16—22 octombrie 1970), referindu-se la problema dezarmării generale și totale, cerea să se includă în raportul secției respective propunerea de a se crea zone denuclearizate și de a se lua măsuri hotărâte pentru lichidarea definitivă a bazelor militare străine existente („Biserica Ortodoxă Română“, 1970, p. 965).

Din cele de mai sus rezultă convingerea nezdruccinată a credincioșilor în biruința păcii asupra războiului. Intemeiați pe zicerile Sfintei Scripturi ei nădăduiesc ca pînă la urmă se va inaugura o eră nouă în viața omenirii (Isaia 11, 9 ; 14, 7 ; 32, 6—17). Existența cosmică se va transforma complet și înfrățirea universală va domni pretutindeni (Isaia 11, 6—8).

Distrugerea armelor războinice apare ca o cerință obiectivă a istoriei, care nu poate suferi nici o tergiversare. Este singurul mijloc real și eficient prin care se vor elimina războaiele din viața omenirii, singura cale care ar deschide largi perspective spre realizarea unei păci trainice pe pămînt.

Lumea se convinge din zi în zi că pacea este o cerință universală, iar războiul un rău care trebuie înlăturat prin toate mijloacele posibile. Din acest motiv nimicirea întregului potențial de război din zilele noastre ca cea mai măreață contribuție a minții și acțiunii umane la înfăptuirea celui mai remarcabil eveniment din letopisețul contemporaneității.

În ceea ce privește, „Republica Socialistă România exprimînd voința de pace a poporului român, dorința lui de a dezvolta relațiile cu toate popoarele lumii, în scopul asigurării respectării dreptului fiecărui popor la pace, dezvoltare liberă, progres economic și social, își va aduce întreaga contribuție pentru eliminarea din viața omenirii a războiului și instrumentelor de ducere a acestuia — armamentelor și în primul rînd armelor nucleare și celelalte arme de distrugere în masă — pentru instaurarea păcii și securității pe planeta noastră, pentru făurirea unei lumi a colaboreării în care toate resursele să poată fi consacrate propășirii fiecărei națiuni, progresului și civilizației umane“ (finalul documentului prezentat Adunării Generale a O.N.U., 1975).

Biserica la rîndul ei fundamentează religios principiile dezarmării, aceasta fiind socotită o evanghelie a ceasului de față, un imperativ al istoriei. Biserica Ortodoxă Română arată Înalt Prea Sfințitul Justin Mitropolitul Moldovei și Sucevei — se străduiește să-și aducă aportul la sprijinirea năzuințelor lumii contemporane pentru fericirea omului și pentru pace între popoare („Ortodoxia“, 1968, p. 192).

Făcînd acest lucru, ea se identifică cu voința popoarelor iubitoare de pace care sînt hotărâte să nu mai permită urzitorilor de războaie în stare „să se ridice și să umple de ruine fața pămîntului“ (Isaia 14, 21).

Preot IEREMIA B. GHITA

PERSPECTIVE ȘI EXIGENȚE ALE ECUMENICITĂȚII

În cadrul celei de-a V-a Adunări generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor preotul ortodox Cyrille Argenti din Marsilia (Franța) a susținut

la 27 noiembrie 1975 unul din referatele principale care s-a bucurat de aprecieri pozitive datorită atât bogăției ideilor expuse cât și perspectivelor deschise. Printre altele el a exprimat și dezideratul ca o viitoare asemănătoare adunare generală „să fie recunoscută de toți creștinii drept al 9-lea sinod ecumenic al Bisericii Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească a lui Hristos“.

Avem de-a face, fără doar și poate, cu o formulă, una din multele vehiculate la întrunirile ecumenice, inspirată de cele mai bune intenții, care deși se cuvine luată în considerare, nu putem totuși să nu-i relevăm dificultățile căci, nu este suficient să aduni maximum de creștini pentru a realiza unitatea Bisericii și a contribui astfel la unitatea lumii. În plus trebuie arătată atenția necesară — cum sublinia însuși părintele Argenti — calității și plenitudinii interioare a acestei unități creștine. Doar în măsura în care comunitățile locale se lasă pătrunse și conduse de adevărul lui Hristos iar acțiunile lor îl reflectă, se poate spune că ele merg spre unitatea Bisericii. Simplul fapt de a se întruni la reuniuni interconfesionale, nu însemnează încă realizarea unui sinod capabil să garanteze „continuitatea și unitatea de-a lungul timpului și spațiului“, dacă nu se obține concomitent expresia vizibilă a unei unități de credință deja trăită, în ciuda diversităților locale în interiorul comunităților care sînt reprezentate.

De altfel la aceeași ședință a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, profesorul J. Deschner, teolog metodist din Dallas (S.U.A.), a evidențiat faptul că deocamdată se întrezăresc doar contururile unității bisericești, pînă la înfăptuirea căreia mai este însă drum de străbătut. Pentru el „unitatea vizibilă e provocatoare, primejdioasă și plină de făgăduințe“. Ea nu se poate realiza printr-un ecumenism impus de sus. Primejdia este de a se ajunge la unirea formală a unor organizații bisericești. Or înainte de orice e nevoie de „o mărturie care să fie printre creștini și Bisericile creștine semnul credibil al acestei unități“.

Referindu-se la formula „comunității conciliare“ propusă de a IV-a Adunare generală ținută la Uppsala în 1968, prof. J. Deschner a ilustrat „potențialitățile acestei teme“ pornind de la caracteristicile sinodului apostolic convocat în anul 70 la Ierusalim, cel dintîi sinod al Bisericii creștine. Aici Bisericile „au căutat să-și întindă mîna“ cu sentimentul că aparțin unui tot; cei care împărtășeau opinii diferite „au fost primiți“, de unde concluzia teologului metodist: „...uneori sînt tentat să cred că întregul problemei nădejdi ecumenice se poate rezuma în cuvîntul *ospitalitate*“.

Obstacolele de depășit pe drumul unității sînt numeroase. Trebuie să străbătute diferite etape printre care: dobîndirea conștiinței că întrunirea unui sinod al Bisericii este necesar, că el va fi pentru Biserică „ocazia de a-și întinde mîna“, de a-și clarifica gîndurile și de a mărturisi în comun, de a recunoaște reciproc legitimitatea fiecărei Biserici, să reprezinte pe oricare din celelalte Biserici, Biserica Una înșiși de a avea voința comună tuturor celorlalte să officieze împreună Euharistia. Mai trebuie pe deasupra să mărturisească împreună pe Hristos urmare unei dezbateri deschise, libere, sub autoritatea Cuvîntului lui Dumnezeu și a Sfintei Tradiții care

disting adevărul de eroare în mărturisire, în comunitate și în misiunea actuală, care întrupează diversitatea necesară a vieții și rosturilor Bisericii.

Dacă părintele Argenti și profesorul Deschner au înfățișat posibilitatea unui al optulea sinod ecumenic, e pentru că autoritatea primelor șapte sinoade (Niceea 325, Constantinopol 381, Efes 431, Calcedon 451, Constantinopol 681, Niceea 787 și Constantinopol 780) este acceptată de majoritatea Bisericilor. Al optulea sinod care să reia problemele de dinaintea marii schisme din 1054 și a Reformei din sec. XVI, ar permite marilor familii creștine, inclusiv celorlalte Biserici și denomițiuni, să se regăsească într-o perspectivă nouă.

Nimeni nu poate ști ce va deveni ideea unui al optulea sinod ecumenic observa cineva (F. Delforge, *Preparer un huitième concile oecuménique*, în rev. *Le Christianisme au XX-e siècle*, Paris, nr. 48, luni 15 decembrie 1975, pp. 1—2). Teologii nu vor înceta desigur s-o discute. Alții vor aprecia că e preferabil ca Bisericile să se unească în acțiune și că un al optulea sinod ecumenic riscă să fie o „mare mașină” fără priză directă cu realitatea. Alții în fine vor avea probabil să facă o mie și una de remarci referitor la asemenea propunere. Aceasta nu micșorează însă importanța și interesul tezelor prezentate de părintele Cyrille Argenti. În defintiv e și greu să reduci toate problemele la pregătirea unui al optulea sinod ecumenic despre care nimeni nu poate ști cu precizie ce va deveni. Dar în stadiul actual această idee poate să contribuie la ușurarea evoluției comunităților creștine spre mărturisirea în spirit frățesc a dorinței lor comune de mai multă dragoste reciprocă.

VIAȚA BISERICĂSĂ ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI BANATULUI

ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI ȘI CARANSEBEȘULUI

SFINTELE SĂRBĂTORI ALE PAȘTELOR

Zilele premergătoare praznicului Învierii Domnului au însemnat și în acest an momente de profundă trăire duhovnicească prin sfintele slujbe care s-au oficiat la catedrală de Întii stătătorul eparhiei în Joia Mare cu citirea evangheliilor iar Vinerea Patimilor prin săvârșirea slujbei punerii în mormint și a Prohodului Domnului.

Slujba Învierii ce s-a oficiat sîmbătă la ora 12 noaptea a fost urmărită la catedrala mitropolitană din Timișoara de un număr impresionant de credincioși și credincioase dornici să se împărtășească de bucuria marelui praznic.

În însăși ziua praznicului sfînta liturghie a fost oficiată de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae înconjurat de soborul preoților și diaconilor. la momentul potrivit împărtășind cuvîntul de învățătură despre adevărata mărturie a învierii Domnului pe care trebuie să o dea fiecare credincios.

După serviciul religios potrivit celor îndătinat, Întii stătătorul eparhiei a primit felicitările reprezentanților tuturor cultelor religioase din oraș, preoților din municipiul de reședință, membrilor Consiliului și Adunării Eparhiale, colaboratorilor de la Centrul eparhial și unor credincioși.

Seara în cadrul vecerniei arhieresti corul catedral a prezentat un mănunchi de imne religioase închinat sărbătorii Învierii Domnului.

În ziua II-a de Paști, Înalt Prea Sfinția Sa a poposit în mijlocul credincioșilor din Oravița, unde a săvârșit sfînta liturghie în biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Oravița Montană, împărtășind celor prezenți cuvînt de creștinească învățătură și arhierescă binecuvîntare.

După dumnezeiasca slujbă Înalt Prea Sfinția Sa s-a întreținut cu clericii prezenți, cu membrii consiliului și comitetului parohial, cu enoriași din Oravița în cadrul unei agape ce s-a servit la sediul protopopiatului.

În aceleași zile de sărbătoare Prea Sfințitul Episcop-Vicar Timotei a împlinit rînduiele străvechi la biserica din Timișoara IV. În ziua a doua a praznicului, cu binecuvîntarea Înalt Prea Sfinției Sale a slujit sfînta liturghie la catedrala din Caransebeș, predicînd despre conștiința prezenței permanente a Mintuitorului între credincioși, potrivit însăși evangheliei zilei.

După slujbă la reședința eparhială din acest oraș a avut loc obișnuita recepție în cadrul căreia cuvîntul de felicitare adresat conducerii eparhiale a fost rostit de P. On. Părinte Dimitrie Grama, protopopul locului. Prea Sfinția Sa a mulțumit apoi pentru simțămintele exprimate, împărtășind

bimecuvîntarea și alesele doriri pentru praznic din partea Întîistătătorului Mitropoliei Banatului și a sa personal.

Încă în atmosfera sărbătorii pascale, Duminica Tomei a oferit un nou prilej de întîlnire a Înalț Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae cu preoții și credincioșii eparhiei, de această dată în municipiul Reșița, unde a oficiat sfînta liturghie la biserica cu hramul „Sf. Iosif cel Nou de la Partoș”. Cuvîntul de învățătură pe marginea pericopei evanghelice a fost consacrat statorniciei în credință. La sfîrșit, Înalț Prea Sfinția Sa s-a întreținut cu cei prezenți la slujbă în cadrul unei agape la oficiul protopopesc, de față fiind soborul preoților slujitori, reprezentanți ai cultelor religioase din localitate, membri ai organelor parohiale, credincioși și invitați. În numele tuturor a vorbit P. On. Părinte Vasile Petrica, protopopul locului, exprimînd bucuria poposirii Ierarhului în mijlocul obștii reșițene și făcînd cuvenitele urări. A răspuns Înalț Prea Sfinția Sa împărtaşind sentimentele de mulțumire pentru împreuna petrecere a zilei de prăznuire.

În aceeași zi la biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Lugoj sfînta liturghie a fost săvîrșită de Prea Sfințitul Episcop-Vicar Timotei Lugojanul care la vremea rînduită a vorbit credincioșilor despre mărturisirea dumnezeirii Mîntuitorului de către Sf. Apostol Toma. La sfîrșitul slujbei a avut loc la oficiul protopopesc obișnuita agapă.

În cuprinsul eparhiei apoi, toate parohiile au avut asigurată asistența religioasă cerută de sfintele sărbători, încît mireasma de evlavie și duhovnicească trăire a praznicului Învierii Domnului s-a simțit pretutindeni împreunată fiind cu străvechile datini creștinești și românești.

În sufletul tuturor credincioșilor zilele de sărbătoare petrecute au lăsat odată cu sfîrșitul lor dorința fierbinte a unei continue îmbunătățiri aducătoare de spor material și spiritual fiecăruia în parte și obștei întregi.

HIROTONII ȘI HIROTESIE

Prin purtarea de grijă a Înalț Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae ca parohiile rămase vacante să-și poată dobîndi un nou preot, în luna martie au fost promovați în rîndul clerului prin împărtaşirea harului preoției de către Prea Sfințitul Episcop-Vicar Timotei Lugojanul, următorii :

Lucian Idomir, licențiat în Teologie, hirotonit diacon în 6 martie iar preot în 7 martie 1976 pentru parohia Domașnea din protopopiatul Caransebeș.

Gheorghe Marcu, absolvent de seminar, hirotonit diacon în 27 martie iar preot în 28 martie pentru parohia Icloda din protopopiatul Timișoara.

Gheorghe Borca, absolvent de seminar, hirotonit diacon în 10 aprilie iar preot în 11 aprilie pentru parohia Gherteniș, protopopiatul Reșița.

IDupă hirotonie, potrivit celor rînduite, noii preoți au urmat obișnuita practică liturgică și administrativă la catedrala mitropolitană și Centrul eparhial, împărtaşindu-se de îndrumările cuvenite înainte de a-și începe activitatea la parohia încredințată.

Totodată, ca o apreciere a muncii depuse în timpul activității la parohia Nerău, protopopiatul Timișoara, și rivnei arătate în slujirea Domnului după trecerea la starea de pensionar, preotul *Filip Popovici*, domiciliat în Timișoara, care a ajuns la venerabila vîrstă de 90 ani, a fost ridicat la rangul de iconom stavrofor prin hirotesia din cadrul liturghiei arhieresti ce s-a oficiat la catedrala mitropolitană în Duminica Floriilor.

ITINERAR PASTORAL

Pe temeiul mandatului încredințat și a atribuțiilor arhieresti ce-i revin, Prea Sfințitului Episcop-Vicar Timotei Lugojanul a vizitat următoarele parohii :

Lugoj — în Duminica Ortodoxiei, 14 martie 1976, unde a săvîrșit sfînta liturghie în biserica „Pogoririi Duhului Sfînt”. La sfîrșitul slujbei a sfințit o frumoasă icoană a Mîntuitorului și alte obiecte de cult, lucrate în atelierele Sfîntei Patriarhii și donate de bunii credincioși cu prilejul primei duminici din Postul Mare, ce amintește de însemnătatea sfîntelor icoane în viața Bisericii Ortodoxe ;

Pojejena, protopopiatul Oravița, în 21 ale lunii martie unde a săvîrșit iarăși sfînta liturghie ;

Șușca, protopopiatul Oravița, în după amiaza aceleași zile, unde a săvîrșit slujba vecherniei ;

Ghiroda Nouă, protopopiatul Timișoara, în ziua de 28 a luni martie, unde a săvîrșit sfînta liturghie.

Totodată în zilele de 17—20 martie, Prea Sfinția Sa a mai cercetat parohiile *Forotic* și *Brădișorul de Jos* din protopopiatul Oravița și de asemenea paraclisele mănăstirești *Vasiova* și *Călugăra*, în aceste loruri dînd cuvenitele îndrumări pentru o bună activitate bisericească și gospodărească.

La 4 aprilie a vizitat parohia *Crai Nou*, protopopiatul Timișoara. Aici a săvîrșit sfînta liturghie, la momentul rînduit rostind cuvîntul de învățătură despre urcușul duhovnicesc pe scara virtuților creștinești, așa cum se oglindește el în cartea Sf. Ioan Scărarul a cărui pomenire o face Biserica în duminica a patra a Postului Mare.

La sfîrșit, preotul Gheorghe Dobre a prezentat situația bisericească a parohiei odată cu împlinirea a jumătate de veac de la înființare. Prea Sfinția Sa a îndrumat apoi la păstrarea sfîntelor lăsaminte pe care fiecare le are puse la suflet de înaintașii veniți din împrejurimi să întemeieze o așezare sub numele operei lui Ciprian Porumbescu și care în timpul scurs s-a dovedit prosperă.

În ziua de 11 aprilie Prea Sfințitul Episcop-Vicar a poposit la parohia *Jdioara*, protopopiatul Lugoj, slujind sfînta liturghie și predicînd despre slujirea Mîntuitorului, chip al slujirii credincioșilor și latură esențială a lucrării Bisericii, aceasta potrivit textului pericopei evanghelice a duminicii (Marcu 10, 33—45). Preotul Mihai Meleși a prezentat parohia după care Prea Sfinția Sa a stăruit asupra dragostei de a sluji Biserica și patria cu rivna strămoșilor care pînă azi veghează asupra așezării prin vestigiile cetății Jdioarei, legate de momente însemnate din istoria poporului nostru.

În după amiaza zilei, slujind vecernia în parohia învecinată *Crivina*, Prea Sfinția Sa a prezentat credincioșilor viața Sf. Ierarh Calinic de la Cernica și a Cuvioasei Maici Maria Egipteanca, pomeniți în această duminică, modele de adevărată slujire prin viața personală și aceea închinată întregii obști.

Raportul preotului Ioan Nistor a fost apreciat de Prea Sfinția Sa prin aceea că potrivit înțelepciunii poporului care zice că omul sfințește locul, obștea de aci prin munca depusă a făcut ca localitatea să fie înfloritoare, fiecare putînd nutri o îndreptățită mindrie în contribuția spre o continuă prosperitate.

Duminică 9 mai Înalt Prea Sfințitul Mitropolit însoțit de P. On. Părinte Ioan Popeți, inspector eparhial și de P. On. Părinte Bujor Toma din Lugoj a vizitat *parohia Drăgoiești, protopopiatul Lugoj*, iar Prea Sfințitul Episcop-Vicar Timotei Lugojanul însoțit de P. On. Părinte Dimitrie Băloni, consilier eparhial și de P. On. Părinte Dimitrie Grama din Caransebeș, a vizitat *parohia Măru, protopopiatul Caransebeș*. În aceeași duminică, pe temeiul delegației chiriarhale primite, P. On. Părinte Ilie Maier, vicar administrativ eparhial, însoțit de P. C. Părinte Victor Mițiga, secretar eparhial, și de C. Diacon Constantin Enache, contabil șef la Centrul eparhial, s-a deplasat la *parohia Sacoșul Mare, protopopiatul Lugoj*. În toate trei parohiile menționate s-a participat la sfînta liturghie în cadrul căreia au fost rostite cuvîntări edificatoare, s-a stat de vorbă cu consiliile parohiale, s-au cercetat imobilele parohiale și s-a analizat activitatea preoților dîndu-se îndrumările de îngoare.

CONSFĂTUIRE DE LUCRU

În ziua de 5 mai s-a ținut la Centrul eparhial o consfătuire de lucru sub conducerea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae și în prezența Prea Sfințitului Episcop-Vicar Timotei Lugojanul. Au fost prezenți responsabili sectoarelor de activitate ale Centrului eparhial, protopopii și colaboratorii lor de la oficiile protopopești, reprezentanți ai preoților din toate protopopiatele, delegați ai Seminarului teologic din Caransebeș, invitați. Pe ordinea de zi a consfăturii au figurat probleme administrativ-bisericești, culturale și economic-gospodărești. Atenție deosebită s-a acordat aspectelor pastoral-misionare, protopopii dînd relații cu privire la situația existentă sub acest raport la parohiile dependente. În funcție de concluziile desprinse s-au stabilit măsurile corespunzătoare.

Pe temeiul analizării potențialului economic al parohiilor, s-a procedat apoi la repartizarea sumelor adunate din fondul eparhial de întrajutorare. A fost încă un prilej de analizare a modului cum se desfășoară viața bisericească în parohii.

În continuare s-au prelucrat noile reglementări privind retribuirea îmbunătățită a preoților și a angajaților bisericești, alte legiuiri care reglementează activitatea cancelariilor protopopești și parohiale.

Lucrările consfătuirii au fost urmărite cu interes de fiecare participant, mulți luând cuvântul și contribuind astfel la deplina lămurire a problemelor puse în discuție. S-au făcut aprecieri critice în legătură cu unele aspecte negative și s-au rostit aprecieri la adresa celor care au obținut rezultate pozitive. În general s-a reținut dorința tuturor de a-și îmbunătăți activitatea în spiritul conștiințioasei respectări a rânduielilor canonice bisericești, a hotărârilor Sfintului Sinod, a măsurilor stabilite de Consiliul Eparhial și a legilor statului, pentru împlinirea nevoilor credincioșilor și satisfacerea oricăror exigențe.

CERC DE STUDII LA CENTRUL EPARHIAL

Recent la Centrul eparhial a fost creat un cerc de studii destinat familiarizării angajaților având munci de răspundere în conducerea Arhiepiscopiei, cu problemele cele mai importante care preocupă Ortodoxia și în general creștinătatea contemporană, nu mai puțin cu temele înscrise pe ordinea de zi a întrunirilor organizate de forurile bisericești internaționale.

Prima acțiune a cercului de studii a constituit-o ședința ținută la 7 mai 1976 sub președinția Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae. În cadrul ei Prea Sfințitul Episcop-Vicar Timotei Lugojanul a făcut o expunere asupra celei de a V-a Adunări generale a Consiliului Ecumenic al Bisericii (noiembrie—decembrie 1975, Nairobi—Kenia). Au fost date informații privitor la modul de desfășurare a lucrărilor adunării, tematica celor șase secțiuni și dezbaterile ce au avut loc, documentele adoptate, contribuția delegațiilor bisericești din țara noastră. Totodată s-a făcut o evaluare a rezultatelor adunării și ecurilor ei.

Expunerea Prea Sfințitului Episcop-Vicar Timotei Lugojanul a fost urmată de discuții la care au participat majoritatea celor prezenți și de încheierile Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae.

În continuare dl. Vasile Vărădean, membru al Consiliului Eparhial, a prezentat volumul „Furioșii Domnului” de Georges Blond recent apărut în traducere românească, cu referiri la situația religioasă din Irlanda, menite să pună în mai clară lumină conflictul ce dăinuie aici de multă vreme.

Ședința cercului de studii la care ne referim s-a dovedit utilă și instructivă. Alte ședințe asemănătoare se vor convoca lunar de acum înainte.

CONFERINȚE PREOTEȘTI

În cursul lunii martie 1976 la toate sediile oficiilor protopopești au avut loc conferințele de orientare a preoților având ca temă fixată: „Apostolatul social în Biserica Ortodoxă Română la împlinirea a 75 de ani a Prea Fericitului Patriarh Justinian”.

Prin legătura cu însăși viața și activitatea pastorală de fiecare zi, tema a fost tratată cu deosebit interes și la un înalt nivel. Atât referatele, cât și discuțiile și concluziile delegaților chiriarhali care au prezidat conferin-

tele, au subliniat în legătură cu multitudinea și măreția înfăptuirilor din Biserica Ortodoxă Română, personalitatea Întîistătătorului ei identificată cu năzuințele fiecărui preot și credincios.

Entuziasmul pe care l-a consemnat atmosfera generală a conferințelor a ogîndit astfel nu numai devotamentul filial al preoților față de cel ce neîncetat veghează la cirna Bisericii noastre, ci și dorința ca Biserica Ortodoxă Română să-și sporească pe mai departe prestigiul binemeritat.

Au fost adresate telegrame omagiale Prea Fericitului Patriarh Justinian prilejuite de popasul sărbătorec al împlinirii a 75 de ani.

Prezența Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae la conferințele de la protopopiatele Timișoara, Caransebeș și Deta și a Prea Sfințitului Epiiscop-Vicar Timotei Lugojanul la protopopiatele Reșița, Lugoj și Oravița a constituit un bun prilej de-a împărtăși preoților îndrumările menite să ducă la desfășurarea unui apostolat social pe măsura timpului.

Partea doua a conferințelor a fost rezervată tratării unor probleme administrative bisericești.

* * *

În luna următoare, aprilie, au avut loc conferințele administrative ale preoților la toate protopopiatele, tema fixată purtînd titlul : „Grija preoților și credincioșilor pentru cunoașterea, prețuirea și conservarea bunurilor religioase și de artă bisericească — valori ale patrimoniului cultural național. Grija pentru fondul arhivistic“.

Pornind de la prevederile legilor nr. 63/1974 pentru ocrotirea Patrimoniului cultural național al Republicii Socialiste România și nr. 20/1972 privind Fondul arhivistic național, referatele ce s-au prezentat cît și luările de cuvînt au subliniat datoria fiecărui preot și credincios de a cunoaște și ocroti bunurile religioase și bisericești care sînt cuprinse în patrimoniul cultural național ca unele ce aparțin Bisericii și întregului popor.

Prezența Prea Sfințitului Părinte Epiiscop-Vicar Timotei la conferințele de la protopopiatele Timișoara, Oravița și Lugoj și a delegaților chiriarhali la celelalte protopopiate a fost folosită spre a împărtăși preoților prezenți îndrumările corespunzătoare.

Peste tot conferințele au fost precedate de mărturisirea și împărtășirea preoților în cadrul liturghiei darurilor celor mai înainte sfințite iar la timpul convenit unul din preoții slujitori a rostit o predică adecvată timpului postului.

În partea doua a conferințelor au fost dezbătute problemele bisericești curente.

* * *

În luna mai apoi a avut loc a doua serie de conferințe de orientare din anul 1976. La fiecare sediu protopopesesc s-a dezbătut tema : „Poporul român în lupta pentru progresul patriei, pentru pace și colaborare internațională“. Referatele întocmite, numeroasele luări de cuvînt ale preoților, concluziile

trase de Prea Sfințitul Episcop-Vicar Timotei Lugojanul și de delegații chiriarhali, completările prețioase ale unor profesori de la Institutul teologic din Sibiu invitați să participe la conferințe au pus în lumină atât unitatea moral-spirituală și politică a poporului român în slujba progresului și afirmării patriei, participarea întregii națiuni la politica internă și externă a statului de edificare și desăvârșire a vieții noi, de pace și colaborare internațională, cât și sprijinul pe care Biserica Ortodoxă Română prin ierarhii, preoții și credincioșii ei înțelege să-l dea mersului înainte al societății în spiritul „apostolatului social”. Insufletirea care și de astă dată a caracterizat dezbaterile, angajamentele asumate au demonstrat hotărîrea clerului eparhiei de a-și aduce întregul aport la susținerea năzuințelor de mai bine ale poporului nostru.

NOI LĂCAȘURI DE INCHINARE

Credincioșii din parohia *Berini*, *protopopiatul Timișoara*, încă cu mulți ani în urmă, s-au hotărît să-și zidească un nou lăcaș de închinare, vechea bisericuță de lemn ridicată în vremuri de restriște, dovedindu-se neîncăpătoare și aflindu-se într-o stare necorespunzătoare cu toate reparațiile ce s-au făcut pe parcursul anilor.

Piatra fundamentală a noii biserici a fost pusă încă în anul 1949 cînd s-a executat și fundația. Începînd din anul 1969, la îndemnul Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae s-a luat inițiativa continuării lucrărilor. Îndemnul a fost bine primit de credincioși și parohul locului, preotul Traian Vraciu, care și-au dat sprijinul prin danii și prin munca lor. Eforturile enoriașilor au fost sprijinite și prin ajutoarele substanțiale primite din partea Sfintei Patriarhii și a Centrului eparhial, a daniilor oferite de Episcopia Romanului și Rimnicului, precum și sumelor primite din Fondul eparhial de întrajutorare.

Astăzi credincioșii sînt bucuroși să-și poată vedea împlinită dorința ce-au nutrit-o de mulți ani. Biserica este zidită în întregime urmînd să se facă finisajele necesare pentru ca nu peste mult timp să poată fi tîrnosită.

Pînă nu demult parohia *Sculea* din *protopopiatul Deta*, avea amenajată în partea numită „colonie” o capelă pentru săvîrșirea serviciilor religioase. Dovedindu-se necorespunzătoare, credincioșii împreună cu preotul lor Octavian Găvan, dornici să-și aibă un lăcaș de închinare potrivit nevoilor, au luat inițiativa temeluirii unui nou lăcaș de închinare.

Așa s-a ajuns ca în locul vechii capele în anul 1975 să se înceapă edificarea unei biserici, enoriașii contribuind prin daniile și munca lor zi de zi la ridicarea întregii construcții în cursul aceluiași an.

La eforturile bunilor credincioși s-a adăugat și sprijinul material din partea Sfintei Patriarhii, a Centrului eparhial precum și sumele primite din Fondul eparhial de întrajutorare.

Lucrările se continuă în acest an prin finisajele din interior și exterior pentru ca în cel mai scurt timp să poată fi dată în folosință.

CURĂȚIREA ȘI CONSOLIDAREA PICTURII DE LA CATEDRALA MITROPOLITANĂ

Catedrala Mitropoliei Banatului, monumentală construcție situată în centrul municipiului, de o arhitectură deosebită care reamintește stilul bisericilor din epoca strălucită a lui Ștefan cel Mare, are în interior o valoroasă pictură în frescă executată acum mai bine de 30 de ani de maestrul Anastasie Demian, sculptură măiestrit executată de Ștefan Gajjo precum și elemente de artă aplicată care toate au contribuit la ridicarea valorii arhitectonice și artistice a acestui lăcaș de închinare și la clasarea lui în rîndul monumentelor de arhitectură din țara noastră.

Simțindu-se nevoia executării unor lucrări de curățire și consolidare a picturii, din interior, conducerea eparhiei a făcut demersurile și a întocmit formele necesare pentru avizarea și executarea lucrărilor (2200 mp pictură frescă figurativă și 3 800 mp pictură tempera ornamentală).

Cu sprijinul și îndrumarea Direcției Patrimoniului Cultural Național, lucrarea de curățire și consolidare propriu zisă a început în toamna anului 1975 și a continuat în anul 1976 de către un colectiv de specialiști din cadrul acestei direcții, format din Gheorghe Ciobanu, Marius Rădulescu, Șerban Angelescu, Daniel Dumitrache, Puiu Boldura și Viorel Grimalschi. După o muncă competentă, deși însoțită de multe dificultăți, aceștia au reușit să redea picturii existente strălucirea de la început.

LUCRĂRI LA BISERICA DIN BOCȘA ROMÂNĂ

Așezată pe șoseaua care leagă cele două municipii capitale de județ — Timișoara și Reșița — parohia Bocșa Română are o frumoasă și monumentală biserică construită între anii 1770—1779. Preocupările actuale de înfrumusețare a orașului concretizate în planurile de sistematizare și-au găsit ecou în sufletul credincioșilor și preotului Constantin Miloș de aici care s-au hotărît să dea și bisericii o înfățișare pe măsura renumelui localității.

S-au întocmit formele necesare pentru executarea reparațiilor capitale care au cuprins înlocuirea vechii învelitori cu țiglă grazurată solzi în două culori, înlocuirea gardului împrejmuitor și crearea spațiului corespunzător care să pună în relief monumentalitatea bisericii, refacerea în întregime a tencuielii exterioare, o întinsă suprafață a acesteia urmînd a fi pictată în frescă.

În interior, după înlăturarea zidului despărțitor dintre pronaos și naos s-a început pictarea în tehnica frescă a întregii suprafețe de către maestrul Eremia Profeta.

Toate aceste lucrări s-au executat din jertfelnicia preotului și credincioșilor dornici să-și vadă lăcașul de închinare înfrumusețat.

RESTAURAREA UNUI VECHI MONUMENT ISTORIC

Parohia Lugoj cu vechi tradiții bisericești și culturale românești este și posesoarea unor vestigii legate de trecutul nostru istoric național. Unele din acestea sînt monumente istorice și socotite ca atare de către Direcția Patrimoniului Cultural Național.

Astfel imobilul care servește ca sediu al protopopiatului și parohiei, aflat în imediata vecinătate a bisericii cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, prin vechimea sa de peste trei veacuri, folosit odinioară ca han sau stație de poștalioane de unde îi vine și denumirea de „Hanul Poștei”, a reținut atenția multor specialiști, tradiția locală amintind că aici ar fi poposit Mihai Viteazul în drum spre Praga sau Alexandru Ioan Cuza în exilul spre Heidelberg în 1866.

Prin grija Direcției Patrimoniului Cultural Național în anul 1975 au fost definitivare documentațiile și alocate fondurile necesare începerii lucrărilor de restaurare a acestui valoros edificiu iar din toamnă au început lucrările propriu zise de consolidare și restaurare a întregului ansamblu.

S-au depus stăruințe pentru a reda construcției caracterul de epocă asigurîndu-i în același timp și viabilitatea. În acest scop s-au făcut consolidarea temelilor, zidurilor și planșeelor, refacerea întregului acoperiș, a timplăriei, tencuielilor interioare și exterioare, pardoselilor, la care se adaugă îmbunătățirile necesare în interior care să-i asigure o funcționalitate corespunzătoare, instalație electrică, apă, canal și introducerea încălzirii centrale.

În final clădirea va fi în întregime destinată nu numai cancelariei protopopiatului și parohiei, ci și adăpostirii colecției de artă veche bisericească de pe lângă protopopiat.

Cheltuielile au fost integral suportate de Direcția Patrimoniului Cultural Național ceea ce reflectă o dată mai mult grija ce o arată statul nostru pentru păstrarea și conservarea tuturor valorilor bisericești care fac parte din patrimoniul cultural național.

REALIZĂRI ÎN PAROHIA JENA

Jena este numele unui sat aflat pe șoseaua națională Timișoara — București, la o mică depărtare de municipiul Lugoj. Deși mică, localitatea prosperează datorită interesului conducerii comunale și a strădaniei cetățenilor. În ultimii ani aici s-au construit școală și cămin cultural, s-au amenajat străzile, s-au edificat multe case particulare, etc... Și pe plan bisericesc s-au obținut înfăptuiri cum ar fi pictarea lăcașului de rugăciune, împrejmuirea cimitirului și altele. Nu de mult, din inițiativa preotului Petru Biriș sprijinit de consiliul parohial și întreaga obște a credincioșilor, s-a trecut la edificarea unei noi case parohiale, cea veche fiind deja degradată urmare trecerii timpului.

Astăzi casa este terminată oferind locuință preotului, spațiu pentru oficiul parohial și încăpere rezervată pentru ședințele organelor parohiale.

Jertfelnicia credincioșilor la care s-a adăugat sprijinul material primit din partea Consiliului Eparhial s-a concretizat astfel într-o realizare care cinstește pe preot și pe enoriașii săi.

DECESE

Preotul pensionar Victor Stoica, fost la parohia Bouțarul Superior, protopopiatul Caransebeș, a trecut la cele veșnice în ziua de 13 martie 1976 și a fost înmormintat în cimitirul parohiei Timișoara III. La prohodul oficiat de mai mulți preoți, în prezența membrilor familiei, a foștilor săi enoriași, a celor care l-au cunoscut și stimat, a participat Prea Sfințitul Epiiscop-Vicar Timotei Lugojanul.

Regretatul preot Victor Stoica s-a născut în Zăicani, județul Hunedoara, la 16 septembrie 1905. După terminarea studiilor la fosta Academie teologică din Oradea, a funcționat o vreme în administrația bisericească după care a fost numit și hirotonit pentru parohia Șteiu protopopiatul Hațeg. În timpul celor 6 ani petrecuți aici s-a remarcat prin zidirea unei biserici noi în filia Poieni. A mai păstorit 19 ani în parohia Clopotiva, același protopopiat, iar din anul 1956 la parohia Bouțarul Superior până la pensionarea intervenită din motive de boală în 31 decembrie 1975.

De-a lungul fructuoasei sale activități, decedatul s-a remarcat prin zel pastoral, înțelepciune și spirit de jertfelnicie. Atașat profund poporului din care a odrăslit și țării pe care a iubit-o, el a militat consecvent pentru unitatea bisericească a ortodocșilor români. Enoriașilor ce i-au fost încredințați le-a oferit un permanent exemplu de atașament față de Biserica strămoșească și patrie. Pentru meritele sale a fost distins și ales membru în Adunarea eparhială.

Preotul Ioan Țunea, de la parohia Șopotul Vechi, protopopiatul Oravița, a încetat din viață la 30 martie 1976 după o grea suferință. Născut în 8 februarie 1926 a fost hirotonit preot în anul 1954 când a devenit paroh la Ierttoff-Ciortea, protopopiatul Oravița. Din 1955 a funcționat ca preot la Șopotul Vechi până în 1973 când și-a cerut transferul la Șopotul Nou, ambele în același protopopiat Oravița.

În cei 22 ani de activitate preotească s-a străduit să-și îplinească datoria potrivit talentului primit. Decedat la o vîrstă cînd mai putea sluji la altărarul Domnului, a fost condus pe ultimul său drum de regretele bunilor săi enoriași. În mormîntarea s-a făcut la 3 aprilie în Șopotul Vechi, localitatea sa de baștină, fiind prohodit de confrăți preoți în frunte cu protopopul Gheorghe Neda care împreună cu prot. Liviu Liuba-Lugoj i-au evocat memoria.

Preotul pensionar Brutus Belcea, domiciliat în Timișoara, a decedat la 63 aprilie 1976 în vîrstă de 73 ani. Originar din Cuptoare-Secul, jud. Caraș-Severin își începe școala la Doman pentru a o continua la Timișoara unde isprăvește liceul (1926) și la Caransebeș unde absolvă cursurile fostei Academii teologice (1929). Hirotonit preot (1930) devine paroh la Ciuchici,

protopopiatul Oravița. Aici slujește timp de 38 ani până la pensionare (martie 1968).

Blind și binevoitor, serios și muncitor s-a remarcat printr-o activitate fructuoasă care i-a atras stima și dragostea enoriașilor. A fost înmormintat la Timișoara fiind însoțit spre locul de veșnică odihnă de regretele tuturor celor ce l-au cunoscut.

Petru Săracu din Folea, membru în Adunarea Eparhială, circumscripția Deta, a decedat la 19 martie 1976 în vîrstă de 64 ani. Prohodul și înmormintarea s-au oficiat duminică 21 martie de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Părinte Petru Turlici — Șipet, misionar protopopes, care a rostit panegiricul.

De peste 20 ani epitrop al parohiei, adormitul în Domnul a fost în același timp un bun cetățean, împlinindu-și cu cinste îndatoririle obștești și fiind stimat de consătenii săi. În cadrul Cooperativei Agricole de Producție din Folea a funcționat vreme îndelungată ca merceolog dovedind pricepere, corectitudine și rîvnă.

EPISCOPIA ARADULUI, IENOPOLEI ȘI HĂLMAGIULUI

PRĂZNUIREA ÎNVIERII

Cel mai mare praznic al creștinătății a fost sărbătorit cu toată cuviința după ce a fost pregătit prin trăirea frumoaselor slujbe din vremea Postului Mare. Pentru continua înălțare în cele duhovnicești și dobândirea unor cuncoștințe corespunzătoare de învățătură creștinească. Prea Sfințitul Episcop Visarion a rânduit ca în fiecare miercuri, vineri și duminică seara preoții care slujesc la catedrala din Arad precum și clericii de la Centrul eparhial să țină un ciclu de meditații inspirate din evanghelia duminicii. În fiecare luni dimineața preoții s-au reunit în cabinetul de lucru al Prea Sfinției Sale făcând analiza predicilor rostite în săptămâna precedentă.

De o profunzime și importanță deosebită au fost însă slujbele din prima săptămână a postului și din ultima săptămână cea numită a Patimilor.

Joi în Săptămâna Mare seara, s-a slujit denia celor 12 Evanghelii. Prea Sfinția Sa rostind prima Evanghelie. Vineri seara s-a slujit în sobor Prohodul Domnului, cântat omofon de preoți, credincioși și corul catedralei.

Mișcătoarea slujbă a Învierii Domnului s-a săvârșit în noaptea de simlbată spre duminică la orele 12. Înainte de a se intra în biserică pentru slujirea utreniei, în fața catedralei episcopale s-a citit pastorală Prea Sfințimului Episcop Visarion, cuvîntul de învățătură al Prea Sfinției Sale fiind ascultat cu multă luare aminte.

Cu aceeași atenție a fost urmărit cuvîntul ierarhului adresat fiilor săi duhovnicești și cu prilejul sfintei liturghii arhieresti săvârșită în catedrala episcopală duminică la ora 10 dimineața. A fost o atmosferă de înălțare sufletească și adîncă trăire creștinească a unui praznic cu puternice rezonanțe în sufletul tuturor credincioșilor. Seara la orele 18 în catedrala episcopală s-a săvârșit slujba vecerniei — numită și a doua Înviere — Sfinția Evanghelie rostindu-se de clerici în 12 limbi.

Luni a doua zi de Paști, la orele 18, preoții de pe raza orașului Arad, de la parohiile din împrejurimi și din Podgoria Aradului s-au prezentat la reședința eparhială pentru a prezenta Prea Sfințimului Episcop Visarion fieceștile lor urări cu prilejul luminatului praznic al Învierii. Erau prezenți peste 50 de preoți.

În numele celor prezenți a vorbit P.C. Părinte Vitalie Pereteatcu, protopopul Lipovei. P.C. Sa a dat mărturie de alesele sentimente de cin-

stire și prețuire pe care preoții și credincioșii le nutresc față de Ierarh, exprimind Prea Sfinției Sale doriri de viață lungă și fericire.

Prea Sfinția Sa a adresat celor prezenți un simțit cuvânt de învățătură, accentuând grija pentru unitatea de credință care trebuie să fie prezentă în lucrarea fiecărui slujitor și credincios al Bisericii strămoșești.

Într-un autentic duh ecumenic la această întâlnire frățească au fost prezenți și Rev. Molnar Karoly, pastor al parohiei reformate din Arad și P.C. Părinte Dragutin Ostoici, parohul ortodox sîrb din Arad.

Prea Sfinția Sa a ciocnit tradiționalul ou de Paști cu toți cei prezenți, salutînd pe fiecare cu creștinească urare de „Hristos a înviat”, cei prezenți răspunzînd „Adevărat a înviat”.

SFINȚIREA NOILOR ANTIMISE

Antimisul este un obiect liturgic care preînchipuie mormîntul Mîntuitorului, avînd așezate într-însul moaște de sfinți mucenici. Fără antimis nu se poate săvîrși sfînta liturghie. Antimisul este apoi semnul prezenței Ierarhului în toate bisericile din cuprinsul eparhiei sale.

Pentru a marca această prezență, după trecerea a doi ani de la instalarea ca episcop al Aradului, Prea Sfințitul Episcop Visarion a inițiat imprimarea, sfințirea și distribuirea către parohii a unor noi antimise. Sfințirea acestor antimise s-a început la 21 octombrie 1975 și a continuat la 31 decembrie 1975, 1 februarie 1976, 25 martie 1976 și 21 mai 1976, sfințindu-se pentru toate bisericile din parohiile aparținătoare de proto-popiatele Arad, Lipova, Brad, Ineu și Orăștie. Această acțiune este în curs, anul acesta urmînd să primească antimisul Prea Sfințitului Visarion toate bisericile din cuprinsul Eparhiei Aradului.

GRIJA PENTRU VIITORII SLUJITORI AI ALTARELOR

Asigurarea de slujitori pe seama fiecărei parohii este una din grijile de căpetenie ale Prea Sfințitului Episcop Visarion. Tuturor elevilor și studenților merituoși din cadrul școlilor și institutelor teologice, aparținători de Episcopia Aradului, se asigură burse, semiburse și ajutoare. În același timp Ierarhul sau alți reprezentanți ai săi deplasîndu-se la școlile teologice, poartă discuții și îndrumă pe cei care mîine vor asigura în parohii predicarea cuvîntului lui Dumnezeu.

În contextul aceleiași permanente griji în ziua de 28 aprilie a.c., 24 studenți de la Institutul teologic universitar din Sibiu și București s-au prezentat la reședința eparhială, chemați de Prea Sfinția Sa, pentru a da seamă de modul în care s-au pregătit în cei patru ani de studii. Cu același prilej Prea Sfinția Sa a discutat cu fiecare student în parte problema privind căsătoria și numirea la una din parohiile vacante din eparhie.

A doua zi, 29 aprilie, s-au prezentat la Centrul eparhial 17 elevi din cl. V de la Seminarul teologic din Caransebeș, Prea Sfinția Sa discutînd,

de asemenea, cu fiecare în parte; în special s-au dat îndrumări la șase candidați care îndată după terminarea Seminarului teologic urmează a se hirotoni.

Studentii și elevii au primit apoi îndrumări de ordin administrativ din partea responsabililor sectoarelor bisericesc și cultural de la Centrul episcopal, vizita lor la Arad, discuțiile purtate și îndrumările primite din partea Prea Sfinției Sale constituind un semn al grijii pe care conducerea Episcopiei o poartă viitorilor preoți.

SLUJIRI ARHIEREȘTI

Credincioșii *parohiei Bujac, protopopiatul Arad*, au trăit în Duminica Floriilor din acest an — 18 aprilie 1976 — o bucurie mare și mult așteptată: deschiderea noii lor biserici.

Parohia Bujac organizată cu câțiva zeci de ani în urmă nu avea un lăcaș corespunzător de rugăciune. Obținând aprobările legale și prin contribuția credincioșilor acestei parohii au început în anul 1972 construirea unei noi biserici. În această Duminică a Floriilor Prea Sfinția Sa înconjurat de soborul preoților și al diaconilor a săvârșit slujba sfințirii mici a apei, urmată de liturghia arhierescă. Credincioșii prezenți au dat răspunsurile omofon, ascultând cu multă atenție predica zilei rostită de P.C. Părinte Gheorghe Bozian, consilier administrativ. După raportul prezentat de Gheorghe Popovici parohul locului, Prea Sfințitul Episcop Visarion a adresat celor prezenți un ales cuvânt de învățătură în care a remarcat dărmicia și jertfelnicia credincioșilor din parohie și, legat de aceasta, datoriei lor de a termina lucrul început, spre a se bucura cât mai curând de înmormântarea după rânduială a frumosului lor lăcaș de închinare. Binecuvântarea lucrărilor și deschiderea provizorie a acestei biserici reprezintă un eveniment important în viața parohiei Bujac, contribuind în același timp la menținerea și întărirea unității lor de credință.

La invitația preoților din *parohia Lipova*, Prea Sfințitul Episcop Visarion a săvârșit duminică 2 mai în monumentala biserică din această vatră de credință românească, dumnezeiasca slujbă a liturghiei arhieresti. Predica zilei — a Duminicii Tomii — a rostit-o P.C. Părinte Gheorghe Bozian. După raportul preotului paroh P.C. Părinte Gheorghe Ciopată, Prea Sfințitul a tălcut celor prezenți importanța învierii Mîntuitorului pentru întreaga creștinătate, praznic aducător de lumină și viață în fiecare familie și comunitate creștină. Prea Sfinția Sa a remarcat cu acest prilej vrednicia preoților parohiei Lipova, protopopul Vitalie Pereteatcu și preotul Gheorghe Ciopată, precum și a credincioșilor care odinioară au înălțat un asemenea frumos lăcaș iar cei de astăzi îl întrețin, îl prețuiesc și se adună într-însul spre a se ruga lui Dumnezeu.

Dînd curs invitației ce i s-a adresat, duminică 9 mai 1976 Prea Sfințitul a săvârșit dumnezeiasca liturghie în frumoasa biserică din parohia Sf. Arhangheli *Orăștie*. Întîmpinat de P.C. Părinte Avram Petric, protopop la Orăștie, care a rostit îndătinatul raport, Prea Sfințitul i-a înălțat pe

cei prezenți printr-un cuvânt de învățătură și zidire creștinească, accentuând importanța evenimentelor petrecute pe străvechile plaiuri ale Orăștiei, plaiuri în care odinioară viețuiau vitejii daci iar astăzi un popor independent și suveran își construiește o viață nouă luminoasă.

Duminică 16 mai a.c., Prea Sfințitul Episcop Visarion a slujit la Brad. Biserica era plină de credincioși care au ascultat cu luare aminte predica zilei rostită de P.C. Părinte Emil Roman, consilier administrativ. La sfârșit preotul Liviu Boldura, protopop al Bradului, a prezentat un raport privind parohia Brad iar preotul Ionel Stanciu a mulțumit Prea Sfințitului pentru osteneala ce și-a luat de a veni în Brad. Prea Sfinția Sa a adresat celor prezenți un înălțător cuvânt de învățătură în care a făcut o paralelă între vrednicia înaintașilor luptători pînă la jertfă pentru dreptate și libertate, și între vrednicia celor de astăzi care ostenesec cu timp și fără timp pentru înălțarea patriei pe culmi noi de glorie și desăvîrșire. În același timp Prea Sfinția Sa i-a îndemnat să se arate totdeauna atașați Bisericii strămoșești iubitori de neam și de țară, slujind prin munca și rugăciunea lor lui Dumnezeu și oamenilor. La sfârșit Prea Sfințitul a hirotesit întru sachelar pe diaconul onorific Traian Munteanu, care de peste două decenii împodobește cu frumoasa sa voce sfintele slujbe ce se oficiază în biserica din Brad. După masă la orele 5, Prea Sfințitul a poposit la biserica „Sf. Împărați” din Brad, recent pictată, unde s-a săvîrșit vecernia și unde după cuvîntul parohului, preotul Ionel Stanciu, Prea Sfințitul a tîlcuit celor prezenți în biserică înțelesurile și sensurile învățăturii Evangheliei Mîntuitorului pentru creștinii de astăzi.

La invitația parohului din Livezeni, *protopopiatul Petroșani*, P.C. Părinte Octavian Pătrașcu, duminică 23 mai 1976, Prea Sfințitul a slujit dumnezeiasca liturghie în biserica „Sf. Împărați” din Livezeni. La sosire cuvîntul de bineventură a fost rostit de preotul Aurel Șepețan, protopop la Petroșani, iar la vremea convenită Evanghelia zilei s-a tîlcuit de P.C. Părinte Vasile Bărbuț, vicar administrativ. La sfârșit, după raportul parohului, Prea Sfințitul Episcop Visarion a rostit un cuvânt de învățătură adresat primitoarelor inimi ale credincioșilor prezenți în biserică, înălțîndu-i cu învățături creștinești. Prea Sfinția Sa a adus un vibrant omagiu credincioșilor din parohie și tuturor credincioșilor și ostenitorilor de pe Valea Jiului care trudesec în adîncul pămîntului pentru a scoate la lumină una din marile bogății ale pămîntului patriei și anume cărbunele, adevărată pîine a industriei.

Slujirile arhieresti despre care s-a făcut pomenire mai sus au fost nu numai slujbe solemne, ci tot atîtea prilejuri de întîlnire între ierarh și păstoriții săi. La sfârșitul fiecăreia Prea Sfinția Sa întreținîndu-se cordial cu credincioșii prezenți care prin alese cuvinte își manifestau bucuria vederii față către față a aceluia care poartă pe umerii săi răspunderea întregii eparhii.

CONSĂTUIRE CU PROTOPOPII

Pentru continua îmbunătățire a activității administrative de la Centrul eparhial oficiile protopopești și parohii, Prea Sfințitul a convocat joi 6 mai

19976 o consfătuire de lucru cu conducătorii oficiilor protopopești, la care au participat angajați cu munci de răspundere de la Centrul eparhial precum și contabilii de la protopopiat.

După cuvîntul de deschidere al lucrărilor rostit de Prea Sfinția Sa, a urmat un referat întocmit și prezentat de P. C. Părinte Vasile Bărbuț, vicar administrativ, privind conferințele de orientare și măsurile ce trebuie luate în lumina îndrumărilor Sfintei Patriarhii. P. C. Părinte Emil Răducan, consilier administrativ, a făcut o prezentare a principiilor cuprinse în Legea nr. 57/1974 și în alte acte normative primite de la On. Departament al Cultelor în legătură cu retribuirea preoților și a celorlalți angajați de la protopopiate și parohii. P. C. Părinte Gheorghe Bozian, consilier administrativ, a referat în continuare asupra constituirii unui fond pentru asigurarea completării retribuțiilor preoților de la unele parohii mai mici precum și privitor la controlul financiar îndeplinit de organele de resort ale episcopiei.

Au urmat apoi discuții, protopopii și contabilii prezenți punînd întrebări, iar responsabilii sectoarelor Centrului eparhial dînd cuvenitele răspunsuri și lămuriri.

Cu o deosebită competență au răspuns multor întrebări și au dat lămuriri clare delegații On. Departament al Cultelor la această consfătuire de lucru.

La sfîrșit Prea Sfinția Sa i-a îndemnat pe toți cei prezenți să studieze cu toată luarea aminte actele normative și îndrumările primite de la autoritățile superioare, fiecare în sectorul său urmărind deplina respectare a legalității.

CONFERINȚELE DE ORIENTARE DIN LUNA MARTIE

Potrivit hotărîrii Sfîntului Sinod, la prima conferință de orientare din acest an s-a dezbătut tema: „Apostolat social în Biserica Ortodoxă Română. La a 75-a aniversare a Prea Fericitului Patriarh Justinian”.

Cancelaria Sfîntului Sinod a trimis schița de plan și bibliografia care au fost difuzate tuturor preoților din eparhie. Conform măsurilor inițiate la consfătuirea ținută la Patriarhie în ziua de 4 februarie 1976, înaintea începerii conferințelor delegații chiriarhali pentru prezidarea lor s-au reunit la Centrul eparhial sub președinția Prea Sfințitului Episcop Visarion, făcîndu-se o analiză temeinică a temei, fiecare primind din partea Prea Sfinției Sale îndrumări privitoare la concluziile ce trebuie puse la sfîrșitul conferinței.

Conferințele de la protopopiatele Arad (16 martie) și Deva (30 martie) au fost prezidate de Prea Sfințitul Episcop Visarion. La celelalte protopopiate au prezidat P. C. Părinți Emil Roman, consilier administrativ (Lipova în 18 martie, Brad în 20 martie și Orăștie în 27 martie), P. C. Părinte Viorel Sasu inspector bisericesc (Petroșani în 18 martie și Ineu în 23 martie).

Referatele întocmite și prezentate plenului conferințelor au fost de înaltă ținută, ele stîrnind interesul preoților, la discuții participînd peste 80 de vorbitori. S-a remarcat în luările de cuvînt valoarea apostolatului social desfășurat de-a lungul veacurilor în Biserica noastră și ridicat la o înălțime nemaicunoscută de Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian. În mod deosebit s-au remarcat intervențiile preoților Ioachim Danciu (Almașul Mic de Munte-Orăștie), Liviu Pop (Baia de Criș-Brad) sau Dimitrie Popian (Șeitin-Arad), acesta din urmă urmînd la vremea cuvenită cursurile Seminarului teologic de la Rîmnicul Vilcea al cărui director era preotul Ioan Marina, astăzi Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

La sfîrșit s-au trimis telegrame de felicitare și omagiere, preoții angajîndu-se să urmeze întru totul cuvîntul și îndemnul Prea Fericii Sale, dînd viață în toate parohiile și filiile lăsamîntului cu care Prea Fericea Sa a dăruit Biserica noastră și anume apostolatul social. Fiecare preot s-a angajat să urmeze pilda Prea Fericii Sale fiind în parohie și în filie slujitor al cuvîntului, slujitor al lui Dumnezeu, slujitor al credincioșilor.

P R E Z E N T Ă R I B I B L I O G R A F I C E

JUSTINIEN, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *APOSTOLAT SOCIAL*, vol. XII: *Urmind sîntelor predanii și rînduiei strămoșești. Pilde și îndemnuri pentru cler*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1976, 254 pp.

La venerabila vîrstă de 75 de ani Preafericitul Părinte Patriarh Justinian ne dăruiește al XII-lea volum din seria *Apostolatului social*, volum ce se înscrie desăvîrșit în orientările și liniile de acțiune ce stau la baza întregii opere. În el sînt reluate unele din temele dezvoltate anterior, însă în alt context și expuse într-o altă lumină. E vorba de cuvîntări, pastorale și mesaje din perioada anilor 1973—1975.

Pe parcursul a 254 de pagini, între care se intercalează 2 planșe color și 59 alb-negru, Preafericirea Sa determină nota proprie a împrejurărilor tratate și le cuprinde în rețeaua principiilor și normelor pastorale.

Anul 1973 este pus sub titlul general: „Cinstire adusă Bisericii strămoșești”. Sînt reproduse aici cuvîntările rostite în ziua de 9 ianuarie la Departamentul Cultelor cu prilejul decernării medaliei jubiliare „A XXX-a aniversare a proclamării Republicii” unor reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Române; în ziua de 29 aprilie cu prilejul primirii preoților din Capitală în prima zi de Paști; la 10 iunie în fața Adunării Naționale Bisericești cu prilejul ridicării Episcopiei Vadului, Feteacului și Clujului la rangul de Arhiepiscopie; la 10 iunie pentru omagierea episcopului Chesarie Pănescu, cu prilejul alegerii noului ierarh titular al Episcopiei Dunării de Jos; la 10 iunie cu prilejul alegerii înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop Antim a Nica, ca înaltător al Eparhiei Tomisului și Dunării de Jos; în ședința Sfințitului Sinod din 11 iunie pentru acordarea demnității de Arhiepiscop înalt Prea Sfințitului Victorin Ursache, conducătorul Arhiepiscopiei Misionare Ortodoxe Române în Americă; în ziua de 19 august la Galați cu prilejul înaltării înalt Prea Sfințitului Antim

Nica, la 25 noiembrie în ședința de deschidere a lucrărilor Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, la 16 decembrie cu prilejul lucrărilor Adunării Naționale Bisericești; apoi pastorală cu prilejul Nașterii Domnului din anul 1973 și scrisoarea irenică adresată Patriarhilor și înaltătorilor Bisericii creștine de Crăciun 1973 și Anul nou 1974.

Anul următor 1974, poartă ca titlu „Ortodoxia are misiunea să comunice creștinismului și lumii de azi un mesaj comun”. Se începe cu un „Cuvînt către cititori” publicat în Almanahul Parohiei ortodoxe române din Viena pe anul 1974 urmat de un alt „Cuvînt către cititori” publicat în Calendarul „Credința” pe anul 1974, editat de Arhiepiscopia Misionară Ortodoxă Română în America. Urmează: pastorală trimisă clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Bucureștilor cu prilejul sfințelor sărbători ale Învierii Domnului din anul 1974, scrisoarea irenică adresată înaltătorilor de Biserici creștine cu ocazia Învierii Domnului din anul 1974, cuvîntarea rostită cu ocazia primirii preoților din Capitală în ziua întâi de Paști, cuvîntarea rostită cu ocazia primirii delegației Bisericii Ortodoxe Române și a reprezentanților cultelor din țara noastră de către vicepreședintele Consiliului de Stat Emil Bodnăraș, în legătură cu participarea la activitatea Frontului Unității Socialiste, cuvîntarea rostită la ședința solemnă a Sfințitului Sinod din ziua de 20 august cu prilejul celei de a XXX-a aniversări a eliberării patriei, cuvîntarea rostită în catedrala patriarhală în ziua de 27 octombrie cu prilejul vizitei făcute de Preafericitul Patriarh Elias IV al Antiohiei și Intregului Orient, fragmente din cuvîntarea rostită la începutul anului școlar 1974—1975 la Seminarul teologic special de la Curtea de Argeș în ziua de 14 noiembrie, cuvîntarea rostită în cadrul lucrărilor Adunării Naționale Bisericești, cuvîntarea de deschidere a lucrărilor Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, pastorală trimisă clerului și

credincioșilor din Arhiepiscopia Bucureștilor cu prilejul Crăciunului 1974 și Anului nou 1975.

„An jubiliar al Bisericii Ortodoxe Române” este titlul sub care sînt puse cuvîntările, mesajele și pastoralele din anul 1975. Este anul în care Prea Fericirea Sa a rostit admirabilele sale cuvîntări prilejuite de sărbătorirea semicentenarului Patriarhiei Române și de aniversare a 90 de ani de autocefalie a Bisericii Ortodoxe Române. Este anul în care toți fiii Bisericii au simțit cum inima Arhiepiscopului a tresălit cu bucurie, pentru că „în total acord cu întreg Sfîntul Sinod și în deplină înțelegere cu Conducerea noastră de stat, Prea Fericirea Sa a adăugat la multiplele realizări ale remarcabilele sale arhiepiscopiri încă două acte remarcabile: ridicarea Episcopiei Dunării de Jos la rangul de Arhiepiscopie cu titlul de „Arhiepiscopia Tomisului și a Dunării de Jos” și refacerea Episcopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia” (p. 20).

Afară de aceste memorabile evenimente, în anul 1975 mai sînt incluse și următoarele: cuvîntarea din 1 ianuarie cu prilejul tradiționalei întîlniri cu preoții din Capitală, predoslovie la Almanahul Parohiei ortodoxe române din Viena și la calendarul „Credința” editat de Arhiepiscopia Misionară Ortodoxă Română în America și Canada, fragmente din cuvîntarea rostită în ziua de 22 februarie cu prilejul împlinirii virstei de 74 ani, pastorală adresată clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Bucureștilor și scrisoarea irenică trimisă Întîistătătorilor Bisericii Ortodoxe cu prilejul sfințelor sărbători ale Învierii Domnului din anul 1975, cuvîntarea rostită în ziua Întîi de Paști din anul 1975, avînd ca oaspeți ai Bisericii Ortodoxe Române pe Eminența Sa Olof Sundby, Arhiepiscop de Uppsala și Primat al Bisericii Luterane din Suedia, cuvîntările rostită cu prilejul vizitelor din Țara Sfîntă (mai 1975) și din Uniunea Sovietică (iunie 1975), cuvîntarea rostită la recepția în cinstea Rev. dr. Philip Potter, secretarul general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor în timpul vizitei sale din țara noastră (30 iunie), cuvîntarea rostită la ședința solemnă a Sfîntului Sinod ce a avut loc cu prilejul aniversării a 90 de ani de la recunoașterea autocefaliei și a 50 de ani de la înființarea Patriarhiei Române (1 noiembrie), cuvîntarea rostită în catedrala episcopală din Constanța cu prilejul investiturii ca arhiepiscop al Tomisului și Dunării de Jos a Înalt Prea Sfințitului dr. Antim Nica și cu ocazia sfințirii într-urhiereu a Prea Sfințitului Epifanie

Tomitanul, Episcop-Vicar al aceleiași Arhiepiscopii (9 noiembrie), cuvîntarea rostită în ziua de 7 decembrie la deschiderea lucrărilor Adunării Naționale Bisericești, pastorală adresată clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Bucureștilor și scrisoarea irenică adresată tuturor Întîistătătorilor de Biserică creștine, cu prilejul praznicului Nașterii Domnului 1975 și Anului nou 1976, pastorală adresată comunităților ortodoxe române de peste hotare de Anul nou 1976.

Volumul se încheie cu telegrame, mesaje, scrisori ocazionale, hrisoave, acte comemorative. Între acestea remarcăm telegrama trimisă Domnului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul festivităților legate de împlinirea a 90 de ani de la recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române și a 50 de ani de la ridicarea ei la rangul de Patriarhie (pp. 240—241).

Din toate paginile acestui al XII-lea volum, ca și din toate cele dinainte, se desprinde o anumită duioșie, ușor de perceput dar greu de definit, o anumită evlavie intimă de o învăluitoare căldură a convingerilor (p. 23). Impresionează în mod deosebit căldură ce se degajează din fiecare cuvînt, adîncă cunoaștere a vieții, a fluxului și refluxului ei, vastă și profundă experiență ce denotă cunoașterea adevăratului sens al existenței și destinului omenesc.

La vîrsta deplinei înțelepciuni Prea Fericitul Părinte Patriarh ne dă noul volum al „Apostolatului social” din care încă o dată preoții și credincioșii pot desluși tot atîtea pilde și învățături cite gînduri bune nutrește Prea Fericirea Sa, căruia îi sîntem profund recunoscători.

Diacon Petru Dorobanțu

Diacon prof. dr. EMILIAN VASILESCU. *Istoria religiilor. Manual pentru Institutele teologice*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1975, 440 pp. +56 planșe cu 80 ilustrații.

În prefața lucrării, se relevă faptul că din 1946 și pînă în prezent nu a mai apărut un alt manual de istorie a religiilor deși încă din 1948, prin grija Prea Fericitului Patriarh Justinian, istoria religiilor a fost introdusă între disciplinele învățămîntului nostru teologic superior. Cît privește spiritul în care a fost alcătuit acest manual este cel al „respectului pentru adevăr, căci numai așa pot fi eliminate foarte multe din vechile învinuiri pe care și le aduceau pe vremuri religiile între ele. De aceea n-am căutat în

lucrarea de față să minimalizăm sau să negăm valoarea altor religii, care au dat suport sufletesc credincioșilor lor timp de veacuri și milenii" (p. 6).

După prefață urmează *explicarea prescurtărilor* utilizate în cuprinsul manualului și care se referă la unele lucrări importante de istorie a religiilor, la bibliotecile cercetate și indicii metodologici. În continuare se dă o *bibliografie generală*, care cuprinde numai lucrările de bază mai noi și mai ușor de folosit de către studenți și pe care aceștia le pot găsi în bibliotecă.

Introducerea analizează diferitele metode de cercetare a religiei și principalele concepții despre ființa și originea ei, arătându-se apoi importanța istoriei religiilor pentru studenții în teologie, definiția, obiectul, dezvoltarea, metodele, principalele sisteme de explicare a ființei și originii, importanța și ordinea de prezentare a religiilor.

Capitolul despre *Religia din epoca pietrei* (p. 224), inexistent în majoritatea manualelor mai vechi, tratează despre formele de religie în paleolitic, mezolitic și neolitic. Concluzia generală este că "... urmele religiei le găsim încă din paleoliticul inferior și cu atât mai mult în paleoliticul mijlociu și în cel superior. De aceea se poate spune că odată cu primele urme ale existenței omului pe pământ, avem și primele urme de religie" (p. 336).

Capitolul privind *Religia populațiilor primitive* arată la început ce se înțelege astăzi prin populații primitive, repartiția lor pe glob, viața materială, sufletească și socială pe care au dus-o, credința legată de divinități și spirite (mana, totem, tabu) și cultul (locurile de cult, săvârșitorii cultului, riturile, magia, mântuirea și sărbătorile).

Se vorbește apoi de o anumită viață morală, care era deosebită de la un trib la altul, de la o regiune la alta, de la un continent la altul, precum și despre credința în nemurire și cultul morților (p. 50).

Pe temeiul celor expuse, arată autorul, astăzi nu se mai poate vorbi, cum se întâmpla odinioară, despre populații care ar fi complet lipsite de credință religioasă. Ba chiar s-au constatat la populații din cele mai primitive credințe și practici religioase și morale înalte și curate" (p. 51).

Urmează capitolul care se ocupă de *Religia vechilor mexicani și peruvieni*. După o scurtă schiță istorică cu precizări asupra regiunilor unde au trăit vechii mexicani și peruvieni, se arată care le-au fost zeii, cum se desfășura cultul și cum erau cinstiți morții.

Capitolul care se ocupă de *Religiile din China*, după unele referiri la numărul locuitorilor, poziția geografică și vechea civilizație a chinezilor, dă informații asupra principalelor izvoare pentru cunoașterea religiei și asupra religiei însăși până la Confucius, confucianismul, daoismul și budismul chinez, între care însă credincioșii nu fac prea mare deosebire (p. 83).

Religiile din Japonia, se găsesc în strînsă legătură cu cele din vechea Chină. Se disting trei perioade în viața spirituală a japonezilor: a vechiului șintoism, a budismului japonez și cea care se caracterizează prin încercarea de a curăți religia de elementele budiste, confucioniste, daoiste, pentru a se reveni la vechea religie populară japoneză.

În perioada primă se prezintă șintoismul cu izvoarele sale, zeițele, cosmogonia și teogonia sa. Se continuă cu prezentarea cultului (templele, preoții șintoști, riturile, magia și mântuirea), moralei și cultului morților.

Budismul a pătruns în Japonia venind din China și Coreea și avînd de luptat cu opoziția șintoismului. La ora actuală este mai înflorit ca oricînd. Dînd dovadă de flexibilitate, a pătruns adînc în viața spirituală a japonezilor, deși nici șintoismul nu se găsește în mai puțină cinste. Strînsa legătură dintre șintoism și naționalism a făcut chiar pe unii cercetători să spună că orice japonez este sau se simte, în fond, un șintoist (p. 97).

Religia Egiptului antic, se bucură de o atenție specială, deși nici pînă azi nu s-au putut lămuri toate problemele care s-au ridicat în legătură cu ea. Panteonul egiptean era populat cu zei de ordinea sutelor. Amenofis al IV-lea a încercat să-l simplifice impunînd cultul lui Aton. Pe de altă parte îmbinînd speculațiile teologice cu concepțiile cosmogonice, preoții egipteni au încercat să introducă în religie un cit mai înalt grad de unitate și să purifice diferitele tradiții populare, sistematizîndu-le în concepții cit mai coerente. Cultul divin a reprezentat cea mai importantă preocupare, iar cinstirea morților se întemeia pe o interesantă concepție despre nemurirea sufletului (p. 113). Religia egipteană este considerată ca fiind cea mai veche și aceea care a avut cea mai lungă perioadă de existență dintre toate religiile lumii.

Capitolele următoare se ocupă de *Religia babilonenilor și asirienilor*, de aceea a *canaanților, fenicienilor, arameilor și hitiților*. Se trece apoi la *Religia arabilor cu islamismul*. Prezentarea islamismului urmează o

metodă oarecum mai deosebită de până aici în sensul că se începe cu Arabia înainte de Mahomed (situație geografică, politică, economică și socială), și dă o atenție deosebită vieții și personalității lui Mahomed, întemeietorului islamismului. Ni se prezintă apoi elementele principale ale modului în care s-a dezvoltat islamismul după moartea lui Mahomed și care au fost urmașii acestuia. Dintre izvoarele doctrinare ale islamismului se amintesc Coranul, Hadith și Igma. Se continuă cu considerente asupra doctrinei, moralei și cultului, evoluția islamismului, apariția schismelor și sectelor. Cu privire la situația actuală a islamismului este de remarcat tendința actuală a credincioșilor musulmani de adaptare la nevoile lumii moderne.

Religia Iranului antic, prezintă un deosebit interes prin eshatologia ei optimistă, prin accentul pe care îl pune pe lupta împotriva răului etc. Este descrisă credința iranienilor înainte de Zoroastru cu divinitățile și cultul ei, apoi personalitatea lui Zoroastru despre a cărui viață nu se știe nimic sigur (p. 184). Doctrina, morala și cultul zoroastrian se bucură de o deosebită atenție, la fel cultul morților cu eshatologia avestică și riturile de înmormântare. Sunt pomenite în fine sectele religioase gnostice *mandeismul* și *maniheismul* dintre care prima este un rest din gnosticismul antic pus în legătură cu începuturile creștinismului (p. 191).

Capitolul următor se ocupă de *Religiile Indiei* care sînt descrise pe larg datorită varietății și profunzimii lor. Sînt pomenite vedismul, brahmanismul, jainismul, budismul și hinduismul.

Religiei Greciei antice i se acordă un spațiu larg datorită colosalului aport adus de înfloritoarea civilizație greacă la patrimoniul spiritual al întregii lumi. Potrivit aprecierii autorului „lăsînd de-o parte imoralitatea pusă pe seama zeilor greci și unele practici absurde ale cultului lor... nu putem să nu observăm înălțimea de cogitare religioasă la care au ajuns unii gânditori greci și frumusețile artistice pe care geniul acestui popor le-a creat...” (p. 293).

Aproximativ la fel este prezentată și *Religia romanilor*. Se vorbește despre: religia etruscilor, religia arhaică a romanilor, religia romanilor în perioada regalității și pînă la începutul marilor cuceriri, zeii, eroii, mitologia, cultul, cinstirea morților, religia romanilor în timpul republicii, în timpul imperiului, cultele orientale la Roma, decadența și sfîrșitul religiei romane. Interesează într-un mod cu totul deosebit religia acestui popor care, la un moment dat, a stăpînit lumea și a influențat-o. La început prezenta forme mai simple. Apoi s-a îmbogățit cu elemente etrusce și grecești. În cele din urmă s-a topit într-un amalgam de culte orientale și a apus definitiv în fața creștinismului biruitor (p. 318).

Religia geto-dacilor ne privește în mod deosebit, pentru că în terenul pregătit de ea „și-a înfipt rădăcinile creștinismul pe moleagurile țării noastre” (p. 321).

La fel sînt prezentate *Religiile celților și vechilor germani* cu precizarea fondului național specific fiecărui popor. *Religia vechilor slavi și a popoarelor baltice* este prezentată pe larg cu o schiță istorică, izvoare, zei, cult, cultul morților. În *Concluzii* „asemănarea dintre credințele și practicile păgînismului slav și superstițiile care mai există pe alocurea la poporul român actualizează problema înfrîngerii care se vor fi exercitat între cele două popoare în decursul vremurilor” (p. 359).

După capitolele dedicate Religiei celților și vechilor germani precum și Religiei vechilor slavi și a popoarelor baltice, se dau relații ample asupra Religiei evreilor și iudaismului. În finalul manualului se fac considerații generale asupra creștinismului în raport cu religiile necreștine. După referiri la literatura sacră se vorbește despre întemeietorul religiei creștine, doctrina, morala și cultul; în loc de concluzii este amintit Dialogul interreligios care „trebuie să fie un prilej de cunoaștere a reprezentanților religiilor între ei, de prețuire a valorilor reale existente în celelalte religii, de îmbogățire spirituală reciprocă și de colaborare într-o serie de probleme de ordin moral și social bine precizate și îndeosebi în problema păcii și a bunei înțelegeri în lumea întreagă” (p. 420).

Manualul se încheie cu un indice selectiv, o listă a ilustrațiilor și una a lucrărilor din care s-au reproduș ilustratii. Pe lângă bibliografia generală, la sfîrșitul fiecărui capitol se mai dau și alte informații bibliografice care, la un loc cu indicațiile geografice, istorice, etnografice și culturale, încercă să ajute la lărgirea orizontului cultural al studenților.

Modalitatea de expunere îmbracă o formă simplă și clară, renunțîndu-se la amănuntele de mai mică importanță și la nesfîrșitele controverse dintre cercetători (p. 5).

Cît despre importanța mare pe care o are o asemenea lucrare ea nu poate fi în-

deajuns prețuită decît cu rîvnă studenților de a înțelege și aplica cele ce comunică manualul și autorul său.

Diacon Petru Dorobanțu

Diacon CONSTANTIN VOICU, *Teologia muncii la Sfîntul Ioan Gură de Aur și actualitatea ei*. Teză de doctorat, Sibiu, 1975, pp. 1138. (Extras din rev. Mitropolia Ardealului, nr. 3—5/1975).

Este deosebit de plăcut a face prezentări de teze de doctorat. Aceasta pentru că ele mărturisesc interesul deosebit de care se bucură studiul teologiei în rîndul clericilor și în același timp, pentru că ele dovedesc cît de bogat, de limpede și de actual este tezaurul de învățătură al Bisericii. O astfel de lucrare este și cea pe care o prezentăm în rîndurile ce urmează. Scrisă de P.C. Diacon (Constantin Voicu lector și prorector al Institutului teologic de grad universitar din Sibiu).

Prețioasa lucrări aparține P.C. Părinte prof. Dumitru Fecioru în calitate de referent principal al tezei. P.C. Sa motivează subiectul mai întîi prin orientarea de către Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian a scrisului teologilor ortodocși români spre studierea „de pe pozițiile gîndirii patristice, a problemelor etico-sociale puse cu insistență de adîncile schimbări structurale ale societății (de după cel de al doilea război mondial)”, „cum și prin lipsa din literatura noastră teologică a unui studiu „care să înfățișeze exhaustiv concepția despre muncă a celui mai reprezentativ gînditor creștin, a marelui ierarh al Constantinopolului, Sfîntul Ioan Gură de Aur”. Lipsa aceasta — afirmă mai departe autorul prefaței — o împlinește, pentru teologia ortodoxă română, Prea Cerniceul Diacon Constantin Voicu, lector la Institutul teologic de grad universitar din Sibiu „prin teza sa de doctorat...”. Lucrarea este calificată ca fiind „de temeinică analiză a gîndirii Sfîntului Ioan Gură de Aur despre muncă, cu multiplele ei implicații teologice, morale și sociale”. Ea „este importantă nu numai prin actualitatea subiectului ei, ci și prin viziunea unitară cu care a privit textele hrisostomice, risipite pe atîtea mii de pagini ale scrisului Sfîntului Ioan Gură de Aur”, autorul dovedind în ea „puterea de selecție, simț critic și o justă valorificare a gîndirii marelui părinte bisericesc”. Aceste calități fac ca ea să reprezinte „o aleasă contribuție la înzestrarea scrisului teologic ortodox român”.

Autorul tratează subiectul în două părți: prima parte conține următoarele capitole:

„Considerații introductive asupra muncii” în care vorbește despre: 1. Importanța și actualitatea problemei; 2. Munca în concepția etică a antichității; 3. Munca în Noul Testament și la părinții și scriitorii bisericești pînă la Sf. Ioan Gură de Aur.

Partea a doua la rîndul ei cuprinde: „Teologia muncii la Sf. Ioan Gură de Aur” cu următoarele capitole și subcapitole: Capitolul I — Premizele unei teologii creștine a muncii. 1. Chipul lui Dumnezeu — fundamentul concepției creștine despre muncă, 2. Poziția și rostul omului în lumea creată (Omul ca stăpîn și preot al lumii), 3. Omul colaborator al lui Dumnezeu creatorul său. Capitolul II — Munca în istoria mîntuirii. 1. Munca omului în rai, 2. Munca după cădere, 3. Munca în viața creștină, 4. Noțiunea muncii. Capitolul III — Munca în raport cu natura umană. 1. Datoria muncii, 2. Munca lege a naturii, 3. Munca și odihna. Capitolul IV — Munca și relațiile umane. 1. Munca, factor de unire între oameni, 2. Necesitatea muncii în viața socială, 3. Munca și iubirea creștină. Capitolul V — Munca în raport cu lumea materială. 1. Originea artelor și tehnicii, 2. Ierarhia artelor. Munca manuală și spirituală, 3. Natura și scopul artei și tehnicii, 4. Rolul muncii în transformarea omului și a lumii. Capitolul Munca ca concepție temporară și viața duhovnicească, 2. Lucrarea promițătoare a lui Dumnezeu și munca omului, 3. Sfințirea muncii. Concluzii.

Urmează apoi aparatul critic: Bibliografia. Izvoarele, Registrul de citate, rezumatele în limbile germană și franceză.

În legătură cu aparatul critic, nu putem trece cu vederea deosebit de bogatul indice bibliografic care cuprinde nu numai lucrările Sf. Ioan Gură de Aur referitoare la subiect, ci și ale altor autori patristici cum și studiile și lucrările a nenumărați teologi atît români cît și străini.

Socotim că nu putem încheia această prezentare fără a nu face cunoscute și cititorilor noștri măcar unele din ideile Sfîntului Ioan Gură de Aur despre muncă, așa cum autorul lucrării le-a rezumat și formulat în „Concluzii”. Astfel, problema muncii... fără să ocupe o poziție preponderentă în opera Sf. Ioan Gură de Aur, constituie totuși, una din temele centrale ale reflexiunilor sale. Această concepție este deosebit de importantă deoarece „contribuie substanțial la elaborarea unei teologii creștine a muncii”. „Într-o epocă în care mai domnea încă sclavia și în care spiritele încă mai

erau stăpinite de concepțiile etice păgine, Sf. Ioan Gură de Aur va aduce în propovăduirea sa premisele unei teologii creștine a muncii, pe care o fundamentează pe concepția despre chipul lui Dumnezeu în om, pe rolul acestuia în sinul lumii create și pe funcțiunea sa de colaborator al lui Dumnezeu în continuarea creației și providenței cosmice... Sf. Ioan examinează problema muncii în raport cu natura omului, subliniind obligativitatea muncii... ea fiind o condiție impusă tuturor oamenilor". În concepția lui munca este „o lege a naturii” în virtutea căreia „omul este predestinat prin firea lucrurilor să-și activeze inteligența care concepe și brațele care execută, această activitate constituind indeletnicirea normală a vieții. În acest sens, munca este starea naturală a omului”. În concepția Sf. Ioan și „privită din perspectiva relațiilor dintre oameni, munca nu-i separă pe oameni între ei, ci îi unește în sensul că binele unora să fie legat de folosul altora, în așa fel ca toată lumea să fie unită”. Iar necesitatea muncii în viața socială este fundamentată „pe ideea biblică după care oamenii nu sînt proprietarii ci doar administratorii bunurilor materiale, singurul proprietar fiind Dumnezeu și deci toate bunurile trebuind să slujească tuturor. De aceea criteriul adevăratei munci nu constă în folosul pe care fiecare îl trage de pe urma ei, ci în serviciul pe care acesta îl aduce semenilor. Folosul social trebuie să fie deci ținta muncii în creștinism”. În ce privește artele, ca manieră a „exercitării unei meserii după anumite procedee”, Sf. Ioan Gură de Aur „stabilește o ierarhie a artelor în funcție de gradul de utilitate și necesitate al acestora pentru om. Cea mai importantă este agricultura, introdusă de Dumnezeu de la creația omului, fiind urmată de industria îmbrăcăminte și de aceea a construcțiilor... Nu consideră arte indeletnicirile care slujesc exclusiv desfătării trupesti, cum sînt cele culinare, tapiseria și celelalte industrii luxoase... Munca, la rîndul ei, are rolul de înobilare a omului și a lumii. Făcîndu-l pe om după chipul Său, Dumnezeu i-a dat și puterea de a domina și transforma întreaga făptură, ridicînd-o la starea ideală”. Autorul încheie concluziile spunînd că: „Concentrîndu-se în jurul celor doi poli ai iubirii divine față de om, creație și răscumpărare, concepția despre muncă a Sf. Ioan Gură de Aur aduce neîndoios o contribuție la conturarea unei teologii a muncii, valabilă și pentru credinciosul secolului nostru, ajutîndu-l să înțeleagă atît amploarea efortului de a stăpîni pămîntul,

cît și sensul și rostul ei în întreaga iconomie a mîntuirii, în raport cu Dumnezeu, cu sine, cu semenii, cu natura și cosmosul întreg”.

Încheind aici prezentarea acestei lucrări, revista noastră adresează calde felicitări noului laureat și-i urează nu numai îndelungată activitate didactică ci și de elaborare de noi și prețioase studii.

Prof. Gheorghe Gejia

Pr. prof. NICOLAE PETRESCU, *Explicarea apostolelor duminicale, Manual pentru Seminarile teologice*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1975, 352 pp.

Preotul Nicolae Petrescu fost profesor la Seminarul teologic din Craiova și un vechi colaborator al revistei noastre, a dat publicității „Explicarea apostolelor duminicale”, un manual pentru Seminarile teologice. Apărut în Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, manualul împlinește o nevoie mai veche a școlilor noastre teologice și — așa cum se spune în prefață — deși destinat în primul rînd elevilor seminarelor teologice, el poate fi utilizat cu succes și de studenții teologi, preoți și toți slujitorii bisericești.

Metodologia utilizată pentru prezentarea fiecărei pericope apostolice, precizează autorul, cuprinde patru unități: o introducere cu o scurtă expunere a cuprinsului pericopei precedente, sau cîteva cunoștințe de introducere în Noul Testament; urmează apoi prezentarea „ad litteram” a textului pericopei apostolice respective, explicarea lui pe versete și idei cu aprofundarea studiului de exegeză biblică, iar în final se încearcă formularea și expunerea cîtorva învățături dogmatice și morale, pentru viața credincioșilor.

În tilcuirea pericopelor s-a ținut seama de gradul de pregătire teologică a fiecărei grupe de destinatari: elevii claselor mici a seminarelor teologice putînd cu ușurință să asimileze partea I-a a lecțiilor (introducerea), partea a II-a (textul pericopei) și partea a IV-a (învățăturile formulate la sfîșitul fiecărei lecții); iar elevii ultimelor clase, studenții institutelor teologice și slujitorii Bisericii avînd posibilitatea să dezvolte materialul exagetic din partea a III-a a lecțiilor.

Conceput în 50 de lecții, manualul cuprinde explicarea Apostolelor conform celor trei mari cicluri ale anului: Ciclul I, care cuprinde opt săptămîni, începînd de la Paști și terminîndu-se cu săptămîna de după

Duminica Mare; ciclul al II-lea cuprinde treizeci și șase de săptămâni, începând cu Duminica I după Cincizecime și terminându-se la Postul Mare; ciclul al III-lea cuprinde săptămânile Postului Mare.

Pericopele apostolice din ciclul I sînt luate din Faptele Apostolilor, prima carte de istorie a Bisericii creștine, iar cele din ultimele două cicluri sînt luate din epistolele pauline și sobornicești.

Așezarea întregului material în lecții și conform celor trei cicluri amintite face ca utilizarea manualului să se poată face cu ușurință, iar tonul didactic folosit îl face accesibil tuturor celor interesați.

Lucrare serioasă, pătrunsă de duhul Ortodoxiei românești, manualul Părintelui profesor Nicolae Petrescu poartă și girul compentent al Părintelui prof. dr. Grigorie Marcu, titularul catedrei de Noul Testament de la Institutul teologic de grad universitar din Sibiu și căruia autorul îi aduce călduroase mulțumiri în cuvîntul înainte.

Cîntăm să împlinesc nevoile seminarilor teologice manualul poate fi mereu îmbunătățit și de aceea autorul adresează profesorilor de teologie și preoților îndemnul de a face observațiile pe care le vor crede de cuviință, ca la o nouă ediție să se lînească de ele. Salutăm cu căldură apariția acestui manual și-l recomandăm tuturor elevilor și studenților teologi, de asemenea preoților Bisericii noastre, cărora le va fi sprijin și îndreptar în propovăduirea cuvîntului Evangheliei lui Hristos.

Diacon Petru Dorobanțu

Dr. CRISTIAN POPIȘTEANU și alții, *Lumea Bizanțului*, București, 1972, 279 pp.

Volumul este alcătuit din studii datorate unora din cei mai renumiți bizantinologi români și străini. Le vom rezuma pe fiecare în parte.

Ncoj și Bizanțul, de dr. Virgil Cândea, expune influența ce a exercitat-o lumea bizantină asupra culturii românești. Istoria noastră este legată atât de apus cît și de răsărit, Roma ne-a dat latinitatea, iar Bizanțul medieval instituțiile, ideile, arta, literatura, „simteza realistă purtînd „pecetea unei vigoare originale”. Aceste legături sînt urmărite în diferite etape ale istoriei românilor, „și după ce Bizanțul real a dispărut în secc. XV-lea, locul său e luat de un Bizanț ideal care s-a perpetuat prin structurile Muntelui Atos și ale Patriarhiei ecumenice, cu care voievozii români vor dezvoltat raporturi de o particulară consecvență”. (pp. 13—15).

M. A. Musicescu analizează raporturile româno-bizantine în *domeniul artei*. Se fac astfel referiri la biserica Sf. Nicolae domnesc de la Curtea de Argeș (sec. XV-lea) care este „unul din monumentele reprezentative ale artei paleologice în extremul nord al sud-estului european. Ea este pusă în legătură cu Kahrie-Djami, în privința stitului picturii și unele trăsături iconografice, de asemenea cu biserica Sf. Nicolae Orfanos din Salonic. Pictura monumentului muntean poate fi considerată drept ultima etapă a unui stil care pleacă din Macedonia greacă (Salonic, Veria), trecînd prin Deciani și Gracianita, răspîndește în tot sud-estul Europei una din formulele de excelență calitate artistică ale picturii paleologice. (p. 20).

Bizanț după Bizanț de Nicolae Ioră (pp. 23—29), cuprinde un fragment din renumita operă a marelui savant român, care a precizat că Bizanțul s-a continuat și după catastrofa de la 1453, civilizația bizantină pătrunzînd în apus și mai ales în sud-estul Europei. Sînt refugiații Coblentului bizantin, stabiliți mai ales în Italia, „și prin legăturile cu țările românești se dezvoltă „Renașterea elino-bizantină”. (pp. 24—28).

O săptămînă consacrată unui mileniu, de Mihail Berza (pp. 30—38). Sînt prezentate opiniile unor savanți din 30 de țări ale Europei, Americii și Asiei, rolul de seamă al cercetătorilor români bizantinologi care s-au ocupat cu legăturile dintre Bizanț și România.

Treptele Bizanțului (pp. 39—51) indică pe scurt etapele istoriei Bizanțului începînd cu apariția Constantinopolului în simbioza păgîno-creștină. Se face o comparație între Roma veche și Roma nouă, trecerea de la templele păgîne la Biserica creștină și diferențele perioade ce au fost străbătute. Atunci cînd Italia a fost invadată de ostrogoți, de neamuri germane, creștinii de limbă latină și credință creștină care nu-i puteau suferi pe invadatori, ajutau ostile dezrobitoare ale generalilor din răsărit ca: Belizarie, Ioan Troglita și Narses (pp. 40—42).

Perioada iconoclastă în istoria bizantină a fost considerată ca o mișcare religioasă, cu substrat politic și social care a devenit o ceartă între stat și Biserică. Teodora a restabilit în 842 și 843 cinstirea icoanelor în toată marea lor, momentului acesta devenind de atunci sîrbătoarea biruinței Ortodoxiei (pp. 44—45).

La 13 aprilie 1204, cruciada a IV-a duse la cucerirea Bizanțului care trei zile în șir a fost pradat de învingători, cu acest prilej pierind multe din comorile civilizației bizantine. Cronicarul francez Geoffroy de Villardouin unul dintre fruntașii cruciaților povestește cucerirea capitalei, afirmând că „intr-adevăr, de când lumea s-a zidit, nu s-a pradat atîta într-un oraș”. Cuceritorii își împărțiră între ei întreaga împărăție. Venetia puse mina pe cele mai multe insule ale lumii grecești (Creta, Eubee, Rodos, insulele Ionice) cum și pe unele cetăți din Peloponez, Tracia și altele. Veacul al XIII-lea este așadar o treaptă de durere și grele încercări pentru Bizanț.

Împărăția latină din Constantinopol a dăinuit din 1204 pînă în 1262 și a fost mereu în luptă cu împărăția bulgară a Asăneștilor și cu cea greacă de la Niceea (pp. 47—48).

O *solie bizantină la curtea lui Attila* (pp. 52—59). A. Mihăescu descrie drumul străbătut într-o cîmpie și peste mai multe riuri navigabile după Istru adică Drecon, Tigas și Tifisas (probabil Birzava, Timișul și Bega de azi) (p. 53). Priscus identifică limba auzonilor cu limba latină cînd au de a face cu hunii (p. 56). La curtea lui Attila se întrebuințau limbile latină, hunică, gotică și greacă (ibidem).

Andronic Comnenul — curajos, perfid și cavalier, de dr. Aleksandr Kajdan (URSS) (pp. 60—71). Descrie evenimentele petrecute în sec. XII-lea în imperiul bizantin, situația grea a poporului, corupția din acest timp și încercările neizbutite de a reface starea social-economică a Bizanțului.

Nicolae Iorga istoric al lumii bizantine, de Gh. Zbughea (pp. 72—86). Sînt redată fragmente din „Istoria vieții bizantine”, în trei volume de N. Iorga, precedate de unele considerațiuni asupra lui N. Iorga.

Istoria secretă — Procopiu de Caesarea (pp. 87—103), fragmente din cartea tradusă de prof. H. Mihăescu, selectate și prezentate de Elisabeta Petreanu, cu privire la cuplul „Justinian și Teodora”.

Destinul unei frumoase ateniene, de prof. dr. Nicolae Bănescu (pp. 109—118). Atenais-Eudokia, fiica filozofului Leontius a fost disgrațiată de Teodosiu al II-lea și exilată în Palestina. În octombrie 451 a avut loc vestitul sinod de la Calcedon, care condamnă monofizitismul. Hotărîrile sale au avut o rezistență puternică în Palestina. Călugărima, numeroasă și puternică în acea regiune, se revoltă, alungă pe patriarh din scaun și ridică în locu-i un monofizit. În această mișcare Eudokia a trecut de par-

tea monofizitilor și s-a răz bunat împotriva Curtii, care-i nimicise viața. În singurătatea exilului Athenais înființă opere de binefacere, clădi la Ierusalim biserici și mănăstiri, restaură zidurile cetății, traduce părți din Vechiul Testament, de aceea Phocius (sec. IX-lea), are cuvinte de laudă pentru opera ei „vrednică de admirație pentru o femeie împărăteasă” (pp. 116—117).

Athenais-Eudokia o poeză pe tronul Bizanțului, de Acad. Victor Eftimiu (pp. 119—120). V. Eftimiu afirmă că cel dintîi „Faust” (Cyprian și Iustina) a fost scris de țără împărăteasă Athenais-Eudokia (p. 20).

Asaltul Constantinopolului, e un fragment din versiunea românească a cărții lui Steven Runciman, Căderea Constantinopolului (pp. 121—143) și aparține prof. Al. Elian.

Românii despre bizantini, bizantinii despre români, de prof. dr. docent Al. Elian (pp. 144—152). Istoricii români vorbesc despre prezența bizantină la români și la popoarele din sud-estul european. În sec. al XIV-lea, fiul lui Basarab I, întemeietorul Țării Românești, Nicolae Alexandru a creat o ierarhie ecleziastică proprie care să dețină de Bizanț și prin aceasta Țara Românească a intrat de drept în conștiința politică a lumii”, după cum afirma și N. Iorga. Acest act politic și spiritual avea o semnificație deosebită, fiindcă Bizanțul stăpînise și civilizase o mare parte a lumii. Și în Moldova, după o jumătate de veac, Alexandru cel Bun smulse Bizanțului recunoașterea ierarhului pe care singură și-l alege (pp. 114—115).

La conciliul de la Florența 1439, dînd se discuta unirea Bisericilor și chipul în care răsăritenii și apusenii puteau lupta cu folos împotriva turcilor, Ioan Torzello, un apropiat al împăratului Ioan Paleologul a susținut că e nevoie să se cîștige sprijinul voievodului Țării Românești Vlad Dracul, care putea aduce cu sine peste 15.000 de călăreți „printre cei mai temuți oșteni care sînt pe lume” (pp. 147—148). Bizanții aveau nevoie în fața pericolului turcesc de ajutoare și din partea apusului, de aceea împăratul Ioan al VIII-lea a primit unirea religioasă cu Roma, deși știa cît de dumănosc va fi primit de marea mulțime a populației din Bizanț. La conciliul de la Ferare și apoi la Florența, trebuia să participe și delegația țărilor noastre. Nu știm, spune prof. A. Elian, de ce Țara Românească n-a fost reprezentată, în schimb Moldova și-a trimis solii, pe vremea fraților vrăjmași Iiaș și Ștefan al II-lea (pe la 1437) și-a dat întruviințarea la cererea stăruitoare a Constantinopolului. Delegația formată din mitropoli-

tul Damian, protopopul Constantin și boierul Neagoe, a plecat întâi la Constantinopol, capitala Bizanțului, de unde s-au imbarcat cu creștiii trimiși, laici și clerici, în frunte cu împăratul Ioan și cu patriarhul Iosif pentru Italia. Delegațiile bizantine în sec. XV-lea în drum spre Buda au trecut prin Moldova și Transilvania, „care au putut culege unele impresii, poate s-au legat și unele prietenii (pp. 148—149). Știri pline de interes avem și din opera istorică a lui Laonic Chalkokondyl, unul dintre istoricii de seamă ai căderii Constantinopolului, care pe români îi numește daci și știe că Țara Daciilor se întindea din Ardeal (folosește acest nume) până la Marea Neagră. „Dacii sînt un neam viteaz și au un grai asemănător cu al italienilor” (p. 150).

Reedescoperirea Bizanțului la noi o datăm vîecului al XVII-lea, cînd limba română își cîștigă un deosebit loc în cultura românească scrisă, cînd dascăli, cărturari, clerici învățați, au trezit interesul pentru Bizanț, sub influența unui umanism românesc. Cronicarii din Țara Românească cunosc pe marele istoric George Sphranzes (Gheorghe I Franti), martor al prăbușirii Bizanțului, care va fi cîrnat în vreun manuscris grecesc prin Țara Românească (pp. 151—152).

5000 de ani de relații româno-bizantine, de Eugen Stănescu (pp. 153—158). Autorul ne dă un capitol deosebit de prețios al legăturilor Bizanțului în spațiul carpato-danubian, politic, militar și cultural. Începînd cu sec. IX—X, atunci cînd de fapt se încheie etnogeneza poporului român. Influența bizantină este atestată și prin fortăreața de la Păcuiul de Soare, baza flotei bizantine și marea garnizoană militară în regiunea cucerită (p. 157). Vasile al II-lea restabilește dominația bizantină pe linia Dunării de Jos, iar Vidinul devine un centru mai important decît Drîstra. Din această cauză Banatul se află mai central în orbita planurilor bizantine. Aici apare un conducător local Ahtum, ieșind de sub suzeranitatea coroanei maghiare, întemeind un principat al său, el uzurpă prerogativele fiscale și militare ale autorității centrale, acceptă suzeranitatea împăratului de la Constantinopol, se botează după rîtul bizantin la Vidin și ctorește la Morissen (Cenadul de azi), o mănăstire de călugări greci în cinstea Sf. Ioan Botezătorul. Printre episcopii înființate de Vasile al II-lea, prin cunoscutele sale ordonanțe din 1019—1020, figurează și cea bănățeană Dibiscus, ca o dovadă a continuului efort de consolidare a influenței în această regiune (p. 158).

În campaniile lui Manuel Comnenul contra Ungariei în 1166 a participat și un contingent puternic de vlahi sud dunăreni, care încă din sec. X aveau o organizare militară aparte și a căror obîrșie istorică Kinnamos o precizează ca fiind romană (p. 161).

Însurecția vlaho-bulgară din 1186, înființarea statului vlaho-bulgar a împins Bizanțul mai spre sud, îndepărtîndu-l de la Dunăre, dar teritoriul între Dunăre și Mare a rămas pînă la 1201 bizantin (ibid.).

Diploma lui Béla al IV-lea de la 1247 dată cavalerilor ioaniți, însemna existența cîtorva formațiuni politice românești la nordul Dunării, caracterizate printr-un grad diferit de autonomie față de coroana maghiară, legate puternic între ele, alcătuiind un fel de sistem de vlahii nord-dunăreni care s-au adăugat cunoașterii bizantine despre Vlahiile sud-dunărene. În aceste Vlahii nord-dunărene pe lingă legăturile economice cu Bizanțul, existau și cele spirituale, de aceea papa Grigore al IX-lea este îngrijorat de influența călugărilor greci asupra populației locale, care erau „vlahii” (pp. 161—162).

Întemeierea mitropoliei Țării Românești (1359) și punerea ei sub autoritatea scaunului patriarhal de la Constantinopol, înseamnă creșterea puterii reale a Bizanțului, prin intermediul Bisericii, fiindcă eparhia Vicinei devine nesigură și tot mai slabă. Pentru Țara Românească însemna recunoașterea ei pe plan legitim a stăpînirii Basarabilor venită de la Constantinopol. În 1370 se întemeie a doua mitropolie a Țării Românești, în partea occidentală a ei, cu toate că împăratul Ioan al V-lea se convertește la catolicism la Roma în 1369, iar între domnul Țării Românești și împăratul și patriarhul de la Bizanț erau raporturi specifice și situații de pe poziții specifice față de actul de la 1369 (pp. 163—164).

Începuturile politice athonite a domniei Țării Românești, dovedesc o politică de prestigiu și înțelegere cu Patriarhia ecumenică, prin încadrarea în vederile acesteia (ibid.). În 1401 Patriarhia introduce în titulatura mitropolitană a Țării Românești, titlul de „exarh al plaiurilor”, vîdînd o jurisdicție asupra populației ortodoxe românești din Transilvania de sud, ca și înființarea în 1391 a stavropighiei de la Peri pentru populația românească din Maramureș. În Moldova la 1401 se pune capăt conflictului dintre Patriarhie și Domnie, cu victoria Mitropoliei Moldovei care a reușit să pună în scaunul de la Suceava pe mitropolitul dorit (pp. 165). În 1418 sosea la conciliul

de la Constanța o delegație a împăratului și a patriarhului bizantin condusă de Grigori Tamblac, mitropolitul Kievului, compusă dintr-un număr de laici și 19 episcopi. Delegațiile Moldovei și a Țării Românești erau formate numai din laici, reprezentând zece orașe ale primei, opt ale celeilalte. Aproximarea româno-bizantină era de fapt rezultatul unei solidarități firești în fața marii primejdii a turcilor otomani (p. 166).

Deși statul bizantin a dispărut la 20 mai 1453, relațiile româno-bizantine nu s-au sfârșit la această dată ci s-au continuat în altă formă. În sec. al XV-lea și începutul celui al XVI-lea, relațiile istorice devin reprezentative pentru grecatatea postbizantină prin Muntele Atos și Patriarhia ecumenică. Tendințele athonite ale domnilor români erau nu numai un act de evlavie, ci și unul de semnificație politică, iar în 1518 cînd a avut loc la Curtea de Argeș un congres athonit, domnul român a apărut ca un veritabil arbitru al litigiilor existente (pp. 167—168).

Patriarhia ecumenică în condițiile greutății postbizantine o găsim la începutul sec. al XVI-lea, cînd Nifon, care fusese de două ori patriarh al Constantinopolului, a desfășurat o vie activitate organizatorică în Țara Românească. Merită semnalată apoi prezența patriarhului Theolipt la sfințirea mănăstirii Argeș în 1517, care s-a făcut cu un fast deosebit; ceea ce nu mai era posibil pe fostul teritoriu bizantin, era posibil la nord de Dunăre, așa cum reiese și din „Viața Sf. Nifon” (pp. 168—169).

Prin studiile de mai sus rezumate ca și prin alte materiale, volumul „Lumea Bizanțului”, reprezintă o adevărată istorie și civilizație a Bizanțului. Prin selectarea, studierea și expunerea științifică a problemelor, dr. Cristian Popiștean coordonatorul lucrării a dezvăluit tezaurul cunoașterii unui imperiu de peste o mie de ani, care a lăsat urme nepieritoare materiale și spirituale în istoria românilor.

Prof. Constantin Rudnicanu

POȘTA REDACȚIEI

În anul 1976, din dorința recuperării întârzierilor care au intervenit în apariția revistei noastre, vor fi concentrate mai multe numere într-unul singur. Așa se face că primul număr a apărut cu indicația 1—4, iar cel de față 5—8. Ultimul număr din acest an va fi 9—12.

Deodată cu această precizare la care ne simțim îndatorați spre a răspunde numeroaselor întrebări ce ni s-au pus, este onest credem să ne mărturisim propriile insuficiențe generatoare a întârzierilor amintite și totodată să cerem cuvenitele scuze tuturor cititorilor cărora le făgăduim căă vom depune maximum de stăruință pentru ca de acum înainte revista săă le ajungă regulat și la timp.

Profităm apoi de prilejul ce ni-l oferă adresarea prezentelor rinduri spre a îndrepta un călduros apel la colaborare oricui simte îndemnul de a face cunoscut prin intermediul revistei noastre rezultatul cercetărilor, meditațiilor și lecturilor proprii, întocmind materiale pentru fiecare din rubricile existente. Singura noastră rugămintă este de a ține seama de profilul actual al revistei, de scopurile pe care le urmărește și ortografia în uz. Dacă paginile ce ni se trimit vor fi dactilografiate la două rinduri, cu marginea de rigoare, în patru exemplare și pe deasupra cu un scurt rezumat, de preferință în limba franceză, am fi mult recunoscători.

S-ar putea apoi ca nu tot ceea ce primește redacția să fie în măsură a publica, dat fiind numărul de pagini ce-l avem la dispoziție și nu mai puțin nivelul scăzut al unora din contribuțiile oferite, ori sub raportul conținutului, ori al formei. De aceea indemnăm pe stimații colaboratori săă depună efortul, ce nu le va fi zadarnic, de a întocmi elaborate cit mai temeinice și cit mai îngrijite.

În fine am adăuga că munca noastră n-ar avea decît de profitat de pe urma oricărei sugestii din partea binevoitorilor cititori, cărora le adresăm sincere mulțumiri pentru atenția ce ne arată și pentru abonamentele cu care ne onorează.

Comitetul de redacție

intervențelor a fost de 100.000 lei. În anul 1976, la începutul anului, s-a încheiat un acord de colaborare între ILEXIM și Mitropolia Banatului, prin care s-a stabilit ca în anul 1977 să se realizeze o ediție specială a revistei „Mitropolia Banatului” dedicată celor 100.000 de cititori din străinătate. Pentru aceasta s-a încheiat un acord de colaborare între ILEXIM și Mitropolia Banatului, prin care s-a stabilit ca în anul 1977 să se realizeze o ediție specială a revistei „Mitropolia Banatului” dedicată celor 100.000 de cititori din străinătate.

În anul 1976, din dorința revistei, îndreptățită care au intervenit în apariția revistei, vor fi concentrate mai multe numere într-un număr. Astfel, în primul număr va apărea cu indicația 1-4, iar cele de la 5-8. Ultimul număr din acest an va fi 9-12. Proiectul de abonație prezintă la care ne simțim îndreptățiți să ne adresăm cititorilor. În primul rând, în anul 1977, revista va avea un număr de 12 numere, ceea ce înseamnă o creștere de 25% față de anul 1976. Acest lucru este posibil datorită colaborării cu ILEXIM, care ne asigură o distribuție eficientă a revistei în străinătate.

POSTA REDACTIEI

În anul 1976, din dorința revistei, îndreptățită care au intervenit în apariția revistei, vor fi concentrate mai multe numere într-un număr. Astfel, în primul număr va apărea cu indicația 1-4, iar cele de la 5-8. Ultimul număr din acest an va fi 9-12. Proiectul de abonație prezintă la care ne simțim îndreptățiți să ne adresăm cititorilor. În primul rând, în anul 1977, revista va avea un număr de 12 numere, ceea ce înseamnă o creștere de 25% față de anul 1976. Acest lucru este posibil datorită colaborării cu ILEXIM, care ne asigură o distribuție eficientă a revistei în străinătate.

În anul 1976, din dorința revistei, îndreptățită care au intervenit în apariția revistei, vor fi concentrate mai multe numere într-un număr. Astfel, în primul număr va apărea cu indicația 1-4, iar cele de la 5-8. Ultimul număr din acest an va fi 9-12. Proiectul de abonație prezintă la care ne simțim îndreptățiți să ne adresăm cititorilor. În primul rând, în anul 1977, revista va avea un număr de 12 numere, ceea ce înseamnă o creștere de 25% față de anul 1976. Acest lucru este posibil datorită colaborării cu ILEXIM, care ne asigură o distribuție eficientă a revistei în străinătate.

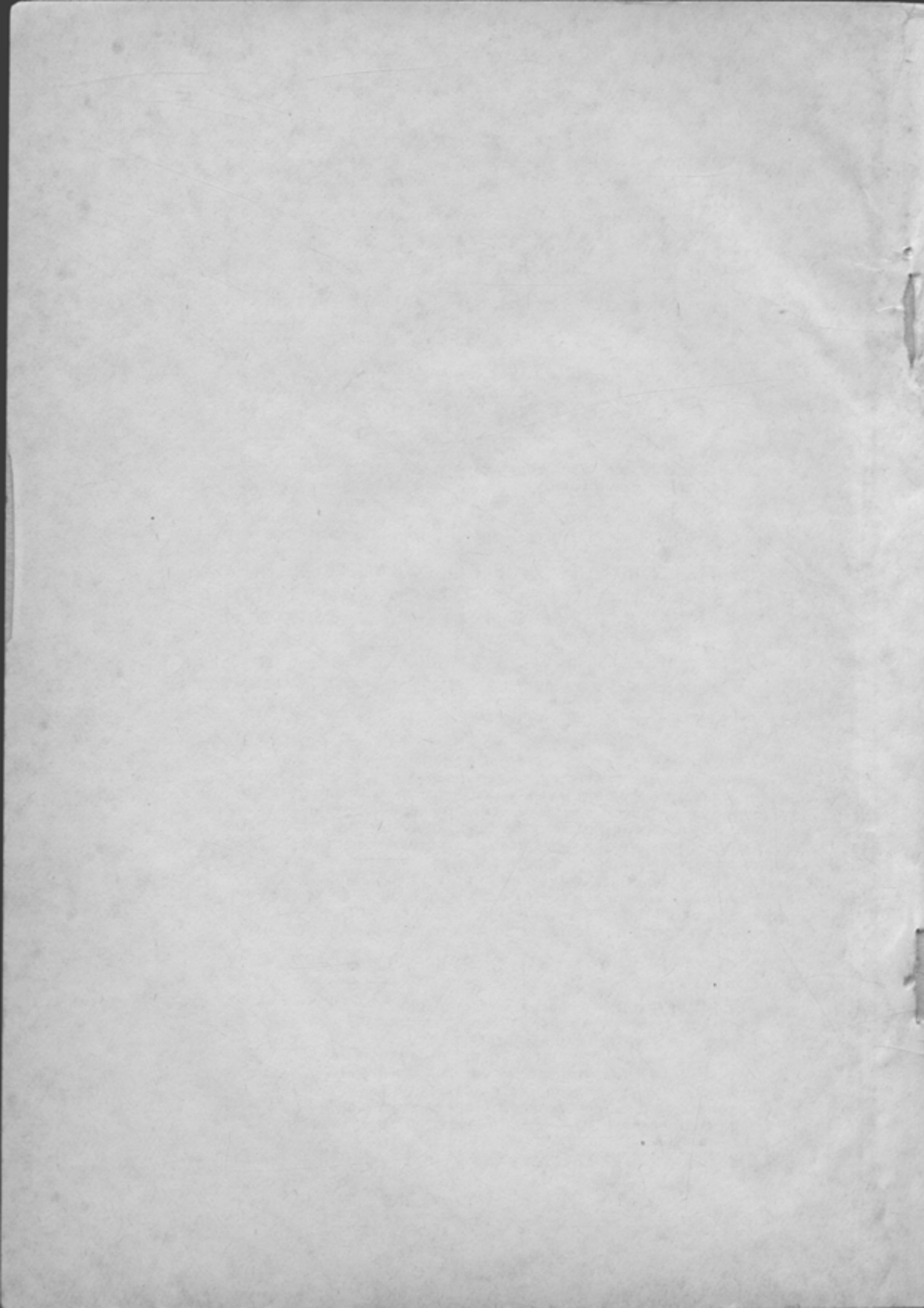
Problema apărării de către cititorii care au intervenit în apariția revistei, îndreptățită care au intervenit în apariția revistei, vor fi concentrate mai multe numere într-un număr. Astfel, în primul număr va apărea cu indicația 1-4, iar cele de la 5-8. Ultimul număr din acest an va fi 9-12. Proiectul de abonație prezintă la care ne simțim îndreptățiți să ne adresăm cititorilor. În primul rând, în anul 1977, revista va avea un număr de 12 numere, ceea ce înseamnă o creștere de 25% față de anul 1976. Acest lucru este posibil datorită colaborării cu ILEXIM, care ne asigură o distribuție eficientă a revistei în străinătate.

Problema apărării de către cititorii care au intervenit în apariția revistei, îndreptățită care au intervenit în apariția revistei, vor fi concentrate mai multe numere într-un număr. Astfel, în primul număr va apărea cu indicația 1-4, iar cele de la 5-8. Ultimul număr din acest an va fi 9-12. Proiectul de abonație prezintă la care ne simțim îndreptățiți să ne adresăm cititorilor. În primul rând, în anul 1977, revista va avea un număr de 12 numere, ceea ce înseamnă o creștere de 25% față de anul 1976. Acest lucru este posibil datorită colaborării cu ILEXIM, care ne asigură o distribuție eficientă a revistei în străinătate.

2- ar putea apărea ca nu tot ceea ce primește redacția să fie în măsură să poartă, dar fiind numărul de pagini ce-l avem la dispoziție și nu mai puțin nivelul scării. A urca din contribuțiile oferite, ori sub raportul conținutului, ori al formei. De aceea îndrumăm pe simțămii colaboratorii să depună efortul ce nu le va fi răbătut, de a înlocui elaborează cit mai temeinic și cit mai înalt.

În fine am adăuga că munca noastră n-are avea decât de profitul de pe urma activității revistei din partea binevoitorilor cititorilor, cărora le adresăm sincere mulțumiri pentru atenția ce ne răsfață și pentru abonamentele pe care ne acordă.

Cititorii din străinătate, pot abona revista „Mitropolia Banatului” adresându-se la ILEXIM Departamentul Export-Import Presă, P.O. Box 136—137 — Telex : 11226, București, strada 13 Decembrie nr. 3.

52419